

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W ZIELONEJ GÓRZE
PLAN URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN**

na okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA

ELABORAT

Plan opracowano w Biurze Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Gorzowie Wlkp.

Elaborat opracował:

Kierownik Pracowni
mgr inż. Bogdan Brodziński

---

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

Sprawdził:

Z-ca Dyrektora Oddziału
mgr inż. Adam Bajon

Akceptuje:

Dyrektor Oddziału
mgr inż. Paweł Guzikowski

Gorzów Wielkopolski 2017

PLAN URZĄDZENIA LASU

sporządzony na lata od 2018 do 2027

dla Nadleśnictwa
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2018 r.

ŚWIEBODZIN
ZIELONEJ GÓRZE

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1 stycznia 2018 r.

I. 1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA – ha,

2	3	9	9	6	0	1
---	---	---	---	---	---	---

w tym obrębów leśnych:

1) **ŁAGÓW**

8	7	0	0	6	5
---	---	---	---	---	---

2) **OŁOBOK**

7	2	7	1	5	1
---	---	---	---	---	---

3) **ŚWIEBODZIN**

8	0	2	3	8	5
---	---	---	---	---	---

I. 2. POWIERZCHNIA LASÓW – ha,

2	3	5	3	1	6	6
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwy przyrody

		1	8	8	7	4
--	--	---	---	---	---	---

- lasów uznanych za ochronne

4	5	4	1	0	5
---	---	---	---	---	---

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

1	8	8	0	1	8	7
---	---	---	---	---	---	---

b) według grup kategorii użytkowania:

- gruntów zalesionych

2	2	5	8	3	2	3
---	---	---	---	---	---	---

- gruntów niezalesionych

		3	3	4	6	6
--	--	---	---	---	---	---

w tym: do odnowienia

		2	1	5	8	4
--	--	---	---	---	---	---

- gruntów związanych z gospodarką leśną

		6	1	3	7	7
--	--	---	---	---	---	---

I.3. POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) – ha,

		4	6	4	3	5
--	--	---	---	---	---	---

w tym: przeznaczonych do zalesienia

				-	-	-
--	--	--	--	---	---	---

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2018 DO 2027

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

1	3	4	7	3	6	3
---	---	---	---	---	---	---

m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębny

7	7	5	3	6	3
---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębny – ha o orientacyjnej miąższości

5	7	2	0	0	0
---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

1	4	3	2	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---

II.2. PIELEGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI – 17 395,47 ha,

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

1	2	3	9	7	8
---	---	---	---	---	---

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

2	2	5	8	4	6
---	---	---	---	---	---

c) trzebieże

1	3	8	9	7	2	3
---	---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia - ha

				-	-	-
--	--	--	--	---	---	---

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

2	1	5	8	4
---	---	---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego – ha,

2	4	3	4	3	2
---	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi - ha

1	0	8	0	4	8
---	---	---	---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

1	5	8	7	5
---	---	---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha

		1	1	8	3
--	--	---	---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

				-	-	-
--	--	--	--	---	---	---

g) orientacyjna powierzchnia melioracji – ha,

2	3	2	0	3	5
---	---	---	---	---	---

w tym melioracji wodnych - ha

				-	-	-
--	--	--	--	---	---	---

II. 3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II. 3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II. 3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SPIS TREŚCI

Str.

I.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA	
1.	Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny	11
1.1.	Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym	11
1.2.	Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa	14
1.3.	Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	19
1.4.	Grunty Agencji Nieruchomości Rolnej w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin	23
2.	Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	23
3.	Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym	26
3.1.	Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów	26
3.2.	Regionalizacja geobotaniczna	27
3.3.	Rzeźba terenu i położenie wysokościowe	27
3.4.	Warunki klimatyczne, glebowe, wodne	27
3.5.	Zestawienie typów siedliskowych lasu	29
3.6.	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia i gatunków panujących - tabela nr VII	31
3.7.	Zestawienie przyjętych typów drzewostanów i docelowe składy odnowień	31
3.8.	Walory genetyczne lasu i baza nasienna	34
3.9.	Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	37
4.	Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	40
4.1	Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa	40
4.2.	Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa wraz zestawieniem wskaźników tej gospodarki - tabela XIX	44
4.3	Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu - tabela XX	46
4.4.	Lasy nadzorowane	46
5.	Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych	46
5.1.	Charakterystyka stanu lasu	47
5.2.	Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego	65
II.	WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	69
1.	Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin w sprawie analizy gospodarki	

	leśnej w latach 2008-2017	
2.	Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu	
3.	Informacja Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami RDLP w Zielonej Górze	
4.	Referat ZOL Łopuchówko	
5.	Ocena końcowa dokonana przez Dyrektora RDLP w Zielonej Górze	
III.	OPIS ZASAD OKREŚLENIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ	
1.	Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa	233
1.1.	Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	233
1.2.	Podział na gospodarstwa	234
1.3.	Wieki rębności	236
1.4.	Podział na ostępy	237
1.5.	Określenie ogólnych zasad wyliczenia i przyjęcia etatów cięć użytkowania głównego	237
1.6.	Etaty miąższościowe użytków głównych – rębnych i przedrębnych	239
2.	Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa	239
2.1.	Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego	239
2.2.	Opisanie projektowanych w Nadleśnictwie cięć użytkowania głównego	246
3.	Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu	250
4.	Drzewostany bez wskazań gospodarczych	252
5.	Zestawienie orientacyjnych planowanych zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego oraz odnowień i zalesień wg leśnictw.	255
6.	Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, wraz z mapami przeglądowymi	255
6.1.	Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu	255
6.2.	Drzewostany na gruntach porolnych	256
6.3.	Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Plan ochrony przeciwpożarowej)	259
7.	Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej wraz z mapą gospodarki łowieckiej	283
7.1.	Użytkowanie uboczne.	283
7.2.	Wykorzystanie w produkcji ubocznej gruntów nieleśnych i związanych z gospodarką leśną	283
7.3.	Gospodarka rolno-łąkowa	283
7.4.	Gospodarka rybacka	283
7.5.	Gospodarka łowiecka	283
8.	Określenie potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji.	286
8.1.	Potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej	286
8.2.	Wytyczne w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji	286
IV.	PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	287
V.	PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.	289
VI.	PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	291

VII. KRONIKA		295
VIII. TABELE I WZORY		313
TABELE I WZORY ZAMIESZCZONE W ELABORACIE		
Tabela nr I	Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju	315
Tabela nr II	Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji	361
Tabela nr III	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących	367
Tabela nr IV	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	371
Tabela nr Va	Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	387
Tabela nr Vb	Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	401
Tabela nr VI	Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności	415
Tabela nr VIIIa	Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących	419
Tabela nr IX	Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – zamieszczono w Rozdziale II Elaboratu (Analiza Nadleśniczego)	

Tabela nr X	Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – zamieszczono w Rozdziale II Elaboratu (Analiza Nadleśniczego)	
Tabela nr XI	Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	421
Tabela nr XII	Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	423
Tabela nr XIII	Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu – zamieszczono w Rozdziale II Elaboratu (Analiza Nadleśniczego)	
Tabela nr XIV	Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego	240
Tabela nr XV	Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach	246
Tabela nr XVI	Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	248
Tabela nr XVII	Zestawienie łączne etatu użytków głównych wg kategorii cięć	249
Tabela nr XVIII	Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu	425
Tabela nr XIX	Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej	45
Tabela nr XX	Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	46

Tabela nr XXI Zestawienie miąższości drewna martwego 66

Wzór nr 7 Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 13

**TABELE I WZORY (dla obrębów leśnych)
ZAMIESZCZONE W OPISACH TAKSACYJNYCH**

Tabele nr I, II, III, IV, Va, Vb, VI, VIIIa, XI, XII, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII

Wzór nr 2 Wykaz obiektów bazy nasiennej

Wzór nr 3 Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy

Wzór nr 4 Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia

Wzór nr 5 Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia

Wzór nr 6 Wykaz projektowanych cięć rębnych

Wzór Wykaz pozycji niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego

WZORY ZAMIESZCZONE W PLANACH ZAGOSPODAROWANIA LASU

Wzór nr 3 Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy

Wzór nr 4 Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia

Wzór nr 5 Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia

Wzór nr 6 Wykaz projektowanych cięć rębnych

Wzór Wykaz pozycji niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego

IX. ZAŁĄCZNIKI

427

Protokół z KZP

Protokół z NTG

Zarządzenie Ministra w sprawie zatwierdzenia lasów ochronnych

Mapa sytuacyjna Nadleśnictwa Świebodzin

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI BĘDĄCYCH W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

W rozdziale tym zamieszcza się opis urządzanego nadleśnictwa oraz podsumowanie wyników inwentaryzacji lasu, w tym:

1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.
2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.
3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.
4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.
5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych nadleśnictwa.

1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.

Dane ogólne.

Nadleśnictwo Świebodzin składa się z 3 obrębów – Obręb Łagów, Ołobok i Świebodzin oraz podzielone jest na 14 leśnictw, powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa wg zestawienia powierzchni działek wynosi (bez współwłasności):

Tab. 1. Pow. ewidencyjna Nadleśnictwa Świebodzin.

Nadleśnictwo	Powierzchnia (ha)
Obręb Łagów (1)	8 700,8124
Obręb Ołobok (2)	7 271,6703
Obręb Świebodzin (3)	8 023,5725
Nadleśnictwo Świebodzin	23 996,0552

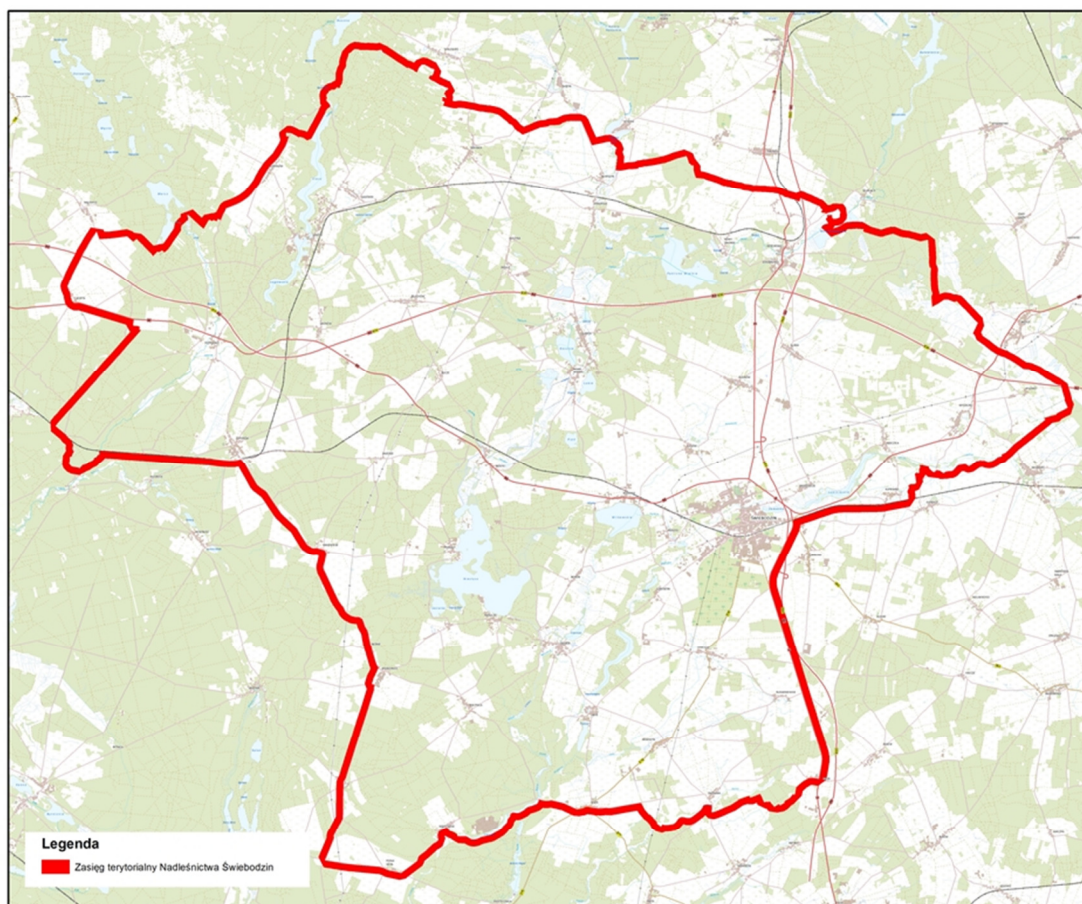
Zgodnie z § 63 IUL ogólna powierzchnia Nadleśnictwa przyjęta z dokładnością do 1 ara wynosi (bez współwłasności):

Tab. 2. Powierzchnia Nadleśnictwa Świebodzin.

Nadleśnictwo	Powierzchnia (ha)
Obręb Łagów (1)	8 700,65
Obręb Ołobok (2)	7 271,51
Obręb Świebodzin (3)	8 023,85
Nadleśnictwo Świebodzin	23 996,01

1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym.

1.1.1. Zasięg terytorialny – terytorialny zasięg działania nadleśnictwa określa Zarządzenie Nr 91 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2014 r.

Mapa nr 1. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Świebodzin.

Fot. nr 1. Siedziba Nadleśnictwa Świebodzin.

1.1.2. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa.

Tab. 3. Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa (Wzór nr 7 wg IUL).

Województwo Lubuskie Powiat Gmina (część)	Pow. ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność SP		Lasy niestanowiące własności SP				Ogółem lasy (3+4)	Lesistość (5:2)
		Urządza- n-ctwo	inne lasy SP	Lasy prywatne	Lasy gminne	Lasy we współwł.	Pozostałe lasy		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Suleciński	2690	2151,63	-	1,19	-	-	-	2152,82	80
Gm. Sulecin	857	819,47	-	-	-	-	-	819,47	96
Gm. Torzym	1833	1332,16	-	1,19	-	-	-	1333,35	73
Świebodziński	53883	21380,03	-	139,13	-	-	-	21519,16	40
Gm. Lubrza	12222	5895,49	-	55,86	-	-	-	5951,35	49
Gm. Łągów	12483	5989,99	-	12,91	-	-	-	6002,9	48
Gm. Skąpe	10168	4952,81	-	17,09	-	-	-	4969,9	49
Gm. Szczaniec	1998	353,12	-	8,56	-	-	-	361,68	18
Gm. Świebodzin	17012	4188,62	-	44,71	-	-	-	4233,33	25
OGÓŁEM	56573	23531,66	-	140,32	-	-	-	23671,98	42
w tym lasy nadzorowane przez N-ctwo	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.1.3. Przestrzenne usytuowanie lasów nadleśnictwa w jego terytorialnym zasięgu działania oraz położenie siedziby Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo Świebodzin jest położone w północnej, skrajnej części RDLP Zielona Góra. Na północny Nadleśnictwo graniczy swoim zasięgiem z Nadleśnictwem Sulecin, Międzyrzecz i Trzciel (RDLP Szczecin). Na wschodzie Nadleśnictwo graniczy z Nadleśnictwem Babimost, na południu z Nadleśnictwem Sulechów. Na zachodzie graniczy z Nadleśnictwem Bytnica i Torzym. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Świebodziźnie przy ulicy Wojska Polskiego 3 (Obręb Świebodzin, oddział 236A cx).

1.1.4. Podział Nadleśnictwa na leśnictwa.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 38/2017 Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin z dnia 15 grudnia 2017 roku, Nadleśnictwo podzielono na 14 leśnictw, powierzchnie leśnictw i wykaz oddziałów przedstawia tabela:

Tab. 4. Podział Nadleśnictwa Świebodzin na leśnictwa.

Nr	Nazwa leśnictwa	Siedziba	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
				Grunty leśne		Grunty nieleśne	
				zalesione i niezalesione	związane z gosp. leśną		
1	Bukowiec	52Az	1-8, 14-40, 40A, 41-46, 46A, 46B, 47-52, 52A, 53, 53A, 54-56	1 654,79	38,57	30,45	1 723,81
2	Łągów	93 f	57-59, 59A, 60-81, 83-94, 237-245, 258-264, 275-281, 295-298	1 654,43	57,70	13,38	1 725,51
3	Dolina	237 c	9-13, 133-146, 159-171, 185-195, 210-220, 265	1 485,22	40,68	27,15	1 553,05
4	Bucze	105 t	82, 95-132, 303-305, 316-318, 320-329, 333-340	1 594,91	45,38	32,93	1 673,22
5	Toporów	306 b	196-209, 221-236, 246-257, 266-274, 282-294, 299-302, 306-315, 319, 330-332	1 902,17	50,19	72,70	2 025,06
1	Obręb ŁĄGÓW			8 291,52	232,52	176,61	8 700,65

Tab. 4. Podział Nadleśnictwa Świebodzin na leśnictwa.							
Nr	Nazwa leśnictwa	Siedziba	Oddziały	Powierzchnia [ha]			Powierzchnia ogółem [ha]
				Grunty leśne		Grunty nieleśne	
				zalesione i niezalesione	związane z gosp. leśną		
6	Niedźwiedz	-	1-3,5-61,77-78,82-91,121	1 874,06	58,66	51,42	1 984,14
7	Chociule	337x (kancelaria)	228-229,252-254,271-273, 285-288,298-300,304- 310,318,320-364	1 538,30	29,17	14,44	1 581,91
8	Ołobok	215 a	95-106, 112-116, 122-129, 135- 142, 154-155, 155A, 156-161, 167-176, 179-190, 194- 197, 209-215, 230-232	1 711,44	58,31	25,99	1 795,74
10	Międzyzlesie	283 g	198-206, 216-226, 233-251, 255- 262, 262A, 262B, 263-269, 269A, 270, 274-284, 289-297, 301-303	1 844,66	55,10	9,96	1 909,72
2	Obręb OŁOBOK			6 968,46	201,24	101,81	7 271,51
11	Myszęcín	311 s	73-76,263-267,279-282, 288-328	1 309,88	19,16	13,83	1 342,87
12	Jordanowo	87 g	9-14,71-72,77-94,101-104, 106-110,119-120, 122-130, 138-142, 268-278,283-287	1 482,23	30,55	30,19	1 542,97
13	Lubrza	155 d	111-118,131-137,143-199	1 639,13	43,51	32,15	1 714,79
14	Staropole	-	1-8, 15-44, 44A, 45-70, 95-100	1 757,11	36,30	73,88	1 867,29
15	Krzeczkowo	337x (kancelaria)	329-340, 200-201, 214-236, 236A, 237-262	1 469,56	50,49	35,88	1 555,93
3	Obręb ŚWIEBODZIN			7 657,91	180,01	185,93	8 023,85
Nadleśnictwo Świebodzin				22 917,89	613,77	464,35	23 996,01

1.2. Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa.

Od 1945 roku do 1973 obręby obecnego Nadleśnictwa stanowiły samodzielne jednostki. Poniżej przedstawiono opis historyczny Nadleśnictwa Łągów, Ołobok i Świebodzin.

Nadleśnictwo Łągów (1945 – 1975).

W marcu 1945 roku utworzono Nadleśnictwo Łągów, do tego czasu lasy stanowiły własność:

- państwa – 5 787,80 ha
- lasy poligону – 582,70 ha
- lasy majątkowe – 718,20 ha
- lasy drobnej własności – 2 822,00 ha.

Własnością Nadleśnictwa były jeziora Łągowskie, Trześniowskie, Bobrze, Małcz, Czarna Woda, w roku 1957 dwa pierwsze przekazano do gospodarstwa rybackiego w Międzyrzeczu. Do Nadleśnictwa Sieniawa (obecnie teren Nadleśnictwa Sulęcín) przekazano w roku 1953 leśnictwo Templewo i Lipa a w 1958 leśnictwo Grochów. W roku 1959 dołączono leśnictwo Toporów, z byłego Nadleśnictwa Toporów. Zarządzeniem nr 36 Naczelnego Dyrektora LP z dnia 27.06.1973 roku część Nadleśnictwa (1258 ha) przeszło do Nadleśnictwa Torzym.

Zagospodarowanie lasów przed wojną polegało stosowaniu zrębów zupełnych, drzewostany bukowe były zagospodarowane rębiami częściowymi.

Do 30.IX.1949 r. gospodarowano na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku, w tym czasie wycięto 225 ha lasu (głównie górne piętra) oraz zalesiono 95 ha halizn i wojennych pożarysk.

Plan prowizorycznego urządzania obowiązywał na okres 01.X.1949 r.–31.IX.1959 r. Etat rębny roczny wynosił 38 ha i 12 040 m³ netto, etat przedrębnych z okresu wynosił

3927,70 ha i 80141 m³ netto (w tym przygodne 10000 m³). Uzupełnieniem planu cięć były rewizje użytkowania międzyrębego w roku 1954 oraz rębego w 1955 i 1959 roku. Zalesienia halizn, zrębów i płązowin zaplanowano na 388,40 ha, odnowienia zrębów bieżących na 120,80 ha, zalesienie gruntów przydzielonych na 120,50 ha, odnowienia pod osłoną na 300 ha (na tak dużą powierzchnię, jak na owe czasy, wpływ miał zapewne kompleks Buczyny Łagowskiej, obecnie podzielonej między dwa nadleśnictwa), uzupełnienia i poprawki na 220,00 ha, podsiewy i podsadzenia na 76,50 ha.

Na lata 1963–1973 obowiązywał definitywny plan urządzenia lasu. Ocena gospodarki przeszłej obejmuje okres 12-letni (1963–1975). Powierzchnia Nadleśnictwa w roku 1963 wynosiła 9031,91 ha. Lasy podzielono na 5 gospodarstw, ochronne – 4 %, lasów krajobrazowych – 26 %, lasów uzdrowiskowo-klimatycznych – 2 %, nasienne (24,55 ha), lasów gospodarczych – 68 %. Użytkowanie rębne (okres 12 letni) zaplanowano na poziomie 1042,88 ha i 168 327 m³, wykonanie odpowiednio 94,4 % i 105,8 %; trzebieże na 5125,34 ha i 55828 m³, wykonanie odpowiednio 101,6 %, i 99,6 %; czyszczenia z masą 785,79 ha i 627 m³, wykonanie odpowiednio 16,2 % i 4,3 %; wykonanie masowe użytków głównych 111,7 %. Niewykonanie planu użytków rębnych wynikało z dużych powierzchni drzewostanów dębowych słabych technicznie i o małej zasobności, które pozostały ze względu na brak zbytu na opał dębowy oraz z ograniczenia cięć ze względu na usunięcie skutków huraganu z 13.XI.1973 r. Nie wykonano wówczas cięć częściowych (łącznie we wszystkich gospodarstwach) na pow. 72,30 ha z uwagi na brak odnowień naturalnych. Niewykonanie planu czyszczeń wynikało z dużej liczby zaplanowanych dwóch nawrotów co przy braku robotników było niewykonalne oraz z braku pozyskania masy (przekroczono plan pielęgnacji młodników). Wykonanie planu hodowli było na dobrym poziomie, niektóre czynności przekroczyły znacznie plan – poprawki 141 % (potrzeby hodowlane), pielęgnowanie młodników 34,7 %, słabo wypadły tylko odnowienia pod osłoną (20,4 % planu) i dolesienia 57,5 % planu oraz wprowadzanie podszytów 33,5 % planu (zbyt duża pow. i brak robotników). Trzeba dodać że dzięki powtórnemu zalesieniu halizn i zrębów wskaźniki były tak wysokie. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników (I kl. wieku) wynosiło 0,83. Upraw przepadłych zanotowano 19,75 ha co wynikało z zaniedbań pielęgnacyjnych. W latach 1966/67 wystąpiła gradacja poprocha na pow. 213 ha. W roku 1965 utworzono rezerwat Nad Jeziorem Trześniowskim. W roku 1968 utworzono rezerwat Buczyna Łagowska, a w roku 1970 rezerwat Pawski Ług.

Nadleśnictwo Ołobok 1945-1975.

Nadleśnictwo zostało utworzone w roku 1945 pod nazwą Złoty Potok, w roku 1952 zmieniono nazwę na Ołobok. Na lasy Nadleśnictwa składały się głównie upaństwowione lasy majątkowe, ok. 300 ha stanowiły lasy drobnej własności jako tzw. mienie opuszczone. W dalszych latach po 1945 roku, Nadleśnictwo przyjęło od władz wojskowych i PFZ kilkaset hektarów nieużytków i słabych gruntów rolnych. Poza niewielkimi zmianami w powierzchni, Nadleśnictwo nie przechodziło zmian administracyjnych.

O zagospodarowaniu tych lasów przed 1945 rokiem, brak jest danych.

W latach 1946-1951 lasy były zagospodarowane na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku. Etat roczny wówczas wynosił:

- użytki rębne – 29 ha, 5 057 m³ netto (w tym niezaliczone 229 m³)
- trzebieże – 178 ha, 1 153 m³ netto (w tym przygodne 290 m³)
- czyszczenia – 259 ha.

W okresie od 01.X.1952 r. do 30.IX.1965 r. podstawą gospodarki leśnej był plan prowizorycznego urządzenia. Łączny etat roczny wynosił wtedy:

- użytki rębne – 42,11 ha, 6 579 m³ netto (w tym niezaliczone – nie projektowano)
- trzebieże – 163,04 ha, 1 742 m³ netto (w tym przygodne 659 m³)

- czyszczenia – 149,55 ha.

Zadania z hodowli lasu kształtowały się na poziomie 1 709 ha, w tym: zalesienia otwarte łącznie 1201 ha, pod osłoną 45 ha, dolesienia 11 ha, poprawki i uzupełnienia 152 ha, podsadzenia i wprowadzanie podszytów 166 ha, pielęgnowanie upraw i młodników 134 ha.

Na lata 1965–1975 obowiązywał definitywny plan urządzenia lasu. Powierzchnia Nadleśnictwa w roku 1965 wynosiła 8030,82 ha. Lasy podzielono na 2 gospodarstwa, gospodarstwo lasów krajobrazowych, masowej turystyki i glebochronnych (12 %); gospodarstwo lasów gospodarczych (88 %). Użytkowanie rębne zaplanowano (cały okres) na poziomie 457,88 ha i 53812 m³, wykonanie odpowiednio 88,4 % i 115,5 %; trzebieże 3 672,79 ha i 31416 m³, wykonanie odpowiednio 119,5 % i 115,7 %; czyszczenia z masą 627,28 ha i 1 399 m³, wykonanie odpowiednio 115,8 % i 130,5 %; wykonanie masowe użytków głównych 128,8 %. Niewykonanie planu użytków rębnych wynikało z ograniczenia cięć w latach 1972 i 1973 ze względu na usuwanie skutków huraganu oraz pozostawienia niektórych negatywów ze względu na wykonanie planu sortymentowego. Wykonanie planu hodowli było na wysokim poziomie, niektóre czynności przekroczyły znacznie plan – halizny i zręby 21,8 % (powtórki), poprawki i uzupełnienia 97,6 % (potrzeby hodowlane), pielęgnacja upraw 29,3 %, pielęgnacja młodników 47,8 % (w części młodników zamiast czyszczeń z masą wykonano bez poboru masy), słabo wypadło tylko wprowadzanie podszytów 45,2 % planu (zbyt duża planowana powierzchnia i brak robotników) i dolesienia luk 71,7 % planu. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników (I kl. wieku) wynosiło 0,85. Upraw przepadłych zanotowano 30,47 ha co wynikało z zaniedbań pielęgnacyjnych oraz uszkodzeń przez zwierzynę. Największe szkody zanotowano od poprocha cetyniaka, w latach 1965/66 - 73 ha, 1966/67 - 40 ha, 1968 - 46 ha. Zanotowano liczne szkody od zwierzyny w leśnictwie Zawisze i Niedźwiedź.

Nadleśnictwo Świebodzin 1945-1975.

Nadleśnictwo powstało w 1945 r. Powierzchnia Nadleśnictwa w roku 1945 wynosiła 7075,37 ha. W skład Nadleśnictwa weszły lasy majątkowe i lasy drobnej własności chłopskiej, stanowiły one ok. 90 % powierzchni, pozostałe to upaństwowione lasy miasta Świebodzin. Do 1945 roku użytkowanie rębne prowadzono rębnią zupełną. Odnowienie sztucznie sosną. W latach 1946-1954 lasy były zagospodarowane na podstawie przybliżonej tabeli klas wieku. Plan na ten okres zakładał pozyskanie grubizny w wysokości 42 200 m³, wykonanie wyniosło 60 017 m³. Odnowień otwartych zrębów wykonano na pow. 385 ha oraz halizn, płazowin i pow. do zalesienia ok. 250 ha (na koniec okresu powierzchnia tych gruntów wynosiła 1836 ha). stan ten był wynikiem trudności powojennych, tj. brak materiału sadzeniowego, brak robotników i wykwalifikowanego personelu.

W latach 1954 – 1963 obowiązywał prowizoryczny plan urządzenia lasu, wykonany przez BULiPL Brzeg. Powierzchnia Nadleśnictwa w roku 1963 wynosiła 9910,70 ha. Wówczas zwiększyła się pow. Nadleśnictwa o 1 400 ha, za sprawą wyrównania granic i przejścia trzech oddziałów z Nadleśnictwa Sulechów. Plan zakładał pozyskanie na poziomie 180 475 m³ brutto, w tym:

- użytki rębne – 799,63 ha, 131 481 m³ brutto
- trzebieże – 6 439,85 ha, 37 044 m³ brutto
- przygodne – 10 844 m³ brutto
- czyszczenia - 1 105,82 ha, 1 106 m³ brutto.

Na lata 1967-1977 sporządzono definitywny plan urządzenia lasu. Poniższe dane analizują okres 8 lat (1967-1975). Powierzchnia Nadleśnictwa w roku 1967 wynosiła 9155,49 ha. Lasy Nadleśnictwa podzielono na trzy gospodarstwa – gospodarstwo lasów krajobrazowych (14 %), gospodarstwo lasów masowej turystyki (7 %), gospodarstwo lasów gospodarczych (79

%). Etat i wykonanie okresu 8-letniego wynosił: użytkowanie rębne 529,28 ha i 64 881 m³, wykonanie 91 % i 107,7 %; trzebieże 3568,00 ha i 29 172 m³, wykonanie 104,3 % i 112,0 %, czyszczenia z masą 1276,24 ha i 870 m³, wykonanie 36,4 % i 69,7 %. Etatu powierzchniowego uż. rębnych nie wykonano z powodu usuwania skutków huraganu z 1972 r. oraz pozostawieniu drzewostanów negatywnych ze względu na wykonanie planu sortymentowego. Cięć częściowych nie planowano. Okazało się że mimo przekroczenia planu trzebieży potrzeby były i tak większe, co odbiło się na stanie drzewostanów II klasy wieku. Planowana intensywność była zaniżona, a pobór masy zaplanowany na dwa nawroty był wykonywany już w pierwszym. Planu poboru masy w czyszczeniach nie wykonano z takich samych przyczyn co w w/w Nadleśnictwach. Z planowanych zadań hodowlanych znacznie przekroczono plan – odnowienie halizn, zrębów i płązowin (59,9 %), zalesienia (43,6 %), pielęgnowanie upraw (50,2 %) i poprawki (24,2, %), co wynikało z potrzeb hodowlanych (powtórki). Nie wykonano planu pielęgnowania młodników (82,4 % planu) oraz wprowadzania podszytów (27,7 % planu, brak robotników oraz zbyt duża powierzchnia w planie). Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników (I kl. wieku) wynosiło 0,83. Upraw przypadłych zanotowano 105,19 ha co wynikało z zaniedbań pielęgnacyjnych oraz uszkodzeń przez zwierzynę. Znaczące szkody wystąpiły w uprawach i młodnikach od sieciecha, szeliniaka i smolika. Z innych szkodników masowo wystąpił poproch cetyniak w latach 1966/67 (353 ha).

Podsumowując okres definitywnego urzędzenia lasu widać że Nadleśnictwa miały duże problemy z odnowieniem i pielęgnowaniem lasu. Wynikały one z braków kadrowych oraz wysokiego stanu zwierzyny płowej. Niskie rozmiary powierzchniowe i miąższościowe trzebieży wraz z zaniżoną masą powodowały zaniedbania drzewostanów II klasy wieku, trzeba do tego dodać mały nacisk na pielęgnację tych drzewostanów (zbyt cienkie sortymenty). Dopuszczano do pozostawienia drzewostanów negatywnych, a użytkowano drzewostanów o lepszych sortymentach (obowiązek wykonania planu sortymentowego). W latach 1963–1975 głównym sposobem odnowienia było sadzenie (80 %), w mniejszym stopniu siew (20 %).

Wielobrzębowe Nadleśnictwo Świebodzin (4 obręby) powstało z mocy zarządzenia Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 31 października 1973 r. W jego skład wchodziły cztery obręby leśne – Łągów, Ołobok, Szczaniec i Świebodzin, łączna powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła 30 530,60 ha. Z mocy Zarządzenia nr 30 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 1984 roku Nadleśnictwo stało się 3 obrębami – Łągów, Ołobok, Świebodzin, Obręb Szczaniec wszedł w skład Nadleśnictwa Babimost. W roku 1987 z mocy Zarządzenia nr 19 Dyrektora NZLP zwiększyła się powierzchnia Obrębu Łągów o część północną (część Nadleśnictwa Międzyrzecz) oraz Zarządzeniem nr 12 Dyrektora OZLP przyjęto do Obrębu Świebodzin część Nadleśnictwa Babimost – leśnictwo Myszęcina. W dniu 23.VII.1996 r. Zarządzeniem nr 102 MOŚZNiL przekazano do tworzonego Nadleśnictwa Bytnica (leśnictwo Błonie), 1507,16 ha gruntów z Obrębu Ołobok (większą część leśnictwa Zawisze i część leśnictwa Niedźwiedź).

Pierwszym planem urzędzenia lasu (I rewizja) dla połączonego Nadleśnictwa (4 obręby) był plan sporządzony na lata 1975-1985. Powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła wówczas 30 530,60 ha (w tym Obręb Łągów 7184,29 ha, Ołobok 7918,67 ha, Świebodzin 9210,86 ha, Szczaniec 6216,78 ha). Lasy podzielono na 6 gospodarstw, tj. gospodarstwo rezerwatowe (1 %), gospodarstwo lasów uzdrowiskowo klimatycznych (70,70 ha), gospodarstwo lasów masowego wypoczynku i turystyki (10 %), gospodarstwo lasów krajobrazowych (11 %), gospodarstwo nasienne (40,53 ha), gospodarstwo lasów

gospodarczych (78 %, w tym cały obręb Szczaniec). Etat użytków rębnych wynosi 1776,10 ha i 360 798 m³. Użytkowanie przedrębne zaprojektowano na pow. 22 432,13 ha i 269 016 m³. Plan hodowli zakładał zalesienia i odnowienia na pow. 2367,05 (w tym Obręb Szczaniec 538,25 ha). Na koniec okresu uprawy niezgodne stanowiły 9,3 %, częściowo zgodne 33,0 %, uprawy przypadłe stanowiły 3,4 % I a klasy wieku, średnie pokrycie I a klasy wieku wynosiło 0,76; pow. KO wynosiła 29,7 ha, KDO 153,25 ha, powierzchnia upraw po rębniach złożonych wynosiła 2,75 ha.

W 1985 roku utworzono Łagowski Park Krajobrazowy, obejmujący m.in. tereny Obrębu Łagów.

W latach 1988-1997 obowiązywał plan urządzenia lasu II rewizji. Nadleśnictwo składało się już z trzech obrębów, powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona wynosiła 23 227,72 ha. Lasy podzielono na 3 gospodarstwa tj. gospodarstwo specjalne (9 % - rezerwy i ich otuliny, lasy glebochronne, gleb. pow. wzorcowe, lasy uzdrowiskowo – klimatyczne, drzewostany nasienne wyłączone, lasy masowego wypoczynku, powierzchniowy pomnik przyrody), gospodarstwo przerębowo – zrębowe (2 %), gospodarstwo zrębowe (89 %). Etat użytkowania rębego wynosił 1 877 ha i 361 225 m³ netto, wykonanie odpowiednio 82,8 % i 76,8 %, etat użytkowania przedrębego wynosił 17 330 ha i 303 806 m³, wykonanie odpowiednio 100 % i 115 %. Nie wykonanie planu użytków rębnych wynikało z nie wykonania zrębów zupełnych, przekroczone natomiast rozmiar masowy w użytkowaniu przedrębnym (względy sanitarne i potrzeby pielęgnacyjne). Pod koniec drugiej rewizji zaczęto stosować rębnie I d (obecnie III a), lecz wybierano niezbyt właściwe siedliska (LMśw, Bśw), pominięto BMśw, ocena gniazd także nie wypadła zbyt dobrze (brak doświadczenia). Zamiana Rb I b na I d, przyczyniła się w niewielkim stopniu do zaniżenia wykonania etatu masowego. W czasie trwania II rewizji weszła w życie ustawa o lasach oraz zmieniło się podejście do funkcji pełnionych przez lasy, a co za tym idzie, i do użytkowania rębniami zupełnymi. Powstał wówczas (1995 rok) dostosowawczy plan u. l. na ostatnie trzy lata II rewizji oraz rewolucyjne Zarządzenie Nr 11 Dyrektora LP, co także miało wpływ na zmniejszone wykonanie. Prace hodowlane oceniono dobrze, odnowienia z użytkowania rębego wykonano w 70 %, przekroczone plan dolesienia luk o 211 %, poprawki i uzupełnienia tylko 23 %, pielęgnowanie gleby o 93 % (potrzeby hodowlane), nie miało już miejsca wielokrotne odnawianie tych samych wydzieleń. Uprawy przypadłe stwierdzono tylko na pow. tylko 8,34 ha (0,7 % I a klasy wieku), niestety średnie pokrycie utrzymano na poziomie 0,84, co wynika z bardzo wysokiego pogłowia zwierzyny płowej. Na koniec okresu uprawy niezgodne stanowiły 8 %, częściowo zgodne 20 %, pow. KO 270,05 ha, KDO 39,51 ha, powierzchnia upraw po rębniach złożonych wynosiła 17,36 ha. W czasie dziesięciolecia zaistniało duże zagrożenie od owadów, boreczniki zwalczano w roku 1992 na pow. 200 ha, brudnicę mniszkę zwalczano w latach 1993/94 na pow. 5140 ha, chrabąszcza majowego na pow. 41 ha. Dalej duże szkody wyrządzały huragany (wiatrołomy 6804 m³). Szkody od zwierzyny w uprawach, młodnikach podsadzeniach utrzymywały się na wysokim poziomie co wynika z wykonania planowanego odstrzału na poziomie ok. 70 %. W roku 1990 utworzono rezerwat Pniewski Ług.

W latach 1998-2007 obowiązywał plan urządzenia lasu III rewizji. Nadleśnictwo składało się z trzech obrębów (Łagów, Ołobok, Świebodzin), powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona wynosiła 22 230 ha. Użytkowanie rębne zaplanowano na poziomie 313 947 m³, etat ten wykonano na poziomie 97,6 %. Etat powierzchniowy użytkowania rębego wykonano na poziomie 98,1%, a wynosił on 1242,09 ha. Etat użytków przedrębnych zaplanowano na powierzchni 17159,95 ha, wykonano go w 100 %. Etat ten w wymiarze masowym zaplanowano na poziomie 495 128 m³, został on zrealizowany w 101,5 %. Ogółem etat masowy użytków głównych (łącznie z aneksem do PUL z 2007 roku który zwiększył planowane pozyskanie użytków głównych do 809 075 m³, a był konsekwencją przejścia przez

Nadleśnictwo huraganu Cyryl w 2007 roku w wyniku czego pozyskano 25 000 m³ drewna), zrealizowano w 100 %.

Stan sanitarny drzewostanów oceniono dobrze, nie stwierdzono zaniedbań. Zalesienia, odnowienia otwarte, dolesienia luk, podsadzenia wykonano na poziomie 100 % (łącznie 1989,89 ha, w tym zalesienia na pow. 350,92 ha), odnowienia przy rębniach złożonych zrealizowano w 96 % - 242,39 ha (plan 252,45 ha). Odnowienia naturalne stanowiły powierzchnie 124,79 ha. Pokrycie upraw otwartych, na koniec tego okresu, wyniosło 0,94; uprawy zgodne stanowiły 87 %, upraw niezgodnych jak i przepadłych nie stwierdzono. Jakość odnowień złożonych wyniosła 12.

Jak już wcześniej wspomniano, drzewostany Nadleśnictwa zostały silnie uszkodzone przez huraganowe wiatry. Łącznie pozyskano, w wyniku huraganów, 27 059 m³ drewna oraz uprzętnięto 18,90 ha zrębów sanitarnych. W tym okresie na terenie Nadleśnictwa powstało 155 pożarów na łącznej powierzchni 21,20 ha. W wyniku zagrożenia przez chrabąszcze, dokonano zabiegów ratowniczych na powierzchni 129,94 ha. Przelegiwanie zrębów zupełnych spowodowało zanik szkód powodowanych przez szeliniaka. Zwalczenie brudnicy mniszki dokonano na powierzchni 2705 ha (leśnictwo Toporów, Węgrzynice, Międzylesie, Niedźwiedź), barczatki sosnowki na powierzchni 501 ha (leśnictwo Międzylesie). Zabezpieczanie pniaków sosnowych przed hubą korzeniową dokonano na powierzchni 150 ha średniorocznie (32 % powierzchni drzewostanów stanowiły drzewostany na gruntach porolnych). W wyniku bardzo silnej presji zwierzyny, niezbędne było zabezpieczanie upraw przez ogrodzenia (1065 ha), chemiczne zabezpieczanie (1305 ha), mechaniczne zabezpieczanie (37 ha). W roku 2002 powiększono rezerwat Pawski Łęg. Od 2004 roku Nadleśnictwo prowadzi zagrodową hodowlę zwierzyny drobnej (zające, kuropatwy) na powierzchni 127,64 ha; są to grunty przejęte w trwałe zarząd od Agencji Nieruchomości Rolnych.

Następny okres gospodarczy – IV rewizja urzędzenia lasu (2008-2017) jest opisany w rozdziale II Elaboratu.

1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.

Zgodnie z protokołem z KZP Nadleśnictwo Świebodzin udostępniło Wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urzędzenia lasu. Wykonawca PUL zakupił dane ewidencyjne w postaci warstw numerycznych działek, użytków, budynków i punktów.

Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności z podkładem mapowym. Nadleśniczy podjął decyzje w tej sprawie oraz przekazał informacje do poszczególnych PODGiK w zakresie zmian użytków oraz korekty granic użytków i działek. Nadleśnictwo posiada grunty we współwłasności.

Tab. 5. Zestawienie pow. N-ctwa. przedstawionej z dokładnością do 1 m² i z dokładnością do 1 ara.		
Obręb, nadleśnictwo	wg tabeli I w ha z dokładnością do 1 m²	wg opisów taksacyjnych w ha z dokładnością do 1 ara
Obręb Łagów (1)	8 700,8124 (ze współwłasnością 8 701,2475)	8 700,65 (ze współwłasnością 8 701,08)
Obręb Ołobok (2)	7 271,6703 -	7 271,51 -
Obręb Świebodzin (3)	8 023,5725 (ze współwłasnością 8 024,5645)	8 023,85 (ze współwłasnością 8 024,83)
Nadleśnictwo Świebodzin	23 996,0552 (ze współwłasnością 23 997,4823)	23 996,01 (ze współwłasnością 23 997,42)

W pierwszej kolejności wyrównano powierzchnię wyłączeń, określoną w m², do powierzchni działek ewidencyjnych, a następnie zaokrąglono poszczególne wyłączenia do 1 ara. Suma powierzchni wyłączeń zaokrąglonych do 1 ara stanowi powierzchnię oddziału.

Tab. 6. Zestawienie porównawcze powierzchni ogólnej Nadleśnictwa i obrębów leśnych między poprzednim i obecnym planem u.l. wyrażonej z dokładnością w arach			
Obręb	Powierzchnia z dokładnością w arach		
	wg poprzedniego p.u.l.	wg obecnego planu u.l.	różnica ±
Obręb Łągów (1)	8 682,74	8 700,65	+17,91
Obręb Ołobok (2)	7 541,66	7 271,51	-270,15
Obręb Świebodzin (3)	7 754,53	8 023,85	+269,32
Nadleśnictwo Świebodzin	23 978,93	23 996,01	+17,08

Na tak dużą różnicę w powierzchni Obrębów Ołobok i Świebodzin ma głównie korekta granic obrębów leśnych oraz leśnictw Chociule, Ołobok i Krzeczkowo. Poniższe tabele obrazują zaistniałe zmiany.

Tab. 7. Zmiany granic obrębów, leśnictw oraz numeracji oddziałów.

Stary nr oddziału, leśnictwo, obręb (2017)	Nowy nr oddziału, leśnictwo, obręb (2018)
Obręb Ołobok L-ctwo Ołobok	Obręb Świebodzin L-ctwo Krzeczkowo
150	337
151	338
152	339
153	340
L-ctwo Chociule	
311	331
312	329
313	330
314	333
315	332
316	334
317	335
319	336

Ponadto przeniesiono z leśnictwa Łągów oddział 84 a c d, do leśnictwa Bukowiec oddział 52A z y (dotychczasowe leśnictwo Długoszyn). Szczegółowy komentarz zaistniałych różnic znajduje się w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (rozdział II Elaboratu).

Tab. 8. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg grup rodzajów powierzchni, bez współwłasności.

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
1. Lasy - razem	8 524,04	7 169,70	7 837,92	23 531,66
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	8 193,41	6 823,64	7 566,18	22 583,23
1) drzewostany	8 193,41	6 816,65	7 566,18	22 576,24
2) plantacje drzew - razem		6,99		6,99
<i>w tym:</i>				
- plantacje nasienne		6,99		6,99
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	98,11	144,82	91,73	334,66
1) w produkcji ubocznej - razem	20,28	46,30	16,90	83,48
<i>w tym:</i>				
- plantacje choinek			0,17	0,17
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie	20,28	46,30	16,73	83,31
2) do odnowienia - razem	69,89	91,89	54,06	215,84
<i>w tym:</i>				
- halizny	1,86			1,86
- zręby	68,03	91,89	54,06	213,98
- płazowiny				
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	7,94	6,63	20,77	35,34
<i>w tym:</i>				
- przewidziane do naturalnej sukcesji	3,87	6,36	6,79	17,02
- objęte szczególnymi formami ochrony	3,43		13,98	17,41
- przewidziane do małej retencji	0,64	0,27		0,91
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	232,52	201,24	180,01	613,77
<i>w tym:</i>				
1) budynki i budowle	2,09	0,25	2,65	4,99
2) urządzenia melioracji wodnych	3,42	1,66	5,39	10,47
3) linie podziału przestrzennego lasu	52,02	65,04	47,88	164,94
4) drogi leśne	137,45	106,94	92,44	336,83
5) tereny pod liniami energetycznymi	29,91	19,46	12,33	61,70
6) szkółki leśne			12,36	12,36
7) miejsca składowania drewna	6,32			6,32
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne	1,31	7,89	6,96	16,16
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	8,72	3,80	16,52	29,04
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	8 532,76	7 173,50	7 854,44	23 560,70
3. Użytki rolne - razem	108,68	56,11	66,98	231,77
3.1. Grunty orne - razem	52,95	51,64	57,57	162,16
<i>w tym:</i>				
1) role	52,95	50,92	57,29	161,16
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym		0,72	0,28	1,00
3) ugory, odłogi				
3.2. Sady	1,03		0,68	1,71
3.3. Łąki trwałe	33,66	1,26	5,95	40,87
3.4. Pastwiska trwałe	17,01	2,12	1,16	20,29
3.5. Grunty rolne zabudowane	1,99	1,08	0,57	3,64
3.6. Grunty pod stawami rybnymi			0,88	0,88
3.7. Grunty pod rowami rolnymi	2,04	0,01	0,17	2,22
4. Grunty pod wodami - razem	1,73	0,90	13,30	15,93
<i>w tym:</i>				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,18		1,00	1,18
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	1,55	0,90	12,30	14,75
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi				
5. Użytki ekologiczne - razem	4,36		8,73	13,09
6. Tereny różne - razem	0,77	0,97	0,41	2,15
<i>w tym:</i>				
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane				

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		0,80		0,80
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,77	0,17	0,41	1,35
4) różne inne				
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	8,02	22,30	20,67	50,99
<i>w tym:</i>				
7.1. Tereny mieszkaniowe	0,01		0,09	0,10
7.2. Tereny przemysłowe		2,98		2,98
7.3. Tereny zabudowane inne	0,03	0,07	2,36	2,46
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,02		0,08	0,10
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	3,66	17,99	17,71	39,36
<i>w tym:</i>				
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	1,83	13,32	15,51	30,66
2) tereny zabytkowe	1,63		1,60	3,23
3) tereny sportowe	0,20	4,67	0,60	5,47
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej				
7.6. Użytki kopalne	2,62			2,62
7.7. Tereny komunikacyjne - razem	1,68	1,26	0,43	3,37
<i>w tym:</i>				
1) drogi	0,66	1,23	0,43	2,32
2) tereny kolejowe	1,00	0,03		1,03
3) inne tereny komunikacyjne	0,02			0,02
8. Nieużytki - razem	44,33	17,73	59,32	121,38
<i>w tym:</i>				
1) bagna	44,33	15,78	54,56	114,67
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne				
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		1,95	4,76	6,71
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	176,61	101,81	185,93	464,35
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	-	-
OGÓŁEM (1-8)	8 700,65	7 271,51	8 023,85	23 996,01

Tab. 9. Zestawienie powierzchni gruntów we współwłasności z Nadleśnictwem Świebodzin wg grup rodzajów powierzchni.

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]/udział Nadleśnictwa			
Użytki rolne: - grunty rolne zabudowane	<u>0,17 (0,1747)</u> udział 5465/10000	-	-	0,17 (0,1747)
Grunty zabudowane i zurbanizowane: -tereny mieszkaniowe	<u>0,26 (0,2604)</u> udział 2684/10000	-	<u>0,25 (0,2500)</u> udział 2466/10000 <u>0,36 (0,3635)</u> udział 185/1000 <u>0,13 (0,1345)</u> udział 7106/10000 <u>0,24 (0,2440)</u> udział 40/1000	1,24 (1,2524)
OGÓŁEM	0,43 (0,4351)	-	0,98 (0,9920)	1,41 (1,4271)

Pododdziały we współwłasności to:

- Obręb Łągów, oddział 140 d, 237 c
- Obręb Świebodzin, oddział 151 r, 236A jx kx, 337 x.

1.4. Grunty Agencji Nieruchomości Rolnej w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin.

Nadleśnictwo Świebodzin posiada w zarządzie z ANR grunty o powierzchni 159,4800 ha (obręb ew. Mostki, gmina Lubrza). Zestawienie powierzchni tych gruntów przedstawia tabela:

Tab. nr 10. Grunty ANR w zarządzie Nadleśnictwa.			
Obręb	Nr działki	Pow. działki	Przeznaczenie
Obręb Łagów	8/4	15,7800	ładowisko
	20/5	16,0600	ładowisko
	553	37,7100	zagrodowa hodowla zwierzyny
	552	40,6100	zagrodowa hodowla zwierzyny
Obręb Ołobok	555	49,3200	zagrodowa hodowla zwierzyny

W/w oddziały naniesiono na mapy gospodarczo-przeładowe, przeładowe oraz sytuacyjne.

2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Świebodzin ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych i społecznych tzn. środowiskotwórczych, ekologicznych i gospodarczych. Największe znaczenie mają funkcje ochronne oraz społeczne. Główną funkcją gospodarczą jest produkcja drewna dla potrzeb rynku, funkcjonuje również produkcja uboczna czyli pozyskanie leśnych produktów: grzyby, owoce leśne, zioła (lokalna społeczność) oraz gospodarka łowiecka.

Całość w/w działalności jest zbieżna ze strategią i kierunkami rozwoju zawartymi w analizowanych dokumentach planistycznych szczebla wojewódzkiego, powiatowego, gminnego, które wpisują się w model gospodarowania wielofunkcyjnego.

Również w aspekcie analizy kierunków zagospodarowania przestrzennego w dziedzinie rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej nie rysują się zagrożenia w postaci uszczuplenia zasobów leśnych czy nadmiernej fragmentacji kompleksów leśnych.

Stwierdza się, że pozostałe zamierzenia i kierunki inwestycyjne, jak również potencjalne wykorzystanie gospodarcze zlokalizowanych w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin, złóż kopalin nie wpłynęły negatywnie na wielofunkcyjne gospodarowanie lasami oraz ich stan.

Zaznaczyć należy, że w analizowanych dokumentach planistycznych identyfikowano zagrożenia i podjęto w zakresie ich likwidacji założenia zmierzające do utrzymania i powiększania zasobów leśnych w dobrym stanie ilościowym i jakościowym z podkreśleniem walorów ochronnych. Ważne też jest eksponowanie edukacji społeczeństwa, którą od szeregu lat propaguje i realizuje PGLLP.

2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XXXVII/272/2002 z dnia 2 października 2002 r.

Uchwałą Nr XXII/191/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 marca 2012 r. przyjęto *Zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego*.

Na dzień dzisiejszy gotowy jest projekt *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.* Decyzja zarządu województwa o przyjęciu projektu (*Uchwała Nr 177/2402/17 Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 11 kwietnia 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr 145/1921/16 z dnia 15 listopada 2016 roku, w sprawie przyjęcia projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp. wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, w celu poddania go procedurze uzyskania wymaganych uzgodnień i opinii oraz zapewnienia udziału społeczeństwa w opracowaniu dokumentu*) oznacza, iż zostanie on w najbliższym czasie przekazany właściwym instytucjom i organom w celu jego uzgodnienia i zaopiniowania. Ponadto dokument trafi na biurko Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, w celu przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. *Prognoza Oddziaływania na Środowisko do projektu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wlkp.*, zawiera ogólnie przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania. Dokument ukazuje przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz rozwiązania mające na celu jego zapobieganie, zmniejszanie lub kompensację.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa wyznaczono w oparciu o diagnozę stanu istniejącego, wynikającą z analizy uwarunkowań rozwoju przestrzennego, oraz w oparciu o dokumenty kreujące politykę rozwoju na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym, w tym m.in.:

- Strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020
- Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020
- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
- Strategię Rozwoju Kraju 2020
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Strategię Rozwoju Polski Zachodniej 2020
- Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych.

Województwo lubuskie posiada *Program Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 w perspektywę do 2019 roku*, przyjęty Uchwałą Nr XXI/185/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 12 marca 2012 roku w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku. Dla dokumentu opracowano *Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla województwa Lubuskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku*. Dla województwa opracowano również *Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*, przyjętą Uchwałą Nr XXXII/319/12 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020*.

Powiaty w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa Świebodzin posiadają powiatowe programy ochrony środowiska i strategie rozwoju powiatu:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcińskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020;
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Sulęcińskiego na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020;
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Świebodzińskiego na lata 2012-2015 z perspektywą do 2019 roku;
- Program Rozwoju Powiatu Sulęcińskiego do roku 2020;
- Strategia Rozwoju Powiatu Świebodzińskiego.

W województwie lubuskim powstał *Program Małej Retencji Wodnej terenów zarządzanych przez Lasy Państwowe*, którego celem jest usystematyzowanie wiedzy o stanie zasobów i urządzeń wodnych na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe w obrębie województwa lubuskiego. Opracowanie to jest jedną z części składowych Programu Małej Retencji Wodnej w województwie lubuskim.

2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego.

Generalnym dokumentem w dziedzinie polityki zagospodarowania przestrzennego na omawianym terenie jest *Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (ZPPZ 2012)* w zakresie kształtowania systemu ekologicznego należy dążyć do:

- włączenia lubuskiej przestrzeni przyrodniczej do europejskiego i krajowego systemu ekologicznego celem poszanowania integralności istniejących chronionych ekosystemów
- uznania za elementy o znaczeniu krajowym dwóch głównych osi przyrodniczych, a mianowicie: osi wschód-zachód w środkowej części regionu, tworzonej przez dolinę Odry i przechodzącą w oś kierunku północ-południe, oraz oś na kierunkach wschód-zachód w północnej części regionu, tworzoną przez doliny Noteci i dolnej Warty;
- wykorzystania dla zrównoważonego rozwoju województwa obszarów objętych ochroną a w tym zaliczanych do obszarów sieci Natura 2000.

Zwraca się uwagę na efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, a w szczególności dla wykorzystania walorów środowiska i dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki oraz promocję walorów turystycznych. Dokumenty strategiczne na poziomie województwa podkreślają wysoki stopień lesistości i duży udział lasów przypadających na jednego mieszkańca.

Wszystkie gminy w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa nie posiadają kompleksowych i aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Funkcjonują natomiast programy rozwoju lokalnego oraz programy ochrony środowiska dla powiatów i gmin położonych w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa, m.in.:

- Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Torzym 2005-2020
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łagów
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skąpe
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lubrza
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szczaniec.

Dokumenty te zakładają ogólny rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenach leśnych w postaci ścieżek rowerowych oraz szlaków konnych i pieszych. Podkreślają również znaczenie lasów, jako elementu pozytywnie wpływającego na zwiększenie walorów związanych z turystyką, rekreacją i wypoczynkiem. W dokumentach brak propozycji zmian przeznaczenia lub wykorzystania terenów leśnych na inne cele niż gospodarka leśna (np.

kopalnie, zabudowa przemysłowa). Niemniej wskazuje się miejsca występowania złóż węgla brunatnego, ropy naftowej, rozbudowy infrastruktury drogowej.

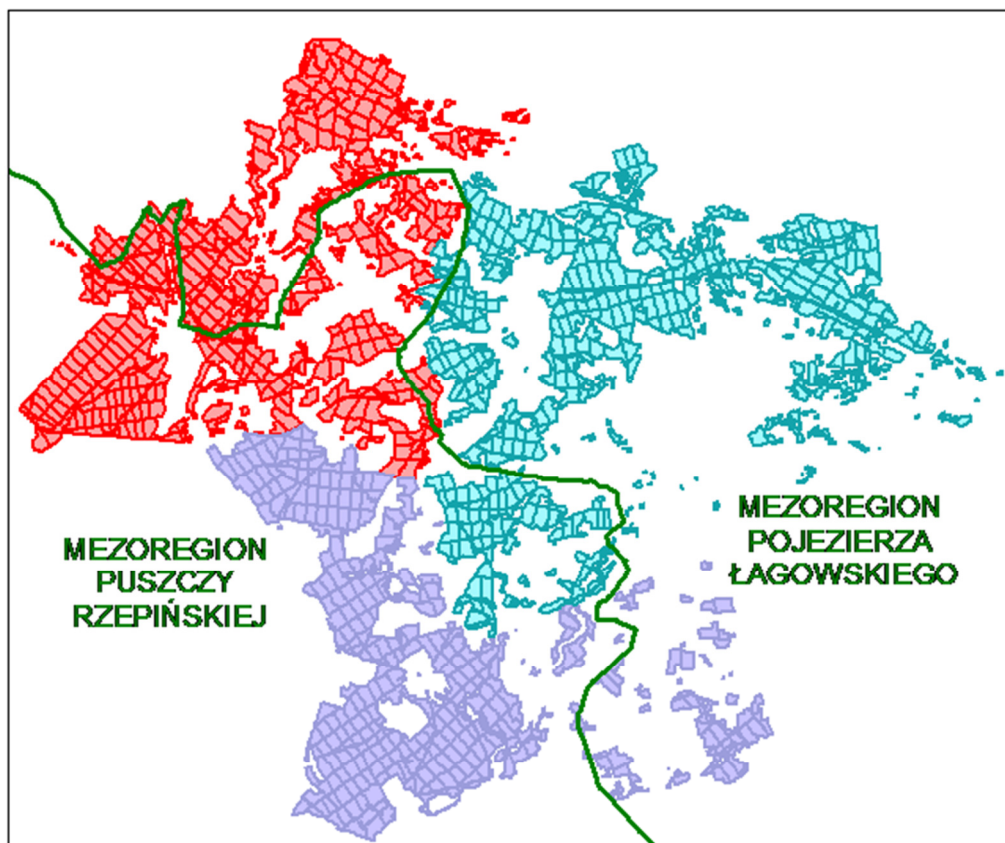
Na obecną chwilę nie zachodzi konflikt pomiędzy proponowanymi w dokumentach planistycznych działaniami samorządów, a prowadzeniem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w zakresie: ochrony środowiska, ochrony wód i gospodarowaniu wodami, ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji. Nadleśnictwo Świebodzin nie posiada gruntów do zalesienia.

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027 jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnym programie ochrony środowiska. Nadleśnictwo nie posiada na chwilę obecną gruntów leśnych do wyłączenia z produkcji. Wyłączenie z produkcji leśnej, jeżeli nastąpi (zgodnie z Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego gminy Łagów), będzie miało charakter czasowy i będzie dotyczyło niewielkich powierzchni, które będą sukcesywnie rekultywowane. Nadleśnictwo nie posiada także, na chwilę obecną, gruntów do zalesień (nie wydano w stosunku do nich decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – z przeznaczeniem zalesienia).

3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów.

Według Regionalizacji przyrodniczo-leśnej Polski 2010 (Zielony, Kliczkowska 2012) Nadleśnictwo Świebodzin położone jest w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej, Mezoregionie Pojezierza Łagowskiego oraz Mezoregionie Puszczy Rzepińskiej.

Mapa nr 2. Położenie Nadleśnictwa Świebodzin na tle mezoregionów.

Jeżeli chodzi o usytuowanie geograficzne, to zasięg terytorialny Nadleśnictwa położony jest między 15°09' a 15°42' długości geograficznej wschodniej oraz między 52°08' a 52°23' szerokości geograficznej północnej.

3.2. Regionalizacja geobotaniczna.

Położenie Nadleśnictwa Świebodzin zgodnie z regionalizacją geobotaniczną (Matuszkiewicz J.M., 1994) terytorium Polski określaną dla zróżnicowania szaty roślinnej w celu wyróżnienia jednorodnego krajobrazu roślinnego:

Obszar: Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane

Prowincja: Środkowoeuropejska

Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa

Dział: Brandenbursko - Wielkopolski

Kraina: Notecko - Lubuska

Okręg: Pojezierza Łagowskiego

Podokręg: Torzyski

Łagowsko – Templewski

Sulechowski

Kraina: Południowowielkopolsko – Łużycka

Podkraina: Łużycka

Okręg: Puszczy Rzepińskiej

Podokręg: Węgrzyniecki.

Na obszarze Działu dominują dwa typy krajobrazów roślinnych: krajobraz łąkowy związany głównie z obszarami wysoczyzn morenowych lub równin zastoiskowych z gliniastym lub ilastym podłożem oraz krajobraz borów i borów mieszanych zajmujący równiny sandrowe, tarasy akumulacji rzecznej zwłaszcza w pradolinach z podłożem piaszczystym. Na niewielkim obszarze występują krajobrazy z większym udziałem lasów bukowych. Nieznaczny jest udział świetlistych dąbrów. Istotny jest udział obszarów krajobrazu dolinowych łąkowo – jesionowych i łąkowo jesionowo – olszowych związanych z rozległymi pradolinami skierowanymi równoleżnikowo. Ponadto Dział charakteryzują ciepłe i najkrótsze zimy, najcieplejsze wiosny i jesienie, ciepłe lata oraz niska roczna amplituda temperatur. Głównymi gatunkami lasotwórczymi zasięgu Nadleśnictwa jest sosna zwyczajna, dąb, buk, olsza, brzoza.

3.3. Rzeźba terenu i położenie wysokościowe.

W rzeźbie terenu Nadleśnictwa Świebodzin zaznacza się różnica pomiędzy Pojezierzem Łagowskim a mezoregionem Puszczy Rzepińskiej. Pojezierze Łagowskie zasadniczo ma krajobraz pagórkowato – falisty, miejscami wzgórzowy (Łagowski Park Krajobrazowy), miejscami wysokość przekracza 200 m n.p.m. (Bukowiec 227 m). W mezoregionie Puszczy Rzepińskiej przeważają sandry terenów płaskich i tereny faliste, wysokość waha się od 40 do 100 m n.p.m.

3.4. Warunki klimatyczne, glebowe, wodne.

3.4.1. Warunki klimatyczne.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa jest głównie pod wpływem klimatu polarno-morskiego odznaczający się wilgotnym powietrzem. Okres zimowy odznacza się częstymi odwilżami i opadami deszczu, lato jest chłodne ze znacznym zachmurzeniem nieba i częstymi opadami deszczu. Wiatry wieją przeważnie z zachodu i południowego zachodu. W ostatnim czasie często dochodzi do anomalii pogodowych, w styczniu zdarza się temperatura powyżej 10°C,

zimy bywają bezśnieżne, zdarzają się burze. W okresie wegetacyjnym dochodzi do długookresowych susz (maj/czerwiec, lipiec/sierpień) oraz huraganów w całym roku.

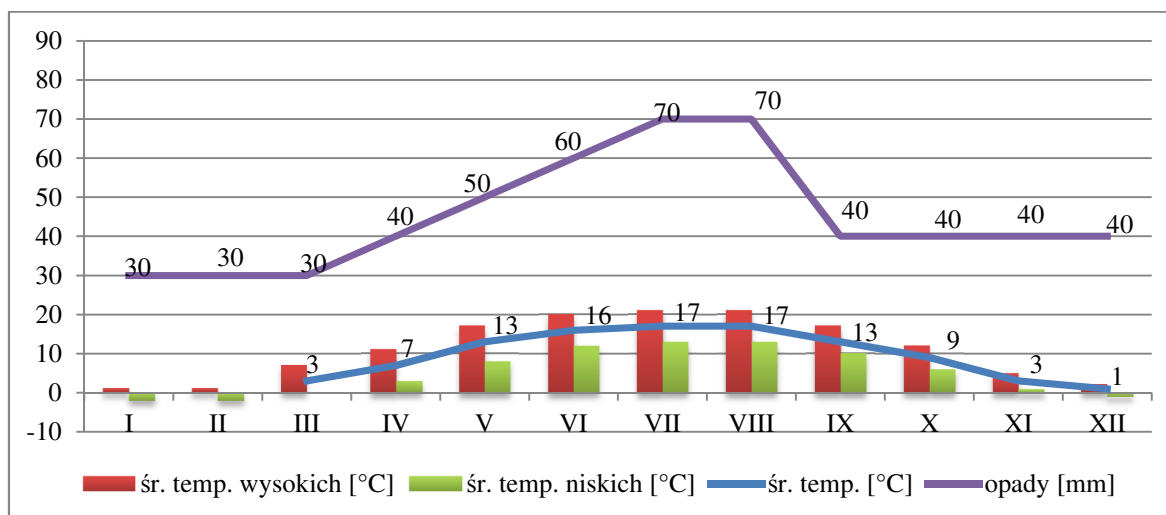
Poniżej przedstawiono wybrane dane klimatyczne średniookresowe na przestrzeni ostatnich dziewiętnastu lat ze stacji meteorologicznej w Zielonej Górze.

Tab. 11. Warunki termiczne dla stacji meteorologicznej w Zielonej Górze.

Temperatura	Średnie temperatury w miesiącach (°C)												Średnia roczna
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
średnia temp. (°C)	-	-	3	7	13	16	17	17	13	9	3	1	8
średnia temp. wysokich (°C)	1	1	7	11	17	20	21	21	17	12	5	2	11
średnia temp. niskich (°C)	-2	-2	-	3	8	12	13	13	10	6	1	-1	5

Tab.12. Opady dla stacji meteorologicznej w Zielonej Górze.

opady (mm)	Średnie opady w miesiącach (mm)												Średnia roczna
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	30	30	30	40	50	60	70	70	40	40	40	40	590

Wykres nr 1. Warunki termiczne oraz opady dla stacji meteorologicznej w Zielonej Górze.

Lokalna odmienność klimatu Nadleśnictwa Świebodzin związana jest ze wzniesieniami morenowymi i pojezierzem, które powodują zwiększoną ilość opadów i podwyższoną wilgotność powietrza, co znajduje odzwierciedlenie w zwiększonym udziale takich gatunków jak buk i dąb bezszypułkowy.

3.4.2. Warunki glebowe.

Geologicznie obszar nadleśnictwa (Mapa Geologiczna, arkusz Świebodzin, Inst. Geol. 2000-2004) leży w zasięgu Złodowacenia Północnopolskiego, w stadiale głównym, w fazie leszczyńskiej, częściowo również w fazie poznańskiej i fazie pomorskiej. Większość utworów geologicznych na tym terenie pochodzi głównie z Czwartorzędu (Neogen). Są to zarówno ukształtowane w Plejstocenie piaski zwałowe i sandrowe oraz piaski i żwiry moren czołowych, glina zwałowa, jak i pochodzące z Holocenu utwory związane z torfami, murszami, piaskami rzecznyymi, a także polami piasków eolicznych przykrywających starsze utwory. Na omawianym terenie sporadycznie występują także utwory z okresu Trzeciorzędu (Paleogen). Są to piaski, mułki i węgle brunatne, zlokalizowane w pobliżu Sieniawy.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin w trakcie prowadzonych w latach 1996-1997 prac glebowo-siedliskowych wyróżniono 16 podtypów gleb. Przeważają gleby rdzawe (71,01 %) oraz gleby brunatne kwaśne (15,98%). Pozostałe zajmują mniej niż 5% powierzchni nadleśnictwa. Poniżej przedstawione są poszczególne typy gleb i ich udział powierzchniowy:

1. gleby rdzawe RD- 71,01 %
2. gleby brunatne kwaśne BRk - 15,98 %
3. gleby brunatne właściwe BR - 4,09 %
4. gleby bielcowe B - 2,78 %
5. gleby płowe P - 1,52 %
6. czarne ziemie CZ - 1,11 %
7. gleby antropogeniczne AN - 0,85 %
8. gleby murszowe M - 0,71 %
9. gleby torfowe T - 0,67 %
10. gleby murszowate MR - 0,49 %
11. gleby słabo wykształcone SWL - 0,23 %
12. gleby deluwialne D - 0,22 %
13. gleby gruntowo-glejowe G - 0,12 %
14. gleby opadowo-glejowe G - 0,11 %
15. gleby mułowe Mł - 0,07 %
16. gleby glejobicelcowe GB - 0,04 %.

W Obrębie Łągów utworzono Glebowe Powierzchnie Wzorcowe (GPW) w oddziałach 210-215, 237-241.

3.4.3. Warunki wodne.

Zasięg Nadleśnictwa znajduje się w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzeki Warty i Odry. Sieć wodna w lasach jest gęsta i skomplikowana, kierunki spływów prowadzą w różne strony ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu, w wielu miejscach można spotkać tereny bezodpływowe na podłożu gliniastym i ilastym. W zlewni rzeki Warty największymi jeziorami w zasięgu są: j. Paklicko Wielkie, j. Goszcza, j. Lubie oraz rzeka Paklica. W zlewni rzeki Odry największymi jeziorami w zasięgu są: j. Niestysz, j. Trześniowskie (Ciecz), j. Łagowskie, j. Niedźwiedno, oraz rzeka Pliszka, Kanał Ołobok, Łagowa.

Więcej informacji na temat warunków klimatycznych, glebowych i wodnych zawiera Operat Siedliskowy Nadleśnictwa Świebodzin (BULiGL O/Poznań, 1998) oraz Program Ochrony Przyrody.

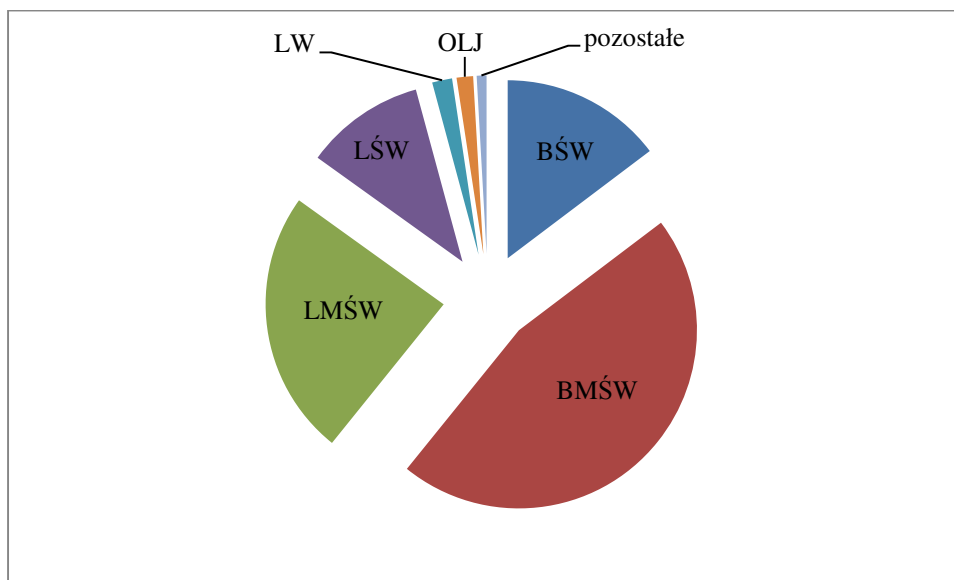
3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu.

Typy siedliskowe lasu w zasadzie przyjęto z map glebowo-siedliskowych. W niektórych wydziałach dokonano weryfikacji (na siedlisko żyzniejsze) w przypadku ewidentnych niezgodności.

Tab. 13. Stan aktualny i zmiany pow. typów siedliskowych lasu (pow. zal. i niezal.).

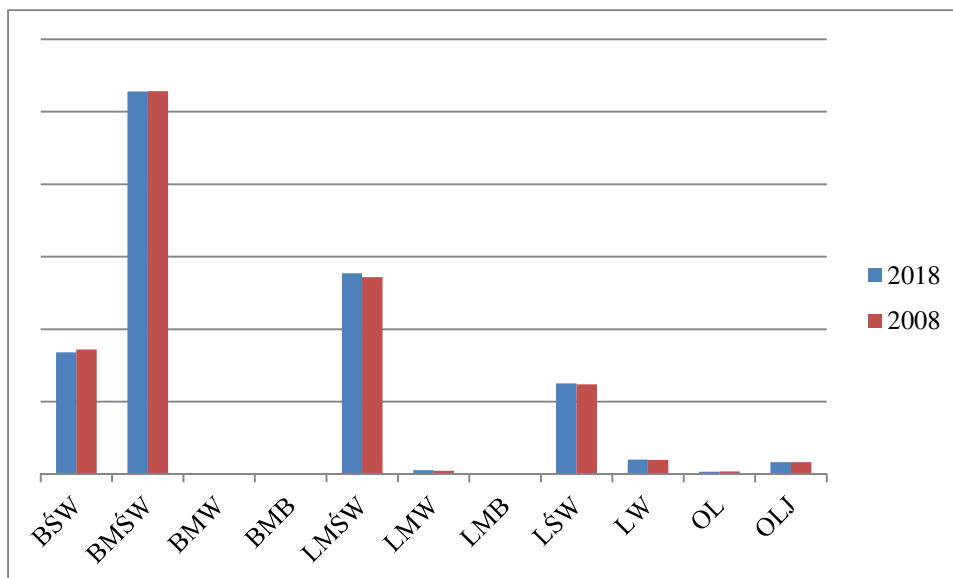
Typ siedliskowy lasu	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		Nadleśnictwo Świebodzin		Nadleśnictwo Stan na 01.01.2008	Różnica
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona									
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	ha
BŚW	399,39	4,8	1932,66	27,7	1035,51	13,5	3367,56	14,7	3443,1	-75,54
BMSW	3333,54	40,2	3830,24	55,0	3393,44	44,3	10557,22	46,1	10563,85	-6,63

Typ siedliskowy lasu	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		Nadleśnictwo Świebodzin		Nadleśnictwo Stan na 01.01.2008	Różnica
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona									
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	ha
BMW	-	-	-	-	-	-	-	-	1,18	-1,18
BMB	-	0,0	1,00	0,0	-	0,0	1,00	0,0	-	+1,00
LMŚW	2647,92	31,9	937,65	13,5	1955,01	25,5	5540,58	24,1	5433,73	+106,85
LMW	16,18	0,2	27,97	0,4	69,83	0,9	113,98	0,5	96,72	+17,26
LMB	1,07	0,0		0,0	14,14	0,2	15,21	0,1	12,48	+2,73
LŚW	1781,14	21,5	121,19	1,7	602,68	7,9	2505,01	10,9	2477,1	+27,91
LW	72,46	0,9	43,59	0,6	288,49	3,8	404,54	1,8	400,48	+4,06
OL	8,35	0,1	23,45	0,3	41,37	0,5	73,17	0,3	80,58	-7,41
OLJ	31,47	0,4	50,71	0,7	257,44	3,4	339,62	1,5	338,72	+0,90
Razem	8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100	22847,94	+69,95

Wykres nr 2. Udział % powierzchni TSL.

Dominującym typem siedliskowym w Nadleśnictwie jest BMŚw, przeważają siedliska borowe – 61 %, siedliska lasowe stanowią 37 %, pozostałe stanowią 2% udziału. W tabeli przedstawiono także różnice w udziale poszczególnych typów siedliskowych lasu po przeprowadzonej inwentaryzacji w porównaniu do poprzedniego PUL. Zmiany wynikają z weryfikacji TSL podczas taksacji, dalszym wydzieleniu pododdziałów ze względu na TSL oraz zmian w stanie posiadania (przekazania, przejęcia, przekwalifikowania gruntów).

Wykres nr 3. Zmiany powierzchni TSL.

3.6. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących – tabela nr VII wg IUL.

Grunty Nadleśnictwa Świebodzin leżą w wolnej strefie od zanieczyszczeń przemysłowych powietrza. W drzewostanach nie zaobserwowano uszkodzeń przemysłowych, dlatego też nie ustalono stref uszkodzeń lasu od przemysłu. W związku z powyższym nie sporządzono również tabeli nr VII.

3.7. Zestawienie przyjętych typów drzewostanów i docelowe składki odnowień.

Przyjęto następujące typy drzewostanów oraz docelowe składki odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu.

Tab. 14. Przyjęte typy drzewostanów, docelowe składki gatunkowe i struktura d-stanów N-ctwie Świebodzin.

TSL	Wariant wilgotność.	Typ gleby, utwór geologiczny	Typ d-stanu	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura
BŚw		wszystkie	So	So 80-90, Brz, i inne 10-20
BMŚw	1	gleby wytworzone z piasków (pokryw) eolicznych	So	So 80-90, Brz, Dbb i inne 10-20
		wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych: piaskach zwałowych, piaskach i glinach moren czołowych, piaskach ozów i kemów*	Bk-So	So 60-70, Bk 20-30, Dbb, Md, i inne 10
		Wszystkie podtypy na pozostałych utworach geologicznych	Db-So	So 70-80, Dbb 20, Brz i inne 10
	2	gleby wytworzone z piasków (pokryw) eolicznych	So	So 80-90, Św, Dbb i inne 10-20
pozostałe gleby		Db-So	So 60-70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	
BMw		wszystkie	Św-So	So 40-50, Św 20-30, Brz 10-20, Db i inne 10
LMŚw	1	piaski luźne i słabogliniaste poza morenami czołowymi, kemami i ozami	Db-So	So 40-50, Db 30-40, Bk, Md, Brz i inne 10-20 struktura II p.
		wszystkie podtypy na piaskach moren czołowych, piaskach ozów i kemów -poza obszarem Buczyny Łągowsko-Sulęcińskiej	So-Bk	Bk 40-50, So 30-40, Db, Lp, Kl, Md, Gb i inne 10-20 struktura II p.

TSL	Wariant wilgotność.	Typ gleby, utwór geologiczny	Typ d-stanu	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura
		wszystkie podtypy na piaskach moren czołowych, piaskach ozów i kemów -w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej	Bk	Bk 80-90, So, Db i inne 10-20
		piaski gliniaste, piaski na glinach i utwory cięższe w obszarze występowania fitocenoz <i>Calamagrostio-Quercetum</i>	Db	Db 80-90, So, Gb i inne 10-20
		piaski gliniaste, piaski na glinach i utwory cięższe w obszarze występowania fitocenoz <i>Fago-Quercetum</i>	Bk-Db***	Db 30-70, Bk 30-50, Lp, Kl, Gb, So i inne 10-20 struktura II p.
	2	wszystkie	So-Db	Db 40-50, So 20-30, Św 10-20, Brz, Lp, Gb i inne 10
LMw		Na glebach glejobilicowych i glejowych	Św-So	So 50, Św 30, Dbs, Gb, Jw, Ol i inne 20
		pozostałe podtypy	Gb-Db	Dbs 40-50, Gb 20-30, Św, Brz, Ol, i inne 10 struktura IIp.
LMb		wszystkie	Brz-Ol	Ol 60-70, Brz 20-30, So, Św i inne 10
Lśw	1	gliny, pyły, iły - poza obszarem Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej	Db**	Db 80, Gb, Lp, Wz, Bk i inne 20
		gliny, pyły, iły - w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej	Bk	Bk 90, Db, Gb, Lp, Wz, Św i inne 10
		pozostałe gatunki gleb z udziałem utworów piaszczystych	Bk-Db***	Db 30-70, Bk 30-50, Lp, Jw, Md, Gb inne 10-20 struktura II p.
	2	gliny, pyły, iły - poza obszarem Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej	Db	Dbs 70, Js, Lp, Wz, Gb, Św 20 i inne 10, struktura II p.
	2	gliny, pyły, iły - w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulęcińskiej	Bk	Bk 80-90, Db, Gb, Lp, Js, Wz, Św i inne 10-20
Lw	1	gleby z przewagą piasków i murszów	Db	Dbs 70-80, Js, Wz, Gb, Kl, Lp i inne 20-30
		utwory cięższe	Js-Db	Dbs 60-70, Js 20-30, Wz, Ol i inne 10
	2	wszystkie	Wz-Js-Db	Dbs 40-50, Js 20-30, Wz 20-30, Gb, Jw, Ol i inne 10 struktura wielopiętrowa.
Ol	1	wszystkie	Brz-Ol	Ol 70, Brz 20-30, Wz, Js i inne 10
	2	wszystkie	Ol	Ol 90, Brz i inne 10
	3	wszystkie	Ol	Ol 90, Wb i inne 10
OIJ	1,2	wszystkie	Ol-Js	Js 60, Ol 30, Wz i inne 10
	3	wszystkie	Js-Ol	Ol 60-70, Js 20-30, Wz i inne 10
* głównie w obrębach Łagów, Świebodzin i płn-zach. część obrębu Ołobok				
** na obszarze Natura 2000 Stara Dąbrowa w Korytach należy utrzymać jednolitość gatunkową dębu, stosować tylko dąb bezszypułkowy				
*** zgodnie z protokołem ustaleń z końcowego odbioru urzędzeniowych prac terenowych w Nadleśnictwie Świebodzin z dnia 06.07.2017 r.				

Dla leśnych siedlisk przyrodniczych przyjęto typy lasu (tabela poniżej) zgodnie z protokołem z KZP.

Tab. 15. Przyjęte typów lasu i składy gatunkowe dla siedlisk przyrodniczych w N-ctwie Świebodzin.

Nazwa siedliska	Kod siedliska przyrod.	Typ siedliskowy lasu	Typ lasu	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosa - Fagetum</i>)	9110-1	LMśw, Lśw	Bk	Ip. Bk 100 Iip. Bk Dbb Lpd 100
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30, Kl Bk i in. 10-30, Iip. Gb 30-70, Lpd 10-60, Bk Klzw i in. 10-20
		LMw	Gb-Db	Ip. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd, Jw i in. 10-20 Iip. Gb 30-70, Lpd 10-60, Jw i in. 10-20
		Lśw	Lp-Db	Ip. Dbs 50-70, Lp 20-30, Klz Jw Gb i in. 10-30 Iip. Gb 60-80, Lpd, Klzw, Bk i in. 20-40
		Lw	Gb-Db	Ip. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw, Js, Wz i in. 20-30 Iip. Gb 60-80, Lpd, Klzw, Jw i in. 20-40
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio-Quercetum</i>)	9190-2	BMśw, LMśw	Db	Ip. Dbb 60-70; So 20-30, Bk Gb i in. 0-5, Brzb 0-5
		BMw, LMw	Db	Ip. Dbb Dbs 60-70, So 15-25, Brzb 0-5
Pomorski acidofilny las bukowo-dębowy (<i>Fago-Quercetum petraeae</i>)	9190-3	LMśw	Bk-Db	Ip. Dbb Dbs 60-70; Bk 15-25, So 0-10, Brzb 0-5 Iip. Bk 30-60, Dbb10-30, Gb 0-20, Brzb 0-10
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuleutum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb	So-Brzo	Ip. Brzom 60-70, So 20-30, Os i In. 0-10
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb	So	Ip. So 90-95, Brzom i in. 5-10
Nadrzeczny łęg wierzbowy (<i>Salicetum albo-fragilis</i>)	91E0-1	Lł (Lłw)	Wb	Ip. Wbb 70-80 Wbk, wzs 10-20, Ol Tpb Tpcz l 0-10
Nadrzeczny łęg topolowy (<i>Populetum albae</i>)	91E0-2	Lł (Lłw)	Tp	Ip. Tpb Tpcz 80-90 Tpsz Wbb Wbk Wzs Wzp i In. 10-20 Iip. Tpb Tpcz Tpsz 30-60, Wbb Wbk 30-40 Wzp 0-10
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OIJ (Lłb)	Js-Ol Ol-Js	Ip. Js 40-60 Ol 30-50, Wz i in. 0-10
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Lłw)	Db-Wz-Js	Ip. Js 30-50, Wzs 10-30, Dbs 10-30, Wzg, Wzsp Ol Lpd Klzw Tpb i in. 10 Iip. Wzs 50, Gb30 Tpb, Klpd, Lpd i in. 20 IIip. Czmzw Gb Lpd Klzw Klpd Jb i in.

Tab. 16. Zestawienie powierzchni wg typów drzewostanu (typów lasu) w N-ctwie Świebodzin.

Typ d-stanu (typ lasu)	Obwód Łągów		Obwód Ołobok		Obwód Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
SO	399,39	4,82	1933,66	27,75	1035,51	13,52	3368,56	14,70
BK	1458,87	17,59	45,3	0,65	22,83	0,30	1527	6,66
BK DB	1205,65	14,54	191,82	2,75	937,17	12,24	2334,64	10,19
BK GB DB	53,83	0,65			2,43	0,03	56,26	0,25
BK SO	1127,25	13,60	1622,25	23,28	1798,93	23,49	4548,43	19,85
BRZ OL	2,51	0,03	0,98	0,01	14,14	0,18	17,63	0,08
DB	281,53	3,40	113,71	1,63	485,28	6,34	880,52	3,84

Typ d-stanu (typ lasu)	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
DB SO	2698,88	32,55	2389,35	34,29	1908,36	24,93	6996,59	30,52
DB WZ JS	3,82	0,05	4,68	0,07	24,67	0,32	33,17	0,14
GB DB	36,76	0,44	24,59	0,35	101,55	1,33	162,9	0,71
JS DB	25,07	0,30	13,11	0,19	48,27	0,63	86,45	0,38
JS OL	55,44	0,67	71,69	1,03	306,27	4,00	433,4	1,89
LP DB	-	-	0,76	0,01	16,99	0,22	17,75	0,08
OL	2,72	0,03	4,76	0,07	10,29	0,13	17,77	0,08
OL JS	1,16	0,01	5,46	0,08	53,72	0,70	60,34	0,26
SO BK	881,48	10,63	494,08	7,09	784,85	10,25	2160,41	9,43
SO BRZ	1,07	0,01	-	-	-	-	1,07	0,00
SO DB	49,12	0,59	48,53	0,70	87,72	1,15	185,37	0,81
ŚW SO	2,38	0,03	3,73	0,05	2,58	0,03	8,69	0,04
WZ JS DB	4,59	0,06	-	-	16,35	0,21	20,94	0,09
Ogółem	8291,52	100	6968,46	100,00	7657,91	100	22917,89	100

3.8. Walory genetyczne lasu i baza nasienna.

Drzewostany Nadleśnictwa Świebodzin obejmują następujące regiony pochodzenia leśnego materiału podstawowego: Bk30, Dbb30, Dbs30, Ol30, So30, Md10, Św10, pozostałe gatunki-Pl30. W Nadleśnictwie wyznaczono oraz założono:

- wyłączone drzewostany nasienne
- plantację nasienną Dbb (Obręb Ołobok, oddz. 269A f – 6,99 ha)
- gospodarcze drzewostany nasienne
- bloki upraw pochodnych
- uprawy pochodne
- drzewa mateczne
- źródła nasion
- projektowany drzewostan zachowawczy Db, Bk (Obręb Łągów, oddz. 204 c – 4,81 ha)
- projektowana uprawa zachowawcza ex situ (Obręb Łągów, oddz. 284 a – 8,64 ha).

Wyłączone drzewostany nasienne.

W Nadleśnictwie Świebodzin, uznano 102,60 ha drzewostanów za wyłączone drzewostany nasienne, w tym:

Tabela 17. Powierzchnia WDN w N-ctwie Świebodzin.

Obręb	Oddział	Gatunek	Powierzchnia (ha)
Łągów	137 f, 138 f g, 166 b c g, 215 j, 241 a b, 244 i	So	49,07
	28 j, 30 a b c, 300 f	Bk	37,92
	17 k, 29 c d h k	Dbb	15,61
Powierzchnia ogółem			102,60

Gospodarcze drzewostany nasienne.

W Nadleśnictwie Świebodzin uznano 456,30 ha drzewostanów za gospodarcze drzewostany, w tym:

Tab. 18. Powierzchnia GDN w N-ctwie Świebodzin.

Gatunek	Obręb Łagów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
So	204,80	62,18	84,04	351,02
Św	2,27	-	-	2,27
Md	-	-	5,30	5,30
Brz	5,79	-	-	5,79
Bk	50,92	-	2,95	53,87
Dbś	-	-	2,29	2,29
Dbb	13,30	-	-	13,30
Oł	-	-	14,40	14,40
Dg	4,69	-	3,37	8,06
Razem	281,77	62,18	112,35	456,30

Podczas odbioru prac terenowych, wykonawca Planu Urządzenia Lasu przedstawił Komisji, wykaz proponowanych drzewostanów nasiennych.

Bloki upraw pochodnych i uprawy pochodne.

W Nadleśnictwie Świebodzin utworzono 20 bloków upraw pochodnych (wg projektu Nadleśnictwa), w tym:

Tab. 19. Bloki upraw pochodnych w N-ctwie Świebodzin.

Lp.	Nr bloku	Gatunek	Pow. bloku (ha)	Lokalizacja bloku	Pow. upraw pochodnych w bloku (ha)	Lokalizacja uprawy pochodnej
Obręb Łagów						
1	1A	So	87,41	65 f, 66 b-f, 70 c-m, 71 b f-h j, 72 b-d, 76 k, 77 i-k, 78 c-g i	18,83	66 b d f, 70 d j k, 72 d, 77 i, 78 d
2	1B	So	50,79	134 a-f i j, 135 a-c, 141 b-d h-j l-n, 142 c h	14,22	134 a d, 135 c, 141 m n, 142 h
3	1C	So	90,11	299 b c i j, 300 b j-o, 304 a b f- i n, 305 a-d, g-j l m, 317 a b d j, 318 a-d g i j	67,67	299 b c i j, 300 b j-n, 304 b g-i n, 305 a-d h-j l m, 3017 b j, 318 a-c i
4	1D	So	69,38	274 f, 291 a-c, 292 a c 293 d f, 294 c f g, 314 b c f g, 315 a b f	30,25	274 f, 291 a c, 293 f, 294 c f g, 314 f g, 315 a b
5	2	Bk	41,38	40A i k m, 46A g j l-o	-	-
6	3	Bk	27,08	40 j, 46 b-c d g-i, 47 a d	13,95	46 c g h, 47 a d
7	4	Bk	34,99	218 a c d g j, 219 j o, 244 d, 245 a b	34,99	218 a c d g j, 219 j o, 244 d, 245 a b
8	5	Dbb	22,81	86 c i k m	-	
9	6	Dbb	21,58	103 g, 108 a	-	
Obręb Łagów			445,53		179,91	
Obręb Ołobok						
10	1	Bk	16,20	61 a b k	14,16	61 a
11	2	Bk	53,41	155 b c, 155A a-c g j k, 156 a b c	16,80	155 b, 155A a k
12	3A	Bk	65,86	262 i j, 262A a-c, 262B a b, 263 h, 264 f	56,65	262 i j, 262A a-c, 262B a, 264 f
13	3B	Bk	32,64	265 l, 266 i, 269A a b d, 284 a	32,64	265 l i, 269A a b d, 284 a
Obręb Ołobok			168,11		120,25	
Obręb Świebodzin						
14	1A	So	54,19	165 a b, 166 c f, 167 b d, 171 a, 172 b-f	12,78	165 b, 166 c, 172 b c

Lp.	Nr bloku	Gatunek	Pow. bloku (ha)	Lokalizacja bloku	Pow. upraw pochodnych w bloku (ha)	Lokalizacja uprawy pochodnej
15	1B	So	41,11	175 b c f, 176 a-h, 177 a d f, 181 b	18,50	175 c, 176 f, 177 a f, 181 b
16	1C	So	24,41	183 j, 184 b-f i	5,95	184 d i
17	2	So	58,15	150, 151 a-f h-l n o	27,07	150 a c d h j o, 151 c f i n
18	3A	So	55,40	217 b d, 218 a, 226 b-d g i j, 227 b-d g	13,10	226 b g i j, 227 b d g
19	3B	So	16,65	220 d-g i k n, 221 a	7,03	220 d g i n
20	4	Dbb	24,01	236 a b g h	-	-
Obręb Świebodzin			273,92		84,43	
Ogółem			887,56		384,59	

W Nadleśnictwie Świebodzin założono również uprawy pochodne poza blokami. Poniższa tabela zawiera wykaz upraw pochodnych poza blokami.

Tab. 20. Wykaz upraw pochodnych poza blikami w Nadleśnictwie Świebodzin.

Lokalizacja uprawy pochodnej poza blokiem	Łączna pow. d-stanów
Obręb Łągów	
3 a, 4 b, 9 a-c, 10 h, 11 d, 14 a b d, 17 a i, 20 i, 22 c g j n r y, 23 f m, 24 n, 27 h, 28 b, 29 i j, 30 c, 32 a g n s, 36 c i k, 37 h, 39 a f i k m, 40A g o, 41 g h, 42 b, 44 i, 45 c n, 46A a f, 46B g, 47 b c, 48 b, 49 a b g j, 50 g i, 51 b g h n, 52 c f-h, 52A a g h k o x, 53 a d n o s w-y, 53A g, 54 d f h j-n, 55 f i, 56 a c, 58 h, 59 g h, 60 a f, 61 a c, 62 h n o, 63 c f i k o, 64 n, 66 g, 67 f-h, 68 h i m n, 69 f l o p t w y, 71 a d i, 72 a f g, 73 f o, 74 h, 75 i l, 76 i, 77 a l, 78 a, 79 a c f, 80 j, 81 i k, 82 d f, 83 d i, 84 h, 85 a d-h, 86 a g j n, 87 c, 88 a b f, 89 c g, 90 c f, 91 a b d m o, 92 b c h n o s, 93 d, 94 a, 97 c, 101 a c g h j l, 102 f, 103 c d, 105 a i l o, 106 j, 107 d i l, 108 c, 109 f, 110 a, 111 b, 112 a g h, 113 a g l, 114 g h j m, 115 g k m, 117 i, 119 b f g, 120 i, 122 g, 124 a d f i, 125 o r, 126 d i, 127 c g, 129 f k, 130 i, 131 a d i l, 133 a c f, 134 g, 136 f, 139 a b, 140 b m n, 142 g, 143 a-c g k m, 144 b c g l, 145 a-d i-k, 146 b c, 159 c d j k, 160 d i o, 161 i-k m, 162 g, 165 a b, 168 a d, 169 g i, 170 b c, 185 c i o, 186 a b d j, 187 a-c g i m n, 188 f h l n p, 189 a d, 190 g h, 191 a i, 192 c d i l, 193 d, 194 c i k m, 195 f, 196 a c, 197 a b, 198 c, 201 h, 202 h k l, 203 a b f, 204 a, 205 a d, 206 b, 207 a, 210 i, 212 b, 213 f m, 214 c h k l, 215 b h, 216 a b k, 217 a b d l n s, 219 d f g, 220 b f, 221 c d g-i o, 222 b c g i, 224 b, 226 a b, 227 h i, 228 b d i, 229 c g h, 231 f, 233 b c, 234 a, 235 b, 236 i j, 237 i m, 238 b, 242 a, 243 g k, 244 a k l, 245 c g k, 246 f, 247 a, 248 a d f, 249 a d, 250 i, 251 b c, 252 a h j l, 253 a l m, 254 a, 255 a, 258 h, 259 b, 261 b l, 262 h, 264 f g, 265 a b g i, 266 a b g, 267 f, 269 a, 271 a, 274 d, 275 i j, 276 a c, 277 c, 279 b, 280 f k o p, 281 a b i, 282 a f g, 283 b g, 284 c g h, 285 d, 288 d, 289 b, 295 b, 301 f g, 302 a j, 303 h, 304 c l m, 305 f, 306 d h, 307 b-d h, 308 a f i-k, 309 d, 310 c h, 316 f m n, 317 c f k l, 319 a-c i j, 320 f j n r, 321 d, 322 a, 323 a, 324 g, 325 a f g, 326 f h j l, 327 b d f, 328 a-g j-l, 329 a-c h n, 330 c d f h j, 331 d-g i l m o, 332 a b, 336 b h, 338 i, 339 f t, 340 c g j-l o	1620,15 ha
Obręb Ołobok	
100 a, 267 b, 269A c	14,43 ha
Obręb Świebodzin	
151 m, 154 a b f g, 166 a, 168 c, 172 g, 174 d g h j k, 175 g h, 177 b c, 178 g, 179 a-c g, 180 b d-g, 181 h i, 183 f g, 184 h, 218 b, 219 d, 220 h, 222 g, 223 d, 224 d h, 225 g i, 226 a, 227 h i m, 228 a b f h i, 230 a d k, 231 j k, 296 h	151,85 ha

Drzewa mateczne.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin Obręb Łągów, wyznaczono 5 drzew matecznych (sosna), w tym:

- oddział 166 b (So nr 982)
- oddział 166 c (So nr 979, 3686)
- oddział 166 g (So nr 980, 981).

Źródła nasion.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin uznano 5 źródeł nasion, w tym:

- Jw (Obręb Łagów oddział 261 l)
- Dbc (Obręb Łagów oddział 340 a)
- Lp (Obręb Ołobok oddział 23 a g)
- Gb (Obręb Świebodzin oddział 340 a).

Nadleśnictwo Świebodzin posiada szkółkę drzew i krzewów leśnych o powierzchni 12,36 ha, położoną w Obrębie Świebodzin w oddziale 340 f l. Na terenie szkółki prowadzone są również zajęcia z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej.

Wszystkie obiekty z zakresu nasiennictwa i selekcji zostały przedstawione na mapie tematycznej oraz zamieszczone w opisach taksacyjnych.

3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego.

3.9.1. Funkcje lasu i kategorie ochronności.

Ze względu na pełnione przez lasy funkcje w ramach prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych lasy Nadleśnictwa Świebodzin podzielono na 3 grupy:

- I- rezerwaty
- II- wielofunkcyjne lasy ochronne
- III- wielofunkcyjne lasy gospodarcze.

Dla prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych, uwzględniając aktualnie pełnione przez lasy funkcje ochronne, na podstawie Zarządzenia nr 132 MOŚZNiL z dnia 09.05.1995 roku, część lasów Nadleśnictwa Świebodzin została uznana jako lasy ochronne.

Tab. 21. Zestawienie powierzchni rezerwatów, lasów ochronnych i gospodarczych w N-ctwie Świebodzin.

Lp.	Dominująca funkcja lasu	Obręb ŁAGÓW		Obręb OŁOBOK		Obręb ŚWIEBODZIN		Nadleśnictwo Świebodzin		Pow. wg Zarządz. ha
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
I	rezerwat	186,90	2,25	-	-	1,84	0,02	188,74	0,82	-
II	wielofunkcyjne lasy ochronne	2377,08	28,67	551,31	7,91	1612,66	21,06	4541,05	19,81	4564
1	obronne	459,73	5,54	-	-	-	-	459,73	2,01	459
2	glebochronne	1032,51	12,45	139,22	2,00	209,51	2,74	1381,24	6,03	1380
3	uzdrowiskowe	202,83	2,45	-	-	-	-	202,83	0,89	203
4	nasienne	61,80	0,75	-	-	-	-	61,80	0,27	61
5	wodochronne	325,05	3,92	412,09	5,91	1403,15	18,32	2140,29	9,34	2140
6	stałe pow. badaw. i dośw.*	295,16	3,56	-	-	-	-	295,16	1,29	321
III	wielofunkcyjne lasy gospodarcze	5727,54	69,08	6417,15	92,09	6043,41	78,92	18188,10**	79,37	-
Ogółem		8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100	-

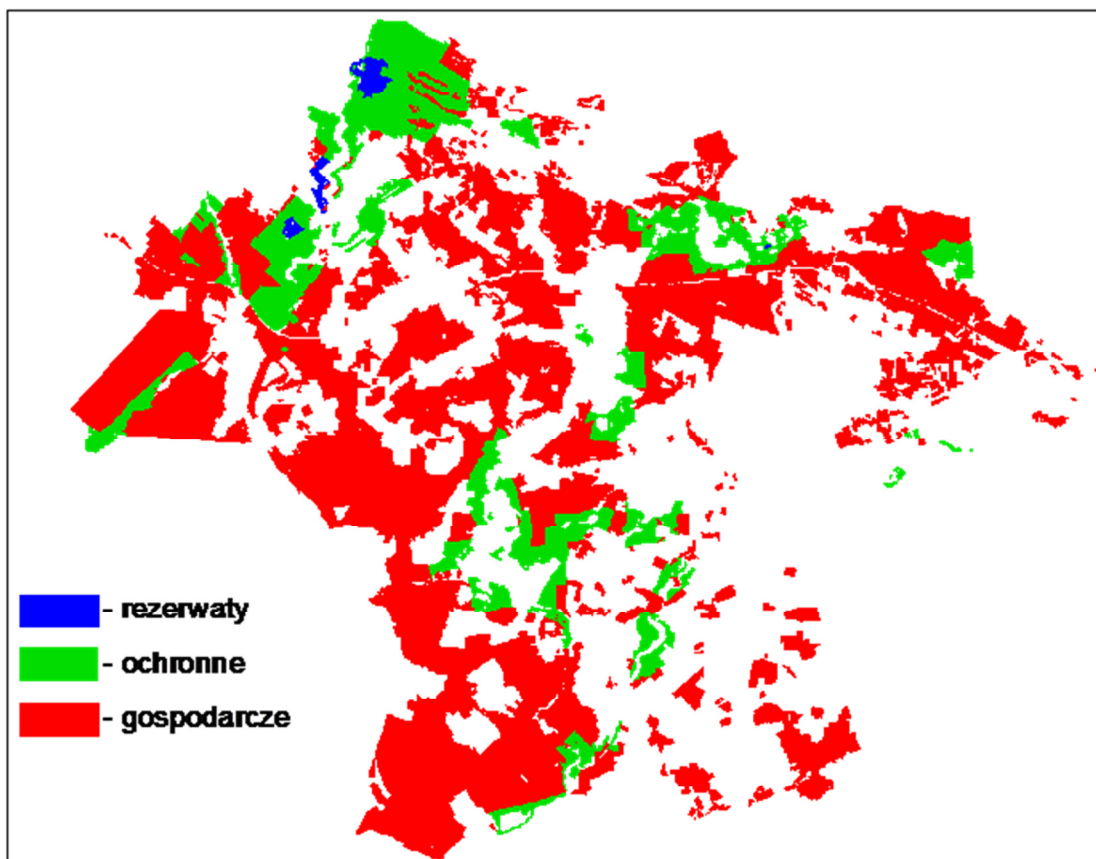
* GPW (glebowe powierzchnie wzorcowe)

** Różnica powierzchni do powierzchni pozostałych lasów zamieszczonych na stronie tytułowej Elaboratu wynika z nie ujęcia w w/w tabeli gruntów związanych z gospodarką leśną, którym to gruntom nie przypisuje się kategorii ochronności.

Duża różnica w powierzchni lasów uznanych za stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne wynika z włączenia części tych lasów do rezerwatu Pawski Ług. Pozostałe niewielkie różnice wynikają z korekty granic oddziałów i pododdziałów oraz ponownego rozliczenia powierzchni ewidencyjnej.

Tab. 22. Lokalizacja lasów ochronnych w Nadleśnictwie Świebodzin.

Lp.	Kategoria ochronności	Obwód ŁAGÓW	Obwód OŁOBOK	Obwód ŚWIEBODZIN
1	obronne	1-5, 14-17, 26, 27, 30 d-g, 31-34, 40, 136	-	-
2	glebochronne	7 c-f i k, 8 a-g k-n, 9, 10, 11 a b d-o x-z, 28, 29 b-d g-n, 35 a-f j k, 36 a b d-h j-l, 37, 38 b-i l, 39 a-j, 41 a-f i-l, 42 a c-g, 43 a-h, 44 a-g, 45 a b f-s, 46 a-j, 47 a d-h j l, 48 a c-l, 49 c-i, 50 b-i, 54 a-m, 55 a-j, 84-86, 87 a-i, l-p, 88 a b d f, 137 a-d, g h, 163 a d f i j, 190 a g k, 242, 243 i-k, 244 h-m, 245 f-k, 258 a b d-h, 259-264, 280 b-l, 281 a-f	318-323, 325 a-n, 326 a b d f	154, 155, 159, 160, 164, 186, 187, 329 i, 329 k-p, 331 a-f, 332, 333 a-i
3	uzdrowiskowe	20, 21, 22 a-s, 23, 24, 25 a c d g-l		
4	nasienne	30 a b c, 137 f, 138 f, 166 b c g, 300 f	-	-
5	wodochronne	139 c, 140 a-k, 190 b h j n o, 218 a b d, 219 b-n, 235, 236, 248, 249 a-f, 250 a b f-i, 251, 252, 273 c f, 274, 293 a b, 294 a b d h i, 315 d, 334, 337, 339	22, 36, 83, 84 a-n, 85 a-g l, 121-126, 287 a-h j-s, 288 a b c f i, 289, 290 g-i, 296 j-k, 297 f-l, 298 a-i, 299, 300, 301 a d r, 302 j-m, 303, 304 a d-g, 305 c d h i.	11, 12 a-g k-p, 13 d-g, 13 i-z, 14, 17, 18 d-r, 19, 20, 21 b-h j, 22 c d, 22 g-s, 25-29, 82, 83 c-g i, 84 a-c f-k, 85 f-l p, 86, 89 a-c, 90 a-g, 91 a-g, 92 a b, 93 a-j, 94 a-k, 95 a-l, 188, 190, 191, 215, 223, 226 n-r, 227 l-n, 228 i j, 229 g-n, 232 a-k, 233, 235, 237 a-k m n, 238 a b d-j, 239, 240 a-k, 241 a-o, 243, 244 a-f, j-m, 245-247, 249, 252-258, 261, 279-282, 288, 326 k-m, 328, 337 a b d-h k-w, 338 a-g i-j, 339 c-g
6	stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne	210 g-r, 211 c-h o, 212 a-j, 213 a-h j-m p r, 214, 215, 237 b-m, 238 a-d g-k, 239 b-g, 240, 241	-	-

Mapa nr 3. Mapa funkcji lasu w Nadleśnictwie Świebodziń.

3.9.2. Walory przyrodnicze.

Walory przyrodnicze opisane są szczegółowo w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Świebodziń. Do istniejących form ochrony przyrody należą:

- rezerwaty przyrody (5)
- obszary Natura 2000 (4)
- park krajobrazowy (1)
- obszary chronionego krajobrazu (5)
- pomniki przyrody (14)
- użytki ekologiczne (4)
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Do proponowanych form ochrony przyrody należą:

- powierzchniowy pomnik przyrody – 1.

3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.

Z czynników abiotycznych największe zagrożenie dla środowiska przyrodniczego stwarzają huraganowe wiatry, pożary, okresowe susze oraz przymrozki wiosenne. Z czynników biotycznych największe zagrożenie stwarza zwierzyna płowa, owady (brudnica mniszka, barczatka sosnowka, chrabąszcze, szeliniak sosnowiec, przypląszczek granatek) i grzyby pasożytnicze (huba korzeniowa).

Z uwagi na wysokie walory turystyczno-wypoczynkowe m. in. miejscowości Łągów, jeziora Niesłysz, okoliczne lasy poddane są silnej antropopresji.

Zanieczyszczenie jezior ma charakter mikrobiologiczny, przyczyną tego stanu są nieszczelne szamba, wylewanie gnojowicy i innych nieczystości wprost do wód powierzchniowych lub na pola, przykładem tu jest wylewanie gnojowicy z hodowli zwierząt

nieopodal Staropola, do rowów w oddz. 16 b (Obręb Świebodzin), w wyniku czego dochodzi do zanieczyszczenia potoku oraz zamarcia drzewostanu (obecnie grunt do naturalnej sukcesji) na powierzchni 0,44 ha. Powietrze nie jest zanieczyszczone przez przemysł.

W Nadleśnictwie Świebodzin nie zauważa się zagrożeń wynikających z urbanizacji terenu, ani też z niewłaściwej gospodarki odpadami. Brak jest też znaczących kopalni kruszyw naturalnych. W okolicy Buczyny, Rusinowa, Lubrzy, Glińska i Rzeczycy działały kopalnie węgla brunatnego, obecnie eksploatowane jest odkrywkowo złożę węgla, nieopodal Sieniawy. W wyniku prowadzonej eksploatacji dochodzi do deformacji powierzchni w postaci lejów, dołów i progów (Obręb Łągów oddział 55 m p). Rekultywacja niedawno eksploatowanych terenów prowadzona jest przez kopalnie i zalesiana przez Nadleśnictwo (w latach 1998-2007 zalesiono ok. 100 ha gruntów pokopalnianych, część z nich (6,48 ha) pozostawiono do naturalnej sukcesji, obecnie już drzewostan). Poza tym krajobraz nie ulega widocznemu przekształceniu.

Zagrożenie powodowane przez infrastrukturę komunikacyjną polega na powstaniu barier ekologicznych, utrudniających migrację zwierząt. Do najważniejszych należą: trasa kolejowa Berlin – Poznań – Warszawa, autostrada A-2, droga ekspresowa S-3, droga nr 92 oraz droga gminna Kaława – Jordanowo – Świebodzin (stara droga nr 3).

Więcej informacji odnośnie zagrożeń środowiska przyrodniczego można znaleźć w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Świebodzin.

4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.

4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu.

Powierzchnia zasięgu terytorialnego wynosi 56 573 km², jego lesistość wynosi 42 %. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa obejmuje obszar którego najważniejszą funkcją jest rolnictwo, leśnictwo i wytwórczość przemysłowa uzupełniane przez usługi oraz turystykę i rekreację. Poniższa tabela zawiera wybrane dane statystyczne dotyczące Powiatu Świebodzińskiego i Powiatu Sulęcińskiego.

Tab. 23. Wybrane dane statystyczne dla Powiatu Świebodzińskiego i Sulęcińskiego (2015 rok).

Wybrane dane statystyczne	Powiat Świebodziński	Powiat Sulęciński
Ludność	56 290	35 596
Ludność na 1 km ²	60	30
Lesistość w %	42,0	55,3
Pracujący* na 1000 ludności	288	172
Udział % bezrobotnych zarejestr. w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,0	5,9

* Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Do głównych tras transportowych biegnących przez zasięg terytorialny Nadleśnictwa Świebodzin należą:

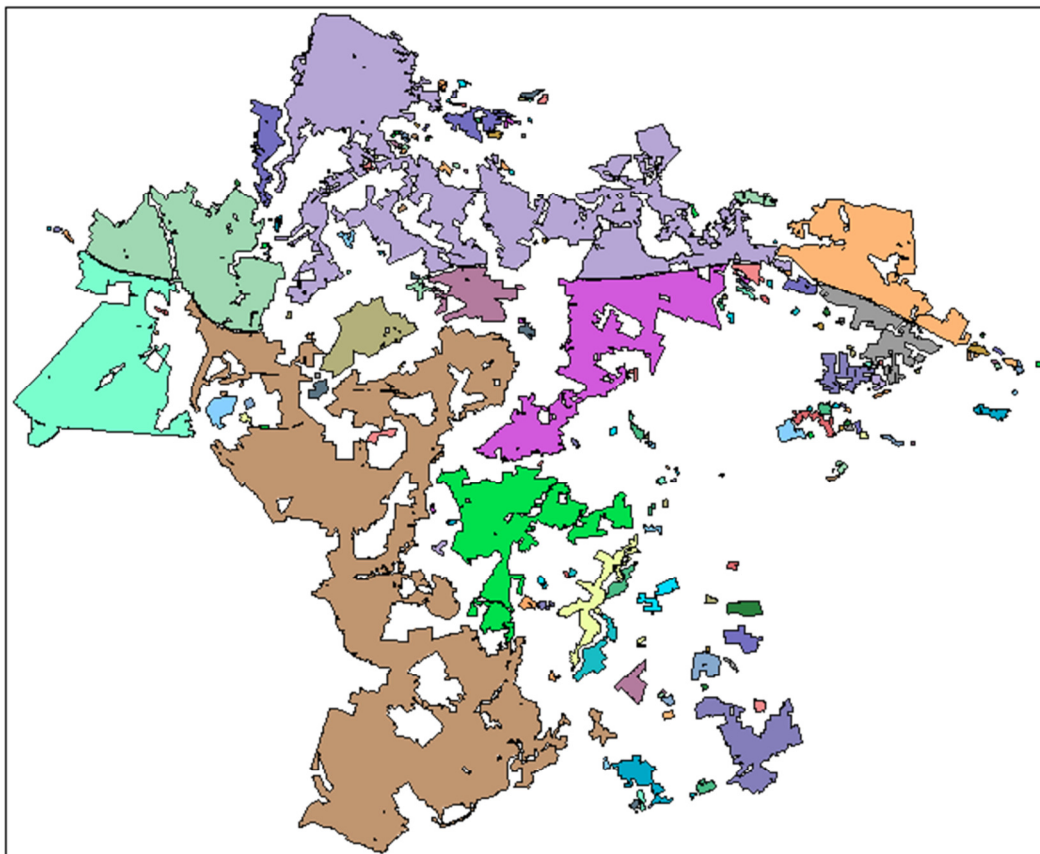
- trasa kolejowa nr 3 (Berlin-Poznań-Warszawa)
- trasa kolejowa nr 375 (Międzyrzecz-Toporów)
- autostrada A2 - autostrada Wolności (Świecko-Warszawa)
- droga ekspresowa S3 (Szczecin-Zielona Góra)
- droga krajowa nr 92 (Rzepin-Warszawa).

Do największych zakładów przemysłowych w zasięgu należą SECO/WARWICK Europe SA, Eldrob SA, Mercord Sp. z o.o., Recaro.

4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.

Grunty Nadleśnictwa Świebodzin składają się z 199 kompleksów leśnych. Sieć dróg publicznych jest dość gęsta i ułatwia transport drewna, drogi leśne wymagają przebudowy i stałej konserwacji.

Mapa nr 4. Rozmieszczenie kompleksów w Nadleśnictwie Świebodzin.

Na zlecenie Nadleśnictwa, BULiGL oddział w Gorzowie Wlkp., opracowało a następnie uaktualniło w 2015 roku *Projekt docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Świebodzin*. W wyniku inwentaryzacji terenowej określono stan dróg i ich długość. Poniższa tabela przedstawia zinwentaryzowane drogi leśne i publiczne z wyszczególnieniem ich stanu technicznego w zależności od szerokości.

Tabela 24. Zestawienie długości oraz jakości zinwentaryzowanych dróg w N-ctwie Świebodzin.

Rodzaj drogi	Szerokość (m)	Stan techniczny nawierzchni	Długość (km)
Leśna	≤2	dobry	6,17
		średni	136,93
		zadowolający	74,47
		zły	1,59
		Razem	219,17
	3	dobry	31,53
		średni	37,99
		zadowolający	13,81
		zły	6,06
		Razem	89,38
	≥4	dobry	4,15
		średni	2,59

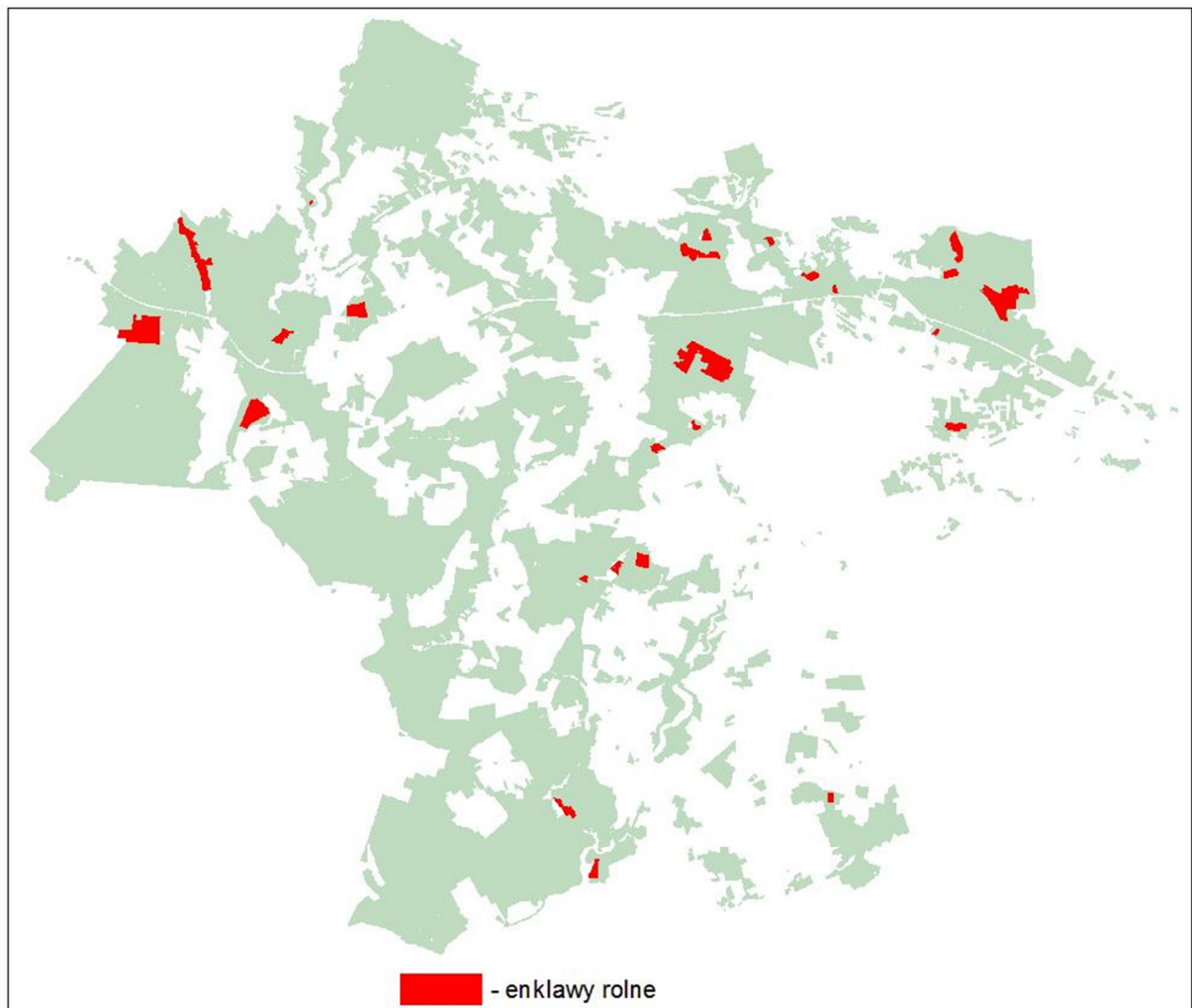
Rodzaj drogi	Szerokość (m)	Stan techniczny nawierzchni	Długość (km)
		zadawalający	1,78
		zły	0,00
		Razem	8,52
		Łącznie	317,06
Publiczna	≤2	dobry	0,00
		średni	0,00
		zadawalający	0,00
		zły	0,00
	Razem		0,00
	3	dobry	0,13
		średni	0,18
		zadawalający	5,60
		zły	0,00
	Razem		5,91
	≥4	dobry	0,30
		średni	0,00
		zadawalający	0,00
		zły	0,00
	Razem		0,30
	Łącznie		6,21
Leśna		dobry	41,85
		średni	177,50
		zadawalający	90,06
		zły	7,65
Publiczna		dobry	0,43
		średni	0,18
		zadawalający	5,60
		zły	0,00
Wszystkie drogi razem		dobry	42,28
		średni	177,69
		zadawalający	95,66
		zły	7,65
		Ogółem	323,27
Stan techniczny dobry: droga bez ubytków lub z ubytkami nieznacznymi, przejezdna bez względu na warunki atmosferyczne, prawidłowo odwadniana i wyprofilowana. Wymaga jedynie zabiegów utrzymujących stan pierwotny.			
Stan techniczny zadawalający: droga z ubytkami nieznacznymi (do 30% powierzchni), koleinami o głębokości do 5 cm, przejezdność uzależniona od warunków atmosferycznych, wymaga poprawienia odwodnienia (istniejące rowy przydrożne wypłycone do 10 cm) i przywrócenia profilu nawierzchni.			
Stan techniczny średni: droga z głębokimi ubytkami (30-50% powierzchni), koleinami powyżej 5 cm, utrudnione odwodnienie (istniejące rowy przydrożne wypłycone do 20 cm, światło przepustów ograniczone do 50 %), konieczny remont polegający na uzupełnieniu ubytków lub odtworzeniu nawierzchni na całej szerokości oraz przywrócenia drożności i sprawności istniejącego systemu odwodnienia drogi.			
Stan techniczny zły: droga silnie uszkodzona, ubytki i koleiny zajmują powierzchnię powyżej 50 %, nieprzejezdna lub przejezdna tylko w sprzyjających warunkach atmosferycznych, brak lub niedziałający system odwodnienia, konieczny remont w celu odtworzenia pierwotnej nośności nawierzchni lub przebudowa (DGLP 2015).			

Granice Nadleśnictwa z gruntami rolnymi mają przebieg nieregularny, tworząc wiele półeklaw różnej wielkości. Wśród gruntów Nadleśnictwa stwierdzono 26 obcych enklaw rolnych o powierzchni 0,5-100 ha. Poniższa tabela przedstawia wykaz enklaw śródleśnych użytków rolnych i ich powierzchnię.

Tab. 25. Liczba i powierzchnia enklaw rolnych.

Lp.	Powierzchnia enklawy (ha).
1	0,53
2	2,00
3	2,01
4	2,33

Lp.	Powierzchnia enklawy (ha).
5	3,26
6	3,32
7	3,60
8	3,63
9	5,63
10	5,95
11	6,10
12	7,76
13	8,65
14	9,24
15	10,48
16	11,49
17	12,88
18	13,18
19	20,72
20	21,32
21	26,79
22	41,13
23	50,30
24	63,89
25	81,83
26	97,67

Mapa nr 5. Rozmieszczenie enklaw rolnych w Nadleśnictwie Świebodzin.

4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa ekonomicznych wraz zestawieniem wskaźników tej gospodarki (tabela XIX wg IUL).

W Nadleśnictwie zatrudnionych jest 77 osób, w tym:

- 44 osób w Służbie Leśnej
- 16 osób w administracji
- 1 robotnik leśny
- 1 kierowca
- 2 robotników obsługi
- 3 robotników pomocniczych
- 10 robotników w Ośrodku wypoczynkowym Leśnik w Łagowie (pokojowe, kucharki dozorczy).

Prace leśne wykonywane są przez 2 konsorcja, na podstawie 1-rocznych umów z Nadleśnictwem. W skład konsorcjów wchodzi:

- 1 konsorcjum:
  - Zakład Usług Leśnych mgr inż. Krzysztof Łukaszewski, Węgrzynice 3, 66-213 Skąpe
  - Zakład Usług Leśnych ZULAS Tomasz Karataj, Niedźwiedź 7, 66-220 Łagów
- 2 konsorcjum:
  - Zakład Usług Leśnych mgr inż. Krzysztof Łukaszewski, Węgrzynice 3, 66-213 Skąpe
  - Las Center Kamil Wasiak, Radoszyn 64, 66-213 Skąpe
  - Zakład Usług Leśnych ZULAS Tomasz Karataj, Niedźwiedź 7, 66-220 Łagów
  - PARTNER Zbigniew Wasiak, Os. Jana III Sobieskiego 3B/6, 66-320 Trzciel.

Do czynników wpływając na stopień trudności gospodarczych Nadleśnictwa należą:

- rozrzucenie kompleksów leśnych w Leśnictwie Myszęcín i Chociule
- duża powierzchnia drzewostanów na gruntach porolnych – 6968,75 ha
- bardzo duża podatność drzewostanów na gradacje szkodników pierwotnych sosny
- uciążliwe pędraczyska
- huraganowe wiatry
- zagrożenie pożarowe
- wysokie stany zwierzyny płowej
- silna antropopresja i szczególne oczekiwania społeczne, szczególnie w okolicach Łagowa i jeziora Niesłysz
- obecność przecinającej kompleksy leśne tras transportowych:
  - linia kolejowa Berlin-Warszawa
  - autostrada A-2
  - droga ekspresowa S3.

Głównych odbiorców drewna z Nadleśnictwa Świebodzin przedstawia poniższa tabela.

Tab. 26. Główni odbiorcy drewna z Nadleśnictwa Świebodzin.

Lp.	Nazwa odbiorcy	adres
1	P H U "SJ-SOLO" JERZY SEKUŁA	Rozłogi 11a, 66-200 Świebodzin
2	ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA DREWNA Henryk Ratajczak	Tuchorza 110, 64-232 Tuchorza
3	SONAE ARAUCO BEESKOW GmbH	49716 Meppen, Grecostrasse 1
4	PP-U-H "MG-TECHNIX" Świstun Maciej	Smolno Wielkie 99, 66-120 Kargowa
5	ZAKŁAD CIESIELSKO-STOLARSKI Marian Szymański	ul. Lotnicza 6, 66-111 Nowe Kramsko
6	HOLZINDUSTRIE SCHWEIGHOFER GmbH	Industriestrasse 1, 02923 Kodersdorf
7	TRANSPORT, PRZETWÓRSTWO DREWNA Jacek Frankowski	ul. Osady 8, 64-140 Włoszakowice
8	ZAKŁAD PRODUKCYJNO HANDLOWY ANDRZEJ DĘBSKI	Żelechów 35, 66-220 Łagów

Lp.	Nazwa odbiorcy	adres
9	HOMANIT KROSNO ODRZAŃSKIE Spółka z o.o.	ul. Gubińska 63, 66-600 Krosno Odrzańskie
10	SWISS KRONO SP. Z O.O.	ul. Serbska 56, 68-200 Żary
11	WYTWÓRNIĄ PARKIETÓW DĄBEX Sp. z o.o. Spółka komandytowa	ul. Mikołajczyka 6 , 62-065 Grodzisk Wlkp.
12	P.W. ŚWISTPOL Damian Szymański	Tuchorza 167, 64-232 Tuchorza
13	PPHU "MARTEX" Marzena Duraj	Wolimirzyce 31, 66-225 Szczaniec
14	DREWGÓR' S.WALCZAK I S-KA Spółka Jawna	ul. Myśluborska 60, 66-400 Gorzów Wlkp.
15	PPUH "TARTAK ŁAGÓWEK" MIROSLAW ZDANOWICZ	Łagówek 40, 66-220 Łagów
16	ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH Roman Kostera	Chrośnica (składnica drewna), 64-360 Zbąszyń
17	DĘBOWA POLSKA SPÓŁKA Z O.O. spółka komandytowa	ul. Wolsztyńska 56 , 64-212SIEDLEC
18	TARTAK RYBOJADY LIDIA KAPAŁA	Rybojady 15, 66-320 TRZCIEL
19	STELMET SPÓŁKA AKCYJNA	ul. Gorzowska 20, 65-127 Zielona Góra
20	KLENK HOLZ AG	Eugen-Klenk-Str. 2-4, 74420 Oberrot
21	PPRHU Marcin Feszter	ul. Lubuska 43, Ploty, 66-016Czerwieńsk
22	WOKAR SP.Z O.O.	ul. Kolejowa 8, 66-120 Kargowa
23	PHU GUST RAGUS Ryszard	ul. Sikorskiego 11, 66-100 Sulechów
24	PRZED.PROD.BUD. ZETBEER Sp. z o.o.	Orzeszkowo 29, 64-420 Kwilcz
25	MERCER HOLZ GMBH	Hauptstrasse 16, 07366 Blankenstein
26	PRZEDS.OBRÓBKI DREWNA I HANDLU EXP.-IMPORT H. RADWAŃSKA	Przyłek 36, 64-300 Nowy Tomyśl
27	MARDAN-STOLARSTWO BOROŃCZYK DANIEL	Kłępsk 29, 66-110 Babimost
28	INTERNATIONAL PAPER-KWIDZYN sp.z o.o.	ul. Lotnicza 1, 82-500 Kwidzyn
29	P.P.H.U "POLCAN" Jarosław Piszcz	Kalsk 69A, 66-100 Sulechów

Tab. 27. Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej (Tabela XIX wg IUL).

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	Powierzchnia leśna ⁽¹⁾ (stan na 01.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) - ha	22579	22583
2	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³	6411874	7445800
3	Zasobność drzewostanów (stan na 1.01. pierwszego roku obowiązywania planu ul) – brutto m ³ /ha	284	330
4	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (wg tablic) - tys. zł.	x
		wartość gruntów leśnych (20% wartości drzewostanów) - tys. zł.	x
		wartość środków trwałych - tys. zł.	x
	Razem	tys. zł.	x
5	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne - m ³ netto	535537
		użytki przedrębne - m ³ netto	574781
		razem użytki główne - m ³ netto	1110318
		udział użytków przedrębnych - %	52
6	Okresowy przyrost w 10-leciu	brutto m ³ ⁽²⁾	2422675
		przeciętnie m ³ /ha/rok	10,7
7	Wskaźniki gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow. les./rok	2,9

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
	użyt. przedrębne: m ³ /ha pow. les./rok	3,2	3,2
	użytkowanie główne m ³ /ha pow. leś/rok	6,1	7,5
	użytkowanie główne % zasobów/rok	21,6	22,6
	użytkowanie główne % przyrostu/rok	57,3	96,2
8	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębego- % (udział w powierzchni leśnej)	1,3	1,5
9	Udział lasów ochronnych - % (udział w powierzchni leśnej)	19,9	19,8
10	Powierzchnia lasów nadzorowanych - w ha	242,17	-
	% udziału w powierzchni lasów nadleśnictwa	1,1	-

¹ - powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona, bez gruntów związanych z gospodarką leśną

² - wg wzoru $V_k - V_p + V$, gdzie V_k - zapas na końcu okresu, V_p zapas na początku okresu,
V - pozyskanie w okresie obowiązywania planu (miąższość netto x 1,25).

W 2017 roku ogółem wyceniono lasy Nadleśnictwa Świebodzin na 1 191 638 409,24 zł (na podstawie ceny: 1 m³ drewna wg GUS - 197,06 zł; dt żyta wg GUS - 52,49 zł).

4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Tab. 28. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu (Tabela XX wg IUL).

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jedn. miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata	Wg etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w PUL	Wg etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w PUL
1	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	122 646,67	134 736,20	125 710,90
2	Koszty administracyjne	zł	12 650 107,23	12 650 107,23	12 650 107,23
3	Koszty ochrony lasu	zł	1 159 348,21	1 159 348,21	1 159 348,21
4	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	189 415,80	189 415,80	189 415,80
5	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	5 741,93	5 741,93	5 741,93
6	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	208,78	282,07	263,17
7	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	487,52	487,52	487,52
8	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	1 472,98	697,21	650,31
9	Koszty pozyskania i zrywki	zł/m ³	46,81	46,81	46,81
Suma kosztów (k)		zł	21 655 198,40	22 265 985,88	21 712 085,36
10	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	191,27	191,27	191,27
Suma przychodów (p)		zł	22 957 115,87	25 771 455,82	24 045 155,68
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,94	0,86	0,90

4.4. Lasy nadzorowane.

Nadleśnictwo Świebodzin nie sprawuje nadzoru nad lasami innej własności.

5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa.

5.1. Charakterystyka stanu lasu.

5.1.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu na podstawie zestawień końcowych – tabela II, III, IV, Va, VI, VIIIa.

W części tabelarycznej opisanego ogólnego zamieszczono następujące tabele charakteryzujące możliwości produkcyjne lasów:

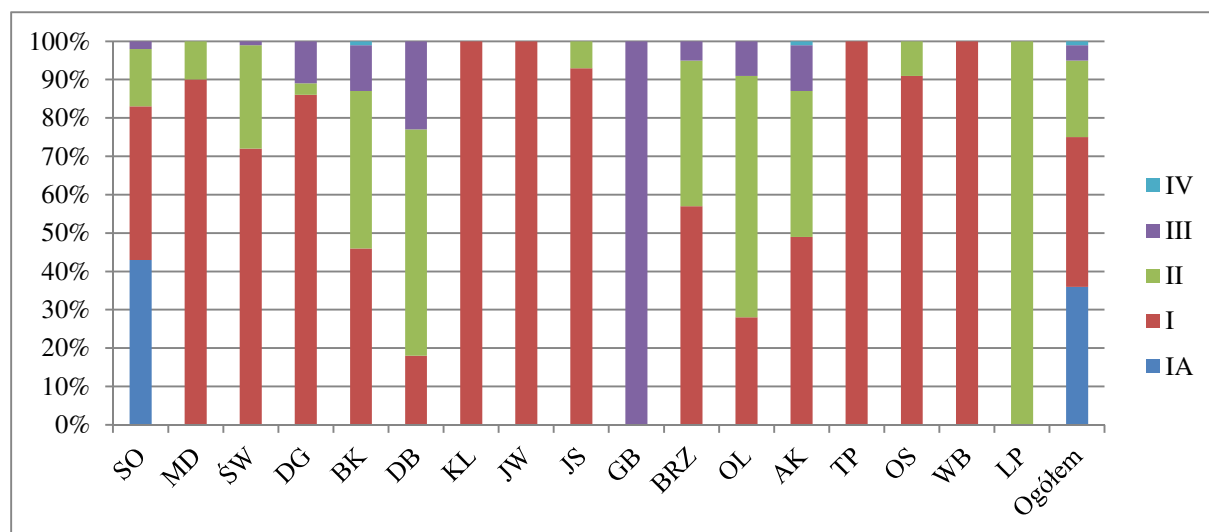
- Tabela nr II : Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji
- Tabela nr III: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.
- Tabela nr IV: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących.
- Tabela nr Va: Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.
- Tabela nr VI: Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.
- Tabela nr VIIIa: Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących - przyrost tablicowy.
- Tabeli nr VII i VIIIb nie sporządza się ze względu na nie określanie stref uszkodzenia lasu.

a. Bonitacje gatunków panujących.

Udział procentowy powierzchni drzewostanów wg bonitacji gatunków panujących (wg danych z tabeli nr II) przedstawia się następująco:

Tab. 29. Udział % bonitacji gatunków panujących w Nadleśnictwie Świebodzin.

Bonitacja	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB	KL	JW	JS	GB	BRZ	OL	AK	TP	OS	WB	LP	Ogółem
IA	43																	36
I	40	90	72	86	46	18	100	100	93		57	28	49	100	91	100		39
II	15	10	27	3	41	59			7		38	63	38		9		100	20
III	2		1	11	12	23				100	5	9	12					4
IV					1								1					1
ha	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Wykres nr 4. Udział % pow. d-stanów wg bonitacji gatunków.

Najważniejsze w Nadleśnictwie pod względem gospodarczym gatunki drzew (So, Bk, Db, Brz Ol) cechują się w większości wysokimi bonitacjami (IA, I, II), co wynika z dużego udziału zasobnych siedlisk leśnych.

b. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów w klasach wieku (wg danych z tabeli nr III i IV).

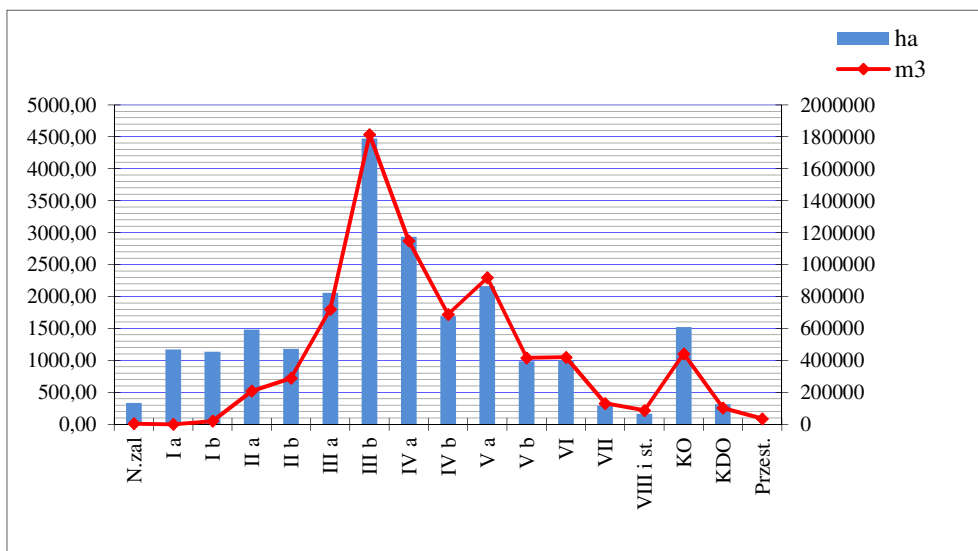
Syntetyczne zestawienie klas wieku wg gatunków panujących pod względem zajmowanej powierzchni zalesionej i nie zalesionej, miąższości oraz zasobności wg stanu na 01.01.2018 r. w porównaniu do stanu na 01.01.2008 r. przedstawia się następująco:

Tab. 30. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej zapasu oraz zasobności drzewostanów.

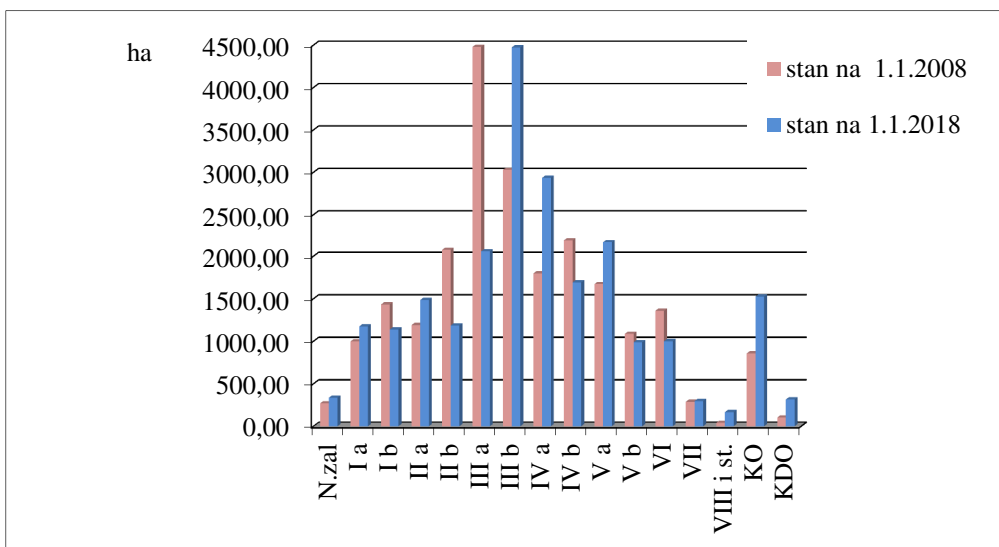
Klasy wieku	Obręb Łagów			Obręb Ołobok			Obręb Świebodzin		
	ha %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha	ha %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha	ha %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha
Leśna nie zalesiona	98,11	683	7	144,82	2126	15	91,73	1289	14
	1,18	0,02		2,08	0,1		1,20	0,06	
I a	334,53	470	1	435,88	255	1	403,25	55	0
	4,03	0,02		6,26	0,01		5,27	0,00	
I b	283,91	5240	18	445,53	6605	15	407,83	8865	22
	3,42	0,18		6,39	0,32		5,33	0,36	
II a	476,11	72345	152	538,21	65445	122	469,76	70500	150
	5,74	2,47		7,72	3,16		6,13	2,88	
II b	357,97	89675	251	334,25	74285	222	491,83	125265	255
	4,32	3,06		4,8	3,59		6,42	5,12	
III a	714	263680	369	624,44	220375	353	718,03	236370	329
	8,61	8,99		8,96	10,64		9,38	9,66	
III b	1141,33	473175	415	1550,61	602500	389	1779,80	738015	415
	13,79	16,14		22,25	29,07		23,24	30,16	
IV a	809,49	340220	420	1098,82	418315	381	1025,71	391120	381
	9,76	11,61		15,77	20,19		13,39	15,98	
IV b	524,24	220135	420	527,42	199650	379	638,80	268810	421
	6,32	7,51		7,57	9,64		8,34	10,99	
V a	1057,52	477735	452	532,83	217425	408	572,96	222965	389
	12,75	16,29		7,65	10,5		7,48	9,11	
V b	424,13	186815	440	265,82	108380	408	296,29	121220	409
	5,12	6,37		3,81	5,23		3,87	4,95	
VI	610,29	268650	440	183,09	67185	367	206,84	83920	406
	7,36	9,16		2,63	3,24		2,70	3,43	
VII	210,72	98680	468	39,65	13895	350	45,49	19470	428
	2,54	3,37		0,57	0,67		0,59	0,80	
VIII i starsze	155,03	83415	538	2,85	940	330	8,53	3310	388
	1,87	2,85		0,04	0,05		0,11	0,14	
KO	872,58	267645	307	226,53	58250	257	424,85	116400	274
	10,52	9,13		3,25	2,81		5,55	4,76	
KDO	221,56	74185	335	17,71	5080	287	76,21	23605	310
	2,67	2,53		100	0,25		0,00	0,96	
Przestoje na gr. zal.	--	8668	--	--	10900	--	--	15692	--
	--	0,3		--	0,53		--	0,64	
Razem pow. zal.	8193,41	2930733	358	6823,64	2069485	303	7566,18	2445582	323
	98,82	99,98		97,92	99,9		98,80	99,95	
Ogółem pow.zal. i nie zal.	8291,52	2931416	354	6968,46	2071611	297	7657,91	2446871	320
	100	100		100	100		100	100	

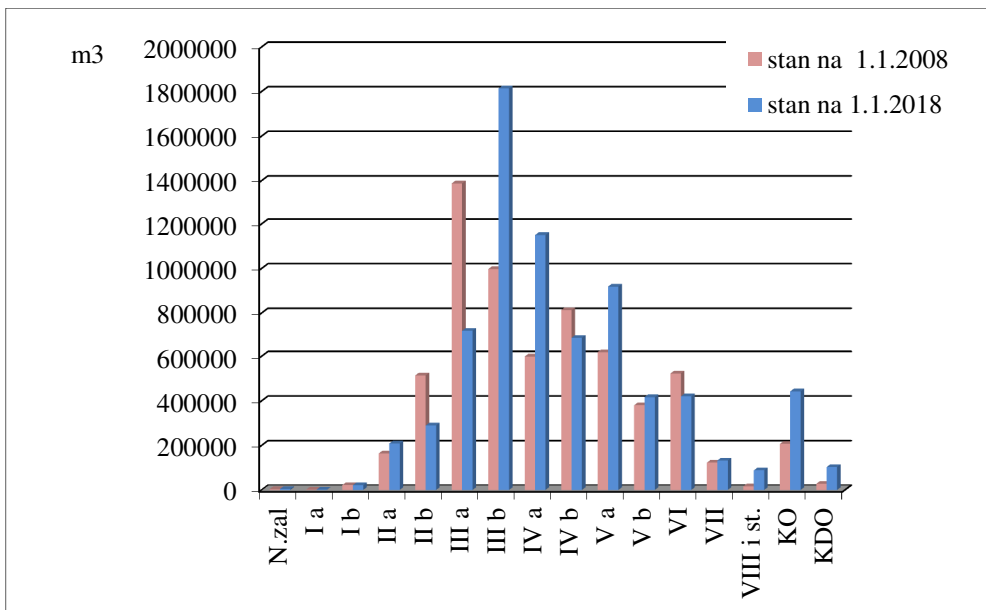
Klasy wieku	N-ctwo Świebodzin 01.01.2018			N-ctwo Świebodzin 01.01.2008			Różnica+/-		
	ha %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha	ha %	m ³ %	przeciętna zasobność m ³ /ha	ha	m ³	przeciętna zasobność m ³ /ha
Leśna nie zalesiona	334,66	4098	12	268,93	3245	12	+65,73	+853	0
	1,45	0,06		1,17	0,05				
I a	1173,66	780	1	997,71	475	0	+175,95	+305	1
	5,12	0,01		4,37	0,01				
I b	1137,27	20710	18	1431,48	22100	15	-294,21	-1390	3
	4,96	0,28		6,27	0,34				
II a	1484,08	208290	140	1189,26	164165	138	+294,82	+44125	2
	6,48	2,80		5,21	2,56				
II b	1184,05	289225	244	2073,13	514155	248	-889,08	-224930	-4
	5,17	3,88		9,07	8,01				
III a	2056,47	720425	350	4477,74	1387640	310	-2421,27	-667215	40
	8,97	9,67		19,60	21,62				
III b	4471,74	1813690	406	3027,95	996755	329	+1443,79	+816935	77
	19,52	24,35		13,25	15,54				
IV a	2934,02	1149655	392	1796,75	598515	333	+1137,27	+551140	59
	12,80	15,43		7,86	9,33				
IV b	1690,46	688595	407	2184,90	812955	372	-494,44	-124360	35
	7,38	9,24		9,56	12,67				
V a	2163,31	918125	424	1670,60	618150	370	+492,71	+299975	54
	9,44	12,32		7,31	9,64				
V b	986,24	416415	422	1086,21	379630	349	-99,97	+36785	73
	4,30	5,59		4,75	5,92				
VI	1000,22	419755	420	1357,03	522740	385	-356,81	-102985	35
	4,36	5,63		5,94	8,15				
VII	295,86	132045	446	287,36	122520	426	+8,50	+9525	20
	1,29	1,77		1,26	1,91				
VIII i starsze	166,41	87665	527	40,20	16595	413	+126,21	+71070	114
	0,73	1,18		0,18	0,26				
KO	1523,96	442295	290	856,45	206545	241	+667,51	+235750	49
	6,65	5,94		3,75	3,22				
KDO	315,48	102870	326	102,24	27325	267	+213,24	+75545	59
	1,38	1,38		0,45	0,43				
Przestoje na gr. zal.	-	35260	-	-	21609	-	-	+13651	-
	-	0,47		-	0,34				
Razem pow. zal.	22583,23	7445800	330	22579,01	6411874	284	+4,22	1033926	46
	98,54	99,94		98,82	99,95				
Ogółem pow. zal. i niezal.	22917,89	7449898	325	22847,94	6415119	281	+69,95	1034779	44
	100,00	100		100,00	100				

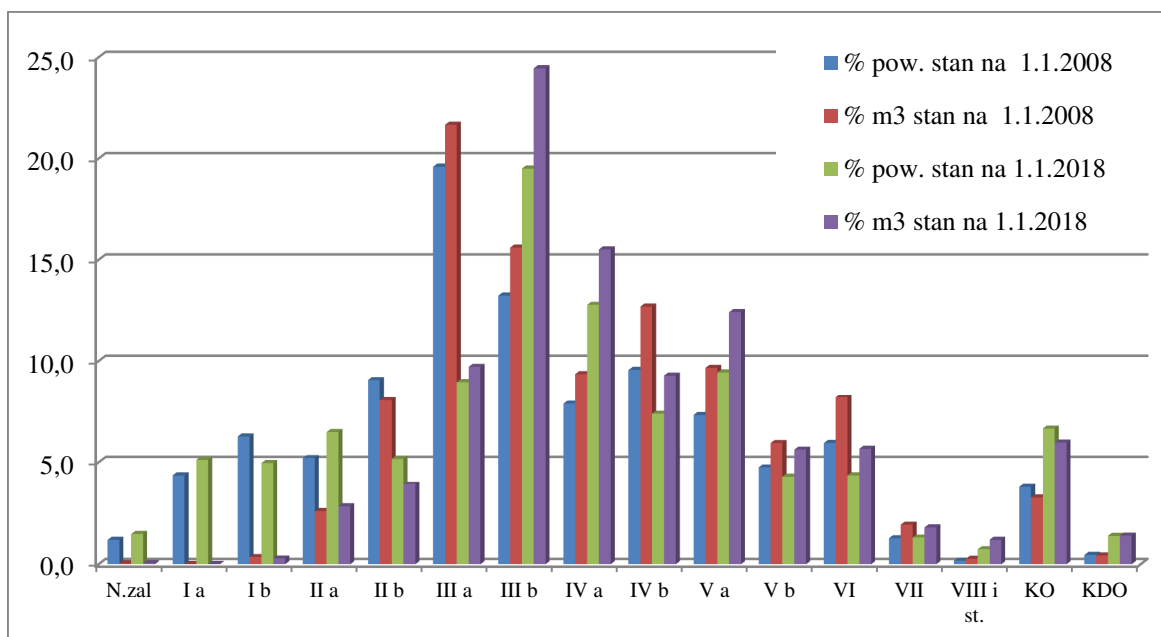
Wykres nr 5. Struktura wiekowa i miąższościowa d-stanów w Nadleśnictwie Świebodzin.

Wykres nr 6. Zmiany powierzchni podklas wieku w Nadleśnictwie Świebodzin.

Wykres nr 7. Zmiany miąższości podklas wieku w N-ctwie Świebodzin.

Wykres nr 8. Zmiany % udziału powierzchni i miąższości podklas wieku w N-ctwie Świebodziń.

W Nadleśnictwie nastąpił znaczny wzrost powierzchni klas odnowienia i klas do odnowienia, co związane jest z użytkowaniem drzewostanów rębniami złożonymi. Średni wiek drzewostanów wynosi 63 lata (Obręb Łągów 72 lata, Obręb Ołobok 56 lat, Obręb Świebodziń 59). Zapas oraz przeciętna zasobność wzrosły o 16 %. Największy udział w powierzchni drzewostanów ma III klasa wieku tj. 28 %, także III klasa wieku ma największy udział w zasobności drzewostanów tj. 34 %.

W ogólnym bilansie wzrosła całkowita powierzchnia Nadleśnictwa o 17,08 ha. Wzrosła również powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona o 69,95 ha, w tym głównie niezalesiona. Wzrost powierzchni leśnej niezalesionej wynika głównie ze wzrostu powierzchni zrębów, gruntów do naturalnej sukcesji, gruntów objętych szczególnymi formami ochrony oraz gruntów przewidzianych do małej retencji, powierzchnia drzewostanów wzrosła o 4,22 ha. Tabela poniżej przedstawia różnice jakie zaszły w okresie ostatnich 10 lat.

Tab. 31. Porównanie pow. leśnej zalesiona i niezalesiona w latach 2008 i 2018.

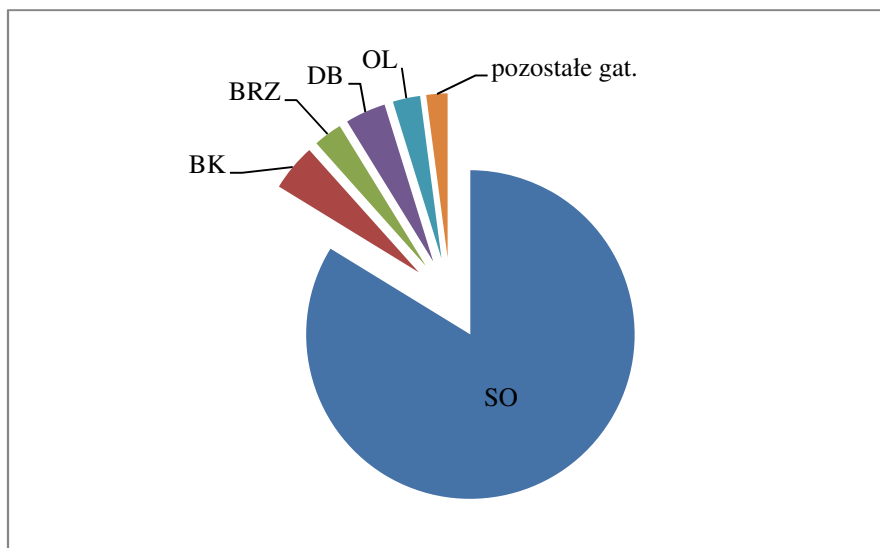
Rodzaj powierzchni	Stan na 2008	Stan na 2018	Różnica
	Pow. (ha)		
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	22579,01	22583,23	+4,22
1) drzewostany	22572,02	22576,24	+4,22
2) plantacje drzew - razem, w tym:	6,99	6,99	--
- plantacje nasienne	6,99	6,99	--
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	268,93	334,66	+65,73
1) w produkcji ubocznej - razem, w tym:	125,73	83,48	-42,25
- plantacje choinek	--	0,17	+0,17
- poletka łowieckie	125,73	83,31	-42,42
2) do odnowienia - razem, w tym:	126,15	215,84	+89,69
- halizny	2,45	1,86	-0,59
- zręby	123,70	213,98	+90,28
3) pozostałe leśne niezalesione - razem, w tym:	17,05	35,34	+18,29
- przewidziane do naturalnej sukcesji	10,40	17,02	+6,62
- objęte szczególnymi formami ochrony	-	17,41	+17,41
- przewidziane do małej retencji	-	0,91	+0,91
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	6,65	-	-6,65

c. Powierzchniowy i miąższościowy udział drzewostanów wg gatunków panujących.

Poniższe zestawienie opracowano w oparciu o tabele nr III i IV i porównano do stanu z poprzedniego okresu (powierzchnia zalesiona). Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, blisko 84 % powierzchni. Znaczący udział ma buk, dąb, brzoza oraz olsza. Biorąc pod uwagę typy siedliskowe lasu, udział sosny a szczególnie brzozy jest jeszcze zbyt duży (udział optymalny sosny, wg gatunku panującego to ok. 70 % powierzchni), udział cennych gatunków liściastych jest zbyt mały. Udział pozostałych gatunków nie przekracza 1 % (łącznie 2%).

Tab. 32. Udział powierzchniowy gatunków panujących wg poprzedniego i obecnego PUL (pow. zalesiona i niezalesiona).

Lp.	Gatunek panujący	Powierzchnia zalesiona i nie zalesiona									Różnica pow. (ha)
		Stan 01.01.2018								01.01.2008	
		Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		Nadleśnictwo		Nadleśnictwo	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	
1	SO	6493,70	78,32	6310,89	90,55	6388,53	83,43	19193,12	83,77	19223,58	-30,46
2	SO.C			0,67	0,01			0,67	0,00	0,65	+0,02
3	SO.S									0,93	-0,93
4	SO.WE			0,73	0,01			0,73	0,00	0,66	+0,07
5	MD	69,18	0,83	15,92	0,23	34,83	0,45	119,93	0,52	132,66	-12,73
6	ŚW	90,23	1,09	34,51	0,50	56,82	0,74	181,56	0,79	187,51	-5,95
7	DG	9,77	0,12	7,45	0,11	9,33	0,12	26,55	0,12	20,84	+5,71
8	BK	780,19	9,41	197,79	2,84	79,44	1,04	1057,42	4,61	954,91	+102,51
9	DB	11,36	0,14	17,83	0,26	23,00	0,30	52,19	0,23	50,87	+1,32
10	DB.S	71,34	0,86	49,77	0,71	149,68	1,95	270,79	1,18	229,79	+41,00
11	DB.B	414,08	4,99	66,95	0,96	90,56	1,18	571,59	2,49	496,01	+75,58
12	DB.C	10,66	0,13	5,87	0,08	2,80	0,04	19,33	0,08	16,82	+2,51
13	KL			0,55	0,01			0,55	0,00	0,55	0
14	JW	3,88	0,05					3,88	0,02	1,66	+2,22
15	WZ									0,93	-0,93
16	JS	3,15	0,04	5,39	0,08	23,53	0,31	32,07	0,13	55,78	-23,71
17	GB	3,21	0,04					3,21	0,01	5,66	-2,45
18	BRZ	227,29	2,74	118,51	1,70	304,55	3,98	650,35	2,84	753,80	-103,45
19	OL	73,33	0,88	96,08	1,38	438,01	5,72	607,42	2,66	563,45	+43,97
20	AK	19,39	0,23	38,96	0,56	55,89	0,73	114,24	0,50	131,45	-17,21
21	TP	4,61	0,06					4,61	0,02	13,41	-8,80
22	OS	4,42	0,05	0,59	0,01	0,94	0,01	5,95	0,03	5,43	+0,52
23	WB	0,61	0,01					0,61	0,00	0,59	+0,02
24	LP	1,12	0,01					1,12	0,00	-	+1,12
Ogółem		8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100	22847,94	+69,95

Wykres nr 9. Udział % powierzchni gatunków panujących.

Porównując udział % powierzchni drzewostanów wg gatunków panujących do stanu na 01.01.2008 r. zmniejszyła się głównie powierzchnia drzewostanów brzozowych, jesionowych (w wyniku uszkodzeń grzybowych), sosnowych, akacjowych i modrzewiowych. Wynika to z przebudowy tych drzewostanów, co ma swoje odbicie we wzroście powierzchni drzewostanów dębowych, bukowych i olszowych. Zmiany powierzchni wynikają także z korekty granic drzewostanów, zabiegów pielęgnacyjnych (trzebieże przekształceniowe) oraz zmian w stanie posiadania (przekazania, przejęcia, przekwalifikowania gruntów).

Tab. 33. Syntetyczne zestawienie udziałów % wg gatunków panujących w typach siedliskowych lasu.

TSL	SO	MD	ŚW	DG	BK	DB	KL	JW	JS	GB	BRZ	OL	AK	TP	OS	WB	LP	R-m
Bśw	99,68					0,02					0,27		0,03					100
BMśw	97,04	0,18	0,37	0,02	0,46	0,63					0,95	0,01	0,34		0,00			100
BMb	100,00																	100
LMśw	79,36	0,76	0,54	0,19	5,86	7,94	0,01	0,03			4,20	0,11	0,97		0,02	0,01		100
LMw	41,04		3,60			13,93					13,56	27,24			0,63			100
LMb			25,31								32,35	42,34						100
Lśw	45,94	2,21	2,91	0,55	26,61	12,00		0,08	0,03	0,13	7,97	0,47	0,90		0,15		0,05	100
Lw	7,19	1,22	7,39		1,61	11,58			3,90		14,46	51,30	0,49	0,86				100
Ol											8,39	89,60		2,01				100
OLJ			1,42						0,35		9,99	88,24						100

d. Powierzchniowy udział drzewostanów wg gatunków rzeczywistych.

Wg danych z tabeli nr Va sporządza się zestawienie charakteryzujące udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych, w poszczególnych typach siedliskowych lasu (wyrażony w %).

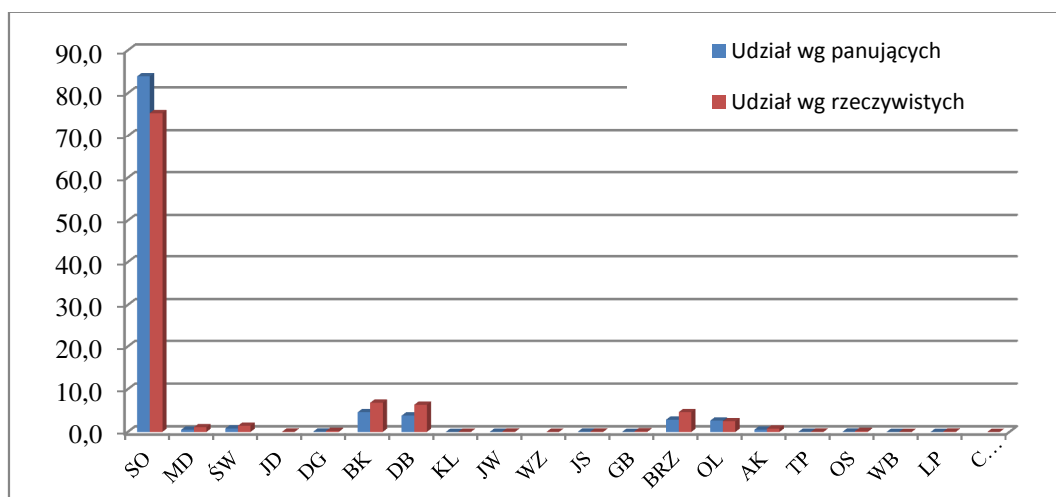
Tab. 34. Syntetyczne zestawienie pow. i udziałów % wg gat. rzeczywistych w typach siedliskowych lasu.

TSL	BŚW		BMŚW		BMB		LMŚW		LMW		LMB		LŚW		LW		OL		OLJ		Razem
Gatunek	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha
SO	3120,02	94,17	9271,91	89,31	1,00	100	3627,19	65,97	31,44	28,98	0,23	1,51	926,73	37,25	35,88	9,24	0,47	0,74	3,55	1,10	17018,42
SO.C	1,62	0,05	1,22	0,01			2,38	0,04													5,22
SO.S			0,26	0,00																	0,26
SO.WE							0,75	0,01					0,23	0,01	0,29	0,07					1,27
MD	3,81	0,11	70,64	0,68			104,22	1,90	2,10	1,94			60,13	2,42	5,57	1,43					246,47
ŚW	2,11	0,06	70,01	0,67			92,80	1,69	9,04	8,33	5,01	32,94	95,85	3,85	40,74	10,49	2,22	3,49	10,69	3,31	328,47
DG			10,87	0,10			26,05	0,47	0,70	0,65			16,16	0,65	2,21	0,57					55,99
JD			0,25	0,00			1,07	0,02					6,36	0,26	0,57	0,15					8,25
BK	27,25	0,82	221,10	2,13			526,90	9,58	1,17	1,08			752,34	30,25	13,00	3,35			0,10	0,03	1541,86

Gatunek	BŚW		BMŚW		BMB		LMŚW		LMW		LMB		LŚW		LW		OL		OLJ		Razem
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha
DB.B	10,77	0,33	270,03	2,60			505,96	9,20	0,62	0,57			224,78	9,04	2,61	0,67			0,81	0,25	1015,58
DB.C	4,94	0,15	6,37	0,06			16,09	0,29	0,23	0,21			12,69	0,51	0,43	0,11					40,75
DB.S	5,10	0,15	46,88	0,45			159,88	2,91	14,26	13,14			117,17	4,71	35,13	9,05	0,21	0,33	0,76	0,24	379,39
LP			2,53	0,02			6,28	0,11	0,16	0,15			7,27	0,29	0,79	0,20					17,03
CZMP							0,10	0,00													0,10
KL	0,31	0,01	0,64	0,01			1,93	0,04					0,63	0,03	0,13	0,03			0,18	0,06	3,82
JW			3,33	0,03			8,65	0,16					7,99	0,32	3,47	0,89			0,38	0,12	23,82
WZ							0,93	0,02					1,73	0,07	1,87	0,48					4,53
JS			0,37	0,00			0,84	0,02					2,29	0,09	15,01	3,87	0,05	0,08	3,58	1,11	22,14
GB			0,73	0,01			7,70	0,14	0,09	0,08			22,78	0,92	3,83	0,99					35,13
BRZ	125,94	3,80	303,63	2,92			314,99	5,73	15,26	14,07	5,34	35,11	181,42	7,29	48,44	12,48	7,39	11,63	45,52	14,09	1047,93
AK	10,22	0,31	78,18	0,75			65,73	1,20					20,03	0,81	1,63	0,42	0,43	0,68			176,22
OS	0,64	0,02	13,84	0,13			12,17	0,22	1,85	1,71			11,17	0,45	2,58	0,66	0,23	0,36	0,66	0,20	43,14
TP			0,19	0,00			0,30	0,01					1,47	0,06	2,63	0,68	1,28	2,01	1,31	0,41	7,18
OL	0,53	0,02	12,53	0,12			14,29	0,26	31,57	29,09	4,63	30,44	17,99	0,72	171,09	44,07	51,26	80,68	255,49	79,08	559,38
OL.S							0,14	0,00							0,37	0,10					0,51
WB							0,37	0,01													0,37
Razem	3313,26	100	10385,51	100	1,00	100	5497,71	100	108,49	100	15,21	100	2487,21	100	388,27	100	63,54	100	323,03	100	22583,23

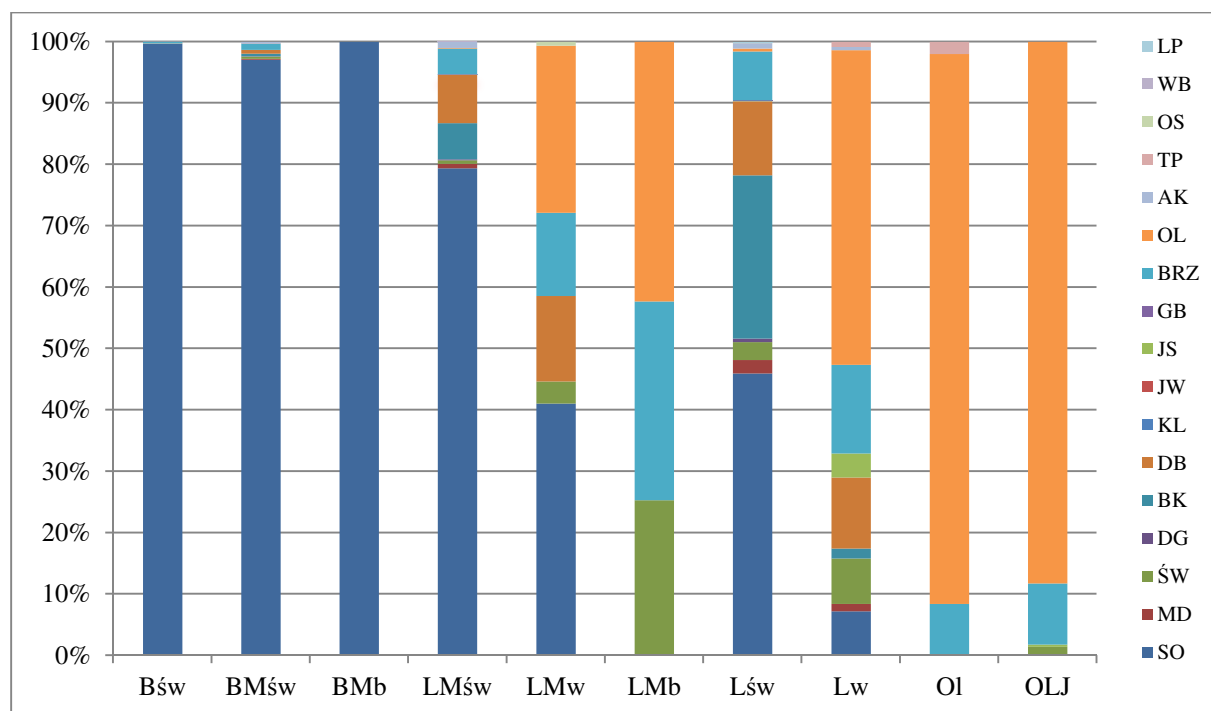
Tab. 35. Porównanie udziału gatunków.

Gatunek	Udział wg panujących	Udział wg rzeczywistych
SO	83,95	75,37
MD	0,53	1,09
ŚW	0,80	1,45
JD	-	0,04
DG	0,12	0,25
BK	4,59	6,83
DB	3,82	6,36
KL	0,00	0,02
JW	0,02	0,11
WZ	-	0,02
JS	0,08	0,10
GB	0,01	0,16
BRZ	2,88	4,64
OL	2,64	2,48
AK	0,51	0,78
TP	0,02	0,03
OS	0,03	0,19
WB	0,00	0,00
LP	0,00	0,08
CZM.P	-	0,00

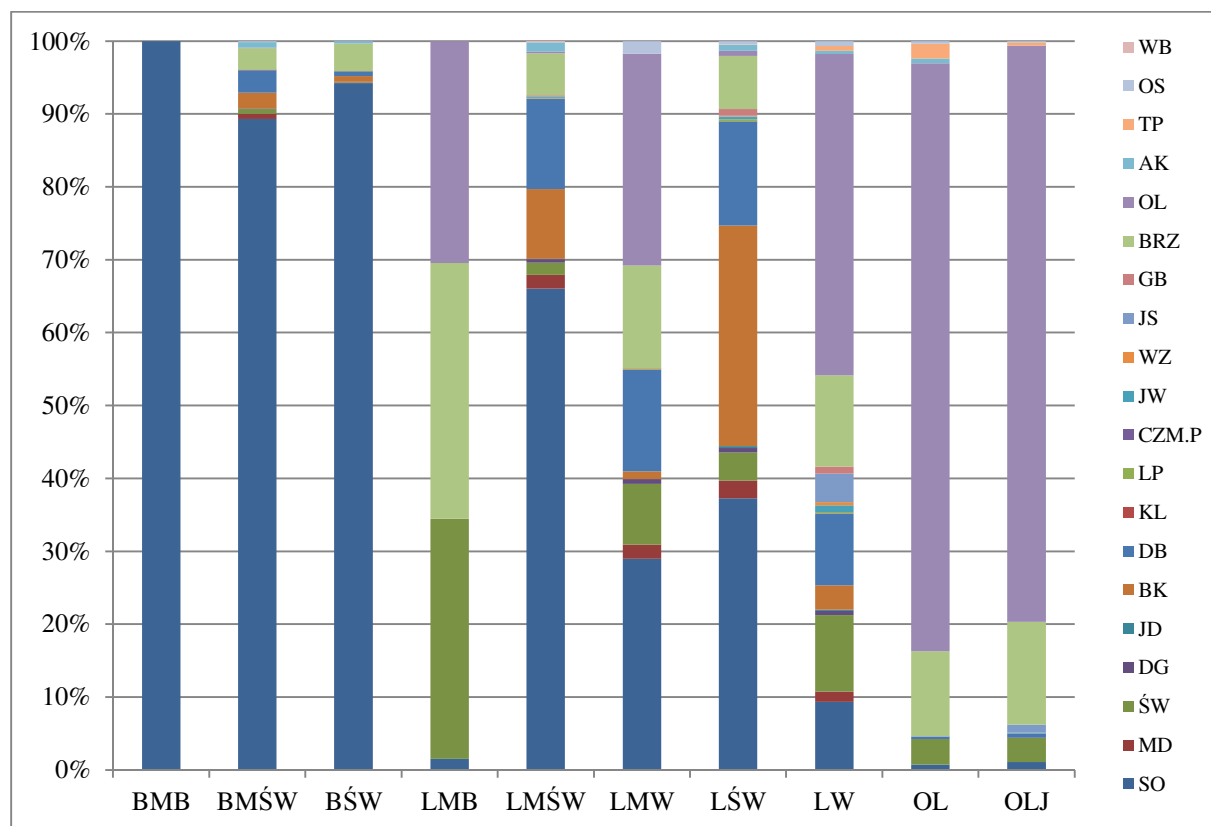

Wykres nr 10. Porównanie udziału % gatunków.

Poniższe wykresy obrazują udziały % powierzchni wg wybranych gatunków panujących i wg wybranych gatunków rzeczywistych, w typach siedliskowych lasu.

Wykres nr 11. Udział % powierzchni wg gatunków panujących w typach siedliskowych lasu.

Wykres nr 12. Udział % powierzchni wg rzeczywistego udziału gatunków w typach siedliskowych lasu.

Skład gatunkowy drzewostanów według gatunków rzeczywistych jest bardziej urozmaicony. W porównaniu do udziału % powierzchni wg gatunków panujących spada udział sosny, zwiększa się udział pozostałych gatunków, głównie dęba, buka, brzozy. Swoje udziały zaznaczają jodła, wiąz, czeremcha późna. Na wzbogacenie rzeczywistych składów gatunkowych drzewostanów wpływ mają także podrosty, naloty i podsadzenia. Nietypowe gatunki dla siedlisk, jak np. sosna na OIJ, zajmują mikrosiedliska, z których nie tworzą wyłączeń ze względu na zbyt małą zajmowaną powierzchnię.

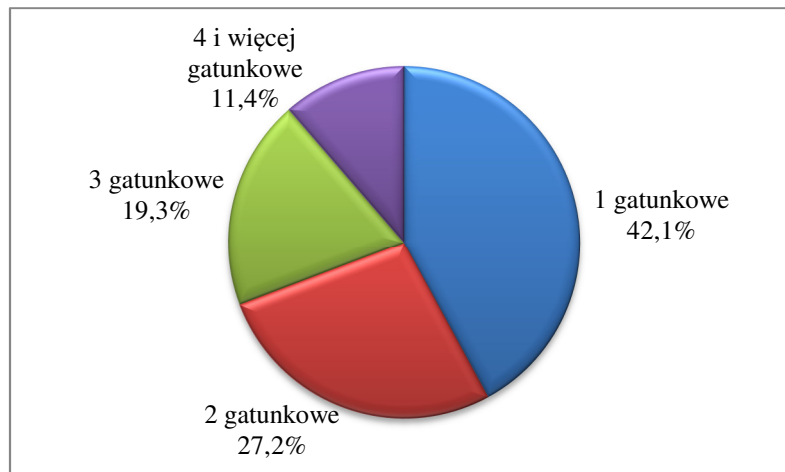
e. Struktura drzewostanów wg bogactwa gatunkowego, budowy pionowej, pochodzenia.

W Nadleśnictwie Świebodzin przeważają drzewostany jednogatunkowe i dwugatunkowe, które stanowią 69% powierzchni drzewostanów. Drzewostany jednogatunkowe (głównie sosnowe) dominują w Obrębie Ołobok 50% oraz w Obrębie Świebodzin 43% powierzchni. Z uwagi na fakt, że około 31% powierzchni zajmują drzewostany wielogatunkowe można stwierdzić, iż Nadleśnictwo cechuje duża różnorodność wynikająca z wielości występujących tutaj gatunków drzew. Poniższa tabela przedstawia zestawienie sumaryczne powierzchni drzewostanów pod względem bogactwa gatunkowego.

Tab. 36. Bogactwo gatunkowe w Nadleśnictwie Świebodzin.

Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe	Powierzchnia zalesiona [ha]					Ogółem [%]
		Wiek			Ogółem		
		≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat			
		ha					
Obręb Łągów	1-gatunkowe	315,93	1350,21	1169,12	2835,26	34,6	
	2-gatunkowe	404,44	878,09	1075,09	2357,62	28,8	
	3-gatunkowe	447,28	624,58	775,01	1846,87	22,5	
	4 i więcej gatunkowe	287,66	477,21	388,79	1153,66	14,1	
Obręb Ołobok	1-gatunkowe	256,27	2413,54	756,27	3426,08	50,2	
	2-gatunkowe	692,07	782,78	187,83	1662,68	24,4	
	3-gatunkowe	561,54	438,48	167,69	1167,71	17,1	
	4 i więcej gatunkowe	243,99	216,25	106,93	567,17	8,3	
Obręb Świebodzin	1-gatunkowe	368,96	2147,19	724,85	3241,00	42,8	
	2-gatunkowe	644,25	1173,28	294,07	2111,60	27,9	
	3-gatunkowe	518,24	588,97	249,38	1356,59	17,9	
	4 i więcej gatunkowe	241,22	347,12	268,65	856,99	11,3	
Nadleśnictwo Świebodzin	1-gatunkowe	941,16	5910,94	2650,24	9502,34	42,1	
	2-gatunkowe	1740,76	2834,15	1556,99	6131,90	27,2	
	3-gatunkowe	1527,06	1652,03	1192,08	4371,17	19,3	
	4 i więcej gatunkowe	772,87	1040,58	764,37	2577,82	11,4	

Wykres nr 13. Udział % powierzchni d-stanów wg bogactwa gatunkowego.

Zdecydowana większość drzewostanów w Nadleśnictwie Świebodzin to drzewostany jednopiętrowe, ponad 90% powierzchni. Niewielki odsetek powierzchni Nadleśnictwa obejmują drzewostany dwupiętrowe, około 1% powierzchni. Urozmaicenie sposobu zagospodarowania lasu ma za zadanie optymalne wykorzystanie potencjału produkcyjnego siedlisk, a tym samym zróżnicowanie struktury pionowej drzewostanów. Poniższa tabela przedstawia zestawienie sumaryczne powierzchni drzewostanów pod względem budowy pionowej w grupach wiekowych.

Tab. 37 Zestawienie powierzchni drzewostanów wg budowy pionowej

Nadleśnictwo	Budowa pionowa	Powierzchnia zalesiona [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
ha						
Obręb Łągów	jednopiętrowe	1452,52	3171,47	2194,84	6818,83	83,2
	dwupiętrowe	-	17,59	262,85	280,44	3,4
	w KO i KDO	2,79	141,03	950,32	1094,14	13,4
Obręb Ołobok	jednopiętrowe	1753,87	3799,79	1006,90	6560,56	96,1
	dwupiętrowe	-	1,50	17,34	18,84	0,3
	w KO i KDO	-	49,76	194,48	244,24	3,6
Obręb Świebodzin	jednopiętrowe	1772,67	4162,34	1103,08	7038,09	93,0
	dwupiętrowe	-	-	27,03	27,03	0,4
	w KO i KDO	-	94,22	406,84	501,06	6,6
Nadleśnictwo Świebodzin	jednopiętrowe	4979,06	11133,60	4304,82	20417,48	90,4
	dwupiętrowe	-	19,09	307,22	326,31	1,4
	w KO i KDO	2,79	285,01	1551,64	1839,44	8,1

Następna tabela przedstawia powierzchnię zredukowaną (wyliczoną z pokrycia), jaką zajmują najniższe warstwy drzewostanów. W przypadku podrostów podano także ich pochodzenie. Łącznie najniższe warstwy pokrywają blisko 45 % powierzchni drzewostanów, największą powierzchnię zajmują w Obrębie Świebodzin i Łągów, najmniejszą w Obrębie Ołobok.

Tab. 38. Zestawienie pow. zajmowanej przez naloty, podrosty, podsadzenia w N-ctwie Świebodzin.

Warstwa	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej
Naloty	39,26	0,48	1,79	0,03	1,03	0,01	42,08	0,19
Podrost z odn. nat.	120,96	1,48	2,52	0,04	15,64	0,21	139,12	0,62
Podrost z odn. szt.	383,27	4,68	240,38	3,52	196,51	2,60	820,16	3,63

Warstwa	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej	Pow. (ha)	% pow. zalesionej
Razem podrost	504,24	6,15	242,90	3,56	212,14	2,80	959,28	4,25
Podrost II p. z odn. nat.	60,74	0,74	1,85	0,03	11,21	0,15	73,79	0,33
Podrost II p. z odn. szt.	351,24	4,29	163,37	2,39	211,25	2,79	725,86	3,21
Razem podrost II p.	411,98	5,03	165,22	2,42	222,46	2,94	799,66	3,54
Podsadzania	85,23	1,04	116,79	1,71	100,13	1,32	302,15	1,34
Podszyty	2980,01	36,37	1788,08	26,20	3209,01	42,41	7977,10	35,32
Ogółem	4020,71	49,07	2314,78	33,92	3744,78	49,49	10080,26	44,64

Zdecydowaną większość Nadleśnictwa tworzą drzewostany odnowione sztucznie w wyniku sadzenia. W okresie międzywojennym i po II wojnie światowej duża część drzewostanów powstała jako efekt odnowienia zrębów zupełnych lub zalesienia gruntów porolnych. Można przypuszczać, że drzewostany bukowe o wysokiej jakości technicznej, stare drzewostany liściaste na stromych zboczach, drzewostany nad ciekami i jeziorami, są pochodzenia naturalnego. Ponadto w wyniku naturalnej sukcesji na gruntach dawniej użytkowanych rolniczo pojawiły się samosiewy gatunków lekkonasiennych (brzoza, sosna). Zgodnie z dbałością o proekologiczny model gospodarki leśnej należy promować każde spontaniczne odnowienie naturalne, szczególnie odnowienia naturalne cennych gatunków lasotwórczych na właściwym siedlisku. Poniższa tabela przedstawia zestawienie sumaryczne powierzchni drzewostanów pod względem pochodzenia drzewostanów w grupach wiekowych.

Tab. 39. Zestawienie powierzchni drzewostanów wg pochodzenia.

Nadleśnictwo	Pochodzenie	Powierzchnia zalesiona [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		≤40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
ha						
Obręb Łągów	odroślowe	-	5,60	10,32	15,92	0,2
	z samosiewu	103,43	117,49	71,15	292,07	3,6
	z sadzenia	1351,88	3207,00	3326,54	7885,42	96,2
Obręb Ołobok	odroślowe	1,05	5,74	1,66	8,45	0,1
	z samosiewu	21,18	82,77	19,74	123,69	1,8
	z sadzenia	1731,64	3762,54	1197,32	6691,50	98,1
Obręb Świebodzin	odroślowe	3,05	4,66	5,65	13,36	0,2
	z samosiewu	43,18	240,14	64,44	347,76	4,6
	z sadzenia	1726,44	4011,76	1466,86	7205,06	95,2
Nadleśnictwo Świebodzin	odroślowe	4,10	16,00	17,63	37,73	0,2
	z samosiewu	167,79	440,40	155,33	763,52	3,4
	z sadzenia	4809,96	10981,30	5990,72	21781,98	96,5

f. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących (dla wszystkich drzewostanów).

Tabelę nr VIIIa sporządza się tylko wg gatunków panujących. Tabeli nr VIIIb nie sporządza się ze względu na nie określanie w Nadleśnictwie Świebodzin stref uszkodzenia. Zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (przyrost tablicowy) przedstawia tabela.

Tab. 40. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wg gatunków panujących w Nadleśnictwie Świebodzin.

Gat. panuj.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Razem	%
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i starsze				
Bieżący roczny przyrost miąższości w m ³																	
SO	70	4670	14015	11200	20935	43940	22065	10605	13175	4530	2430	885	105	4450	1075	154150	88,05
SO.C																	
SO.WE																	
MD		15	560	200	200	95	55	85	10					15	15	1250	0,71
ŚW		15	500	150	715	285	140	210	170	25	25			75	5	2315	1,32
DG			55		90	40		50	30	20	5			20		310	0,18
BK	25	175	935	520	275	275	295	165	410	515	750	295	665	290	140	5730	3,27
DB.S		145	180	105	10	60	60	70	50	40	240	60	20	15		1055	0,6
DB.B		115	95	85	85	210	140	110	190	365	1110	120	5	85		2715	1,55
DB.C		5	45		10	45			20	10	25					160	0,09
KL						5										5	0
JW					35											35	0,02
JS				5					35	10						50	0,03
GB						5				5						10	0,01
BRZ	15	50	215	395	490	460	430	140	10	45	20			625	25	2920	1,67
OL		185	910	605	485	415	240	525	185	150	120			35		3855	2,2
AK			20	130	85	85	55	60			5			45		485	0,28
TP							10	5								15	0,01
OS					20	5										25	0,01
WB			5													5	0
LP																	
Razem	110	5375	17535	13395	23435	45925	23490	12025	14285	5715	4730	1360	795	5655	1260	175090	100

Łączny spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości wyniesie 175 090 m³ brutto rocznie, w tym spodziewany przyrost w drzewostanach nieplanowanych do użytkowania rębego 150 410 m³ brutto rocznie. Wielkość przyrostu w drzewostanach nie planowanych do użytkowania rębego stanowi punkt odniesienia przy ustalaniu etatu użytkowania przedrębego.

5.1.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.

a. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów.

Podczas prac terenowych rejestrowano uszkodzenia drzewostanów od 20 % powierzchni. Drzewostany uszkodzone zajmują 7 % powierzchni drzewostanów. Największy udział stanowią uszkodzenia nietrwałe (1 stopień) - 70% udziału uszkodzeń. Uszkodzenia powodowane są głównie przez zwierzynę płową oraz patogeny grzybowe (huba korzeniowa). Stan zdrowotny pozostałych drzewostanów jest dobry.

Tab. 41. Zestawienie szkód zainwentaryzowanych podczas prac terenowych.

Obręb	Przyczyna uszkodzenia	Bez uszkodzeń	Stopień uszkodzenia (% pow.)			Pow. razem [ha]
			1 (20 %)	2 (30-50%)	3 (60-100%)	
Obręb ŁAGÓW	GRZYBY		74,24	1,60	1,69	77,53
	KLIMAT		5,66			5,66
	OWADY		13,38	2,84		16,22
	WODNE		1,14			1,14

Obręb	Przyczyna uszkodzenia	Bez uszkodzeń	Stopień uszkodzenia (% pow.)			Pow. razem [ha]
			1 (20 %)	2 (30-50%)	3 (60-100%)	
	ZWIERZ		203,40	58,46	15,64	277,50
Razem Obręb ŁAGÓW		7 815,36	297,82	62,90	17,33	8 193,41
Obręb OŁOBOK	GRZYBY		12,19	7,05		19,24
	KLIMAT		17,02			17,02
	OWADY		4,95	3,13		8,08
	POŻAR		3,24			3,24
	ZWIERZ		533,86	232,18	70,05	836,09
Razem Obręb OŁOBOK		5 939,97	571,26	242,36	70,05	6 823,64
Obręb ŚWIEBODZIN	GRZYBY		104,20	19,62		123,82
	KLIMAT		12,34	8,66		21,00
	OWADY		4,54	12,30		16,84
	POŻAR		2,43			2,43
	WODNE		1,06	6,47	3,01	10,54
	ZWIERZ		157,24	56,54	4,72	218,50
Razem Obręb ŚWIEBODZIN		7 173,05	281,81	103,59	7,73	7 566,18
	GRZYBY		190,63	28,27	1,69	220,59
	KLIMAT		35,02	8,66		43,68
	OWADY		22,87	18,27		41,14
	POŻAR		5,67			5,67
	WODNE		2,20	6,47	3,01	11,68
	ZWIERZ		894,50	347,18	90,41	1 332,09
N-ctwo Świebodziń		20 928,38	1 150,89	408,85	95,11	22 583,23

W Obrębie Świebodziń, głównie oddziały 1-8 (leśnictwo Staropole), występuje inwazyjny gatunek – dławisz okrągłolistny. W zamyśle wprowadzony przez Niemców, w celu maskowania bunkrów Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. Inwazyjność gatunku i związane z tym problemy w drzewostanach Nadleśnictwa Świebodziń, ujawniły się mniej więcej, w ostatnich 5 latach, kiedy to doszło do bujnego, dywanowego rozrostu. Pnącze te porasta dno lasu oraz drzewa i krzewy, w stopniu uniemożliwiającym ich wzrost i rozwój, zakłóca normalne procesy zachodzące w drzewostanach. Niemożliwe jest lub znacząco utrudnione, prowadzenie działań z zakresu hodowli i użytkowania lasu. W związku zaistniałą sytuacją w w/w oddziałach ograniczono lub nie planowano zabiegów gospodarczych. Zwalczenie dławisza, o ile będzie miało miejsce, wymaga porozumienia z RDOŚ w Gorzowie Wlkp. i wspomoczenia środkami zewnętrznymi (obszar Natura 2000 - PLH080003 Nietoperek).

Fot. nr 2. Dławisz okrągłolistny w Nadleśnictwie Świebodziń.

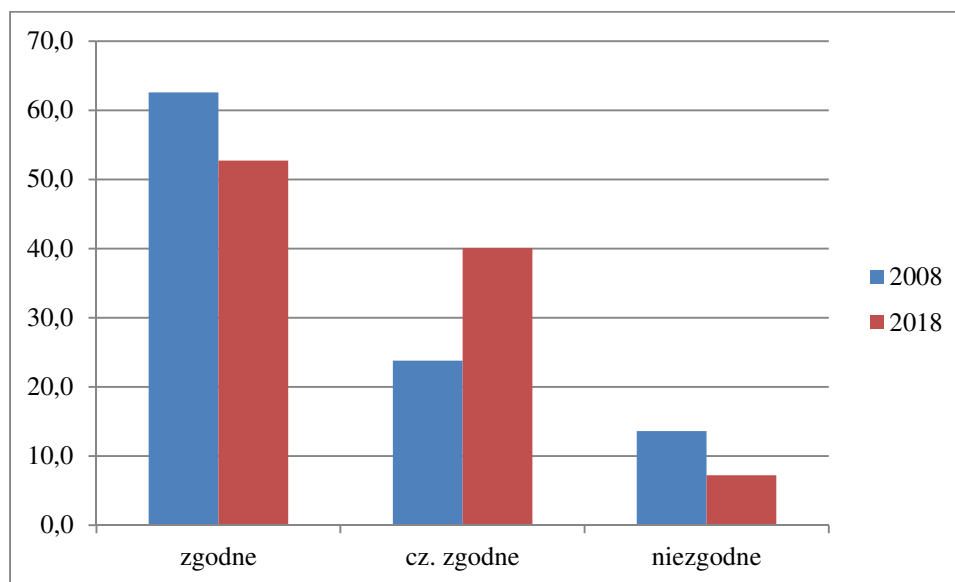
b. Ocena zgodności składów gatunkowych z typami drzewostanów (TD).

Zestawienie powierzchni z podziałem na stopnie zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem drzewostanu przedstawia tabela.

Tab. 42. Stopień zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD w N-ctwie Świebodzin.

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności							
		Zgodne		Częściowo zgodne		Niezgodne			
		ha	%	ha	%	negatywne		obojętne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Obręb ŁAGÓW	Bśw	389,51	100,0						
	BMśw	1 655,00	50,5	1 622,36	49,5			0,94	0,0
	LMśw	703,61	26,7	1 468,96	55,8	418,05	15,9	41,25	1,6
	LMw	3,23	22,2	8,69	59,8	2,60	17,9		
	L Mb			1,07	100,0				
	Lśw	857,93	48,4	490,10	27,6	345,68	19,5	78,88	4,4
	Lw	23,30	33,4	23,48	33,6	13,92	19,9	9,10	13,0
	OI	1,47	25,0	3,12	53,2			1,28	21,8
	OIJ	13,06	43,7	15,84	53,0	0,98	3,3		
Razem ŁAGÓW	3 647,11	44,5	3 633,62	44,3	781,23	9,5	131,45	1,6	
Obręb OŁOBOK	Bśw	1 890,99	99,5	9,47	0,5				
	BMśw	2 573,66	68,6	1 167,56	31,1			10,31	0,3
	BMb	1,00	100,0						
	LMśw	365,76	39,6	514,17	55,7	29,55	3,2	14,00	1,5
	LMw	4,83	20,0	10,81	44,8	1,26	5,2	7,24	30,0
	Lśw	13,90	11,6	69,98	58,6	33,34	27,9	2,16	1,8
	Lw	5,20	14,2	17,09	46,6	12,27	33,5	2,09	5,7
	OI	5,22	25,4	15,33	74,6				
	OIJ	4,55	9,8	41,90	90,2				
Razem OŁOBOK	4 865,11	71,3	1 846,31	27,1	76,42	1,1	35,80	0,5	
Obręb ŚWIEBODZIN	Bśw	1 022,09	99,9	1,20	0,1				
	BMśw	1 841,42	54,9	1 506,44	44,9			7,82	0,2
	LMśw	370,98	19,1	1 259,55	64,8	266,57	13,7	45,26	2,3
	LMw	3,89	5,6	39,87	57,1	21,80	31,2	4,27	6,1
	L Mb	6,44	45,5	7,70	54,5				
	Lśw	74,56	12,5	350,75	58,9	140,20	23,6	29,73	5,0
	Lw	38,94	13,8	163,79	58,1	19,04	6,8	60,05	21,3
	OI	1,71	4,6	35,41	95,4				
	OIJ	21,69	8,8	221,41	89,7	3,60	1,5		
Razem ŚWIEBODZIN	3 381,72	44,7	3 586,12	47,4	451,21	6,0	147,13	1,9	
Nadleśnictwo Świebodzin	Bśw	3 302,59	99,7	10,67	0,3				
	BMśw	6 070,08	58,4	4 296,36	41,4			19,07	0,2
	BMb	1,00	100,0						
	LMśw	1 440,35	26,2	3 242,68	59,0	714,17	13,0	100,51	1,8
	LMw	11,95	11,0	59,37	54,7	25,66	23,7	11,51	10,6
	L Mb	6,44	42,3	8,77	57,7				
	Lśw	946,39	38,1	910,83	36,6	519,22	20,9	110,77	4,5
	Lw	67,44	17,4	204,36	52,6	45,23	11,6	71,24	18,3

Obręb	Siedlisko	Stopień zgodności							
		Zgodne		Częściowo zgodne		Nie zgodne			
						negatywne		obojętne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
	OI	8,40	13,2	53,86	84,8			1,28	2,0
	OIJ	39,30	12,2	279,15	86,4	4,58	1,4		
Nadleśnictwo Świebodzin		11 893,94	52,7	9 066,05	40,1	1 308,86	5,8	314,38	1,4

Wykres nr 14. Ocena zgodności drzewostanów z TSL.

Spadek powierzchni drzewostanów zgodnych z TD o 9,9 %, wynika ze zmiany typu drzewostanu drzewostanów sosnowych, rosnących na siedliska LMśw, na typ So-Bk, Bk, Db, Bk-Db. To z kolei miało wpływ na wzrost powierzchni drzewostanów częściowo zgodnych z TD o 16,3 %. Realizacja planu urządzenia lasu wpłynie na zwiększenie powierzchni drzewostanów zgodnych z TD.

Tematyka związana z oceną zgodności upraw i młodników z TD jest opisana w Rozdziale II - w analizie gospodarki leśnej w minionym okresie (w oparciu o zamieszczoną tam tabelę nr XI wg IUL).

5.1.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów.

a. Ocena jakości hodowlanej upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych.

Powierzchnia upraw i młodników do 10 lat po rębniach zupełnych wynosi 932,04 ha. Upraw niezgodnych z TD w Nadleśnictwie zaewidencjonowano 2,04 ha, jest to drzewostan sosnowy z TD Bk-Db. Uprawy o zadrzewieniu 0,6-0,5 zajmują powierzchnię 4,19 ha. Drzewostan o pow. 2,76 ha, to dotychczas grunt nieleśny z samosiewem brzoźowym i sosnowym. Powierzchnia 1,43 ha, to dwa drzewostany silnie uszkodzone przez zwierzynę. Udział upraw o jakości 11,12, 21, 22 wynosi 96 %. Obniżenie jakości wynika z uszkodzeń, zmniejszonego pokrycia oraz częściowo zgodnego składu gatunkowego z TD. Uprawy uszkodzone, głównie przez zwierzynę, stanowią 20 % powierzchni upraw.

Charakterystyka upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych, zawarta jest w Rozdziale II (tabela nr XI wg IUL).

b. Ocena jakości upraw i młodników po rębniach złożonych oraz odnowień podokapowych.

Gatunkiem dominującym młodego pokolenia w KO i KDO jest buk i dąb, niewielki udział ma Gb, Lp, Jw, So, Jd, Dg. Średnie pokrycie młodego pokolenia w KO wynosi 0,48 (Obręb Łągów - 0,48; Obręb Ołobok - 0,48, Obręb Świebodzin - 0,50. Średnia jakość jest dobra (22). Uszkodzenia występują na 8 % tych powierzchni, powodowane są głównie przez zwierzynę.

Uprawy i młodniki po rębniach złożonych zainwentaryzowano na powierzchni 399,59 ha. Przeciętne pokrycie wynosi 0,85; średnia jakość hodowlana jest bardzo dobra (12), udział drzewostanów zgodnych z TD, w tej grupie, wynosi 92 %. Udział drzewostanów uszkodzonych (głównie przez zwierzynę płową) wynosi 17 %. Na najbliższe 10-lecie cięcia uprzętające zaplanowano na powierzchni 501,64 ha.

Charakterystyka upraw i młodników po rębniach złożonych i odnowień podokapowych zawarta, jest w Rozdziale II (Tabela nr XII).

c. Ocena młodników w wieku od 11 lat i drzewostanów, dla których określono jakość hodowlaną.

Powierzchnia drzewostanów dla których określano jakość hodowlaną, poza uprawami i młodnikami do 10 lat oraz uprawami i młodnikami po rębniach złożonych, wynosi 13143,42 ha. Jakość hodowlana tych drzewostanów jest uzależniona w znacznym stopniu od postępowania w poprzednich okresach gospodarczych, siedliska, uszkodzeń, przyjętego typu drzewostanu. Powierzchnia drzewostanów o bardzo dobrej i dobrej jakości hodowlanej (11, 12, 21, 22) wynosi 9276,55 ha, co stanowi 71 % tej grupy drzewostanów. Udział powierzchniowy drzewostanów zgodnych z TD w tej grupie wiekowej wynosi 56 %, częściowo zgodnych 38 % i niezgodnych 6 %. Udział drzewostanów uszkodzonych wynosi 9 %. Drzewostany pod względem pielęgnacyjnym są zadbane.

d. Ocena jakości technicznej gatunków panujących w drzewostanach starszych, KO, KDO i przeznaczonych do przebudowy.

Drzewostany dla których określano jakość techniczną stanowią powierzchnię 8101,19 ha. Udział drzewostanów gdzie gatunek panujący posiada jakość techniczną 1 i 2, wynosi 17,8 % (Obręb Łągów 13,7 %, Obręb Ołobok 0,4 %, Obręb Świebodzin 3,7 %). Większość stanowią drzewostany o jakości technicznej 3 (75,5 %). Drzewostany o jakości technicznej 4 to najczęściej drzewostany nie spełniające kryterium minimalnej pierśnicy.

5.1.4. Określenie rodzajów powierzchni leśnej.

Zestawienie powierzchni leśnej przedstawiono w tabeli:

Tab. 43. Rodzaje powierzchni leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin.

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
1. Lasy - razem	8 524,04	7 169,70	7 837,92	23 531,66
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	8 193,41	6 823,64	7 566,18	22 583,23
1) drzewostany	8 193,41	6 816,65	7 566,18	22 576,24
2) plantacje drzew - razem		6,99		6,99
w tym:				
- plantacje nasienne		6,99		6,99
- plantacje drzew szybkorosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	98,11	144,82	91,73	334,66
1) w produkcji ubocznej - razem	20,28	46,30	16,90	83,48
w tym:				
- plantacje choinek			0,17	0,17
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie	20,28	46,30	16,73	83,31

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
2) do odnowienia - razem	69,89	91,89	54,06	215,84
<i>w tym:</i>				
- halizny	1,86			1,86
- zręby	68,03	91,89	54,06	213,98
- płazowiny				
3) pozostałe leśne niezalesione - razem	7,94	6,63	20,77	35,34
<i>w tym:</i>				
- przewidziane do naturalnej sukcesji	3,87	6,36	6,79	17,02
- objęte szczególnymi formami ochrony	3,43		13,98	17,41
- przewidziane do małej retencji	0,64	0,27		0,91
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	232,52	201,24	180,01	613,77
<i>w tym:</i>				
1) budynki i budowle	2,09	0,25	2,65	4,99
2) urządzenia melioracji wodnych	3,42	1,66	5,39	10,47
3) linie podziału przestrzennego lasu	52,02	65,04	47,88	164,94
4) drogi leśne	137,45	106,94	92,44	336,83
5) tereny pod liniami energetycznymi	29,91	19,46	12,33	61,70
6) szkółki leśne			12,36	12,36
7) miejsca składowania drewna	6,32			6,32
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne	1,31	7,89	6,96	16,16

Tab. 44. Szczegółowa lokalizacja wybranych gruntów leśnych.

Rodzaj powierzchni	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin
	Oddział, pododdział		
Halizny	138 c d	-	-
Poletka łowieckie	9 f, 10 c, 11 r, 24 r, 46 f, 69 i, 80 k, 84 f, 210 c f, 224 d, 228 f, 242 d, 250 h, 274 g, 306 k, 308 l, 334 h	20 d, 28 h, 37 g, 49 h, 54 i, 56 d, 95 b, 100 f, 101 d, 155 A d f h, 170 g, 171 d, 174 d, 203 k, 211 h, 212 d, 221 b, 231 c, 228 g, 245 g, 266 l, 272 n p, 285 h, 285 c, 286 a, 287 b, 288 a, 307 f, 331 f, 332 d, 343 a, 345 b	22 m t, 73 f, 104 b, 129 f, 147 j, 156 d, 158 f, 159 f, 179 f, 191 b, 192 h, 193 g, 233 c, 239 b, 250 k, 279 o r, 292 m, 302 h, 307 c, 318 c
Gr. przewidziane do nat. sukcesji	11 s, 13 n, 25 i, 185 g	233 n, 298 k, 338 g, 341 s, 342 y	4 r, 16 b, 20 l, 238 a, 282 h, 331 h
Gr. objęte szczególnymi f. ochrony	84 g, 337 h	-	17 k, 19 g, 246 c, 246 j, 247 f
Gr. przewidziane do małej retencji	35 h	264 l	-

Opisane halizny to były szkółki przewidziane do odnowienia.

5.2. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego.

Tab. 45. Analiza stanu zasobów drzewnych w okresie 1975-2018 (Tabela XIII wg IUL).

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	02.10.1986	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	22 738	23 228	22 230	22 848	22 918	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	2816	4 036	5 145	6 415	7 450	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	94	97	121	138	140
		II b	m ³	159	167	212	248	244
		III a	m ³	180	215	261	310	350
		III b	m ³	201	248	277	329	406
		IV a	m ³	207	260	306	333	392
		IV b	m ³	219	282	318	372	407
		V a	m ³	227	277	320	370	424
		V b	m ³	245	276	328	349	422
		VI	m ³	272	306	343	393	420
		VII i starsze	m ³	245	278	380	-	475
		KO	m ³	259	218	260	241	290
		KDO	m ³	235	265	214	367	326
		BP	m ³	-	-	-	-	-
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow. leśnej zal. i niezal.)	m ³	132	175	231	281	325	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	53	59	63	
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	5,4	6,1	7,4	7,3	7,64	
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	4,2	5,9	-	-	-	
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,41	1,4	1,48	1,72	2,92	
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,96	1,46	1,93	2,83	3,17	
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	2,70	7,16	9,01	9,55	10,62	

W Nadleśnictwie wzrosła powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona o 69,95 ha. Średni wiek drzewostanów wynosi 63 lata (Obręb Łągów 72 lata, Obręb Ołobok 56 lat, Obręb Świebodzin 59). Zapas oraz przeciętna zasobność wzrosły o 16 %. Przeciętna miąższość użytków rębnych jest większa o 70 %, jest to wynik zwiększenia się powierzchni drzewostanów które osiągnęły wiek rębności oraz ich zasobności. Wzrosła przeciętna miąższość użytków przedrębnych (o 12 %) co ma związek ze zwiększeniem zasobności drzewostanów. Uzyskany w przeszłym 10-leciu przyrost użyteczny jest wyższy niż planowany aż o 45 %. Taki trend jest utrzymany od 1975 roku. W PUL na lata 2018-2027 odwrócił się udział użytków przedrębnych i rębnych na korzyść rębnych. Jest to wynik nadmiernego wzrostu wieku drzewostanów w Nadleśnictwie.

Uwzględniając istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową średniego wieku rębności drzewostanów zauważa się następujące zależności:

Tab. 46. Relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów.

Obręb	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica
Obręb Łągów	72	51	21 (znaczne odstępstwo)
Obręb Ołobok	56	50	6 (odstępstwo)
Obręb Świebodzin	59	51	9 (odstępstwo)

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach +/- 5 lat) do połowy średniego wieku rębności drzewostanów. W przypadku Nadleśnictwa Świebodzin zaistniała sytuacja odstępstwa (powyżej 5 lat) oraz znacznego odstępstwa (powyżej 15 lat).

W przypadku odstępstwa należy je korygować w kierunku stanu pożądanego. Należy dążyć do zmniejszenia tego wieku, m.in. poprzez odpowiednio większy poziom użytkowania rębnego, skutkujący zmniejszeniem przeciętnego wieku – co ma odzwierciedlenie w Planie Urządzenia Lasu (PUL) na lata 2018-2027.

Podczas prac terenowych, na części, losowo wybranych powierzchni próbnych kołowych, mierzono ilość martwego drewna. W wyniku przetworzenia danych z pomiarów martwego drewna przez program Taksator, otrzymano poniższe zestawienie.

Tab. 47. Zestawienie miąższości martwego drewna (Tab. XXI wg IUL).

TSL	Pow. (ha)	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
BMSW	2886,73	1,76	5074,43	1,91	5500,15	3,67	10574,57
BŚW	300,55	1,62	488,37	2,02	606,78	3,64	1095,15
LMB	1,07	0,00	0,00	0,94	1,01	0,94	1,01
LMŚW	2499,64	1,87	4668,95	2,06	5147,01	3,93	9815,95
LMW	12,52	1,13	14,09	2,86	35,84	3,99	49,93
LŚW	1734,80	1,66	2876,44	1,77	3062,15	3,43	5938,59
LW	66,97	2,73	182,88	1,39	93,12	4,12	276,00
OL	5,87	1,77	10,40	0,58	3,39	2,35	13,79
OLJ	28,18	2,16	60,96	1,00	28,31	3,16	89,26
Razem Obręb Łągów	7536,33	1,77	13376,51	1,92	14477,74	3,70	27854,26
BMB	1,00	1,29	1,29	0,13	0,13	1,42	1,41
BMSW	3298,68	1,64	5416,06	1,96	6461,48	3,60	11877,54
BŚW	1578,54	1,58	2492,32	1,66	2617,31	3,24	5109,63
LMŚW	737,62	1,49	1100,45	1,84	1354,02	3,33	2454,47
LMW	23,54	1,88	44,23	1,91	44,95	3,79	89,18
LŚW	112,79	1,52	171,24	1,91	214,99	3,43	386,23

TSL	Pow. (ha)	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
LW	35,93	1,32	47,50	1,54	55,43	2,86	102,93
OL	19,62	1,47	28,75	1,31	25,74	2,78	54,49
OLJ	46,45	0,92	42,66	2,41	112,08	3,33	154,75
Razem Obręb Ołobok	5854,17	1,60	9344,50	1,86	10886,13	3,46	20230,63
BMSW	2967,97	2,29	6799,64	2,25	6679,60	4,54	13479,23
BŚW	818,41	1,77	1447,91	2,00	1633,60	3,77	3081,50
LMB	14,14	1,43	20,21	3,36	47,48	4,79	67,69
LMŚW	1811,29	3,14	5682,65	3,01	5458,32	6,15	11140,98
LMW	50,74	3,33	169,06	3,68	186,55	7,01	355,61
LŚW	553,32	3,62	2004,20	4,22	2334,34	7,84	4338,54
LW	241,46	4,16	1003,51	7,27	1754,57	11,43	2758,08
OL	37,12	6,33	235,05	11,06	410,73	17,39	645,78
OLJ	242,67	3,87	939,57	11,35	2754,66	15,22	3694,23
Razem Obręb Świebodzin	6737,12	2,72	18301,80	3,16	21259,84	5,87	39561,64
BŚW	2697,50	1,64	4428,60	1,80	4857,69	3,44	9286,28
BMSW	9153,38	1,89	17290,13	2,04	18641,22	3,93	35931,35
BMB	1,00	1,29	1,29	0,13	0,13	1,41	1,41
LMŚW	5048,55	2,27	11452,05	2,37	11959,35	4,64	23411,40
LMW	86,80	2,62	227,38	3,08	267,34	5,70	494,72
LMB	15,21	1,33	20,21	3,19	48,49	4,52	68,70
LŚW	2400,91	2,10	5051,88	2,34	5611,48	4,44	10663,36
LW	344,36	3,58	1233,89	5,53	1903,12	9,11	3137,01
OL	62,61	4,38	274,20	7,03	439,85	11,40	714,06
OLJ	317,30	3,29	1043,19	9,12	2895,05	12,41	3938,24
Razem N-ctwo Świebodzin	20127,62	2,04	41022,81	2,32	46623,72	4,35	87646,53

Największa ilość martwego drewna, przeciętnie na hektar, znajduje się na siedlisku OIJ, OL, Lw, LMw; najmniejsza na siedlisku BMB, na pozostałych siedliskach przeciętna ilość martwego drewna jest dość wyrównana. W Nadleśnictwie Świebodzin średnia ilość martwego drewna wynosi 4,35 m³/ha, średnia dla RDLP w Zielonej Górze wynosi 2,6 m³/ha (w latach 2012-2016), średnia w Lasach Państwowych wynosi 5,8 m³/ha (w latach 2012-2016).

II. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

- 1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin w sprawie analizy gospodarki leśnej w latach 2008-2017.**
- 2. Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.**
- 3. Informacja Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami RDLP w Zielonej Górze.**
- 4. Referat ZOL Łopuchówko.**
- 5. Ocena końcowa dokonana przez Dyrektora RDLP w Zielonej.**

**ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ
W NADLEŚNICTWIE ŚWIEBODZIN
ZA OKRES DOTYCHCZASOWEGO
PLANU URZĄDZENIA LASU
01.01.2008 - 31.12.2017**

REFERAT NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN
NA NARADĘ TECHNICZNO – GOSPODARCZĄ

Świebodzin, styczeń 2018 roku

Spis treści

1.	Wstęp.....	7
2.	Źródła danych dla opracowania.....	7
3.	Charakterystyka Nadleśnictwa Świebodzin.....	7
3.1	Przynależność administracyjna	7
3.2	Przynależność przyrodniczo-leśna	7
3.3	Przynależność fizyczno-geograficzna	7
3.4	Warunki siedliskowe	8
3.4.1	Rzeźba terenu.....	8
3.4.2	Charakterystyka gleb	8
3.4.3	Warunki hydrologiczne	9
3.4.4	Warunki klimatyczne	9
4.	Stan posiadania	10
5.	Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych za ubiegłe10-lecie z ich wykonaniem.....	19
5.1	Użytkowanie Lasu.....	19
5.1.1	Użytkowanie zasobów drzewnych w ubiegłym okresie	26
5.1.2	Szczegółowa realizacja planu użytkowania rębnego	27
5.1.3	Pozycje planowe niewykonane w latach 2008 – 2017	30
5.1.4	Zmiana rębni oraz pozycje dodatkowe	34
5.1.5	Analiza wykonania cięć w użytkowaniu przedrębnym.....	35
6.	Hodowla lasu	37
6.1	Odnowienia i zalesienia.....	42
6.1.1	Odnowienia na powierzchniach otwartych	42
6.1.2	Odnowienia pod osłoną drzewostanu.....	43
6.1.3	Odnowienia naturalne.....	43
6.2	Poprawki i uzupełnienia	45
6.3	Wprowadzanie podszytów	45
6.4	Pielęgnowanie lasu.....	45
6.4.1	Pielęgnowanie gleby.....	45
6.4.2	Czyszczenia wczesne.....	45
6.4.3	Czyszczenia późne	46
6.5	Melioracje agrotechniczne	46
6.6	Zalesienia gruntów porolnych.....	46
6.7	Selekcja, nasiennictwo, szkółkarstwo.....	46
6.7.1	Drzewostany nasienne	46
6.7.2	Drzewostany zachowawcze.....	47
6.7.3	Drzewa mateczne	47
6.7.4	Plantacja nasienna dęba bezszypułkowego.....	48
6.7.5	Uprawy pochodne	48
6.7.6	Szkółkarstwo Leśne.....	51
7.	Ocena wpływu gospodarki leśnej na stan lasu.....	54

7.1	Ocena zasobów drzewnych.....	54
7.2	Jakość upraw i młodników.....	64
8.	Stan infrastruktury technicznej.....	67
8.1	Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – budownictwo kubaturowe.....	67
8.2	Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – pozostałe.....	67
8.3	Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – drogowe.....	69
8.4	Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze remontowym – budownictwo kubaturowe.....	70
8.5	Roboty remontowe w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017– budownictwo drogowe.....	70
8.6	Roboty remontowe w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 – budownictwo pozostałe.....	71
8.7	Infrastruktura mieszkaniowa.....	71
9.	Rozmiar szkód powstałych w lasach przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.....	72
9.1	Ochrona upraw i młodników przed zwierzyną.....	72
9.2	Szkody powodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogeniczne; stosowane sposoby ich ograniczenia.....	75
9.2.1	Owady.....	75
9.2.1.1	Szkodniki glebowe.....	75
9.2.1.2	Szkodniki upraw.....	76
9.2.1.3	Szkodniki pierwotne.....	76
9.2.1.4	Szkodniki wtórne.....	77
9.2.1.5	Szkodniki kwarantannowe.....	78
9.2.2	Patogeny grzybowe.....	78
9.2.3	Szkody powodowane przez zanieczyszczenia środowiska i sposób ich ograniczania.....	79
9.2.4	Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne, ich natężenie i przyczyny.....	80
9.2.5	Szkody powstałe przez pożary.....	81
9.2.5.1	Działania gospodarcze ograniczające rozprzestrzenianiu się ognia na terenach leśnych Nadleśnictwa Świebodzin.....	82
9.2.5.2	Zasady organizacyjno–techniczne do gaszenia pożarów lasu.....	83
10.	Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego.....	90
10.1	Wyniki gospodarki łowieckiej.....	90
10.1.1	Ośrodek Hodowli Zwierzyny.....	93
10.1.2	Zagrodowa Hodowla Zwierzyny.....	93
11.	Ocena wykonania zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody.....	95
11.1	Realizacja zadań.....	95
11.2	Formy Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Świebodzin.....	96
11.2.1	Obszary chronionego krajobrazu.....	96
11.2.2	Obszary Natura 2000.....	97
11.2.3	Parki krajobrazowe.....	98
11.2.4	Rezerваты przyrody.....	98
11.2.5	Użytki ekologiczne.....	100

11.2.6	Pomniki przyrody	102
11.2.7	Strefy ochronne.....	102
11.3	Pozostałe działania na rzecz ochrony gatunków cennych	103
11.4	Ochrona zabytków	103
11.5	Końcowe sprawozdanie z realizacji monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko w Nadleśnictwie Świebodzin w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2017* roku	104
12.	Edukacja	110
12.1	Baza edukacyjna Nadleśnictwa Świebodzin	112
13.	Turystyka	113
14.	Zakończenie	115

Spis tabel

Tabela 1. Nadleśnictwo Świebodzin - przejęcia i przekazania gruntów w ubiegłym okresie gospodarczym (Spodziewane dane z SILP na dzień 31.12.2017).	10
Tabela 2. Nadleśnictwo Świebodzin - Zestawienie zmian powierzchni gruntów według kategorii użytków zgodnie z ewidencją (Spodziewane dane z SILP na dzień 31.12.2017).	11
Tabela 3. Nadleśnictwo Świebodzin - zestawienie zmian powierzchni gruntów w obrębach leśnych z dokładnością do 1 m ² (Spodziewane dane z SILP na dzień 31.12.2017).....	11
Tabela 4. Zmiany gruntów Nadleśnictwa Świebodzin stanowiących współwłasność z dokładnością do 1 m ²	11
Tabela 5. Nadleśnictwo Świebodzin - zestawienie zmian powierzchni gruntów w minionym 10-leciu wg grup i rodzajów użytków z dokładnością do 1 m ² (0,0001 ha)(Spodziewane dane z SILP na dzień 31.12.2017).	12
Tabela 6. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Nadleśnictwo Świebodzin.....	20
Tabela 7. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Łągów	21
Tabela 8. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Ołobok	22
Tabela 9. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Świebodzin	23
Tabela 10. Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie poza etatem- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji.....	24
Tabela 11. Analiza wykonania użytkowania głównego (zabiegi bez nawrotów).....	26
Tabela 12. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu rębny (zabiegi bez nawrotów).	27
Tabela 13. Wykaz cięć rębnych niewykonanych w latach 2008-2017	30
Tabela 14. Zestawienie zmian rębni wraz z pozycjami dodatkowymi w użytkowaniu rębny.	34
Tabela 15. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu przedrębny.	35
Tabela 16. Porównanie intensywności (bez użytków przygodnych)	36
Tabela 17. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami - Nadleśnictwo Świebodzin.....	38
Tabela 18. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Łągów.	39
Tabela 19. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Ołobok.....	40
Tabela 20. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Świebodzin.....	41
Tabela 21. Odnowienia na powierzchniach otwartych.	42
Tabela 22. Zestawienie planowanej powierzchni odnowień pod osłoną z ich wykonaniem.	43
Tabela 23. Odnowienia naturalne uznane w okresie 2008-2017	44
Tabela 24. Wyłączone drzewostany nasienne na terenie Nadleśnictwa Świebodzin.....	46
Tabela 25. Gospodarcze drzewostany nasienne na terenie Nadleśnictwa Świebodzin.....	47
Tabela 26. Wykaz drzew mącznych na terenie Nadleśnictwa Świebodzin.....	47
Tabela 27. Wykaz poprzednich oraz aktualnych bloków upraw pochodnych.....	48
Tabela 28. Wykaz drzewostanów wyznaczonych jako źródła nasion	51
Tabela 29. Realizacja potrzeb programu rozwoju szkółkarstwa leśnego	52
Tabela 30. Produkcja materiału sadzeniowego (tys. szt.) – średnia z ostatniego 10-lecia.....	53
Tabela 31. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Nadleśnictwo Świebodzin.....	55
Tabela 32. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Łągów.	56
Tabela 33. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Ołobok.	57
Tabela 34. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Świebodzin.	58

Tabela 35. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Nadleśnictwo Świebodzin	59
Tabela 36. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Obręb Łągów	60
Tabela 37. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Obręb Ołobok	61
Tabela 38. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Obręb Świebodzin	62
Tabela 39. Symbole klasyfikacyjne upraw - wykaz zmian.....	64
Tabela 40. Ocena udatności 5-letnich upraw sztucznych na powierzchniach otwartych.....	64
Tabela 41. Przeciętny stopień pokrycia upraw 5-letnich na powierzchniach otwartych.....	65
Tabela 42. Ocena udatności 5-letnich upraw sztucznych pod osłoną drzewostanu	65
Tabela 43. Przeciętny stopień pokrycia upraw 5-letnich pod osłoną drzewostanu	66
Tabela 44. Ocena udatności 5-letnich upraw naturalnych	66
Tabela 45. Zestawienie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną przed zmianą metodyki szacowania szkód.....	72
Tabela 46. Zestawienie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną po zmianie metodyki szacowania szkód.....	73
Tabela 47. Wskaźnik uszkodzeń upraw i młodników od zwierzyny łownej przed zmianą metodyki szacowania szkód.....	73
Tabela 48. Wskaźnik uszkodzeń upraw i młodników od zwierzyny łownej po zmianie metodyki szacowania szkód.....	73
Tabela 49. Powierzchnia występowania szkód wyrządzanych w uprawach , młodnikach i drzewostanach przez bobry i gryzonia.....	74
Tabela 50. Zestawienie powierzchni zagrożonych przez pędraki	75
Tabela 51. Powierzchnia na której wykładano pułapki na szeliniaka sosnowca.....	76
Tabela 52. Wykaz występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.	78
Tabela 53. Wykaz leśnictw w których wykonano zabieg usuwania drzew opanowanych przez Sphaeropsis sp. w Nadleśnictwie Świebodzin.	79
Tabela 54. Wykaz uszkodzonych powierzchni przez czynniki abiotyczne w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.	80
Tabela 55. Wykaz posusz, złomów i wywrotów pozyskanych w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.	81
Tabela 56. Rozmiar utrzymywanych pasów p. pożarowych typ A oraz typu „B”.....	82
Tabela 57. Charakterystyka dostrzegalni przeciwpożarowych w Nadleśnictwie Świebodzin	84
Tabela 58. Charakterystyka dostrzegalni jednostek LP graniczących z Nadleśnictwem Świebodzin	84
Tabela 59. Zestawienie baz sprzętu przeciwpożarowego.....	85
Tabela 60. Zestawienie dojazdów pożarowych.....	85
Tabela 61. Ilość i powierzchnia pożarów za okres 2008 – 2017 Stan na dzień 30.09.2017.....	88
Tabela 62. Ilość pożarów według przyczyn powstania Stan na dzień 30.09.2017	88
Tabela 63. Ilości pożarów w zależności od ich powierzchni Stan na dzień 30.09.2017	89
Tabela 64. Zestawienie powierzchni obwodów łowieckich nadzorowanych przez Nadleśnictwo Świebodzin i stanów zwierzyny.	91
Tabela 65. Zestawienie plan/wykonanie pozyskania zwierzyny grubej w sezonach łowieckich 2007/2008 do 2016/2017 w Nadleśnictwie Świebodzin	92
Tabela 66. Zestawienie sprzedaży zajęcy, kuropatw i danieli z ZHZ /szt/.	94
Tabela 67. Zestawienie form ochrony przyrody występujących w nadleśnictwie.....	96
Tabela 68. Zestawienie obszarów chronionego krajobrazu w Nadleśnictwie Świebodzin.....	97
Tabela 69. Zestawienie obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Świebodzin.....	97
Tabela 70. Zestawienie ilości pozycji podlegających monitoringowi w latach 2013-2016 z rozbiem na poszczególne formy ochrony przyrody	105
Tabela 71. Sumaryczne zestawienie podjętych działań ograniczających negatywny wpływ realizacji PUL	106
Tabela 72. Przykładowa tabela realizacji Monitoringu PUL za 2016 r.	107
Tabela 73. Zrealizowane formy edukacji leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin w okresie gospodarczym 2008 – 2017	111
Tabela 74. Wykaz ośrodków wypoczynkowych, letnich baz harcerskich oraz pól biwakowych	113

1. Wstęp

Analizę gospodarki przeszłej opracowano zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu cz. I. § 76 stanowiącą załącznik do Zarządzenia Nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21 listopada 2011 r.

2. Źródła danych dla opracowania

- Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świebodzin na okres 1.01.2008 r. - 31.12.2017 r.,
- Wnioski gospodarcze i sprawozdania Nadleśnictwa sporządzone w okresie obowiązywania w/w planu,
- Dane z Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP),
- Udostępnione przez Biuro Urządzania Lasu Oddział w Gorzowie WLKP., dane z V rewizji planu urządzania lasu.

3. Charakterystyka Nadleśnictwa Świebodzin

3.1 Przynależność administracyjna

W strukturze Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Świebodzin jest jednym z dwudziestu nadleśnictw Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

Lasy Nadleśnictwa położone są na terenie województwa lubuskiego, w powiatach świebodzińskim oraz sulęcińskim, w gminach Lubrza, Łagów, Skąpe, Świebodzin- obszar miejski, Świebodzin- obszar wiejski, Szczaniec, Torzym – obszar wiejski, Sulęcín – obszar wiejski.

3.2 Przynależność przyrodniczo-leśna

Lasy nadleśnictwa wg „Regionalizacji Przyrodniczo – Leśnej Polski 2010 ” (Centrum Informacyjne Lasów Państwowych W-wa 2012 r.) znajdują się w całości w III – Wielkopolsko – Pomorskiej Krainie Przyrodniczo–Leśnej, mezoregionach:

- ✓ Pojezierza Łagowskiego (III.21),
- ✓ Puszczy Rzepińskiej (III.22).

3.3 Przynależność fizyczno-geograficzna

Zgodnie z podziałem kraju na regiony fizyczno–geograficzne (Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, 2002) zasięg terytorialny Nadleśnictwa Świebodzin obejmuje:

- Megaregion Pozaalpejska Europa Środkowa
  - Prowincja Niż Środkowoeuropejski
    - Podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie
      - Makroregion Pojezierze Lubuskie
        - **Mezoregion Pojezierza Łagowskiego** – obejmuje teren na wschód od linii Toporów, Pożrzadło, j. Małcz oraz na północ od linii Niedźwiedź, Przelazy, Niesulice, Ołobok, Rosin.
        - **Mezoregion Równiny Torzyskiej** – obejmuje teren na zachód od linii Toporów, Pożrzadło, j. Małcz oraz na południe od linii Niedźwiedź, Przelazy, Niesulice, Ołobok, Rosin.

Jeżeli chodzi o usytuowanie geograficzne, to zasięg terytorialny Nadleśnictwa położony jest między 15°09` a 15°42` długości geograficznej wschodniej oraz między 52°08` a 52°23` szerokości geograficznej północnej.

Cały obszar Nadleśnictwa Świebodzin należy do obszarów nizinnych, z dużą ilością terenów pagórkowatych i wzgórzowych związanych ze strefami moren czołowych ostatniego zlodowacenia. Występują liczne wzgórza moreny czołowej ze strefą pradolin rzecznych i licznymi jeziorami. Najwyższym wzniesieniem jest Bukowiec o wys. 227 m n.p.m.

3.4 Warunki siedliskowe

3.4.1 Rzeźba terenu

W rzeźbie terenu Nadleśnictwa Świebodzin zaznacza się różnica pomiędzy Pojezierzem Łagowskim a Równiną Torzyską. Pojezierze Łagowskie zasadniczo ma krajobraz pagórkowato – falisty, miejscami wzgórzowy, wysokość względna dochodzi do 200 m n.p.m. Na Równinie Torzyskiej przeważają sandry terenów płaskich i tereny faliste, wysokość względna waha się od 40 do 100 m n.p.m.

3.4.2 Charakterystyka gleb

Geologicznie obszar nadleśnictwa (Mapa Geologiczna, arkusz Świebodzin, Inst. Geol. 1974) leży w zasięgu Zlodowacenia Północnopolskiego, w stadiale głównym, w fazie leszczyńskiej, częściowo również w fazie poznańskiej i fazie pomorskiej. Większość utworów geologicznych na tym terenie pochodzi głównie z Czwartorzędu (Neogen). Są to zarówno ukształtowane w Plejstocenie piaski zwałowe i sandrowe oraz piaski i żwiry moren czołowych, glina zwałowa, jak i pochodzące z Holocenu utwory związane z torfami, murszami, piaskami rzecznyymi, a także polami piasków eolicznych przykrywających starsze utwory. Na omawianym terenie sporadycznie występują także utwory z okresu Trzeciorzędu (Paleogen). Są to piaski, mułki i węgle brunatne, zlokalizowane w pobliżu Sieniawy.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin w trakcie prowadzonych w latach 1996-1997 prac glebowo-siedliskowych wyróżniono 16 podtypów gleb. Przeważają gleby rdzawe (71,01 %) oraz gleby brunatne kwaśne (15,98%). Pozostałe zajmują mniej niż 5% powierzchni nadleśnictwa. Poniżej przedstawione są poszczególne podtypy gleb i ich udział powierzchniowy:

1. gleby rdzawe RD- 71,01 %
2. gleby brunatne kwaśne BRk - 15,98 %
3. gleby brunatne właściwe BR - 4,09 %

4. gleby bielcowe B - 2,78 %
5. gleby płowe P - 1,52 %
6. czarne ziemie CZ - 1,11 %
7. gleby antropogeniczne AN - 0,85 %
8. gleby murszowe M - 0,71 %
9. gleby torfowe T - 0,67 %
10. gleby murszowate MR - 0,49 %
11. gleby słabo wykształcone SWL - 0,23 %
12. gleby deluwialne D - 0,22 %
13. gleby gruntowo-glejowe G - 0,12 %
14. gleby opadowo-glejowe G - 0,11 %
15. gleby mułowe Mł - 0,07 %
16. gleby glejbielicowe GB - 0,04 %.

3.4.3 Warunki hydrologiczne

Zasięg Nadleśnictwa znajduje się w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzeki Warty i Odry. Sieć wodna w lasach jest gęsta i skomplikowana, kierunki spływów prowadzą w różne strony ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu, w wielu miejscach można spotkać tereny bezodpływowe na podłożu gliniastym i ilastym. W zlewni rzeki Warty największymi jeziorami w zasięgu są: j. Paklicko Wielkie, j. Goszcza, j. Lubie oraz rzeka Paklica. W zlewni rzeki Odry największymi jeziorami w zasięgu są: j. Niesłysz, j. Trześniowskie (Ciecz), j. Łagowskie, j. Niedźwiedno, oraz rzeka Pliszka, Kanał Ołobok, Łagowa.

3.4.4 Warunki klimatyczne

Teren nadleśnictwa znajduje się w polu ścierania się wpływów dwóch klimatów: morskiego (oceanicznego) i kontynentalnego (lądowego). Największy ujemny wpływ na gospodarkę leśną nadleśnictwa mają silne wiatry i późne wiosenne przymrozki. Panujące wiatry wieją z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnioroczne opady nieznacznie przekraczają 600 mm, a okres wegetacyjny wynosi średnio 220 dni. Przeważają tereny o niskim poziomie wód gruntowych. Średnia roczna temperatura powietrza waha się w przedziale 7,7-8,1°C.

4. Stan posiadania

Wg stanu na 01.01.2008 roku Nadleśnictwo zarządzało gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni: 23978,9272ha, wg stanu na 31.12.2017 zarządzało gruntami o łącznej powierzchni 23996,0552ha.

Zmiany w stanie posiadania wynikają z następujących przyczyn:

- sprzedaży nieruchomości w trybie art. 40a oraz art. 38 Ustawy o lasach (**pow. 3,1146 ha.**),
- przekazanie gruntu na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (budowa autostrady A2, oraz modernizacja drogi krajowej 92 -przeście dla zwierząt (**pow. 50,2148 ha**) ;
- przekazanie nieruchomości (drogi) do zasobów Starostwa Powiatowego w Świebodzinie (**pow.0,2051 ha.**);
- komunalizacja (**pow. 0,0887 ha.**)
- przejęcie w ramach zmian zasięgów terytorialnych nadleśnictw zarządu nad nieruchomością (**pow.4,2300 ha.**).
- przekazanie w ramach zmian zasięgów terytorialnych nadleśnictw zarządu nad nieruchomością (**pow.1,5344ha.**);
- przekazanie powierzchniowych wód płynących (Wp) do zasobu Marszałka Województwa Lubuskiego (**pow.0,1806 ha.**).
- Decyzje Starostwa Powiatowego w Świebodzinie o przekazaniu nieruchomości w zarząd Nadleśnictwa Świebodzin. (**pow.2,3908 ha.**)
- nieruchomości przejęte z zasobów Własności Rolnej Skarbu Państwa.(**pow. 65,0862 ha.**).
- przekazanie gruntów w ramach wymiany (**pow.0,0503 ha.**).
- przejęcie gruntów w ramach wymiany (**pow.0,3100ha.**).
- prace geodezyjne (**pow. 0,4995 ha.**)

Tabela 1. Nadleśnictwo Świebodzin - przejęcia i przekazania gruntów w ubiegłym okresie gospodarczym.

Obręb	Stan na 01.01.2008	Przejęcia	Przekazania i sprzedaż	Pozostałe (pomiar geodezyjne)	Stan na 31.12.2017	Bilans
Łągów	8682,7389	39,4211	-21,4855	0,1379	8700,8124	18,0735
Ołobok	7541,6610	8,4053	-2,8961	0,2937	7547,4639	5,8029
Świebodzin	7754,5273	24,1906	-31,0069	0,0679	7747,7789	-6,7484
Nadleśnictwo Ogółem	23978,9272	72,0170	-55,3885	0,4995	23996,0552	17,1280

Powyższe zestawienie świadczy o dodatnim bilansie w zakresie ruchów jakie nastąpiły w stanie posiadania odnośnie gruntów Nadleśnictwa Świebodzin. Na szczególne wyróżnienie wśród przyczyn wpływających ujemnie na bilans należy wskazać przekazanie gruntu na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Zwiększenie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin wynika głównie z przejętych nieruchomości z zasobów Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Tabela 2. Nadleśnictwo Świebodzin - Zestawienie zmian powierzchni gruntów według kategorii użytków zgodnie z ewidencją .

Obręb leśny	Powierzchnia						
	Lasy (ha)				Grunty zadrzewione i zakrzewione	Grunty nieleśne pozostałe	Ogółem
	Grunty leśne		Grunty związane z gosp. leśną	Lasy razem			
	Zalesione	Niezalesione					
1	2	3	4	5	6	7	8
Nadleśnictwo wg stanu na 31.12.2017	22582,1902	335,9546	613,3866	23531,5314	29,0288	435,495	23996,0552
Nadleśnictwo wg stanu na 01.01.2008	22579,0479	268,9971	688,0210	23536,0660	33,1769	409,6843	23978,9272
BILANS	3,1423	66,9575	-74,6344	-4,5346	-4,1481	25,8107	17,1280
					21,6626		

Tabela 3. Nadleśnictwo Świebodzin - zestawienie zmian powierzchni gruntów w obrębach leśnych z dokładnością do 1 m².

Data	Obręb Łagów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin
	Powierzchnia w ha		
Stan na 31.12.2017	8700,8124	7547,4639	7747,7789
Stan na 01.01.2008	8682,7389	7541,6610	7754,5273
BILANS	18,0735	5,8029	-6,7484

Tabela 4. Zmiany gruntów Nadleśnictwa Świebodzin stanowiących współwłasność z dokładnością do 1 m²

	Stan na 01.01.2008	Stan na 31.12.2017	Różnica
Nadleśnictwo Świebodzin	0,6962 ha.	1,4271 ha.	+ 0,7309 ha.

Powierzchnia gruntów stanowiących współwłasność wzrosła o 0,7309 ha.

Nadleśnictwo gospodaruje gruntami przejętymi w odpłatny zarząd tzw. zarząd trwały na łącznej powierzchni 159,4800 ha.

Tabela 5. Nadleśnictwo Świebodzin - zestawienie zmian powierzchni gruntów w minionym 10-leciu wg grup i rodzajów użytków z dokładnością do 1 m² (0,0001 ha).

Stan na dzień:		01.01.2008				31.12.2017				Różnica (kol. 10 – kol. 6)
	Rodzaj użytku	Łągów	Ołobok	Świebodzin	Nadleśnictwo	Łągów	Ołobok	Świebodzin	N-ctwo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Lasy - razem	8514,7682	7446,5644	7574,7334	23536,0660	8494,8427	7452,4027	7546,2255	23493,4709	-42,5951
1.1.	Grunty leśne zalesione - razem	8178,5812	7114,5000	7285,9667	22579,0479	8148,5495	7070,5604	7260,441	22479,5509	-99,497
1)	drzewostany - razem	8178,5812	7107,5100	7285,9667	22572,0579	8148,5495	7063,5704	7260,441	22472,5609	-99,497
2)	plantacje drzew - razem		6,9900		6,9900		6,9900		6,99	
	w tym:									
	plantacje nasienne		6,9900		6,9900		6,9900		6,99	
	plantacje drzew szybkorosnących									
1.2.	Grunty leśne niezalesione - razem	81,7195	100,7757	86,5019	268,9971	96,2693	154,9601	87,1434	338,3728	69,3757
1)	w produkcji ubocznej - razem	41,0039	53,5371	31,2493	125,7903	35,612	51,7131	28,7603	116,0854	-9,7049
	w tym:									
	plantacje choinek i krzewów									
	poletka łowieckie	41,0039	53,5371	31,2493	125,7903	35,612	51,7131	28,7603	116,0854	-9,7049
2)	do odnowienia - razem	26,6337	45,6994	53,8270	126,1601	57,0924	99,7208	57,6124	214,4256	88,2655
	w tym:									
	zręby	26,6337	45,6994	51,3797	123,7128	57,0924	99,7208	57,6124	214,4256	90,7128
	halizny			2,4473	2,4473					-2,4473
	plazowiny									
3)	pozostałe leśne niezalesione - razem	14,0819	1,5392	1,4256	17,0467	3,5649	3,5262	0,7707	7,8618	-9,1849

Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego 01.01.2008 - 31.12.2017
w Nadleśnictwie Świebodziń

Stan na dzień:		01.01.2008				31.12.2017				Różnica (kol. 10 – kol. 6)
	Rodzaj użytku	Łągów	Ołobok	Świebodziń	Nadleśnictwo	Łągów	Ołobok	Świebodziń	N-ctwo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	w tym:									
	przewidziane do naturalnej sukcesji	9,0879		1,3071	10,3950	1,8408	0,1932	0,4523	2,4863	-7,9087
	objęte szczególnymi formami ochrony wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	4,9940	1,5392	0,1185	6,6517	1,7241	3,333	0,3184	5,3755	-1,2762
1.3.	Grunty związane z gospodarką leśną - razem	254,4675	231,2887	202,2648	688,0210	250,0239	226,8822	198,6411	675,5472	-12,4738
	w tym:									
1)	budynki i budowle	2,3966	2,7696	1,4898	6,6560	2,1362	2,7696	0,8519	5,7577	-0,8983
2)	urządzenia melioracji wodnych	1,6147	1,6277	5,4337	8,6761	1,6147	1,6277	5,3715	8,6139	-0,0622
3)	linie podziału przestrzennego lasu	67,5835	79,0488	58,5405	205,1728	67,3987	79,0488	58,2756	204,7231	-0,4497
4)	drogi leśne	137,6538	102,2605	105,2193	345,1336	137,0668	101,6645	105,4839	344,2152	-0,9184
5)	tereny pod liniami energetycznymi	32,2789	27,2144	19,1974	78,6907	31,6275	23,4078	16,2741	71,3094	-7,3813
6)	szkółki leśne		10,4540		10,4540		10,4501		10,4501	-0,0039
7)	miejsca składowania drewna	8,6990	1,5341		10,2331	5,9446	1,5341		7,4787	-2,7544
8)	parkingi leśne	0,2730	0,3216		0,5946	0,2551	0,3216		0,5767	-0,0179
9)	urządzenia turystyczne	3,9680	6,0580	12,3841	22,4101	3,9803	6,058	12,3841	22,4224	0,0123
2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	5,1162	4,2596	23,8011	33,1769	12,0743	5,2315	25,0561	42,3619	9,185
	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	8519,8844	7450,8240	7598,5345	23569,2429	8506,917	7457,6342	7571,2816	23535,8328	-33,4101
3.	Użytki rolne - razem	94,6985	64,3907	57,3431	216,4323	125,2778	62,0697	69,0903	256,4378	40,0055
3.1.	Grunty orne - razem	42,5725	57,6230	48,0805	148,2760	65,4417	56,5166	58,4035	180,3618	32,0858

Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego 01.01.2008 - 31.12.2017
w Nadleśnictwie Świebodzin

Stan na dzień:		01.01.2008				31.12.2017				Różnica (kol. 10 – kol. 6)
	Rodzaj użytku	Łągów	Ołobok	Świebodzin	Nadleśnictwo	Łągów	Ołobok	Świebodzin	N-ctwo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	w tym:									
1)	role	39,8425	57,6230	48,0805	145,5460	62,7117	56,5166	58,4035	177,6318	32,0858
2)	plantacje. poletka. składy drewna i szkółki na gruntach ornych	2,7300			2,7300	2,73			2,73	
3)	ugory. odłogi									
3.2.	sady	1,4961		0,8190	2,3151	1,4961		0,68	2,1761	-0,139
3.3.	łąki trwałe	28,4495	1,2600	6,1000	35,8095	36,3269	1,26	6,06	43,6469	7,8374
3.4.	pastwiska trwałe	17,4604	3,5085	1,1600	22,1289	17,4604	3,2042	2,91	23,5746	1,4457
3.5.	grunty rolne zabudowane	3,0500	1,9892	1,0136	6,0528	2,5272	1,0789	0,8668	4,4729	-1,5799
3.6.	grunty pod stawami									
3.7.	grunty pod rowami	1,6700	0,0100	0,1700	1,8500	2,0255	0,01	0,17	2,2055	0,3555
4.	Grunty pod wodami - razem	1,5500	0,9000	15,9200	18,3700	1,55	0,9	16,0669	18,5169	0,1469
	w tym:									
4.1.	Grunty pod wodami płynącymi			0,8700	0,8700			1,0169	1,0169	0,1469
4.2.	Grunty pod wodami stojącymi	1,5500	0,9000	15,0500	17,5000	1,55	0,9	15,05	17,5	
4.3.	Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi									
5.	Użytki ekologiczne - razem	3,6200			3,6200	4,36		8,73	13,09	9,47
6.	Tereny różne - razem	0,5800	0,8000		1,3800	0,58	0,8	0,3035	1,6835	0,3035
	w tym:									

Stan na dzień:		01.01.2008				31.12.2017				Różnica (kol. 10 – kol. 6)
	Rodzaj użytku	Łągów	Ołobok	Świebodzin	Nadleśnictwo	Łągów	Ołobok	Świebodzin	N-ctwo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1)	grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagosp. grunty zrekult.									
2)	wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		0,8000		0,8000		0,8		0,8	
3)	grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	0,5800			0,5800	0,58		0,3035	0,8835	0,3035
4)	różne inne									
7.	7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	5,8118	0,3592	9,6711	15,8421	5,5554	0,9165	9,2496	15,7215	-0,1206
	w tym:									
7.1.	Tereny mieszkaniowe	0,2564	0,2500	0,2055	0,7119	0		0,0904	0,0904	-0,6215
7.2.	Tereny przemysłowe	0,0020			0,0020	0,002	0,0055		0,0075	0,0055
7.3.	Tereny zabudowane inne	0,0300		2,3369	2,3669	0,03	0,0101	2,3413	2,3814	0,0145
7.4.	Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,0242		0,0700	0,0942	0,0242	0,0067	0,07	0,1009	0,0067
7.5.	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	3,9430		6,4900	10,4330	3,943		6,4758	10,4188	-0,0142
	w tym:									
1)	ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	1,3330		4,2800	5,6130	1,333		4,28	5,613	
2)	tereny zabytkowe	1,6300		1,6000	3,2300	1,63		1,6	3,23	
3)	tereny sportowe	0,9800		0,6100	1,5900	0,98		0,5958	1,5758	-0,0142
4)	ogrody zoologiczne i botaniczne									
5)	tereny zieleni nieurządzonej									
7.6.	Użytki kopalne									

Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego 01.01.2008 - 31.12.2017
w Nadleśnictwie Świebodzin

Stan na dzień:		01.01.2008				31.12.2017				Różnica (kol. 10 – kol. 6)
	Rodzaj użytku	Łągów	Ołobok	Świebodz in	Nadleśnict wo	Łągów	Ołobok	Świebo- dzin	N-ctwo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7.7.	Tereny komunikacyjne - razem	1,5562	0,1092	0,5687	2,2341	1,5562	0,8942	0,2721	2,7225	0,4884
	w tym:									
1)	drogi	0,5648	0,0799	0,5687	1,2134	0,5648	0,8649	0,2721	1,7018	0,4884
2)	tereny kolejowe	0,9914	0,0293		1,0207	0,9914	0,0293		1,0207	
3)	inne tereny komunikacyjne									
8.	8. Nieużytki - razem	56,5942	24,3871	73,0586	154,0399	56,5722	25,1435	73,057	154,7727	0,7328
	w tym:									
1)	bagna	48,5147	22,3671	63,9736	134,8554	48,4927	22,3671	63,972	134,8318	-0,0236
2)	piaski									
3)	utwory fizjograficzne									
4)	wyrębiska nieprzeznaczone do rekultywacji	8,0795	2,0200	9,0850	19,1845	8,0795	2,7764	9,085	19,9409	0,7564
	Razem grunty nie zaliczone do lasów (2-8)	167,9707	95,0966	179,7939	442,8612	205,9697	95,0612	201,5534	502,5843	59,7231
	OGÓŁEM (1-8)	8682,7389	7541,6610	7754,5273	23978,9272	8700,8124	7547,4639	7747,7789	23996,0552	17,128

5. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych za ubiegłe 10-lecie z ich wykonaniem

5.1 Użytkowanie Lasu

Do analiz i porównań przyjęto etat zgodny z planem urządzenia lasu na lata 2008-2017, zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 04.05.2011r. (DL-lpn-41-19861/11/JŁ). Szczegółowe wielkości wykonane w użytkowaniu rębnym i przedrębnym dla poszczególnych obrębów przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 6. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Nadleśnictwo Świebodziń

Rok kalendarzowy	Użytki										Ogółem	
	rębne				przedrębne							
	ha	m3	przygodne	razem	CP-P		trzebieże		przygodne	razem	ha	m3
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008	239,90	42360,40	1587,47	43947,87	6,32	56,74	2038,80	51 495,38	4966,40	56518,52	2285,02	100466,39
2009	253,59	41038,42 ¹	543,51	41581,93 ¹	35,49	455,07	2014,11	52 682,03	3154,73	56291,83	2303,19	97873,76 ¹
2010	290,73	50878,82	898,71	51777,53	37,18	363,63	1847,52	54 578,19	3080,84	58022,66	2175,43	109800,19
2011	269,50	52605,01	1185,03	53790,04	41,56	420,80	1690,62	56 959,59	4890,39	62270,78	2001,68	116060,82
2012	266,77	48540,34	652,41	49192,75	19,16	247,91	1516,38	54 942,67	6549,13	61739,71	1802,31	110932,46
2013	368,62	54934,77	450,47	55385,24	40,42	408,41	1459,83	51 842,90	3088,88	55340,19	1868,87	110725,43
2014	348,50	56684,88	1030,21	57715,09	54,29	471,42	1442,98	53 313,67	5290,75	59075,84	1845,77	116790,93
2015	374,73	59142,39	2195,25	61337,64	68,62	1 205,51	1068,39	45 207,07	9358,79	55771,37	1511,74	117109,01
2016	358,11	64895,40	1413,38	66308,78	15,18	122,61	1085,68	43 800,68	4326,60	48249,89	1458,97	114558,67
2017	354,16	49629,64	2468,29	52097,93	29,72	414,09	1523,66	58420,25	8015,03	66849,37	1907,54	118947,30
Razem	3124,61	520710,07	12424,73	533134,80	347,94	4166,19	15687,97	523242,43	52721,54	580130,16	19160,52	1113264,96
Etat za okres ubiegły	3313,80	562757,00	X	562757,00	239,16	1886,00	16058,54	552114,00	X	554000,00	19611,50	1116757,00
% wykonania	94,29	92,53	X	94,74	145,48	220,90	97,69	94,77	X	104,72	97,70	99,69

1 – pomniejszono wykonanie o 11246,20m3 objętych Decyzjami (A2) nr 12/2008, 13/2008, 14/2008, 15/2008 oraz Decyzją z dnia 31-05-2007r. , zn.NAB.VIII.7012-4-1/07 (S3)

Tabela 7. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Łągów

Rok kalendarzowy	Użytki										Ogółem	
	rębne				przedrębne							
	ha	m3	przygodne	razem	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	ha	m3
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008	97,81	15552,75	1131,55	16684,30	1,29	18,73	700,35	19536,07	1344,18	20898,98	799,45	37583,28
2009	116,61	16142,70 ¹	272,69	16415,39 ¹	27,82	347,27	760,58	21103,63	544,57	21995,47	905,01	38410,86 ¹
2010	124,30	18167,32	486,95	18654,27	23,62	279,87	720,03	23678,85	1145,74	25104,46	867,95	43758,73
2011	131,26	22275,80	909,29	23185,09	16,73	241,80	539,68	20390,83	2830,37	23463,00	687,67	46648,09
2012	129,76	24054,38	356,41	24410,79	13,95	229,42	492,21	17678,61	500,52	18408,55	635,92	42819,34
2013	185,14	26624,11	197,96	26822,07	9,62	184,87	481,64	18400,70	1324,68	19910,25	676,40	46732,32
2014	159,15	24462,78	677,12	25139,90	17,21	228,39	424,07	16834,76	1072,25	18135,4	600,43	43275,30
2015	188,05	25714,01	1033,99	26748,00	37,39	912,02	373,14	15274,36	2298,36	18484,74	598,58	45232,74
2016	201,98	31920,37	765,38	32685,75	0,0	0,33	376,60	16105,20	1414,01	17519,54	578,58	50205,29
2017	147,31	19981,72	1764,49	21746,21	7,84	87,29	498,07	22797,21	2982,29	25866,79	653,22	47613
Razem	1481,37	224895,94	7595,83	232491,77	155,47	2529,99	5366,37	191800,22	15456,97	209787,18	7003,21	442278,95
Etat za okres ubiegły	1559,31	238814,00	X	238814,00	100,55	662,00	5521,31	190338,00	X	191000,00	7181,17	429814,00
% wykonania	95,00	94,17	X	97,35	154,62	382,17	97,19	100,77	X	109,84	97,52	102,90

1 – pomniejszono wykonanie o 3605,44m3 objętych Decyzjami (A2) nr 12/2008, 13/2008, 14/2008, 15/2008 oraz Decyzją z dnia 31-05-2007r. , zn.NAB.VIII.7012-4-1/07 (S3)

Tabela 8. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Ołobok

Rok kalendarzowy	Użytki										Ogółem	
	rębne				przedrębne							
	ha	m3	przygodne	razem	czyszczenia		trzebieże		przygodne	razem	ha	m3
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	m3		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008	65,49	13351,03	141,82	13492,85	5,03	38,01	686,04	14973,74	2372,43	17384,18	756,56	30877,03
2009	79,19	14545,56	157,51	14703,07	7,67	107,80	574,86	14348,80	1351,98	15808,58	661,72	30511,65
2010	79,61	15502,88	113,27	15616,15	11,52	80,85	588,38	15158,09	1035,80	16274,74	679,51	31890,89
2011	67,51	13790,72	107,14	13897,86	22,54	149,61	536,52	16238,42	893,26	17281,29	626,57	31179,15
2012	64,61	11707,02	108,26	11815,28	1,97	14,90	493,47	14112,36	1836,04	15963,30	560,05	27778,58
2013	71,86	13130,38	116,24	13246,62	7,27	94,69	522,99	15475,83	802,55	16373,07	602,12	29619,69
2014	90,73	15263,96	42,75	15306,71	13,16	155,18	539,44	17733,56	924,34	18813,08	643,33	34119,79
2015	78,26	15828,19	508,83	16337,02	9,97	115,09	345,32	15240,54	5139,86	20495,49	433,55	36832,51
2016	66,65	16585,32	219,14	16804,46	14,18	15,54	339,82	12634,27	1620,89	14270,70	420,65	31075,16
2017	98,22	13435,80	94,91	13530,71	0,0	0,0	543,17	18510,58	2132,02	20642,60	641,39	34173,31
Razem	762,13	143140,86	1609,87	144750,73	93,31	771,67	5170,01	154426,19	18109,17	173307,03	6025,45	318057,76
Etat za okres ubiegły	782,56	152562,00	X	152562,00	69,37	821,00	5237,53	169179,00	X	170000,00	6089,46	322562,00
% wykonania	97,39	93,82	X	94,88	134,51	93,99	98,71	91,28	X	101,95	98,95	98,60

Tabela 9. Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem – Obręb Świebodzin

Rok kalendarzowy	Użytki										Ogółem	
	rębne				przedrębne							
	ha	m3	przygodne m3	razem m3	czyszczenia ha m3		trzebieże ha m3		przygodne m3	razem m3	ha	m3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008	76,60	13456,62	314,10	13770,72	0,0	0,0	652,41	16985,57	1249,79	18235,36	729,01	32006,08
2009	57,79	10350,16 ¹	113,31	10463,47 ¹	0,0	0,0	678,67	17229,60	1258,18	18487,78	736,46	28951,25 ¹
2010	86,82	17208,62	298,49	17507,11	2,04	2,91	539,11	15741,25	899,30	16643,46	627,97	34150,57
2011	70,73	16538,49	168,60	16707,09	2,29	29,39	614,42	20330,34	1166,76	21526,49	687,44	38233,58
2012	72,40	12778,94	187,74	12966,68	3,24	3,59	530,70	23151,70	4212,57	27367,86	606,34	40334,54
2013	111,62	15180,28	136,27	15316,55	23,53	128,85	455,20	17966,37	961,65	19056,87	590,35	34373,42
2014	98,62	16958,14	310,34	17268,48	23,92	87,85	479,47	18745,35	3294,16	22127,36	602,01	39395,84
2015	108,42	17600,19	652,43	18252,62	21,26	178,40	349,93	14692,17	1920,57	16791,14	479,61	35043,76
2016	89,48	16389,71	428,86	16818,57	1,00	106,74	369,26	15061,21	1291,70	16459,65	459,74	33278,22
2017	108,63	16212,12	608,89	16821,01	21,88	326,80	482,42	17112,46	2900,72	20339,98	612,93	37160,99
Razem	881,11	152673,27	3219,03	155892,30	99,16	864,53	5151,59	177016,02	19155,40	197035,95	6131,86	352928,25
Etat za okres ubiegły	971,93	171381,00	X	171381,00	69,24	403,00	5299,70	192597,00	X	193000,00	6340,87	364381,00
% wykonania	90,66	89,08	X	90,96	143,21	214,52	97,20	91,91	X	102,09	96,70	96,86

1 – pomniejszono wykonanie o 7640,76m3 objętych Decyzjami (A2) nr 12/2008, 13/2008, 14/2008, 15/2008 oraz Decyzją z dnia 31-05-2007r. , zn.NAB.VIII.7012-4-1/07 (S3)

Tabela 10. Zestawienie drewna pozyskanego w ubiegłym okresie poza etatem- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji

Rok kalendarzowy	Użytki z wylesień na gruntach wyłączonych z produkcji	
	Pow. manipulacyjna [ha]	Miąższość grubizny [m3]
2009	60,49	11246,20 ¹
2013	2,58	487,12 ^{2*}
2015	1,79	392,10 ^{3*}
Razem	64,86	12125,42

1 – masa wycięta pod trasę A2 i S3 objętych Decyzjami (A2) nr 12/2008, 13/2008, 14/2008, 15/2008 oraz Decyzją z dnia 31-05-2007r. , zn.NAB.VIII.7012-4-1/07 (S3)

2 – masa wycięta pod budowę przejścia dla zwierzyny na drodze krajowej 92 objęta Decyzją nr 1/2012 z 28-03-2013 r., zn.GN.6844.3.2.2013

3 – masa wycięta w celu wykonania odwiertu poszukiwawczego złóż węglowodorów (ropy i gazu) zgodnie z Decyzją nr 86/2129/2014 z 19-12-2014 r., zn.ZS-2129-86/14

*-powierzchnie wycięte w ramach Rb I BW nie zaliczone na poczet etatu głównego w raportach sprawozdawczych.

W 2009 roku dokonano wylesień na łącznej powierzchni 60,49 ha. W ramach tych czynności pozyskano 11246,20m³ grubizny.

Podstawy prawne dokonanych wylesień:

- Obręb Łagów, leśnictwo Łagów, Dolina, Bucze, Toporów
Na podstawie Decyzji Nr 12/2008 z dnia 11.03.2008 r. Wojewody Lubuskiego o ustaleniu lokalizacji autostrady A2, znak spr. IB.I.KRos.7046/10/07/08 oraz Decyzji Nr 13/2008 z dnia 11.03.2008 r. Wojewody Lubuskiego o ustaleniu lokalizacji autostrady A2, znak spr. IB.I.ISus.7046-11/07/08 o łącznej powierzchni 22,10ha. Pozyskano 3605,44m³ grubizny.
- Obręb Świebodzin, leśnictwo Myszęcín, Jordanowo, Staropole
Na podstawie Decyzji Nr 14/2008 z dnia 11.03.2008 r. Wojewody Lubuskiego o ustaleniu lokalizacji autostrady A2, znak spr. IB.I.ISus.7046-12/07/08 oraz Decyzji Nr 15/2008 z dnia 11.03.2008 r. Wojewody Lubuskiego o ustaleniu lokalizacji autostrady A2, znak spr. IB.I.ISus.7046-13/07/08 oraz Porozumienia z dnia 31.01.2008r. pomiędzy GDDKiA Oddział w Zielonej Górze a RDLP w Zielonej Górze o łącznej powierzchni 38,39ha. Pozyskano 7640,76m³ grubizny.

W roku 2013 roku dokonano wylesień na podstawie Decyzji nr 1/2012 wydanej przez Starostę Powiatowego w Świebodzinie z dnia 28.03.2013r. zn. spr. GN.6844.3.2.2013 dotyczące przekazania gruntów pod budowę przejścia dla zwierzyny na drogę krajową 92. Wylesianie o powierzchni 2,58 ha miało miejsce na terenie Obrębu Łagów, w leśnictwie Dolina. Miąższość grubizny, którą pozyskano na ww. gruntach wyniosła 487,12m³.

W roku 2015 roku dokonano wylesień na podstawie Decyzji nr 86/2129/2014 wydanej przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 19.12.2014r. zn. spr. ZS-2129-86/14 dotyczącej nietrwałego wyłączenia gruntów z produkcji leśnej o powierzchni 1,79 ha miało to miejsce na terenie Obrębu Ołobok, w leśnictwie Międzyłesie (odwiert poszukiwawczy złóż węglowodorów). Miąższość grubizny, którą pozyskano na ww. gruncie wyniosła 392,10m³.

5.1.1 Użytkowanie zasobów drzewnych w ubiegłym okresie

Tabela 11. Analiza wykonania użytkowania głównego (zabiegi bez nawrotów)

Wyszczególnienie		Powierzchnia			Masa		
		Etat na 10-lecie	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL	Zaawansowanie realizacji planu UL (%)	Etat na 10-lecie	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL	Zaawansowanie realizacji planu UL (%)
Użytki rębne - razem		3313,80	3124,61	94,29	562 757,00	533 134,80 ¹	94,74
w tym:	iglaste	X	X	X	X	467 463,43	X
	liściaste	X	X	X	X	65 671,37	X
a	zaliczone na etat powierzchniowy	3313,80	3124,61	94,29	558 285,00	509 543,25	91,27
	w tym: nieprojektowane w planach UL do cięć rębnych	X	11,49	X	X	4027,44	X
b	niezaliczone na etat powierzchniowy + przygodne	X	X	X	4472,00	21235,39	474,85
Użytki przedrębne - razem		16297,70	16035,91	98,39	554 000,00	580 130,16	104,72
w tym:	iglaste	X	X	X	X	483 220,79	X
	liściaste	X	X	X	X	96 909,37	X
a	czyszczenia	239,16	347,94	145,48	1886,00	4166,19	220,90
b	trzebieże + przygodne	16 058,54	15 687,97	97,69	552 114,00	572 275,54	103,65
Użytki główne - razem		19 611,50	19 160,52	97,70	1 116 757,00	1 113 264,96	99,69
w tym:	iglaste	X	X	X	X	950 684,22	X
	liściaste	X	X	X	X	162 580,74	X

¹ – pomniejszono wykonanie o 11246,20m³ objętych Decyzjami (A2) nr 12/2008, 13/2008, 14/2008, 15/2008 oraz Decyzją z dnia 31-05-2007r. , zn.NAB.VIII.7012-4-1/07 (S3)

Realizacja rozmiaru powierzchniowego użytków głównych wyniosła 97,70%, a rozmiaru miąższościowego 99,69% co oznacza, że nie została przekroczona maksymalna miąższość do pozyskania w dziesięcioleciu określona w PUL.

W użytkach rębnych realizacja rozmiaru powierzchniowego wyniosła 94,29% a rozmiaru miąższościowego 94,74 %

Etat powierzchniowy (obligatoryjny wg PUL) użytkowania przedrębnego został zrealizowany w 98,39 %.

5.1.2 Szczegółowa realizacja planu użytkowania rębego

Tabela 12. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu rębnym (zabiegi bez nawrotów).

Nr	Wyszczególnienie			Obręb			Razem	
				Łagów	Ołobok	Świebodzin		
1	Ogółem użytkowanie rębne	Etat na 10-lecie		m ³	238 814,00	152 562,00	171 381,00	562 757,00
2				ha	1 559,31	782,56	971,93	3 313,80
3		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	232 491,77	144 750,73	155 892,30	533 134,80
4				ha	1481,37	762,13	881,11	3124,61
5		Stopień realizacji etatu	miąższościowego (3:1)	%	97,35	94,88	90,96	94,74
6			powierzchniowego(4:2)	%	95,00	97,39	90,66	94,29
7		w tym wykonanie nieobjęte planem UL		m ³	454,95	2818,23	754,26	4027,44
8				ha	1,99	6,59	2,91	11,49
9		Udział cięć pozaplanowych	w miąższości (7:3)	%	0,20	1,95	0,48	0,76
10			w powierzchni (8:4)	%	0,13	0,86	0,33	0,37
11								
12	Rębnia I	Zadania wg planu UL na 10 lat		m ³	87 342	106700	95 096	289138
13				ha	302,18	414,61	346,61	1063,40
14		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	84 497,22	101 503,28*	83 387,40*	269 387,90
15				ha	277,03	411,12*	327,33*	1015,48
16		Stopień realizacji etatu	miąższościowego (14:12)	%	96,74	95,13	87,69	93,17
17			powierzchniowego (15:13)	%	91,68	99,16	94,44	95,49
18		w tym wykonanie nieobjęte planem UL		m ³	294,41	2818,23	754,26	3866,90
19				ha	1,31	6,59	2,91	10,81
20		Udział cięć pozaplanowych	w miąższości (18:14)	%	0,35	2,78	0,90	1,44

Nr	Wyszczególnienie				Obręb			Razem	
					Łagów	Ołobok	Świebodzin		
21			w powierzchni (19:15)	%	0,47	1,60	0,89	1,06	
22	Rębnie złożone	Zadania wg planu UL na 10 lat		m ³	148 911	44 898	75 338	269147	
23				ha	1257,13	367,95	625,32	2250,40	
24		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	136 259,43	39 297,66*	64 598,26*	240 155,35	
25				ha	1204,34	351,01*	553,78*	2109,13	
26		Stopień realizacji etatu		miąższościowego (24:22)	%	91,50	87,53	85,74	89,23
27				powierzchniowego (25:23)	%	95,80	95,40	88,56	93,72
28		w tym wykonanie nieobjęte planem UL		m ³	160,54	-	-	160,54	
29				ha	0,68	-	-	0,68	
30		Udział cięć pozaplanowych		w miąższości (28:24)	%	0,12	-	-	0,07
31				w powierzchni (29:25)	%	0,06	-	-	0,03
32		Niezaliczone na etat powierzch.	Zadania wg planu UL na 10 lat		m ³	2 561,00	964,00	947,00	4472,00
33	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	4139,29	1768,24	2903,13	8810,66		
34	Stopień realizacji (33:32)		%	161,63	183,43	306,56	197,02		
35	w tym wykonanie nieobjęte planem UL		m ³	2624,68	794,48	1616,97	5036,13		
36	Udział cięć pozaplanowych (35:33)		%	63,41	44,93	55,70	57,16		
37	Użytki przygodne rębne + CSS			m ³	7595,83	2181,55	5003,51	14 780,89	
38	w tym CSS			m ³	-	571,68	1784,48	2356,16	
39	Udział użytków przygodnych rębnych (37:3)			%	3,22	1,45	3,06	2,72	

*- różnice w raportach generowanych po 01.01.2018 mogą wynikać ze zmian granic obrębów leśnych Świebodzin oraz Ołobok

- ✓ Rębnie zupełne
Etat powierzchniowy 1063,40ha – wykonanie 1015,48 ha- stopień realizacji wynosi 95,49%.
Etat miąższościowy 289138,00 m³, wykonanie 269 387,90- stopień realizacji wynosi 93,17%.
- ✓ Rębnie złożone
Etat powierzchniowy 2250,40 ha – wykonanie 2109,13 ha- stopień realizacji wynosi 93,72%.
Etat miąższościowy 269147,00 m³, wykonanie 240 155,35- stopień realizacji wynosi 89,23%.
- ✓ Ogółem rębnie
Etat powierzchniowy 3313,80 ha – wykonanie 3124,61 (94,29%)
Etat miąższościowy 562757,00 m³ – wykonanie 533 134,80m³ (94,74%).

Etat użytkowania rębego nie został zrealizowany ze względu na:

- ✓ wyznaczenie ekosystemów referencyjnych(funkcjonują od 2015) i reprezentatywnych (funkcjonowały do 2015)
- ✓ zmiany rębni,
- ✓ utworzenie stref ochronnych ptaków drapieżnych,
- ✓ ograniczenia wynikające z PZO dla obszarów Natura 2000,
- ✓ pozostawienie drzewostanów zlokalizowanych na stromym zboczu chroniących glebę,
- ✓ konieczność zachowania wartości przyrodniczych.
- ✓ Świadomą rezygnację wynikającą z konieczności kompensacji przekroczenia etatu miąższościowego w użytkowaniu przedrębnym

5.1.3 Pozycje planowe niewykonane w latach 2008 – 2017

Tabela 13. Wykaz cięć rębnych niewykonanych w latach 2008-2017

Leśnictwo	Adres leśny	Kategoria cięć	Powierzchnia w (ha)	Przyczyna niewykonania
Długoszyn	14-11-1-01-15 -b -00	IIIB	2,85	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-1-01-24 -o -00	IIIB	2,66	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-01-24 -s -00	IIIB	2,41	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-01-25 -g -00	IIA	1,54	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-01-33 -i -00	IIIB	9,32	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-1-01-41 -a -00	IIIB	1,73	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
	14-11-1-01-41 -d -00	IIIB	1,38	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
	14-11-1-01-41 -g -00	IIIB	0,49	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
Łągów	14-11-1-01-48 -l -00	IIA	2,64	Założona platforma dla puchacza
	14-11-1-02-238 -j -00	IIA	2,68	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-1-02-264 -c -00	IIIAU	3,64	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1) Wzgórze Pożrzadelskie
	14-11-1-02-264 -g -99	IB	1,09	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1) Wzgórze Pożrzadelskie
	14-11-1-02-264 -h -00	IB	2,61	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1) Wzgórze Pożrzadelskie
	14-11-1-02-70 -d -99	IB	0,74	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-02-70 -f -98	IB	2,24	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-02-70 -g -99	IB	0,41	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-02-75 -f -00	IIIB	1,77	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-02-76 -f -00	IIA	0,4	W nowym operacie -ekosystem referencyjny
	14-11-1-02-76 -g -00	IIA	6,06	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-02-77 -j -00	IB	1,16	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
14-11-1-02-77 -k -00	IB	0,94	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów	
Dolina	14-11-1-03-10 -l -00	IIIA	3,51	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-03-10 -m -00	IIIA	1,28	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-03-11 -o -00	IIIB	5,09	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-03-133 -h -99	IB	1,98	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-03-192 -b -00	IIIAU	4,42	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
	14-11-1-03-192 -h -99	IB	1,73	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-03-265 -j 01,02	IB	1,61	Nie wykonano ze względu na ruchy gruntami
Bucze	14-11-1-04-131 -f -00	IIIB	2,54	Ochrona strefowa
	14-11-1-04-131 -j -00	IIIB	2,65	Ochrona strefowa
	14-11-1-04-132 -b -99	IIIA	4,78	Wyłączone z użytkowania, hodowla

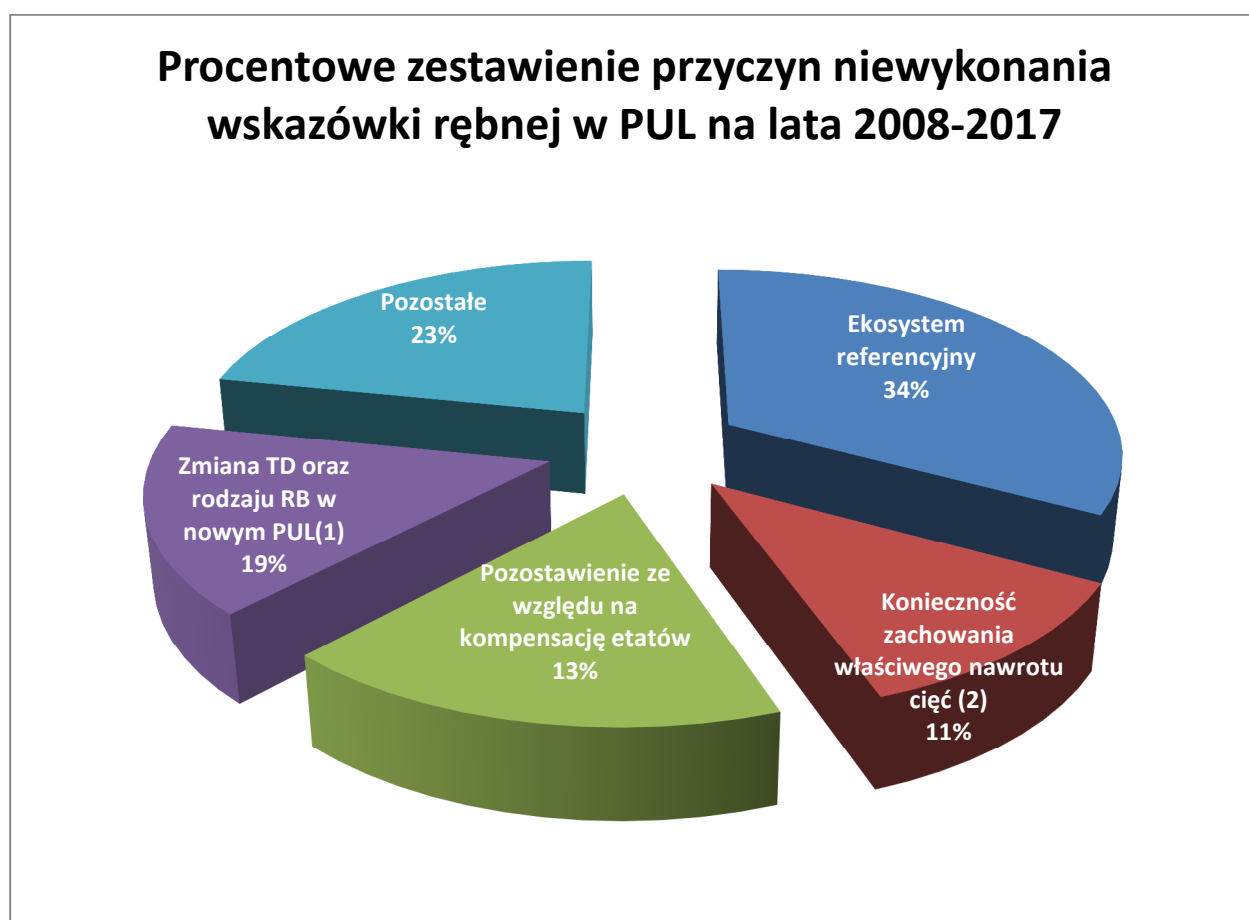
Leśnictwo	Adres leśny	Kategoria cięć	Powierzchnia w (ha)	Przyczyna niewykonania
				zagrodowa danieli
	14-11-1-04-329 -f -99	IB	1,7	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-04-336 -h -00	IIIAU	3,64	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
Toporów	14-11-1-05-203 -c -99	IIIB	8,50	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-1-05-230 -d -99	IIIB	7,42	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
	14-11-1-05-233 -b -99	IIIA	5,63	Niewykonany
	14-11-1-05-248 -a -99	IB	3,67	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-05-248 -k -00	IIIB	1,86	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-05-266 -c -99	IB	2,55	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-05-302 -d -99	IIIAU	3,25	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
	14-11-1-05-302 -h -00	IIIA	3,42	Ekosystem referencyjny
	14-11-1-05-331 -c -02	IB	1,46	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-1-05-331 -d -99	IB	2,30	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
Niedźwiedz	14-11-2-06-13 -f -99	IB	3,43	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-06-29 -d -99	IB	0,6	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-06-29 -i -99	IB	1,99	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-06-78 -f -00	IB	2,43	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-06-88 -k -00	IIIB	2,57	W nowym operacie -ekosystem referencyjny
Chociule	14-11-2-07-298 -a -00	IB	0,98	Ekosystem referencyjny
	14-11-2-07-314 -k -00	IIIB	3,39	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-07-314 -l -00	IIIB	1,28	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-07-363 -b -00	IIIB	2,07	Ochrona strefowa
	14-11-2-07-363 -c -00	IIIAU	1,74	Ochrona strefowa
Ołobok	14-11-2-08-101 -l -00	IIA	1,29	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-08-124 -h -00	IIIB	1,65	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-08-124 -i -00	IIIB	1,05	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-08-135 -j -00	IIA	1,75	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-08-179 -a -00	IIA	1,83	Powierzchnia odnowiona w 2007
	14-11-2-08-99 -c -00	IIIB	7,16	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-2-08-168 -l -00	I B	0,75	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-2-08-211 -a -00	IIIAU	2,45	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
Międzyłesie	14-11-2-10-293 -f -00	IIAU	1,72	Drzewostan niedostępny - ols
Myszęcín	14-11-3-11-266 -j -00	IIIB	1,60	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)

Leśnictwo	Adres leśny	Kategoria cięć	Powierzchnia w (ha)	Przyczyna niewykonania
	14-11-3-11-279 -j -00	IIA	4,45	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-11-280 -i -00	IIIB	2,8	Drzewostan niedostępny-żeremia bobrów, teren niedostępny
	14-11-3-11-294 -f -99	IB	2,31	Niewykonany
	14-11-3-11-294 -h -00	IB	0,99	Niewykonany
	14-11-3-11-300 -a -00	IIA	1,41	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-11-316 -n -00	IB	0,47	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-11-318 -h -00	IIIB	3,00	Zapędraczenie gleby na gniazdach uniemożliwia kontynuację cięć
	14-11-3-11-320 -d -00	IIIB	3,31	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-3-11-323 -m 00	IIA	1,41	W nowym operacie -ekosystem referencyjny
	14-11-3-11-326 -f -00	IIA	4,28	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-3-11-326 -r -00	IIIA	1,75	Niewykonany
Jordanowo	14-11-3-12-11 -b -00	IIIAU	1,53	Niewykonany
	14-11-3-12-12 -l -00	IB	1,34	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-12-127 -a -00	IB	1,15	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-12-284 -f -99	IC	1,38	Pozostawiono ze względu na kompensację etatów
	14-11-3-12-287 -w 00	IIA	2,48	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-12-77 -f -00	IB	0,81	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-12-78 -c -00	IB	1,33	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-12-78 -f -00	IB	0,97	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-12-82 -d -00	IIIB	3,41	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-12-84 -f -99	IIIAU	3,10	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)
Lubrza	14-11-3-13-150 -h -00	IIIB	2,61	Niewykonany
	14-11-3-13-160 -a -00	IB	3,83	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-13-179 -f -00	IIA	2,09	Ochrona strefowa
	14-11-3-13-182 -a -00	IIIAU	1,16	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-13-188 -j -00	IIAU	1,07	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-13-190 -b -00	IB	0,63	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-13-190 -f -00	IIIB	3,35	Ekosystem referencyjny
14-11-3-13-194 -c -00	IB	0,81	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)	
Staropole	14-11-3-14-18 -d -00	IB	0,97	W nowym operacie -ekosystem referencyjny Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-14-2 -l -00	IIA	2,05	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-28 -p -00	IB	0,61	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-14-43 -g -00	IIIB	2,64	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-45 -c -00	IIA	1,53	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-46 -a -00	IIA	4,31	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-47 -b -00	IIA	3,36	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-47 -h -00	IIIB	6,32	Ekosystem referencyjny
	14-11-3-14-5 -o -00	IIA	2,51	Wydzielenie opalone przez dławisza
	14-11-3-14-5 -r -00	IIIB	5,53	Wydzielenie opalone przez dławisza
14-11-3-14-52 -a -99	IIIAU	3,60	Konieczność zachowania właściwego nawrotu cięć (2)	

Leśnictwo	Adres leśny	Kategoria cięć	Powierzchnia w (ha)	Przyczyna niewykonania
Krzeczkowo	14-11-3-15-215 -d -00	IIIB	8,85	Ekosystem referencyjny (Siedlisko przyrodnicze)
	14-11-3-15-220 -c -00	IB	2,86	Niewykonany
	14-11-3-15-221 -a -00	IB	2,06	Niewykonany
	14-11-3-15-261 -a -00	IIIB	1,04	Zmiana TD oraz rodzaju RB w nowym PUL(1)
	14-11-3-15-221 -d -00	III AU	0,72	Niewykonany

(1) W wyniku przyjętego w trakcie posiedzenia Komisji Założeń Planu nowego podejścia do TD, Nadleśniczy Nadleśnictwa Świebodziń przychylił się do wniosku Leśniczych o wstrzymanie rębni, których rodzaj w PUL na lata 2018-2027 uległ zmianie.

(2)Wydłużenie nawrotu cięć podyktowane potrzebami nowego pokolenia w rębniach złożonych.

W grupie „Pozostałe” znajdują się:

- Wydzielenie z platformą dla puchacza,
- W nowym operacie -ekosystem referencyjny,
- Ruchy gruntami,
- Ochrona strefowa,
- Wyłączone z użytkowania, hodowla zagrodowa danieli,
- Niska jakość młodego pokolenia pierwszej kulisy z uwagi na występowanie pędraków,

- Drzewostan niedostępny,
- Wydzielenia opanowane przez dławisza okrągłolistnego,
- Pozycje niewykonane,
- Wydłużenie nawrotu cięć w rębniach złożonych

5.1.4 Zmiana rębni oraz pozycje dodatkowe

Tabela 14. Zestawienie zmian rębni wraz z pozycjami dodatkowymi w użytkowaniu rębnym.

Leśnictwo	Wydzielenie	Wskazówki	Wykonanie			Uwagi
		Grupa czynności	Grupa czynności	Pow. (ha)	Masa grubizny	
Długoszyn	3 b	IIAU	IIA	5,11	1143,66	Wniosek 10.04.2012
Długoszyn	32o	IIAU	IIA	2,98	520	Wniosek 10.04.2012
Długoszyn	28 f	TWP	IIIB	0,49	113,94	ZS.7014.5.2017
Długoszyn	28g	TPP	IIIB	0,19	46,60	ZS.7014.5.2017
Długoszyn	52f	IIA	IIIB	2,63	306	Wniosek 18.06.2012
Długoszyn	36j	TPP	IB	0,61	97,33	Zs.7014.5.2017
Łągów	69l	IIIB	IIA	5,84	644,84	Wyjaśnienie 08.09.2017
Dolina	214m	IIIA	IIB	5,53	495,26	Wniosek 02.06.2014
Bucze	115 i 01	IB	IC	0,16	49,33	Wyjaśnienie 08.09.2017
Bucze	129l	IIIB	IIIBU	4,44	1140,36	Wyjaśnienie 08.09.2017
Bucze	127b	IIAU	IIA	7,77	849,85	Wniosek 12.02.2011
Bucze	108j	IIAU	IIA	0,7	90,56	Wniosek 16.02.2011
Toporów	294c	CW	IB	0	9,28	Wyjaśnienie 28.08.2017
Toporów	207 a-01	IIIA	IIIB	5,73	679,96	Wniosek 10.04.2012
Toporów	331i	TPP	IB	0,7	187,8	Wyjaśnienie 28.08.2017
Niedźwiedź	53i	IIAU	IIA	1,55	75,42	Wniosek 30.06.2017
Niedźwiedź	10m-01	TPP	IB	1,5	353,12	ZS-7032-3/09
Niedźwiedź	19k-01	TPP	IBK	0,76	138,67	ZS.7014.28.2015
Niedźwiedź	28a-01	TPP	IBK	0,97	628,96	ZS.7014.28.2015
Niedźwiedź	34b-01	TPP	IBK	1,14	433,16	ZS.7014.28.2015
Chociule	328 b	IIIAU	IIIB	2,28	202,36	Wniosek 05.10.2017
Chociule	348 a	IIIA	IIIAU	2,45	550,94	ZS.7014.2.2016
Ołobok	95a	TPP	IB	0,76	438,78	ZS.7014.8.2017
Ołobok	95g	TPP	IB	0,56	210,28	ZS.7014.8.2017
Międzylesie	295f-01	TPP	IB	0,9	223,16	ZS.7014.4.2016
Myszęcín	311 i-01	TPP	IB	0,7	252,96	ZS.7014.10.2016
Myszęcín	293b	TWP	IB	0,7	265,97	ZS.7014.5.2017
Jordanowo	9h	TWP	IB	0,04	21,66	ZU-2120-24/07/64/05
Jordanowo	9j	TPP	IB	0,08	8,33	ZU-2120-24/07/64/05
Lubrza	147f	IIIAU	IIIB	1,34	491,72	Wniosek 07.01.2012
Staropole	67a	IIIB	IIIA	2,49	320,96	Wyjaśnienie 08.09.2017
Staropole	56b-01	TPP	IBK	0,52	134,1	Zs-7032-23/14
Staropole	57f(i)-00	TPP	IBK	0	16,57	Zs-7032-23/14
Staropole	95h-01	TPP	IBK	0,17	24,34	Zs-7032-23/14
Staropole	95i-02	IB	IBK	0,58	357,32	Zs-7032-23/14
Staropole	25b-01	TPP	IBK	0,7	30,33	Zs.7014.8.2015
Krzczkowo	231b	IIAU	IIA	2,64	246,69	Wyjaśnienia 12.09.2017
Krzczkowo	228a	IIIAU	IIIB	5,31	784,64	Wniosek 06.07.2017

Leśnictwo	Wydziałenie	Wskazówki	Wykonanie			Uwagi
		Grupa czynności	Grupa czynności	Pow. (ha)	Masa grubizny	
Krzeczkowo	257 a-01	IIIA	IIIAU	5,75	1 369,27	Zs.7014.1.2016
Krzeczkowo	257 a-99	IIIA	IIIB	4,09	201,47	Zs.7014.1.2016
RAZEM				80,86	14 155,95	

Zgodnie z powyższą tabelą w minionym dziesięcioleciu Nadleśnictwo Świebodzin wykonało rębnie pomimo planowych wskazówek przedrębnych na powierzchni 11,49 ha. Przyczyną w/w zmian są czynniki biotyczne oraz abiotyczne w szczególności wiatry przyjmujących lokalnie charakter huraganowy, gradacyjne występowanie owadów oraz zespołu synergicznych czynników chorobowych (stresowych), w których dominującą rolę pełnił patogen *Sphaeropsis sapinea*.

W trakcie realizacji zadań określonych w PUL w niektórych leśnictwach z uwagi na stan młodego pokolenia drzewostanu zaistniała konieczność zmiany rodzaju lub formy rębni na łącznej powierzchni 40,07 ha. Na powierzchni 8,78 ha w danym rodzaju rębni nastąpiła zmiana jej formy z innych przyczyn niż wskazane powyżej np. konieczności usunięcia drzewostanu w skutek wspomnianego już patogena *Sphaeropsis sapinea*.

Błędy piśmiennicze dotyczą czterech wydziałeń o łącznej powierzchni 12,93 ha.

Cięcia niezaliczone na etat powierzchniowy

Etat miąższościowy 4472 m³ – wykonanie 8810,66m³

Przekroczenie wynika z wykonywania cięć przy linii kolejowej relacji Świebodzin-Rzepin (wycięte drzewa w pasie 15 mb licząc od osi skrajnego toru kolejowego) oraz cięć związanych z realizacją inwestycji drogowych (przebudowy dróg leśnych)

5.1.5 Analiza wykonania cięć w użytkowaniu przedrębnym.

Tabela 15. Analiza wykonania cięć w użytkowaniu przedrębnym.

lp.	Wyszczególnienie		Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem Nadleśnictwo	
1	Ogółem przedrębne	Etat na 10-lecie	ha	5 621,86	5 306,90	5 368,94	16 297,70
2		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	209787,18	173307,03	197035,95	580130,16
3			ha	5521,84	5263,32	5250,75	16035,91
4			m ³ /ha	37,99	32,93	37,53	36,18
5		Stopień realizacji (pow.3:1)	%	98,22	99,18	97,80	98,39
w tym:							
7	CP-P	Rozmiar na 10-lecie	ha	100,55	69,37	69,24	239,16
8		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	2529,99	771,67	864,53	4166,19
9			ha	155,47	93,31	99,16	347,94
10			m ³ /ha	16,27	8,26	8,72	11,97

lp.	Wyszczególnienie			Obręb Łagów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem Nadleśnictwo
11		Stopień realizacji (pow.9:7)	%	154,62	134,51	143,21	145,48
12	TW	Rozmiar na 10-lecie	ha	986,48	979,64	1 149,94	3 116,06
13		Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m3	28964,34	23880,72	29483,24	82328,30
14			ha	988,76	968,23	1114,19	3071,18
15			m3/ha	29,29	24,66	26,46	26,81
16		Stopień realizacji (pow.14:12)	%	100,23	98,84	96,89	98,56
17		TP	Rozmiar na 10-lecie	ha	4534,83	4257,89	4149,76
18	Wykonanie za 10 lat obowiązywania planu		m3	162835,88	130545,47	147532,78	440914,13
19			ha	4377,61	4201,78	4037,40	12616,79
20			m ³ /ha	37,20	31,07	36,54	34,95
21	Stopień realizacji (pow.19:17)		%	96,53	98,68	97,29	97,48
22	Użytki przygodne wyk. w przedrębnych		m ³	15456,97	18109,17	19155,40	52721,54
23	Udział użytków przygodnych w przedrębnych (22:2)		%	7,37	10,45	9,72	9,09

Tabela 16. Porównanie intensywności (bez użytków przygodnych) .

Zabieg	Planowana intensywność m3/ha	Wykonana intensywność m3/ha
CP-P	7,89	11,97
Trzebieże	34,38	33,35

- ✓ Wykonanie trzebieży wczesnych na poziomie 98,56% oraz późnych w wymiarze 97,48 % wynikało z zaliczenia znacznej liczby wydzieleń z w/w wskazówkami do drzewostanów referencyjnych.
- ✓ Przekroczenie realizacji zaplanowanej powierzchni CP-P związane było z zakazem ewidencjonowania masy w ramach realizacji CP (hodowlane).
- ✓ Duża ilość użytków przygodnych to następstwo przyczyn opisanych w punkcie 9.2.2 tabela 53 (szkody wywołane przez patogena *Sphaeropsis sp.*) oraz punkcie 9.2.4 tabela 55 (szkody powodowane przez wiatry).

6. Hodowla lasu

Szczegółową analizę realizacji zadań z zakresu hodowli lasu w minionym okresie dla Nadleśnictwa Świebodzin w poszczególnych latach przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 17. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami - Nadleśnictwo Świebodzin.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszyców	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby (PIEL)	upraw (CW)	młodników (CP)	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	Plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	podsadzenia, wprowadz. II p	dolesienia luk i przeredzeń								
	powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Wykonanie za ubiegły okres według lat													
2008	67,51	0	35,02	26,87		23,99	0	422,94	150,91	148,78	0	170,83	0
2009	67,13	0	10,07	29,41	0,45	28,52	0	173,92	92,61	230,14	0	161,92	0
2010	117,88	0	34,36	50,22	2,33	24,28	2,00	220,16	165,22	245,13	0	305,22	0
2011	92,27	0	45,43	44,48	3,86	29,22	0	314,11	172,42	357,76	0	386,28	0
2012	140,01	0	43,09	68,35	0,49	20,70	0	229,50	126,33	286,02	0	272,73	0
2013	136,36	0	46,12	56,87	1,87	20,55	3,00	236,60	163,45	231,92	0	186,97	0
2014	96,60	0	84,57	111,94	0,43	12,46	72,52 ¹⁾	246,54	128,18	245,05	0	222,61	0
2015	82,67	0	102,14	36,46	0,20	14,12	0,40	272,08	150,99	191,69	0	221,73	0
2016	59,99	0	106,58	14,88	0,10	10,49	0	190,29	279,29	133,82	0	172,75	0
2017	96,60	0	90,15	30,10	2,03	10,90	0	212,93	214,84	135,19	0	174,57	0
Razem	957,02	0	597,53	469,58	11,76	195,23	77,92	2519,07	1644,24	2205,50	0	2275,21	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	1189,55	0	991,47	456,93	7,79	476,41	5,40	3072,30	2209,31	2202,01	0	2469,77	0
% wykonania	80,45	-	60,27	102,77	150,96	40,98	1442,96	81,99	74,42	100,16	-	92,12	-

¹⁾ Prace nie planowane przez UL, wykonane w ramach wprowadzania ekotonów przy autostradzie A2.

Tabela 18. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Łągów.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podsztyfów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby (PIEL)	upraw (CW)	młotników (CP)	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	Plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia, wprowadz. II p	dolesienia luk i przerzedzeń								
	powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Wykonanie za ubiegły okres według lat													
2008	15,93	0	9,72	3,65	0	6,84	0	90,33	38,31	55,45	0	34,21	0
2009	16,94	0	5,44	7,21	0	5,81	0	39,27	34,69	100,37	0	45,95	0
2010	27,11	0	22,20	21,55	0,59	11,49	0	69,60	44,62	78,71	0	88,63	0
2011	17,18	0	28,57	8,35	0,40	8,76	0	62,05	33,15	113,10	0	131,42	0
2012	32,78	0	24,68	23,03	0	8,41	0	93,13	28,23	84,19	0	83,35	0
2013	32,97	0	29,26	10,80	0,46	3,70	0	77,56	50,32	67,85	0	49,51	0
2014	43,98	0	46,78	32,27	0,28	3,30	20,39 ¹⁾	82,29	34,10	82,13	0	77,52	0
2015	23,72	0	47,99	2,84	0	4,97	0	90,55	51,99	85,48	0	79,09	0
2016	20,97	0	42,39	0	0	3,39	0	62,37	72,95	37,75	0	54,04	0
2017	19,36	0	40,00	4,96	1,68	3,58	0	71,81	40,86	37,38	0	44,47	0
Razem	250,94	0	297,03	114,66	3,41	60,25	20,39	738,96	429,22	742,31	0	688,19	0
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	328,81	0	512,98	121,95	0,75	184,07	0,00	1042,50	718,54	767,17	0	913,16	0
% wykonania	76,32	-	57,90	94,02	454,67	32,73	-	70,88	59,74	96,76	-	75,36	-

¹⁾ Prace nie planowane przez UL, wykonane w ramach wprowadzania ekotonów przy autostradzie A2.

Tabela 19. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Ołobok.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszyców	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby (PIEL)	upraw (CW)	młodników (CP)	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	Plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia, wprowadz. II p	dolesienia luk i przerzedzeń								
	powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Wykonanie za ubiegły okres według lat													
2008	21,24	0	18,52	16,59	0	12,60	0	158,96	84,09	67,63	0	66,42	0
2009	29,15	0	0	7,15	0,35	19,56	0	77,19	34,29	92,27	0	67,13	0
2010	50,24	0	4,00	17,89	1,15	9,74	2,00	61,06	71,19	92,99	0	109,60	0
2011	40,88	0	10,84	23,07	1,71	11,49	0	134,40	41,09	138,05	0	112,13	0
2012	55,10	0	5,83	18,98	0	9,31	0	68,03	58,86	147,09	0	75,58	0
2013	47,93	0	10,08	18,63	1,01	12,95	3,00	93,77	43,08	71,02	0	64,02	0
2014	26,13	0	15,85	53,30	0,15	6,26	0	74,99	51,36	76,99	0	66,48	0
2015	31,91	0	19,47	9,48	0	4,28	0,40	98,09	50,48	26,75	0	54,99	0
2016	23,23	0	27,71	6,07	0	2,66	0	72,32	106,37	42,90	0	58,11	0
2017	45,41	0	9,15	4,29	0	2,68	0	43,19	102,18	53,71	0	62,10	0
Razem	371,22	0	121,45	175,45	4,37	91,53	5,4	882,00	642,99	809,4	0	736,56	0
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	460,30	0	170,75	168,38	3,61	144,37	5,40	959,54	739,50	789,97	0	716,20	0
% wykonania	80,65	-	71,13	104,20	121,06	63,40	100,00	91,92	86,95	102,46	-	102,84	-

Tabela 20. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Świebodzin.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					Poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną					gleby (PIEL)	upraw (CW)	młodników (CP)	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	Plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia, wprowadz. II p	dolesienia luk i przerzedzeń								
	powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Wykonanie za ubiegły okres według lat													
2008	30,34	0	6,78	6,63		4,55	0	173,65	28,51	25,70	0	70,20	0
2009	21,04	0	4,63	15,05	0,10	3,15	0	57,46	23,63	37,50	0	48,84	0
2010	40,53	0	8,16	10,78	0,59	3,05	0	89,50	49,41	73,43	0	106,99	0
2011	34,21	0	6,02	13,06	1,75	8,97	0	117,66	98,18	106,61	0	142,73	0
2012	52,13	0	12,58	26,34	0,49	2,98	0	68,34	39,24	54,74	0	113,80	0
2013	55,46	0	6,78	27,44	0,40	3,90	0	65,27	70,05	93,05	0	73,44	0
2014	26,49	0	21,94	26,37		2,90	52,13 ¹⁾	89,26	42,72	85,93	0	78,61	0
2015	27,04	0	34,68	24,14	0,20	4,87	0	83,44	48,52	79,46	0	87,65	0
2016	15,79	0	36,48	8,81	0,10	4,44	0	55,60	99,97	53,17	0	60,60	0
2017	31,83	0	41,00	20,85	0,35	4,64	0	97,93	71,80	44,10	0	67,60	0
Razem	334,86	0	179,05	179,47	3,98	42,53	52,13	898,11	572,03	653,69	0	850,46	0
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	400,44	0	307,74	166,6	3,43	147,97	0	1070,26	751,27	644,87	0	840,41	0
% wykonania	83,62	-	58,18	107,73	116,03	28,74	-	83,92	76,14	101,37	-	101,20	-

¹⁾ Prace nie planowane przez UL, wykonane w ramach wprowadzania ekotonów przy autostradzie A2.

6.1 Odnowienia i zalesienia.

W minionym 10-leciu wykonano łącznie 2040,32 ha odnowień i zalesień, co stanowi 77,12% założonego planu. Zgodnie z założeniami PUL nie zalesiano gruntów nieleśnych. Szczegółowe dane dotyczące odnowień zawarte zostały w poniższych tabelach.

6.1.1 Odnowienia na powierzchniach otwartych

Tabela 21. Odnowienia na powierzchniach otwartych.

Wskazania gospodarcze	Plan [ha]	Wykonanie [ha]	Wykonanie [%]
Odnowienia halizn, płazowin i zrębów zaległych	126,15	126,15	100,00
Odnowienia halizn i zrębów bieżących	1063,40	830,87	78,13

Odnowienie zrębów zaległych i halizn było obligatoryjne i zostało wykonane w pierwszych latach obowiązywania operatu.

Na planowane 2.45 ha odnowienia halizn wykonano 15,05 ha. Powierzchnie odnowione w ramach odnowienia halizn, a nie zaplanowane w PUL to:

- 6,48 ha gruntów pokopalnianych na leśnictwie Długoszyn odnowionych w większości w wyniku sukcesji naturalnej (oddz. 35j, 46g, 46Bb, 49n, 50b),
- 1,33 ha w leśnictwie Długoszyn oddz. 46Bg, 2,48 ha w leśnictwie Myszęcín oddz. 309f, 314p – odnowienie poletka łowieckiego,
- 2,26 ha w leśnictwie Niedźwiedź oddz. 83 i – ponowne odnowienie powierzchni zrębu, na której zostały poczynione znaczne szkody od zwierzyny,
- 0,58 ha w leśnictwie Ołobok oddz. 153j – odnowienie byłej linii energetycznej,
- 0,59 ha w leśnictwie Jordanowo oddz. 268 n – w PUL powierzchnia przeznaczona do sukcesji. Brak pojawiającej się samoistnie roślinności przyczynił się do sztucznego odnowienia tej powierzchni.

Odnowienie halizn i zrębów bieżących zostało wykonane w 78,13 %. Do wykonania planu odnowień zrębów bieżących w taki wymiarze przyczyniło się m. in.:

- wyłączenie z użytkowania z przyczyn określonych w rozdziale - 5.1.2 Szczegółowa realizacja planu użytkowania rębego

- wykonane pod koniec obowiązywania PUL powierzchnie zrębowe nie zostały odnowione na skutek przelegiwania zrębów, które jest praktykowane w Nadleśnictwie Świebodzin z uwagi na zagrożenie od szeliniaka sosnowego (gat. iglaste) oraz łatwiejsze później przygotowanie powierzchni do odnowień poprzez melioracje agrotechniczne (rozdrabnianie). Zgodnie z art. 13 ust. 1. Ustawy o lasach, do ponownego wprowadzanie roślinności leśnej (uprawy leśnej) w lasach powinno dojść w okresie do 5 lat od usunięcia drzewostanu.

6.1.2 Odnowienia pod osłoną drzewostanu

Tabela 22. Zestawienie planowanej powierzchni odnowień pod osłoną z ich wykonaniem.

Wskazania gospodarcze	Plan [ha]	Wykonanie [ha]	Wykonanie [%]
Odnowienia przy rębniach złożonych	991,47	601,56	60,27
Podsadzenia produkcyjne, wprowadzanie II piętra	456,93	469,98	102,77
Dolesienia luk i przerzedzeń	7,79	11,76	150,96

Wykonanie odnowień po rębni złożonej zrealizowano na poziomie 60,27 % planu. Wynika to m.in. z:

- wyłączenia z użytkowania, a co za tym idzie z odnawiania, powierzchni zaliczonych do ekosystemów reprezentatywnych (obecnie referencyjnych) o pow. 84,65 ha,
- przelegiwania zrębów,
- zamiany rębni złożonej uprzątającej (IIAU lub IIIAU) na rębnię z cięciami częściowymi (IIA, IIIB), podyktowanej względami hodowlanymi.

Dolesienie luk wykonano na łącznej powierzchni 11,76 ha. Zwiększenie rozmiaru dolesienia luk o 3,97 ha nastąpiło wskutek odnawiania luk, które powstawały na bieżąco wskutek działania czynników abiotycznych i biotycznych (okiść, wiatr, szkodniki owadzie).

W ramach podsadzeń produkcyjnych i wprowadzania II piętra wykonano 469,98 ha, czyli 102,86 % planu. Przekroczenie realizacji planu wynika z wykonania na terenie obrębu Łągów i Świebodzin nasadzeń dogęszczających (ekotony) wzdłuż pasa autostrady w ramach porozumienia z dnia 22.03.2012 r. zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Świebodzin a Spółką Autostrada Wielkopolska II S.A. Ponadto II piętro wprowadzane też było w drzewostanach uszkodzonych przez czynniki abiotyczne i biotyczne (wiatr, okiść, szkodniki owadzie).

6.1.3 Odnowienia naturalne

W minionym okresie gospodarczym na terenie nadleśnictwa Świebodzin uznano 32,47 ha. odnowień naturalnych, co na bieżąco było uwzględniane w opisie taksacyjnym. Wykaz odnowień naturalnych uznanych w latach 2008-2017 przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 23. Odnowienia naturalne uznane w okresie 2008-2017.

Rok uznania	Rodzaj powierzchni	Adres leśny	Pow. odnowienia	Gatunek
2009	Luka	14-11-2-08-98-a	0,07	BK
2009	Rębnia III A	14-11-1-04-320-m	0,35	BK
2010	Rębnia III BU	14-11-1-04-320-l	2,25	BK
2012	Składnica drewna	14-11-1-04-123-g	0,28	AK, OS
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-154-n	0,34	SO, SW
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-154-h	0,81	SO, SW
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-153-b	0,17	BK, DB.B, OS
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-155-d	0,68	BRZ, SO
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-151-h	0,38	DB.S, BK, BRZ
2012	Zlikwidowana LE	14-11-2-08-150-c	0,58	OS, SW
2012	Poletko łowieckie	14-11-2-08-175-h	0,55	SO
2012	Poletko łowieckie	14-11-2-08-176-f	0,92	SO
2012	Poletko łowieckie	14-11-2-08-186-c	0,36	BRZ, SO
2012	Do sukcesji	14-11-3-12-12-i	0,27	OL
2012	Do sukcesji	14-11-3-12-13-t	0,28	OL
2013	Rębnia III BU	14-11-1-04-303-h-00	1,17	BK, GB
2013	II piętro	14-11-3-13-114-g-00	0,35	JW.
2014	Rębnia II A	14-11-1-01-37-c-00	2,53	BK
2014	Rębnia II A	14-11-1-01-37-b-00	1,30	BK
2014	Rębnia II A	14-11-1-01-36-k-00	1,25	BK
2014	Rębnia II A	14-11-1-01-34-a-01	3,06	BK
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-35-j-00	1,96	SO, OS, BRZ
2014	Rębnia II A	14-11-1-01-42-g-00	2,30	BK
2014	Rębnia II A	14-11-2-06-90-d-00	0,33	BK
2014	Rębnia III B	14-11-1-04-129-m-00	0,50	DB.B
2014	Rębnia III B	14-11-1-03-144-n-00	0,16	BK
2014	Rębnia I B	14-11-1-01-28-k-00	0,32	BK
2014	Sukcesja	14-11-1-04-337-s-00	0,76	OI
2014	Halizna (byłe poletko łowieckie)	14-11-3-11-309-f-00	0,42	SO
2014	Składnica drewna	14-11-1-02-297-h-00	1,77	SO, BRZ
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-46-n-00	0,30	SO, BRZ, OL, WB
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-46-g-00	0,44	SO, OS, BRZ
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-46B-b-00	0,52	SO, BRZ, OS, WB
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-49-n-00	0,85	SO, OS, BRZ
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-46-t-00	0,03	BK

Rok uznania	Rodzaj powierzchni	Adres leśny	Pow. odnowienia	Gatunek
2014	Grunt pokopalniany - sukcesja	14-11-1-01-50-b-00	0,82	SO, BRZ
2015	Rębnia II A	14-11-3-15-231-b-00	0,42	BK
2016	Rębnia III B	14-11-1-04-320-0-00	1,90	BK
2017	Rębnia IC	14-11-3 -12-284-f-01	0,72	So
Razem			32,47	

6.2 Poprawki i uzupełnienia

Poprawki i uzupełnienia zostały zaprojektowane w PUL w wysokości 476,41 ha. Wykonanie poprawek i uzupełnień wyniosło 195,23 ha, co stanowi 40,98 % PUL. Poprawki i uzupełnienia wykonywane były według potrzeb hodowlanych. Niepełna ich realizacja wynika z dobrych udatności zakładanych upraw oraz odstąpienia od realizacji użytkowania rębnego na części pozycji, a co za tym idzie od ich odnawiania. Wykonane w minionym 10 – leciu poprawki stanowiły 9,57 % powierzchni wszystkich odnowień i zalesień ogółem.

6.3 Wprowadzanie podszytów

W nadleśnictwie na plan 5,40 ha wprowadzono 77,92 ha podszytów, co stanowi 1442,96 % planu. Przekroczenie planu wynika z wykonania na terenie obrębu Łągów i Świebodziń nasadzeń dogęszczających (ekotony) wzdłuż pasa autostrady w ramach porozumienia z dnia 22.03.2012 r. zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Świebodziń a Spółką Autostrada Wielkopolska II S.A.

6.4 Pielęgnowanie lasu

6.4.1 Pielęgnowanie gleby

Plan pielęgnowania gleby w istniejących i w nowo zakładanych uprawach wynosił 3072,30 ha. Wykonano 2519,07 ha, tj. 81,99 %, zgodnie z faktycznymi potrzebami pielęgnowania gleby. Brak pełnej realizacji niniejszych prac jest również wynikiem niepełnego wykonania planu odnowień.

6.4.2 Czyszczenia wczesne

Plan czyszczeń wczesnych na istniejących i nowo zakładanych uprawach wynosił 2209,31 ha, z czego wykonano 1644,24 ha, tj. 74,42 % planu. Niepełne wykonanie zaplanowanego rozmiaru czyszczeń wczesnych wynika, podobnie jak w przypadku pielęgnowania gleby, z niepełnej realizacji planu odnowień. Ponadto część powierzchni nie zakwalifikowała się do przeprowadzenia zabiegu CW z uwagi na zbyt młody wiek.

6.4.3 Czyszczenia późne

W nadleśnictwie na plan 2202,01 ha wykonano w minionym 10-leciu 2205,50 ha czyszczeń późnych, co stanowi 100,16 % planu. Wszystkie zabiegi w tym zakresie wykonano zgodnie z potrzebami hodowlanymi drzewostanów.

6.5 Melioracje agrotechniczne

W mijającym okresie na plan 2469,77 ha, wykonano 2275,21 ha, co stanowi 92,12 %. Prace polegały w szczególności na usunięciu podszytów i podrostów (na etapie realizacji cięć rębnych) z powierzchni przeznaczonej do odnowienia, na oczyszczeniu jej ze zbędnej roślinności (krzewów, krzewinek itp.) oraz pozostałości po pozyskanym na tej powierzchni surowcu drzewnym, jak również zwalczaniu chwastów herbicydami przed założeniem uprawy. Ilość ta została podyktowana faktycznymi potrzebami hodowlanymi.

6.6 Zalesienia gruntów porolnych

W okresie 2008-2017 w nadleśnictwie Świebodzin nie miało miejsca zalesianie gruntów porolnych.

6.7 Selekcja, nasiennictwo, szkółkarstwo

6.7.1 Drzewostany nasienne

Potrzeby nasienne Nadleśnictwa Świebodzin realizowane są za sprawą wyłączonych oraz gospodarczych drzewostanów nasiennych zgodnie z poniższymi tabelami:

Tabela 24. Wyłączone drzewostany nasienne na terenie Nadleśnictwa Świebodzin

Gatunek panujący	Obręby						Nadleśnictwo	
	Łagów		Ołobok		Świebodzin			
	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha
Buk	3	37,92	-	-	-	-	3	37,92
Dąb bezszypułkowy	2	15,61	-	-	-	-	2	15,61
Sosna	4	49,07	-	-	-	-	4	49,07
Razem	9	102,60	-	-	-	-	9	102,60

Tabela 25. Gospodarcze drzewostany nasienne na terenie Nadleśnictwa Świebodzin.

Gatunek panujący	Obręby						Nadleśnictwo	
	Łagów		Ołobok		Świebodzin			
	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha	szt.	ha
Sosna	9	205,44	1	61,88	6	87,36	16	354,68
Buk	4	60,22	-	-	1	3,00	5	63,20
Świerk	1	2,20	-	-	-	-	1	2,20
Brzoza	1	6,12	-	-	-	-	1	6,12
Daglezja	1	5,01	-	-	1	3,59	2	8,60
Dąb bezszypułkowy	3	12,89	-	-	-	-	3	12,89
Dąb szypułkowy	-	-	-	-	1	2,25	-	-
Modrzew	-	-	-	-	1	4,45	1	4,45
Olsza	-	-	-	-	2	14,20	2	14,20
Razem	20	293,35	1	61,88	12	114,85	33	468,61

6.7.2 Drzewostany zachowawcze

W Nadleśnictwie Świebodzin planowane jest utworzenie drzewostanu zachowawczego w leśnictwie Toporów w oddziale 204 d. Wielopokoleniowy drzewostan bukowy o powierzchni 4,81 ha, będący w klasie odnowienia z grupowo występującymi wartościowymi dębami w wieku 284 lat i bukami w tym samym wieku, został pozytywnie zaopiniowany przez Krajową Komisję, która zaleciła zarejestrować go w pierwszej części rejestru LMP jako zachowawczy. Planuje się z drzewostanu tego pozyskiwać nasion dęba i buka celem założenia uprawy zachowawczej ex situ, dla utworzenia której wytypowano w leśnictwie Toporów oddział 284 a opow. 8,82 ha.

6.7.3 Drzewa mateczne

Tabela 26. Wykaz drzew matecznych na terenie Nadleśnictwa Świebodzin

L.p.	Leśnictwo	Obręb	Region nasienny*	Nr KR LMP BNL	Rok uznania	Gatunek	Oddział pododdział	Nr IBL	Nr RLMP_LP
1.	Dolina	Łagów	So30	MP/3/39100/05	1973	So	166 g	980	26 842
2.	Dolina	Łagów	So30	MP/3/39099/05	1973	So	166 g	981	26 841

L.p.	Leśnictwo	Obręb	Region nasienny*	Nr KR LMP BNL	Rok uznania	Gatunek	Oddział pododdział	Nr IBL	Nr RLMP_LP
3.	Dolina	Łagów	So30	MP/3/39098/05	1987	So	166 c	3686	26 840
4.	Dolina	Łagów	So30	MP/3/39097/05	1973	So	166 c	979	26 839
5.	Dolina	Łagów	So30	MP/3/39101/05	1973	So	166 b	982	26 835

6.7.4 Plantacja nasienna dęba bezszypułkowego

Plantacja dęba bezszypułkowego o pow. 6,99 ha została założona w roku 2002 w celu realizacji zadań wynikających z „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych w Polsce na lata 1991-2010”. Obiekt ten znajduje się w obrębie Ołobok, na terenie leśnictwa Międzylesie, w oddziale 269A f 00. Na sześciu kwaterach wysadzono pierwotnie 1736 sztuczki reprezentujące 41 klonów drzew matecznych.

Według stanu na 2017 rok pozostało na gruncie 1120 szczepów, co stanowi 65 % pierwotnej liczby szczepów oraz pozyskano 5448,35 kg nasion.

Pozyskanie latami kształtowało się następująco: 2006 rok – 3,95 kg, 2009 rok – 414,40 kg, 2012 rok – 196 kg, 2015 rok – 470 kg, 2016 rok – 4364 kg.

6.7.5 Uprawy pochodne

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin w każdym z trzech obrębów wyznaczono bloki upraw pochodnych. Obręb Łagów jako całość uznano blokiem upraw pochodnych sosny zwyczajnej, w obrębie Świebodzin wyznaczono trzy bloki upraw pochodnych, również z przeznaczeniem dla sosny zwyczajnej, dla których materiał nasienny pochodził z WDN zlokalizowanych w obrębie Łagów (oddz. 215j, 241a,b, 166b,c,g, 137f, 138f,g, 244i). Sporadycznie nasiona pochodziły z plantacji nasiennej z Nadleśnictwa Gubin i Sulechów. W obrębie Ołobok wyznaczono trzy bloki upraw pochodnych dla buka pospolitego, do założenia których wykorzystywano nasiona z WDN zlokalizowanego w oddz. 30a,b w obrębie Łagów.

W 2017 roku Nadleśnictwo Świebodzin dokonało weryfikacji istniejących bloków. Stan poprzedni obowiązujący do 31.12.2017 oraz aktualne rozmieszczenie bloków upraw pochodnych zostaną przedstawione poniżej:

Tabela 27. Wykaz poprzednich oraz aktualnych bloków upraw pochodnych

Obręb Łagów - stan do 31.12.2017 r.

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia założonych upraw
			[ha]	
I	So	cały obręb	8260,35	1512,71

Obręb Łągów - stan od 01.01.2018 r. (W kolumnie lokalizacja znajdują się adresy leśne zgodnie z PUL 2008-2017)

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia istniejących upraw
			[ha]	
IA	So	66b-f, 70c-l, 71b, f-h, 72b, c, 76k, 77i-k, 78c-g, i	82,20	21,17
IB	So	135b, c, 141b-d, h, i, k-m, 142c, h	49,70	21,95
IC	So	299a, b, h, j, 300b, i-n, 304 a, b, f-i, n, 305a-d, g-j, l, 317a, b, d, j, 318a-c, f, h, i	90,15	69,5
ID	So	274f, 291a, b, 292a, c, 293d, f, g, 294c, f, 314b, c, f-h, 315a, b, f	69,20	29,64
II	Bk	40Aj, 46Ag, n	39,81	0,00
III	Bk	40k, l, 46b, c, h, j-l, 47a, c	26,37	6,91
IV	Bk	218a, c, d, g, j, k, 219j, p, r, 244d, 245a, b	34,48	17,33
V	Db.b	86c, f	22,39	1,39
VI	Db.b	103d, 108a	21,50	0,00
Razem obręb Łągów			435,8	167,89

Obręb Ołobok - stan do 31.12.2017 r.

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia założonych upraw
			[ha]	
I	Bk	61 a, b, k	16,20	14,18
II	BK	155b, 155Aa,c,d,g,h, 156 a,b,c,d	61,11	26,41
III	Bk	262j, 262A, 262B, 263h, 264f, 265l, 266j, 269Aa,b,d, 284a	78,02	60,22
Razem obręb Ołobok				100,81

Obręb Ołobok - stan od 01.01.2018 r. (W kolumnie lokalizacja znajdują się adresy leśne zgodnie z PUL 2008-2017)

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia istniejących upraw
			[ha]	
I	Bk	61a, b, k	16,20	14,18
II	Bk	155b, 155Aa, g, 156a,b,c,d	53,68	24,74
IIIA	Bk	262j, 262Ab, 262Ba, 263h, 264f	65,86	60,57
IIIB	Bk	265l, 266j, 269Aa,b,d, 284a	33,21	33,21
Razem obręb Ołobok			168,95	132,7

Obręb Świebodzin - stan do 31.12.2017 r.

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia założonych upraw
			[ha]	
I	So	165-184	426,51	93,56
II	So	150,151,154,155	94,23	27,25
III	So	216-232	389,26	34,85
Razem obręb Świebodzin				155,66

Obręb Świebodzin - stan od 01.01.2018 r. (W kolumnie lokalizacja znajdują się adresy leśne zgodnie z PUL 2008-2017)

Numer bloku upraw pochodnych	Gatunek	Lokalizacja [oddziały]	Powierzchnia ogólna bloku	Powierzchnia istniejących upraw
			[ha]	
IA	So	165b, c, 166c, f, 167b, d, 171a, 172b-d, f	53,26	12,16
IB	So	175b, c, f, 176a-h, 177a, d, f, 181b	41,28	18,80
IC	So	183h, 184b-f, i	24,34	9,74
II	So	150d, f, i-l, n, 151a-f, i-m, o, p	47,23	26,28
IIIA	So	217b, d, 218a, 226b-d, 226g, i, j, 227c-f, h	53,22	11,78
IIIB	So	220b-d, g, k, n, 221a	16,53	7,21
IV	So	236a-c, i, j	23,23	0,00
Razem obręb Świebodzin			259,09	85,97

Tabela 28. Wykaz drzewostanów wyznaczonych jako źródła nasion.

Lp.	L-ctwo (nr)	Oddz. poddz.	Gat.	Nr KR LMP_BNL	Nr RL MP_LP	Region nasienny
1	Łągów	261 I	Jawor	26 795	MP/1/43040/05	30
2	Bucze	340 a	Dąb czerwony	26 834	MP/1/43039/05	
3	Niedźwiedz	23 a,g	Lipa drobnolistna	26 782	MP/1/46127/06	
4	Myszęcin	297 i	Grab	26 823	MP/1/43041/05	

6.7.6 Szkółkarstwo Leśne

Nadleśnictwo Świebodzin prowadzi produkcję materiału sadzeniowego na szkółce leśnej położonej na terenie leśnictwa Ołobok (od 01 stycznia 2018 r. na terenie leśnictwa Krzeczkowo). Szkółka została założona w roku 1972. Powierzchnia ogólna wynosi 10,45 ha. Sama powierzchnia produkcyjna to 7,45 ha, w tym 0,12 ha stanowi produkcja w tunelach foliowych. Szkółka podzielona jest na 4 kwatery, przedzielone pasami

wiatrochronnymi. W bezpośrednim sąsiedztwie szkółki zlokalizowana jest kompostownia o pow. 0,52 ha z utwardzonym placem składowym, na którym gromadzi się torf i korę do przerobienia na kompost.

Szkółka leśna Ołobok posiada własną stałą deszczownię sterowaną komputerowo, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania umożliwiające precyzyjne i równomierne podawanie wody podczas nawadniania ze zbiornika o pow. 0,20 ha, który został umieszczony na kwaterze I-ej. Nowa deszczownia umożliwia stosowanie na szeroką skalę nawożenia dolistnego i doglebowego sadzonek.

W skład zaplecza socjalno-technicznego szkółki wchodzi:

- budynek socjalny wraz z zapleczem technologicznym, które stanowią: stół do kiełkowania nasion, 2 stoły stalowe do przebierania nasion, młyn nożowy, drylownica do nasion, wagosuszarka, inkubator, waga elektroniczna, pehametr, wodomierz oraz lupa z lampą.
- chłodnia oraz pomieszczenia z urządzeniami do termoterapii i przysposabiania nasion,
- magazyn środków chemicznych,
- dwie wiaty na sprzęt i do przechowywania nasion w okresie zbioru,
- garaże, magazyny,
- zaplecze edukacyjno-rekreacyjne (posadowione w plenerze tablice edukacyjne, zadaszona wiatka z miejscem na ognisko).

Nadleśnictwo Świebodzin w oparciu o Zarządzenie nr 24 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie realizacji programu rozwoju szkółkarstwa leśnego w jednostkach organizacyjnych RDLP w Zielonej Górze na lata 2009-2015 (Znak sprawy ZZ-7141-6/09) – realizuje „Kierunki rozwoju szkółkarstwa w RDLP Zielona Góra na lata 2009 – 2015”.

Tabela 29. Realizacja potrzeb programu rozwoju szkółkarstwa leśnego

Rok realizacji	Realizacja potrzeb w zakresie:		Potrzeby do realizacji
	Inwestycji	Zakupu maszyn i urządzeń szkółkarskich	
2008/2009	Modernizacja deszczowni z wykonaniem jej pełnej automatyki, w tym budowa pompowni	-	-
2008	Nowy system zasilania szkółki	-	-
2008	Utwardzenie placu składowego do kompostu i drogijazdowej do kompostowni	-	-
2009	Nowe ogrodzenie szkółki z drewnianą bramą wjazdową	-	-
2009	Drenaż powierzchni uprawnych	-	-
2009	Budowa nowych konstrukcji namiotów foliowych i wyposażenie ich w nowoczesne systemy nawadniania	-	-
2010	Wykonanie przyłącza do sieci kanalizacyjnej	-	-
2011	Wiatka drewniana (zadaszenie) nad miejscem myjni sprzętu po środkach chemicznych	-	-
2014	-	Opryskiwacz szkółkarski OS-1	-
2016	-	Stół do kiełkowania nasion	-
2016	-	Młyn nożowy Macerator M-100	-
2016	-	Drylownica Plum DT500	-
2016	-	2 stoły stalowe z 4	-

Rok realizacji	Realizacja potrzeb w zakresie:		Potrzeby do realizacji
	Inwestycji	Zakupu maszyn i urządzeń szkółkarskich	
		szufladami	
2016	-	Waga Defender 3000	-
2016	Budynek socjalny wraz z zapleczem technologicznym o powierzchni 193,40 m ²	-	-
2017	-	Zakup łopaty mechanicznej	

Średnioroczna produkcja sadzonek w ostatnim dziesięcioleciu kształtowała się na poziomie 3 mln sadzonek i zaspakajała potrzeby nadleśnictwa. Sporadycznie dokonywano zakupów pojawiających się niedoborów. Nadmiary sadzonek sprzedawano innym nadleśnictwom

Tabela 30. Produkcja materiału sadzeniowego (tys. szt.) – średnia z ostatniego 10-lecia

Gatunek materiału sadzeniowego	Średnioroczna produkcja sadzonek	
	tys. szt.	%
SO	1000	33,48
SW	55	1,84
DG	27	0,90
MD	31	1,04
DB.B	477	15,97
DB.S	176	5,89
BRZ	62	2,08
BK	1008	33,75
LP	40	1,34
GB	26	0,87
JW	21	0,70
OL	37	1,24
Pozostałe	27	0,90
RAZEM	2987	100,00

7. Ocena wpływu gospodarki leśnej na stan lasu

7.1 Ocena zasobów drzewnych

Syntetyczne zestawienie tabeli klas wieku pod względem zajmowanej powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha wg przyszłego planu u.I (stan na 01.01.2018 r.) w porównaniu do poprzedniego planu u. I (stan na 01.01.2008 r.) przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 31. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Nadleśnictwo Świebodzin.

Klasy wieku	Nadleśnictwo wg planu na lata 2008-2017			Nadleśnictwo wg planu na lata 2018-2027			Różnica ±		
	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha
	%	%		%	%				
Leśna nie zalesiona	268,93 1,2	3245 0,1	12	334,66 1,45	4098 0,06	12	65,73	853	0
I a	997,71 4,4	475 0,0	0	1173,66 5,12	780 0,01	1	175,95	305	1
I b	1431,48 6,3	22100 0,4	15	1137,27 4,96	20710 0,28	18	-294,21	-1390	3
II a	1189,26 5,2	164165 2,6	138	1484,08 6,48	208290 2,8	140	294,82	44125	2
II b	2073,13 9,1	514155 8,0	248	1184,05 5,17	289225 3,88	244	-889,08	-224930	-4
III a	4477,74 19,6	1387640 21,6	310	2056,47 8,97	720425 9,67	350	-2421,27	-667215	40
III b	3027,95 13,2	996755 15,6	329	4471,74 19,52	1813690 24,35	406	1443,79	816935	77
IV a	1796,75 7,9	598515 9,3	333	2934,02 12,8	1149655 15,43	392	1137,27	551140	59
IV b	2184,90 9,6	812955 12,7	372	1690,46 7,38	688595 9,24	407	-494,44	-124360	35
V a	1670,60 7,3	618150 9,6	370	2163,31 9,44	918125 12,32	424	492,71	299975	54
V b	1086,21 4,7	379630 5,9	349	986,24 4,3	416415 5,59	422	-99,97	36785	73
VI i starsze	1684,59 7,4	661855 10,3	393	1462,49 6,38	639465 8,58	437	-222,10	-22390	44
KO	856,45 3,7	206545 3,2	241	1523,96 6,65	442295 5,94	290	667,51	235750	49
KDO	102,24 0,4	27325 0,4	267	315,48 1,38	102870 1,38	326	213,24	75545	59
Przestoje na gr. zal.	- -	21609 0,3	-	- -	35260 0,47	-	-	-	-
Razem pow.zal.	22579,01 98,2	6411874 99,5	284	22583,23 98,54	7445800 99,94	330	4,22	1033926	46
Ogółem pow.zal. i nie zal.	22847,94 100	6415119 100	281	22917,89 100	7449898 100	325	69,95	1034779	44

Tabela 32. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Łągów.

Klasy wieku	Ob. Łągów wg planu na lata 2008-2017			Ob. Łągów wg planu na lata 2018-2027			Różnica ±		
	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha
	%	%		%	%				
Leśna nie zalesiona	81,68 1,0	1675 0,1	20	98,11 1,18	683 0,02	7	16,43	-992	-13
I a	240,19 2,9	155 0,0	1	334,53 4,03	470 0,02	1	94,34	315	0
I b	465,07 5,6	7745 0,3	17	283,91 3,42	5240 0,18	18	-181,16	-2505	1
II a	337,59 4,1	44545 1,7	132	476,11 5,74	72345 2,47	152	138,52	27800	20
II b	714,14 8,6	178305 7,0	250	357,97 4,32	89675 3,06	251	-356,17	-88630	1
III a	1168,16 14,2	363095 14,2	311	714,00 8,61	263680 8,99	369	-454,16	-99415	58
III b	860,02 10,4	290180 11,4	337	1141,33 13,79	473175 16,14	415	281,31	182995	78
IV a	541,03 6,6	186740 7,3	345	809,49 9,76	340220 11,61	420	268,46	153480	75
IV b	1091,17 13,2	432120 16,9	396	524,24 6,32	220135 7,51	420	-566,93	-211985	24
V a	746,94 9,0	290250 11,4	388	1057,52 12,75	477735 16,29	452	312,33	187485	64
V b	520,90 6,3	198865 7,8	382	424,13 5,12	186815 6,37	440	-96,77	-12050	58
VI i starsze	1046,30 12,6	435620 17,1	416	976,04 11,8	450745 15,38	462	-70,26	15125	46
KO	409,45 5,0	104150 4,1	254	872,58 10,52	267645 9,13	307	465,4	163495	52
KDO	37,71 0,5	11200 0,4	297	221,56 2,67	74185 2,53	335	181	62985	41
Przestoje na gr. zal.	-	7269 0,3	-	-	8668 0,30	-	-	1399	-
Razem pow.zal.	8178,67 99,0	2550239 99,9	312	8193,41 98,82	2930733 99,98	358	15,91	380494	45
Ogółem pow.zal. i nie zal.	8260,35 100	2551914 100	310	8291,52 100	2931416 100	354	32,34	379502	43

Tabela 33. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Ołobok.

Klasy wieku	Ob. Ołobok wg planu na lata 2008-2017			Ob. Ołobok wg planu na lata 2018-2027			Różnica ±		
	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha
	%	%		%	%				
Leśna nie zalesiona	100,76 1,4	824 0,1	8	144,82 2,08	2126 0,10	17	44,06	1302	9
I a	435,39 6,0	35 0,0	1	435,88 6,26	255 0,01	1	0,49	220	0
I b	510,79 7,1	4260 02	8	445,53 6,39	6605 0,32	15	-65,26	2345	7
II a	349,97 4,9	50345 2,7	144	538,21 7,72	65445 3,16	122	188,24	15100	-22
II b	676,88 9,4	169700 9,2	251	334,25 4,8	74285 3,59	222	-342,63	-95415	-29
III a	1621,95 22,5	478835 25,9	295	624,44 8,96	220375 10,64	353	-997,51	-258460	57
III b	1117,64 15,5	359285 19,5	321	1550,61 22,25	602500 29,07	389	432,97	243215	67
IV a	584,35 8,1	190545 10,3	326	1098,82 15,77	418315 20,19	381	514,47	227770	54
IV b	544,15 7,6	186835 10,1	343	527,42 7,57	199650 9,64	379	-16,73	12815	36
V a	434,25 6,0	154585 18,4	356	532,83 7,65	217425 10,50	408	98,58	62840	52
V b	266,17 3,7	79445 4,3	298	265,82 3,81	108380 5,23	408	-0,35	28935	110
VI i starsze	319 4,3	106200 5,8	254	225,59 3,24	82020 3,96	364	-93,41	-24180	110
KO	210,08 2,9	48245 2,6	230	226,53 3,25	58250 2,81	257	16,45	10005	27
KDO	43,84 0,6	10845 0,6	247	17,71 0,25	5080 0,25	287	-26,13	-5765	40
Przestoje na gr. zal.	- -	6136 0,3	-	-	10900 0,53	-	-	4764	-
Razem pow.zal.	7114,46 98,6	1845296 99,9	259	6823,64 97,92	2069485 99,90	303	-290,82	224189	44
Ogółem pow.zal. i nie zal.	7215,22 100	1846120 100	256	6968,46 100	2071611 100	297	-246,76	225491	41

Tabela 34. Zestawienie powierzchni zalesionej i niezalesionej, miąższości oraz przeciętnego zapasu na 1 ha – Obręb Świebodzin.

Klasy wieku	Ob. Świebodzin wg planu na lata 2008-2017			Ob. Świebodzin wg planu na lata 2018-2027			Różnica ±		
	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha	ha	m ³	Przec. Zasob. m ³ /ha
	%	%		%	%				
Leśna niezalesiona	86,49 1,2	746 0,1	9	91,73 1,20	1289 0,06	14	6,52	543	5
I a	322,13 4,4	285 0,0	1	403,25 5,27	55 0,00	0	81,12	-230	-1
I b	455,62 6,2	10095 0,5	22	407,83 5,33	8865 0,36	22	-47,79	-1230	0
II a	501,70 6,8	69275 3,4	138	469,76 6,13	70500 2,88	150	-31,94	1225	12
II b	682,11 9,3	166150 8,2	244	491,83 6,42	125265 5,12	255	-190,28	-40885	11
III a	1687,63 22,9	545710 27,1	323	718,03 9,38	236370 9,66	329	-969,60	-309340	6
III b	1050,29 14,2	347290 17,2	331	1779,80 23,24	738015 30,16	415	729,51	390725	84
IV a	671,37 9,1	221230 11,0	330	1025,71 13,39	391120 15,98	381	354,34	169890	51
IV b	549,58 7,5	194000 9,6	353	638,80 8,34	268810 10,99	421	89,22	74810	68
V a	489,41 6,6	173315 8,6	354	572,96 7,48	222965 9,11	389	83,55	49650	35
V b	299,14 4,0	101320 5,0	339	296,29 3,87	121220 4,95	409	-2,85	19900	70
VI i starsze	319,29 4,3	120035 5,9	376	260,86 3,40	106700 4,37	409	-58,43	-13335	33
KO	236,92 3,2	54150 2,7	229	424,85 5,55	116400 4,76	274	187,93	62250	45
KDO	20,69 0,3	5280 0,3	255	76,21 0,00	23605 0,96	310	55,52	18325	55
Przestoje na gr. zal.	- -	8204 0,4	-	-- --	15692 0,64	--		7488	
Razem pow.zal.	7285,88 98,8	2016339 99,9	277	7566,18 98,80	2445582 99,95	323	280,30	429243	46
Ogółem pow.zal. i nie zal.	7372,37 100	2017085 100	274	7657,91 100	2446871 100	320	286,82	429786	46

Z porównania danych zawartych w tabeli 31 wynika, że przez ostatnie 10 lat nastąpił znaczny wzrost miąższości drzewostanów o 1035384m³ (16,14%). Przeciętna zasobność na powierzchni zalesionej jest o 45 m³ większa w porównaniu do poprzedniego okresu gospodarczego. Wzrost notuje się we wszystkich klasach wieku (szczególnie w IIIb) wyjątek stanowią I a, I b, II a i II b, w których odnotowuje się tendencje spadkowe. Pozostawianie kęp starodrzewu na zrębach spowodował wzrost udziału grubizny w przestojach na gruntach zalesionych.

Tabela 35. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urządzenia lasu – Nadleśnictwo Świebodzin

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	01.01.1988	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II* rewizja	III* rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	22738	23228	22230	22848	22918	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	2816	4036	5145	6415	7450	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	94	97	121	138	140
		II b	m ³	159	167	212	248	244
		III a	m ³	180	215	261	310	350
		III b	m ³	201	248	277	329	406
		IV a	m ³	207	260	306	333	392
		IV b	m ³	219	262	318	372	407
		V a	m ³	227	277	320	370	424
		V b	m ³	245	276	328	349	422
		VI	m ³	272	306	343	393	420
		VII i starsze	m ³	245	278	380	-	475
		KO	m ³	259	218	260	241	290
		KDO	m ³	235	265	214	267	326
BP	m ³	-	-	-	-	-		
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow.leśnej zal. i niezal.)	m ³	132	175	231	281	325	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	53	59	63	
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	5,40	6,10	7,40	7,30	7,64	
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	4,20	5,90	-	-	-	
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,41	1,40	1,48	1,72	2,92	
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,96	1,46	1,93	2,83	3,17	
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	2,70	7,16	9,01	9,55	10,62	

Tabela 36. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Obręb Łagów

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	01.01.1988	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II* rewizja	III* rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	6706	7714	8050	8260	8292	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	1086	1576	2086	2552	2931	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	90	97	117	132	152
		II b	m ³	160	165	209	250	251
		III a	m ³	190	226	261	311	369
		III b	m ³	220	258	294	337	415
		IV a	m ³	239	280	328	345	420
		IV b	m ³	244	292	341	396	420
		V a	m ³	252	311	351	388	452
		V b	m ³	281	304	362	382	440
		VI	m ³	343	332	366	409	440
		VII i starsze	m ³	332	277	331	437	497
		KO	m ³	259	217	261	254	307
		KDO	m ³	235	268	221	297	335
	BP	m ³	-	-	-	-	-	
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow.leśnej zal. i niezal.)	m ³	162	205	259	308	354	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	49	55	60	65	72	
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	-	6,07	7,28	7,24	7,65	
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	-	-	-	-	-	
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	2,06	1,59	1,62	1,62	3,52	
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,26	1,68	2,09	2,94	3,17	
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	4,82	7,57	9,11	9,46	11,28	

Tabela 37. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu – Obręb Ołobok

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	01.01.1988	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II* rewizja	III* rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	7472	8098	6934	7215	6968	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	740	1286	1506	1846	2072	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	86	92	122	144	122
		II b	m ³	131	170	213	251	222
		III a	m ³	169	213	262	295	353
		III b	m ³	189	243	272	321	389
		IV a	m ³	187	246	284	326	381
		IV b	m ³	197	234	305	343	379
		V a	m ³	207	250	294	356	408
		V b	m ³	214	261	300	298	408
		VI	m ³	223	265	299	334	367
		VII i starsze	m ³	205	260	485	321	349
		KO	m ³	-	225	152	230	257
		KDO	m ³	-	235	120	247	287
		BP	m ³	-	-	-	-	-
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow.leśnej zal. i niezal.)	m ³	100	160	217	256	297	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	37	45	49	54	56	
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	-	6,31	7,61	7,22	7,59	
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	-	-	-	-	-	
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,97	0,98	1,40	1,79	2,51	
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,92	1,44	1,96	2,87	2,90	
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	5,29	8,42	9,06	8,56	8,54	

Tabela 38. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urzędzenia lasu –Obręb Świebodzin

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	01.01.1988	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II* rewizja	III* rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	8560	7415	7246	7373	7658	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	990	1173	1553	2017	2447	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	101	104	125	138	150
		II b	m ³	135	166	214	244	255
		III a	m ³	179	206	261	323	329
		III b	m ³	195	240	269	331	415
		IV a	m ³	197	245	289	330	381
		IV b	m ³	215	248	295	353	421
		V a	m ³	223	254	293	354	389
		V b	m ³	240	259	302	339	409
		VI	m ³	253	282	313	373	406
		VII i starsze	m ³	298	298	289	406	421
		KO	m ³	-	-	318	229	274
		KDO	m ³	-	305	261	255	310
BP	m ³	-	-	-	-	-		
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow.leśnej zal. i niezal.)	m ³	117	160	214	274	320	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	40	45	48	55	59	
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	-	6,04	7,34	7,45	7,71	
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	-	-	-	-	-	
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,20	1,62	1,43	1,76	2,64	
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,81	1,29	1,74	2,65	3,44	
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	4,01	7,01	8,57	10,41	11,91	

(*) II oraz III rewizja poprzedzone były znacznymi ruchami gruntów zarówno w zakresie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Świebodzin jak i obrębów wchodzących w jego skład.

Powyższe zestawienia wskazują na systematyczny wzrost zasobności we wszystkich klasach wieku na przestrzeni pięciu okresów planów urządzenia lasu. Zwiększa się przeciętna miąższość użytków rębnych i przedrębnych, przeciętny wiek, który obecnie wynosi 63 lata oraz spodziewany bieżący przyrost drzewostanów.

Wszystkie przedstawione powyżej wskaźniki wykazują, że gospodarka leśna i wszystkie zabiegi gospodarcze miały pozytywny wpływ na stan lasu i wielkość zasobów drzewnych.

7.2 Jakość upraw i młodników

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszły w życie nowe „Zasady hodowli lasu” będące załącznikiem do Zarządzenia nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 roku. Zgodnie z nowymi zasadami obowiązkowej ocenie podlegają jedynie uprawy pięcioletnie. Zmianie uległo również przyporządkowanie poszczególnych symboli klasyfikacyjnych do kategorii upraw oraz kryteria kwalifikacyjne oceny udatności upraw.

Tabela 39. Symbole klasyfikacyjne upraw - wykaz zmian.

Wg „Zasad hodowli lasu”	Symbol klasyfikacyjny uprawy			
	bardzo dobre	dobre	zadowalające	przepadłe
obowiązujących od 24.12.2002 r.	1-1; 1-2	1-3; 2-1; 2-2	2-3; 3-1, 3-2; 3-3; 1-4; 2-4; 3-4	4-1; 4-2; 4-3; 4-4
obowiązujących od 01.01.2012 r.	1-1	1-2	1-3; 2-1; 2-2; 2-3	3-1; 3-2; 3-3

Tabela 40. Ocena udatności 5-letnich upraw sztucznych na powierzchniach otwartych.

Rok oceny	Powierzchnia upraw (ha)			
	bardzo dobrych	dobrych	zadowalających	przepadłych
2008	75,46	8,73	0,34	-
2009	69,06	17,56	5,08	-
2010	101,14	20,71	0,53	-
2011	97,11	12,38	-	-
2012	65,25	-	-	-
2013	62,89	4,24	-	-
2014	105,24	12,64	-	-
2015	86,17	5,59	0,51	-
2016	135,30	4,71	-	-
2017	136,36	-	-	-
Razem	933,98	86,56	6,46	

Uwzględniając udatność i jakość hodowlaną uprawy 5-letnie na powierzchniach otwartych w minionym 10-leciu uzyskiwały wysokie oceny. Na 1027,00 ha ocenianych upraw aż 90,94 % uzyskało ocenę bardzo dobrą, dobrą 8,43 %, natomiast upraw z oceną zadowalającą było tylko 0,63 %. Upraw przepadłych nie odnotowano.

Tabela 41. Przeciętny stopień pokrycia upraw 5-letnich na powierzchniach otwartych

Rok oceny	Przeciętny % pokrycia
2008	93,49
2009	92,00
2010	92,40
2011	93,30
2012	90,00
2013	90,00
2014	90,00
2015	89,86
2016	90,00
2017	90,00
Średnio	91,11

Przeciętny stopień pokrycia upraw pięcioletnich na powierzchniach otwartych w latach 2008-2017 kształtował się na bardzo dobrym poziomie, wynoszącym średnio 91,11 %.

Tabela 42. Ocena udatności 5-letnich upraw sztucznych pod osłoną drzewostanu.

Rok oceny	Powierzchnia upraw (ha)			
	bardzo dobrych	dobrych	zadowalających	przepadłych
2008	114,29	24,72	0,72	-
2009	94,12	15,76	9,32	-
2010	99,59	18,81	6,68	-
2011	80,42	19,62	3,45	-
2012	57,26	4,63	-	-
2013	30,77	7,06	2,10	-
2014	58,66	28,25	-	-
2015	87,08	2,07	4,62	-
2016	82,53	19,61	9,79	-
2017	90,96	2,70	11,20	-
Razem	795,68	143,23	47,88	-

Na 986,79 ha ocenianych upraw sztucznych pod osłoną drzewostanu 80,64 % uzyskało ocenę bardzo dobrą, 14,51 % ocenę dobrą, 4,85 % stanowiły uprawy zadowolające. Przy uwzględnieniu presji zwierzyny oraz uszkodzeń od przymrozków stanowi to bardzo dobry wynik. Upraw przepadłych nie odnotowano.

Tabela 43. Przeciętny stopień pokrycia upraw 5-letnich pod osłoną drzewostanu.

Rok oceny	Przeciętny % pokrycia
2008	92,78
2009	92,16
2010	91,08
2011	92,11
2012	90,00
2013	88,69
2014	90,00
2015	88,77
2016	87,81
2017	87,33
Średnio	90,07

Przeciętny stopień pokrycia upraw pięcioletnich pod osłoną drzewostanu w latach 2008-2017 kształtował się również na bardzo dobrym poziomie, wynoszącym średnio 90,07 %.

Tabela 44. Ocena udatności 5-letnich upraw naturalnych

Odnowienie naturalne	Rok oceny	Przeciętny % pokrycia	Powierzchnia upraw (ha)			
			bardzo dobrych	dobrych	zadowolających	przepadłych
Powierzchnie otwarte	2011	95	6,50	-	-	-
Pod osłoną drzewostanu	-	-	-	-	-	-
Razem		95	6,50	-	-	-

8. Stan infrastruktury technicznej

8.1 Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – budownictwo kubaturowe.

W minionym okresie gospodarczym Nadleśnictwo zrealizowało następujące zadania w zakresie budownictwa kubaturowego:

1. Ośrodek Wypoczynkowy „Leśnik” w Łagowie:

- ✓ Budynek rekreacyjny o pow. 95,2 m²,
- ✓ Budynek sali konferencyjnej wraz z pokojami nad salą o pow. użytkowej 472,88 m²,
- ✓ Wiatę na sprzęt pływający – pow. użytkowa 81,5 m² oraz altanę na grilla – pow. użytkowa 13 m²,
- ✓ Toaletę kontenerową o pow. użytkowej 10,45 m² w raz z murem oporowym.

2. Szkołka Leśna w Ołoboku:

- ✓ Budynek pompowni o pow. użytkowej 20,0 m² wraz wykonaniem pełnej automatyki deszczowni w ramach jej modernizacji,
- ✓ Wiatę drewnianą (zadaszenie) nad miejscem myjni sprzętu po środkach chemicznych,
- ✓ Budynek socjalny o pow. użytkowej 192,4 m²

3. Siedziby leśnictw:

- ✓ Rozbudowę Leśniczówki w Rokitnicy o część mieszkalną - 28,92 m² i służbową – 14,70 m²,
- ✓ Termomodernizację budynków Leśniczówek w Lubrzy oraz w Buczy.
- ✓ Budowa Leśniczówki w Jordanowie o części mieszkalnej 99,86 m², garażu obudowanego- 38,05 m² części służbowej, 34,93m² oraz wiaty drewnianej o powierzchni 24 m².

4. Pozostałe:

- ✓ Platformę widokową o pow. użytkowej 37,69 m² na terenie Zagrodowej Hodowli Zwierzyny w Zagórz.

8.2 Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – pozostałe.

W minionym dziesięcioleciu oddano również do użytkowania poniżej wymienione obiekty:

1. Ośrodek Wypoczynkowy „Leśnik” w Łagowie:

- ✓ Plac zabaw,
- ✓ Przebudowano i rozbudowano sieć sygnalizacji pożarowej w ośrodku,
- ✓ Zagospodarowanie terenu przy sali konferencyjnej - nawierzchnia, chodniki o łącznej pow. 344 m²,
- ✓ Parking i ciągi pieszo jezdne od strony wschodniej ośrodka o łącznej pow. 854,51 m² oraz ogrodzenie o długości ok. 80mb,
- ✓ Nowe ciągi komunikacyjne wraz z platformą schodową dla osób niepełnosprawnych (od strony Jeziora Łagowskiego) 274,00 m²,
- ✓ Nowy komin z elementów systemowych o wys. 13,5 m (istniejący o wys. 22 m został rozebrany),
- ✓ Pionową platformę dla osób niepełnosprawnych przy wejściu od strony stołówki ośrodka o udźwigu 385 kg,
- ✓ Pomost drewniany przy plaży znajdującej się na terenie ośrodka,
- ✓ Agregat prądowórczy o mocy 130 kW na paliwo lekkie oraz przebudowano wiatę nad agregatem,
- ✓ Klimatyzacja stołówki wraz z przebudową wentylacji OW Leśnik.

2. Szkółka Leśna w Ołoboku:

- ✓ Zbiornik deszczowni o pojemności 697 m³ wraz z rurociągami wodnymi podziemnymi i zraszaczami nawadniającymi kwatery uprawowe i tunele foliowe w ramach modernizacji deszczowni,
- ✓ Drenaż,
- ✓ Wiatę na drewno o pow. użytkowej 14 m²,
- ✓ Nowe ogrodzenie systemowe z paneli przetłaczanych i drewnianą bramę wjazdową o łącznej dł. 1 459,12 mb,
- ✓ Linię kablową 0,4V zasilającą szkółkę o długości 580 m.

3. Zagrodowa Hodowla Zwierzyny w Zagórzcu:

- ✓ Zagrodę dla danieli wraz z odłownią i ogrodzeniami wewnętrznymi,
- ✓ Zagrody dla zajęcy nr 5 i 6 oraz zagrody wewnętrzne kryte dla zajęcy na kwaterach nr 1 i 2,
- ✓ Silosy zbożowe 2 szt. o pojemności 20 m³ każdy,
- ✓ Sieć wodociągową o długości 1264 mb, w tym część podziemna 1231 mb,
- ✓ Klatki dla zajęcy (dla par rozrodowych i dla młodych) w łącznej ilości 60 szt.

4. Siedziby leśnictw:

- ✓ Nowy komin z elementów stalowych w Leśniczówce w Międzyzlesiu o wys. 13 m,
- ✓ Przyłącze kanalizacyjne w Myszęcinie o długości 72 mb,
- ✓ Przyłącze kanalizacyjne i wodociągowe do Leśniczówki w Buczy o długości 14,0 mb,
- ✓ Ciągi pieszo-jezdne przy lokalu mieszkalnym w Rozłogach 22 i przy Leśniczówce w Lubrzy oraz w Toporowie.

5. Pozostałe:

- ✓ Zbiornik wielofunkcyjny na terenie Leśnictwa Toporów o pojemności 502,26 m³ i Myszęcin o pojemności 540,0 m³,
- ✓ Wieżę obserwacyjną przeciwpożarową o wysokości 34 m wraz z przynależnym ogrodzeniem na terenie Leśnictwa Łagów,
- ✓ Przebudowaną dostrzegalnię przeciwpożarową w Lubrzy wraz z przynależnym ogrodzeniem,
- ✓ Obiekty małej retencji (etap I): L-ctwo Bucze – rowy wraz z zastawką, L-ctwo Międzyzlesie – zbiornik bezodpływowy o poj. 1 350 m³, L-ctwo Toporów – zbiornik bezodpływowy o poj. 1 200 m³, L-ctwo Ołobok – rów i trzy zastawki, Leśnictwo Niedźwiedź – rów, zastawkę i groblę, zrealizowane w ramach projektu: „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych“,
- ✓ Obiekty małej retencji (etap II): L-ctwo Krzeczkowo 1 – 2 zastawki i rów, L-ctwo Krzeczkowo 2 – rów, 3 zastawki, bród, przepust, próg piętrzący, L-ctwo Krzeczkowo 2 – rów, 2 przepusty, zastawka, grobla, L-ctwo Długoszyn – uporządkowane źródłisko z korytem wypływu wody, rów, zastawkę na zbiorniku dolnym i na zbiorniku górnym, zrealizowane w ramach projektu: „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych“,
- ✓ Ścieżkę zdrowia przy Jeziorze Łagowskim na terenie Leśnictwa Łagów,
- ✓ Ogrodzenie budynku biurowego Nadleśnictwa od strony przedszkola o długości 51,3mb,
- ✓ Miejsce postoju dla pojazdów wraz z wyposażeniem przy drodze gminnej, dawna droga krajowa nr 3 na terenie Leśnictwa Jordanowo,
- ✓ Zastawki na cieku wodnym na terenie Leśnictwa Myszęcin,
- ✓ Ambony w łącznej ilości 200 szt.
- ✓ Instalacje fotowoltaiczne 300Wp wraz z turbiną o mocy 80w każda, na potrzeby wież przeciwpożarowych Lubrza, Łagów i Błonie,
- ✓ Rozbiórka najazdu samochodowego wraz z częściową wymianą i rozbudową nawierzchni o ok 150m² placu nadleśnictwa.

8.3 Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze inwestycyjnym – drogowe.

- ✓ Budowa drogi leśnej Leśnictwa Długoszyn, długość 1,46 km,
- ✓ Budowa drogi leśnej Leśnictwa Bucze, długość 2,00 km,
- ✓ Budowa dojazdu pożarowego Leśnictwa Toporów, długość 2,20 km,
- ✓ Przebudowa drogi Leśnictwa Łągów, długość 2,86 km,
- ✓ Budowa drogi leśnej Leśnictwa Długoszyn, długość 1,90 km,
- ✓ Budowa drogi leśnej Leśnictwa Międzylesie, długość 5,5 km,
- ✓ Przebudowa drogi Leśnictwa Staropole, długość 3,86 km,
- ✓ Przebudowa drogi Leśnej leśnictwa Lubrza, długość 2,74 km,
- ✓ Przebudowa dojazd pożarowego Leśnictwa Staropole, budowa przepustu na rzece Rakownik – zwiększenie wartości, długość 0,66 km,
- ✓ Przebudowa drogi leśnej w Leśnictwach Niedźwiedź i Ołobok, długość 2,20 km.

W minionym dziesięcioleciu w ramach inwestycji zrealizowano:

- ✓ Służba leśna -rozbudowano leśniczówkę w Rokitnicy, wykonano termomodernizację siedziby Leśnictwa Lubrza i Bucze oraz wybudowano Leśniczówkę w Jordanowie,
- ✓ OW Leśnik w Łagowie – w ramach zadań kubaturowych wybudowano budynek rekreacyjny nad Jeziorem Łagowskim, wiatę na sprzęt pływający i altanę na grilla oraz toaletę kontenerową, największym wyzwaniem była realizacja dobudowy do istniejącego budynku ośrodka sali konferencyjnej wraz z pokojami nad salą o łącznej powierzchni użytkowej 472,88 m², ponadto wykonano szereg innych ww. zadań mających na celu poprawę warunków funkcjonowania ośrodka,
- ✓ Szkołka Leśna w Ołoboku – zmodernizowano deszczownię z wykonaniem jej pełnej automatyki i wykonano drenaż powierzchni uprawnych oraz rozebrano istniejący budynek socjalny w postaci baraku z lat 80-tych ,a w jego miejsce wybudowano nowy z zapleczem technologicznym o łącznej pow. użytkowej 192,40 m², doprowadzono linię kablową 0,4V i wykonano nowe ogrodzenie z paneli systemowych,
- ✓ Zagrodowa Hodowla Zwierzy w Zagórze – poprawiono warunki prowadzenia hodowli zajęcy (nowe kwatery hodowlane, łącznie z krytymi zagrodami, posadowiono klatki dla młodego pokolenia i par rozrodowych), danieli (zagroda wraz z odłownią), rozprowadzono sieć wodociągową do kwater i posadowiono 2 silosy zbożowe do przechowywania karmy, wybudowano również platformę widokową, z której można obserwować hodowane gatunki,
- ✓ zabezpieczenie p.poż. – wybudowano nową wieżę obserwacyjną na Górze Pożrzedelskiej zbiorniki wielofunkcyjne na terenie L-ctwa Myszećin oraz Toporów, jak również przebudowano istniejącą dostrzegalnię p.poż. w Lubrzy wyposażając obiekt w nową kabinę obserwatora oraz odnawiając trzon wieży i otaczające ją ogrodzenie, każda z wież wyposażono również w panele fotowoltaiczne z turbinami w celu zapewniania prądu na wieżach,
- ✓ Nadleśnictwo brało udział w projekcie „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych“, w ramach którego zrealizowało łącznie 9 zadań na terenie Leśnictw: Długoszyn, Bucze, Toporów, Niedźwiedź, Ołobok, Międzylesie oraz Krzeczkowo.
- ✓ łącznie wybudowano 25,38 km dróg w technologii tradycyjnej o nawierzchni tłuczniowej.

8.4 Roboty w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 o charakterze remontowym – budownictwo kubaturowe.

- ✓ Rok 2008 - remonty bieżące w sześciu budynkach mieszkalnych: Leśnictw Myszęcín, Długoszyn, Międzylesie, Lubrza, Toporów i w m. Wilkowo, budynku hotelowego Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie oraz jednym gospodarczym w m. zagrodowej hodowli zwierzyny w Zagórzcu,
- ✓ Rok 2009 - remonty bieżące w jednym budynku mieszkalnym Leśnictwa Lubrza, budynku hotelowym Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie, jednym budynkiem gospodarczym leśniczówki ds. łowieckich w m. Rozłogi oraz budynku socjalnym Szkołki Leśnej w Ołoboku,
- ✓ Rok 2010 - remonty bieżące w dwóch budynkach mieszkalnych w leśnictwach Ołobok i Myszęcín, jednego ogrodzenia leśniczówki leśnictwa Staropole, budynku hotelowym Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie oraz budynku gospodarczego Nadleśnictwa,
- ✓ Rok 2011 - remonty bieżące w dwóch budynkach mieszkalnych w leśnictwach Toporów i Wilkowo, ogrodzenia leśniczówki leśnictwa Ołobok, budynku hotelowym Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie, pięciu budynków gospodarczych: w leśnictwach Ołobok, Bucze, budynku socjalnego Szkołki leśnej, budynku administracji Nadleśnictwa,
- ✓ Rok 2012 - remonty bieżące w czterech budynkach mieszkalnych w leśnictwach Długoszyn, Międzylesie, Toporów i Łagów, jednym lokalu niemieszkalnym Leśnictwa Ołobok, czterech ogrodzeń leśniczówek leśnictwa Toporów, Międzylesie, Bucze i leśniczówki do spraw łowieckich w m. Rozłogi, budynku hotelowym Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie, dwóch budynków gospodarczych leśnictwa Międzylesie i administracji nadleśnictwa oraz budynku administracji Nadleśnictwa,
- ✓ Rok 2013 - remonty bieżące w trzech budynkach mieszkalnych Leśnictw Bucze, Lubrza i Toporów, jednym lokalu niemieszkalnym leśnictwa Ołobok, ogrodzenia leśniczówki leśnictwa Lubrza, ogrodzenia siedziby nadleśnictwa, budynku hotelowego Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie, dwóch budynków gospodarczych szkołki leśnej w Ołoboki i nadleśnictwa, oraz budynku administracji Nadleśnictwa,
- ✓ Rok 2014 - remonty bieżące budynku hotelowego Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie oraz budynku mieszkalnego ds. łowieckich w Zagórzcu, dwóch budynków gospodarczych na potrzeby hodowli zwierzyny w Zagórzcu i Nadleśnictwa,
- ✓ Rok 2015 - remonty bieżące w budynku leśnictwa Toporów i lokalu mieszkalnym Leśnictwa Dolina, pięciu budynkach gospodarczych: w leśnictwach Ołobok, Bucze, leśniczówki ds. łowieckich w m. Rozłogi, zagrodowej hodowli zwierzyny w Zagórzcu oraz nadleśnictwa, budynku hotelowym oraz garażu Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie,
- ✓ Rok 2016 - remont bieżący pięciu budynków mieszkalnych: Leśnictwa Łagów, Ołobok, Międzylesie, Bucze, Lubrza oraz w m. Gronów, lokalu mieszkalnego kancelarii Krzeczkowo i Chociule, oraz budynku hotelowym oraz garażu Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie,
- ✓ Rok 2017- remont bieżący leśniczówki do spraw łowieckich w m. Rozłogi, budynku gospodarczego, budynku garażowego i hotelowego Ośrodka Wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie, budynku gospodarczego na potrzeby szkołki leśnej w Ołoboku.

8.5 Roboty remontowe w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 – budownictwo drogowe.

- ✓ Rok 2011 - remonty bieżące dróg leśnych w trzech Leśnictwach (Krzeczkowo, Toporów, Dolina) o łącznej długości dróg ok. 5,9 km
- ✓ Rok 2012 - remonty bieżące dróg leśnych w trzech Leśnictwach (Dolina, Bucze, Ołobok) na drogach o łącznej długości dróg ok. 10,43 km.
- ✓ Rok 2013 - remonty bieżące dróg leśnych w trzech Leśnictwach (Długoszyn, Międzylesie, Ołobok) na drogach o łącznej długości dróg ok. 8,34 km.
- ✓ Rok 2014 - remonty bieżące dróg leśnych w trzech Leśnictwach (Długoszyn, Bucze, Krzeczkowo) na drogach o łącznej długości dróg ok. 3,27 km.
- ✓ Rok 2015 - remonty bieżące dróg leśnych w pięciu Leśnictwach (Staropole, Niedźwiedź, Łagów, Lubrza, Toporów, Myszęcín) na drogach o łącznej długości dróg ok. 6,68 km.

- ✓ Rok 2016 remonty bieżące dróg leśnych w pięciu Leśnictwach (Łagów, Chociule, Długoszyn) na drogach o łącznej długości dróg ok. 3,20 km.
- ✓ Rok 2017 Przeprowadzono remonty bieżące dróg leśnych w pięciu Leśnictwach (Staropole, Ołobok, Łagów, Lubrza) na drogach o łącznej długości dróg ok. 2,13 km.

8.6 Roboty remontowe w zakresie infrastruktury leśnej w latach 2008-2017 – budownictwo pozostałe

- ✓ Rok 2008 - remont bieżący placu manewrowego wraz z oświetleniem terenu przy Ośrodku Wypoczynkowym w Łagowie, oraz dróg wew. na potrzeby Szkołki Leśnej w Ołoboku
- ✓ Rok 2009 - remont bieżący ciągów komunikacyjnych przy Ośrodku Wypoczynkowym „Leśnik” w Łagowie
- ✓ Rok 2010 - remont bieżący ciągów komunikacyjnych przy Ośrodku Wypoczynkowym „Leśnik” w Łagowie
- ✓ Rok 2013 - remont dróg wew. na potrzeby Szkołki Leśnej w Ołoboku
- ✓ Rok 2014 - remont bieżący zbiornika ppoż. w Toporowie
- ✓ Rok 2015 - remont bieżący zbiornika ppoż. w Myszęcinie, pomostu przy Ośrodku Wypoczynkowym „Leśnik”, stacji uzdatniania wody budynku gospodarczego hodowli zwierzyny w Zagórzcu.
- ✓ Rok 2016 - remont przepustu drogowego na szlaku turystycznym, rowerowo – pieszym wokół jeziora Wilkowskiego wykonany w ramach przedsięwzięcia wspólnego z Gminą Świebodzin
- ✓ Rok 2017 - remont dróg wew. na potrzeby Szkołki Leśnej w Ołoboku oraz zbiornika ppoż. w Zagórzcu, separatora tłuszczu przy Ośrodku Wypoczynkowym „Leśnik” w Łagowie

Na przełomie ostatnich dziesięciu lat w Nadleśnictwie przeprowadzono remonty w czternastu lokalach i budynkach mieszkalnych z przeznaczeniem na kancelarię lub leśniczówkę, trzynastu budynkach gospodarczych, jednym garażu, pięciu ogrodzeń oraz dwóch budynkach z przeznaczeniem hotelowym. Ponadto wyremontowano ok 40km dróg leśnych.

Zgodnie z Polityką Mieszaniową dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2015-2030, na rok 2019 zaplanowano budowę leśniczówki w Leśnictwie Staropole, a w roku 2021 w Leśnictwie Dolina. W roku 2018 planuje się budowę kancelarii dla Leśnictwa Niedźwiedź.

8.7 Infrastruktura mieszkaniowa.

Na dzień 01.01.2008 roku Nadleśnictwo posiadało w zasobach 41 lokali mieszkalnych.

W latach 2008-2017 dokonano sprzedaży 27 lokali: z art. 40a ustawy o lasach – 26 mieszkań, w tym 3 pustostany, z art. 38 ww. ustawy – 1 mieszkanie.

Obecnie w zasobach Nadleśnictwa pozostaje 14 mieszkań, w tym:

- ✓ mieszkania niezbędne 9 sztuk, w których zamieszkują leśniczowie rewirowi, leśniczy ds. łowieckich oraz zastępca nadleśniczego,
- ✓ mieszkania zbędne (do sprzedaży) 5 sztuk.

9. Rozmiar szkód powstałych w lasach przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

9.1 Ochrona upraw i młodników przed zwierzyną

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin szkody powodowane przez zwierzynę leśną w uprawach i młodnikach utrzymują się na poziomie gospodarczo znośnym.

W celu ograniczenia szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną stosowano następujące środki ochronne:

- zabezpieczenie upraw i młodników repelentami średniorocznie –362 ha,
- grodzenie upraw średniorocznie- 95 ha, 449 HM,
- mechaniczne zabezpieczenie sadzonek Md przez palikowanie średniorocznie – 0,10 ha
- ścisły kontakt z kołami łowieckimi w zakresie zagospodarowania łowisk poprzez:
  - ✓ udostępnianie powierzchni pod poletka łowieckie, pasy zaporowe,
  - ✓ regulowanie wysokości odstrzału w rocznym planie łowieckim, zależnie od poziomu występowania szkód w drzewostanach.

Zestawienie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną oraz wskaźniki uszkodzeń w układzie przed i po zmianie metodyki prezentują poniższe tabelki:

Tabela 45. Zestawienie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną przed zmianą metodyki szacowania szkód.

Rok	Uprawy /ha/			Młodniki /ha/		
	Do 20 %	21-50%	>50%	Do 20%	21-50%	>50%
2008	192,61	67,90	2,63	238,12	49,31	3,88
2009	247,71	51,57	7,23	232,66	79,24	4,62
2010	205,78	79,27	8,29	234,48	88,49	7,76
2011	174,30	90,65	10,30	160,34	74,52	17,79

Tabela 46. Zestawienie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną po zmianie metodyki szacowania szkód.

Rok	Uprawy /ha/		Młodniki /ha/		Drzewostan /ha/	
	21-40%	>41%	21-40%	>41%	21-40%	>41%
2012	85,25	33,80	111,05	24,43	9,18	2,35
2013	86,56	39,07	79,72	44,64	9,68	2,05
2014	84,35	29,19	80,02	36,05	0	1,15
2015	70,66	22,67	63,63	22,02	0	0
2016	51,88	23,57	48,78	13,08	0	0
2017	36,78	10,68	46,76	9,21	1,65	0

Tabela 47. Wskaźnik uszkodzeń upraw i młodników od zwierzyny łownej przed zmianą metodyki szacowania szkód.

Rok	Powierzchnie uszkodzone wg N-ctwa				Powierzchnie oceniane /ha/		Wskaźnik uszkodzeń%			
	Upraw /ha/		Młodników /ha/		Upraw	Młodników	Upraw		Młodników	
	całkowita	>20%	całkowita	>20%			całkowita	>20%	całkowita	>20%
2008	263	71	263	41	1613	2160	16	4	12	2
2009	307	59	314	81	1488	2325	21	3	13	3
2010	293	88	331	96	1366	2406	21	4	14	4
2011	275	101	255	94	1379	2421	20	4	11	4

Tabela 48. Wskaźnik uszkodzeń upraw i młodników od zwierzyny łownej po zmianie metodyki szacowania szkód.

Rok	Powierzchnie uszkodzone wg N-ctwa				Powierzchnie oceniane /ha/		Wskaźnik uszkodzeń %			
	Upraw /ha/		Młodników /ha/		Upraw	Młodników	Upraw		Młodników	
	całkowita	>40%	całkowita	>40%			całkowita	>40%	całkowita	>40%
2012	119	33,8	135	24,4	1336	2497	9	3	5	1
2013	126	39,1	124	44,6	1355	2552	9	3	5	2
2014	111	29,2	116	36,1	1355	2624	8	2	4	1
2015	94	22,7	86	22,0	1348	2660	7	2	3	1
2016	76	23,6	61	12,1	1502	2618	5	1	2	0
2017	48	10,7	56	9,2	1577	2552	3	1	2	0

Powyższe tabele przedstawiają powierzchnie upraw i młodników uszkodzonych przez zwierzynę oraz procentowy udział uszkodzeń w uprawach i młodnikach w stosunku do powierzchni ocenianych.

Od roku 2012 nastąpiła zmiana metodyki szacowania szkód polegająca na ustaleniu, że ocena rozmiaru szkód wyrządzonych przez ssaki określana jest w dwóch przedziałach: 21%-40% i powyżej 40% powierzchni. W związku z czym zmniejszeniu uległy powierzchniowe wskaźniki uszkodzeń które przedstawiono w tabelach nr 44 i 45. Nastąpiło zmniejszenie wielkości szkód istotnych w uprawach i młodnikach niezależnie od metodyki szacowania szkód. Jest to efekt działań podejmowanych na rzecz ograniczania szkód wyrządzanych przez zwierzynę w lesie oraz spadku liczebności populacji zwierzyny płowej.

W nadleśnictwie od 2014 roku obserwuje się wyraźny spadek wielkości szkód wyrządzanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach. Wynika to ze spadku liczebności zwierzyny płowej na terenie nadleśnictwa w wyniku realizacji założeń WŁPH na lata 2007-2017 oraz efektu działań ochronnych /tj. gradzenia i zabezpieczenie chemiczne/ podejmowanych przez lata na zakładanych uprawach.

Na terenie nadleśnictwa występują szkody wyrządzane przez bobry i gryzonie.

Tabela 49. Powierzchnia występowania szkód wyrządzanych w uprawach , młodnikach i drzewostanach przez bobry i gryzonie.

Rok	Powierzchnia uszkodzona /ha/	
	Bobry	Gryzonie
2008	3,80	0
2009	0	0
2010	1,10	0,30
2011	0	0
2012	11,53	0,50
2013	15,45	36,91
2014	3,05	0,07
2015	1,35	0,60
2016	1,78	0,80
2017	1,65	0

Dla ograniczenia szkód wyrządzanych przez gryzonie w okresie jesienno-zimowym , wykonuje się wykaszanie chwastów na przełomie sierpnia i września.

9.2 Szkody powodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogeniczne; stosowane sposoby ich ograniczenia

9.2.1 Owady

9.2.1.1 Szkodniki glebowe

Na obszarze nadleśnictwa Świebodzin występuje stałe zagrożenie ze strony szkodników glebowych (głównie larw chrabąszcza majowego). Wytypowano powierzchnie szczególnie narażone na szkody od pędraków tzw. stałe pędraczyska (Decyzja Nr 13 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 20 lutego 2007 r.), zlokalizowane na terenie obrębu Ołobok, o powierzchni ogólnej 3127,71 ha .

Co roku dokonywano kontroli zapędrczenia gleby na szkółce leśnej w Ołoboku, obowiązkowo kontrolowano wszystkie powierzchnie przeznaczone do odnowień położone na terenie stałych pędraczysk oraz grunty porolne przeznaczone do zalesienia.

W celu ograniczenia możliwości powstania ewentualnych szkód, działania ochronne polegają na wdrażaniu odpowiednich zabiegów hodowlanych na zagrożonych powierzchniach.

Powierzchnie zagrożone przez pędraki w poszczególnych latach przedstawia 47.

Tabela 50. Zestawienie powierzchni zagrożonych przez pędraki .

Rok	Powierzchnie zagrożone /ha/
2008	3,20
2009	6,60
2010	13,59
2011	6,12
2012	14,73
2013	1,70
2014	1,91
2015	0,62
2016	15,85
2017	0,77

W 2008 roku został przeprowadzony zabieg chemicznego zwalczania chrabąszcza majowego przy użyciu śmigłowca na powierzchni 308,91 ha w leśnictwie Dolina , Chociule, Węgrzynice i przy Szkółce Ołobok. Zastosowano środek Mospilan 20SP.

9.2.1.2 Szkodniki upraw

✓ Szeliniak sosnowiec:

Występowanie i zwalczanie szkodnika w ostatnim dziesięcioleciu przedstawia poniższa tabela:

Tabela 51. Powierzchnia na której wykładano pułapki na szeliniaka sosnowca.

Rok	Powierzchnia objęta zabiegiem ochronnym /ha/
2008	74,13
2009	60,16
2010	107,52
2011	140,94
2012	140,54
2013	152,84
2014	136,05
2015	99,83
2016	93,67
2017	117,33

Na terenie Nadleśnictwa nie odnotowuje się występowania szeliniaka sosnowca w ilościach mogących stanowić zagrożenie dla trwałości upraw.

9.2.1.3 Szkodniki pierwotne

Z uwagi na duże zagrożenie drzewostanów położonych na terenie Nadleśnictwa Świebodzin ze strony szkodników pierwotnych sosny Decyzją nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dn. 27.06.2007r (zn. spr ZZ-O-7200-18/07) na terenie nadleśnictwa zatwierdzone zostały drzewostany uznane za pierwotne ogniska gradacyjne na łącznej powierzchni 2198,48 ha tj.:

- Pierwotne Ognisko Gradacyjne - „Niedźwiedź” o powierzchni 414,75 ha.

Obszar położony w obrębie leśnym Ołobok, na terenie leśnictwa Niedźwiedź, w oddziałach:25-35, 38-45

- Pierwotne Ognisko Gradacyjne - „Rokitnica” o powierzchni 1783,73 ha.

Obszar położony w obrębie leśnym Ołobok, na terenie leśnictw Niedźwiedź, Ołobok, Chociule, Międzylesie, w oddziałach: 228-234, 242-249, 260-267, 278-285, 295-302.

Głównymi szkodnikami pierwotnymi na terenie Nadleśnictwa są: barczatka sosnowka, brudnica mniszka. W minionym 10-leciu nie prowadzono zwalczania szkodników pierwotnych. W minionych latach występowały w

zagrożeniu „0/+” i „+” przez następujące szkodniki pierwotne: barczatkę sosnowkę, brudnicę mniszkę w leśnictwach Międzyzlesie i Niedźwiedź.

Od 2014 roku prowadzona jest w leśnictwie Długoszyn kontrola występowania miernikowców przy pomocy drzew lepowych.

9.2.1.4 Szkodniki wtórne

Cetyniec większy i mniejszy,

W minionym okresie nie odnotowano zagrożenia od wyżej wymienionych szkodników. Występowanie ich utrzymywało się na stałym niskim poziomie.

Kornik drukarz, czterooczek świerkowiec, rytownik pospolity:

Od 2015 roku obserwuje się wzrost zagrożenia ze strony tych owadów. W 2017 roku w drzewostanach opanowanych przez kornika drukarza i towarzyszące mu szkodniki wtórne Nadleśnictwo zmuszone było wykonać zręby zupełne w leśnictwach:

- ✓ Długoszyn o pow. 1,20 ha,
- ✓ Myszęcín o pow. 0,70 ha,
- ✓ Ołobok o pow. 1,32 ha.

Łącznie w ramach cięć sanitarnych pozyskano w 2017 r. masę 3399 m³ posuszu świerkowego.

Kornik modrzewiowiec:

Szkody zaobserwowano w w 2016 roku w leśnictwach Międzyzlesie i Lubrza.

W leśnictwie Międzyzlesie opanowany przez szkodnika drzewostan modrzewiowy uprzętnięto zrębem sanitarnym o pow. 0,70 ha i pozyskano drewno o masie 223 m³.

W leśnictwie Lubrza wykonano cięcia sanitarne . Usunięto 105 m³ drewna modrzewiowego.

Przyplaszczek granatek:

Szkodnik ten występuje na terenie całego nadleśnictwa , głównie w drzewostanach założonych na gruntach porolnych. Zestawienie powierzchni na których pozyskano drewno zasiedlone przez przyplaszczka granatka zawiera tabela zbiorcza nr 49.

Opiętki:

Głównie na terenie leśnictwa Długoszyn w 2013 roku zanotowano masowe występowanie drzew zasiedlonych przez opiętki i przystąpiono do ich usuwania.

Zjawisko zostało opanowane i aktualnie systematycznie usuwane są jedynie pojedyncze drzewa zasiedlone przez opiętki sp.

Zestawienie powierzchni, na których pozyskano drewno zasiedlone przez opiętki sp. zawiera tabela zbiorcza nr 49.

Tabela 52. Wykaz występowania uszkodzeń spowodowanych przez owady w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.

Rok	Powierzchnia uszkodzona /ha/									
	Barczatka sosnowka	Brudnica mniszka	Opiętki	Miernikice zwójki/drz.łis	Chrabąszcz majowy	Przypłaszek granatek	Kornik drukarz	Czteroczek świerkowiec i rytownik	Kornik ostroz. i zroszłybny	Kornik modrzewiowiec
2008	9,00	0	0	0	308,90	75,50	1,10	0	0	0
2009	300,00	0	1,50	0	108,0	0	2,20	0	0	0
2010	0	0	0	0	0	3,10	8,30	0	0	0
2011	0	0	0	0	14,74	4,14	0,10	0	0	0
2012	0	225,00	0	0	0	0,05	0,25	0	0,25	0
2013	0	0	173,22	6,85	0	21,85	1,40	0	2,50	0,15
2014	0	0	0	14,91	26,61	2,24	0	0	0	0
2015	0	0	0	111,85	0	0,66	0	0	0	0
2016	0	0	0	117,56	0	8,10	6,01	7,59	0	0,74
2017	0	0	0,10	0	0,30	0,21	16,49	4,78	0	1,02

9.2.1.5 Szkodniki kwarantannowe

Węgorzek sosnowiec:

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin nie stwierdzono występowania tego szkodnika. Badania w tym zakresie prowadzi WIORiN oddział w Świebodzinie.

9.2.2 Patogeny grzybowe

Grzyby korzeniowe z rodzaju *Heterobasidion* i *Armillaria* występują na terenie nadleśnictwa, jednak w minionym dziesięcioleciu nie odnotowano szkód o znaczeniu gospodarczym.

Co roku obserwowane są objawy chorobowe określane wiosenną osutką sosny nie mają one jednak znaczenia gospodarczego .

Zamieranie jesionu

W roku 2015 stwierdzono w Leśnictwie Długoszyn zjawisko zamierania jesionu. Objawami tymi dotknięte zostało 1,47 ha drzewostanu referencyjnego. W związku z tym, że jest to drzewostan referencyjny nie podjęto żadnych działań. Prowadzony jest tylko monitoring drzewostanu.

Zamierania pędów sosny

Zjawisko zamierania pędów sosny po raz pierwszy w Nadleśnictwie Świebodzin zaobserwowano w lipcu 2015 roku na terenie leśnictwa Krzeczkowo w oddziale 221b pojedyncze drzewa na pow. 0,59 ha. Skala zjawiska nasiliła się jesienią tego roku. Z leśnictwa Krzeczkowo wpłynęły kolejne karty sygnalizacyjne. Nie były to już sygnały o pojedynczo zamierających sosnach, ale o powierzchniowym charakterze zjawiska - karta sygnalizacyjna z 16.11.2015, opiewa już na powierzchnię 1,70 ha uszkodzonego drzewostanu.

W 2016 roku na skutek suszy panującej w 2015 roku i obniżenia wód gruntowych stwierdzono masowe występowanie grzyba *Sphaeropsis* sp. w starszych drzewostanach sosnowych, w których wykonano cięcia sanitarne na łącznej powierzchni 119,78 ha. Powierzchniowe zamieranie drzewostanów wywołane przez grzyba i suszę odnotowano także w leśnictwach Myszęcín i Chociule.

Tabela 53. Wykaz leśnictw w których wykonano zabieg usuwania drzew opianowanych przez *Sphaeropsis* sp. w Nadleśnictwie Świebodzin.

L-ctwo	Powierzchnia zabiegu /ha/		Masa pozyskanego posuszu
	Ciecie sanit.	w tym zręby sanit.	
Krzeczkowo	43,62	4,52	1759
Myszęcín	0,70	0,70	253
Chociule	2,45	2,45	551
Ołobok	18,30	0	349
Jordanowo	54,70	0	179
Razem	119,78	7,64	3091

W 2017 roku objawy chorobowe ustąpiły. Jedynie w leśnictwie Krzeczkowo na powierzchni ok.10 ha pozyskano ok 180 m³ drewna z porażonego grzybem *Sphaeropsis* sp.

9.2.3 Szkody powodowane przez zanieczyszczenia środowiska i sposób ich ograniczania

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin nie notowano w latach 2008-2017 szkód spowodowanych zanieczyszczeniem środowiska.

9.2.4 Szkody powodowane przez czynniki klimatyczne, ich natężenie i przyczyny

W omawianym 10-leciu głównymi przyczynami uszkodzeń od czynników klimatycznych na terenie Nadleśnictwa Świebodzin były zmrozenia (przymrozki) oraz podtopienia i susza letnia.

Tabela 54. Wykaz uszkodzonych powierzchni przez czynniki abiotyczne w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.

Rok	Powierzchna uszkodzona /ha/				
	Susza	przymrozki	wiatr	śnieg	podtopienia
2008	29,30	0	0	0	0,10
2009	1,50	1,30	0	0	0,50
2010	0,80	0	0	0	0,20
2011	1,20	90,40	0	1,60	0,60
2012	0	0	419	0	1,20
2013	9,47	0	519	0	0,30
2014	0	48,43	49,40	0,12	0,36
2015	9,23	0	357	0	0,06
2016	9,90	0	0,63	0	0,01
2017	0,10	0	9 450	0	0,79

Największe uszkodzenia od przymrozków w omawianym okresie stwierdzono w 2011 roku.

Największe szkody wynikające z obniżenia poziomu wód i suszy odnotowano w roku 2008 .

Ważnym czynnikiem abiotycznym powodującym zniszczenia w lasach należących do Nadleśnictwa Świebodzin są wiatry.

W 2012 roku silny wiatr uszkodził drzewostany w leśnictwach:

- ✓ Lubrza - 7000 m³
- ✓ Staropole - 1500 m³
- ✓ Międzylesie - 350 m³

W 2014 roku w wyniku huraganowych wiatrów wiejących w dniach 8 i 9 lipca powstały szkody w leśnictwach: Staropole ,Jordanowo, Chociule, Niedźwiedź. Masa powstałych złomów i wywrotów to ok. 4500 m³ drewna.

Szkody skoncentrowane były głównie na terenie leśnictwa Staropole i w tym leśnictwie wystąpiły również następujące szkody powierzchniowe :

- w oddz. 57f00 i 56b00 na pow. ok. 0,58 ha,
- w oddz. 95i99 na pow. 0,80 ha

W 2015 lipcowe wichury wyrządziły szkody w leśnictwach: Bucze, Niedźwiedź, Ołobok, Międzylesie, Lubrza, Krzeczkowo na łączną masę 8250 m³. W leśnictwie Niedźwiedź wystąpiły dwie szkody o charakterze powierzchniowym o pow. 1,60 ha. W wyniku działania huraganu Ksawery w dniach 5/6 października 2017 roku w Nadleśnictwie Świebodzin powstały na obszarze 9450 ha. złomy i wywroty o masie około 14 600 m³ oraz szkody powierzchniowe w postaci luk o powierzchni około 3,20 ha.

Tabela 55. Wykaz posusz, złomów i wywrotów pozyskanych w poszczególnych latach w Nadleśnictwie Świebodzin.

Rok	Posusz zasiedlony	Posusz pozostały	Złomy wywroty	Razem
2008	2391	3539	1418	7348
2009	1615	2346	1197	5158
2010	961	2069	1312	4342
2011	690	2022	2431	5143
2012	496	1056	12799	14351
2013	464	1405	2070	3939
2014	309	702	4681	5692
2015	177	916	14927	16020
2016	1761	1985	1754	5500
2017	2017	2836	8041	12894

9.2.5 Szkody powstałe przez pożary

Nadleśnictwo Świebodzin z uwagi na przeważające w swoim zarządzie powierzchnie kompleksów leśnych z siedliskami borowymi, zaliczone jest do **I kategorii zagrożenia pożarowego**.

W przypadku powstania pożaru lasu, działania gaśnicze prowadzone są przy użyciu sił i środków Komend Powiatowych Państwowych Straży Pożarnych w Świebodzinie i Sulęcinie, jak również jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zlokalizowanych i funkcjonujących na terenie działania wymienionych Komend.

Na terenie działania Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie, w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Świebodzin działają **24** jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym **7** jednostek włączonych do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego (KRSG).

W prowadzonych akcjach gaśniczych, a następnie w działaniach związanych z dogaszaniem oraz dozowaniem powierzchni pożarysk wykorzystywane są również :

1. Siły i środki Nadleśnictwa Świebodzin :

- ❖ samochód rozpoznawczo – gaśniczy LAND – ROVER z nasobnym modułem gaśniczym typu LZR-4 produkcji Ośrodka Techniki Leśnej w Jarocinie ze zbiornikiem na wodę o pojemności 400 litrów z dwiema liniami gaśniczymi szybkiego natarcia **60,0 m** oraz **30,0 m** oraz z dodatkowym wyposażeniem takim, jak : pilarka spalinowa, szpadle, tłumice, hydronetki, przeciągarka linowa,
- ❖ beczkowóz (meprozet) na wodę o pojemności 4.500 l. do zabezpieczania powierzchni pożarysk,
- ❖ samochód patrolowy Straży Leśnej,
- ❖ samochody administracyjne Nadleśnictwa,

2. Prywatne samochody terenowej Służby Leśnej wykorzystywane do celów służbowych.
3. Na wypadek powstania pożaru lasu dysponowane są przez Punkt Alarmowo – Dyspozycyjny Nadleśnictwa siły i środki Zakładów Usług Leśnych wykonujących usługi umowne z zakresu gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin, w tym w szczególności z zakresu ochrony lasów przed pożarami w postaci beczkowozów z wodą oraz pługów LPŻ do zabezpieczania obwodnic pożarów oraz wykonywania przerw ogniowych.

9.2.5.1 Działania gospodarcze ograniczające rozprzestrzenianie się ognia na terenach leśnych Nadleśnictwa Świebodzin.

- ❖ utrzymywanie pasów p. pożarowych **typu „A”** poprzez usuwanie martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzesanych powalonych drzew w pasie gruntów leśnych położonych przy drogach publicznych, drogach dojazdowych do obiektów turystycznych oraz przemysłowych,
- ❖ utrzymywanie pasów **typu „B”** spełniających wymogi techniczne pasów **typu „A”**, przy drogach publicznych, obiektach przemysłowych, ośrodkach wypoczynkowych, z dodatkowym pasem zmineralizowanej bruzdy o szerokości minimum 2,0 m

Tabela 56. Rozmiar utrzymywanych pasów p. pożarowych typ A oraz typu „B”

Rok	Pasy p. pożarowe typu „A” (ha)	Bruzda zmineralizowana w ramach pasów typu „B” (kmtr)
2008	408,01	9,80
2009	408,01	9,00
2010	412,01	9,00
2011	419,57	8,80
2012	428,87	8,70
2013	428,87	8,20
2014	428,87	8,20
2015	428,87	8,05
2016	425,87	8,63
2017	254,08	8,25
Ogółem	4.026,03	86,63

- ❖ urządzenie i utrzymywanie pasów typu **„BK”** w sąsiedztwie czynnej linii kolejowej relacji Warszawa – Kunowice - granica Państwa, za których założenie oraz stan techniczny odpowiada zarządca linii kolejowej, tj. PKP, PLK Zakład Linii Kolejowych w Zielonej Górze,

Uwaga ! : Nadleśnictwo Świebodzin nie utrzymuje na swoim terenie pasów przeciwpożarowych **typu „C”** oraz **typu „D”**

- ❖ szerokie prowadzenie akcji propagandowo - informacyjnej we wszystkich placówkach oświatowych, leśnych polach biwakowych, obozach harcerskich, ośrodkach wypoczynkowych, zebraniach wiejskich oraz na organizowanych imprezach okolicznościowych i festynach,
- ❖ utrzymywanie wielkowymiarowych tablic informacyjnych o treści p. pożarowej posadowionych przy drogach publicznych, których lokalizacje zostały uzgodnione z Komendantami Powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie i Sulęcinie.
- ❖ materiały promocyjne i propagandowe (plakaty, ulotki).

9.2.5.2 Zasady organizacyjno–techniczne do gaszenia pożarów lasu.

Nadleśnictwo Świebodzin dla ochrony zasobów leśnych przed pożarami, jak również do zwalczania skutków powstałych pożarów lasu, korzysta z usług lotniczych świadczonych przez Aeroklub Ziemi Lubuskiej w Przylepie, na podstawie umowy zawartej z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze. W ramach zawartej umowy, Wykonawca usług lotniczych wykonuje w okresach zagrożenia pożarowego loty patrolowe, jak również w razie potrzeby usługę lotniczą w zakresie gaszenia powstałych pożarów lasu.

I. Punkt Alarmowo - Dyspozycyjny

W Nadleśnictwie Świebodzin każdego roku w okresach zagrożenia pożarowego lasów funkcjonuje Punkt Alarmowo – Dyspozycyjny (PAD), do zadań którego należy :

- przyjmowanie informacji o zaistniałych zdarzeniach pożarowych na terenach leśnych oraz innych zagrożeniach majątku Skarbu Państwa, Lasów Państwowych,
- ustalenie miejsca powstania zagrożenia oraz prowadzenie i koordynowanie działań ratowniczych w zależności od występującego stopnia zagrożenia pożarowego lasów,
- współpraca z pełnomocnikiem Nadleśniczego oraz dowodzącymi działaniami ratowniczymi po przybyciu jednostek Straży Pożarnej,
- analiza przebiegu alarmowania ze współpracą z Regionalnym Punktem Alarmowo – Dyspozycyjnym Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze.

Punkt Alarmowo – Dyspozycyjny Nadleśnictwa Świebodzin wyposażony jest w :

- środki łączności radiowej i telefonicznej,
- wymaganą dokumentację Punktu Alarmowo - Dyspozycyjnego,
- stanowisko komputerowe z dostępem do internetu, poczty elektronicznej oraz aplikacjami *SILP –web*, *e-LAS*, *Leśnej Mapy Numerycznej* oraz obecnie wdrażanego na poziomie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze *Systemu wymiany informacji o zagrożeniach – aplikacji mDyspozytor*,
- mapę topograficzną w skali 1:25000,
- drukarkę kolorową A-3

II. Sieć obserwacyjna

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zlokalizowane są i funkcjonują 3 punkty obserwacji naziemnej, w granicach trzech obrębów leśnych : Łągów, Ołobok oraz Świebodzin. Wszystkie obiekty są dostrzegalniami

klasycznymi o konstrukcji metalowej – kratowej, metalowej – rurowej oraz żelbetowej. Zlokalizowane są w oddz. **263 d** leśnictwa Łągów, **105 f** leśnictwa Ołobok oraz **144 a** leśnictwa Lubrza. Istniejąca ilość obiektów dostrzegalni w pełni zapewnia obserwację terenów leśnych Nadleśnictwa, jak również terenów leśnych sąsiednich nadleśnictw z wykorzystaniem oraz współpracą obiektów sieci obserwacyjnej tych jednostek.

Tabela 57. Charakterystyka dostrzegalni przeciwpożarowych w Nadleśnictwie Świebodzin

L.p	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj obserwacji obserwator / kamera	Lokalizacja wg WGS 84	Lokalizacja wg PUWG 1992	Rodzaj obiektu
1	2	3	4	5	6	7
1.	Łągów	14-11-1-02-263-d	Obserwator	52 18 07 15 16 07	X =245683,93 Y =499429,26	żelbetowa
2.	Ołobok	14-11-2-08-105-f	Obserwator	52 12 21 15 20 47	X =250455,95 Y =488500,61	metalowa - kratowa
3.	Lubrza	14-11-3-13-144-a	Obserwator	52 18 22 15 28 17	X =259526,16 Y =499210,75	metalowa - rurowa

Tabela 58. Charakterystyka dostrzegalni jednostek LP graniczących z Nadleśnictwem Świebodzin

L.p	Nadleśnictwo (Leśnictwo)	Adres leśny	Rodzaj obserwacji obserwator / kamera	Lokalizacja wg WGS 84	Lokalizacja wg PUWG 1992	Rodzaj obiektu
1	2	3	4	5	6	7
1.	Babimost (Kolesin)	14-17-3-08-172-c	Obserwator	52 10 08 15 40 56	X =273187,23 Y =483290,23	metalowa - rurowa
2.	Sulechów (Przetocznica)	14-10-2-11-98-k	Obserwator	52 07 16 15 24 48	X =478844,64 Y =254543,86	metalowa - rurowa
3.	Torzym (Grabów)	14-13-2-06-156-g	Obserwator	52 18 19 15 06 12	X =234444,36 Y =500390,29	metalowa - rurowa
4.	Torzym (Debrznica)	14-13-1-03-195-m	Obserwator	52 15 02 15 03 61	X =231081,11 Y =194508,87	metalowa - rurowa
5.	Bytnica (Kosobudki)	14-20-2-08-97-j	Obserwator	52 13 25 15 11 06	X =491050,70 Y =239550,85	metalowa - kratowa
6.	Bytnica (Radnica)	14-20-1-04-231-d	Obserwator	52 06 14 15 14 24	X =242608,70 Y =477553,30	metalowa - rurowa
7.	Trzciel (Czarny Bocian)	10-29-3-09-145-f	kamera TV	52 22 25 15 40 48	X =274061,22 Y =506604,57	maszt TV

III. Sieć łączności alarmowej

Nadleśnictwo Świebodzin utrzymuje na swoim terenie sieć radiokomunikacji lądowej, jako element systemu obserwacyjno – alarmowego, działającego w paśmie Lasów Państwowych.

Podstawowe wyposażenie techniczne tworzące sieć alarmowo – dyspozycyjną Nadleśnictwa Świebodzin, to :

- maszt antenowy o wysokości 26,0 mb na terenie siedziby Nadleśnictwa,
- 2 radiotelefony bazowe (w tym 1 szt. w użyczeniu Powiatowego Stanowiska Kierowania KP PSP w Świebodzinie),
- 8 radiotelefonów przewoźnych (w tym 1 na częstotliwości PSP),
- 9 radiotelefonów noszonych (nasobnych), w tym 1 na częstotliwości PSP),
- 25 połączeń telefonicznych – stacjonarnych,
- 64 połączenia telefonii komórkowej.

Aktualny system łączności bezprzewodowej oraz sieć połączeń stacjonarnych i komórkowych na wypadek powstania zagrożenia pożarowego lub innego zagrożenia zapewnia łączność z jednostkami ratowniczymi Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej biorącymi udział w działaniach gaśniczych, jednostkami nadrzędnymi Lasów Państwowych, organami Policji i Prokuratury oraz pracownikami Służby Leśnej.

IV. Bazy sprzętu pożarowego

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin urządzonych jest **5** baz sprzętu pożarowego wyposażonych w podręczny sprzęt zgodnie z obowiązującym etatem :

- ❖ **1** baza centralna w siedzibie Nadleśnictwa Świebodzin.
- ❖ **4** bazy pomocnicze sprzętu p. pożarowego zlokalizowane na terenie obrębów leśnych w siedzibach leśnictw : Dolina, Toporów, Ołobok, Lubrza

Tabela 59. Zestawienie baz sprzętu przeciwpożarowego.

Lp.	Adres bazy sprzętu	Leśnictwo	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	ul. Wojska Polskiego 3 66-200 Świebodzin	Siedziba Nadleśnictwa	X= 263358,12 Y= 493519,91	15 31 53 52 15 24	Baza centralna
2.	ul. Toporowska 1 66-220 Łągów	Dolina	X= 246782,27 Y= 502671,88	15 16 56 52 19 53	Baza pomocnicza
3.	Toporów, ul. Leśna 6 66-220 Łągów	Toporów	X= 244587,51 Y= 495685,11	15 15 19 51 60 40	Baza pomocnicza
4.	Rokitnica 48 66-213 Skąpe	Ołobok	X= 253733,04 Y= 485667,87	15 23 31 52 31 55	Baza pomocnicza
5.	ul. Świebodzińska 1 66-218 Lubrza	Lubrza	X= 258034,49 Y= 498129,89	15 27 00 52 17 45	Baza pomocnicza

V. Dojazdy Pożarowe.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin wyznaczona jest sieć **24** dojazdów pożarowych oparta na drogach leśnych oraz drogach o statusie publicznym o łącznej długości **81,54 km**, w tym na długości **58,75 km**. na drogach zakładowych w zarządzie Nadleśnictwa Świebodzin. Większa część wyznaczonych dojazdów pożarowych, to drogi o nawierzchni gruntowej. Dojazdy pożarowe oznakowane są tablicami kierunkowymi z nadanym numerem dojazdu pożarowego przy zjeździe z dróg publicznych, jak również na skrzyżowaniach wewnętrznych dróg leśnych.

Aktualnie sieć dojazdów pożarowych na terenie poszczególnych obrębów leśnych przedstawia się następująco :

Tabela 60. Zestawienie dojazdów pożarowych

Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj drogi (nawierzchnia)	Przebieg drogi
Obręb Łągów		
2	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 31 do miejscowości Wielowieś
3	Utwardzona (bruk)	Od miejscowości Łągówek do oddz. 17

Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj drogi (nawierzchnia)	Przebieg drogi
Obręb Łągów		
4	Gruntowa	Od skrzyżowania przy oddz. 29 do miejscowości Sieniawa
6	Gruntowa	Od miejscowości Łągów do miejscowości Sieniawa – Osiedle Górnicze
20	Gruntowa	Od oddz. 137 do oddz. 163 i dalej od oddz. 219 do oddz. 220
24	Gruntowa	Od oddz. 133 do oddz. 141
25	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 143 do oddz. 145 oraz od oddz. 203 do oddz. 207
28	Gruntowa	Od oddz. 96 do oddz. 98
35	Utwardzona (bruk)	Od miejscowości Mostki do oddz. 337
38	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 228 do oddz. 307
39	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 254 do oddz. 273
41	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 221 do oddz. 204
Obręb Ołobok		
86	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 91 do oddz. 103
102	Gruntowa	W oddz. 347
105	Gruntowa	Od miejscowości Węgrzynice do oddz. 157
107	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 271 do oddz. 297
110	Gruntowa	Od oddz. 101 do oddz. 127
114	Gruntowa	Od oddz. 216 do oddz. 262
118	Gruntowa	Od oddz. 160 do oddz. 244
120	Gruntowa	Od miejscowości Międzylesie do miejscowości Zawisze
123	Gruntowa	Od oddz. 361 do oddz. 363
Obręb Świebodzin		
53	Gruntowa	Od miejscowości Boryszyn do oddz. 8
56	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 25 do oddz. 118

VI. Ocena stanu zaopatrzenia w wodę do celów gaśniczych.

Na terenach leśnych Nadleśnictwa Świebodzin urządzonych jest **35** punktów do poboru wody do celów gaszenia pożarów lasów, w postaci :

- 5 zbiorników metalowych,

- 2 zbiorników wielofunkcyjnych,
- 23 punktów czerpania na zbiornikach naturalnych (jeziora, stawy)
- 5 punktów na ciekach wodnych (rzeki, kanały).

Wszystkie urządzone punkty czerpania wody do celów gaszenia pożarów lasów dostosowane są do poboru przy użyciu motopomp oraz lekkich pomp pływających będących na wyposażeniu jednostek ratowniczo - gaśniczych z przygotowanego przyczółku lub pomostu. Wszystkie urządzone punkty poboru wody do celów gaśniczych oraz dojazdy do tych punktów są odpowiednio oznakowane tablicami informacyjnymi i kierunkowymi.

VII. „Miejsce przystosowane do startów i lądowań” Zagórze

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin od roku 1998 funkcjonuje lądowisko operacyjne „Zagórze” zgłoszone w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego w Warszawie, jako „*Miejsce przystosowane do startów i lądowań Zagórze*”. Obiekt wyposażony jest w trawiasty pas startowy o wymiarach 900,0 m x 100,0 m, dwa miejsca postoju (stojanki) dla samolotów, zbiornik wody do celów gaśniczych o pojemności 50,0 m³ oraz obiekt socjalny dla obsługi lądowiska. Obiekt zlokalizowany jest na terenie administracyjnym leśnictwa Bucze, na gruntach przejętych w trwały zarząd od Agencji Nieruchomości Rolnych, oraz w oddz. 124 o leśnictwa Bucze.

„Meteorologiczny Punkt Pomiarowy (MPP) Węgrzynice”

Dla celów określania stopnia zagrożenia pożarowego dla strefy prognostycznej **Nr 21**, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. z 2006 roku, Nr 58, poz. 405 ze zm.), w miejscowości Węgrzynice od stycznia 2008 roku funkcjonuje Meteorologiczny Punkt Pomiarowy, gdzie na podstawie wykonanych pomiarów wilgotności ściółki leśnej, wilgotności względnej powietrza, prędkości wiatru oraz temperatury powietrza, określany jest każdego dnia na godzinę 9⁰⁰ i 13⁰⁰, stopień zagrożenia pożarowego dla strefy prognostycznej **Nr 21** oraz przekazywany każdorazowo do Regionalnego Punktu Alarmowego oraz Powiatowych Stanowisk Kierowania Komend Powiatowych w Świebodzinie i Sulęcinie.

VIII. Sytuacja pożarowa w okresie gospodarczym 2008 – 2017

W okresie gospodarczym **2008 – 2017** na terenie Nadleśnictwa Świebodzin powstało łącznie **90** pożarów na ogólną powierzchnię **6,29 ha**, co stanowi średnią powierzchnię 1 pożaru wynoszącą **0,07 ha**. Głównymi przyczynami w ocenie Państwowej Straży Pożarnej oraz służb Nadleśnictwa Świebodzin, to zdarzenia w wyniku podpałek, jak również zdarzenia o nieustalonej ich przyczynie.

W minionym okresie nie odnotowano pożarów lasu w wyniku przerzutów ognia z gruntów nieleśnych oraz w wyniku awarii sieci elektroenergetycznych (linii energetycznych). W przypadku zagrożeń pożarowych nieruchomości leśnych powodowanych z tytułu prowadzonej działalności rolniczej, Nadleśnictwo Świebodzin stwierdza jednoznacznie, że aktualne wyposażenie sektora rolniczego w nowy i specjalistyczny sprzęt zniwony, jak również otrzymywanie przez rolników dopłat bezpośrednich do posiadanych gruntów, utrzymywanie tych gruntów w dobrej kulturze rolnej, gwarantuje bezpieczeństwo gruntów leśnych graniczących z tymi gruntami.

Sytuację pożarową za okres **2008 – 2017** przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 61. Ilość i powierzchnia pożarów za okres 2008 – 2017.

Rok	Ilość pożarów (szt.)	Powierzchnia pożarów (w ha)	Średnia pożaru (w ha)
2008	12	0,27	0,02
2009	10	0,17	0,02
2010	3	0,08	0,02
2011	14	1,13	0,08
2012	20	0,79	0,04
2013	7	1,00	0,14
2014	1	0,01	0,01
2015	14	2,52	0,18
2016	5	0,25	0,05
2017	4	0,07	0,02
Ogółem	90	6,29	0,07

Tabela 62. Ilość pożarów według przyczyn powstania za okres 2008-2017.

Przyczyna powstania pożaru	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Razem
Nieostrożność dorosłych	3	3	-	-	-	1	-	1	-	1	9
Nieostrożność nieletnich	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Awarie linii energetycznych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport drogowy	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3
Transport kolejowy	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Wyładowania atmosferyczne	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Przerzuty z gruntów nieleśnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podpalenia	5	1	2	9	10	2	-	-	2	1	32

Przyczyna powstania pożaru	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Razem
Nie ustalono	2	4	1	5	7	3	1	12	3	1	39
Ogółem											90

Tabela 63. Ilości pożarów w zależności od ich powierzchni za okres 2008-2017.

Rok	Liczba pożarów (szt.)	Ogólna Powierzchnia (ha)	Grupy wielkości pożarów w (ha)							
			do 0,05 ha		od 0,06 – do 1,00		od 1,01 – 10,0		od 10,01 – 100,0	
			Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.	Ilość	Pow.
2008	12	0,27	11	0,20	1	0,07	-	-	-	-
2009	10	0,17	10	0,17	-	-	-	-	-	-
2010	3	0,08	3	0,08	-	-	-	-	-	-
2011	14	1,13	12	0,23	2	0,90	-	-	-	-
2012	20	0,79	18	0,39	2	0,40	-	-	-	-
2013	7	1,00	6	0,10	1	0,90	-	-	-	-
2014	1	0,01	1	0,01	-	-	-	-	-	-
2015	14	2,52	11	0,17	2	0,39	1	1,96	-	-
2016	5	0,25	3	0,07	2	0,18	-	-	-	-
2017	4	0,07	4	0,07	-	-	-	-	-	-
Ogółem	90	6,29	79	1,49	10	2,84	1	1,96	-	-

IX. Zadania inwestycyjne wykonane w okresie gospodarczym 2008 – 2017

W okresie gospodarczym **2008 – 2017** na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zrealizowano zadania inwestycyjne mające wpływ na zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów z wyszczególnieniem, jak niżej.

1. W oddz. **263 d** obrębu leśnego Łągów, leśnictwa Łągów wybudowano obiekt dostrzegalni o konstrukcji żelbetowej wraz z drogą dojazdową do obiektu.

2. Przebudowano dojazd pożarowy **Nr 107** na odcinku od oddziału 271 leśnictwa Chociule, do oddziału 282 leśnictwa Międzylesie.
3. Przebudowano dojazd pożarowy **Nr 56** na odcinku od oddziału 118 leśnictwa Lubrza, do oddziału 25 leśnictwa Staropole wraz z modernizacją punktu czerpania wody do celów gaśniczych w oddziale leśnym 25 b leśnictwa Staropole oraz przebudową przejazdu przez rzekę „Rakownik” wpływającą do jeziora Paklicko Wielkie.
4. Wybudowano dwa zbiorniki wody do celów ochrony przeciwpożarowej lasów w oddziale **260 I** leśnictwa Myszęcín oraz w oddziale **249 c** leśnictwa Toporów. Wybudowane zbiorniki mają charakter wielofunkcyjny, również dla celów prowadzonej gospodarki łowieckiej na terenie obwodu łowieckiego Nr 104.
5. Dokonano remontu obiektu dostrzegalni o konstrukcji metalowej – rurowej w oddz. 144 a leśnictwa Lubrza wraz z wymianą kabiny obserwatora.
6. Dokonano remontu kabiny obserwatora dostrzegalni p-poż. o konstrukcji metalowej-kratowej w oddziale 105 f Leśnictwa Ołobok
7. W ramach przeprowadzonych w okresie gospodarczym **2008 – 2017** zadań inwestycyjnych związanych z przebudową dojazdów pożarowych wymienionych w pkt. 2 i 3, dokonano również przebudowy dróg leśnych w leśnictwach Długoszyn, Bucze, Toporów, Ołobok, Myszęcín, Krzeczkowo, nie będących dojazdami pożarowymi, a które w kolejnym okresie gospodarczym **2018 – 2027** zostaną włączone do istniejącej sieci dojazdów pożarowych Nadleśnictwa Świebodzin.

10. Podstawowe wyniki z zakresu użytkowania ubocznego

10.1. Wyniki gospodarki łowieckiej

Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Świebodzin prowadzona jest w 10 obwodach łowieckich. Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką w 5-ciu Kołach łowieckich i gospodaruje na jednym OHZ-cie składającym się z 2-ch obwodów łowieckich.

Teren nadleśnictwa wchodzi w skład II Rejonu Hodowlanego, a gospodarka prowadzona była w oparciu o Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany na lata 2007 - 2017. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się niewielkie powierzchnie należące do 6-ciu obwodów łowieckich, na których gospodarka nadzorowana jest przez sąsiednie nadleśnictwa. Zestawienie powierzchni obwodów nadzorowanych, wyników oceny liczebności zwierzyny łownej na 10.03.2016 r. oraz proponowany docelowy stan na 31.03.2017r. przedstawia się następująco:

Tabela 64. Zestawienie powierzchni obwodów łowieckich nadzorowanych przez Nadleśnictwo Świebodzin i stanów zwierzyny.

Nr obwodu	Nazwa koła	Powierzchnia (ha)		stan zwierzyny					
		Obwód (ogólnie)	w tym leśna	Jelenie		Sarny		Dziki	
				WŁP H	28.02.17	WŁP H	28.02.17	WŁP H	28.02.17
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
90	Hubert Świebodzin	4820	1748	26	39	166	180	53	33
91	Lis Łagów	4760	2840	43	40	139	130	85	33
92	Lis Łagów	4230	2508	38	45	142	120	54	24
101	Odyniec Świebodzin	5040	1310	20	12	147	150	39	27
102	Knieja Świebodzin	8450	3077	46	44	217	240	95	45
103	Ponowa Skąpe	3420	1543	23	25	118	195	46	21
104	OHZ	9560	5702	114	121	287	140	171	55
112	Odyniec Świebodzin	4020	760	3	9	97	102	24	20
113	Ponowa Skąpe	5680	1558	28	45	169	128	62	35
114	OHZ	7280	4619	92	90	210	150	116	40
Razem		57260	25665	420	470	1693	1535	745	333

Założone w WŁPH na lata 2007-2017 stany zwierzyny w przypadku jeleni zostaną osiągnięte, po realizacji odstrzału w sezonie polowań 2017/18. Liczebność sarny spadła o ok. 10%, co jest wynikiem między innymi pojawienia się w łowisku wilka. Stan docelowy dzika założony na poziomie 13 sztuk na 1 km², w związku z zagrożeniem epidemią ASF został zmniejszony do 5 sztuk na 1 km².

Tabela 65. Zestawienie plan/wykonanie pozyskania zwierzyny grubej w sezonach łowieckich 2007/2008 do 2016/2017 w Nadleśnictwie Świebodzin.

	Jeleń			Daniel			Sarna			Dzik		
	Inwentaryzacja	Plan	Wyk.	Inwentaryzacja	Plan	Wykonanie	Inwentaryzacja	Plan	Wyk.	Inwentaryzacja	Plan	Wyk.
2008/2009	356	194	192	20	0	0	1756	628	620	877	1359	1318
2009/2010	432	241	231	72	17	12	1853	727	719	1013	1214	1099
2010/2011	462	191	210	69	17	12	1705	476	431	980	1142	1103
2011/2012	663	315	315	84	28	10	1911	682	656	1072	1067	1058
2012/2013	754	387	393	129	29	33	1890	575	577	1014	1107	1005
2013/2014	678	453	462	144	30	18	1941	681	693	1012	1132	1148
2014/2015	609	370	378	127	31	19	1955	814	809	1012	1369	1307
2015/2016	544	444	453	118	23	18	1697	826	734	842	1606	1588
2016/2017	639	384	356	141	49	32	1946	884	872	965	1279	1257
2017/2018*	470	200		107	42		1535	550		333	626	

*Brak wykonania za sezon 2017/2018

W powyższej tabeli zestawiono plan/wykonanie odstrzałów jeleni, dzików i saren za sezony łowieckie 2007/2008 – 2016/2017. Analizując cały okres należy uznać iż roczne plany odstrzałów zasadniczo były realizowane na wysokim poziomie

W minionym dziesięcioleciu zaszły istotne zmiany w zwierzostanie na terenie nadleśnictwa, który wzbogacił się o następujące gatunki: daniela (*Dama dama*), wika (*Canis lupus*), jenoty (*Nycterutes procyonides*), szopy pracze (*Procyon lotor*).

Daniel był gatunkiem migrującym na teren nadleśnictwa. Obecnie bytuje na stałe w obwodach łowieckich nr: 91, 92, 101, 104, 113, 114.

Wilk w przeszłości był na tym terenie notowany incydentalnie, obecnie bytuje na stałe.

Na dzień 4 marca 2017 roku zainwentaryzowano : 38 sztuk wilków, 241 sztuk jenotów, 198 sztuk szopów praczy.

Zadania nadleśnictwa i kół łowieckich w ramach prowadzonej gospodarki łowieckiej polegają na:

- ✓ dokonywaniu dokładnej inwentaryzacji zwierzyny,
- ✓ poprawie warunków bytowania zwierzyny,
- ✓ kontroli stanu urządzeń łowieckich,
- ✓ nadzorze nad realizacją planu odstrzału,
- ✓ likwidacji szkód od zwierzyny w uprawach leśnych i rolnych,
- ✓ przeprowadzaniu szkoleń z zakresu gospodarki łowieckiej, ochrony lasu przed zwierzyną, hodowli i ochrony zwierzyny łownej.

W celu zmniejszenia szkód w uprawach rolnych systematycznie prowadzono dokarmianie zwierzyny na buchtowiskach, pasach zaporowych i w paśnikach. Ograniczanie szkód w uprawach rolnych polegało również na grodzeniu siatką lub pastuchami elektrycznymi zagrożonych szkodami pól w uzgodnieniu z rolnikami, stosowano również przekazywanie właścicielom upraw materiałów i urządzeń potrzebnych do zabezpieczenia upraw (pastuchy elektryczne, siatka grodzeniowa).

10.1.1 Ośrodek Hodowli Zwierzyny

Dla OHZ największym finansowym obciążeniem są szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w płodach i uprawach rolnych oraz nakłady ponoszone na ich ograniczenie.

Gospodarka łowiecka ukierunkowana była na realizację założeń ustalonych w „Wieloletnim Łowieckim Planie Hodowlanym na lata 2007-2017” oraz w „Programie ograniczania kosztów ochrony lasu przed szkodami powodowanymi bytowaniem zwierzyny płowej w powiązaniu z gospodarką łowiecką oraz hodowlą lasu i użytkowaniem lasu w Nadleśnictwie Świebodzin na obszarze Puszczy Rzepińskiej na lata 2015-2020” zatwierdzonym Zarządzeniem NR 26 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 21.11.2014 r.

W celu usprawnienia dokarmiania zwierzyny zakupiono w 2014 i 2015 roku siewniki ASK produkowane przez OTL w Jarocinie, po jednym na każdy obwód łowiecki.

Na potrzeby gospodarki łowieckiej uprawiano co roku ok. 210 ha gruntów rolnych w tym 37 ha topinamburu, 100 ha zbóż, 10 ha brachiny, 20 ha strączkowych/motyłkowych, 17 ha trawy z wsiewką motyłkowych oraz 26 ha łąk. Nadleśnictwo do uprawy gruntów rolnych korzysta z dopłat bezpośrednich ze środków ARiMR.

Dla poprawy bezpieczeństwa i komfortu polowań zakupiono ambony klasyczne i typu szwedzkiego, posiadające atesty bhp :

- ✓ w 2014 roku 57 sztuk,
- ✓ w 2015 roku 42 sztuki,
- ✓ w 2016 roku 71 sztuk,
- ✓ w 2017 roku 30 sztuk.

Tusze zwierzyny przechowywane są w chłodni w Ołoboku. Od 2014 roku nadleśnictwo prowadzi sprzedaż bezpośrednią dziczyzny.

10.1.2 Zagrodowa Hodowla Zwierzyny

Założona w 2004 roku na terenie OHZ obw. nr 104 Zagrodowa Hodowla Zwierzyny obecnie funkcjonuje na zasadach określonych w Zarządzeniu NR 35 z dnia 10 sierpnia 2011 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie realizacji programów hodowli i ochrony zwierząt łownych i chronionych podejmowanych przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych na lata 2011-2016 / wcześniej na zasadach określonych w Decyzji nr 78 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 6 listopada 2006 roku/.

Prowadzone są tu następujące hodowle:

- ✓ zajęca szaraka – od 2004 r.,
- ✓ kuropatwy szarej – od 2005 r.

✓ daniela - od 2011 r.

W latach 2011 – 2014 Nadleśnictwo skorzystało ze środków pochodzących NFOŚiGW na prowadzenie hodowli zająca w ramach projektu „Odbudowa populacji zanikającego gatunku zwierzyny drobnej - zająca”.

Hodowle finansowane są przy współudziale środków z Funduszu Leśnego.

W 2014 dla zapewnienia pełnej kontroli zdrowotności stada podstawowego rozród zajęcy prowadzony jest w klatkach, a po wstępnym odchowie zające wypuszczane są na małe kwatery ogrodzone i zabezpieczone przed drapieżnikami.

Wyhodowane zające kuropatwy i daniela są sprzedawane do innych jednostek lasów Państwowych oraz odbiorców spoza LP celem wsiedlenia w łowisko.

Tabela 66. Zestawienie sprzedaży zajęcy, kuropatw i danieli z ZHZ /szt/.

	Zające			Kuropatwy			Daniele		
	LP	Pozostałe	Razem	LP	Pozostałe	Razem.	LP	Pozostałe	Razem
2008	71	47	118	2650	300	2950	0	0	0
2009	80	0	80	1100	900	2000	0	0	0
2010	62	0	62	460	1240	1700	0	0	0
2011	112	0	112	2680	840	3520	0	0	0
2012	0	0	0	3071	620	3691	0	0	0
2013	68	0	68	3216	950	4166	7	0	7
2014	50	0	50	2400	880	3280	25	0	25
2015	168	0	168	2276	1190	3466	21	0	21
2016	130	0	130	1792	2273	4065	20	0	20
2017	105	-	105	2450	636	3086	32	6	38
Razem	800	47	847	20945	9793	30738	73	0	73

Łącznie w okresie funkcjonowania ZHZ sprzedano:

- ✓ zające w latach 2004-2016 - 1352 szt,
- ✓ kuropatw w latach 2006-2017 – 38470 szt,
- ✓ danieli w latach 2011-2016 – 73 szt.

11. Ocena wykonania zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

11.1 Realizacja zadań

W minionym okresie Nadleśnictwo Świebodzin realizowało zadania wynikające ze sporządzonego Programu Ochrony Przyrody na okres 01.01.2008 r. – 31.12.2017 r.

W celu realizacji zadań wyszczególnionych w programie Nadleśnictwo prowadziło zgodnie z Zarządzeniem nr 18 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 10 listopada 2004 roku inwentaryzację i przeglądy stanowisk roślin rzadkich i chronionych, obiektów zabytkowych oraz innych szczególnych form ochrony przyrody.

W Książkach ochrony przyrody i walorów kulturowych prowadzonych przez leśniczych odnotowywane są lokalizacje stwierdzonych nowych stanowisk roślin i zwierząt chronionych, informacje o stanie populacji, zrealizowanych działaniach, zagrożeniach, wnioskowanych zabiegach aktywnej ochrony oraz inne wydarzenia i informacje. W przypadku zainwentaryzowania nowego stanowiska lub obiektu podlegającego ochronie dokonywana jest aktualizacja opisu taksacyjnego w bazie SILP nadleśnictwa.

Rozporządzenie z dnia 9 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej roślin, wyłączyło z ochrony wiele gatunków roślin dotychczas chronionych. Aktualnie zaewidencjonowane jest 188 stanowisk roślin chronionych.

Nadleśnictwo posiada Prognozę Oddziaływania na Środowisko i Obszary Natura 2000 Projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Świebodzin na okres 01.01.2008 – 31.12.2017 i zgodnie z Zarządzeniem nr 22 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 10 grudnia 2012 r. w prowadzony jest monitoring oddziaływania realizacji planu urządzenia na środowisko w Nadleśnictwie Świebodzin.

W celu zachowania i ochrony stanowisk, podczas prowadzenia prac związanych z gospodarką leśną informacja o występujących na danej powierzchni formach ochrony przyrody jest odnotowywana na zleceniach prac wystawianych Wykonawcom usług leśnych.

Co roku do końca września Nadleśnictwo dokonuje kontroli następujących form ochrony:

- Pomniki przyrody – do końca września, kontroli dokonują: Specjalista ds. Ochrony lasu, Leśniczy.
- strefy ochrony ptaków – do końca roku, kontroli dokonuje Leśniczy.
- stanowiska roślin rzadkich i chronionych, obiektów zabytkowych i innych szczególnych form ochrony przyrody – do końca września Leśniczy.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin Decyzją nr 30 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 30.06.2015 roku ustalone zostały również ekosystemy referencyjne na łącznej pow. 1679,00 ha. Decyzją nr 44 z dnia 14.04.2017 r. i Decyzją nr 66 z dnia 26.06.2017 r. Dyrektora RDLP w Zielonej Górze została zmniejszona powierzchnia ekosystemów referencyjnych w kategorii „INNE” o 14,43 ha.

Powierzchnia w poszczególnych kategoriach aktualnie wynosi:

- prawne formy ochrony przyrody charakteryzujące się z zasady brakiem ingerencji gospodarczej – 262,82 ha.

- siedliska przyrodnicze rzadkie i zagrożone ujęte w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej – 513,18 ha.
- obiekty bez wskazań gospodarczych (nie użytkowane) – 834,92 ha.
- ostoje ksylobiontów – 554,41 ha.
- kępy na zrębach pozostawione do naturalnego rozkładu – 17,63 ha.
- reprezentatywne przykłady innych ekosystemów leśnych – 493,17 ha.
- pozostałe ekosystemy wodno-błotne – 187,57 ha.

Łączna powierzchnia ekosystemów referencyjnych wynosi : 1664,77 ha.

11.2 Formy Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Świebodzin

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin występuje 5 form ochrony przyrody, spośród 10-ciu jakie zostały wymienione w Ustawie o Ochronie Przyrody z 2004 roku (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 ze zm.)

Tabela 67. Zestawienie form ochrony przyrody występujących w nadleśnictwie.

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. (ha)*	% **	Pow. ogółem
Obszary chronionego krajobrazu	5	9201,10	10	96777,00
Obszary Natura 2000	4	3371	15	22915,00
Parki krajobrazowe	1	4714,05	88	5367,20
Rezerваты przyrody	5	206,79	100	206,79
Pomniki przyrody	12	4,04	100	4,04
Użytki ekologiczne	4	13,09	100	13,09
Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową	4	60,20	100	60,20

* - aktualna powierzchnia w zarządzie nadleśnictwa.

** - udział procentowy w stosunku do powierzchni ogólnej w zarządzie nadleśnictwa

11.2.1 Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin znajduje się pięć Obszarów Chronionego Krajobrazu Powstały one na mocy Rozporządzenia Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r.

Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie Obszarów Chronionego Krajobrazu w Nadleśnictwie Świebodzin:

Tabela 68. Zestawienie obszarów chronionego krajobrazu w Nadleśnictwie Świebodzin

Nazwa Obszaru Chronionego Krajobrazu	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin (dane własne Nadleśnictwa Świebodzin)
8B - Dolina Jeziornej Strugi	5708 ha	96,60 ha
9 - Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie	14917 ha	11,48 ha
13 – Rynna Paklicy i Ołoboku	20533 ha	6656,99 ha
16 - Puszcza nad Pliszką	32244 ha	2173,15 ha
17 - Rynny Obrzycko - Obrzańskie	23375 ha	470,25 ha

- Łączna powierzchnia zajmowana przez Obszary Chronionego Krajobrazu w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 9408,47 ha.

11.2.2 Obszary Natura 2000.

Tabela 69. Zestawienie obszarów Natura 2000 w Nadleśnictwie Świebodzin

Nazwa obszaru Natura 2000	Kod siedliska	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin (Dane własne Nadleśnictwa Świebodzin)	Udział procentowy obszaru Natura 2000 w pow. nadleśnictwa
Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie	PLH080008	6771 ha	1905,84 ha	28,14
Dolina Leniwej Obry	PLH080001	7137 ha	656,16 ha	9,19
Nietoperek	PLH080003	7377 ha	229,26 ha	3,11
Stara Dąbrowa w Korytach	PLH080042	1630 ha	579,77 ha	35,57

Łączna powierzchnia zajmowana przez Obszary Natura 2000w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 3371,03 ha.

11.2.3 Parki krajobrazowe

Łagowsko –Sulęciński Park Krajobrazowy

Park powstał w 1985 roku w celu zachowania i ochrony wybitnych walorów krajobrazowych i przyrodniczych centralnej części Pojezierza Lubuskiego - Pojezierza Łagowskiego i chroni pełne rybniki jeziora, strome wzgórza porośnięte charakterystycznymi bukowymi lasami, pofalowaną powierzchnię pól i łąk z bogatą roślinnością i licznymi gatunkami zwierząt. Początkowo Park miał powierzchnię ok. 4500 ha. Obszar Parku powiększono już dwukrotnie: po raz pierwszy w 1997 r., i ponownie w 2011 r., kiedy to nadano obecną nazwę (nazwa pierwotna: Łagowski Park Krajobrazowy). Obecnie Park zajmuje 5367,2 ha.

11.2.4 Rezerваты przyrody

Podrozdział oparty na „Rejestrze Rezerwatów przyrody Województwa Lubuskiego” RDOŚ Gorzów Wielkopolski. Na terenie Nadleśnictwa znajdują się 3 rezerваты leśne o łącznej powierzchni 165,43 ha i 2 rezerваты torfowiskowe o pow. 41,36 ha. Poniżej opis celów ochrony i prac wykonanych w ramach ochrony czynnej w minionym okresie w rezerwatach:

Buczyna Łagowska (pow. 115,86 ha).

Akty prawne obejmujące rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Nr 47/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska”.

Cel ochrony: Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze względów dydaktyczno – naukowych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego na krańcu jego naturalnego zasięgu, z domieszką innych gatunków drzew.

Ochrona czynna: Po granicy rezerwatu poprowadzona jest ścieżka przyrodnicza „Nad Jeziorem Trześniowskim i w rezerwacie Buczyna Łagowska”

Nad Jeziorem Trześniowskim (pow. 47,73 ha).

Akty prawne obejmujące rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Nr 39/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 października 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim”.

Cel ochrony:

Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego pochodzenia naturalnego, z domieszką innych gatunków drzew.

Ochrona czynna:

Przez rezerwat poprowadzona jest ścieżka turystyczna „Nad Jeziorem Trześniowskim i w rezerwacie Buczyna Łagowska”.

Rezerwat objęty jest ochroną czynną. Ze względu na lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości Łagów a z tym wiąże się duża penetracja turystów, co roku usuwane są drzewa zagrażające bezpieczeństwu (za zgodą RDOŚ w Gorzowie Wlkp). W 2014 roku przy udziale środków RDOŚ w Gorzowie Wlkp (Decyzja WPN-I-604.2.2014Al.) wykonano prace polegające na:

- usuwaniu nalotu dęba czerwonego oraz robinii akacjowej wzdłuż linii brzegowej jeziora oraz grodziska,
- usuwaniu drzew pochylonych i zawieszonych, zagrażających bezpieczeństwu ruchu turystycznego,
- porządkowanie miejsc po wykrotach, powstałych w wyniku wywrotów drzew przy ścieżce przyrodniczej, poprzez zasypanie i zniwelowanie dziur.

Pawski Ług (pow. 34,52 ha).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody o nazwie „Pawski Ług”.

Cel ochrony:

Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze względów dydaktycznych, naukowych zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowiskowej z otaczającym je lasem.

Ochrona czynna:

Rezerwat objęty jest ochroną czynną. Ze względu na lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości Łagów a z tym wiąże się duża penetracja turystów, co roku usuwane są drzewa zagrażające bezpieczeństwu (za coroczną zgodą RDOŚ w Gorzowie Wlkp).

W 2011 roku przy udziale środków RDOŚ w Gorzowie Wlkp (Porozumienie z dnia 30 maja 2011 roku) wykonano prace polegające:

- cięcia odsłaniające w kierunku renutaryzacji drzewostanu bukowego.
- cięcia odsłaniające nalot bukowy na gniazdach .

W 2012 roku wykonano naprawę pomostu widokowego (zgoda RDOŚ znak spr.WPN-I.6205.96.2012.AI).

Pniewski Ług (pow. 6,84 ha, Leśnictwo Lubrza, wydz. 186 f).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Nr 17/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Pniewski Ług”.

Cel ochrony: Zachowanie torfowiska przejściowego z charakterystyczną florą i fauną.

Ochrona czynna:

W 2011 roku w ramach ochrony czynnej przy udziale środków RDOŚ w Gorzowie Wlkp (Porozumienie z dnia 30 maja 2011 roku) wykonano prace polegające:

- na mechanicznym usunięciu i wyniesieniu poza rezerwat zarośli wierzbowych od strony otwartego torfowiska z pozostawieniem 2-3 metrowego okrajka oraz usunięcia samosiewów sosny i brzozy z centralnej części rezerwatu z wyniesieniem poza torfowisko.

Dębowy Ostrów (pow. 1,84 ha, Leśnictwo Jordanowo, wydz. 85 m).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Nr 67/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów”.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu dębowego o naturalnym charakterze.

Ochrona czynna:

W 2010 roku ustawiono nową tablicę informacyjną

Łączna powierzchnia zajmowana przez rezerwaty przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 206,79 ha.

11.2.5 Użytki ekologiczne

Uroczysko Zagaje (Leśnictwo Staropole, wydz. 33 dx, lx, gx, ix, jx, mx, ~d, łączna pow. 5,82 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XXXIV/208/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19.02.2010r. (Dz.Urząd.Woj.Lub.Nr 19 poz. 337 z dn. 24.03.2010 r.).

Ochrona czynna: W 2013 roku ustawiono tablicę informacyjną

Żurawie Trzciny (Leśnictwo Staropole, wydz. 15 l, m, ~c, łączna pow. 2,91 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XXXIV/207/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19.02.2010r. (Dz.Urząd.Woj.Lub.Nr 19 poz. 336 z dn.24.03.2010 r.).

Ochrona czynna: W 2013 roku ustawiono tablicę informacyjną.

Łąka Storczykowa w Wielowisi (Leśnictwo Długoszyn, wydz. 7 h, i, ~w, łączna pow. 0,74 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010r. (Dz.U.Woj.Lub.Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.).

Użytek ekologiczny objęty ochroną czynną. Zabiegi ochronne mają na celu zachowanie występujących tu malowniczych i niezwykle rzadkich storczyków: listerii jajowatej i nasięźrzała.

Ochrona czynna: Od 2005 roku łąka jest w miesiącu wrześniu wykaszana, a trawa wynoszona poza granice użytku. W 2013 roku ustawiono tablicę informacyjną .

Torfowisko Barcikowo (Leśnictwo Dolina, wydz. 185 l, 212 c, łączna pow. 3,62 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub.Nr 44, poz. 554).

Ochrona czynna: W 2013 roku ustawiono tablicę informacyjną.

Łączna powierzchnia zajmowana przez użytki ekologiczne w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 13,09 ha. W minionym dziesięcioleciu utworzono 3 z 4-ch istniejących użytków ekologicznych tj. "Uroczysko Zagaje", „Żurawie trzciny”, „Łąka Storczykowa na Wielowisi”.

Użytki ekologiczne utworzone zostały w celu zachowania różnorodności biologicznej poprzez pozostawienie w nienaruszonym stanie:

- ✓ łąk – miejsca bytowania i rozmnażania wielu gatunków roślin i zwierząt,
- ✓ cennych siedlisk podmokłych,
- ✓ gruntów rolnych gdzie nastąpiła już częściowo sukcesja gatunków leśnych,
- ✓ mokradeł,
- ✓ bagien,
- ✓ kęp drzew i krzewów.

11.2.6 Pomniki przyrody

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zlokalizowanych jest 14 pomników przyrody w tym: 11 drzew, 1 głąz narzutowy, 2 pomniki powierzchniowe .

Z drzew pomnikowych do najcenniejszych należy Tulipanowiec amerykański – znajdujący się w Leśnictwie Dolina (Wydzielenie 13 n). Pozostałe okazy to drzewa z gatunku buk zwyczajny (3) i dąb szypułkowy (7), z czego dwa powalone zostały w wyniku działalności porywających wiatrów oraz jedno drzewo obumarło –pozostawiono je do naturalnego rozpadu, pomnik Dąb szypułkowy – w Leśnictwie Staropole, znajduje się w pasie drogowym poza gruntami nadleśnictwa – drzewo obumarło. Na pomniku Dąb szypułkowy – w Leśnictwie Lubrza prowadzono ochroną czynną.

Pozostałe pomniki przyrody:

- ✓ Głąz narzutowy – Obręb Łągów, Leśnictwo Bucze, (wydz.130 d), R.W.L Nr 42 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 842 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ „Cisy Łągowsko Sulęcińskie” – Obręb Łągów, Leśnictwo Długoszyn, (wydz. 40 a), Uchwała NR XV/104/07 Rady Miejskiej w Sulęciniu.
Ochrona czynna: W 2009 roku wykonano prace polegające na odsłonięciu nalotu cisowego, gruntownie wyremontowano i wzmocniono ogrodzenie powierzchni pomnika, ustawiono tablice informacyjną i wydano folder.
- ✓ „Krzeczkowskie Bagno”- Obręb Świebodzin, Leśnictwo Lubrza, (wydz. 188 i), R.W.L Nr 30 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 830 z dn. 5.06.2006 r. W 2014 roku ustawiono tablicę informacyjną.

11.2.7 Strefy ochronne

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin wyznaczone zostały 4 strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową. Dwie z nich dotyczą miejsca gniazdowania bielika (*Haliaeetus albicilla*), jedna kania rudej (*Milvus milvus*) i jedna orlika krzykliwego (*Clanga pomarina*). Populacje w nich bytujące są stabilne, a gniazda systematycznie zasiedlane.

- ✓ Bielik – Obręb Łągów, Leśnictwo Długoszyn, Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znak spr. RDOŚ-08WPN I-6631-2-52/09/ju/tk z dnia 18 czerwca 2009 r . Powierzchnia objęta ochroną ścisłą - 21,07 ha, okresową – 35,31 ha,
- ✓ Bielik – Obręb Świebodzin, Leśnictwo Lubrza, Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znak spr. WPN-I.6442.22.2016.JK z dnia 26 lipca 2016 . Powierzchnia objęta ochroną ścisłą - 2,65 ha, okresową – 53,59 ha,
W gnieździe wyprowadzone lęgi w 2016 r. i 2017 r.
- ✓ Kania ruda – Obręb Ołobok, Leśnictwo Ołobok, Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znak spr. WPN-I.6442.10.2014.AT z dnia 30 kwietnia 2014. Decyzja ta zmieniała zasięg strefy ustalonej Decyzją z dnia 28 lipca 2009 r. znak: RDOŚ-08-WPN I -6631-2-157/09/ka. Powierzchnia objęta ochroną ścisłą - 34,05 ha, okresową – 42,85 ha,

W latach 2015 i 2016 w strefie ochrony całorocznej były prowadzone prace związane z hodowlą lasu i oraz wykonano cięcia sanitarne w modrzewiu (zgoda RDOŚ zn.spr. WPN-I.6444.16.2015.KA i WPN-I.6444.16.JK).

- ✓ Orlik krzykliwy – Obręb Łągów, Leśnictwo Bucze, (wydz. 337 o), Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim znak spr. WPN-I.6442.20.2017WT z dnia 10 lipca 2017 .
Powierzchnia objęta ochroną ścisłą - 2,43 ha, okresową – 29,66 ha,

Ponadto w minionym okresie zostały zlikwidowane dwie ochrony strefowe dla bielika ze względu na zniszczenie przez wiatr gniazd :

- w 2012 roku w leśnictwie Myszęcín w oddz.279 j (strefa ustalona w 2008 r.),
- w 2012 roku w leśnictwie Węgrzynice w oddz. 77 i (strefa ustalona w 2009 r.).

11.3 Pozostałe działania na rzecz ochrony gatunków cennych

Ochrona roślin

W leśnictwie Myszęcín prowadzi się ochronę czynną :

- w oddz.319j stanowiska dziewięcisiła bezłodygowego/ wykaszanie nalotów i jagodzin/,
- w oddz 288 h stanowiska storczyka kukawka / wykaszanie traw, trzcinnika i samosiewów/,

Ochrona ptaków.

Na terenie nadleśnictwa zostały zamontowane platformy gniazdowe dla następujących gatunków :

- dla rybołowa, w 2012 roku , w leśnictwie Lubrza,
- dla puchacza, w 2013 roku, w leśnictwie Długoszyn,
- dla bielika, w 2016 roku w leśnictwie Myszęcín.

11.4 Ochrona zabytków

W minionym dziesięcioleciu zostały uznane przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i wpisane do rejestru zabytków następujące zabytki częściowo zlokalizowane na terenie nadleśnictwa:

- w 2011 roku Zespół pałacowo-parkowy w miejscowości Mostki, NR rejestru zabytków: L- 421/A, (leśnictwo Bucze, oddz. 339 r, s),
- w 2011 roku Centralny Odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego zlokalizowanego na terenie gmin Międzyrzecz, Lubrza i Świebodzin , NR rejestru zabytków:L-460A (leśnictwo Staropole, oddz. 4 f, 5 f)
- w 2011 roku Stanowisko archeologiczne Przelazy nr 6 (AZP 55-13/17) grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza oraz związany z nim ciąg komunikacyjny składający się z przeprawy mostowej i grobli prowadzącej pierwotnie w kierunku grodu, NR rejestru zabytków: L-87/C (leśnictwo Niedźwiedź, oddz.121 a, b)

11.5 Końcowe sprawozdanie z realizacji monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko w Nadleśnictwie Świebodzin w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2017 roku

Nadleśnictwo Świebodzin wywiązuje się z zadań wprowadzonych Zarządzeniem nr 22 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 10 grudnia 2012 roku w sprawie „Ramowych wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko” za sprawą łatwych w użytkowaniu tabel programu excela opracowanych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Gorzowie WLKP.

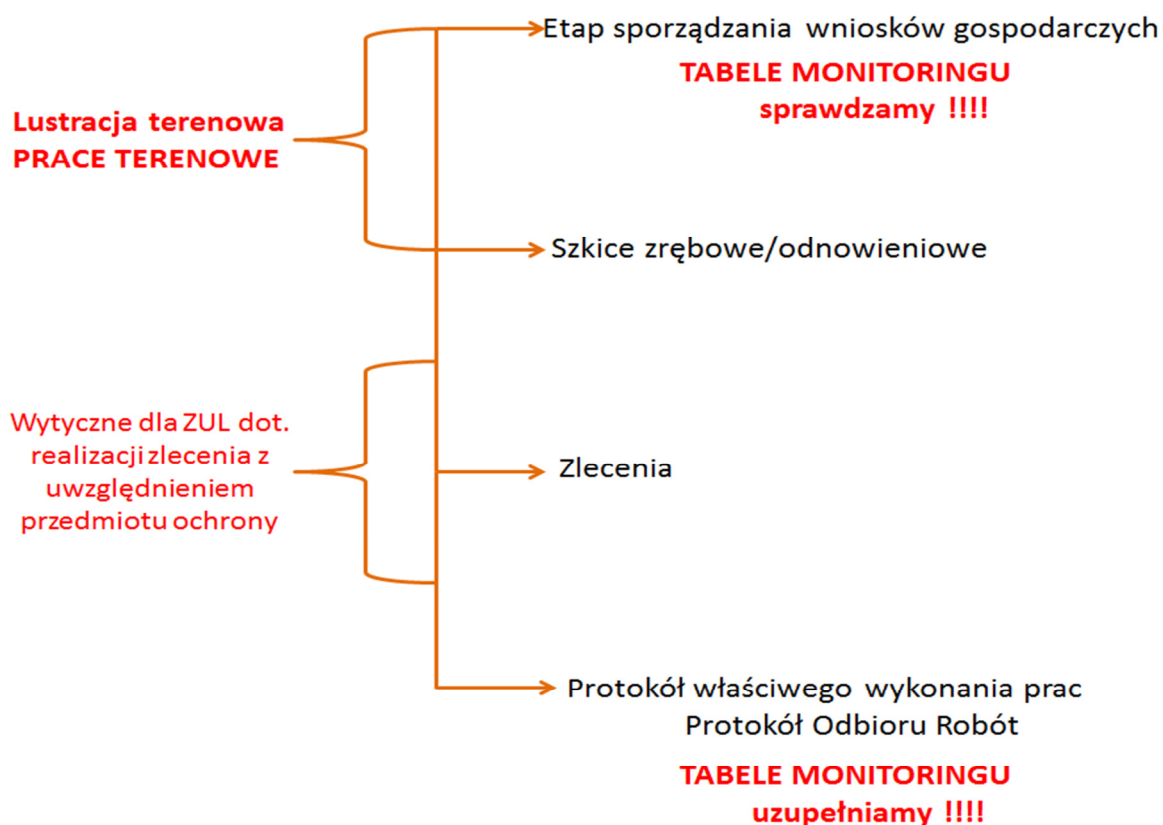
Układ arkuszy zestawiono w taki sposób aby wydzielenia, w których znajdują się formy ochrony przyrody występowały na białym tle. Pozostałe pododdziały charakteryzuje szare wypełnienie wierszy.

Poniżej zaprezentowano fragment w/w zestawu danych:

Dane ogólne.				Inne formy ochrony przyrody					
				Ekosystemy referencyjne (Załącznik 2)			Siedliska przyrodnicze (Załącznik 3)		Pozostałe formy ochrony przyrody.
ADR_LES	Wydz	Ekosystem_referencyjny	Ek_ref-pow	Ek_Ref	SP-od N-ctwo	SP_PLH08008	SP_Razem	Bagna	
14-11-1-01-1	-a -00	1 -a				9110	9110	9110	
14-11-1-01-1	-b -00	1 -b				9110	9110	9110	
14-11-1-01-1	-c -00	1 -c	Ekosystem referencyjny	Ekosystem referencyjny-0,05ha	ER_7_WOD,	9110	9110	9110	Bagno nieliterowane.
14-11-1-01-1	-d -00	1 -d	Ekosystem referencyjny	Ekosystem referencyjny-0,10ha	ER_7_WOD,				Bagno nieliterowane.
14-11-1-01-1	-f -00	1 -f				9110	9110	9110	
14-11-1-01-14	-a -00	14 -a	Ekosystem referencyjny	Ekosystem referencyjny-0,13ha	ER_7_WOD,				Bagno nieliterowane.
14-11-1-01-14	-b -00	14 -b							
14-11-1-01-14	-c -00	14 -c							
14-11-1-01-14	-d -00	14 -d							

Na początku 2013 roku w Nadleśnictwie Świebodzin przeprowadzono szkolenie kadry w przedmiotowym zakresie. Po sporządzeniu przez BUL i GL tabel monitoringu pracownik Biura Urządzania Lasu zaprezentował leśniczym sposób korzystania z zestawionych arkuszy. W styczniu 2016 roku przedstawiciel RDLP Zielona Góra w trakcie wizyty w Nadleśnictwie przypomniał założenia Monitoringu PUL dotyczące wzmocnienia świadomości przyrodniczej wśród pracowników służby leśnej oraz minimalizowaniu pomyłek jak i niedopatrzeń w dziedzinie ochrony przyrody. Pracownicy terenowi zaznajomieni zostali z przykładowymi sytuacjami, które mogą pojawić się w trakcie realizacji wskazówek zawartych w opisie taksacyjnym.

Leśniczowie Nadleśnictwa Świebodzin zobligowani są do uzupełniania monitoringu znajdującego się na stanowiskach leśniczego na bieżąco tj. zaraz po podpisaniu „Protokołu właściwego wykonania prac”. Natomiast do dnia 31 stycznia każde leśnictwo musi przesłać do siedziby Nadleśnictwa zestawione tabele za rok ubiegły celem uzupełnienia zbiorczego zestawu danych dostępnego dla wszystkich pracowników biura za sprawą sieci „Publicznej”. Przyjęto następujący schemat postępowania Leśniczych w kontekście Monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko:

Tabela 70. Zestawienie ilości pozycji podlegających monitoringowi w latach 2013-2017 z rozbiem na poszczególne formy ochrony przyrody

Ekosystemy referencyjne		Ochrona gatunkowa		Ochrona strefowa	
2017	105	2017	27	2017	5
2016	67	2016	22	2016	4
2015	28	2015	37	2015	1
2014	-	2014	21	2014	1
2013	-	2013	21	2013	-
RAZEM	200	RAZEM	128	RAZEM	11
Siedliska przyrodnicze		Pomniki przyrody		Rezerваты przyrody	
2017	97	2017	2	2017	-
2016	73	2016	2	2016	-
2015	113	2015	5	2015	1
2014	87	2014	1	2014	-
2013	89	2013	2	2013	-
RAZEM	459	RAZEM	12	RAZEM	1

Tabela 71. Sumaryczne zestawienie podjętych działań ograniczających negatywny wpływ realizacji PUL

Gatunek/obiekt chroniony	Podjęte działania ochronne minimalizujące (lista może być szersza)	Wielkość
Użytki ekologiczne	<p>W wydzieleniach graniczących z użytkami ekologicznymi wykonano następujące czynności gospodarcze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TPP • TWP • Odn-IIp • PTP <p>W bezpośrednim sąsiedztwie użytków ograniczono intensywności poszczególnych zabiegów. Wykorzystywano kierunkowe obalanie drzew.</p>	-
Pomniki przyrody	<p>W ostatnich czterech latach 12 razy podjęto działania gospodarcze w wydzieleniach z pomnikami przyrody ze szczególnym uwzględnieniem kierunkowego obalania drzew w bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotu ochrony</p>	-
Strefy ochronne	<p>W roku 2017 wykonano w pięciu lokalizacjach stanowiących strefy ochrony okresowej zabiegi gospodarcze:</p> <p>2-Lctwo Bucze po uzyskaniu pisemnej zgody RDOŚ</p> <p>3-Lctwo Lubrza poza okresem ochronnym. W grudniu 2016 roku w strefie ochrony okresowej bielika zlokalizowanej w Leśnictwie Lubrza przeprowadzono zabiegi trzebieżowe. Natomiast w 2015 roku na podstawie zgody wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wykonano zabieg hodowlany -czyszczenie późne w wydzieleniu 363d Leśnictwa Chociule w strefie ochrony całorocznej kani rudej.</p>	-
Ochrona gatunkowa roślin	<p>Kępy</p> <p>Wykonanie zabiegów gospodarczych poza okresem wegetacyjnym</p>	3,99 ha 9,37 ha
Siedliska przyrodnicze w obszarach N2000	<p>Rezygnacja z zabiegu</p> <p>Kępy starodrzewu (refugia)</p> <p>Trzebież przekształceniowa</p>	20,41 ha 3,62 ha 274,58 ha
Ekosystemy referencyjne	<p>Pozyskanie wynikające z eliminacji zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego</p>	170,27 m3
Stanowiska archeologiczne	<p>Od 2013 roku W nadleśnictwie Świebodzin 8 razy wykonano zabiegi gospodarcze w d-stanach w których znajdują się stanowiska archeologiczne. Wszystkie zabiegi przeprowadzono w sposób zabezpieczający stanowisko.</p>	-

Tabela 72. Przykładowa tabela realizacji Monitoringu PUL za 2016 r.

Dane ogólne.	Forma_ochr_razem	Obiekty_chronione razem	Uwagi-2016
ADR_LES			
14-11-1-01-1 -c -00	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080008. Bagno Nieliterowane. Ekosystem referencyjny.	Siedlisko przyrodnicze-9110.ER_7_WOD,	PTP 2016- wycinka posuszu czynnego zagrażającego trwałości lasu poruszanie się po szlakach zrywkowych, ochrona odnow. Nat. pozostawienie drzew w sąsiedztwie bagien
14-11-1-01-26 -j -00	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080008-9110 Ekosystem referencyjny. Bagno Nieliterowane.	Siedlisko przyrodnicze-9110.ER_6_INN,ER_7_WOD,Widlak jałowcowaty	RB IIA-2016 z zachowaniem wymogów dla ochrony siedliska przyrodniczego, pozostawienie kęp starodrzewiu i przestoi do naturalnej śmierci. Włączenie stanowiska z widłakiem do kępy ekologicznej poruszanie się po szlakach zrywkowych. Wykonanie cięć w okresie spoczynku wegetacyjnego. Promowanie odnowienia naturalnego, pozostawienie drzew dziuplastych. Działania zmierzające do zachowania przedmiotu ochrony.
14-11-1-02-260 -b -00	Ekosystem referencyjny.	ER_6_INN,	Wyznaczenie strefy ochronnej pasa 50m od J.Łagowskiego i poinformowanie o tym wykonawcę prac pozyskaniowych
14-11-1-02-263 -b -00	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080008.	Siedlisko przyrodnicze-9190.	Popieranie Db w zabiegu TPP poprzez usuwanie głównie gatunków iglastych-So
14-11-1-04-105 -a -00	Bagno Nieliterowane.Ekosystem referencyjny.	ER_7_WOD,	Wycinka drzew niebezpiecznych (pochyłych i obumierających)przy drodze Bucze – Żelechów.
14-11-1-05-197 -f -00	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080042.	Siedlisko przyrodnicze-9190.	Prace polegające na popieraniu dęba bezszypółkowego w drzewostanie liściastym, czyli wyznaczeniu i ścinie buka sporadycznie również rozluźnieniu kępy dęba w celu doprowadzenia do obsiewu. Ścinka i pozostawienie na gruncie drzew spróchniałych oraz niebezpiecznych.
14-11-1-05-207 -a -01	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080042.	Siedlisko przyrodnicze-9190.	Działania w trzebieży polegające na usuwaniu gatunków iglastych na korzyść dęba bezszypółkowego.
14-11-1-05-236 -n -01	Ochrona gatunkowa roślin-częściowa.	Widlak goździsty.	prace przy pozyskaniu drewna na zrębie pełnym z pozostawieniem kępy 20 arów ze stanowiskiem widłaka goździstego. Fragment drzewostanu zabezpieczony taśmą odbłaskową.
14-11-1-05-252 -c -00	Przedmiot ochrony w obszarze PLH080042.	Siedlisko przyrodnicze-9190.	Prace przy pozyskaniu drewna w trakcie trzebieży polegały na ochronie już istniejącego odnowienia naturalnego gb, bk, oraz na wyznaczeniu i ścinie drzew chorych krzywych a pozostawienie starych dębów i buków rokujących na dalsze lata obsiewem nasion i odnowieniem naturalnym

*Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego 01.01.2008 - 31.12.2017
w Nadleśnictwie Świebodziń*

Dane ogólne.	Forma_ochr_razem	Obiekty_chronione razem	Uwagi-2016
			ADR_LES
14-11-2-06-22 -g -00	Ekosystem referencyjny.	ER_4_KSY,ER_6_INN,	PTP poza ER
14-11-2-07-309 -d -00	Siedlisko przyrodnicze poza Obszarem Natura 2000(SOO).	Siedlisko przyrodnicze-9190.	wykonano zabieg pozostawiając część starodrzewia bez zabiegu , cięcia wykonano na korzyść gat dęb
14-11-2-08-167 -j -00	Ekosystem referencyjny.	ER_6_INN,	Ekosystem referencyjny na powierzchni 0.05ha – stanowisko rośliny chronionej. Wskazano w zleceniu na fakt występowania ekosystemu z rośliną chronioną, a w uwagach odnotowano zakaz wykonywania prac w obszarze chronionym. W terenie wydzielono stanowisko rośliny oraz wskazano wykonawcy lokalizację. Szlaki zrywkowe zostały zlokalizowane w odległości gwarantującej ochronę ekosystemu referencyjnego.
14-11-2-08-176 -a -00	Ochrona gatunkowa roślin-częściowa.	Widłak (konieczność weryfikacji stanowiska w trakcie taksacji)	Na pozycji, zarówno służba leśna jak i taksator nie stwierdził występowania stanowiska rośliny chronionej.
14-11-2-10-302 -a -00	Ochrona gatunkowa roślin-częściowa.	Widłak spec.	Stanowisko widłaka występuje w kępie pozostawionej na zrębie. W trakcie wykonywania prac zwrócono szczególną uwagę na ochronę tej rośliny.
14-11-3-12-277 -i -99		chrobotki spec.	Wykonano zabieg TPP z ochroną płatów roślinności, zastosowano kierunkowe obalanie drzew a w płatach roślinności wycięto jedynie drzewa chore.
14-11-3-13-175 -b -00		Widłak spec.	Wykonano zręb IB, W miejscu występowania płatów Widłaka Goździstego pozostawiono kępę starodrzewu.
14-11-3-13-178 -k -00	Strefa Ochrony	Strefa ochrony okresowej -Bielik	Wykonano zabieg TPP poza okresem ochrony Bielika (grudzień 2016r)
14-11-3-14-32 -a -00	Siedlisko przyrodnicze poza Obszarem Natura 2000(SOO).	Siedlisko przyrodnicze-9190.	PTP – usunięto pochylone drzewo zagrażające bezpieczeństwu osób poruszających się przylegającą do wydzielania drogą publiczną
14-11-3-15-200 -d -00	Bagno Nieliterowane.Ekosystem referencyjny	ER_7_WOD,	RB III A wykonawca został poinformowany o wydzielonej kępie wokół bagna oraz o konieczności poruszania się po wyznaczonych szlakach operacyjnych
14-11-3-15-200 -h -00	Bagno Nieliterowane.Ekosystem referencyjny	ER_7_WOD,	PTP-2016 Pozyskanie użytków przygodnych nie dotyczyło bliskiego sąsiedztwa bagna konieczność usunięcia drzew porażonych Sphaeropsis sapinea
14-11-3-15-220 -n -00	Bagno Nieliterowane.Ekosystem referencyjny	ER_7_WOD,	Wokół bagna została wydzielona kępa o powierzchni 0,42 ha dlatego wykonany zabieg PIEL pozostaje bez wpływu na obiekt

Dane ogólne.	Forma_ochr_razem	Obiekty_chronione razem	Uwagi-2016
ADR_LES			
14-11-3-15-231 -b -00	Siedlisko przyrodnicze poza Obszarem Natura 2000(SOO).	Siedlisko przyrodnicze-9110.	Wykonany zabieg CW został przeprowadzony w odnowieniu naturalnym głównie pod kątem popierania gat zgodnego z siedliskiem przyrodniczym 9110. Przeprowadzono zabieg o mniejszej intensywności, kolejny nawrót będzie przeprowadzony w 2018 r. POZ dotyczyło PKN drobnicy gałęziowej po wiatrolomach z 2015 r
14-11-3-15-233 -d -00	Siedlisko przyrodnicze poza Obszarem Natura 2000(SOO).	Siedlisko przyrodnicze-9190.	TPP-2016 Wykonany zabieg TPP miał charakter trzebieży przekształceniowej w kierunku popierania Db na siedlisku przyrodniczym 9190, w szczególności skupiono się na usunięciu Brz i Bk, pozostawienia drugiego piętra w celu pielęgnacji gat gl

11.6 Wykonanie określonych w prognozie oddziaływania na środowisko działań minimalizujących negatywny wpływ realizacji wskazówek gospodarczych

Ochrona stanowisk roślin chronionych:

- użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami widłaków – wykonano 1 rębnię zupełną, 1 rębnię złożoną, 24 trzebieże, Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska,
- użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami gruszynek - wykonano 2 rębnie zupełne, 1 trzebież, Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a dodatkowo w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska,
- użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami barwinka pospolitego - wykonano 3 rębnie złożone i 2 trzebieże. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a dodatkowo w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Od 2014 r. wyłączony z ochrony gatunkowej.
- użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami paprotki zwyczajna- wykonano 1 rębnię złożoną i 5 trzebieży. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a dodatkowo w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Od 2014 wyłączony z ochrony gatunkowej.
- użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami bluszczem pospolitym - wykonano 11 trzebieży i 2 rębnie złożone. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono drzewa na bezpieńki, a dodatkowo w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Od 2014 wyłączony z ochrony gatunkowej.

Ochrona obiektów kulturowych:

- Wykonywanie zabiegów w drzewostanach ze stanowiskami archeologicznymi – nie prowadzono zabiegów.
- wykonywanie zabiegów w drzewostanach z wieżą widokową, cmentarzami, fortyfikacjami i miejscami pamięci – w bezpośrednim tych miejsc pozostawiano cz. drzewostanu bez zabiegu. W 2011 roku fortyfikacje znajdujące się w leśnictwie Staropole w oddz. 4 f i 5 f zostały wpisane do rejestru zabytków.

12. Edukacja

Nadleśnictwo Świebodzin zgodnie z Zarządzeniem Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku w sprawie „Kierunków rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych” oraz „Wytycznych do tworzenia programu edukacji leśnej w Nadleśnictwie” realizuje działalność edukacyjną społeczeństwa w oparciu o „Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa” obowiązujący na sprawozdawczy okres gospodarczy , której głównym zadaniem jest :

- ❖ przekazanie i upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz prowadzonej przez Lasy Państwowe wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- ❖ podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania ze wszystkich funkcji lasu,
- ❖ budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników.

W ramach prowadzonej przez Nadleśnictwo Świebodzin działalności edukacyjnej realizowano zamierzone cele poprzez :

- ❖ kształtowanie postaw oraz świadomości ekologicznej społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących szeroko pojętej gospodarki leśnej oraz ochrony przyrody,
- ❖ poznawanie poszczególnych funkcji lasu,
- ❖ wskazanie właściwych zasad zachowania się w lesie,
- ❖ wskazanie zagrożeń dla lasów oraz dla korzystających z ich zasobów, z jednoczesnym określeniem metod przeciwdziałania tym zagrożeniom,
- ❖ kształtowanie pozytywnego wizerunku leśnika wykonującego zadania z zakresu wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- ❖ promowanie wiedzy o lesie oraz historii związanej z polskim leśnictwem,
- ❖ rozpowszechnianie wiedzy o działalności Lasów Państwowych w zakresie ochrony środowiska oraz ochrony przyrody,
- ❖ podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie korzystania z różnorodności leśnej.

Wymienione wyżej cele edukacji przyrodniczo – leśnej w okresie gospodarczym **2008 – 2017** były realizowane przez wyznaczonych pracowników Służby Leśnej Nadleśnictwa Świebodzin poprzez :

- ❖ pogadanki z dziećmi i młodzieżą w placówkach przedszkolnych oraz szkolnych,
- ❖ spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą (lekcje przyrody w lesie),
- ❖ udział w działaniach promocyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego na różnego rodzaju festynach, imprezach okolicznościowych oraz przedsięwzięciach, takich jak :

- „Targi Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska EKO-LAS”
- „Zawody Drwali z Radiem Zachód” w Niedźwiedziu,
- „Niesulicka Piątka”, dawniej „Wielkie bieganie i pływanie” w Niesulicach,
- „Wyścig Rowerów Górskich MTB- Łągów”,
- Powiatowe Obchody Św. Huberta Powiatu Świebodzińskiego,
- Biegi Ekstremalne Extreme Team w Szczañcu
- Bieganie ulicami Świebodzina pn. „Świebodzińska Dziesiątka”

Przedsięwzięciem edukacyjnym, które cieszy się bardzo dużą popularnością, to organizowane rokrocznie w miejscowości Niedźwiedź „Zawody Drwali z Radiem Zachód”. Wydarzenie edukacyjne, które przyciąga do miejscowości Niedźwiedź setki lokalnej społeczności oraz gości, ma na celu promowanie Państwowego Gospodarstwa Leśnego, codziennych obowiązków leśnika, a co najważniejsze pracę pilarsza - drwala. W przygotowanym corocznie stoisku promocyjnym Lasów Państwowych (osadzie leśnej), Nadleśnictwo Świebodzin organizuje gry i konkursy o tematyce przyrodniczo - leśnej dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Przedsięwzięcie wpisane do kalendarza przedsięwzięć edukacyjnych Nadleśnictwa Świebodzin.

Natomiast przedsięwzięciem o charakterze sportowym, cieszącym się bardzo dużym powodzeniem w szczególności wśród sympatyków jazdy rowerem, jest organizowany corocznie „Wyścig Rowerów Górskich MTB – Łągów o srebrny krzyż Joannów”, zaliczony do Grand Prix Województwa Lubuskiego, pod honorowym patronatem Marszałek Województwa Lubuskiego, którego trasa wyznaczana jest bardzo ciekawymi przyrodniczo drogami leśnymi. W ramach przedsięwzięcia współorganizowanego również przez Gminę Łągów, Nadleśnictwo Świebodzin urządza corocznie stoisko promocyjne, gdzie na bazie posiadanych materiałów promocyjnych i edukacyjnych promuje Państwowe Gospodarstwo Leśne.

Tabela 73. Zrealizowane formy edukacji leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin w okresie gospodarczym 2008 – 2017.

Formy edukacji leśnej	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	Liczba uczestników									
Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem	453	670	686	593	451	299	544	293	502	898
Spotkania z leśnikiem w szkołach	735	1010	829	1126	1090	1132	1165	766	917	912
Konkursy o tematyce leśnej	494	100	150	150	367	28	20	820	70	125
Akcje, imprezy okolicznościowe	420	165	230	160	180	530	140	140	-	652
Inne (festyny, targi, itp.)	ok. 800	ok. 1000	ok.1000	ok.1000	ok.6000	ok. 1000	ok. 6000	ok.1000	ok.1500	ok.1500
Ogółem	2902	2945	2895	3029	8088	2989	7869	3019	2989	4087

Uwaga ! W roku **2010, 2012 oraz 2014** na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zostały zorganizowane Targi Gospodarki Leśnej, Przemysłu Drzewnego i Ochrony Środowiska „EKO – LAS”

na terenie których były urządzone stoiska promocyjne Lasów Państwowych i odwiedzane przez bardzo dużą ilość zwiedzających targi .

Biorąc pod uwagę wszystkie formy edukacji przyrodniczo – leśnej prowadzonej w minionym okresie gospodarczym przez Nadleśnictwo Świebodzin, z naszej oferty skorzystało około **37,0 tys osób**

12.1 Baza edukacyjna Nadleśnictwa Świebodzin

Prowadzenie działalności edukacyjnej ułatwia przygotowana i funkcjonująca na terenie Nadleśnictwa Świebodzin infrastruktura edukacyjna, na którą składa się między innymi :

- ❖ obiekt ośrodka wypoczynkowego „Leśnik” w Łagowie,
- ❖ wiata edukacyjna na terenie szkółki leśnej w Ołoboku,
- ❖ ścieżki przyrodniczo – leśne zlokalizowane w sąsiedztwie akwenów wodnych jezior : Trześniowskiego, Łagowskiego, Niesłysz, Złoty Potok, Lubie, Goszcza,
- ❖ Zagrodowa Hodowla Zwierzyny w Zagórzcu wraz z platformą obserwacyjną zwierzyny,

oraz bardzo bogate w walory przyrodnicze tereny i obiekty prawnie chronione, takie jak :

- ❖ Łagowsko – Sulęciński Park Krajobrazowy,
- ❖ rezerваты przyrody :
  - „Buczyna Łagowska”
  - „Nad Jeziorem Trześniowskim”,
  - „Pawski Ług”,
  - „Pniewski Ług”,
  - „Dębowy Ostrów”,
- ❖ powierzchniowy pomnik przyrody „Cisy Łagowsko – Sulęcińskie”,
- ❖ 11 pomników przyrody,
- ❖ użytki ekologiczne (Barcikowskie Bagno, Żurawie Trzciny, Uroczysko Zagaje, Łąka Storczykowa na Wielowisi),
- ❖ obszary „Natura 2000” (Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie, Stara Dąbrowa w Korytach, Nietoperek, Dolina Leniwej Obry)

Działania edukacyjne Nadleśnictwa Świebodzin, to również współpraca z licznymi instytucjami oraz podmiotami, jako partnerami w tych działaniach, do których należy zaliczyć szczególnie :

- ❖ jednostki samorządów terytorialnych,
  - Starostwo Powiatowe w Świebodzinie,
  - Urzędy Gmin : Świebodzin, Łagów, Skąpe, Lubrza, Szczaniec,
- ❖ placówki szkolne oraz przedszkolne na terenie administracyjnym Nadleśnictwa Świebodzin,
- ❖ stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe,
- ❖ Łagowsko – Sulęciński Park Krajobrazowy,
- ❖ media (Radio Zachód, TVP-3 Oddział w Gorzowie Wlkp, lokalna prasa).

13. Turystyka

Tereny administracyjne Nadleśnictwa Świebodzin, to jedne z najpiękniejszych miejsc Pojezierza Lubuskiego, gdzie ilość oraz czystość akwenów wodnych, jak również bogactwo w walory przyrodniczo – leśne zachęcają społeczeństwo do spędzania wolnego czasu dla wędkarzy, grzybiarzy, miłośników turystyki pieszej i rowerowej, jak również dla lubiących wypoczynek nad czystymi jeziorami.

To właśnie atrakcyjność tych miejsc spowodowała lokalizację oraz funkcjonowanie na terenach leśnych ośrodków wypoczynkowych, letnich baz harcerskich oraz leśnych pól biwakowych.

Tabela 74. Wykaz ośrodków wypoczynkowych, letnich baz harcerskich oraz pól biwakowych

L.p.	Nazwa ośrodka wypoczynkowego	Obręb leśny	Leśnictwo	Powierzchnia obiektu (ha)	Adres leśny
1.	Ośrodek Wypoczynkowy „LAGO” w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	4,940	151 b, 152 a, b
2.	Ośrodek Wczasowy „IRENA” w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	2,2425	123 c, i, j, n
3.	Ośrodek Wypoczynkowy Stowarzyszenia Turystycznego „NIESŁYSZ” w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	0,610	123 a, c
4.	Ośrodek Wypoczynkowy Stowarzyszenia Miłośników Niesulic w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	1,4975	123 a, c, i, j
5.	Ośrodek Wypoczynkowy Stowarzyszenia Turystycznego „STOKROTKA” w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	0,620	123 a, c
6.	Ośrodek Wypoczynkowy „Kormoran” w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	6,170	123 b, c, d, f, j, k
7.	Letnia Baza Harcerska Komendy Hufca ZHP Świdnica w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	4,600	122 b, c, d, g
8.	Letnia Baza Harcerska Komendy Chorągwi Ziemi Lubuskiej w Niesulicach	Ołobok	Ołobok	2,100	122 b, c
Razem Obręb Ołobok				22.780	
9.	Ośrodek Wypoczynkowy „Relaks” w Krzeczkanie	Świebodzin	Krzeczkanie	0,9942	232 b, c
10.	Ośrodek Wypoczynkowy „Wspólnoty Paklicko” w Nowym Dworku	Świebodzin	Jordanowo	0,8184	13 p, r
11.	Ośrodek Wypoczynkowy „Dzierżoniów” w Lubrzy	Świebodzin	Lubrza	2,170	155 g, i
12.	Ośrodek Wypoczynkowy „Nowy Dworek” w Nowym Dworku	Świebodzin	Jordanowo	6,3949	13 b, 14

L.p.	Nazwa ośrodka wypoczynkowego	Obręb leśny	Leśnictwo	Powierzchnia obiektu (ha)	Adres leśny
					a,b,c,d,i
13.	Letnia Baza Harcerska Chorągwi Dolnośląskiej ZHP Komenda Hufca Wrocław w Krzeczkanie	Świebodzin	Krzeczkanie	4,00	254 k, 255 c, k
14.	Leśne pole biwakowe „Słoneczne”	Świebodzin	Krzeczkanie	1,800	232 c
15.	Leśne pole biwakowe „Pod Bukami”	Świebodzin	Krzeczkanie	0,340	249 c
16.	Leśne pole biwakowe „OTL”	Świebodzin	Krzeczkanie	0,8895	232 b, d
17.	Leśne pole biwakowe „POM”	Świebodzin	Krzeczkanie	0,570	249 i
18.	Leśne pole biwakowe „Borowskie”	Świebodzin	Krzeczkanie	0,67	257 f
Razem Obręb Świebodzin				18,647	
Ogółem				41,427	

Ogółem Nadleśnictwo Świebodzin udostępnia do celów turystycznych i wypoczynkowych powierzchnię **41,427 ha** nieruchomości leśnych położonych w sąsiedztwie linii brzegowych akwenów wodnych jezior : Niesłysz, Paklicko Wielkie, Lubie.

Baza turystyczna Nadleśnictwa Świebodzin, to również sieć szlaków turystycznych PTTK o łącznej długości **52,5 km**, ścieżek do uprawiania turystyki pieszej „*Nordic Walking*” o łącznej długości **51,0 km** oraz rowerowych o długości **57,0 km** zlokalizowanych w sąsiedztwie akwenów wodnych oraz przy drogach publicznych o bardzo dużym natężeniu ruchu, których realizacja przez lokalne samorządy na umownie udostępnionych przez Nadleśnictwo Świebodzin nieruchomościach leśnych zapewnia bezpieczeństwo osobom korzystających z udostępnionych nieruchomości w celach turystycznych i rekreacyjnych.

Ogółem na terenie administracyjnym Nadleśnictwa Świebodzin . W okresie gospodarczym **2008 – 2017** zrealizowano niżej wymienione zadania :

- ❖ utworzono punkt edukacyjny na terenie Szkołki Leśnej w Ołoboku,
- ❖ w ciągu ścieżki turystycznej nad j. Łagowskim urządzono odcinek „Ścieżki Zdrowia” z wyposażeniem w urządzenia do ćwiczeń, którą w miesiącu maju 2014 roku oddano uroczyste do korzystania z udziałem zawodników drużyny STELMETU Zielona Góra,
- ❖ zbudowano platformę widokową w sąsiedztwie Zagrodowej Hodowli Zwierzyny,
- ❖ w ramach Programu „Aktywne Udostępnianie Lasu – 2014” wprowadzonego zarządzeniem Nr 35 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 maja 2014 roku, w leśnictwie Jordanowo przy byłej drodze krajowej Nr 3 utworzono „Miejsce Postoju Pojazdów (MPP),

z którego korzystają zmotoryzowani przemieszczający się zmotoryzowani, jak również przyjeżdżający w te rejony grzybiarze.

14. Zakończenie

W imieniu wszystkich pracowników Nadleśnictwa Świebodzin składam serdeczne podziękowania zespołowi Biura Urządzania Lasu Oddział w Gorzowie Wielkopolskim, wykonującemu prace urządzeniowe na potrzeby naszego Nadleśnictwa.

Nadleśniczy Lech Kołdyka

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINIE**

**Narada Techniczno – Gospodarcza
24.10.2017 r.**

K O R E F E R A T
WYKONAWCY PROJEKTU PLANU
URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN

sekretariat@gorzow.buligl.pl
www.gorzow.buligl.pl

I. Analiza danych i wniosków zawartych w referacie nadleśniczego.

Stan posiadania.

Zestawienia z mian powierzchni w Nadleśnictwie Świebodzin (bez współwłasności).

Stan	Powierzchnia w ha			
	grunty zal. i nie zal.	gr. zw. z gosp. leśną	grunty nieleśne	Razem
01.01.2008	22847,94	688,07	442,92	23 978,93
01.01.2018	22 917,89	613,77	464,35	23 996,01
Różnica	-69,95	+74,3	-21,43	+17,08

W ogólnym bilansie wzrosła całkowita powierzchnia Nadleśnictwa o 17,08 ha. Wzrost powierzchni leśnej nie zalesionej wynika głównie ze wzrostu powierzchni zrębów, gruntów do naturalnej sukcesji, gruntów objętych szczególnymi formami ochrony oraz gruntów przewidzianych do małej retencji, powierzchnia drzewostanów wzrosła o 4,22 ha. Tabela poniżej przedstawia różnice jakie zaszły w okresie ostatnich 10 lat.

Porównanie pow. leśnej zal. i nie zal. w latach 2008 i 2018.

Rodzaj użytku	Stan na 2008	Stan na 2018	Różnica
	Pow. (ha)		
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	22579,01	22583,23	+4,22
1) drzewostany	22572,02	22576,24	+4,22
2) plantacje drzew - razem, w tym:	6,99	6,99	--
- plantacje nasienne	6,99	6,99	--
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	268,93	334,66	+65,73
1) w produkcji ubocznej - razem, w tym:	125,73	83,48	-42,25
- plantacje choinek	--	0,17	+0,17
- poletka łowieckie	125,73	83,31	-42,42
2) do odnowienia - razem, w tym:	126,15	215,84	+89,69
- halizny	2,45	1,86	-0,59
- zręby	123,70	213,98	+90,28
3) pozostałe leśne niezalesione - razem, w tym:	17,05	35,34	+18,29
- przewidziane do naturalnej sukcesji	10,40	17,02	+6,62
- objęte szczególnymi formami ochrony	--	17,41	+17,41
- przewidziane do małej retencji	--	0,91	+0,91
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	6,65	--	-6,65

Różnice w rodzajach powierzchni, w porównaniu z referatem Nadleśniczego, wynikają również z faktu rozbieżności gruntowych stwierdzonych w czasie prac taksacyjnych. Rozbieżności te ujęto w wykazie rozbieżności przekazany Nadleśniczemu. Nadleśniczy podjął stosowne decyzje w tej sprawie.

Zestawienie powierzchni gruntów we współwłasności z Nadleśnictwem Świebodzin.

Rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
Użytki rolne:				
- grunty rolne zabudowane	0,17 (0,1747)	-	-	0,17 (0,1747)
Grunty zabudowane i zurbanizowane:				
-tereny mieszkaniowe	0,26 (0,2604)	-	0,98 (0,9920)	1,24 (1,2524)
OGÓŁEM	0,43 (0,4351)	-	0,98 (0,9920)	1,41 (1,4271)

Nadleśnictwo Świebodzin posiada grunty w trwałym zarządzie o pow. 159,48 ha. Grunty te i ich powierzchnia nie jest ujęta w projekcie PUL.

Użytkowanie rębne.

Etat masowy oraz powierzchniowy zrealizowano na poziomie 95 %. Niewykonanie zadań z zakresu użytkowania rębego przyczyniło się m.in. do pogłębienia się różnicy między połową orientacyjnego wieku rębności a przeciętnym wiekiem drzewostanów oraz wzrostu przeciętnego wieku drzewostanu.

Użytkowanie przedrębne.

Realizacja etatu, wyniosła, pod względem masowym w 104 %, przy powierzchniowym 95 %. Dobry stan sanitarny drzewostanów potwierdza właściwy rozmiar powierzchniowy zaplanowanych zadań. W zakresie cięć pielęgnacyjnych nie stwierdzono zaniedbań, m.in. nie zaprojektowano wskazań pilnych. Drzewostany charakteryzują się dobrą jakością, uszkodzenia obejmują nieznaczny odsetek drzewostanów

Hodowla lasu.

Jakość wykonanych zadań z zakresu hodowli lasu należy ocenić pozytywnie. Świadczy o tym jakość młodego pokolenia. Jakość upraw i młodników na powierzchniach otwartych jest dobra lub bardzo dobra, zgodna z pożądanym składem gatunkowym.

Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat w Nadleśnictwie Świebodzin.											
TSL	zgodny ze składem pożądanym			Częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym			Uprawy przypadłe	R-m
	przy zadrzewieniu										
	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	0,4 i mniej	
powierzchnia - ha											
BŚW	350,55	6,30									356,85
BMŚW	474,19	10,07	1,43	17,85	0,41	2,76					506,71
LMŚW	37,26	2,11		10,48			2,04				51,89
LMW				0,94	0,58						1,52
LŚW	11,33	3,24									14,57
LW	0,50										0,50
Ogółem	873,83	21,72	1,43	29,27	0,99	2,76	2,04				932,04

Uprawy podokapowe odznaczają się odpowiednim doбором gatunków, zgodnym z TSL i TD. Następuje systematyczny wzrost powierzchni upraw z odnowienia naturalnego. Przeciętny stopień pokrycia wzrósł w porównaniu do roku 2008, wówczas wynosił on 92%, obecnie wynosi 94 %. Również ocena zgodności jest lepsza, 96 % upraw i młodników do 10 lat jest zgodna z typem drzewostanu (było 87 % upraw zgodnych z

TD). Drzewostan o pow. 2,76 (zadrzewienie 0,5) to dotychczas grunt nieleśny z samosiewem brzozowym i sosnowym. Pow. 1,43 to dwa drzewostany o zadrzewieniu 0,5, silnie uszkodzone przez zwierzynę. Powierzchnia 2,04 ha, to drzewostan sosnowy z TD Bk-Db. Zaistniałe halizny to były szkółki przeznaczone do odnowienia. Przeciętna jakość odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych też jest dobra, wskazuje na to poniższa tabela.

Przeciętna jakość odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.

Budowa	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
KO	1523,96	48,5	22
KDO	133,27	21,4	22
Uprawy i młodniki	399,59	84,8	12
Ogółem	2056,82	53,8	22

W czasie prac taksacyjnych nie stwierdzono zaniechań oraz uchybień w wykonanych zabiegach hodowlanych. Ich rozmiar dostosowano do aktualnych potrzeb. Wątpliwość może jedynie budzić podsadzanie dębem, drzewostanów sosnowych średnich klas wieku na siedliskach świeżych.

Pozytywnie należy ocenić wzrost powierzchni drzewostanów dębowych, bukowych i olszowych oraz spadek powierzchni drzewostanów brzozowych, sosnowych, akacjowych i modrzewiowych.

Ochrona lasu.

Zwierzęta. Należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ograniczenie populacji jeleniowatych do stanu gdy uszkodzenia będą gospodarczo znośne. W obecnej sytuacji niemożliwym jest wyprowadzenie młodego pokolenia dębu bez ogrodzeń, wzrost i rozwój nie ogrodzonych, sztucznych odnowień buka jest bardzo ograniczony przez zgryzanie. Przez zbyt duże pogłowie jeleni powierzchnia pojawiających się nalotów dęba jest w zasadzie zredukowana do zera, a naloty bukowe pojawiają się w mocno ograniczonej ilości. Zmiana metodyki szacowania szkód nie wiele tu zmienia i pomaga, plany łowieckie nie korespondują z utrzymaniem szkód na poziomie znośnym gospodarczo.

Zaznacza się szkodliwa działalność gryzoni w uprawach i młodnikach, głównie bukowych, co prawdopodobnie wynika z ciepłych i suchych minionych lat. Wykasanie chwastów ograniczyło rozmiar szkód powodowanych przez gryznie.

Szkodliwe owady i grzyby patogeniczne.

Teren Nadleśnictwa Świebodzin jest stale zagrożony występowaniem gradacji foliagów sosny. Na terenie Obrębu Ołobok, część drzewostanów sosnowych (2198 ha) uznano za pierwotne ogniska gradacyjne. Podejmowane działania ochronne Nadleśnictwa zapewniają drzewostanom właściwy wzrost i rozwój.

W Obrębie Ołobok, 3127 ha gruntów uznano w 2007 roku za uporczywe pędracyzyska. Prace w drzewostanach zagrożonych przez pędraki zostały uzależnione od biologii chrabąszczy. Stosowanie zabiegów chemicznych dotyczyło tylko owadów dorosłych – oprysk koron drzew.

Drzewostany w leśnictwie Długoszyn są zagrożone występowaniem szkodników dęba (opiętki i miernikowce), od 2014 roku prowadzi się kontrolę występowania miernikowców.

W wyniku porażenia przez patogena z rodzaju *Sphaeropsis sp.* w latach 2015-2016, wykonano cięcia sanitarne na powierzchni 112 ha. W roku 2017 zagrożenie ustało.

Uprawy sosnowe są stale zagrożone przez szeliniaka, podejmowane przez Nadleśnictwo działania ochronne przynoszą pozytywny skutek – dobra i bardzo jakość upraw. Inne szkodliwe owady oraz grzyby pasożytnicze występowały na niewielkim areale.

Prace Nadleśnictwa zmierzały do monitorowania potencjalnych zagrożeń, minimalizacji szkód i szybkiej poprawy sytuacji. W Nadleśnictwie nie zanotowano upraw przypadłych.

Czynniki abiotyczne.

Szkody w drzewostanach wystąpiły głównie w wyniku huraganowych wiatrów, w mniejszym stopniu w wyniku podtopień, susz, przymrozków. W wyniku huraganów pozyskano 44 408 m³ drewna, szkody te miały głównie charakter rozproszony, rozpad drzewostanów nastąpił w trzech pododdziałach na łączne na pow. ok. 3 ha.

Pożary wystąpiły na pow. ok. 6 ha. Generalnie prace Nadleśnictwa zmierzały do minimalizacji szkód i szybkiej poprawy sytuacji.

Stan sanitarny drzewostanów w Nadleśnictwie należy uznać za dobry.

II. Analiza stanu zasobów drzewnych.

Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu Nadleśnictwo Świebodzin przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na					
			01.10.1975	02.10.1986	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018	
			I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	22 738	23 228	22 230	22 848	22 918	
2.	Zasoby miąższości	tys.m ³	2816	4 036	5 145	6 415	7 450	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	II a	m ³	94	97	121	138	140
		II b	m ³	159	167	212	248	244
		III a	m ³	180	215	261	310	350
		III b	m ³	201	248	277	329	406
		IV a	m ³	207	260	306	333	392
		IV b	m ³	219	282	318	372	407
		V a	m ³	227	277	320	370	424
		V b	m ³	245	276	328	349	422
		VI	m ³	272	306	343	393	420
		VII i starsze	m ³	245	278	380	-	475
		KO	m ³	259	218	260	241	290
		KDO	m ³	235	265	214	367	326
	BP	m ³	-	-	-	-	-	
4.	Przeciętna zasobność na 1ha (pow. leśnej zal. i niezal.)	m ³	132	175	231	281	325	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	53	59	63	

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na				
			01.10.1975	02.10.1986	01.01.1998	01.01.2008	01.01.2018
			I rewizja	II rewizja	III rewizja	IV rewizja	V rewizja
6.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – tablicowy	m ³	5,4	6,1	7,4	7,3	7,64
7.	Spodziewany bieżący przyrost drzewostanów na 1 ha – zredukowany	m ³	4,2	5,9	-	-	-
8.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	1,41	1,4	1,48	1,72	2,92
9.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	0,96	1,46	1,93	2,83	3,17
10.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	2,70	7,16	9,01	9,55	10,62

W Nadleśnictwie wzrosła powierzchnia klas odnowienia i klas do odnowienia co związane jest z użytkowaniem rębnym drzewostanów. Średni wiek drzewostanów wynosi 63 lata (Obręb Łągów 72 lata, Obręb Ołobok 56 lat, Obręb Świebodzin 59). Zapas oraz przeciętna zasobność wzrosły o 16 %.

Przeciętna miąższość użytków rębnych jest większa o 70 %, jest to wynik zwiększenia się powierzchni drzewostanów które osiągnęły wiek rębności. Wzrosła przeciętna miąższość użytków przedrębnych (12 %) co ma związek ze zwiększeniem zasobności drzewostanów. Uzyskany w 10-leciu przyrost użyteczny jest wyższy niż planowany aż o 45 %. Taki trend jest utrzymany od 1975 roku. To świadczy o niedostosowanych tabelach przyrostu drzewostanu do miejscowych warunków.

Uwzględniając istniejące i pożądane relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową średniego wieku rębności drzewostanów zauważa się następujące zależności:

Relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów.

Nadleśnictwo	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica
Obręb Łągów	72	51	21 (znaczne odstępstwo)
Obręb Ołobok	56	50	6 (odstępstwo)
Obręb Świebodzin	59	51	9 (odstępstwo)

Przeciętny wiek drzewostanów nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach +/- 5 lat) do połowy średniego wieku rębności drzewostanów. W przypadku Nadleśnictwa Świebodzin zaistniała sytuacja odstępstwa (powyżej 5 lat) oraz znacznego odstępstwa (powyżej 15 lat).

W przypadku odstępstwa należy je korygować w kierunku stanu pożądanego. Należy dążyć do zmniejszenia tego wieku, m.in. poprzez odpowiednio większy poziom użytkowania rębego, skutkujący zmniejszeniem przeciętnego wieku – co ma odzwierciedlenie w PUL na lata 2018-2027.

III. Ocena oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu.

Czynności gospodarcze wykonywane zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu nie stanowiły zagrożenia dla środowiska. W celu monitorowania wpływu realizacji PUL na środowisko, stworzono na potrzeby Nadleśnictwa, tabele Monitoringu wpływu realizacji PUL na środowisko. Szkolenie pracowników w tym zakresie, stała aktualizacja tabel, przyjęte schematy postępowania zapewniały minimalizację negatywnego wpływu realizacji PUL na środowisko. Ponadto wyznaczono powierzchnie referencyjne (odstąpienie od zabiegów gospodarczych).

Uwzględniając szczególnie obszary chronione, do których należały (ich liczba w nawiasie):

- rezerwaty przyrody (5)
- obszary Natura 2000 (4)
- park krajobrazowy (1)
- obszary chronionego krajobrazu (5)
- pomniki przyrody (14)
- użytki ekologiczne (4)
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

stwierdzono:

- w stosunku do rezerwatów – Nadleśnictwo zapewniało ochronę rezerwatów. Niestety nie zrealizowało zadań ochronnych zapisanych w Planie Ochrony Rezerwatu Pawski Ług
- w stosunku do obszarów Natura 2000, parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu – zabiegi były wykonywane zgodnie z kanonem racjonalnej gospodarki leśnej, jako narzędzia zrównoważonego wykorzystania zasobów biologicznych, w sposób nie zagrażający przedmiotom ochrony, zgodnie z Planami Ochrony
- w stosunku do pomników przyrody – pomniki oznakowano w terenie co przyczyniło się do ich ochrony oraz popularyzacji
- w stosunku do użytków ekologicznych – Nadleśnictwo zapewniało ochronę
- w stosunku do gatunków chronionych – stale monitorowano gatunki dla których konieczna jest ochrona. Wnioskowano o likwidację niepotrzebnych stref dla gatunków wymagających ochrony strefowej, wnioskowano o nowe. Prawidłowością stało się pozostawianie kęp starodrzewu, drzew dziuplastych, drzew owocowych, ciekawych form drzewiastych, śródleśnych alei itp. w niektórych drzewostanach odstępowano od zabiegu gospodarczego w przypadku stwierdzenia wysokich walorów przyrodniczych.

Opracował:
Kierownik Pracowni
Urządzania Lasu

Bogdan Brodziński

INFORMACJA NACZELNIKA WYDZIAŁU ZARZĄDZANIA ZASOBAMI LEŚNYMI RDLP W ZIELONEJ GÓRZE

w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu u.l. na środowisko, w tym obszary Natura 2000, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko.

Plan urządzenia lasu **Nadleśnictwa Świebodzin** na okres: 1 I 2008 – 31 XII 2017 r. został sporządzony zgodnie z:

- Rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i zasad sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2005 nr 256 poz. 2121)
- Instrukcją Urządzania Lasu, będącą załącznikiem do Zarządzenia nr 43 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 18 kwietnia 2003 r.
- Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2009 nr 151, poz. 1220).

Uwarunkowania prawne, w jakich tworzony był projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2008-2017, były nieco inne niż w momencie finalizacji prac nad projektem. W związku z uchwaleniem Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 nr 199, poz. 1227) projekty planów urządzenia lasu zostały zaliczone do dokumentów, które podlegają strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko rozumianej jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, lub planów „których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000” [Art. 46. ww. ustawy].

Równocześnie, w art. 52a ustawy o ochronie przyrody przyjęto zasadę, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52. ust. 1. pkt 1., 3-5. i 11. tejże ustawy, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Projekty planów urządzenia lasu nadleśnictw Świebodzin i Świebodzin były pierwszymi, które poddano strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko przed ich zatwierdzeniem, choć z niepełnym jeszcze procesem uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy został ustalony z ramowego zakresu opracowanego przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych i zaakceptowanego przez Komisję Europejską i Ministerstwo Środowiska.

Projekt planu urządzenia lasu Nadl. Świebodzin na lata 2008-2017 był również poddany konsultacjom społecznym w oparciu o załącznik nr 23 DGLP z dnia 4 sierpnia 1997 (po nowelizacji z 2 lipca 1999 r.), który wprowadził *Wytyczne w sprawie konsultowania z samorządami terytorialnymi*

oraz lokalnymi i regionalnymi organizacjami społecznymi przedsięwzięć z zakresu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zadań wynikających z programu ochrony przyrody, projektowanych dla nadleśnictwa w planie urzędzenia lasu. Zapewnienie udziału samorządów i organizacji pozarządowych w tworzeniu projektu planu u.l. polegało przede wszystkim na możliwości uczestnictwa w posiedzeniach I i II Komisji Techniczno-Gospodarczej oraz formułowania uwag i wniosków. Projekt planu był również, po uprzednim ogłoszeniu w prasie (ogłoszenie w Gazecie Lubuskiej w dniu 26.03.2009 r.), wyłożony do publicznego wglądu na 21 dni (30 marca-20 kwietnia 2009 r.) w siedzibie nadleśnictwa, z pouczeniem o możliwości składania uwag i wniosków do projektu. Do opiniowanego projektu nie wniesiono żadnych uwag.

Z uwagi na dodatkowe wytyczne DGLP w Warszawie (wypracowane wspólnie z Departamentem Leśnictwa) - pismo z dnia 06.05.2010 r. (znak ZU-7019-58/10), dokumenty związane z projektem Planu urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin, zostały po raz kolejny poddane konsultacjom społecznym. Projekt planu u.l., Program ochrony przyrody, Prognoza oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000 zostały upublicznione na stronie BIP RDLP w Zielonej Górze w dniu 14.01.2011 r. przez okres kolejnych 21 dni. W okresie przewidzianym na konsultacje ponownie nie wpłynęły żadne opinie czy wnioski.

Zadaniem opracowanej prognozy oddziaływania na środowisko miała być ocena, czy i w jaki sposób zapisy projektu planu u.l. mogą naruszać m.in. wymogi Dyrektywy Szkodowej, która została przetransponowana Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. W prognozie zamieszczono zalecenia dotyczące modyfikacji prowadzonej gospodarki leśnej, w stosunku do obiektów objętych ochroną prawną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu zachowanie właściwego stanu istniejących obszarów Natura 2000.

W wyniku analizy rozwiązań wynikających z zapisów planu urzędzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko, biorąc pod uwagę również pozytywną opinię sanitarną Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (NS-NZ-776-158/10 z dnia 19.10.2010 r.) i opinię RDOŚ (WOOŚ.I.7040.46.10.rd z dnia 23.12.2010 r.) dotyczącą projektu PUL, stwierdzono, że realizacja planu urzędzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin, z uwzględnieniem ustaleń zawartych w prognozie, nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska i nie naruszy celów ochrony obszarów Natura 2000 i ich integralności. W Prognozie zawarto stwierdzenia, że zaplanowane w PUL działania nie spowodują znaczącego, negatywnego wpływu na środowisko i obszary Natura 2000.

W związku z powyższym przyjęto, że plan urzędzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin zawiera rozwiązania zbliżone do optymalnych z punktu widzenia gospodarki leśnej, a jednocześnie możliwe do zrealizowania, przy zastosowaniu zasady konieczności ochrony środowiska.

Końcowym elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko było ustalenie metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. W prognozie oddziaływania na środowisko dla planu u.l. Nadleśnictwa Świebodzin zapisano, że do czasu wypracowania szczegółowych zasad monitoringu realizacji działań gospodarczych zawartych w PUL, należy kontynuować działania kontrolne realizowane przez Inspekcję Lasów Państwowych, która powinna dokonać stosownej analizy w 5 i 10 roku obowiązywania planu oraz kontrole prowadzone przez RDLP i kierownictwo nadleśnictwa.

W roku 2012 w wyniku przeprowadzonej reorganizacji służb kontrolnych zlikwidowano regiony inspekcyjne Inspekcji Lasów Państwowych, które przeprowadzały kontrole kompleksowe, a ich kompetencje przejęły Wydziały Kontroli i Audytu Wewnętrznego poszczególnych RDLP. Zgodnie z przyjętym harmonogramem kontrolę kompleksową w Nadleśnictwie Świebodzin wykonano w roku

2013-2014, kontrolą obejmując pierwszych 6 lat realizacji planu urządzenia lasu. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie realizacji planu u.l. i uwzględnienia przy jego realizacji ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko. W związku z tym, że metodyka kontroli nie obejmowała pełni zagadnień związanych z wpływem realizacji PUL na środowisko, dodatkową kontrolę w tym zakresie przeprowadzi Stanowisko ds. Ochrony Ekosystemów RDLP w Zielonej Górze (IV kwartał 2017).

Mając świadomość niedoskonałości prowadzonego monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko oraz w związku ze zmianami w instrukcji urządzania lasu, dyrektor RDLP w Zielonej Górze wydał zarządzenie nr 22 z dnia 10 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia „*Ramowych wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, prowadzonego przez służby Lasów Państwowych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze*”.

W zarządzeniu tym uregulowano w sposób szczegółowy zasady i sposoby prowadzenia monitoringu, z uwzględnieniem możliwości raportowania (w ujęciu rzeczowym, ilościowym i powierzchniowym) zabiegów minimalizujących negatywny wpływ działań gospodarczych na środowisko. W V rewizji plan urządzenia lasu będzie miał opracowaną prognozę oddziaływania na środowisko zgodnie z obowiązującymi procedurami i będzie w pełni monitorowany.

Monitoringowi podlegać będą następujące działania:

- a. opisane w planie urządzenia lasu w formie wskazań gospodarczych,
- b. opisane w planie urządzenia lasu w formie ogólnej i kierunkowej (np. prace inżynierskie, remontowe, realizacja zadań z ochrony lasu i ochrony ppoż., itp.),
- c. nieopisane w pul, wynikające z działań związanych z realizacją zadań ochronnych, hodowlanych, usuwania skutków klęsk żywiołowych, usuwania zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, itd.,
- d. wynikające z decyzji administracyjnych,
- e. inne (np. umowne udostępnianie nieruchomości, lokalizacja inwestycji obcych).

Monitoring prowadzić będą:

- a. służby nadleśnictwa:
  - leśniczy, podleśniczy
  - specjalista zajmujący się zagadnieniami ochrony przyrody,
  - inżynier nadzoru,
  - strażnik leśny,
  - inne osoby, o ile zakres ich obowiązków dotyczy planowania/realizacji zadań w obiektach opisanych w pkt. 1.
- b. służby RDLP w Zielonej Górze w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli:
  - zajmujące się ochroną przyrody,
  - zajmujące się zagospodarowaniem i ochroną lasu,
  - zajmujące się urządzaniem lasu,
  - zajmujące się ochroną zasobów,
  - zajmujące się kontrolą.

Wykorzystywane będą również wyniki kontroli i spostrzeżenia:

- a. służb Dyrektora Generalnego LP:
  - Inspekcji Lasów Państwowych – w ramach przeprowadzanych kontroli problemowych i doraźnych,
  - Zespołu Ochrony Lasu.

b. jednostek certyfikujących gospodarkę leśną RDLP w Zielonej Górze – w ramach prowadzonych audytów.

Działania zmierzające do zapobiegania ewentualnym, negatywnym wpływom gospodarki leśnej na środowisko:

Na poziomie leśnictwa

- a. udokumentowana analiza przygotowywanych wniosków gospodarczych, pod kątem występowania obiektów zidentyfikowanych wg pkt 1, zweryfikowanych terenowo,
- b. zaplanowanie działań faktycznych i prawnych ograniczających negatywny wpływ zabiegów gosp. na cenne elementy przyrody,
- c. bieżąca weryfikacja działań pozaplanowych (szczególnie użytki przygodne), pod kątem obiektów podlegających monitoringowi,
- d. przekazywanie informacji o obiektach chronionych i ograniczeniach z tym związanych, bezpośrednim wykonawcom prac - zakładom usług leśnych oraz nadzór nad prawidłową realizacją zaleceń.

Na poziomie nadleśnictwa

- a. kontrola zgodności informacji o obiektach chronionych zawartych we wnioskach gospodarczych leśniczych (pkt 6.1.a) i udokumentowany nadzór merytoryczny nad planowanymi czynnościami gospodarczymi (analiza wniosków gospodarczych, szkiców zrębowych, projektów odnowień i zleceń),
- b. zapewnienie dostępu do informacji dla pozostałych służb prowadzących monitoring (pkt 4.a), w zakresie związanym z ich obowiązkami,
- c. aktualizacja informacji o chronionych obiektach w bazie SILP,
- d. pisemne przekazywanie informacji o obiektach chronionych i ograniczeniach z nimi związanych, podmiotom korzystającym z gruntów LP w oparciu o umowy udostępnienia gruntu.

Monitoring skutków zrealizowanych zadań z zakresu gospodarki leśnej pod kątem ich wpływu na środowisko:

Na poziomie leśnictwa

- a. powykonawcza kontrola wykonania zabiegów gospodarczych,
- b. uzależnienie podpisania protokołu właściwego wykonania prac, od wykonania zaleceń z zakresu ochrony przyrody,
- c. zgłaszanie ewentualnych nieprawidłowości w wykonaniu zabiegów do nadleśnictwa,
- d. coroczny monitoring rezerwatów i pomników przyrody, wg Instrukcji ochrony lasu - cz. IV, pkt 2,
- f. monitoring zasadności utrzymywania strefowej ochrony zwierząt.

Na poziomie nadleśnictwa

- a. systematyczne kontrole terenowe wykonywane przez specjalistę ds. ochrony przyrody, w obiektach podlegających monitoringowi,
- b. systematyczne kontrole terenowe wykonywane przez inżyniera nadzoru (we współpracy ze specjalistą ds. ochrony przyrody),
- c. monitoring i zwalczanie szkodnictwa leśnego (w tym dot. ochrony przyrody) przez straż leśną
- d. doraźne kontrole terenowe wykonywane przez nadleśniczego i zastępcę,
- f. końcowe sprawozdanie z przeprowadzonego monitoringu, po zakończeniu realizacji planu urządzenia lasu, w ramach Analizy gospodarki ubiegłego okresu.

Na poziomie RDLP w Zielonej Górze

- a. przez specjalistę ds. ochrony przyrody
  - bieżące wsparcie merytoryczne,
  - bieżące lustracje obiektów podlegających monitoringowi,

- doraźne kontrole terenowe i formalno-prawne oraz kontrole problemowe,
- b. przez Wydział Urządzania Lasu i Stanu Posiadania (ZU)
    - bieżące wsparcie merytoryczne,
    - uzupełnianie geoportalu RDLP o aktualne formy ochrony przyrody,
    - przygotowanie i zreferowanie przez naczelnika wydziału ZU podsumowania z monitoringu skutków realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, podczas Narady Techniczno-Gospodarczej,
    - uwzględnianie obiektów chronionych w ramach wydawanych zgód, opinii, wytycznych i innych działań administracyjnych,
  - c. przez wydział właściwy do spraw kontroli w RDLP:
    - uwzględnianie i ocenianie działań związanych z ochroną obiektów oraz sprawowanym monitoringiem w lustracjach terenowych, kontrolach problemowych i doraźnych,
    - okresowa kontrola pełna monitoringu realizowanego przez nadleśnictwa – w 10-tym roku obowiązywania planu u.l. Możliwa jest również, po decyzji dyrektora RDLP, kontrola w pięcioletnich odstępach czasowych,
  - d. doskonalenie zasad i skuteczności monitoringu oraz koordynacja działań nadleśnictw,
  - e. opracowanie nowego wzoru książki walorów przyrodniczo-kulturowych, tak aby umożliwiała ona pełny monitoring gatunków i obszarów chronionych,
  - f. wdrażanie zaleceń wynikających z audytów firm certyfikujących gospodarkę leśną RDLP,
  - g. analiza gospodarki eksperymentalnego planu u.l., pod kątem jej wpływu na środowisko, na podstawie referatu nadleśniczego oraz koreferatu wykonawcy planu oraz podsumowania realizacji monitoringu skutków realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, sporządzonego przez naczelnika Wydziału ZS w RDLP,
  - h. końcowa ocena realizacji planu urządzenia lasu, przedstawiająca wyniki monitoringu skutków ustaleń tego planu na środowisko i obszary Natura 2000, dokonana przez dyrektora RDLP.

Ww. zasady zaczęto stosować od 2013 roku w Nadleśnictwie Świebodzin.

Szczegółowe zapisy minimalizujące negatywny wpływ czynności gospodarczych, umieszczone w rozdziale 5.2. Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2008-2017, odnosiły się do niektórych działań o szerokim zasięgu, jak i konkretnych poddziałów.

Zestawiono je w poniższej tabeli z podaniem, w jaki sposób zrealizowano zalecenia.

Obszar negatywnego wpływu	Negatywne oddziaływanie	Sposoby ograniczenia negatywnego oddziaływania	Wykonanie zaleceń
Siedliska przyrodnicze	Potencjalne - w przypadku prowadzenia gospodarki leśnej nie uwzględniając przyrodniczych typów lasu dla siedlisk przyrodniczych i wymagań ich ochrony	Przyjąć odmienny sposób gospodarowania na siedliskach przyrodniczych	Realizując użytkowanie rębne stosowano przyrodnicze typy lasu ustalone pismem dyrektora RDLP w Zielonej Górze (zn. spr. ZU-7019-34/10)
Stanowiska widłaków	Użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami widłaków	Przy użytkowaniu rębnym pozostawić biogrupy i kępy ze wszystkimi warstwami lasu	Wykonano 1 rębnię zupełną, 1 rębnię złożoną i 24 trzebieże. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska
Stanowiska gruszycek	Użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami gruszycek	Przy użytkowaniu rębnym pozostawić biogrupy i kępy ze wszystkimi warstwami lasu	Wykonano 2 rębnie zupełne i 1 trzebież. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska
Stanowiska barwinka pospolitego	Użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami barwinka	Przy użytkowaniu rębnym pozostawić biogrupy i kępy ze wszystkimi warstwami lasu	Wykonano 3 rębnie złożone i 2 trzebieże. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Gatunek od r. 2014 r. nie jest już objęty ochroną gatunkową.
Stanowiska paprotki zwyczajnej	Użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami paprotki	Przy użytkowaniu rębnym pozostawić biogrupy i kępy ze wszystkimi warstwami lasu	Wykonano 1 rębnię złożoną i 5 trzebieży. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Gatunek od r. 2014 r. nie jest już objęty ochroną gatunkową.
Stanowiska bluszczu pospolitego	Użytkowanie rębne w drzewostanach ze stanowiskami bluszczu	Przy użytkowaniu rębnym pozostawić biogrupy i kępy ze wszystkimi warstwami lasu	Wykonano 2 rębnie złożone i 11 trzebieży. Zgodnie z zaleceniem pozostawiono kępy bez zabiegu, a w zleceniach prac dla ZUL zaznaczano, że prace należy prowadzić z ochroną stanowiska. Gatunek od r. 2014 r. nie jest już objęty ochroną gatunkową.
Ochrona obiektów kulturowych	Wykonywanie zabiegów w drzewostanach ze stanowiskami archeologicznymi	Przed wykonaniem zadań gospodarczych konieczne jest uzyskanie opinii WKZ w zakresie lokalizacji stanowisk archeologicznych i dalszego prowadzenia prac	W drzewostanach z obiektami archeologicznymi nie prowadzono zabiegów.
	Wykonywanie zabiegów w drzewostanach z wieżą widokową, cmentarzami, fortyfikacjami i miejscami pamięci	Pozostawić bez zabiegu część drzewostanu z obiektem i w bezpośrednim sąsiedztwie.	W bezpośrednim sąsiedztwie tych obiektów pozostawiano części drzewostanu bez zabiegu gospodarczego. W roku 2011 fortyfikacje w oddz. 4f i 5f leśnictwa Staropole objęto ochroną konserwatorską.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że zrealizowane zgodnie z planem urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin zadania nie spowodowały znaczącego, negatywnego wpływu na środowisko i obszary Natura 2000.

Końcowa ocena realizacji planu urządzenia lasu, wraz z wpływem na środowisko i obszary Natura 2000, zostanie dokonana przez dyrektora RDLP i zostanie umieszczona w opisanu ogólnym (elaboracie) PUL V rewizji.

Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi

Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku

Referat
Kierownika Zespołu Ochrony Lasu

Na posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej
w sprawie projektu planu urządzenia lasu na okres
01.01.2018 – 31.12.2027
dla Nadleśnictwa Świebodzin

p.o. Kierownik Zespołu Ochrony Lasu
w Łopuchówku

ZESPÓŁ OCHRONY LASU
Gł. Specjalista
dr inż. Robert Zander

Świebodzin, 24 października 2017 roku

1. Stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów.

Stan zdrowotny drzewostanów w Nadleśnictwie Świebodzin można uznać za dobry. W 2016 r. obserwowano wzmożony proces zamierania pędów sosny w związku z suszą oraz uaktywnieniem się patogenu *Sphaeropsis sapinea*, który wystąpił na powierzchni ok. 18,43 ha.

2. Szkody powodowane przez czynniki abiotyczne.

Silne wiatry spowodowały duże szkody w 2017 r. – szkody objęły ponad 9 460 ha powierzchni drzewostanów.

Największe szkody spowodowane niską temperaturą (przymrozki wczesne i późne) wystąpiły w roku 2011, kiedy szkody stwierdzono na powierzchni ponad 91 ha

W wyniku obniżenia się poziomu wód gruntowych na skutek bezdeszczowej pogody oraz wysokiej temperatury w 2008 roku stwierdzono szkody na obszarze 29 ha.

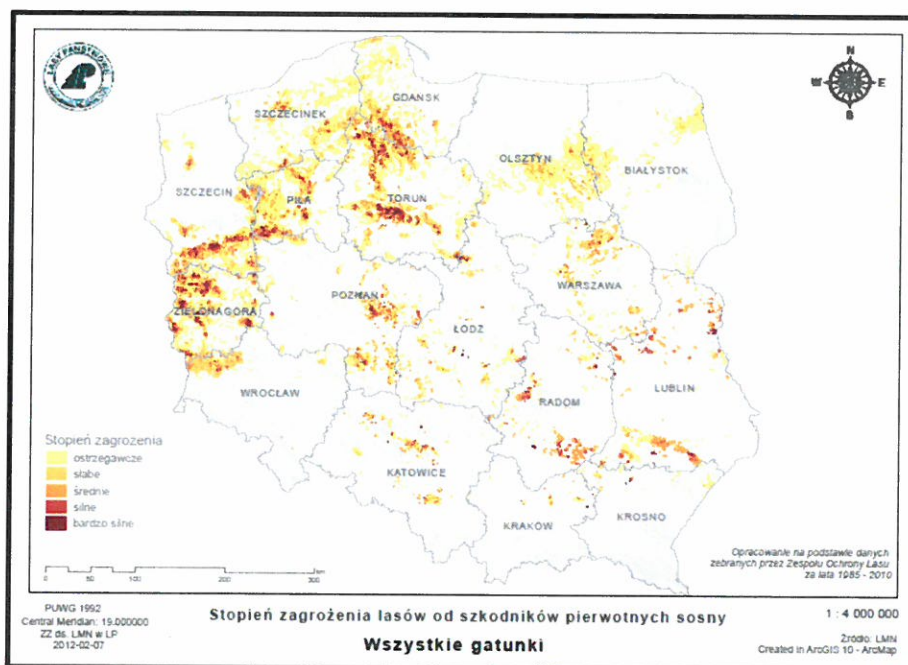
Kierunkowe wytyczne

- drewno z wywrotów i złomów należy natychmiast pozyskać i wywieźć z lasu, bezwzględnie nie dopuszczać do zasinienia i zasiedlenia przez szkodniki wtórne i techniczne,
- należy stosować zasadę, że wywroty i złomy sosnowe powstałe w okresie drugiej połowy roku i zimy mogą być usuwane i wywożone z lasu w czasie nie dłuższym niż do końca lutego, to co pozostanie należy korować, zatapiać (wszystkie zabiegi dostosować do biologii owadów i warunków pogodowych), a powstałe w okresie wiosny powinny być pilnie usunięte i wywiezione z lasu,
- drewno martwe i obumierające zgodnie z przyjętymi zasadami, powinno zostać na gruncie jako rezerwuar tworzenia się i trwania naturalnych procesów będących podstawą do wzbogacenia bioróżnorodności,
- na terenach permanentnie nawiedzanych przez silne wiatry i wichury należy wykonywać na czas prace hodowlane tak, aby nie dopuszczać do skrajnego przegęszczenia lub przeredzenia drzewostanów. Utrzymanie prawidłowego reżimu czasowego w pracach pielęgnacyjnych powinno prowadzić między innymi do wzmocnienia i wyrównania koron drzew.

3. Zagrożenie od szkodników pierwotnych.

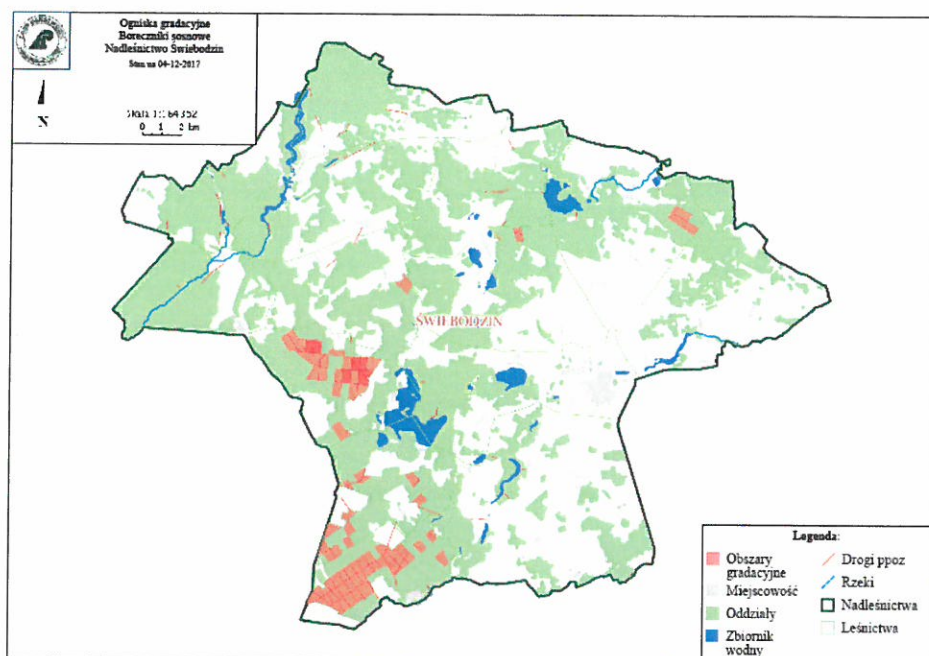
Na podstawie danych prognostycznych, będących w posiadaniu Zespołów Ochrony Lasu, za lata 1985-2010 opracowano ogniska gradacyjne szkodników pierwotnych sosny dla terenu Lasów Państwowych.

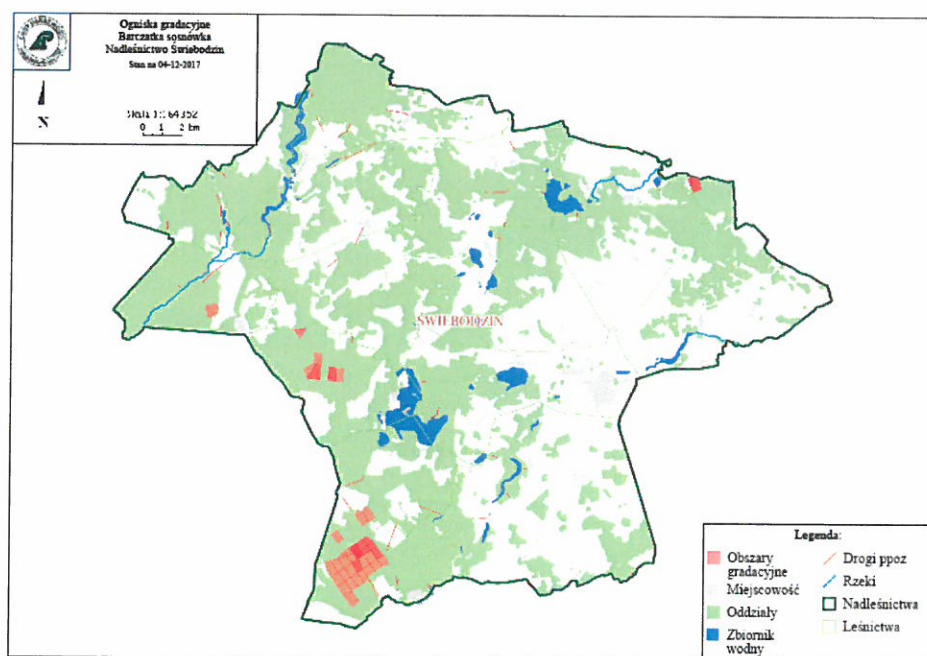
Ryc. 1. Mapa Polski z obszarami występowania szkodników pierwotnych sosny.

Dla Nadleśnictwa Świebodzin w latach 1985-2017 r. rozpoznano i udokumentowano obszary rozrodu pięciu gatunków:

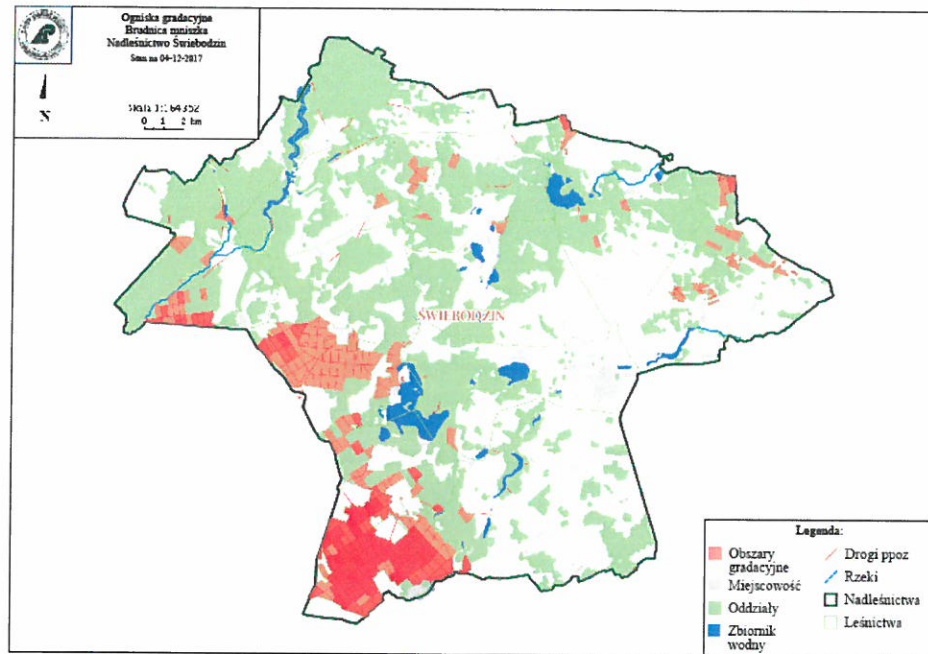
- Boreczniki sosnowe

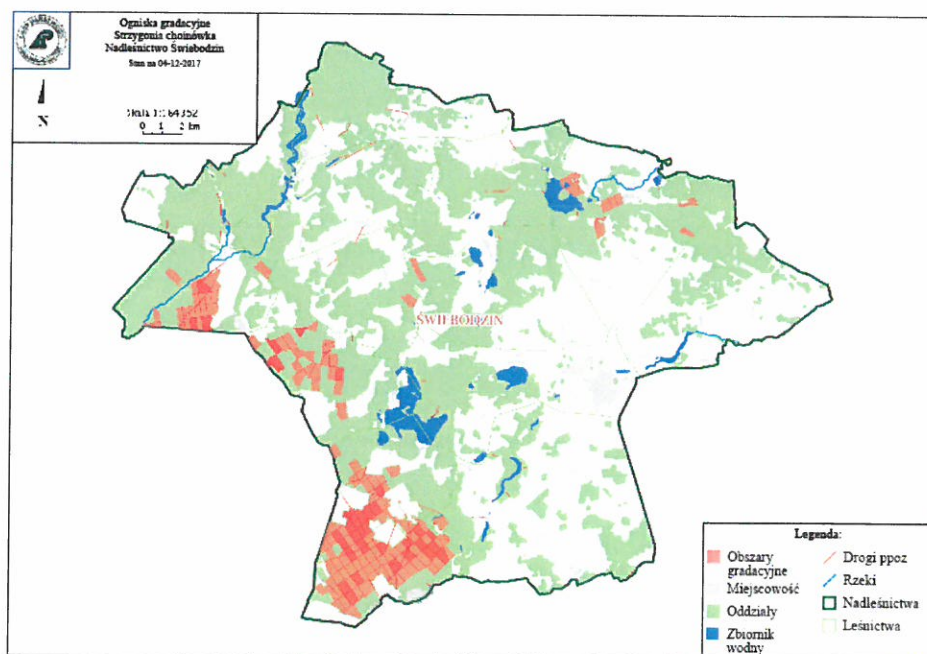
- Barczatka sosnowka – 2008 r., 2011-2012 r. (nie podjęto decyzji o zabiegu ratowniczym),

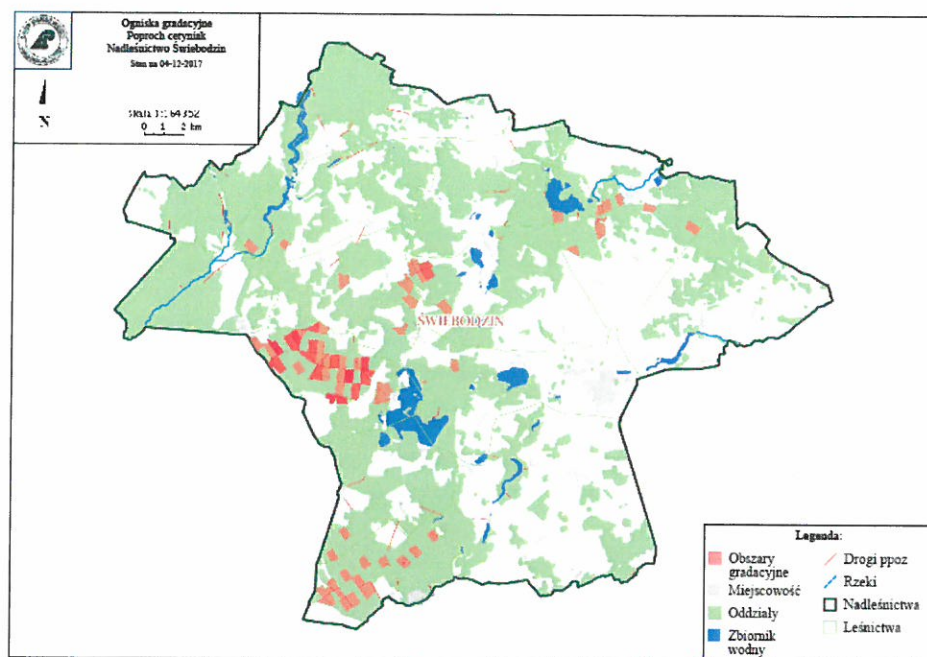
- Brudnica mniszka – 2011-2012 r. (nie podjęto decyzji o zabiegu ratowniczym)

- Strzygonia choinówka – 2008 (nie podjęto decyzji o zabiegu ratowniczym)

- Poproch cetyniak

Opracowane natężenia występowania zagrożeń przez szkodniki pierwotne w latach 1985-2010 stanowiły podstawę do zaktualizowania, zgodnie z obowiązującą od 1 stycznia 2012 roku IOL, ilości partii kontrolnych jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny. Dla Nadleśnictwa Świebodzin uzgodniono protokołem z 21.09.2012 r. lokalizację 175 stałych partii kontrolnych.

W przypadku wystąpienia nadmiernej ilości szkodliwych owadów należy m.in. kierować się przedstawionymi poniżej wytycznymi:

Kierunkowe wytyczne

- na obszarach ognisk gradacyjnych należy terminowo wykonywać prace hodowlane, natomiast w czasie wystąpienia nadmiernej ilości szkodliwych owadów należy ograniczyć te prace do minimum i przesunąć w czasie, tak aby nie zabierać pokarmu dla owadów, nie prześwietlać drzewostanów, ponieważ zmniejszając bazę żerową narażamy pozostałe drzewa na całkowity żer a prześwietlone chętniej są zżerane a potem zasiedlane przez szkodniki wtórne,
- boreczniki sosnowe są bardzo trudno prognozowalne. Powierzchnie w każdej gradacji są przybliżenie powtarzalne należy więc monitorować te obszary jako potencjalnie zagrożone. Powierzchnie te należy identyfikować wcześniej na podstawie opracowanych tak zwanych ognisk gradacyjnych,

- przy prognozowaniu brudnicy mniszki bardzo ważny jest pierwszy etap monitorowania polegający na liczeniu motyli podczas transektu. Odłowy samców brudnicy mniszki do pułapek feromonowych należy traktować jako informację o rozpoczęciu lotu,
- do odnowień powierzchni na terenach gradacyjnych należy wykorzystywać lokalne populacje sosny z potwierdzonymi cechami odpornościowymi,
- na zakładanych uprawach należy maksymalnie wykorzystać naturalne obsiewy sosny w latach nasiennych. Do nowo zakładanych upraw należy wprowadzać w maksymalnym stopniu liściaste gatunki domieszkowe, biocenotyczne i fitomelioracyjne a także rośliny nektarodajne i pyłkodajne, również przy tworzeniu stref ekotonowych,
- zaleca się prowadzić cięcia pielęgnacyjne w okresach międzygradacyjnych, a w razie znacznego ubytku aparatu asymilacyjnego – po jego regeneracji i spadku wskaźnika NPC poniżej 0,5
- należy kontynuować działania w kierunku zwiększania naturalnej odporności biologicznej drzewostanów poprzez:
  - zwiększania zróżnicowania gatunkowego i wiekowego drzewostanów,
  - ochronę naturalnych sprzymierzeńców (ptaków, mrówek, fauny występującej na drzewach obumierających i martwych itp.),
  - zachowanie i ochronę łąk śródleśnych, oczek wodnych, babrzysk, źródlisk,
  - umiejętne zakładanie punktów biologicznego oporu, między innymi na bazie istniejących już w środowisku elementów takich jak biogrupy, ciągi rowów itp., przyspiesza i zapewnia osiągnięcie sukcesu,

4. Zagrożenie od szkodników wtórnych.

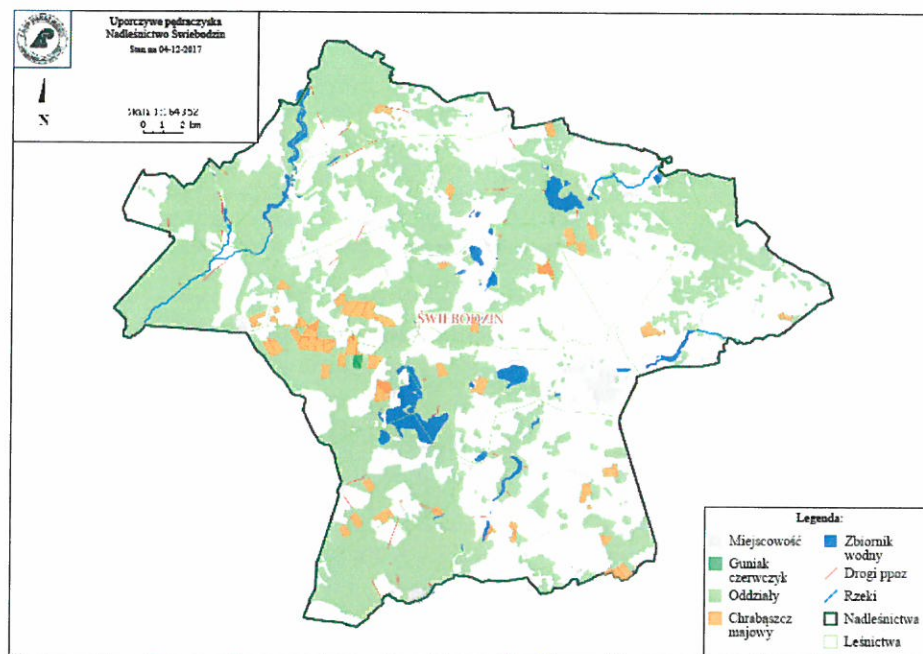
W Nadleśnictwie Świebodzin rejestrowano w ostatnim okresie szkody w drzewostanach dębowych powodowane przez opiętki: 2013 r. szkody stwierdzono na ponad 170 ha. Ponadto, stwierdzono szkody od kornika drukarza na powierzchni ok. 16,5 ha (podjęto decyzję o usunięciu drzewostanu).

Kierunkowe wytyczne

- redukcję szkodników wtórnych należy prowadzić przez cały rok, ze szczególnym nasileniem na wiosnę,
- należy obserwować nagle odsłonięte ściany drzewostanów i usuwać drzewa zasiedlone przez przyplaszczka granatka a opadłą korę wywieść lub zniszczyć.

5. Zagrożenie od chrabąszczowatych.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin występują historycznie udokumentowane powierzchnie, które można uznać za uporczywe pędraczyska.

Kierunkowe wytyczne

Postępowanie hodowlane jest jedną z metod profilaktycznych, stosowanych w integrowanej metodzie ochrony drzewostanów przed chrabąszczami.

Polega ono głównie na stworzeniu optymalnych warunków dla rozwoju sadzonek lub siewek, a jednocześnie niekorzystnych dla szkodnika. Wyrażają to dwie podstawowe zasady hodowli lasu, tj.:

1. rozpraszania ryzyka hodowlanego na możliwie dużą liczbę gatunków drzew rodzimych, dostosowanych do charakteru siedlisk,
2. zmniejszania ryzyka hodowlanego m.in. poprzez:
  - a) preferowanie naturalnego odnowienia lasu, jako opartego na szerokiej bazie genetycznej;
  - b) nadanie typowi gospodarczemu drzewostanu charakteru dynamicznego (zmiennego w czasie), zwłaszcza przy szerszym wykorzystaniu, w pierwszej fazie, gatunków szybko rosnących – pionierskich i osłonowych, takich, jak np.: brzoza, osika, olsza i modrzew;
  - c) ukierunkowanie cięć pielęgnacyjnych nie tylko na poprawę jakości produkcji, ale też na stabilność drzewostanów oraz ich żywotność i trwałość;

- d) maksymalne wykorzystanie istniejących odnowień naturalnych, nawet odbiegających od typu gospodarczego;
- e) ograniczenie czasu prowadzenia selekcji pozytywnej w trzebieżach późnych w drzewostanach sosnowych, do połowy lub do końca IV klasy wieku, celem poprawienia stabilności drzew, a przy tym uniknięcia nadmiernego rozrzedzenia, które sprzyja występowaniu chrabąszczy w drzewostanach.

Stosunkowo łatwa, i dobrze zbadana, jest ochrona szkółek i upraw leśnych zakładanych na gruntach porolnych. W tym przypadku proste zabiegi mechaniczno-uprawowe pozwalają na prawie całkowite ograniczenie szkód od pędraków. Kilkakrotna orka i talerzowanie, połączone z możliwością przelegiwania powierzchni, powodują skuteczne obniżenie populacji szkodnika, a siewki lub sadzonki mają dodatkowo dogodne warunki dla swojego rozwoju.

Zakres szczegółowych działań odnośnie szkółki, to m.in.:

1. Dążenie do maksymalnego zwiększenia arealu produkcji jednego gatunku w jednym miejscu, tak, aby można było na jak największych powierzchniach stosować zabiegi agrotechniczne.
2. Na powierzchniach, gdzie występują starsze pędraki chrabąszczy najkorzystniej byłoby wstrzymać się z produkcją i kwatery takie utrzymywać w czarnym ugorze. Wskazane są kilkukrotne (w ciągu sezonu wegetacyjnego) głębokie orki pługiem jednoskibowym **z ręcznym wybieraniem szkodnika**. Orki należy wykonywać w czasie, kiedy pędraki znajdują się na głębokości nie większej niż 10 cm. Terminy, kiedy pędraki najliczniej przebywają w strefie korzeni to wiosna (maj, czerwiec) oraz sierpień i wrzesień. Nie należy wykonywać orek w okresach długotrwałych suszy i trwania wysokich temperatur, kiedy to pędraki stają się mniej aktywne i schodzą do głębszych warstw gleby. Każdorazowo przed orką wskazane jest wykopanie kilku dołów celem zlokalizowania głębokości, na której żerują szkodniki.
3. Ręczne wybieranie pędraków wykonywać przy każdej nadarzającej się okazji, np. podczas pieleń.
4. Drogi, rowy oraz inne niewykorzystane pod produkcję obszary (np. położone wzdłuż pasów wiatrochronnych) utrzymywać w czarnym ugorze.
5. Wokół ogrodzeń, na pasach deszczownianych oraz w miejscach niedostępnych dla sprzętu, do utrzymania czarnego ugoru można stosować zalecane przez IBL środki chwastobójcze.
6. Na kwaterach nie objętych produkcją utrzymywać czarny ugor – głęboka orka (z niedopuszczeniem do rozwoju chwastów) pługiem jednoskibowym **z ręcznym wybieraniem**

szkodnika. Zabiegi wykonywać w czasie chłodniejszych dni, ze względu na obecność pędraków w wierzchniej warstwie gleby.

7. Zaleca się stosowanie orek w latach rójki w miesiącu lipcu i sierpniu, celem przesuszenia świeżo złożonych jaj i młodych pędraków.
8. W miejscach przeznaczonych pod ugór zielony stosować siew gryki (przyorywać, gdy rośliny zawiążą kwiaty).
9. Należy dążyć do zwalczania, sprzętem naziemnym, imago wszystkich pozostałych chrząszczy, których pędraki mogą czynić szkody w zasiewach i wieloletkach. Dotyczy to w szczególności guniaka czerwczyka (rójka w końcu czerwca do połowy lipca), ogrodnicy niszczylistki (rójka w końcu maja i czerwcu) oraz glistnika zmiennobarwnego (rójka w lipcu). Zabiegi należy wykonywać przy użyciu zalecanych corocznie przez IBL preparatów kontaktowych. Zabiegom należy poddać wszystkie miejsca, w których gromadzą się na żerowanie chrząszcze (brzegi kulis, krzewy, kwatery z wieloletkami, itp.).
10. Na szkółkach szczególnie zagrożonych, należy rozważyć zmianę systemu ochrony przed wiatrem z pasa zadrzewień na system sztucznych osłon przeciwwiatrowych.
11. Pryzmy kompostowe na czas rójki chrabąszcza można okrywać .

Tok postępowania w drzewostanach na obszarach szczególnie zagrożonych:

Cięcia rębne

1. Rezygnować w jak największym stopniu z rębni:
  - zupełnej pasowej (Ib) na rzecz rębni smugowej (większe powierzchnie zrębowe, jako tereny atrakcyjne dla chrabąszcza majowego, są preferowane przy składaniu jaj; ponadto, jeśli dojdzie do przypadnięcia uprawy mamy do czynienia z większą powierzchnią, gdzie utrudniony jest także naturalny obsiew)
  - gniazdowych i przerebowych ze względu na preferowanie takich powierzchni przez chrabąszcza kasztanowca, który zasiedla drzewostany.

Cięcia przedrębne

1. Trzebieże ograniczać do niezbędnego minimum.
2. Unikać podczas trzebieży korzystania z ciężkiego sprzętu, który wymaga dodatkowego zakładania szlaków zrywkowych, co z kolei powoduje większe przerzedzenie drzewostanu.
3. Dostosować okresy pozyskania i cięć trzebieżowych w cyklu rocznym i 10-letnim do cyklu rozwojowego chrabąszczy. Wskazane byłoby wykonywanie **cięć trzebieżowych** jesienią w roku rójki. Pozwoliłoby to na dojście drzewostanu do zwarcia do następnej

rójki i tym samym mogłoby spowodować zmniejszenie ilości składanych jaj w drzewostanach o pełniejszym zwarcie.

4. W drzewostanach przewidzianych do trzebieży, podczas ich realizacji należy się kierować potrzebą pielęgnowania zapasu, tj. utrzymywania w drzewostanie możliwie pełnego zwarcia z zachowaniem dolnych warstw lasu.

Odnowienia

1. Na stałych pędraczyskach dopuszczalne jest odstępianie od realizacji przyjętego składu gatunkowego. Należy dążyć do jak najpełniejszego pokrycia powierzchni, preferując możliwie największe urozmaicenie składu gatunkowego (rozproszenie ryzyka hodowlanego), ze szczególnym uwzględnieniem gatunków bardziej odpornych na żer pędraków (Brz, Olsze, itd.). Należy rozważyć zastępowanie dębu szypułkowego – bezszypułkowym, którego liście rozwijają się znacznie później, co może powodować pogorszenie warunków życia osobników dorosłych chrabąszczy.
2. Odstąpić od wprowadzania podsadzeń i podszytów, a obejmować pielęgnacją i ochroną istniejące odnowienia naturalne.
3. Zrezygnować z już istniejących i zaniechać zakładania nowych bloków upraw pochodnych, ze względu na usuwanie podczas pielęgnacji wszystkich innych gatunków.
4. Przygotowanie gleby i sadzenie na pędraczyskach prowadzić wyłącznie w sposób:
  - ograniczający liczebność szkodnika (np. poprzez zastosowanie frezu leśnego);
  - zapewniający optymalne warunki dla rozwoju sadzonek, poprzez wykonanie odpowiedniego i starannego przygotowania gleby, co zwiększa ich odporność na żery;
  - preferujący przygotowanie gleby i sadzenie w okresie późnego lata i wczesnej jesieni;
  - eliminujący wszelkie sadzonki słabej jakości, z uszkodzonym lub słabo rozwiniętym systemem korzeniowym na korzyść materiału o wysokiej jakości, najlepiej mikoryzowanego;
  - rygorystycznie egzekwujący przestrzeganie zasad prawidłowego sadzenia (na odpowiednią głębokość i bez podwijania korzeni) oraz stosowanie odpowiednio zagęszczonej więźby.
5. Zabiegiem profilaktycznym – przyspieszający rozwój korzeni, a tym samym zmniejszającym wrażliwość sadzonek drzew leśnych na żer pędraków – może być nawożenie, zwłaszcza gleb lżejszych. Zaleca się nawożenie rozdrobnionymi odpadami drzewnymi w celu poprawy właściwości fizycznych i struktury biologicznej takich gleb.
6. Stosować siew gatunków lekkonasiennych, np. brzozy na zielono zaraz po przygotowaniu gleby, traktując je jako osłonę dla gatunków docelowych.

Pielęgnacje

1. Czynności pielęgnacyjne w uprawach i młodnikach zagrożonych przez pędraki powinny polegać na utrzymywaniu młodych drzewostanów w pełnym zwarcu, ważne jest szybkie wprowadzanie poprawek i uzupełnień w miejscach powstałych luk i rozrzedzeń.
2. Ze względu na opóźnienia procesów odnowieniowych, wynikające ze szkód powodowanych przez pędraki w uprawach leśnych, mogą wystąpić trudności w realizacji planu urządzenia lasu w zakresie czyszczeń (CW) pod względem powierzchniowym, co powinno znaleźć w przyszłości odpowiednie uzasadnienie przy analizie gospodarki przeszłej nadleśnictwa.

Ochrona lasu

1. Pewne znaczenie profilaktyczne dla ochrony drzewostanów przed chrabąszczami, może mieć stworzenie dogodniejszych warunków bytowania dla ptaków owadożernych i nietoperzy, które chętnie zjadają postacie doskonale chrabąszczy.
2. Zwierzętami, które w znacznym stopniu przyczyniają się do redukcji pędraków są dziki, i dlatego należy dążyć do możliwie wysokiego zagęszczenia ich populacji na terenach silnie opanowanych przez chrabąszcze.
3. Zrezygnować z wielkopowierzchniowego gradzenia upraw leśnych, a gradzeniem objąć jedynie najcenniejsze – z punktu widzenia hodowli lasu – domieszki, co powinno pozwolić na swobodne żerowanie dzików.
4. Zrezygnować w okresie wegetacyjnym z polowań w celu umożliwienia swobodnego żerowania przez dziki oraz rozważyć możliwość okresowego zwiększenia populacji dzików kosztem jeleniowatych.
5. Prowadzić stały monitoring rójek chrabąszcza.

Informacja nt. rójek w czasie i przestrzeni daje z wyprzedzeniem wiedzę o możliwości wystąpienia zagrożeń i potrzebie podjęcia konkretnych działań ochronnych bądź hodowlanych.

Brak rójek w dłuższym okresie czasu w połączeniu ze zmniejszeniem się szkód od pędraków powinien skutkować zawieszeniem na czas nieokreślony decyzji o uznaniu danego obszaru za „uporczywe pędraczysko”.

6. Szkody od patogenów grzybowych.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin stwierdzano w latach 2008-2017 występowanie, między innymi, takich chorób grzybowych jak: zgorzele, osutki So, mączniak dębu które rejestrowane były przede wszystkim w gospodarstwie szkółkarskim (podejmowano odpowiednie zabiegi zwalczające) oraz huba korzeni na gruntach porolnych.

Kierunkowe wytyczne:

W celu zmniejszenia zagrożenia drzewostanów przez opieńkową zgniliznę korzeni zaleca się:

- a) ograniczanie w miarę możliwości zrębowego sposobu zagospodarowania lasu oraz wykorzystywanie w maksymalnym stopniu odnowienia naturalnego,
- b) unikanie uszkodzania ryzomorf w trakcie:
  - przygotowania gleby (wskazane jest zastępowanie całkowitego przygotowania gleby – częściowym, np. przez wykonywanie talerzy),
  - dosadzania drzewek w lukach,
  - prowadzenia prac pielęgnacyjnych (wskazane jest likwidowanie chwastów przez koszenie, wycinanie, wydeptywanie i łamanie),
- c) stosowanie sadzonek dobrej jakości, o zachowanej właściwej proporcji między częścią nadziemną a podziemną, z prawidłowo ukształtowanym systemem korzeniowym, posiadającym mikoryzy ektotroficzne,
- d) właściwe przechowywanie sadzonek i prawidłowe ich sadzenie, niedopuszczające do zbyt dużego przesuszenia lub przemrożenia korzeni, do ich deformacji i uszkodzenia (zranienia, zmiążdżenia),
- e) wrywanie zamierających i obumarłych drzewek wraz z korzeniami,
- f) usuwanie porażonych drzew w młodnikach i drągowinach oraz okorowanie pozostających po nich pniaków w celu szybszego przeschnięcia i nie dopuszczenia do rozwoju grzybni i ryzomorf pod korą,
- g) dosadzanie (w jamkę lub na placówkach, unikając przy tym zranienia korzeni i przerwania ryzomorf) gatunków drzew odpornych na chorobę (np. buk, dąb) w lukach powstałych wskutek usunięcia porażonych drzew, ewentualnie pozostawienie do naturalnego odnowienia przez gatunki lekkonasienne (np. brzoza),
- h) ograniczanie bazy pokarmowej dla rozwoju opieńki w postaci pniaków, przez stosowanie preparatów biologicznych do rozkładu drewna pniaków z grzybami konkurencyjnymi, np. *P. gigantea* (Fr.: Fr.) Jülich.

W celu zmniejszenia zagrożenia drzewostanów przez hubę korzeni zaleca się:

- a) w drzewostanach sosnowych rosnących na gruntach porolnych stosowanie biologicznej metody ochrony drzew po przez stosowanie biopreparatu z zawiesiną zarodników grzyba konkurencyjnego *Phlebiopsis gigantea* (zgodnie z etykietą produktu) czół pniaków powstających w okresie czyszczeń i trzebieży,
- b) w uprawach i młodnikach, w których drzewa rosną od początku w luźniejszej więźbie i nie stwierdza się wzmożonego ich zamierania wywołanego hubą korzeni, należy raczej opóźnić wykonywanie cięć pielęgnacyjnych, niż pozostawiać pniaki niezabezpieczone,
- c) w przypadku powstawania pierwszych ognisk infekcyjnych w uprawach w wyniku porażenia *H. annosum* należy usuwać drzewka przez wrywanie, w młodnikach, tyczkowinach i dragowinach zaś celowe jest wykonywanie zabiegu profilaktyczno-ochronnego określanego jako zakładanie „sztucznych luk”.
- d) w drzewostanach z dynamicznie przebiegającym procesem chorobowym, które przeznaczono do przebudowy, m.in. z wprowadzaniem domieszek biocenotycznych i podszytów, należy zaniechać worywania bruzd, gdyż powoduje to uszkodzenia korzeni znajdujących się blisko powierzchni gleby i zwiększa zagrożenie chorobowe.

W celu zmniejszenia zagrożenia drzewostanów od choroby zamieranie wierzchołków pędów sosny, powodowanej przez grzyb *Sphaeropsis sapinea*, zaleca się:

- a) właściwą identyfikację sprawców chorób sosny w szkółkach i niewprowadzanie do upraw sadzonek z symptomami porażenia,
- b) wykonywanie, możliwie wcześnie, intensywnych zabiegów pielęgnacyjnych (czyszczenia, trzebieże), powodujących rozluźnienie zwarcia młodych drzewostanów (działanie to powinno być traktowane jako jedno z najważniejszych w ochronie drzewostanów przed masowym porażeniem przez *G. abietina*),
- c) eliminowanie rezerwuarów materiału zakaźnego, szczególnie z otoczenia szkółek, w których hodowana jest sosna, młodych upraw, plantacji nasiennych itp. Zarówno porażone pędy, zmarłe drzewka, jak i gałęzie oraz wierzchołki po ściętych drzewach powinny być usunięte z powierzchni i spalane.

W celu zminimalizowania zagrożenia oraz ograniczenia uszkodzeń przez mączniaka prawdziwego dębu, zaleca się podejmowanie następujących działań:

- a) ograniczenie bądź zaniechanie wykonania zabiegów pielęgnacji gleby na zagrożonych uprawach – pozostawiona wokół drzewek roślinność zielna znacznie utrudnia przenoszenie zarodników i procesy infekcji,

- b) ochronę upraw przed zwierzyną – zgryzane pędy, regenerując się, wytwarzają wiązki pędów przybyszowych, które z kolei (podobnie jak pędy świętojańskie) są bardzo podatne na mączniaka, a następnie na infekcje wtórne grzybów wywołujących zgorzel i zamieranie pędów.

W celu zminimalizowania zagrożenia oraz ograniczenia uszkodzeń przez organizmy z grupy lęgniowców – *Oomycetes*, głównie z rodzajów: *Phytophthora* i *Pythium*, głównych sprawców problemu zamierania olszy, należy przestrzegać podstawowych zasad, które w pewnym stopniu pozwolą zredukować czynniki chorobowe i ograniczyć rozmiar szkód:

1. produkowanie w szkółkach zdrowego materiału sadzeniowego, bez objawów chorobowych i uszkodzeń,
2. utrzymywanie wysokiego poziomu higieny w szkółkach, przechowalniach nasion i sadzonek itp.,
3. deszczowanie szkółek tylko przy użyciu wody pochodzącej ze studni głębinowych, ewentualnie z rzek i naturalnych zbiorników, ale tylko po odpowiednim przefiltrowaniu,
4. unikanie wymiany materiału siewnego bądź sadzeniowego z innymi szkółkami, zwłaszcza produkującymi rośliny ozdobne,
5. utrzymywanie właściwego stanu sanitarnego lasu, zwłaszcza w pobliżu cieków i zbiorników wodnych.

7. Szkody powodowane przez bobry.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin w ostatnim 10-leciu rejestrowano szkody powodowane przez bobry.

2010 – 1,1 ha

2012 – 11,53 ha

2013 – 15,25 ha

2014 – 3,05 ha

2015 – 1,3 ha

2016 – 1,78 ha

2017 – 1,65 ha

Kierunkowe wytyczne

Zgodnie z obowiązującym prawem (rozporządzenie Ministra Środowiska) bobry na terenie Polski objęte są ochroną częściową, co oznacza, że w szczególnych okolicznościach może zostać

wydane zezwolenie na ich redukcję. Szkody wyrządzone przez bobry są rekompensowane przez budżet państwa (nie dotyczy to Lasów Państwowych) w zakresie uregulowanym w ustawie o ochronie przyrody.

Sporządził: Radosław Cieślak

Zielona Góra, 15 lutego 2018 r.

Zn. spr.: ZS.6004.2.2018

OCENA GOSPODARKI UBIEGŁEGO OKRESU

w Nadleśnictwie Świebodzin

za okres od 1.01.2008 r. do 31.12.2017 r.

Podstawy prawne gospodarki leśnej Nadleśnictwa Świebodzin w ocenianym okresie

W analizowanym 10-leciu nadleśnictwo prowadziło gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Gospodarstwa Leśnego, sporządzony na okres od 1.01.2008 r. do 31.12.2017 r. Został on wykonany dla trzech obrębów leśnych nadleśnictwa: Łagów, Ołobok, Świebodzin. Na podstawie art. 22 ust. 1 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, plan urządzenia lasu został zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 4 maja 2011 roku (DL -lpn - 611 - 41/19861/11/JŁ).

Ocena użytkowania zasobów drzewnych.

Decyzja ministra określiła zadania w zakresie użytkowania lasu w postaci etatu miąższościowego użytków głównych (rębnych i przedrębnych) w ilości 1 116 757 m³.

Użytkowanie rębne.

Plan urządzenia lasu przewidywał wykonanie cięć rębnych o miąższości 562757 m³ grubizny netto. Wykonano 533134,80 m³ grubizny w ramach cięć rębnych, co stanowi 94,74% etatu. Cięcia wykonano na powierzchni 3313,80 ha (94,29% planu), z tego 1015,48 ha (30,64%) na zrębach zupełnych, 2109,13 ha (63,64%) w rębniach złożonych. Pozostałe 5,72% wykonano w ramach cięć sanitarno-selekcyjnych. Udział użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym (bez CSS) wyniósł 12424,73 m³ (2,33%).

Niewykonanie 5,26% etatu miąższościowego wynikało głównie z konieczności kompensacji zwiększonego użytkowania przedrębnego, gdyż realizując zadania z zakresu pielęgnacji lasu uzyskano wyższy od zakładanego wskaźnik intensywności cięć. W związku z tym z cięć rębnych rezygnowano w wyznaczonych ekosystemach referencyjnych, w nowo utworzonych strefach ochronnych ptaków drapieżnych oraz stosując się do planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000. Wykonanie etatu powierzchniowego i miąższościowego w wymiarze procentowym było zbliżone, mimo pozostawiania ok. 5% masy na powierzchniach po zakończonych rębniach.

Użytkowanie przedrębne.

Etat cięć w użytkowaniu przedrębnym określony powierzchniowo w wysokości 16297,70 ha przewidywał pozyskanie drewna o miąższości szacunkowej 554 000 m³ grubizny netto.

Na planowaną powierzchnię 16297,70 ha cięć w użytkowaniu przedrębnym, nadleśnictwo wykonało 16035,91 ha, co stanowi 98,39% etatu 10-letniego, z tego w czyszczeniach zrealizowano 145,48% etatu, w trzebieżach wczesnych - 98,56%, a w trzebieżach późnych - 97,48%. Trzebieże wczesne i późne wykonano w zasadzie w pełnym zakresie powierzchniowym, zgodnie z potrzebami pielęgnacyjnymi. Niewielkie niewykonanie powierzchniowe trzebieży wynikało głównie z zaliczenia części pozycji do ekosystemów referencyjnych oraz wyłączenia gruntów z produkcji leśnej. Zwiększony rozmiar użytkowania w ramach czyszczeń późnych wynikał z dynamiki przyrostowej młodników, która spowodowała dodatkowe potrzeby pielęgnacyjne skutkujące pozyskaniem grubizny (zakwalifikowanie powierzchni do CP-P).

Realizując użytkowanie przedrębne pozyskano 580130,16 m³ grubizny netto, tj. 104,72% orientacyjnej miąższości przewidzianej do pozyskania w ramach etatu 10-letniego. Większe niż planowano pozyskanie grubizny w użytkowaniu przedrębnym wynikało z faktycznych potrzeb pielęgnacyjnych lasów oraz dużej dynamiki przyrostowej drzewostanów średnich klas wieku. W użytkowaniu przedrębnym pozyskano 52721,54 m³ użytków przygodnych, co stanowi 9,09 % wykonanej masy. Średnią intensywność cięć z hektara w użytkowaniu przedrębnym uzyskano, uwzględniając użytki przygodne, na poziomie 36,18 m³/ha (plan 33,99 m³/ha). Przyjęty w poprzednim PUL wskaźnik intensywności użytkowania przedrębnego był nieco zaniżony, faktyczny przyrost drzewostanów był wyższy od założonego w planie ul.

Rozliczenie użytkowania głównego i stan zasobów drzewnych

Określony w decyzji ministra etat w ujęciu miąższościowym, na który złożył się obligatoryjny etat użytkowania rębego oraz orientacyjna miąższość pozyskania w użytkowaniu przedrębnym, zrealizowano w 99,69 % (nie wykonano 3493 m³). Poza etatem wykonano 12125,42 m³ (w tym 879,22 m³ rębnią IBW) w związku z usuwaniem drzew z gruntów wyłączonych z produkcji leśnej, w tym wyłączonych z zarządu w ramach ZRID.

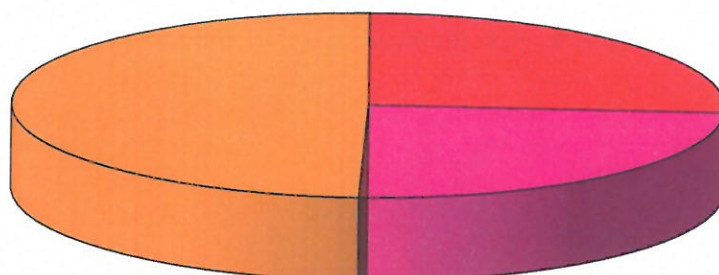
W ujęciu powierzchniowym na etat złożyła się obligatoryjna powierzchnia pielęgnowania lasu (TW, TP, CP-P) oraz powierzchnia wynikająca ze zlokalizowania cięć rębnych. Tak ustalony etat wykonano w 97,70%. Na niewykonanie etatu powierzchniowego największy wpływ miało jego niezrealizowanie w użytkowaniu rębnym, co wynikało głównie z konieczności kompensacji przekroczenia etatu przedrębnego w wymiarze miąższościowym. Przestrzegając zasady nieprzekroczenia wielkości 10-letniego rozmiaru użytkowania określonego etatem miąższościowym, nadleśnictwo ograniczyło rozmiar powierzchniowy etatu cięć rębnych.

Zwiększona intensywność cięć użytków przedrębnych, oprócz większego niż przewidywano przyrostu drzewostanów średnich klas wieku, wynikała też ze zmiany technologii pozyskania drewna (tworzenie szlaków zrywkowych dla nowoczesnych maszyn wielooperacyjnych i zrywkowych). Realizacja planu dała efekt, w postaci wzrostu stanu zasobów drzewnych o 1 035 384 m³, co stanowi 116,1% stanu z roku 2008. Przeciętna zasobność na hektar wzrosła z 281 na 325 m³.

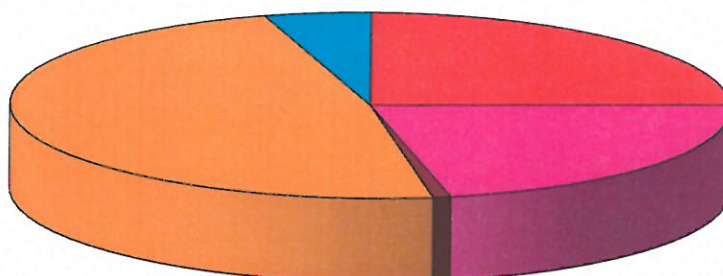
Strukturę planowanego i wykonanego użytkowania głównego obrazują poniższe diagramy:

Plan w m³

■ Rb zupełne ■ Rb złożone ■ Pozostałe rębne ■ Trzebieże i CP-P

Wykonanie w m³

■ Rb zupełne ■ Rb złożone ■ Pozostałe rębne
■ Trzebieże i CP-P ■ Przygodne przedrębne

Szkołkarstwo

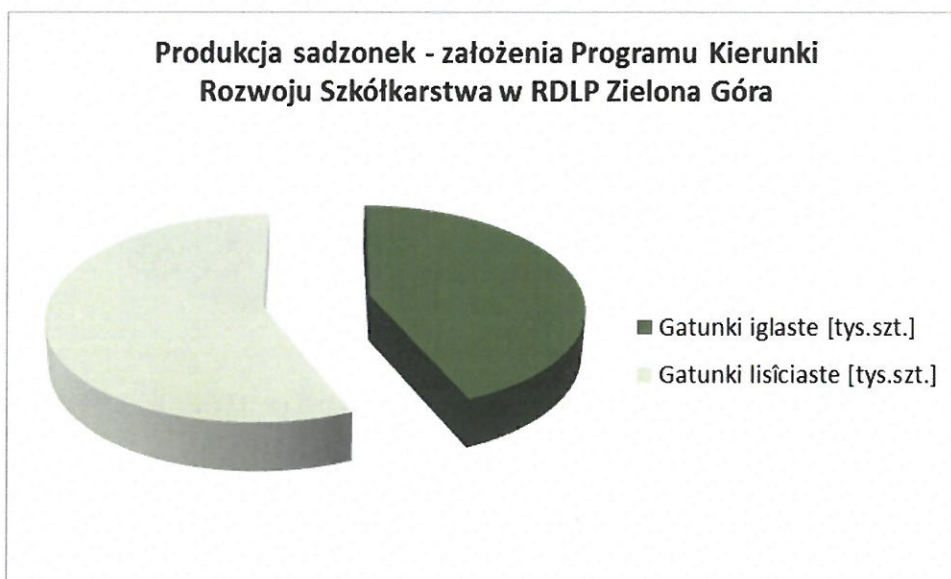
Nadleśnictwo Świebodzin zarządza jedną z 14-tu szkółek docelowych RDLP w Zielonej Górze. Produkcja materiału sadzeniowego odbywa się na terenie leśnictwa Ołobok (od 1.01.2018 r. na terenie leśnictwa Krzeczkowo) na szkółce polowej o powierzchni produkcyjnej 724 ary oraz pod namiotem (powierzchnia produkcyjna 12 arów).

Stan na 31.12.2017 r.:

Rodzaj szkółki	Powierzchnia szkółki w arach				
	Ogółem	Produkcyjna	Z produkcją	Ugory	% ugorów
leśna	1 031,00	724,00	388,30	335,70	46,37%
tunel	14,00	12,00	10,80	1,20	10,00%

Szkółka leśna w Ołoboku została utworzona w 1972 roku.

Program Kierunki Rozwoju Szkółkarstwa w RDLP Zielona Góra na lata 2009-2015 zakładał dla Nadleśnictwa Świebodzin średnioroczny rozmiar produkcji na nadchodzące lata na poziomie 970 tys. sztuk sadzonek gatunków iglastych i 1256 tys. sztuk sadzonek liściastych, wyprodukowanych na szkółce polowej, wyłącznie na potrzeby Nadleśnictwa.

Poniższa tabela obrazuje wielkość produkcji sadzonek w tysiącach sztuk w latach 2012-2017.

Produkcja szkółkarska

Rok	Tys. szt. sadzonek	
	Szkółka polowa	Tunel
2012	3186,66	324,78
2013	3138,91	443,52
2014	2683,59	363,48
2015	1902,39	371,46
2016	1700,32	206,49
2017	1842,76	267,00

Średnioroczna produkcja sadzonek w ostatnim dziesięcioleciu kształtowała się na poziomie 3 mln sadzonek i zaspakajała potrzeby nadleśnictwa. Sporadycznie dokonywano zakupów materiału sadzeniowego w celu uzupełnienia niewielkich niedoborów. Nadmiary sadzonek sprzedawano innym nadleśnictwom

Szkółka leśna Ołobok jest nowoczesna i doposażona, posiada m.in.:

- stałą deszczownię sterowaną komputerowo,
- zbiornik wodny o pow. 0,20 ha;
- budynek socjalny wraz z zapleczem technologicznym,
- chłodnię i pomieszczenia z urządzeniami do termoterapii i przysposabiania nasion,
- magazyn środków chemicznych,
- dwie wiaty na sprzęt i do przechowywania nasion w okresie zbioru,
- garaże, magazyny,
- zaplecze edukacyjno-rekreacyjne.

Na szkółce w okresie obowiązywania PUL na lata 2008-2017 zrealizowano wszystkie zamierzenia ujęte do realizacji w Programie Kierunki Rozwoju Szkółkarstwa w RDLP Zielona Góra na lata 2009-2015.

Zgodnie z § 2 i 3 Zarządzenia nr 9 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze, z dnia 21.04.2017 roku, w sprawie wprowadzenia Regionalnego Programu Rozwoju Szkółkarstwa na lata 2016-2025 dla jednostek organizacyjnych Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze (Zn. spr.: ZG.7030.4.2017), Nadleśnictwo Świebodzin jest zobowiązane do wdrożenia RPRS oraz do sporządzenia Perspektywicznego Programu Produkcji Szkółkarskiej na okres od dnia 01.01.2018 do 31.12.2027 roku.

Hodowla lasu

a. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres obowiązywania PUL 2008-2017 w stosunku do planów

L.p.	Hodowla lasu	Jedn.	Rok planu UL	Etat	Wykonanie razem	Realizacja (%)
1	Odnowienia - zręby, halizny i płazowiny	ha	2008	1 189,55	957,02	80,45
2	Zalesienia - grunty nieleśne	ha	2008	0,00	0,00	-
3	Zalesienia - nieużytki	ha	2008	0,00	0,00	-
4	Odnowienia - przy rębniach część i stopniowych	ha	2008	991,47	597,53	60,27
5	Podsadzania produkcyjne	ha	2008	456,93	469,58	102,77
6	Dolesienia luk i przerzedzeń	ha	2008	7,79	11,76	150,96
7	Poprawki i uzupełnienia	ha	2008	476,41	195,23	40,98
8	Wprowadzanie podszytów	ha	2008	5,40	77,92	1 442,96
9	Pielęgnowanie gleby	ha	2008	3 072,30	2 519,07	81,99
10	Pielęgnowanie upraw - CW	ha	2008	2 209,31	1 644,24	74,42
11	Pielęgnowanie młodników - CP	ha	2008	2 202,01	2 205,50	100,16
12	Melioracje - nawożenie	ha	2008	0,00	0,00	-
13	Melioracje agrotechniczne	ha	2008	2 469,77	2 275,21	92,12
14	Melioracje wodne	ha	2008	0,00	0,00	-

b. Odnowienia, zalesienia i inne nasadzenia

W latach 2008- 2017 wykonano następujące rozmiary nasadzeń (ha):

▪ odnowienia zrębów zupełnych, halizn i płazowin	957,02
▪ zalesienia gruntów porolnych	0,00
▪ dolesienia luk	11,76
▪ odnowienia naturalne	32,47
▪ wprowadzenie II piętra	469,58
▪ rębnie złożone	597,53
▪ poprawki i uzupełnienia	195,23
▪ wprowadzanie podszytów	77,92

Poprawki i uzupełnienia wykonane w minionym 10 –leciu stanowiły 9,6 % powierzchni wszystkich odnowień i zalesień ogółem. W poszczególnych latach procent poprawek w stosunku do odnowień i zalesień ogółem z roku poprzedniego był zróżnicowany.

W tabeli poniżej przedstawiono wartości ww. wskaźnika w ostatnich 6-ciu latach obowiązywania operatu.

Udział % poprawek i uzupełnień w stosunku do pow. odnowień i zalesień roku poprzedniego						
Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
% poprawek	12%	8%	5%	5%	7%	9%

c. Udatność upraw

Udatność upraw 5-letnich w kolejnych latach ilustruje poniższa tabela:

	2012		2013		2014		2015		2016		2017	
	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP	N-ctwo Świebodzin	Średnio w RDLP
Przeciętny % pokrycia upraw sztucznych na pow. otwartych	90,00	86,88	90,00	88,28	90,00	88,76	89,86	89,38	90,00	89,53	90,00	89,40
Przeciętny % pokrycia upraw sztucznych pod osłoną	90,00	84,93	88,69	84,81	90,00	87,03	88,77	87,40	87,81	87,90	87,33	87,34
Przeciętny % pokrycia upraw naturalnych na pow. otwartych	-	90,00	-	76,72	-	90,00	-	89,37	-	90,00	-	85,12
Przeciętny % pokrycia upraw naturalnych pod osłoną	-	87,73	-	75,51	-	72,65	-	88,04	-	90,00	-	87,12

d. Grunty przejęte do zalesienia

Nadleśnictwo Świebodzin jest w posiadaniu gruntów rolnych przejętych do zalesienia od agencji zarządzających mieniem Skarbu Państwa, o powierzchni 121,66 ha. Zgodnie z zatwierdzoną przez Dyrektora RDLP w Zielonej Górze koncepcją zagospodarowania gruntów rolnych przejętych od Agencji Nieruchomości Rolnych (wcześniej z AWRSP) wg stanu na 31.12.2015 r., grunty te mają zostać zagospodarowane w następujący sposób:

Łączna powierzchnia gruntów przejętych do zalesienia i dotychczas niezalesionych	Docelowo Ls (grunty przeznaczone do zalesienia/ przeklasyfikowania na Ls)								Grunty o innym przeznaczeniu docelowym			
	Ogółem docelowo Ls	Sukcesja naturalna/przeklasyfikowanie							Zalesienie sztuczne	Użytkowanie rolnicze na cele własnej gospodarki łowieckiej	Formy ochrony przyrody (przeklasyfikowane)	Razem
		Ogółem sukcesja/przechl.	2016	2017	2018	2019	2020	2021-	Ogółem zalesienia			
121,66	11,98	11,98	0,00	0,00	0,00	11,98	0,00	0,00	0,00	100,95	8,73	109,68

e. Pielęgnowanie lasu

Zabieg pielęgnowania gleby i upraw wykonano na pow. 2519,07 ha, tj. 81,99 % planu, CW na pow. 1644,24 ha, tj. 74,42 %, 2205,50 ha, tj. 100,16 %. Podszyty wprowadzono na pow. 77,92 ha. Razem zabiegi pielęgnowania wykonano na pow. 6446,73 ha. Niepełna realizacja planu pielęgnowania gleby i CW wynika z potrzeb pielęgnacyjnych i hodowlanych upraw oraz niepełnego wykonania planu odnowień, a także z niezakwalifikowania się części powierzchni do przeprowadzenia zabiegu CW z uwagi na zbyt młody wiek uprawy. Zabiegi CP wykonano zgodnie z potrzebami hodowlanymi.

f. Melioracje leśne

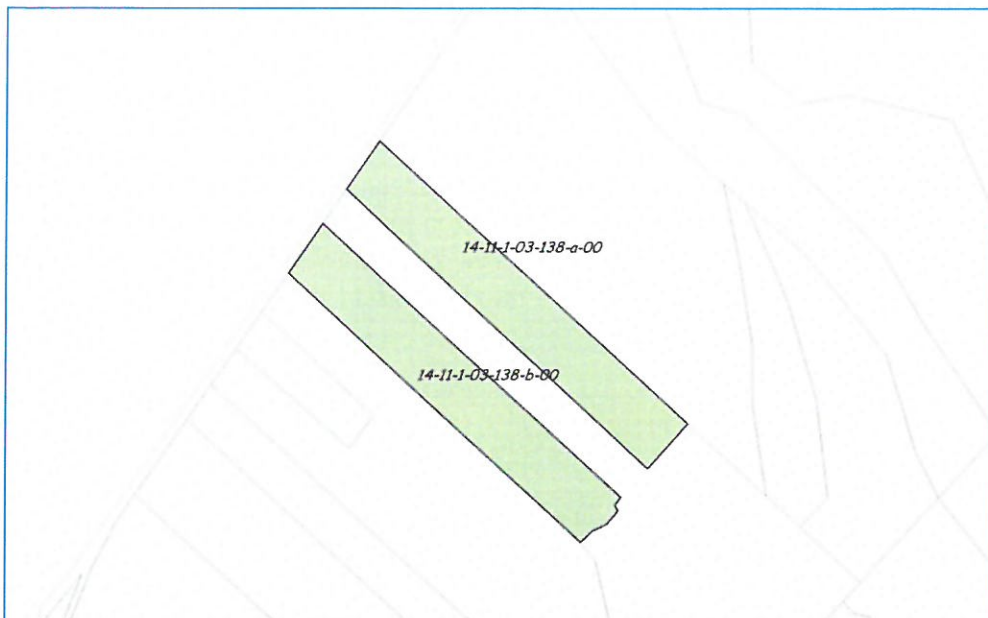
Ogółem zabiegi melioracyjne wykonano na pow. 2 275,21 ha, co stanowi 92,12 % planu.

W ramach tych zabiegów wykonywano przede wszystkim usuwanie podszytów i podrostów na etapie realizacji cięć rębnych oraz porządkowanie powierzchni z pozostałości pozrębowych, a także zwalczanie chwastów przy użyciu herbicydu na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia.

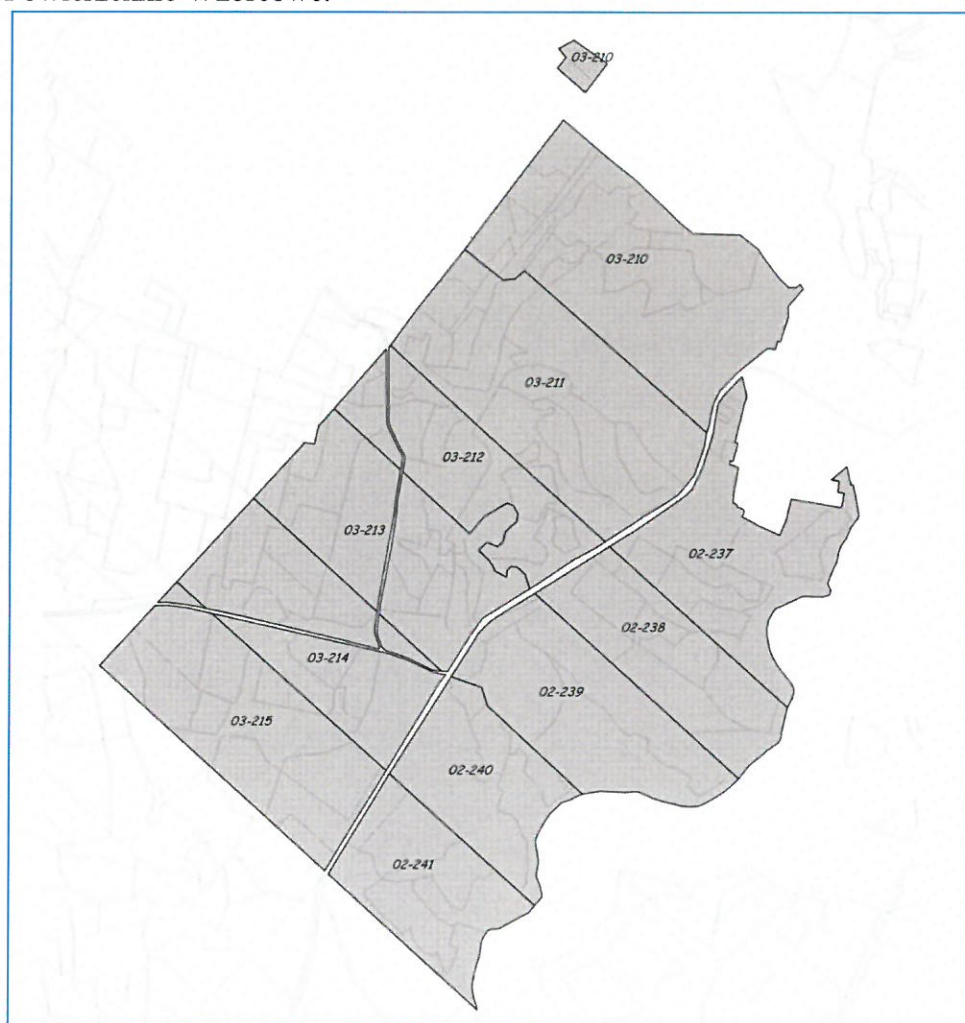
Powierzchnie badawcze

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin zlokalizowana jest powierzchnia badawcza– uprawa testująca Bk- założona przez Zakład Hodowli Lasu i Genetyki Drzew leśnych IBL w 2008 roku, w oddz. 138a i 138b leśnictwa Dolina.

Nadleśnictwo	Obręb	Leśnictwo	Wydzielenie	Pow. badawcza - pow [ha]	Instytucja badawcza	Tematyka	Rok założenia	Osoba do kontaktu / Uwagi
Świebodzin	Łągów	Dolina	138a-00	1,65	IBL Zakład Hodowli Lasu i Genetyki Drzew leśnych	Buk – uprawa testująca	2008	UR Kraków Kinga Skrzyszewska
Świebodzin	Łągów	Dolina	138b-00	1,65	IBL Zakład Hodowli Lasu i Genetyki Drzew leśnych	Buk – uprawa testująca	2008	UR Kraków Kinga Skrzyszewska

W oddziałach 210-215 leśnictwa Dolina i 237-241 leśnictwa Łągów zlokalizowano Glebowe Powierzchnie Wzorcowe.

Selekcja i nasiennictwo

Stopień realizacji „Programu zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych w Polsce na lata 1991 – 2010” oraz kontynuacja „Programu” na lata 2011-2035, dla Nadleśnictwa Świebodzin wg stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia się następująco:

Rodzaj obiektu	Gatunek	Plan	Wykonanie
WDN	So	49	49,07
	Bk	38	37,92
	Dbb	16	15,61
DM	So	5	5
GDN	So	310	354,68
	Św	2	2,20
	Md	4	4,45
	Inne igl.	6	8,60
	Brz	4	6,12
	Bk	63	63,22
	Dbś	2	2,25
	Dbb	10	12,89
	Ol cz	10	14,20
Inne liść	0	1,47	
Uprawy pochodne	So	675	934,58
	So cz	0	3,05
	Brz	0	6,60
	Bk	46	700,10
	Dbś	0	40,65
	Dbb	0	127,32
Plantacje nasienne	Dbb	0	6,99
Drzewostan zachowawczy	Dbb	0	0

W 2017 roku zweryfikowane zostały bloki upraw pochodnych oraz utworzono nowe mniejsze bloki dla buka i dębu bezszypułkowego.

Stopień zaawansowania zakładania upraw w blokach:

Sosna zwyczajna – średnio 43,30%,

Buk zwyczajny - średnio 58,25%,

Dąb bezszypułkowy – średnio 2,07% .

W jednym z wyznaczonych bloków uprawy będą zakładane z nasion pochodzących z PN.

Duża powierzchnia wyłączonych drzewostanów nasiennych So, Bk, Dbb zlokalizowanych w Nadleśnictwie w pełni zabezpiecza nasiona do produkcji sadzonek służących do zakładania upraw pochodnych w wyznaczonych blokach.

BLOKI upraw pochodnych - realizacja do 2017 roku
po korekcie granic bloków
Nadleśnictwo Świebodzin

Lp.	Obręb	Gatunek	Blok Nr			% realizacji
				Pow. bloku	złożone uprawy	
1.	Łągów	So	IA	82,20	21,17	25,75
2.	Łągów	So	IB	49,70	21,95	44,16
3.	Łągów	So	IC	90,15	69,50	77,09
4.	Łągów	So	ID	69,20	29,64	42,83
				291,25	142,26	48,84
5.	Świebodzin	So	IA	53,26	12,16	22,83
6.	Świebodzin	So	IB	41,28	18,80	45,54
7.	Świebodzin	So	IC	24,34	9,74	40,02
8.	Świebodzin	So	II	47,23	26,28	55,64
9.	Świebodzin	So	IIIA	53,22	11,78	22,13
10.	Świebodzin	So	IIIC	16,53	7,21	43,62
				235,86	85,97	36,45
11.	Ogółem	So		527,11	228,23	43,30

Lp.	Obręb	Gatunek	Blok Nr			% realizacji
				Pow. bloku	złożone uprawy	
1.	Łągów	Bk	II	39,81	0,00	0,00
2.	Łągów	Bk	III	26,37	6,91	26,20
3.	Łągów	Bk	IV	34,48	17,33	50,26
				100,66	24,24	24,08
4.	Ołobok	Bk		16,20	14,18	87,53
5.	Ołobok	Bk		53,49	24,74	46,25
6.	Ołobok	Bk		65,86	60,57	91,97
7.	Ołobok	Bk		33,21	33,21	100,00
				168,76	132,7	78,63
8.	Ogółem	Bk		269,42	156,94	58,25

Lp.	Obręb	Gatunek	Blok Nr			% realizacji
				Pow. bloku	złożone uprawy	
1.	Łągów	Dbb	V	22,39	1,39	6,21
2.	Łągów	Dbb	VI	21,50	0	0,00
3.	Świebodzin	Dbb	IV	23,23	0,00	0,00
	Ogółem	Dbb		67,12	1,39	2,07

Przy sporządzaniu planu ugi na lata 2018-2027 należy uwzględnić ustalenia Krajowej Komisji ds. uznawania wyłączonych drzewostanów nasiennych przedstawione poniżej:

1. Nadleśnictwo Świebodzin: WDN Bk, Obręb Łągów, oddz. 30 a,b. adres leśny:14-11-1-01-30-a, 14-11-1-01-30-b, numer w KR LMP MP/2/31746/05

Nadleśnictwo Świebodzin wystąpiło do Komisji o rozpoczęcie użytkowania rębego WDNu buka zwyczajnego. Drzewostan został uznany w 1969 roku. Ostatni zbiór nasion wykonano w 2011 roku, zebrano wtedy 582 kg bukwi. Od tego czasu brak jest obradzania. Nie ma też zapasów nasion. Nasiona zaś są potrzebne do kontynuowania zakładania zaplanowanych bloków upraw pochodnych. W czasie poprzedniej wizytacji Komisji w tym obiekcie, zalecono rozpoczęcie użytkowania rębego. Lecz prace te wstrzymano z uwagi na potrzeby, aby drzewostan dalej wypełniał funkcje nasienne. Ze względu jednak na zaawansowany proces odnowienia i wiek drzewostanu - 149 lat, zaleca się **kontynuowanie odsłaniania kęp podrostów, które są w wieku od 18 do 37 lat. Dopuszczalne jest takie działanie na obszarze całego drzewostanu z wykorzystaniem rębni drugiej o bardzo długim okresie odnowienia tak, aby drzewostan pełnił funkcje nasienne jeszcze minimum przez 20 lat.** Dopuszcza się w zwartych fragmentach drzewostanu wykonanie zabiegów melioracyjnych polegających na usunięciu nalotów i podrostów tak, aby możliwy był zbiór nasion.

2. Nadleśnictwo Świebodzin: WDN So, Obręb Łągów, oddz. 166 b, c, g. adresy leśne:14-11-1-03-166-b, 14-11-1-03-166-c, 14-11-1-03-166-g, numer w KR LMP, MP/2/31744/05

Nadleśnictwo Świebodzin wystąpiło do Komisji o rozpoczęcie użytkowania rębego WDNu sosny zwyczajnej o powierzchni 13,03 ha i w wieku od 140 do 65 lat. Zakończono zakładanie zaplanowanych bloków upraw pochodnych. Z uwagi na ochronny status drzewostanu i dobrą kondycję zdrowotną, **nie zaleca się obecnie podejmowania aktywnych działań zmierzających do odnowienia tego drzewostanu in-situ.** W drzewostanie należy w miarę potrzeby wykonywać jedynie cięcia sanitarne.

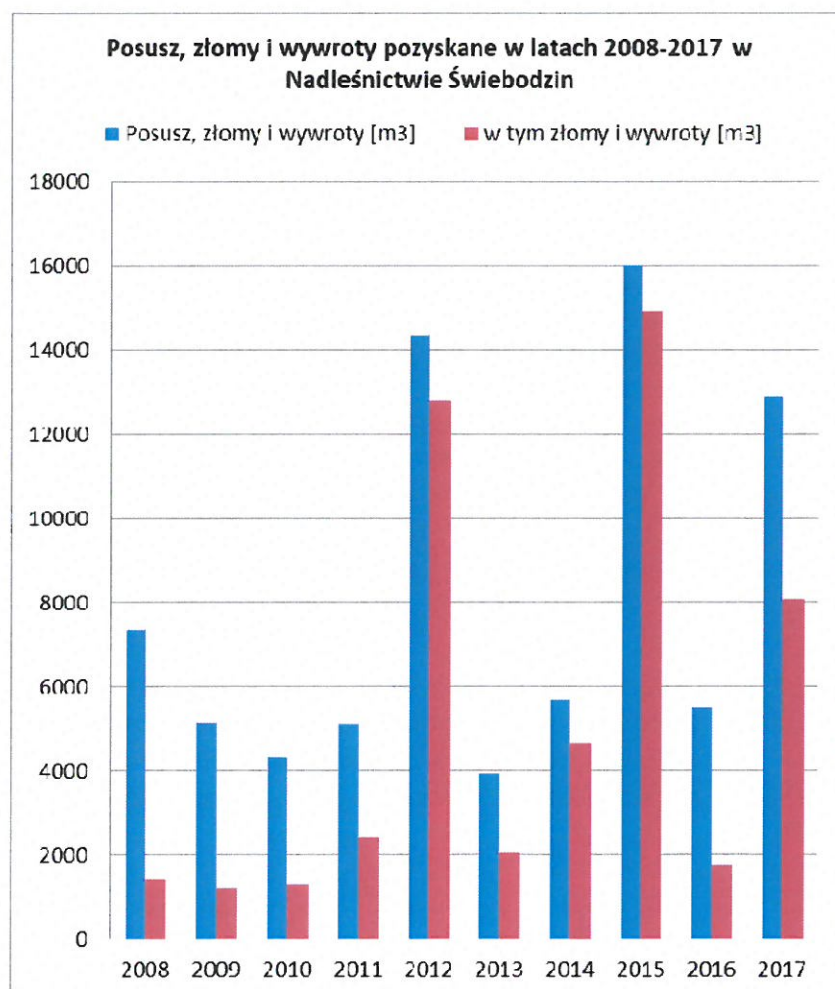
3. Nadleśnictwo Świebodzin: Obręb Łągów, leśnictwo Toporów, oddz. 204 c, pow. 4,81 ha.

Nadleśnictwo Świebodzin wystąpiło do Komisji o wskazówki prowadzenia drzewostanu w klasie odnowienia z pojedynczymi przestojami dębu i młodym pokoleniem buka. Ze względu na wartościowe, stare dęby Komisja **zaleca zarejestrować drzewostan w pierwszej części rejestru LMP jako zachowawczy.** Ze względu na sytuację w terenie i występowanie starych drzew dębu, możliwe jest poszerzenie drzewostanu o część powierzchni z sąsiednich wydziełów w wyniku korekty granic. Należy zaprojektować uprawy zachowawcze o powierzchni co najmniej 10 ha. **Zaleca się poprzez odpowiednie cięcia aktywnie popierać odnowienie dębu tak aby, powierzchniowo stanowiło przynajmniej 20% powierzchni w składzie przyszłego drzewostanu.**

Ochrona lasu

Posusz, złomy i wywroty pozyskane w latach 2008-2017 w Nadleśnictwie Świebodzin

Rok	Posusz, złomy i wywroty [m ³]	w tym złomy i wywroty [m ³]	% złomów i wywrotów
2008	7348	1418	19
2009	5158	1197	23
2010	4342	1312	30
2011	5143	2431	47
2012	14351	12799	89
2013	3939	2070	53
2014	5692	4681	82
2015	16020	14927	93
2016	5500	1747	32
2017	12894	8090	63
Razem	80387	50672	53

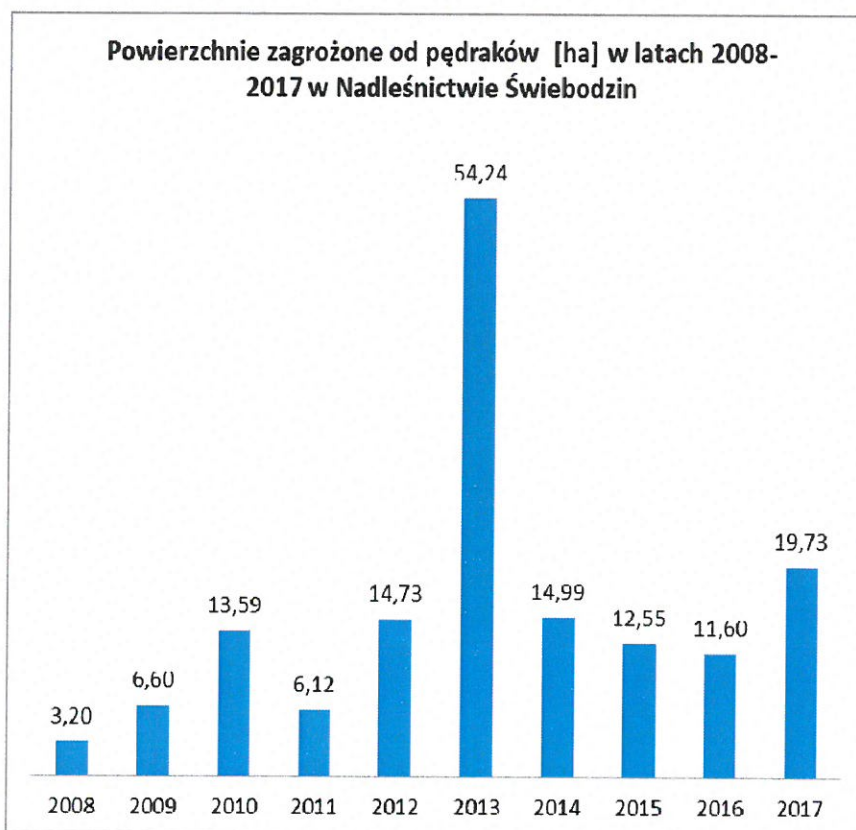

Stale pędraczyska

Występuje stałe zagrożenie ze strony szkodników glebowych (szczególnie larw chrabąszcza majowego). Na terenie obrębu Ołobok zlokalizowano tzw. stałe pędraczysko o powierzchni 3127,71 ha - Decyzja nr 13 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 20 lutego 2007 r.

W 2008 roku wykonano zabieg chemicznego zwalczania imago chrabąszcza majowego, stosując środek Mospilan 20 SP, przy użyciu śmigłowca na powierzchni 308,91 ha.

Rok	Powierzchnie zagrożone od pędraków [ha]
2008	3,20
2009	6,60
2010	13,59
2011	6,12
2012	14,73
2013	54,24
2014	14,99
2015	12,55
2016	11,60
2017	19,73

Cięcia sanitarne

Cięcia sanitarne spowodowane przez czynniki biotyczne w Nadleśnictwie Świebodzin:

Rok	Powierzchnia zabiegu [ha]		Masa [m ³]	przyczyna
	cięcia sanitarne	w tym zręby sanitarne		
2016	119,78	7,64	3091	Sphaeropsis sp.
2016	0,70	0,70	328	kornik modrzewiowiec
2017	3,22	3,22	3399	kornik drukarz i towarzyszące
2017	10,00	0,00	180	Sphaeropsis sp.
Razem	133,7	11,56	6998	

Wykaz powierzchni uszkodzonych od czynników abiotycznych w N-ctwie Świebodzin

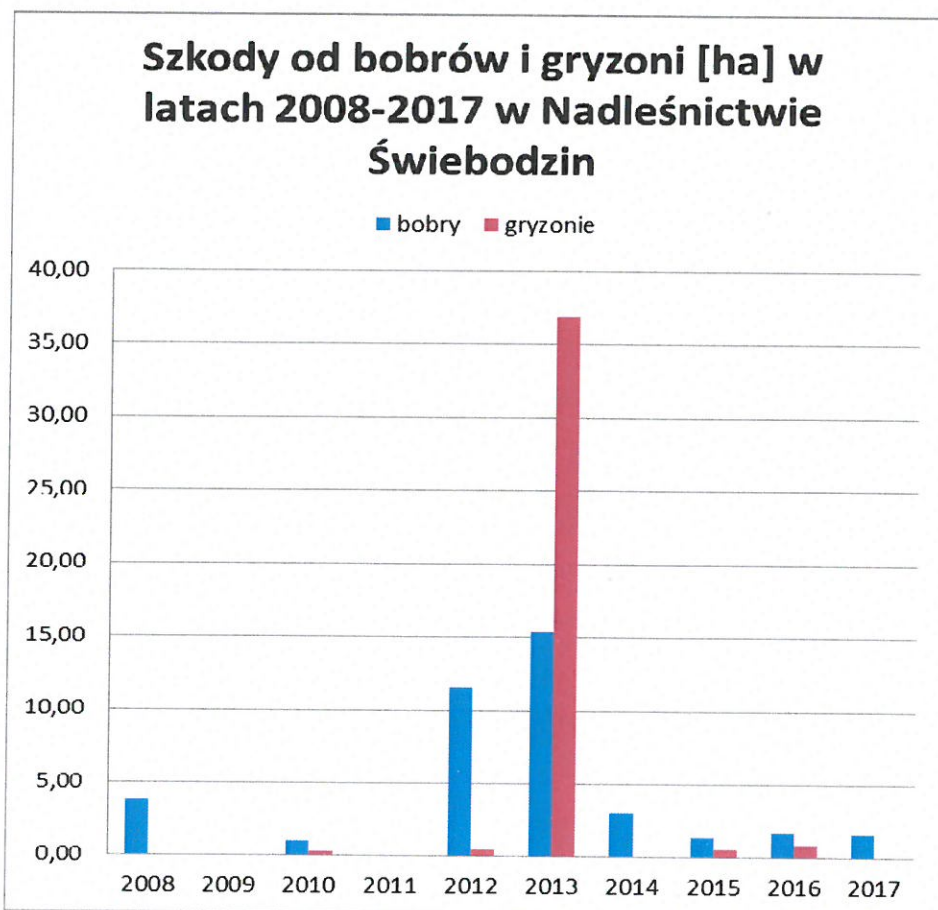
Rok	Powierzchnie uszkodzone [ha]				
	susza	przymrozki	wiatr	śnieg	podtopienia
2008	29,30	0,00	0,00	0,00	0,10
2009	1,50	1,30	0,00	0,00	0,50
2010	0,80	0,00	0,00	0,00	0,20
2011	1,20	90,40	0,00	1,80	0,60
2012	0,00	0,00	419,00	0,00	1,20
2013	9,47	0,00	519,00	0,00	0,30
2014	0,00	48,43	49,40	0,12	0,36
2015	9,23	0,00	357,00	0,00	0,06
2016	9,90	0,00	0,63	0,00	0,01
2017	0,10	0,00	9450,00	0,00	0,79
Razem	61,50	140,13	10795,03	1,92	4,12

w tym znaczące szkody od wiatru

Rok	Szkody powierzchniowe [ha]	Masa [m ³] i lokalizacja
2012	0	8850 w 3 l-ctwach
2014	1,38	4500 w 4 l-ctwach
2015	1,60	8250 w 6 l-ctwach
2017	3,20	14600 w n-ctwie
Razem	6,18	

Powierzchnia występowania szkód wyrządzanych w uprawach, młodnikach i drzewostanach przez bobry i gryzonie w Nadleśnictwie Świebodziń

Rok	Powierzchnia uszkodzona [ha]	
	bobry	gryzonie
2008	3,80	0,00
2009	0,00	0,00
2010	1,10	0,30
2011	0,00	0,00
2012	11,53	0,50
2013	15,45	36,91
2014	3,05	0,07
2015	1,35	0,60
2016	1,78	0,80
2017	1,65	0,00
Razem	39,71	39,18

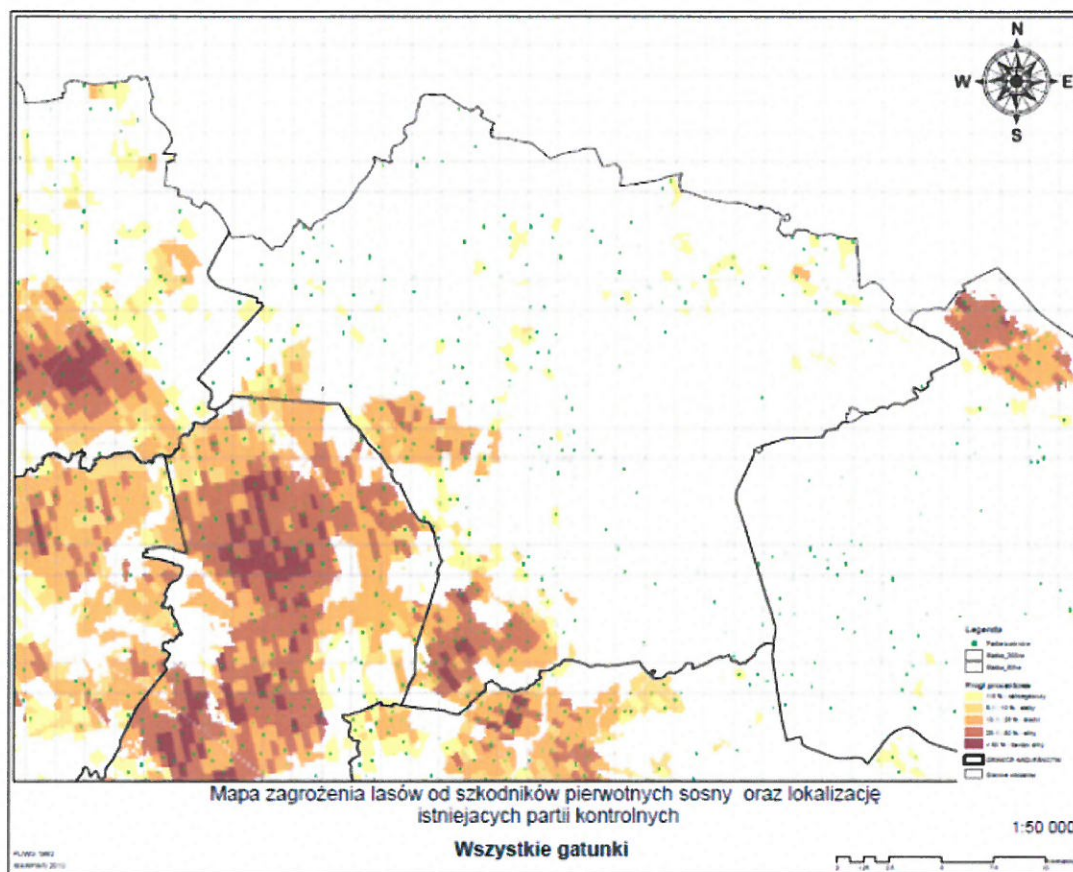

Szkodniki pierwotne

Decyzją nr 30 z dnia 27.06.2007 roku Dyrektora RDLP w Zielonej Górze w sprawie uznania niektórych drzewostanów za pierwotne ogniska gradacyjne, na podstawie wieloletnich obserwacji i rejestrowania miejsc, w których najczęściej dochodziło do masowego pojawu foliofagów, uznano łącznie 2198,48 ha.

W stosunku do innych nadleśnictw jest to obszar o dużym potencjale oporu środowiska, głównie z powodu struktury siedlisk i geografii średniowiekowych monolitów sosnowych, co przekłada się na niskie zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych.

Obszary te zlokalizowane są w południowo-zachodniej części Nadleśnictwa Świebodzin co zobrazowano na poniższej rycinie:

Wpływ realizacji planu urządzenia lasu na środowisko

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wprowadziła obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, rozumianej jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...)”

opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, lub planów „których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000” [Art. 46. ww. ustawy].

Równocześnie, w art. 52a ustawy o ochronie przyrody przyjęto zasadę, że gospodarka leśna nie narusza zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt I, 3-5 i 11 tejże ustawy, jeżeli jest prowadzona na podstawie planów, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Projekty planów urządzenia lasu nadleśnictw Świebodzin i Babimost były pierwszymi w RDLP w Zielonej Górze, które poddano strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko przed ich zatwierdzeniem, choć z niepełnym jeszcze procesem uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zadaniem opracowanej prognozy oddziaływania na środowisko miała być ocena, czy i w jaki sposób zapisy projektu planu u.l. mogą naruszać m.in. wymogi Dyrektywy Szkodowej, która została przetransponowana Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie. W prognozie zamieszczono zalecenia dotyczące modyfikacji prowadzonej gospodarki leśnej, w stosunku do obiektów objętych ochroną prawną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu zachowanie właściwego stanu istniejących obszarów Natura 2000.

W wyniku analizy rozwiązań wynikających z zapisów planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania na środowisko, biorąc pod uwagę również pozytywną opinię sanitarną Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (NS-NZ-776-158/10 z dnia 19.10.2010 r.) i opinię RDOŚ (WOOŚ.I.7040.46.10.rd z dnia 23.12.2010 r.) dotyczącą projektu PUL, stwierdzono, że realizacja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin, z uwzględnieniem ustaleń zawartych w prognozie, nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska i nie naruszy celów ochrony obszarów Natura 2000 i ich integralności. W Prognozie zawarto stwierdzenia, że zaplanowane w PUL działania nie spowodują znaczącego, negatywnego wpływu na środowisko i obszary Natura 2000.

W związku z powyższym przyjęto, że plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin zawiera rozwiązania zbliżone do optymalnych z punktu widzenia gospodarki leśnej, a jednocześnie możliwe do zrealizowania, przy zastosowaniu zasady konieczności ochrony środowiska.

Kończym elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko było ustalenie metod analizy skutków realizacji postanowień planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. W prognozie oddziaływania na środowisko dla planu u.l. Nadleśnictwa Świebodzin zapisano, że do czasu wypracowania szczegółowych zasad monitoringu realizacji działań gospodarczych zawartych w PUL, należy kontynuować działania kontrolne realizowane przez Inspekcję Lasów Państwowych, która powinna dokonać stosownej analizy w 5 i 10 roku obowiązywania planu.

W roku 2012 w wyniku przeprowadzonej reorganizacji służb kontrolnych zlikwidowano regiony inspekcyjne Inspekcji Lasów Państwowych, które przeprowadzały kontrole kompleksowe, a ich kompetencje przejęły Wydziały Kontroli i Audytu Wewnętrznego poszczególnych RDLP. Zgodnie z przyjętym harmonogramem kontrolę kompleksową w

Nadleśnictwie Świebodzin wykonano w roku 2013, kontrolą obejmując pierwszych 6 lat realizacji planu urządzenia lasu. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości w zakresie realizacji planu u.l. i uwzględnienia przy jego realizacji ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko.

Mając świadomość niedoskonałości prowadzonego monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko oraz w związku ze zmianami w instrukcji zarządzania lasu, dyrektor RDLP w Zielonej Górze wydał zarządzenie nr 22 z dnia 10 grudnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia „*Ramowych wytycznych w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, prowadzonego przez służby Lasów Państwowych w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze*”.

W zarządzeniu tym uregulowano w sposób szczegółowy zasady i sposoby prowadzenia monitoringu, z uwzględnieniem możliwości raportowania (w ujęciu rzeczowym, ilościowym i powierzchniowym) zabiegów minimalizujących negatywny wpływ działań gospodarczych na środowisko.

Zapisy minimalizujące negatywny wpływ czynności gospodarczych, umieszczone w Prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin odnosiły się do niektórych działań o szerokim zasięgu, jak i konkretnych pododdziałów.

Omówienie realizacji tych zapisów znalazło się w końcowej części referatu nadleśniczego.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że zrealizowane zgodnie z planem urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin zadania nie spowodowały znaczącego, negatywnego wpływu na środowisko i obszary Natura 2000.

Biorąc pod uwagę treść wystąpienia nadleśniczego dotyczącego gospodarki ubiegłego okresu (w tym sprawozdanie z przeprowadzonego monitoringu wpływu realizacji planu urządzenia lasu na środowisko), koreferaty Wykonawcy projektu planu u.l. oraz ZOL, gospodarkę leśną ubiegłego okresu w Nadleśnictwie Świebodzin należy uznać za prawidłową.

DYREKTOR
RDLP w Zielonej Górze
Wojciech Grochala

III. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

Rozdział ten obejmuje dwie grupy zagadnień:

1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa.
2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.

1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla Nadleśnictwa.

1.1. Cele i zasady trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Sporządzając plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027 uwzględniono w całej rozciągłości cele i zasady gospodarki leśnej określone w ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 roku (Dz. U. z 2017, poz. 788 z późn. zm.) i innych obowiązujących przepisach prawa.

Za główny cel obecnego planu przyjęto wzmożone działania zmierzające do kształtowania zróżnicowanej, bogatej struktury zarówno wiekowej jak i gatunkowej lasów i ich wykorzystywanie w sposób zapewniający wzbogacanie i trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności, żywotności i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji bez szkody dla innych ekosystemów. Zapewnienie trwałości ekologicznie zrównoważonego lasu, przywrócenie i zachowanie ciągłości jego wielofunkcyjnej roli uwzględniono w planowaniu we wszystkich dziedzinach gospodarki leśnej.

Poprzez cele krótkookresowe i perspektywiczne w planie zawarto szczególne działania zdążające do przywracania lasom charakteru naturalnego, (odpornego na działanie szkodliwych czynników), do stopniowego doprowadzenia ich składów gatunkowych do potencjalnych możliwości produkcyjnych siedlisk. Mając na względzie dostosowanie składu i struktury drzewostanów do lokalnych warunków geobotanicznych wykorzystano opracowanie siedliskowe Nadleśnictwa Świebodzin oraz najnowsze opracowania geomorfologiczne, dzięki czemu typy drzewostanów będą stopniowo upodabniać drzewostany do potencjalnych fitocenoz naturalnych.

Plan zagospodarowania lasu zmierza do zachowania zasobów leśnych i trwałości lasu, rozmiar użytkowania nakierowany jest na wymianę pokoleń i pielęgnację młodych przy pełnym zachowaniu walorów przyrodniczych i funkcji społecznych jakie spełniają lasy Nadleśnictwa Świebodzin.

Ważnym czynnikiem proekologicznych działań gospodarczych, podwyższających wartość wielorakich funkcji pełnionych przez lasy Nadleśnictwa, sprzyjających zrównoważonej gospodarce w lesie jest zaprojektowanie, tam gdzie to jest możliwe, rębni II i III, co zdecydowanie przyczyni się do wymiany pokoleń bardziej przyjaznej dla środowiska.

Znaczną uwagę zwraca się na intensywną ochronę zasobów leśnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i minimalizacji szkód powodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

Jednym z priorytetowych celów jest ochrona walorów przyrodniczych, którą po dokładnym rozpoznaniu, realizuje się między innymi poprzez zachowanie cennych starodrzewi, pojedynczych i grup drzew o wymiarach pomnikowych, drzewostanów o cechach naturalnych oraz siedlisk chronionych, siedlisk silnie wilgotnych i bagiennych z całym bogactwem florystycznym i faunistycznym.

W planie tym określono również działania zmierzające do ukierunkowanego udostępnienia lasów do celów turystycznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.

Opracowując niniejszy plan starano się pogodzić wszystkie funkcje, aby zaspokoić rosnące oczekiwania społeczeństwa i zapewnić Nadleśnictwu osiągnięcie jak najkorzystniejszego wyniku finansowego, który umożliwi realizację wymienionych wyżej celów.

1.2. Podział na gospodarstwa.

Podział na gospodarstwa realizuje w praktyce ideę zachowania trwałości i wielofunkcyjności lasów poprzez odpowiednio zaprojektowany rozmiar i lokalizację użytkowania oraz zaplanowanie zabiegów pielęgnacyjnych i hodowlanych.

W Rozdziale I zamieszczono syntetyczne zestawienie głównych funkcji lasu (t.j. rezerwatów, lasów ochronnych oraz lasów gospodarczych) oraz kategorie ochronności. W oparciu o powyższy podział w Nadleśnictwie Świebodzin wyodrębniono (z uwzględnieniem funkcji lasów, a także przyjętych celów gospodarowania) jednostki regulacyjne – gospodarstwa, tj.: specjalne (S), wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

Tab. 1. Podział na gospodarstwa w Nadleśnictwie Świebodzin.

Gospodarstwo	Obręb ŁAGÓW		Obręb OŁOBOK		Obręb ŚWIEBODZIN		Nadleśnictwo Świebodzin		N-ctwo Świebodzin 2008
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	%
Specjalne (S)	424,79	5	104,06	1	153,53	2	682,38	3	7
Lasów Ochronnych (O)	2156,87	26	546,17	8	1538,78	20	4241,82	19	14
R-m lasów gospodarczych(G)	5709,86	69	6318,23	91	5965,60	78	17993,69	78	79
Zrębowe (GPZ)	3148,22	38	1482,81	21	2516,28	33	7147,31	31	53
Przerębowo-zrębowe (GZ)	2561,64	31	4835,42	70	3449,32	45	10846,38	47	26
Ogółem	8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100	100

Do gospodarstwa specjalnego zaliczono (zgodnie z IUL i Protokołem z KZP i NTG):

- lasy w rezerwachach
- lasy glebochronne na stromych stokach
- lasy uznane za strefy ochrony całorocznej ptaków
- drzewostany stanowiące siedliska przyrodnicze w stanie zachowania A
- lasy na siedlisku B Mb, L Mb, O I3, O IJ3
- obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych
- wyłączone drzewostany nasienne
- powierzchniowy pomnik przyrody Cisy Łagowsko-Sulęcińskie
- projektowany drzewostan zachowawczy
- drzewostany z zatwierdzonym PZO N2000, z nakazem wyłączenia z użytkowania
- drzewostany doświadczalne
- lasy stanowiące rezerwę drzewną.

Tab. 2. Zestawienie powierzchni gospodarstwa specjalnego wg cechy wodającej (cechy mogą się nakładać).

Grupa	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem
	ha			
las w rezerwatach	186,90	-	1,84	188,74
siedliska przyrodnicze w stanie zach. A	1,96	24,95	39,09	66,00
drzewostany z zatwierdzonym PZO N2000	30,07	-	8,15	38,22
WDN	102,60	-	-	102,60
strefy ochrony całorocznej	2,53	17,41	2,59	22,53
las na siedlisku BMb, LMb, OI3, OIJ3	9,64	6,03	49,80	65,47
las stanowiące rezerwę drzewną	11,76	-	-	11,76
projektowany drzewostan zachowawczy	4,81	-	-	4,81
obsz. o wyjątk. znaczeniu ze względów kultur.	3,29	0,97	48,28	52,54
drzewostany doświadczalne	5,62	53,56	-	59,18
las glebochronne na stromych stokach	63,39	1,14	3,78	68,31
powierzchniowy pomnik przyrody	2,22	-	-	2,22
Ogółem	424,79	103,63	153,53	681,95

Tab. 3. Lokalizacja gospodarstwa specjalnego – Obręb Łągów.

Grupa	Obręb Łągów	
	Pow. (ha)	oddział
las w rezerwatach	186,90	6 a-d, 7 a b g j, 8 h i, 12 b-n, 13 a b d-g, 18 a b, 19 a, 211 i j m n, 212 k-o, 213 i o, 238 f, 239 a
siedliska przyrodnicze w stanie zach. A	1,96	4 f, 80 a
drzewostany z zatwierdzonym PZO N2000	30,07	5 c, 7 f k, 8 c d l, 21 a j, 24 c m, 25 h k, 241 g, 242 g
WDN	102,60	17 k, 28 j, 29 c d h k, 30 a-c137 f, 138 f g, 166 b c g, 215 j, 241 a b, 244 i, 300 f
strefy ochrony całorocznej	2,53	Leśnictwo Bucze
las na siedlisku BMb, LMb, OI3, OIJ3	9,64	8 f, 35 h, 64 f, 87 j k l, 40 a, 219 l, 262 k, 337 d h i
las stanowiące rezerwę drzewną	11,76	Leśnictwo Łągów, Toporów
projektowany drzewostan zachowawczy	4,81	204 c
obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kultur.	3,29	339 p-s
drzewostany doświadczalne	5,62	138 a-d
las glebochronne na stromych stokach	63,39	9 i r, 10 j, 11 h x, 84 h o p t w y, 85 b g j, 86 a b, 87 b-i o, 258 a, 260 a, 261 a c, 263 d g h
powierzchniowy pomnik przyrody	2,22	40 a
Ogółem	424,79	

Tab. 4. Lokalizacja gospodarstwa specjalnego – Obręb Ołobok.

Grupa	Obręb Ołobok	
	Pow. (ha)	oddział
siedliska przyrodnicze w stanie zach. A	24,95	88 k, 89 j, 90 f, 99 d, 101 p, 122 a, 288 d h, 322 c
strefy ochrony całorocznej	17,41	Leśnictwo Chociule
las na siedlisku BMb, LMb, OI3, OIJ3	6,03	84 o, 85 h, 90 d, 264 l, 298 k
obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kultur.	0,97	121 a

Grupa	Obręb Ołobok	
	Pow. (ha)	oddział
drzewostany doświadczalne	53,56	155 b c, 155A a-d g h j k, 156 c
lasy glebochronne na stromych stokach	1,14	320 d
Ogółem	103,63	

Tab. 5. Lokalizacja gospodarstwa specjalnego – Obręb Świebodzin.

Grupa	Obręb Świebodzin	
	Pow. (ha)	oddział
lasy w rezerwatach	1,84	85 m
siedliska przyrodnicze w stanie zach. A	39,09	12 n, 28 p, 39 j, 82 a, 86 n, 155 g, 193 k, 215 f, 241 a, 326 l, 328 a
drzewostany z zatwierdzonym PZO N2000	8,15	279 b, 280 a, 301 f
strefy ochrony całorocznej	2,59	Leśnictwo Lubrza
lasy na siedlisku BMb, LMb, OI3, OIJ3	49,80	15 i, 16 c j, 19 b, 21 i, 23 d, 27 f, 28 b, 56 c, 57 h, 58 m, 85 f, 178 b-d h i, 188 h m n, 189 l n, 190 c, 193 c, 194 c, 252 f, 255 h, 255 j
obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kultur.	48,28	4 a, 6 a b j, 7 m s, 8 k, 17 g, 19 o, 22 c, 29 f, 30 g, 31 c, 328 c
lasy glebochronne na stromych stokach	3,78	186 h, 333 a g
Ogółem	153,53	

W porównaniu do poprzedniego okresu gospodarczego, udział gospodarstwa specjalnego zmalał na rzecz lasów ochronnych.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) zaliczono lasy uznane za lasy ochronne, z wyjątkiem lasów ochronnych zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa lasów gospodarczych o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ) zaliczono lasy na siedlisku Bśw, BMśw, Ol 1, Ol 2, nie ujęte w gospodarstwie lasów ochronnych i specjalnym, gdzie przyjęto zrębowy sposób zagospodarowania lasu.

Do gospodarstwa lasów gospodarczych o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ) zaliczono lasy na siedliskach BMśw, LMśw, LMw, Lśw, Lw, OIJ, gdzie przyjęto przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania lasu nie ujęte w gospodarstwie lasów ochronnych, zrębowym i specjalnym.

1.3. Wieki rębności.

Przyjęto następujące przeciętne wieki rębności:

Tab. 6. Wieki rębności.	
Rodzaj, gatunek	Wiek rębności
Db	150 lat
Js, Wz	120 lat
Bk	110 lat
So, Md, Kl, Jw, Dbc	100 lat
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Lp	80 lat
Os, Ak	60 lat
Tp, Wb, Ols	40 lat

Indywidualne wieki dojrzałości rębnej były określane przez taksatorów dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem rzeczywistego składu gatunkowego drzewostanu, jakości drzewostanu, zadrzewienia, stopnia uszkodzenia i zgodności składu gatunkowego drzewostanu z TD oraz osiągniętym stopniem dojrzałości do odnowienia.

1.4. Podział na ostępy.

Podział lasów na ostępy przyjęto z poprzedniego cyklu urzędzeniowego. Przyjęty podział oddziałów leśnych na ostępy umożliwia zachowanie ładu przestrzennego w lesie oraz pozwala na uniknięcie szkód powodowanych przez wywalające wiatry. Ostępy składają się najczęściej z dwóch oddziałów. Granicami ostępów są linie gospodarcze (ostępowe) sztuczne oraz granice naturalne (drogi leśne, cieki). Ze względu na niekorzystny układ przestrzenny drzewostanów bliskorębnych, rębnych i przeszlorębnych w ostępie, założono ostępy przejściowe w:

- Obręb Łągów oddz. 223, 256, 257, 270, 272, 292
- Obręb Ołobok oddz. 30, 53, 105
- Obręb Świebodzin oddz. 61.

1.5. Określenie ogólnych zasad wyliczenia i przyjęcia etatów cięć użytkowania głównego.

Zgodnie z § 87 IUL użytki główne dzielą się na:

1. użytki rębne dla których ustala się etat cięć rębnych
2. użytki przedrębne dla których ustala się etat użytków przedrębnych

1.5.1. Użytki rębne, etat cięć rębnych.

Etat cięć rębnych ustalony jako ilość drewna zaprojektowana do pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego, wyrażony w metrach sześciennych jako maksymalna wielkość pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Zasady wyliczania i przyjęcia użytków rębnych na poczet etatów określone są w §§ 88 - 93 IUL. Dzielą się one na:

- a) zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)
- b) nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego).

Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu dla obrębu leśnego stanowią sumę etatów obliczonych i przyjętych dla poszczególnych gospodarstw. Etaty cięć rębnych dla obrębu leśnego wyliczono w oparciu o:

- powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku według gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności (tabela nr VI wg IUL)
- wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy pilnej (wzór nr 3 wg IUL)
- wykaz drzewostanów w KO i KDO (wzór nr 4, wzór nr 5 wg IUL)
- wskazania gospodarcze, opracowane w terenie i uzgodnione z przedstawicielem RDLP w Zielonej Górze oraz kierownictwem Nadleśnictwa Świebodzin.

Tabele nr VI (wg IUL) zamieszczone są w części tabelarycznej niniejszego elaboratu, wzory 3, 4, 5 (wg IUL) zamieszczone są w Planie zagospodarowania lasu Nadleśnictwa Świebodzin.

Wyliczone i przyjęte etaty dla obrębów leśnych określają pobór miąższości w m³ grubizny brutto, a dla gospodarstwa GZ obliczono również etat powierzchniowy. Etat cięć rębnych dla Nadleśnictwa jest sumą etatów cięć rębnych dla obrębów leśnych.

Dla każdego gospodarstwa określono na 10-lecie etat, który jest sumą miąższości drzewostanów przewidzianych we wskazaniach gospodarczych do użytkowania rębego, zgodnie z potrzebami wynikającymi z funkcji lasów, stanu hodowlanego drzewostanów,

stopnia zaawansowania odnowień podokapowych oraz z konieczności zachowania odpowiedniego ładu przestrzennego i czasowego w ostępach.

Dla **gospodarstwa specjalnego (S)** etatu nie obliczono. Przyjęto etaty z potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów, uwzględniających funkcje lasu i stan drzewostanów. Zastosowane formy użytkowania rębne powinny zapewnić ciągłe spełnianie przez drzewostany specjalnych funkcji, przez które zostały włączone do tego gospodarstwa.

W **gospodarstwie lasów ochronnych (O)** przyjęto etaty z potrzeb hodowlanych i ochronnych. Etaty te porównano z wyliczonymi etatami, dla sformułowania odpowiednich wniosków i sprawdzenia.

W gospodarstwie **lasów gospodarczych o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ)**, przyjęty etat jest zbliżony do etatu wg dojrzałości drzewostanów z dwóch ostatnich klas wieku.

W gospodarstwie **lasów gospodarczych o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ)**, przyjęty etat jest:

- w Obrębie Łągów i Ołobok, zbliżony do etatu wg dojrzałości drzewostanów z dwóch ostatnich klas wieku
- w Obrębie Świebodzin, zbliżony do etatu wg dojrzałości drzewostanów z ostatniej klasy wieku.

Obliczone i przyjęte miąższościowe etaty cięć rębnych zestawiono w tabelach nr XIV (wg IUL), które są zamieszczone w dalszej części Elaboratu.

Miąższość netto użytków rębnych zaliczonych na poczet przyjętego etatu cięć rębnych to suma miąższości netto drzewostanów ujętych w wykazie projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6 wg IUL). Do tak obliczonej miąższości netto dodano 5 % miąższości z tytułu spodziewanego przyrostu drzewostanów do chwili ich wyřębu.

W istniejących rezerwach nie projektowano cięć rębnych.

Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego) obejmują:

- uprzętnięcie nasienników
- uprzętnięcie przestojów
- pozostałe – usunięcie drzew w wyniku poszerzenia linii podziału powierzchniowego.

1.5.2. Użytki przedrębne, etat cięć przedrębnych.

Etat cięć przedrębnych ustalany jako obligatoryjna, minimalna powierzchnia cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidziana do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu i wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych na okres obowiązywania planu.

Zasady wyliczenia i przyjęcia etatów użytkowania przedrębnego określone są w § 94 oraz § 95 IUL. Do użytków przedrębnych w planie urządzenia lasu zalicza się drewno projektowane do pozyskania w ramach czyszczeń późnych (CP-P), trzebieży wczesnych (TW) i późnych (TP).

W dalszej części Elaboratu zamieszczono tabelę nr XVI (wg IUL), zawierającą zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku. Na podstawie tych tabel ustalono etaty cięć przedrębnych w rozmiarze powierzchniowym, które następnie przyjęto podczas NTG. Są one wielkością obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Etat cięć przedrębnych wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych podano sumarycznie dla każdego obrębu, bez szczegółowego rozdziału na gospodarstwa, rodzaju cięć, gatunków drzew i klas wieku, a określono go na podstawie:

- zaplanowanych zadań powierzchniowych

- wielkości pozyskania użytków przedrębnych w latach 2008–2017
- rozkładu klas wieku (28 % powierzchni drzewostanów stanowi III klasa wieku)
- rozmiaru powierzchni drzewostanów na gruntach porolnych (31 % powierzchni drzewostanów)
- wielkości spodziewanego przyrostu bieżącego w przyszłym 10-leciu (tablicowego i odniesionego do drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębny)
- wielkości przyrostu uzyskanego w latach 2008-2017 (planowany 7,4 m³/ha, użyteczny 10,7 m³/ha)
- przeciętnej zasobności drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego z 5 letnim przyrostem tabelarycznym:
  - Obręb Łągów 440 netto m³/ha
  - Obręb Ołobok 395 netto m³/ha
  - Obręb Świebodzin 410 netto m³/ha.

Przyjęto zasadę, że przyjęty etat cięć przedrębnych wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych nie może przekroczyć 75 % spodziewanego przyrostu bieżącego we wszystkich drzewostanach, w których nie planuje się użytkowania rębnego.

1.6. Etaty miąższościowe użytków głównych – rębnych i przedrębnych.

Etaty miąższościowe użytków głównych (rębnych i przedrębnych) są całkowitą miąższością grubizny netto, zaprojektowaną do pozyskania w planie urządzenia lasu, na którą składają się:

- użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego cięć rębnych łącznie ze spodziewanym 5 % przyrostem
- użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego cięć rębnych
- etat cięć przedrębnych wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych

Etaty miąższościowe użytków głównych zestawione są łącznie w tabeli nr XVII (wg IUL) i są zamieszczone w dalszej części Elaboratu.

Projektowanie oraz wykonanie cięć określonych w planie urządzenia lasu w części związanej z użytkowaniem grubizny użytków głównych (rębnych i przedrębnych) podlega oddzielnemu rozliczeniu w ramach etatów, bez możliwości kompensacji miąższościowej tych użytków.

Za zgodą Dyrektora Generalnego – na wniosek dyrektora regionalnego LP w związku z wystąpieniem klęsk i szkód w lasach, potwierdzonych przez właściwego kierownika Zespołu Ochrony Lasu w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu – dopuszcza się możliwość przekroczenia szacowanej w planie urządzenia lasu wielkości użytków przedrębnych.

2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa.

2.1. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.

2.1.1. Etat cięć rębnych.

Zasady wyliczania i przyjmowania etatów cięć rębnych przedstawiono w poprzednim podrozdziale.

Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu.

Poniższe tabele przedstawiają wyliczenia etatów masowych w poszczególnych gospodarstwach oraz zaakceptowane wartości etatów podczas NTG (etat na lata 2018-2027). Wartości te zlokalizowane są we Wzorze nr 6 (wg IUL).

Tab. 7. Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów cięć rębnych (Tab. XIV wg IUL).

Obręb Łągów.								
Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodow. i ochr.	Etat na lata 2018-2027
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebud.	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
m ³ brutto								
SPECJALNE (S)	-	-	-	-	107	36	4035	4035
LASÓW OCHR. (O)	11 245	10 583	7 342	10 583	1 242	8 086	105 789	105 789
LASÓW GOSP. (GZ)	7488 <i>18,42</i>	9027 <i>21,39</i>	10135 <i>25,20</i>	9027 <i>21,39</i>	53 <i>1,00</i>	-	-	81 146 <i>209,29</i>
LASÓW GOSP. (GPZ)	21489	18789	11387	18789	2241	13 522	-	196 254
R-M GOSP. (G)	28 977	27 816	21 522	27 816	2294	13 522	-	277 400
OGÓŁEM OBRĘB	40 222	38 399	28 864	38 399	3 643	21 644	109 824	387 224

Obręb Ołobok.								
Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodow. i ochr.	Etat na lata 2018-2027
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebud.	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
m ³ brutto								
SPECJALNE (S)	-	-	-	-	-	-	-	-
LASÓW OCHR. (O)	1 869	2 085	1 394	1 869	63	1 076	18 833	18 833
LASÓW GOSP. (GZ)	9 355 <i>25,20</i>	16 124 <i>43,20</i>	17 845 <i>47,33</i>	16 124 <i>43,20</i>	272 <i>14</i>	-	-	145 558 <i>410,28</i>
LASÓW GOSP. (GPZ)	8 411	7401	5 469	7 401	880	4 117	-	78 233
R-M GOSP. (G)	17 766	23 525	23 314	23 525	1152	4 117	-	223 791
OGÓŁEM OBRĘB	19 635	25 610	24 708	25 394	1215	5 193	18 833	242 624

Obręb Świebodzin.								
Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodow. i ochr.	Etat na lata 2018-2027
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebud.	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
m ³ brutto								
SPECJALNE (S)	-	-	-	-	-	-	-	-
LASÓW OCHR. (O)	5 894	6 703	5 073	5 894	560	2 592	43 731	43 731
LASÓW GOSP. (GZ)	7 551 <i>20,11</i>	10 457 <i>26,93</i>	12 624 <i>33,25</i>	10 457 <i>26,93</i>	-	-	-	98 100 <i>268,62</i>
LASÓW GOSP. (GPZ)	10 254	10 934	9 870	10 254	1 997	7 096	-	98 761
R-M GOSP. (G)	17 805	21 391	22 494	20711	1 997	7 096	-	196 861
OGÓŁEM OBRĘB	23 699	28 094	27 567	26 605	2 557	9 688	43 731	240 592

Użytki rębne nie zaliczone na poczet przyjętego etatu powierzchniowego.

Poniższa tabela przedstawia sumy użytków nie zaliczonych na poczet przyjętego etatu powierzchniowego.

Tab. 8. Kategorie cięć użytków nie zaliczonych na poczet etatu pow.

Kategoria cięć	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	N-ctwo Świebodzin
	miąższość m ³ brutto			
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestoi	736	650	186	1572
Pozostałe (poszerzenie lini oddziałowych)	464	1031	1107	2602
Łącznie	1200	1681	1293	4174

Łączny etat użytków rębnych.

Poniższa tabela przedstawia łączny etat użytków rębnych na lata 2018-2027.

Tab. 9. łączny etat użytków rębnych na lata 2018-2027.

Użytki	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³
I. Użytki rębne:								
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	387224	328452	242624	204352	240592	202264	870440	735068
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	19361	16423	12131	10218	12030	10113	43522	36754
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	406585	344875	254755	214570	252622	212377	913962	771822
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)								
1. uprzątnięcie płazowin	-	-	-	-	-	-	-	-
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów	736	646	650	549	186	152	1572	1347
3. pozostałe	464	393	1031	869	1107	932	2602	2194
Razem nie zaliczone	1200	1039	1681	1418	1293	1084	4174	3541
Razem użytki rębne	407785	345914	256436	215988	253915	213461	918136	775363

Przyjęty, maksymalny etat cięć rębnych dla Nadleśnictwa Świebodzin na okres gospodarczy 2018-2027 wynosi 775 363 m³.

Tab. 10. Porównanie proponowanego etatu miąższościowego użytkowania rębnego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonaniem w minionym okresie.

Obręb	Etat za ubiegły okres. gosp. - wykonanie	Etat za ubiegły okres. gosp. - plan	Etat proponowany na okres 2018-2027		Wzrost %
	m ³ netto		m ³ netto/ha pow. l. zal. i niezal.		
Obręb Łągów	232 717	238 814	345 914	42	45 %
Obręb Ołobok	146 166	152 562	215 988	31	42 %
Obręb Świebodzin	156 654	171 381	213 461	28	25 %
Nadleśnictwo Świebodzin	535 537	562 757	775 363	34	38 %

Przyjęty etat wynika ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych i ochronnych drzewostanów przy uwzględnieniu zachowania ładu czasowego i przestrzennego w lesie. Jest on wyższy o 7 % od etatu wg pożądanego kierunku zasobów drzewnych.

Powodem zwiększenia etatu jest trend wzrostowy średniego wieku drzewostanów (z 59 lat do 63 lat w ciągu ostatnich 10 lat), wzrost powierzchni i zasobności drzewostanów rębnych, KO i KDO. Na wzrost wieku, a także na uzyskaną zasobność i powierzchnię drzewostanów starszych klas a tym samym zwiększenia etatu miało także wpływ nie wykonanie etatu użytków rębnych w poprzednim okresie gospodarczym.

Należy także pamiętać o zakłóconych relacjach pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów a połową orientacyjnego średniego wieku rębności w Nadleśnictwie Świebodzin. Zaistniałe relacje przedstawia tabela poniżej.

Tab. 11. Relacje pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów.

Obręb	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica
Obręb Łagów	72	51	21 (znaczne odstępstwo)
Obręb Ołobok	56	50	6 (odstępstwo)
Obręb Świebodzin	59	51	9 (odstępstwo)

Właściwym jest gdy różnica nie jest większa niż 5 lat, w przypadku Nadleśnictwa Świebodzin doszło do odstępstwa. Należy dążyć do tego, by przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa osiągał stan zbliżony do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności, przyjęty etat użytków rębnych ma temu służyć.

Wykaz cięć na okres 2018 – 2027 sporządzono działkami zrębowymi bez przydziału na poszczególne lata, nie sporządzono wykazu cięć na lata 2028 – 2037.

2.1.2. Etat użytków przedrębnych.

Zasady ustalania i przyjęcia etatów użytkowania przedrębnego opisano w poprzednim rozdziale.

Etat użytków przedrębnych.

Etat powierzchniowy cięć użytkowania przedrębnego ustalono przez zsumowanie zadań powierzchniowych dotyczących czyszczeń późnych z pozyskaniem masy, trzebieży wczesnych i późnych, zaprojektowanych dla poszczególnych pododdziałów. Etat powierzchniowy użytków przedrębnych przedstawia tabela.

Tab. 12. Etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego na lata 2018-2027.

Obręb	CP-P	Trzebież wczesna	Trzebież późna	Razem
Obręb Łagów	108,87	785,44	3 785,74	4680,05
Obręb Ołobok	213,43	727,65	3 805,73	4 746,81
Obręb Świebodzin	108,36	963,42	3 829,25	4 901,03
N-ctwo Świebodzin	430,66	2 476,51	11 420,72	14327,89

Porównanie przyjętych etatów użytków przedrębnych w obecnym i poprzednim okresie gospodarczym, przedstawia tabela.

Tab. 13. Porównanie przyjętych etatów użytków przedrębnych w obecnym i poprzednim okresie.			
Plan urządzenia lasu	pow. leśna zalesiona N-ctwa	Pow. d-stanów I b-VIII i starsze (bez KO i KDO)	Etat użytków przedrębnych w N-ctwie
		ha	
Obręb Łągów			
2008-2017	8178,67	7491,32	5521,31
2018-2027	8193,41	6764,74	4680,05
różnica	+14,74	-726,58	-841,26
Obręb Ołobok			
2008-2017	7114,46	6425,15	5237,53
2018-2027	6823,64	-6143,52	4746,81
różnica	-290,82	281,63	-490,72
Obręb Świebodzin			
2008-2017	7285,88	6706,14	5299,70
2018-2027	7566,18	6661,87	4901,03
różnica	+280,3	-44,27	-398,67
N-ctwo Świebodzin			
2008-2017	22579,01	20622,61	16058,54
2018-2027	22583,23	19570,13	14327,89
różnica	+4,22	-1052,48	-1730,65

Spadek etatu użytków przedrębnych spowodowany jest zwiększeniem powierzchni drzewostanów rębnych a co za tym idzie rozmiaru użytkowania rębego oraz rezygnacją z zabiegów pielęgnacyjnych w niektórych drzewostanach, tj.: na siedliskach łągowych i bagiennych, o utrudnionym dostępie, drzewostanach-powierzchniach referencyjnych, w drzewostanach po zabiegu z rozluźnionym zwarciem.

Przyjęty etat użytków przedrębnych dla N-ctwa Świebodzin w wysokości 14 327,89 ha stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w latach obowiązywania planu (2018-2027).

Etat użytków przedrębnych wyrażony szacunkowo w metrach sześciennych.

Poniższe tabele przedstawiają obliczenia porównawcze oraz etat użytków przedrębnych na okres 2018-2027.

Tab. 14. Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego.

Wyszczególnienie	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Etat na 10-lecie – m ³ netto intensywność – m ³ netto/ha			
Intensywność w ostatnich 5 latach ubiegłego okresu	-	-	-	-
	43	38	42	41
Intensywność w ostatnich 10 latach ubiegłego okresu	-	-	-	-
	37	32	37	36
Etat stanowiący 50 % przyrostu spodziewanego w drzewostanach nie ujętych do użytkowania rębego	<u>204 120</u>	<u>185 140</u>	<u>212 700</u>	<u>601 960</u>
	44	39	43	42
Etat stanowiący 75% przyrostu spodziewanego w drzewostanach nie ujętych do użytkowania rębego	<u>306 180</u>	<u>277 710</u>	<u>319 050</u>	<u>902 940</u>
	65	59	65	63
Etat wg modeli wzrostu drzewostanów	<u>255 938</u>	<u>309 534</u>	<u>257 280</u>	<u>822 752</u>
	55	65	52	57
Etat na lata 2018-2027	<u>196 000</u>	<u>180 000</u>	<u>196 000</u>	<u>572 000</u>
	42	38	40	40

Tab. 15. Odniesienie etatu użytków przedrębnych wyrażonych szacunkowo w m³, do przyrostu oraz planowana intensywność.

Obręb	Spodziewany bieżący przyrost miąższności d-stanów nie ujętych do użytkowania rębnych 10- leciu		75 % bieżącego przyrostu miąższności d-stanów nie ujętych do użytkowania rębego w 10-leciu	Etat na lata 2018-2027	Udział przyrostu bieżącego	Intensywność na okres (2018-2027)
	m ³ brutto	m ³ netto				
Obręb Łągów	510 300	408 240	306 180	196 000	48	42
Obręb Ołobok	462 850	370 280	277 710	180 000	49	38
Obręb Świebodzin	531 750	425 400	319 050	196 000	46	40
Nadleśnictwo Świebodzin	1 504 900	1 203 920	902 940	572 000	48	40

Przyjęty etat uwzględnia również spodziewane użytki przygodne. W poprzednim 10-leciu stanowiły one 8 % pozyskanej miąższności w użytkowaniu przedrębnym. Przyjęty etat pozwoli na właściwe wykonanie zabiegów cięć pielęgnacyjnych.

Przyjęty etat użytków przedrębnych wyrażony szacunkowo w m³ dla Nadleśnictwa Świebodzin na okres gospodarczy 2018-2027 wynosi 572 000 m³ netto.

Tab. 16. Porównanie etatów użytków przedrębnych wyrażonych szacunkowo w m³ na okres 2018-2027 z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonaniem w minionym okresie.

Obręb	Etat za ubiegły okres. gosp.	Wykonanie użytł. w minionym okresie	Etat na bieżące 10-lecie	Wzrost/ Spadek
	m ³ netto			%
Obręb Łągów	191 000	206 484	196 000	3 %
Obręb Ołobok	170 000	172 503	180 000	6 %
Obręb Świebodzin	193 000	195 794	196 000	2 %
Nadleśnictwo Świebodzin	554 000	574 781	572 000	3 %

Mimo wzrostu planowanej intensywności trzebieży na lata 2018-2027, zaplanowany etat użytków przedrębnych w wymiarze miąższnościowym jest mniejszy w porównaniu do etatu z poprzedniego okresu. Jest to wynik mniejszego rozmiaru powierzchniowego użytków przedrębnych w stosunku do poprzedniego 10-lecia.

Rozmiar miąższnościowy etatów użytków przedrębnych w stosunku do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej przedstawia tabela.

Tab. 17. Relacja etatów użytków przedrębnych wyrażonych szacunkowo w m³ do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.	
Wg planu na lata	m ³ /ha
Obręb Łągów	
2008-2017	34
2018-2027	42
Obręb Ołobok	
2008-2017	32
2018-2027	38

Tab. 17. Relacja etatów użytków przedrębnych wyrażonych szacunkowo w m³ do powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej.	
Wg planu na lata	m ³ /ha
Obręb Świebodzin	
2008-2017	36
2018-2027	40
Nadleśnictwo Świebodzin	
2008-2017	34
2018-2027	40

2.1.3. Etaty miąższościowe użytków głównych (rębnych i przedrębnych).
Zestawienie użytków głównych wg kategorii cięć przedstawia poniższa tabela.

Tab. 18. Zestawienie łączne etatów użytków głównych na lata 2018-2027 wg kategorii cięć.

Użytki	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	406585	344875	254755	214570	252622	212377	913962	771822
Rębne nie zaliczone na poczet etatu pow.	1200	1039	1681	1418	1293	1084	4174	3541
Razem użytki rębne	407785	<u>345914</u>	256436	<u>215988</u>	253915	<u>213461</u>	918136	<u>775363</u>
Użytki przedrębne	245000	<u>196000</u>	225000	<u>180000</u>	245000	<u>196000</u>	715000	<u>572000</u>
Ogółem użytki główne	652785	541914	481436	395988	498915	409461	1633136	1347363

Suma etatów miąższościowych użytków głównych (rębnych i przedrębnych) na okres gospodarczy 2018-2027 wynosi 1 347 363 m³ netto.

Zestawienie relacji przyjętych etatów użytkowania głównego, w stosunku do zasobów i przyrostów przedstawia tabela:

Tab. 19. Porównanie etatów cięć użytków głównych do zasobów miąższości i przyrostów.

Obręb	Razem Proponowany etat użytków głównych		Zasoby ogółem brutto (m ³)	% zasobów	Przyrost tablicowy (2018-2027) brutto (m ³)	% przyrostu tablicowego	Uzyskany przyrost użyteczny (2008-2017) brutto (m ³)	% przyrostu użytecznego
	netto (m ³)	brutto (m ³)						
Obręb Łągów	541 914	652 785	2 931 416	22	633 950	103	928 502	70
Obręb Ołobok	395 988	481 436	2 071 611	23	526 350	91	623 827	77
Obręb Świebodzin	409 461	498 915	2 446 871	20	590 600	84	870 346	57
N-ctwo Świebodzin	1 347 363	1 633 136	7 449 898	22	1 750 900	93	2 422 675	67

Przyjęty etat ogółem użytkowania głównego dla nadleśnictwa stanowi 93 % spodziewanego przyrostu bieżącego tablicowego oraz 67 % uzyskanego w ubiegłym okresie przyrostu bieżącego użytecznego.

Przyjęty etat na lata 2018-2027 zapewnia ciągłość użytkowania i trwałość lasu oraz przyczyni się na obniżenie przeciętnego wieku drzewostanów w przeszłości.

2.2. Opisanie projektowanych w Nadleśnictwie cięć użytkowania głównego.

2.2.1. Opisanie i zestawienie projektowanych cięć rębnych w Nadleśnictwie.

Realizacja cięć rębnych ma się odbywać na podstawie wskazań gospodarczych zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazu projektowanych cięć rębnych, wykazów drzewostanów w KO, KDO i drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu (wzory nr 6, 4, 5, 3 wg IUL) i w oparciu o zasady określone w ZHL. Przeciętne wieki rębności oraz średnie okresy odnowienia przyjęto zgodnie z ustaleniami KZP.

Szczegółowe zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach zamieszczono w Tabeli XV (wg IUL).

Tab. 20. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach (Tabela XV wg IUL).

Obręb Łągów					
Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzążające	cięcia pozostałe	razem	
ha					
SPECJALNE (S)	1,53	-	24,66	24,66	26,19
LASÓW OCHRONNYCH (O)	38,76	80,72	420,88	501,60	540,36
ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GZ)	209,29	-	-	-	209,29
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GPZ)	38,94	118,62	989,36	1107,98	1146,92
RAZEM LASÓW GOSP. (G)	248,23	118,62	989,36	1107,98	1356,21
OGÓŁEM	288,52	199,34	1434,90	1634,24	1922,76

Obręb Ołobok					
Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzążające	cięcia pozostałe	razem	
ha					
SPECJALNE (S)	-	-	-	-	-
LASÓW OCHRONNYCH (O)	29,95	18,46	29,22	47,68	77,63
ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GZ)	410,28	-	-	-	410,28
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GPZ)	18,60	106,46	364,88	471,34	489,94
RAZEM LASÓW GOSP. (G)	428,88	106,46	364,88	471,34	900,22
OGÓŁEM	458,83	124,92	394,10	519,02	977,85

Obręb Świebodzin					
Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzatające	cięcia pozostałe	razem	
ha					
SPECJALNE (S)	-	-	-	-	-
LASÓW OCHRONNYCH (O)	40,14	45,17	139,07	184,21	224,38
ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GZ)	268,62	-	-	-	268,62
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GPZ)	29,89	132,21	446,26	578,47	608,36
RAZEM LASÓW GOSP. (G)	298,51	132,21	446,26	578,47	876,98
OGÓLEM	338,65	177,38	585,33	762,71	1101,36

Nadleśnictwo Świebodzin					
Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzatające	cięcia pozostałe	razem	
ha					
SPECJALNE (S)	1,53	-	24,66	24,66	26,19
LASÓW OCHRONNYCH (O)	108,85	144,35	589,17	733,52	842,37
ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GZ)	888,19	-	-	-	888,19
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GPZ)	87,43	357,29	1800,50	2157,79	2245,22
RAZEM LASÓW GOSP. (G)	975,62	357,29	1800,50	2157,79	3133,41
OGÓLEM N-CTWO Świebodzin	1086,00	501,64	2414,33	2915,97	4001,97

Wykaz projektowanych cięć rębnych zawiera symbole gospodarstw i rębni, % poboru miąższności i rodzaj cięcia, skrócony opis drzewostanu, powierzchnię manipulacyjną i do odnowienia oraz grubiznę do pozyskania w m³ (netto – bez przyrostu i brutto). Wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6 wg IUL) stanowi dział w Planie zagospodarowania lasu, sporządzonym dla Nadleśnictwa. Mapy przeglądowe cięć sporządzono zgodnie z instrukcją u.l (§ 98).

2.2.2. Użytkowanie przedrębne oraz zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych oraz w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższnościowym charakter orientacyjny – winny być realizowane według potrzeb na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu w momencie wykonywania zabiegu.

Dwunawrotowe cięcia pielęgnacyjne (TW) zaprojektowano w drzewostanach sosnowych wykazujących dużą dynamikę wzrostu i tendencję do nieprawidłowej smukłości

drzew. Zabiegi te zaprojektowano w Obrębie Łągów (oddział 53 s, 54 d h k, 99 f, 129 d, 165 a, 210 g, 221 g, 250 d, 251 j, 280 m, 299 b, 300 k) i w Obrębie Świebodzin (oddział 86 w, 135 f g, 137 l, 187 b c, 260 c, 269 h, 293 c, 307 f).

Poniżej zamieszcza się tabelę nr XVI (wg IUL) dla Nadleśnictwa, zawierającą zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

Tab. 21. Nadleśnictwo Świebodzin. Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (Tabela nr XVI wg IUL).

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha) wg klas i podklas wieku											Razem	
		I		II		III		IV		V		VI		VII
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120		121 i wyżej
Czyszczenia późne (CPP)	SO	1,08	155,71	57,41		5,78								219,98
	MD		1,46	5,18										6,64
	ŚW		0,42	1,24										1,66
	BK	3,26	39,51	91,15	16,69	8,37							4,84	163,82
	DB.S		10,35	1,05										11,40
	DB.B		5,34	2,45										7,79
	BRZ		1,02		2,79		9,00							12,81
	OL		6,56											6,56
Razem	4,34	220,37	158,48	19,48	14,15	9,00						4,84	430,66	
Trzebieże wczesne (TW)	SO		114,21	1025,72	935,31									2075,24
	MD		0,72	42,73	16,73									60,18
	ŚW			25,16	11,42									36,58
	BK		0,81	21,98	28,99									51,78
	DB.S		6,78	19,64	14,30									40,72
	DB.B			8,76	9,38									18,14
	DB.C		0,55	3,29										3,84
	BRZ		3,59	20,91	43,07									67,57
	OL		10,09	70,03	23,42									103,54
	AK			2,19	16,12									18,31
WB			0,61										0,61	
Razem		136,75	1241,02	1098,74									2476,51	
Trzebieże późne (TP)	SO					1789,12	4156,60	2591,07	1237,30	540,82	122,29	75,86	5,42	10518,48
	MD					14,03	7,31	6,30	5,33	2,09		0,38	35,44	
	ŚW					36,21	12,32				1,45		49,98	
	DG					3,29	1,55			1,28			6,12	
	BK					12,47	26,17	34,52	15,07	37,04	56,43	51,04	4,14	236,88
	DB.S					2,05	8,72	7,46	10,92	6,44	6,68	33,54	2,29	78,10
	DB.B					8,35	21,17	20,72	16,47	32,11	49,06	160,71	6,78	315,37
	DB.C					1,89	2,97			1,40		0,91		7,17
	JW					2,93								2,93
	BRZ					45,53	40,80	21,88				5,00		113,21
	OL					14,86	6,40	4,44		0,98				26,68
	AK					11,65	6,15	9,06						26,86
	OS					3,50								3,50
Razem					1945,88	4290,16	2695,45	1285,09	622,16	235,91	327,06	19,01	11420,72	
Razem trzebieże	SO		114,21	1025,72	935,31	1789,12	4156,60	2591,07	1237,30	540,82	122,29	75,86	5,42	12593,72
	MD		0,72	42,73	16,73	14,03	7,31	6,30	5,33	2,09			0,38	95,62
	ŚW			25,16	11,42	36,21	12,32				1,45			86,56
	DG					3,29	1,55			1,28				6,12
	BK		0,81	21,98	28,99	12,47	26,17	34,52	15,07	37,04	56,43	51,04	4,14	288,66
	DB.S		6,78	19,64	14,30	2,05	8,72	7,46	10,92	6,44	6,68	33,54	2,29	118,82
	DB.B			8,76	9,38	8,35	21,17	20,72	16,47	32,11	49,06	160,71	6,78	333,51
	DB.C		0,55	3,29		1,89	2,97			1,40		0,91		11,01
	JW					2,93								2,93
	BRZ		3,59	20,91	43,07	45,53	40,80	21,88				5,00		180,78
	OL		10,09	70,03	23,42	14,86	6,40	4,44		0,98				130,22
	AK			2,19	16,12	11,65	6,15	9,06						45,17
	OS					3,50								3,50
WB			0,61										0,61	
Razem		136,75	1241,02	1098,74	1945,88	4290,16	2695,45	1285,09	622,16	235,91	327,06	19,01	13897,23	
Łącznie	SO	1,08	269,92	1083,13	935,31	1794,90	4156,60	2591,07	1237,30	540,82	122,29	75,86	5,42	12813,70
	MD		2,18	47,91	16,73	14,03	7,31	6,30	5,33	2,09			0,38	102,26
	ŚW		0,42	26,40	11,42	36,21	12,32				1,45			88,22
	DG					3,29	1,55			1,28				6,12
	BK	3,26	40,32	113,13	45,68	20,84	26,17	34,52	15,07	37,04	56,43	51,04	8,98	452,48
	DB.S		17,13	20,69	14,30	2,05	8,72	7,46	10,92	6,44	6,68	33,54	2,29	130,22
DB.B		5,34	11,21	9,38	8,35	21,17	20,72	16,47	32,11	49,06	160,71	6,78	341,30	

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha) wg klas i podklas wieku											Razem	
		I		II		III		IV		V		VI		VII
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120		121 i wyżej
	DB.C		0,55	3,29		1,89	2,97			1,40		0,91		11,01
	JW					2,93								2,93
	BRZ		4,61	20,91	45,86	45,53	49,80	21,88				5,00		193,59
	OL		16,65	70,03	23,42	14,86	6,40	4,44		0,98				136,78
	AK			2,19	16,12	11,65	6,15	9,06						45,17
	OS					3,50								3,50
	WB			0,61										0,61
Ogółem		4,34	357,12	1399,50	1118,22	1960,03	4299,16	2695,45	1285,09	622,16	235,91	327,06	23,85	14327,89

Czyszczenia późne z pozyskaniem masy w III i VII klasie wieku, dotyczą podrostów w starszych drzewostanach tych klas wieku.

2.2.3. Zestawienie łączne etatu użytków głównych wg kategorii cięć (Tabela nr XVII wg IUL).

W poprzednich podrozdziałach omówiono sposoby ustalania i przyjęcia etatów użytkowania głównego (rębego i przedrębnego), sposoby użytkowania i rodzaje rębni oraz uwarunkowania użytkowania. Zamieszczono szeroką gamę porównań, między innymi do okresu poprzedniego. Podsumowaniem wszelkich ustaleń w zakresie użytkowania głównego jest tabela nr XVII (wg IUL).

Tab. 22. Nadleśnictwo Świebodzin. Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć (Tabela nr XVII wg IUL).				
Kategoria cięć	Powierzchnia (ha)		Miąższość grubizny (m ³)	
	Cięcia (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
Nadleśnictwo Świebodzin				
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	4001,97	2295,15	870440	735068
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			43522	36754
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	4001,97	2295,15	913962	771822
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin			-	-
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			1572	1347
3. pozostałe			2602	2194
Razem nie zaliczone			4174	3541
Razem użytki rębne	4001,97	2295,15	918136	775363
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia	430,66		-	-
B. Trzebieże	13897,23		-	-
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjętego etatu)	14327,89		715000	572000
Ogółem użytki główne (I+II)	18329,86	2295,15	1633136	<u>1347363</u>

2.2.4. Przebudowa drzewostanów.

W Nadleśnictwie Świebodzin wytypowano do przebudowy drzewostany o łącznej powierzchni 2187,55 ha, w tym:

Tab. 23. Wykaz drzewostanów do przebudowy.

Typ przebudowy	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	powierzchnia w ha			
Pilna przebudowa pełna (A)	128,08	56,68	114,98	299,74
Stopniowa przebudowa pełna (B)	58,36	67,83	70,23	196,42
Przebudowa częściowa (C)	586,67	581,36	523,36	1691,39
Ogółem	773,11	705,87	708,57	2187,55

Do pilnej przebudowy pełnej (stopień A), w ramach użytkowania rębego, zakwalifikowano drzewostany ze względu na tak zwaną szkodliwą niezgodność składu gatunkowego z typem drzewostanu. Przebudowa stopniowa pełna (stopień B), obejmuje drzewostany gdzie zaprojektowano wprowadzenie II piętra (podsadzenie). Przebudowa częściowa (stopień C) będzie polegała na odślanianiu młodego pokolenia w ramach cięć pielęgnacyjnych oraz stosowaniu trzebieży przekształceniowych (regulacja składu gatunkowego).

3. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu.

Typy drzewostanów oraz docelowe składy gatunkowe upraw przyjęto zgodnie z protokołem z NTG. Są one przedstawione w rozdziale I Elaboratu.

Wszelkie zadania z zakresu hodowli lasu zostały przedstawione we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych i zestawione w tabeli nr XVIII (wg IUL), sporządzonej w oparciu o wytyczne ZHL i ustalenia NTG. Tabelę zamieszcza się w części tabelarycznej Elaboratu. Zadania zawarte w tabeli nr XVIII (wg IUL) dotyczą odnowień i zalesień otwartych i pod osłoną, poprawek i uzupełnień, pielęgnacji i zabiegów agrotechnicznych, zestawionych wg typów siedliskowych lasu. W tabelach, planach i operatach ujmuje się powierzchnię rzeczywistą zaprojektowanych zabiegów, ustaloną wg potrzeb na gruncie, bez podawania powierzchni ewentualnych powtórzeń tych zabiegów w 10-leciu.

W oparciu o w/w tabelę sporządza się syntetyczne zestawienie powierzchniowego rozmiaru zadań z zakresu hodowli lasu na bieżące 10- lecie, które zamieszcza się poniżej.

Tab. 24. Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu na okres 2018-2027.

Zabiegi hodowlane	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	powierzchnia w ha			
I. Odnowienia otwarte i zalesienia, w tym:	356,02	549,33	390,97	1296,32
1. halizny, płazowiny, zręby	69,89	91,89	54,06	215,84
2. grunty nieleśne	-	-	-	-
3. zręby projektowane	286,13	457,44	336,91	1080,48
II. Odnowienia pod osłoną, w tym:	832,01	256,93	423,65	1512,59
1. przy rębniach złożonych	784,60	204,61	364,63	1353,84
2. podsadzenia	46,13	47,86	54,26	148,25
3. dolesienie luk i przersedzeń	1,28	4,46	4,76	10,50
III. Poprawki i uzupełnienia	4,78	3,85	3,20	11,83
Ogółem I + II + III	1192,81	810,11	817,82	2820,74
IV. Wprowadzenie podszytów	-	-	-	-
V. Pielęgnowanie, w tym:	1210,75	1203,45	1111,93	3526,13
1. gleby	169,60	172,68	211,61	553,89
2. upraw (CW)	411,71	346,34	386,39	1144,44
3. młodników (CP)	629,44	684,43	513,93	1827,80
VI. Melioracje, w tym:	1024,37	650,46	645,86	2319,71
1. melioracje wodne	-	-	-	-
2. melioracje agrotechniczne	1024,37	650,46	645,86	2319,71

W Nadleśnictwie Świebodzin orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień ma stanowić 10 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 265 ha (gdyby przyjąć 20 % pow. gruntów do odnowienia powierzchnia poprawek i uzupełnień wynosiłaby 530 ha). Orientacyjna powierzchnia pielęgnowania gleby ma stanowić 80 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 2121 ha. Orientacyjna powierzchnia pielęgnowania upraw (CW) ma stanowić 50 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 1325 ha.

Do stopniowej przebudowy pełnej (stopień B), polegającej na podsadzeniu, przeznaczono 196,42 ha drzewostanów, w tabeli podano powierzchnię zredukowaną planowanych podsadzeń.

Zgodnie z ustaleniami KZP, nie projektowano pielęgnacji gleby i czyszczeń wczesnych na powierzchniach planowanych do odnowienia.

Odnowienia otwarte obejmują powierzchnię zrębów istniejących i zaplanowanych na najbliższe dziesięciolecie. Zasadniczym sposobem odnowienia powierzchni otwartych powinno być sadzenie. Odnawiając powierzchnie należy pamiętać o właściwym zmieszaniu i wykorzystaniu mikrosiedlisk.

Odnowienia pod osłoną obejmują projektowane odnowienia naturalne i sztuczne w drzewostanach zagospodarowanych rębniami częściowymi i gniazdowymi, podsadzenia produkcyjne i dolesienia luk.

Zgodnie z zapisami w protokole z KZP:

- istnieje możliwość zastępowania jesionu w orientacyjnych składach gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach wilgotnych (pismo dyrektora RDLP w Zielonej Górze, zn. spr. ZZ-7120-7/2008 z dnia 19.12.2008 r.)
- w uzasadnionych przypadkach dopuścić należy możliwość zamiennego stosowania gatunków dębów. Należy jednak trzymać się zasady, by nie wprowadzać Dbb na siedlisku Lł i OIJ oraz Dbs na siedlisku BMśw1.

Podsadzenia produkcyjne projektowano głównie na siedlisku BMśw, LMśw, Lśw i Lw. Podsadzenia produkcyjne zaprojektowano w celu uzyskania dolnego piętra.

Dolesienie luk. Do tego zabiegu zaplanowano luki, gwarantujące udatność odnowienia, na których należy sadzić przede wszystkim gatunki będące w niedoborze w stosunku do TD. Część odnowionych luk należy ogrodzić. Część luk pozostawia się bez zabiegu.

Poprawki i uzupełnienia mają na celu poprawę jakości hodowlanej, zwiększenia różnorodności gatunkowej i możliwości produkcyjnej upraw i młodników. Poprawki i uzupełnienia projektowano w istniejących uprawach i młodnikach. W ramach poprawek, w uprawach należy przede wszystkim wprowadzić gatunki, których brakuje w stosunku do zaplanowanego TD. W młodnikach starszych należy sadzić gatunki wzbogacające skład gatunkowy oraz biocenotyczne i fitomelioracyjne.

Wprowadzanie podszytów – nie projektowano.

Pielęgnowanie gleby zaprojektowano na części upraw, przy dolesieniach luk, przy odnowieniach w rębniach złożonych. W niektórych przypadkach nadleśnictwo będzie wykonywało ten zabieg kilkakrotnie, dlatego też zaplanowany rozmiar będzie przekroczony.

Czyszczenia wczesne planowano na powierzchni części upraw, na części gniazd odnowionych oraz w istniejących odnowieniach naturalnych i sztucznych w drzewostanach zagospodarowywanych rębniami częściowymi po cięciu uprzątającym.

Na stronie tytułowej Elaboratu podana powierzchnia pielęgnowania upraw obejmuje sumę powierzchni pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych zaprojektowanych w poszczególnych wydzieleniach. W przypadku jednoczesnego zaprojektowania pielęgnowania gleby i czyszczenia wczesnego w wydzieleniu, brano do sumowania tylko zabieg z większą powierzchnią.

Czyszczenia późne projektowano w istniejących młodnikach oraz w niektórych podrostach. Łączna powierzchnia czyszczeń późnych wynosi 2258,46 ha, w tym czyszczenia z pozyskaniem masy (CP-P) 430,66 ha.

Melioracje.

Łączna powierzchnia melioracji agrotechnicznych wynosi 2320,35 ha, w tym 2319,71 ha zaprojektowano na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych; 0,64 ha zaprojektowano na liniach podziału powierzchniowego oraz linii energetycznej (grunty związane z gospodarką leśną). Melioracje agrotechniczne obejmują następujące zabiegi:

- usuwanie podszytów na projektowanych zrębach
- usuwanie nieprzydatnych do dalszej hodowli samosiewów na powierzchniach przewidzianych do odnowienia
- niszczenie silnie zachwaszczonej i zdziczałej pokrywy
- rozdrabnianie gałęzi na powierzchniach zrębowych.
- zagospodarowanie plantacji choinek na linii energetycznej – L ENER (Obr. Świebodzin oddz. 243 ~c, pow. 0,60 ha)
- usuwanie samosiewu sosnowego na linii podziału powierzchniowego (Obr. Łągów oddz. 186 ~i, pow. 0,04 ha)

Rozmiar tych prac podano w wielkości orientacyjnej. Na etapie wykonania powierzchnia ta może zostać znacznie przekroczona, ponieważ niektóre powierzchnie będą poddane kilku zabiegom jednocześnie, np. usunięcie podszytów i niszczenie zdziczałej pokrywy. Innych melioracji nie planowano.

4. Drzewostany bez wskazań gospodarczych.

Drzewostany, w których nie zaprojektowano zabiegu gospodarczego stanowią powierzchnię 1633,57 ha (Obręb Łągów – 712,31 ha; Obręb Ołobok – 236,63 ha; Obręb Świebodzin – 684,63 ha), w szczególności są to:

- wyłączone drzewostany nasienne
- drzewostany stanowiące strefy ochrony całorocznej ptaków
- drzewostany stanowiące ekosystemy referencyjne, w tym większość drzewostanów stanowiących siedliska 91D0, 91E0, 91F0 oraz wyspy
- drzewostany w rezerwach (wyjątek stanowi oddział 211 m, 212 k l m, 213 i Obręb Łągów – zgodnie z planem ochrony rezerwatu)
- drzewostany o charakterze parkowym
- część drzewostanów o utrudnionym dostępie (drzewostany zabagnione, w dolinach cieków i rzek, nad jeziorami, na stokach)
- część drzewostanów o niższym zadrzewieniu po wykonanym zabiegu pielęgnacyjnym, w tym część drzewostanów rębnych i przeszlórębnych nie ujętych do użytkowania rębego
- powierzchniowe pomniki przyrody

- powierzchnie doświadczalne testujące Bk
- drzewostany stanowiące zagrodę dla danieli.

Tab. 25. Zestawienie powierzchni grup drzewostanów bez wskazań gospodarczych.

Grupy drzewostanów	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem
drzewostany na stokach	71,96	-	38,08	110,04
drzewostany parkowe	7,65	2,95	-	10,60
d-stany – ekosystemy referencyjne	247,36	177,00	471,08	895,44
powierzchniowe pomniki przyrody	2,22	-	1,51	3,73
rezerваты	181,11	-	1,84	182,95
strefy ochrony całorocznej	2,53	17,41	2,59	22,53
d-stany zabagnione, podmokłe, nad jeziorami	8,71	10,23	33,58	52,52
uprawy testujące Bk (pow. doświadcz. IBL)	3,76	-	-	3,76
WDN	81,69	-	-	81,69
zagrodowa hodowla danieli	15,75	-	-	15,75
drzewostany po zabiegu pielęgnacyjnym	89,57	29,04	135,95	254,56
Ogółem	712,31	236,63	684,63	1633,57

Tab. 26. Wykaz drzewostanów bez wskazań gospodarczych.

Grupy drzewostanów	Obręb Łągów	
	Pow. (ha)	Oddz.
drzewostany na stoku	71,96	1c, 17c d h, 28h, 3c, 47h, 51n, 52m o s x, 237b, 239d g, 263d, 277d f, 84o p, 87f i, 11bx, 135i j, 141o, 143f, 166h, 167d, 210k, 213p, 301h, 330c d
drzewostany parkowe	7,65	55j, 320c d, 339p r s
ekosystemy referencyjne	247,36	21a b j m, 23w, 24a c f h k m p s, 25a b h j k l, 3b, 35g, 4f, 44a, 46Bn, 5c, 52j t, 52Ap, 53Aa b, 7c f i k, 8c d f k l n, 237a f, 238k, 240g, 241g i, 242g, 258a i j, 259a g, 260a d, 261a c, 262k, 263c h, 297c, 64f, 68d f, 70a, 73s t, 74g, 75b d f j, 76f g, 80m o, 81a, 83b, 84l t w y, 87g h j k l m o, 10g j, 11h l m n x, 12a o p r s, 13i, 140a, 189g, 219l, 9i r s, 114m, 120d f, 123f, 128c, 333a, 334g, 337a b d k n p s w, 339g m, 82h j k, 201k, 235f g, 236m n, 246i, 247h, 248i j k l, 252c d f i, 253g h, 274c, 294a i, 302b c
powierzchniowe pomniki przyrody	2,22	40a
rezerваты	181,11	18a b, 19a, 6a b c d, 7a b g j, 8h i, 238f, 239a, 12b c d f g h i j k l m n, 13a b d f g, 21li j n, 212n o, 213o
strefy ochrony całorocznej	2,53	L. Bucze
tereny zabagnione, podmokłe, nad jeziorem	8,71	24l w, 25m, 26h, 53g, 280h, 62c, 83k, 189f, 339a
uprawy testująca Bk	3,76	138a b
WDN	81,69	17k, 28j, 29c d h k, 241a b, 244i, 137f, 138f g, 166b c g, 215j, 300f
zagrodowa hodowla danieli	15,75	132b
drzewostany po zabiegu pielęgnacyjnym	89,57	20j, 23d, 25f, 30g, 44f h, 45k r, 46Bd f p, 50k, 52ax r, 52Af r, 53Ac d, 54g, 245d, 262a, 264d, 280j, 59Aa, 64s, 65b, 68j, 69ax n, 73a n, 74b, 75a g, 76b, 77b, 83f, 87a, 11cx g t w, 134h, 135g h, 141g, 143a, 146d, 163j, 185a, 190o, 192k m, 193a, 214p, 220k, 265c h, 9a, 108n, 116a, 123g, 129a, 131d, 303d, 333d, 337j, 82a, 198a, 200g, 201i, 251h, 253n, 268b, 273c, 284i, 319d i, 331a g, 332d
Ogółem	712,31	

Grupy drzewostanów	Obręb Ołobok	
	Pow. (ha)	Oddz.
drzewostany parkowe	2,95	320a
ekosystemy referencyjne	177,00	121a b c d, 22d g h, 36a o p, 60l, 83j n o, 84a f n o p r s t, 85h j m n, 88g i k, 89j, 90d f, 228b, 229d, 252f, 254a c d f m, 273d, 285h, 287i j s, 288d f h i j, 298a d j, 299a, 304f g, 305l, 306n, 318c, 320b i, 322c, 323f, 325f, 326d, 331a, 332a, 336d f, 338b c d, 339n, 344a, 358d f h j l m, 359h, 101a b l p s t, 122a l, 123j m, 128f, 176n, 190d, 209a, 214h, 215d h, 232f, 95f h, 96a, 97a, 99d, 205f, 206a, 246c, 274d f i j, 283f, 289a f k p, 290h, 292l, 293f, 297f g i j k l m, 301d n r, 302j m, 303c d g h
strefy ochrony całorocznej	17,41	362b d f, 363a b c d
tereny zabagnione, podmokłe, nad jeziorem	10,23	22a, 84m, 229c, 273o, 331p, 101m, 301g h
drzewostany po zabiegu pielęgnacyjnym	29,04	2m, 27g, 36n, 53n, 55b, 56p, 7c, 298g, 306h, 309d f, 318f k, 333f, 339l, 342ax s x, 123n, 137a, 141a, 158h, 181i, 211d, 213m, 214a, 95j, 226b, 233g, 283d i, 302f, 303b
Ogółem	236,63	

Grupy drzewostanów	Obręb Świebodzin	
	Pow. (ha)	Oddz.
drzewostany na stoku	38,08	299h, 300f, 302o, 309b, 314m, 315o, 327c, 117d, 136f, 137d m, 151g, 152k, 153j k, 155a, 158a, 159g, 160c, 185j, 186d, 187f, 4p, 236Ac j o, 329a, 331c
ekosystemy referencyjne	471,08	266i, 279b f j t, 280a b g h j, 288g, 292n, 296d, 299f, 300a g, 301f, 303a b c l, 307s, 308g, 313f, 316a c d n, 319t x, 323k m, 324h, 325a, 326b l m r, 328a b c d f g, 10c d, 11l m r, 12b h j k l n, 126a, 127a, 13a b d l n t x z, 139a, 14c f g h i, 268k l, 269k, 271b, 277b, 287o p, 71d, 77f, 78a b c f m, 82a b c d, 83a c d g h i k, 84a b d j k, 85d f g k l p, 86g h i m n p, 89a b, 9c, 90a, 91a d g, 92a, 93a b f, 94a b, 116j, 150m n, 154c, 155g k, 160a b j, 164a f, 169d, 173b g, 174c, 175a, 178b h i, 179j, 182a i, 183h i, 185b d k, 186b h, 187a, 188h j m n, 189l n, 190c d g, 193c, 194c h k l, 199c, 15f h i, 16c j, 17a g, 18c d l r, 19b j, 2l, 20g, 21c i, 22j, 23d, 27f, 28b f h p, 32h, 37b, 38g k n, 39j l m, 4a, 42f, 43f, 44Aa b, 45c, 46a h, 47b f, 5i, 54h, 55b, 56c, 57h, 58m, 59d g, 66k, 95a b c d, 97f, 216a, 223c g, 226o, 227n, 228j, 229m n, 232k l, 233b, 235d f, 236Ab d, 237d, 238b, 239c, 241a, 243n, 244c, 245a, 246d i, 247a g, 249d s, 252d f, 253a i, 255d h j, 256j k, 257c d g, 258b, 260o r, 261d n p, 262g h, 329f k l, 331a g i j, 333a g, 334n
powierzchniowe pomniki przyrody	1,51	326k
rezerwaty	1,84	85m
strefy ochrony całorocznej	2,59	Leśnictwo Lubrza
tereny zabagnione, podmokłe, nad jeziorem	33,58	263h, 279c, 11n, 14a, 268p, 270d, 86d, 193k, 215f, 229l, 236i, 249h, 290l, 296f
drzewostany po zabiegu pielęgnacyjnym	135,95	264d, 289k, 291g, 292p, 293a, 296i, 300c, 306s, 307o r t, 314c, 315c g h, 316f j o p, 319g s w, 323t, 324a i, 326i j o p, 327f r, 12a, 123g, 124f i j, 128h, 13h, 14d, 269l, 273c, 278k, 9d f, 94m p, 111c, 112h, 113g h, 114a f, 118a f, 131l, 147t, 155h, 156f i, 164i, 178m, 188i, 195n, 16h p, 2h i, 22k, 37f, 38c o, 4j x, 44Af g, 48h, 5d m n p, 50n, 58f, 6a g j k, 61g, 66d, 67g, 69g m p, 7o s,

Grupy drzewostanów	Obręb Świebodzin	
	Pow. (ha)	Oddz.
		8h p, 95m n o t w, 97c d, 201o, 214a, 233g, 234p, 235b, 236Aax bx g i m n x y z, 237n, 244g, 250f, 254j, 255k, 329b g m n, 330d, 331b, 340n
Ogółem	684,63	

5. Zestawienie orientacyjnych planowanych zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego oraz odnowień i zalesień wg leśnictw.

Tab. 27. Zestawienie orientacyjnych zadań gospodarczych wg leśnictw.					
Nr	Leśnictwo Obręb	Powierzchnia ogólna ha	Planowane zadania na lata 2018-2027		Odnowienia i zalesienia ha
			Użytkowanie główne		
			rębne m ³ netto*	przedrębne ha	
1	Bukowiec	1 723,81	65435	862,19	245,73
2	Łągów	1 725,51	73433	895,13	237,68
3	Dolina	1 553,05	51916	850,60	192,36
4	Bucze	1 673,22	59774	938,54	225,56
5	Toporów	2 025,06	77894	1133,59	291,48
1	Obręb Łągów	8 700,65	328452	4680,05	1192,81
6	Niedźwiedź	1 984,14	68109	1247,43	253,01
7	Chociule	1 581,91	43722	917,90	186,18
8	Ołobok	1 795,74	59463	1130,47	221,20
10	Międzylesie	1 909,72	33058	1451,01	149,72
2	Obręb Ołobok	7 271,51	204352	4746,81	810,11
11	Myszęcín	1 342,87	33733	829,51	131,89
12	Jordanowo	1 542,97	27828	1082,30	121,23
13	Lubrza	1 714,79	42747	1039,32	196,09
14	Staropole	1 867,29	49345	1109,50	182,70
15	Krzczkowo	1 555,93	48611	840,40	185,91
3	Obręb Świebodzin	8 023,85	202264	4901,03	817,82
Nadleśnictwo Świebodzin		23 996,01	735068	14327,89	2820,74

* netto bez przyrostu (Wzór nr 6 wg IUL).

6. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, wraz z mapami przeglądowymi.

6.1. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu.

Ocenę zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu, z wyszczególnieniem zagrożeń lasu oraz stosowanych środków zaradczych w minionym 10-leciu omówiono w rozdziale I oraz w rozdziale II. Ocenę stopnia zgodności drzewostanów z warunkami siedliskowymi przedstawiono w rozdziale I oraz w rozdziale II.

Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej ostatniego dziesięciolecia oraz licznych lustracji terenowych drzewostanów, można spodziewać się wystąpienia zagrożeń w drzewostanach na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Świebodzin.

W celu powstrzymania lub ograniczania szkód powstających w wyniku oddziaływania czynników szkodotwórczych należy opracować dla każdego sprawcy uszkodzeń oddzielny program postępowania, a jego realizację przeprowadzić w terminach możliwie najkrótszym, ze szczególnym uwzględnieniem jego pilności i jakości. Zadania ochronne należy realizować między innymi poprzez:

1. Prawidłowe i ciągłe monitorowanie zagrożenia od głównych szkodników pierwotnych sosny i dęba.

2. Zwiększone działania profilaktyczne z zakresu ochrony i hodowli lasu, podnoszące biologiczną odporność drzewostanów, zmniejszające tym samym ryzyko wystąpienia gradacji.
3. Utrzymanie liczebności populacji szkodników pierwotnych na poziomie niezagrażającym trwałości drzewostanów, prowadząc zabiegi ratownicze z zastosowaniem preparatów dopuszczonych do stosowania.
4. Wprowadzanie na etapie zakładania upraw gatunków lasotwórczych podnoszących biologiczną odporność przyszłych drzewostanów.
5. Ograniczanie do minimum poziom posuszu czynnego w obszarach zagrożonych i opanowanych przez grzybowe choroby infekcyjne, a walkę z patogenami oprzeć na aktualnej wiedzy leśnej.
6. Utrzymanie liczebności populacji jeleniowatych na takim poziomie, aby nie wzrastały szkody w uprawach leśnych.
7. Realizację zwiększania poziomu zasobów tzw. martwego drewna, lecz nie kosztem pogarszania się stanu sanitarnego drzewostanów, prowadzącego do zagrożenia ciągłości i trwałości lasu.

Dla kompleksów leśnych, w których rejestruje się zagrożenia i dochodzi lub może dojść do uszkodzeń lub rozpadu drzewostanu, podjęte działania hodowlano-ochronne powinny być priorytetowe. Występujące w nich formy ochrony przyrody, między innymi jak Natura 2000 i rezerwy, powinny być objęte również tymi działaniami, w przeciwnym razie mogą utracić swój charakter i cel do, którego zostały powołane.

W związku ze stałym zagrożeniem ze strony szkodników pierwotnych, część drzewostanów sosnowych Obrębu Ołobok, o powierzchni 2198 ha, uznano za Pierwotne Ogniska Gradacyjne (Decyzja nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 27.06.2007 r.), są to: POG Niedźwiedź (414 ha) i POG Rokitnica (1784 ha). W związku z tym wprowadzono Zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych w Nadleśnictwie Świebodzin (Zarządzenie Nr 9/2008 Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin z dnia 29.02.2008 r.).

Ze względu na stałe zagrożenie drzewostanów od pędraków w 2007 roku ustanowiono w Obrębie Ołobok i Świebodzin tzw. stałe pędraczyska, na powierzchni 3128 ha (Decyzja nr 13 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 20.02.2007 r.). Ogólne zasady postępowania hodowlano-ochronnego stanowią wytyczne zawarte w piśmie RDLP z dnia 17.10.2015 r., zn. spr. ZZH-7114-1/05 oraz piśmie RDLP z dnia 30.11.2005 r., zn. spr. ZZO-7201-19/05.

Szczegółowe wytyczne z zakresu ochrony lasu, w szczególności odnoszące się do:

- czynników abiotycznych
- szkodników pierwotnych (boreczniki sosnowe, barczatka sosnowka, brudnica mniszka, strzygonia choinówka, poproch cetyniak)
- szkodników wtórnych
- chrabąszczowatych
- patogenów grzybowych
- bobra,

zawarte są w referacie kierownika ZOL (rozdział II Elaboratu).

6.2. Drzewostany na gruntach porolnych.

W Nadleśnictwie Świebodzin drzewostany na gruntach porolnych zajmują powierzchnię 6968,75 ha co stanowi 31 % powierzchni leśnej zalesionej, w tym Obręb Łągów - 1652,95 ha (20 %); Obręb Ołobok - 2752,64 ha (40 %); Obręb Świebodzin - 2563,16 ha (34%).

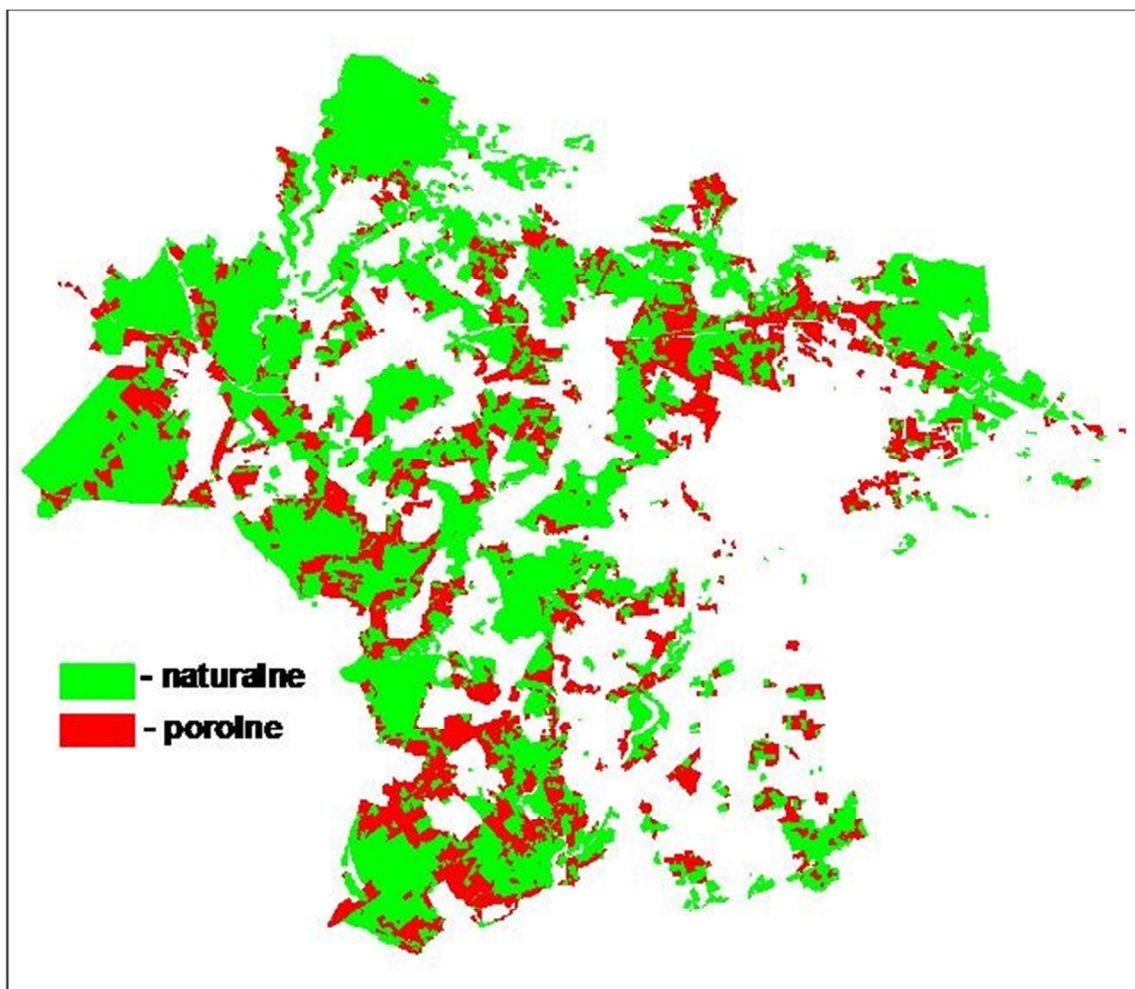

Tab. 28. Zestawienie d-stanów na gr. porolnych wg siedlisk, gatunków i klas wieku w N-ctwie Świebodzin.

Obręb	TSL	Gat. panuj.	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VI i starsze	Razem pow.
Obręb Łągów	BMŚW	BK			1,02									1,02
	BMŚW	BRZ				2,45		5,56	1,62	1,43				11,06
	BMŚW	OS						0,31						0,31
	BMŚW	SO	11,11	25,36	26,68	31,51	107,79	229,71	106,72	54,28	188,20	16,51	30,60	828,47
	BMŚW	ŚW			11,34									11,34
	BŚW	SO	3,07	6,92	9,48		7,14	16,60	1,63	12,65	26,62	12,34	3,34	99,79
	LMŚW	AK						7,26	2,79					10,05
	LMŚW	BK	0,67		3,65	0,25						0,52		5,09
	LMŚW	BRZ		4,63			0,93	8,87	10,91					25,34
	LMŚW	DB.B		5,82				0,79	3,86		1,12		0,60	12,19
	LMŚW	DB.S						0,62						0,62
	LMŚW	MD			0,87									0,87
	LMŚW	OS							0,06					0,06
	LMŚW	SO	1,46	2,79	2,51	3,70	26,28	128,06	109,58	63,87	39,16	61,12	32,13	470,66
	LMŚW	ŚW			2,86					1,44				4,30
	LMW	BRZ							1,80					1,80
	LMW	SO						1,97			0,88			2,85
	LŚW	AK		0,34						1,48				1,82
	LŚW	BK			3,22		0,56					4,49		8,27
	LŚW	BRZ						10,34	9,25	6,31	0,40			26,30
LŚW	SO		1,26			1,18	35,84	72,19	8,79	1,19	0,33	7,93	128,71	
LW	DB.B											0,32	0,32	
LW	OL						0,23	0,52					0,75	
OLJ	OL							0,96					0,96	
Obręb Otobok	BMŚW	AK						5,54	0,63		0,81	0,15		7,13
	BMŚW	BK		7,97	5,67									13,64
	BMŚW	BRZ		4,74	2,44			5,66	3,34	8,33	1,74			26,25
	BMŚW	DB.B			1,03									1,03
	BMŚW	DB.S			7,83									7,83
	BMŚW	DG					2,50							2,50
	BMŚW	MD			7,34									7,34
	BMŚW	SO	29,59	51,43	58,44	33,52	170,28	637,56	397,71	156,17	93,71	65,95	28,84	1723,20
	BMŚW	ŚW			2,91	1,18	11,14							15,23
	BŚW	AK					1,12							1,12
	BŚW	BRZ							5,27					5,27
	BŚW	SO	5,86	10,31	20,44	16,72	48,64	125,74	76,41	8,46	16,82	7,47	3,55	340,42
	LMŚW	AK				3,29					2,38			5,67
	LMŚW	BK	9,13	28,08	65,14						2,22			104,57
	LMŚW	BRZ		1,25	0,76	1,26		1,29	19,08	6,26	7,25		4,26	41,41
	LMŚW	DB.B		14,07							1,70	2,63	4,01	22,41
	LMŚW	DB.S		1,13	4,87	1,57			1,15					8,72
	LMŚW	MD				3,83								3,83
	LMŚW	SO		2,17	9,25	12,97	17,93	92,43	106,90	51,98	33,34	12,62	18,93	358,52
	LMŚW	ŚW				0,74	0,84							1,58
	LMW	DB.S								0,76				0,76
	LMW	OL		0,60					4,07					4,67
	LMW	SO										3,88		3,88
LŚW	AK				2,10								2,10	
LŚW	BRZ							5,57	2,55	0,85			8,97	
LŚW	DG			1,30									1,30	
LŚW	SO				2,19		4,73	18,10	3,75			2,96	31,73	
OL	OL		0,93										0,93	
OLJ	OL			0,63									0,63	
Obręb Świebodzin	BMŚW	AK				0,61	3,81			0,62			1,41	6,45
	BMŚW	BK			0,80									0,80
	BMŚW	BRZ	0,41				2,18	0,06	12,14	5,37				20,16
	BMŚW	DB.B							1,26					1,26
	BMŚW	DB.S			1,64									1,64
	BMŚW	MD	0,51										1,57	2,08
	BMŚW	SO	45,08	16,57	43,88	54,45	133,47	530,74	238,11	123,08	49,88	32,28	26,42	1293,96
	BMŚW	ŚW		0,42	1,41									1,83
	BŚW	SO	1,04	0,94		4,58	1,17	39,62	15,82	12,30	8,36	0,75	2,31	86,89
	LMŚW	AK					0,56		1,27	6,32	0,62			8,77
	LMŚW	BK			9,11									9,11
	LMŚW	BRZ			0,20	6,72	1,47	2,44	17,26	22,89	4,54			55,52
	LMŚW	DB.B	1,39	7,02					1,35		1,23			10,99
	LMŚW	DB.S		3,26	0,72					1,08	1,43	4,92	0,20	1,37

Tab. 28. Zestawienie d-stanów na gr. porolnych wg siedlisk, gatunków i klas wieku w N-ctwie Świebodzin.

Obręb	TSL	Gat. panuj.	Ia	Ib	IIa	IIb	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VI i starsze	Razem pow.
	LMŚW	DG					0,79							0,79
	LMŚW	MD			1,47		7,07						5,96	14,50
	LMŚW	SO	3,11	7,46		13,18	51,80	299,05	147,32	107,46	25,27	17,69	18,43	690,77
	LMSW	ŚW			2,70	0,86	1,65							5,21
	LMW	DB.S		3,89										3,89
	LMW	OL			0,70		1,61		4,45	3,85				10,61
	LMW	SO		7,01			1,61	2,07						10,69
	LŚW	AK					1,99			3,34				5,33
	LŚW	BK			4,28									4,28
	LŚW	BRZ		1,02		1,33	6,39	2,58	12,70	7,06	0,60			31,68
	LŚW	DB.B				0,44								0,44
	LŚW	DB.S	0,66	7,27										7,93
	LŚW	MD			5,56									5,56
	LŚW	OL				1,24		0,93						2,17
	LŚW	OS		0,26										0,26
	LŚW	SO			0,88	0,82	19,11	103,27	56,08	9,23	7,03	16,96	1,78	215,16
	LŚW	ŚW				1,81	3,24		1,07					6,12
	LW	AK								0,70				0,70
	LW	DB.S			1,48									1,48
	LW	JS				0,73								0,73
	LW	MD			3,09									3,09
	LW	OL		5,61	1,45		2,38	0,58	1,37		3,73			15,12
	LW	SO			0,87		0,78							1,65
	OLJ	BRZ							0,88	1,72				2,60
	OLJ	OL			0,94	2,31	4,75		1,21	0,75				9,96
Ogółem pow. (ha)			113,09	230,53	330,86	206,36	642,16	2305,87	1468,07	695,86	523,34	255,89	196,72	6968,75

Mapa nr 1. Drzewostany na gruntach porolnych w Nadleśnictwie Świebodzin.

6.3. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej. (Plan ochrony przeciwpożarowej)

Niniejszy plan ochrony przeciwpożarowej lasu stanowi część Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin sporządzonego na lata 2018 - 2027 na podstawie inwentaryzacji lasu przeprowadzonej w 2016 r.

Plan opracowany został zgodnie z Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu z 21 listopada 2011r., wytycznymi Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej z maja 1996 r., Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. (Dz. U. 2006.58.405) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów z późniejszymi zmianami z 9 lipca 2010 r. (Dz. U. Nr 137, poz. 923) oraz z 13 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1070) oraz Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz.U.2010.109.719) w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Szczegółowe dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasu uwidocznione są na mapach przeglądowych w skali 1 : 25000 oraz na mapie sytuacyjnej w skali 1 : 50000.

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin w zakresie ochrony przeciwpożarowej został uzgodniony i uznany za sporządzony prawidłowo notatką służbową spisaną w dniu 17 października 2017 r. przez przedstawicieli:

Komendy Powiatowej PSP w Świebodzinie
Komendy Powiatowej PSP w Sulęcinie
Komendy Wojewódzkiej PSP w Gorzowie Wielkopolskim
RDLP w Zielonej Górze
Nadleśnictwa Świebodzin
BULiGL O/Gorzów Wielkopolski

Plan został uzgodniony z Lubuskim Komendantem Wojewódzkim PSP w Gorzowie Wielkopolskim w dniu...12.12.2017

LUBUSKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
Patryk Maruszak
mł. bryg. mgr inż. Patryk Maruszak

I. Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego lasu.

1. Czynniki mogące być przyczyną powstania pożaru.

- a) wzmożona penetracja lasu przez turystów - zwłaszcza w sezonie wakacyjnym, zbieraczy runa leśnego, wędkarzy
- b) bliskość osiedli i osad ludzkich, dużych i małych zakładów pracy oraz pól uprawnych
- c) występowanie siedlisk borowych oraz wysoki udział drzewostanów I i II klasy wieku
- d) przebiegając przez tereny leśne, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie, drogi publiczne, linie energetyczne, linie kolejowe
- e) istniejące obiekty wojskowe
- f) znajdujące się na terenie lasów miejsca postoju i miejscami biwakowania
- g) celowe podpalenia.

2. Czynniki utrudniające rozprzestrzenianie się ognia.

- a) udział siedlisk lasowych, na których rosną drzewostany liściaste, mieszane lub iglaste z gęstym podszyciem liściastym
- b) sieć naturalnych zapór w postaci jezior, cieków, bagien i olsów.

Lasy Nadleśnictwa Świebodzin składają się z 199 kompleksów leśnych. Dwa największe kompleksy zajmują 52 % powierzchni Nadleśnictwa. Większymi kompleksami, powyżej 500 ha, jest 5 kompleksów zajmujących 32 % powierzchni Nadleśnictwa. Niewielkie kompleksy (o pow. 20-500 ha) zajmują łącznie 13 % powierzchni. Pozostałe kompleksy stanowiące 3% powierzchni Nadleśnictwa, tworzą głównie małe (kilkudziesięcioarowe lub kilkuhektarowe) obszary leśne, znajdujące się w niewielkiej odległości od kompleksów większych.

Tab. 29. Ilość i powierzchnia kompleksów leśnych.

Nadleśnictwo	Wielkość kompleksu [ha]	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia [ha]
Nadleśnictwo Świebodzin	do 1,00	15	10,25
	1,01 - 5,00	96	242,68
	5,01 - 20,00	53	460,03
	20,01 - 100,00	19	877,04
	100,01 - 500,00	9	2351,57
	500,01 - 2000,00	5	7698,28
	powyżej 2000	2	12356,16

Sieć dróg publicznych o nawierzchni utwardzonej zwiększa dostępność lasów dla jednostek straży pożarnej.

Miejsca postoju i biwakowania są zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi. Wzmożony ruch kołowy odbywa się w znacznej mierze na większych trasach (autostrada, droga ekspresowa). Przy drogach publicznych pasy przeciwpożarowe utrzymuje się zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego przeprowadzona zostanie wg następujących punktów:

1. Warunki przyrodniczo-leśne.
2. Procentowy udział siedlisk, klas wieku, gatunków panujących, typu pokrywy.
3. Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie.
4. Określenie kategorii zagrożenia pożarowego.
5. Ocena sezonowości występującego zagrożenia pożarowego.
6. Zagrożenie pożarowe ze strony obiektów istniejących (sezonowych i stałych).

1. Warunki przyrodniczo – leśne.

Zagadnienie to zostało omówione w rozdziale I Elaboratu (Ogólne charakterystyka lasu).

Z czynników mających związek z zabezpieczeniem przeciwpożarowym należy omówić:

a) Rzeźbę terenu.

Według fizycznogeograficznej regionalizacji Polski lasy Nadleśnictwa Świebodzin położone są w makroregionie Pojezierza Lubuskiego, w mezoregionach Pojezierza Łagowskiego i Równiny Torzyskiej. Cały obszar Nadleśnictwa należy do obszarów nizinnych, z dużą ilością terenów pagórkowatych i wzgórzowych, związanych ze strefami moren czołowych ostatniego zlodowacenia. Występują tu liczne wzgórza moreny czołowej ze strefą pradolin rzecznych i licznymi jeziorami. Najwyższym wzniesieniem na omawianym terenie jest Bukowiec o wysokości 227m n.p.m.

b) Stosunki wodne.

Zasięg Nadleśnictwa znajduje się w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzeki Warty i Odry. Sieć wodna w lasach jest gęsta i skomplikowana. Kierunki spływów prowadzą w różne strony. Ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu w wielu miejscach można spotkać tereny bezodpływowe na podłożu gliniastym i ilastym. Sieć rzeczna na terenie Nadleśnictwa tworzą: Paklica, Pliszka, Łagowa i Lubinica, wraz z dopływami. Największymi jeziorami w zasięgu,

w zlewni rzeki Warty są: Paklicko Wielkie, Goszcza, Lubie. W zlewni rzeki Odry: Niestysz, Trześniowskie (Ciecz), Łagowskie, Niedźwiedno. Oprócz wymienionych, dużą rolę spełniają liczne mniejsze ciek i kanały (Kanał Ołobok), małe oczka wodne, torfowiska, bagna i mokradła.

2. Procentowy udział siedlisk, klas wieku, gatunki panujące, typy pokrywy.

a) Udział siedlisk.

Tab. 30. Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej i nie zalesionej wg typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Świebodzin.

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Świebodzin	
	Powierzchnia leśna zalesiona i nie zalesiona	
	ha	%
Bśw	3367,56	14,7
BMśw	10557,22	46,1
BMb	1,00	0,0
LMśw	5540,58	24,1
LMw	113,98	0,5
LMb	15,21	0,1
Lśw	2505,01	10,9
Lw	404,54	1,8
OI	73,17	0,3
OIJ	339,62	1,5
Ogółem	22917,89	100

Procentowy udział Bśw i BMśw wynosi 60,8 %.

b) Klasy wieku.

Tab. 31. Udział powierzchni klas wieku w Nadleśnictwie Świebodzin.

Klasy wieku	Nadleśnictwo	
	ha	%
pow. nie zalesiona	334,66	1,45
I + II	4979,06	21,73
III	6528,21	28,49
IV i starsze, KO, KDO	11075,96	48,33
Razem	22917,89	100

Procentowy udział I i II klasy wieku wynosi 21,73 %.

c) Gatunki panujące.

Tab. 32. Udział gatunków panujących w Nadleśnictwie Świebodzin.

Gatunki panujące	Nadleśnictwo	
	ha	%
SO	19193,12	83,77
SO.C	0,67	0,00
SO.WE	0,73	0,00
MD	119,93	0,52
ŚW	181,56	0,79
DG	26,55	0,12
Razem iglaste	19522,56	85,20
BK	1057,42	4,61
DB	894,57	3,90
DB.C	19,33	0,08
KL + JW	4,43	0,02
JS	32,07	0,13
GB	3,21	0,01
BRZ + AK	764,59	3,34
OL	607,42	2,66
TP + OS	10,56	0,05
WB	0,61	0,00
LP	1,12	0,00
Razem liściaste	3395,32	14,80
Ogółem	22917,89	100

Udział powierzchni zajmowanej przez gatunki iglaste wynosi 85,2 %.

d) Pokrywa gleby.

Stan pokrywy jest uzależniony od żyzności siedlisk i dostępu światła do dna lasu. Największe zagrożenie pożarowe stwarzają pokrywy silnie zadarnione i zachwaszczone z dużym udziałem wysokich traw, które wczesną wiosną oraz w okresach długotrwałych letnich suszy i jesienią stanowią łatwopalny materiał, wytwarzający podczas spalania dość wysoką temperaturę.

Tab. 33. Powierzchnia poszczególnych typów pokrywy gleby w lasach Nadleśnictwa Świebodzin.

Typ pokrywy	Nadleśnictwo	
	ha	%
Naga	77,52	0,3
Ścioła	1553,88	6,8
Zielna	671,34	2,9
Mszysta	4396,49	19,2

Typ pokrywy	Nadleśnictwo	
	ha	%
Mszysto-czernicowa	1576,39	6,9
Zadarniona	11684,9	51,0
Silnie zadarniona	2861,00	12,5
Silnie zachwaszczona	96,37	0,4
Ogółem	22917,89	100

Udział pokrywy silnie zadarnionej i silnie zachwaszczonej wynosi 12,5 %.

3. Sytuacja pożarowa w ubiegłym okresie.

W minionym dziesięcioleciu [2007-2016]¹ w Nadleśnictwie Świebodzin miały miejsce 94 pożary na łącznej powierzchni 6,29 ha. W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

Tab. 34. Sytuacja pożarowa w ubiegłym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Świebodzin.

Rok	Liczba pożarów	Powierzchnia (ha)	Średnia powierzchnia pożaru (ha)
2007	8	0,31	0,04
2008	12	0,27	0,02
2009	10	0,17	0,02
2010	3	0,08	0,02
2011	14	1,13	0,08
2012	20	0,79	0,04
2013	7	1,00	0,14
2014	1	0,01	0,01
2015	14	2,52	0,18
2016	5	0,25	0,05
Razem	94	6,29	0,07

4. Określenie kategorii zagrożenia pożarowego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. (Dz. U. z 2006 r., 58.405) z późniejszymi zmianami ustala się liczbę punktów dla:

- a) średniej rocznej liczby pożarów za lata 2007 - 2016 (zgodnie z wykazem Nadleśnictwa) przypadających na 10km² powierzchni leśnej, co wg wzoru:

$$P_p = 12,5 \log(11,2G_p + 0,725) + 1,5$$

$$G_p = 0,3748$$

¹ Z uwagi na brak pełnych informacji o sytuacji pożarowej w 2017 r. podaje się lata 2007-2016.

gdzie: G_p – oznacza średnią liczbę pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat na 10 km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze.

daje **10 pkt.**

- b) udziału Bśw i BMśw, który wynosi 60,9 %, co wg wzoru:

$$P_d = 0,1U_s,$$

gdzie: U_s – oznacza sumę udziałów procentowych powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łęgowego w całkowitej powierzchni drzewostanów na kwalifikowanym obszarze

daje **6 pkt.**

- c) średniej wilgotności względnej powietrza i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9⁰⁰, co według wzoru:

$$P_k = 0,221U_{ds} - 0,59W_p + 45,1$$

$$W_p = 74,10$$

$$U_{ds} = 21,2 \%,$$

gdzie: W_p – oznacza średnią wilgotność względną powietrza o godzinie 9⁰⁰,

U_{ds} – oznacza udział procentowy dni z wilgotnością ściółki o godzinie 9⁰⁰ mniejszej od 15%

daje **6 pkt.**

Dane pochodzą z meteorologicznego punktu prognostycznego Rogoziniec (Nadleśnictwo Babimost)².

- d) średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01km² powierzchni leśnej, co według wzoru:

$$P_a = 2,46 \log(0,0461G_z) + 5,16$$

$$G_z = 1,8346$$

gdzie: G_z – oznacza średnią liczbę mieszkańców³ przypadających na 0,01km² powierzchni leśnej na klasyfikowanym obszarze i wynosi 1,8346

daje **3 pkt**

---

² Dane wg IBL z lat 2012 - 2016

³ Dane wg GUS za 2015 rok, www.stat.gov.pl

Łącznie Nadleśnictwo Świebodzin uzyskało **25 punktów** i zgodnie z w/w Rozporządzeniem zostaje zakwalifikowane do **I kategorii zagrożenia pożarowego**.

5. Ocena sezonowości występującego zagrożenia pożarowego.

Na terenie omawianego Nadleśnictwa podatność pożarowa występuje sezonowo. Okresem zwiększonego zagrożenia pożarowego jest wczesna wiosna, kiedy występuje duża ilość suchych, łatwopalnych traw. Wzmoczone zagrożenie występuje w okresie letnim i jesiennym w czasie wzmoczonej presji turystycznej związanej z wypoczynkiem oraz zbiorem runa leśnego (jagody, grzyby).

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 15 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 22 lutego 2008 r. (ZO-2511-1-2/08) Nadleśnictwo Świebodzin zaliczono do 21 strefy prognostycznej. Podział obszarów leśnych na strefy dokonywany jest przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych na wniosek Instytutu Badawczego Leśnictwa. Jako kryteria tego podziału służą kategorie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych, występowanie dużych zwartych kompleksów leśnych, przynależność do określonych dzielnic przyrodniczo-leśnych Polski, jednorodność pod względem klimatycznym, warunki siedliskowo-drzewostanowe, częstotliwość i wielkość pożarów lasu, łączność radiotelefoniczna na obszarze strefy, podział administracyjny Lasów Państwowych oraz występowanie dużych aglomeracji miejskich, rejonów przemysłowych, obszarów o dużym nasileniu ruchu turystycznego. Za podstawową jednostkę organizacyjną przyjęto obszar Nadleśnictwa.

Stopnie zagrożenia pożarowego ustala się na podstawie wilgotności ściółki i powietrza o godzinie 9 00 i 13 00. Zapalność dna lasu na przestrzeni okresu od marca do października charakteryzuje ilość dni w poszczególnych stopniach.

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia średnie ilości dni w poszczególnych stopniach zagrożenia o godzinie 13:00 w miesiącach wg danych z czterech lat (2012 – 2016), z meteorologicznego punktu prognostycznego Węgrzynice w Nadleśnictwie Świebodzin.

Tab. 35. Dane dotyczące średnich ilości dni w poszczególnych SZPL dla punktu prognostycznego w Nadleśnictwie Świebodzin.

Miesiąc	Średnia liczba dni w stopniu zagrożenia o godz. 9 ⁰⁰				Średnia liczba dni w stopniu zagrożenia o godz. 13 ⁰⁰			
	0	I	II	III	0	I	II	III
marzec	21,2	5,4	2,2	2,2	16,4	4,8	7,0	2,8
kwiecień	12,2	7,4	6,0	4,4	9,8	5,6	8,2	6,4
maj	4,0	9,8	9,2	8,0	7,0	5,8	7,8	10,4
czerwiec	8,4	6,6	10,4	4,6	9,8	6,8	7,2	6,2

Miesiąc	Średnia liczba dni w stopniu zagrożenia o godz. 9 ⁰⁰				Średnia liczba dni w stopniu zagrożenia o godz. 13 ⁰⁰			
	0	I	II	III	0	I	II	III
lipiec	6,0	9,8	8,4	6,8	8,8	5,2	8,0	9,0
sierpień	8,2	8,0	9,2	5,6	8,2	3,6	8,8	10,4
wrzesień	16,8	9,4	3,2	0,6	10,0	7,0	10,0	3,0
październik	28,4	2,6	0,0	0,0	26,6	1,6	2,0	0,8
razem	105,2	59,0	48,6	32,2	96,6	40,4	59,0	49,0

Z zestawienia wynika, że stopień zagrożenia pożarowego w lasach Nadleśnictwa Świebodzin jest najwyższy w maju.

6. Zagrożenie pożarowe ze strony obiektów istniejących (sezonowych i stałych).

Na terenie Nadleśnictwa występuje zagrożenie pożarowe ze strony następujących obiektów:

Tab. 36. Obiekty stanowiące zagrożenie pożarowe na terenie Nadleśnictwa Świebodzin.

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja	Uwagi
1.	Miejsca postoju pojazdu	Obręb Łągów: 84j Obręb Świebodzin: 13g, y; 93g; 123d	Całoroczny ruch turystyczny; zabezpieczone brudą mineralną o szer. 2 m
2.	Parking	Obręb Łągów: 210t	Zabezpieczony zgodnie z przepisami
3.	Miejsce odpoczynku, biwakowania	Obręb Łągów: 24t; 25f, h; 35i; 140c; 261o Obręb Świebodzin: 28i; 86b; 155i; 223i; 232f; 236At; 249c, h, i; 257f	Sezonowy ruch turystyczny; zabezpieczone brudą mineralną o szer. 2 m
4.	Ośrodki wypoczynkowe	Obręb Łągów: 13m Obręb Ołobok: 123*a, b, c, d, f Obręb Świebodzin: 232*d, n; 13*w, ax; 14*b; 155j; 338b; 339a	Sezonowy ruch turystyczny; * obiekty z wyznaczonym miejscem do palenia ognisk
5.	Letnie bazy harcerskie	Obręb Ołobok: 122c, d, f, m, n Obręb Świebodzin: 254k	Sezonowy ruch turystyczny; obiekty z wyznaczonym miejscem do palenia ognisk
6.	Plaża	Obręb Ołobok: 303f Obręb Świebodzin: 13y; 261r; 339b	Sezonowy ruch turystyczny
7.	Obiekt turystyczny - plac	Obręb Łągów: 13k Obręb Ołobok: 123g Obręb Świebodzin: 222j; 261o	-
8.	Linia kolejowa Nr 3 Warszawa-Kunowice	l-ctwo Lubrza, Krzeczkowo, Bucze, Niedźwiedź, Toporów	Zabezpieczone pasem ppoż

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja	Uwagi
9.	Poligon Wędrzyn	Obręb Łagów: 1-7; 14-22; 26-50; 9-11; 133; 134; 136-142; 159-161	pola robocze, strefa padania pocisków
10.	Gazociąg	Obręb Świebodzin, leśnictwo Jordanowo	-
11.	Linie energetyczne	Całe N-ctwo	-
12.	Szlaki turystyczne (rowerowe, piesze)	Całe N-ctwo	-

II. Jednostki Ochrony Przeciwpożarowej.

Teren Nadleśnictwa Świebodzin znajduje się w obszarze operacyjnym następujących jednostek:

a. podległych Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzinie:

- JRG Świebodzin
- OSP Jemiołów (włączona do KSRG)
- OSP Toporów (włączona do KSRG)
- OSP Niekarzyn(włączona KSRG)
- OSP Ołobok (włączona do KSRG)
- OSP Szczaniec (włączona do KSRG)
- OSP Rusinów(włączona do KSRG)
- OSP Lubrza (włączona do KSRG)
- OSP Mostki (poza KSRG)
- OSP Poźrzadło (poza KSRG)
- OSP Żelechów (poza KSRG)
- OSP Podła Góra (poza KSRG)
- OSP Rokitnica (poza KSRG)
- OSP Skąpe (poza KSRG)
- OSP Glińsk (poza KSRG)
- OSP Jordanowo (poza KSRG)
- OSP Rosin (poza KSRG)
- OSP Rudgerzowice (poza KSRG)
- OSP Rzeczyca (poza KSRG)
- OSP Darnawa (poza KSRG)

- OSP Bucze (poza KSRG)
- OSP Nowa Wioska (poza KSRG)
- OSP Zagaje (poza KSRG)
- OSP Myszęcín (poza KSRG)
- OSP Ojerzyce (poza KSRG).

b. podległych Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Sulęcínie:

- JRG Sulęcín
- OSP Koryta (poza KSRG)

III. Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru.

Rozwój i rozprzestrzenianie się pożaru do czasu rozpoczęcia akcji gaśniczej określany jest czasem swobodnego rozwoju pożaru, na który wpływ mają następujące czynniki:

- pogodowe tj.: wilgotność ściółki oraz siła i kierunek wiatru;
- sposób dozoru obiektów, wykrycie i lokalizacja pożaru;
- szybkość zaalarmowania straży pożarnej;
- organizacja łączności;
- czas dojazdu jednostek ratowniczych do miejsca zdarzenia;
- odległość pożaru od baz sprzętu pożarowego, osad ludzkich i siedzib straży pożarnej;
- sieć dróg dojazdowych (dróg publicznych i dojazdów pożarowych).

Okres swobodnego rozwoju pożaru zewnętrznego w środowisku leśnym przed przybyciem jednostek gaśniczych kształtuje się następująco:

- czas jaki upłynął od momentu powstania do zauważenia pożaru – z analizy systemu obserwacyjnego wynika, że w warunkach pogody pożarowej pożar powinien być dostrzeżony w czasie nie dłuższym niż **5 min.**,
- czas potrzebny na lokalizację (ustalenie adresu) pożaru przez PAD Nadleśnictwa i zaalarmowanie właściwego terytorialnie Stanowiska Kierowania Komendanta Powiatowego (SKKP) PSP – przyjmuje się do **5 min** (nr tel. 998);
- czas na osiągnięcie pełnej gotowości i wyjazdu samochodów ratowniczo-gaśniczych – dla JRG PSP ok. **1 min**, dla OSP w KSRG ok. **5 min**, dla pozostałych jednostek do ok. **10 min**;
- czas dojazdu pojazdów pożarniczych na miejsce pożaru, przy odległości 21,3 km i przeciętnej prędkości 40 km/h wyniesie **32 min**.

Przypuszczalny okres swobodnego rozwoju pożaru wynosi ok. **43 min.**

Do wyliczeń przyjęto:

- miejsce pożaru znajduje się w oddz. 224 obręb leśny Ołobok oddalonym o ok. 21,3 km (19 km drogą publiczną i 2,3 km dojazdem pożarowym) od JRG Świebodzin. W przypadku mobilności OSP Skąpe czas dojazdu do wyznaczonego do analizy miejsca pożaru ulegnie skróceniu o ok. 10 min.

Dalszy rozwój pożaru na etapie prowadzonej akcji gaśniczej zależy od rodzaju pożaru, panujących warunków meteorologicznych, dostępności wody, stosowanych środków gaśniczych, organizacji akcji gaszenia i naturalnych oraz sztucznych barier ograniczających i osłabiających rozszerzanie się pożaru.

Tab. 37. Wyliczenie powierzchni spalonej - swobodnego rozwoju pożaru lasu* w Nadleśnictwie Świebodzin /leśnictwo Międzylesie oddz. 224/ dla najdalej usytuowanych drzewostanów sosnowych w odniesieniu do Nadleśnictwa i KP PSP.

	Kl. wieku	Obciąż. ogn. [kg/m]	Wilg. ściółki [%]	Pręd. wiatru [m/s]	Czas swobodnego rozwoju pożaru /min/			
					15	30	45	60
Pożar pokrywy ściółkowej [ha]	III - V	2,6	9	8 (w d-stanie 3,2)	0,01	0,04	0,08	0,14
Pożar całkowity drzewostanu [ha]	I	8	poniżej 30 %	8	0,50	2,00	4,50	8,00

* Wyliczenie na podstawie matematycznego modelu pożaru lasu

IV. Zabezpieczenie przeciwpożarowe.

1. Pasy przeciwpożarowe;
2. Obserwacja;
3. Łączność radiowo-telefoniczna;
4. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę;
5. Dojazdy pożarowe;
6. Zaplecze przeciwpożarowe nadleśnictwa.

1. Pasy przeciwpożarowe.

Przy obiektach mogących stanowić zagrożenie pożarowe będą utrzymywane pasy przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

Dodatkowo punktowe obiekty mogące stanowić zagrożenie pożarowe tj. miejsca postoju pojazdów, miejsca i obiekty turystyczne, przy drogach publicznych i przy granicy lasu zabezpieczone powinny być bruzdą mineralną o szerokości min. 2 m.

Przez teren Nadleśnictwa przebiega linia kolejowa nr 3 relacji Warszawa – Kunowice (fragment międzynarodowej linii kolejowej E20 Berlin-Warszawa-Terespol-Moskwa), w związku z tym w leśnictwach: Lubrza, Krzeczkowo, Bucze, Niedźwiedź, Toporów wzdłuż torów kolejowych utrzymywane są pasy ppoż typu Bk. Odpowiedzialnym za urządzenie i utrzymanie tych pasów jest zarządca linii kolejowej (PKP,PLK S.A., Zakład Linii Kolejowych w Zielonej Górze).

2. Obserwacja.

Obszar Nadleśnictwa monitorowany jest przez:

- ⇒ punkt obserwacyjny znajdujący się w oddz. 263d (I-ctwo Łągów) (dostrzegalnia „Łągów”),
  - o współrzędnych:
    - w układzie PUWG 1992: X 245684,34; Y 499422,75
    - w układzie WGS 84: N 52°18'06''; E 15°16'07''
- ⇒ punkt obserwacyjny znajdujący się w oddz. 105g (I-ctwo Ołobok) (dostrzegalnia „Błonie”),
  - o współrzędnych:
    - w układzie PUWG 1992: X 250456,36; Y 488494,32
    - w układzie WGS 84: N 52°12'21''; E 15°20'47''
- ⇒ punkt obserwacyjny znajdujący się w oddz. 144a (I-ctwo Lubrza) (dostrzegalnia „Lubrza”),
  - o współrzędnych:
    - w układzie PUWG 1992: X 259526,47; Y 499207,35
    - w układzie WGS 84: N 52°18'22''; E 15°28'17''

Przedmiotowe Nadleśnictwo ma także możliwość korzystania z punktów obserwacyjnych usytuowanych w:

- ⇒ Nadleśnictwie Babimost („Kolesin”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 273187,86; Y 483283,62
  - w układzie WGS 84: N 52°10'08''; E 15°40'56''
- ⇒ Nadleśnictwie Sulechów („Przetocznica”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 254543,25; Y 478837,46
  - w układzie WGS 84: N 52°07'16''; E 15°24'48''
- ⇒ Nadleśnictwie Torzym („Grabów”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 234444,13; Y 500383,48
  - w układzie WGS 84: N 52°18'18; E 15°06'12''
- ⇒ Nadleśnictwie Torzym („Dębrznica”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 231080,97; Y 494502,30
  - w układzie WGS 84: N 52°15'02''; E 15°03'31''
- ⇒ Nadleśnictwie Bytnica („Kosobudki”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 239550,58; Y 491044,14
  - w układzie WGS 84: N 52°13'25''; E 15°11'07''
- ⇒ Nadleśnictwie Bytnica („Radnica”) – dostrzegalnia o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 242609,13; Y 477546,38
  - w układzie WGS 84: N 52°06'14''; E 15°14'24''
- ⇒ Nadleśnictwie Trzciel („Bukowiec”) – kamera TV o współrzędnych:
  - w układzie PUWG 1992: X 274061,43; Y 506598,12
  - w układzie WGS 84: N 52°22'43''; E 15°40'45''

3. Łączność radiowa i telefoniczna.

System łączności radiowej w Nadleśnictwie funkcjonuje w paśmie obowiązującym w PGL Lasy Państwowe. Nadleśnictwo Świebodzin dysponuje:

- 2 radiotelefonami bazowymi (1 radiotelefon zlokalizowany w PAD Nadleśnictwa oraz 1 radiotelefon w użyczeniu KP PSP w Świebodzinie, w dyspozycji SKKP);
- 8 radiotelefonami samochodowymi, w tym jeden na częstotliwości PSP zlokalizowany w samochodzie patrolowo-gaśniczym;
- 9 radiotelefonami nasobnymi (przenośnymi), w tym 1 radiotelefon na częstotliwości PSP.

Ponadto pracownicy Nadleśnictwa wyposażeni są w telefony stacjonarne oraz komórkowe.

Na terenie RDLP w Zielonej Górze, w ramach realizacji projektu rozwojowego LP pn. "Rozwój łączności w LP – modernizacja sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej", budowany jest obecnie pilotażowo modelowy fragment sieci radiokomunikacji ruchomej lądowej na potrzeby leśnictwa i otoczenia. Nowy system budowany jest w oparciu o technologię analogowo-cyfrową według standardu DMR, na częstotliwościach w paśmie VHF. Powyższe wiąże się m.in. z budową niezbędnej infrastruktury oraz wymianą sprzętu.

4. Przeciwpowarowe zabezpieczenie w wodę.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w kwestii przeciwpowarowego zaopatrzenia w wodę, Nadleśnictwo zobowiązane jest do utrzymywania odpowiedniej ilości punktów czerpania wody i dojazdów do tych punktów.

a) Punkty czerpania wody na terenie LP.

Tab. 38. Punkty czerpania wody na gruncie Nadleśnictwa Świebodzin.

Nr PCW	Leśnictwo	Oddział	Rodzaj zbiornika	Możliwość poboru wody	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Pojemność [m ³]
Obręb Łągów							
1	Dolina	136	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 243281,56 Y: 503629,59	E: 15°13'48'' N: 52°20'18''	Bez ograniczeń
2	Dolina	219	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 244134,40 Y: 500414,83	E: 15°14'22'' N: 52°18'35''	Bez ograniczeń
3	Łągów	261	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 246330,61 Y: 500412,18	E: 15°16'38'' N: 52°18'39''	Bez ograniczeń
4	Łągów	84	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 249950,79 Y: 503804,68	E: 15°19'40'' N: 52°20'35''	Bez ograniczeń
5	Długoszyn	8	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 248385,09 Y: 507284,71	E: 15°18'08'' N: 52°22'24''	Bez ograniczeń
6*	Długoszyn	35	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 250737,04 Y: 507881,07	E: 15°20'10'' N: 52°22'48''	Bez ograniczeń
7	Dolina	188	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 244210,86 Y: 502112,09	E: 15°14'41'' N: 52°19'30''	Bez ograniczeń
8	Łągów	281	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 245755,73 Y: 498812,74	E: 15°16'12'' N: 52°17'46''	Bez ograniczeń
9	Bucze	105	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 252005,10 Y: 498556,04	E: 15°21'42'' N: 52°17'48''	Bez ograniczeń
10	Bucze	124	zbiornik sztuczny zamknięty	stojak hydrantowy	X: 251989,86 Y: 495703,05	E: 15°21'49'' N: 52°16'16''	50 m ³
11	Bucze	340 (ZHZ)	sieć hydrantowa	ujęcie hydrantowe	X: 251554,14 Y: 494192,13	E: 15°21'30'' N: 52°15'27''	Bez ograniczeń
12	Toporów	249	zbiornik wielofunkcyjny	wąż ssawny 110 mm	X: 241615,59 Y: 497012,86	E: 15°16'41'' N: 52°12'39''	500 m ³
13	Toporów	273	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 241203,57 Y: 496351,50	E: 15°12'19'' N: 52°16'19''	Bez ograniczeń
Obręb Ołobok							
14*	Międzylesie	201	zbiornik sztuczny zamknięty	wąż ssawny 110 mm	X: 250981,78 Y: 483793,02	E: 15°21'27'' N: 52°09'50''	25 m ³

Nr PCW	Leśnictwo	Oddział	Rodzaj zbiornika	Możliwość poboru wody	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Pojemność [m ³]
15	Niedźwiedź	84	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 251954,81 Y: 490650,37	E: 15°22'00'' N: 52°13'33''	Bez ograniczeń
16	Ołobok	101	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 252533,74 Y: 489334,31	E: 15°22'34'' N: 52°12'51''	Bez ograniczeń
17	Ołobok	232	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 255207,87 Y: 485677,92	E: 15°25'04'' N: 52°12'57''	Bez ograniczeń
18	Międzylesie	274	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 255631,75 Y: 484240,29	E: 15°25'30'' N: 52°10'12''	Bez ograniczeń
19	Chociule	319A	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 257629,91 Y: 488672,35	E: 15°27'04'' N: 52°12'38''	Bez ograniczeń
20	Chociule	325	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 258443,22 Y: 487237,37	E: 15°27'50'' N: 52°11'53''	Bez ograniczeń
21	Międzylesie	289	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 255817,39 Y: 484107,67	E: 15°25'40'' N: 52°10'08''	Bez ograniczeń
22	Międzylesie	303	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 254678,02 Y: 481953,86	E: 15°24'46'' N: 52°08'39''	Bez ograniczeń
23*	Niedźwiedź	33	zbiornik sztuczny zamknięty	wąż ssawny 110 mm	X: 247410,99 Y: 493796,43	E: 15°17'53'' N: 52°15'07''	25 m ³
24	Niedźwiedź	10	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 250641,98 Y: 494445,86	E: 15°20'41'' N: 52°15'33''	Bez ograniczeń
25*	Międzylesie	216	zbiornik sztuczny zamknięty	wąż ssawny 110 mm	X: 252383,79 Y: 483659,40	E: 15°22'41'' N: 52°08'48''	25 m ³
26	Chociule	320	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 259357,20 Y: 488083,50	E: 15°28'36'' N: 52°12'20''	Bez ograniczeń
Obręb Świebodzin							
27	Staropole	21	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 258572,56 Y: 502448,10	E: 15°27'18'' N: 52°20'06''	Bez ograniczeń
28	Staropole	25	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 260339,59 Y: 502076,97	E: 15°28'52'' N: 52°19'55''	Bez ograniczeń
29	Jordanowo	93	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 262066,42 Y: 501225,39	E: 15°30'26'' N: 52°19'31''	Bez ograniczeń
30	Lubrza	118	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 257777,32 Y: 500021,17	E: 15°26'42'' N: 52°18'45''	Bez ograniczeń
31	Jordanowo	81	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 266212,46 Y: 502421,65	E: 15°34'01'' N: 52°20'16''	Bez ograniczeń
32	Myszęcín	266	zbiornik wielofunkcyjny	wąż ssawny 110 mm	X: 268922,63 Y: 501814,24	E: 15°36'26'' N: 52°20'00''	250 m ³
33*	Myszęcín	290	zbiornik sztuczny	wąż ssawny 110 mm	X: 268395,76 Y: 500232,22	E: 15°36'01'' N: 52°19'11''	25 m ³
34	Lubrza	155	ciek naturalny	pompa pływająca	X: 257261,35 Y: 498400,52	E: 15°26'41'' N: 52°17'52''	Bez ograniczeń
35	Krzczkowo	232	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 254084,29 Y: 492382,08	E: 15°23'48'' N: 52°14'32''	Bez ograniczeń
36	Krzczkowo	254	zbiornik naturalny	pompa pływająca	X: 254728,05 Y: 490650,02	E: 15°24'26'' N: 52°13'37''	Bez ograniczeń

* Projektowany PCW do modernizacji

Punkty czerpania wody o numerach **14, 23, 25, 33** z uwagi na niedopuszczalną ilość wody (**zbiorniki 25,0 m³**) będą modernizowane poprzez budowę w tych lokalizacjach zbiorników wielofunkcyjnych:

PCW Nr **14, 25** - leśnictwo Międzylesie

PCW Nr 23 - leśnictwo Niedźwiedź

PCW Nr 33 - leśnictwo Myszęcin

Dla wszystkich PCW zapewniony jest dojazd dla pojazdów ciężarowych.

b) Projektowane punkty czerpania wody na terenie LP.

- Obręb Świebodzin, l-ctwo Lubrza, przy oddz. 191, naturalny (jezioro Czarny Dół);
- Obręb Świebodzin, l-ctwo Krzeczkowo, przy oddz. 235, naturalny (jezioro Wilkowskie).

c) Punkty czerpania wody obce (poza gruntami Nadleśnictwa).

Tab. 39. Punkty czerpania wody poza gruntami Nadleśnictwa Świebodzin.

Lp.	Lokalizacja	Określenie zbiornika	Możliwość poboru wody	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Pojemność [tyś m ³]
1.	Łagówek	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 249269,16 Y: 504399,93	E: 15°19'02'' N: 52°20'53''	Bez ograniczeń
2.	Żelechów	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 251220,93 Y: 500541,76	E: 15°20'55'' N: 52°18'51''	Bez ograniczeń
3.	Sieniawa	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 253604,14 Y: 505991,54	E: 15°22'46'' N: 52°21'51''	Bez ograniczeń
4.	Ołobok	kanal	pompa pływająca	X: 256092,22 Y: 487992,00	E: 15°25'45'' N: 52°12'14''	Bez ograniczeń
5.	Łąkie	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 257757,29 Y: 485751,68	E: 15°27'18'' N: 52°11'04''	Bez ograniczeń
6.	Skąpe	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 257761,73 Y: 482282,75	E: 15°27'27'' N: 52°09'12''	Bez ograniczeń
7.	Skąpe	kanal	pompa pływająca	X: 255844,07 Y: 482565,44	E: 15°25'46'' N: 52°09'18''	Bez ograniczeń
8.	Rokitnica	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 253357,62 Y: 485890,47	E: 15°23'26'' N: 52°11'01''	Bez ograniczeń
9.	Węgrzynice	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 250218,05 Y: 486940,38	E: 15°20'39'' N: 52°11'30''	Bez ograniczeń
10.	Niedźwiedź	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 248085,99 Y: 491619,52	E: 15°18'34'' N: 52°13'58''	Bez ograniczeń
11.	Zawisze	staw sztuczny	pompa pływająca	X: 248957,81 Y: 483078,14	E: 15°19'43'' N: 52°09'23''	Bez ograniczeń
12.	Międzylesie	staw sztuczny	pompa pływająca	X: 252609,33 Y: 481565,16	E: 15°22'58'' N: 52°08'40''	Bez ograniczeń
13.	Darnawa	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 262292,64 Y: 482761,48	E: 15°31'24'' N: 52°09'34''	Bez ograniczeń
14.	Lubrza	kanal	pompa pływająca	X: 257339,95 Y: 499670,56	E: 15°26'20'' N: 52°18'33''	Bez ograniczeń
15.	Mostki	kanal	pompa pływająca	X: 253877,11 Y: 494716,03	E: 15°23'31'' N: 52°15'47''	Bez ograniczeń
16.	Zagaje	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 255017,03 Y: 501792,49	E: 15°24'12'' N: 52°19'38''	Bez ograniczeń
17.	Grodziszcze	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 265565,24 Y: 493802,59	E: 15°33'48'' N: 52°15'36''	Bez ograniczeń
18.	Glińsk	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 265128,11 Y: 498744,06	E: 15°33'13'' N: 52°18'15''	Bez ograniczeń
19.	Rusinów	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 263170,41 Y: 497518,68	E: 15°31'33'' N: 52°17'33''	Bez ograniczeń

Lp.	Lokalizacja	Określenie zbiornika	Możliwość poboru wody	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Pojemność [tyś m ³]
20.	Ługów	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 261368,62 Y: 495175,27	E: 15°30'04'' N: 52°16'14''	Bez ograniczeń
21.	Myszęcín	sztuczny staw	pompa pływająca	X: 271118,24 Y: 496307,69	E: 15°38'35'' N: 52°17'06''	Bez ograniczeń

d) Przeciwpożarowa sieć hydrantowa zlokalizowana w miejscowościach, mogąca być wykorzystywana pomocniczo do celów przeciwpożarowych.

Sieć hydrantów w poszczególnych miejscowościach:

- Łagówek, Ługów, Toporów, Sieniawa, Bucze, Ołobok, Niesulice, Łąkie, Skąpe, Rokitnica, Węgrzynice, Błonie, Niedźwiedź, Zawisze, Międzylesie, Darnawa, Cibórz, Lubrza, Boryszyn, Mostki, Zagaje, Nowa Wioska, Glińsk, Rzeczyca, Rusinów, Lubogóra, Ługów, Wilkowo, Rozłogi, Myszęcín, Nowy Dworek, Jordanowo.

5. Dojazdy pożarowe.

W celu umożliwienia sprawnego prowadzenia akcji gaśniczych Nadleśnictwo będzie utrzymywało sieć dojazdów pożarowych odpowiednią dla I kategorii zagrożenia pożarowego.

Dojazdy pożarowe wyznaczone na mapie i w terenie uwzględniają sieć dróg publicznych. Oznakowane numerami będą drogi dojazdowe w lesie i na mapie odchodzące od dróg publicznych. Dodatkowo oznakowane będą drogi publiczne gminne przebiegające przez tereny leśne nie oznakowane drogowskazami i innymi znakami kierunkowymi.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodziń wyznaczonych zostało 38 takich dróg. Ich przebieg i numeracja uwidocznione zostały na mapach ochrony przeciwpożarowej.

Tab. 40. Wykaz dojazdów pożarowych.

Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj drogi (nawierzchni)	Przebieg drogi	Uwagi
Obręb Ługów			
1	Utwardzona (szutrowa)	Od DP 2 przez oddz. 33, 40A, do oddz. 46A	-
2	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 31 do granicy N-ctwa (oddz. 26) i dalej do miejscowości Wielowieś	-
3	Utwardzona (bruk)	Od miejscowości Łagówek do oddz. 7 (granica N-ctwa)	-
4	Utwardzona (szutrowa)	Od DP 2 (skrzyżowanie przy oddz. 29) do miejscowości Sieniawa	-
5	Utwardzona (szutrowa)	OD DP 2 (oddz. 28) do oddz. 49	-
6	Gruntowa	Od miejscowości Ługów do miejscowości Sieniawa – Osiedle Górnicze	-
7	Utwardzona (szutrowa)	przez oddz. 75, 76, 70	-

Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj drogi (nawierzchni)	Przebieg drogi	Uwagi
8	Gruntowa	Od oddz. 137 do oddz. 163 i dalej od oddz. 219 do oddz. 220	-
9	Gruntowa	Od oddz. 133 do oddz. 141	-
10A	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 143 do oddz. 145 oraz	-
10B	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 203 do oddz. 207	-
11	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 242 do oddziału 280	-
11A	Utwardzona (szutrowa)	Od DP 11 przez oddz. 262 do oddz. 261	-
11B	Utwardzona (szutrowa)	Od DP 11A w oddz. 280 do oddz. 263	-
12	Gruntowa	Od oddz. 96 do oddz. 98	-
13	Utwardzona (szutrowa)	Od drogi krajowej nr 92 przez oddz. 108, 107, 106, 105, do PCW 9	-
14	Utwardzona (bruk)	Od miejscowości Mostki do oddz. 337	-
15	Utwardzona (bruk)	Od oddz. 221 do oddz. 204	-
16	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 254 do oddz. 273	-
17	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 228 do oddz. 307	-
Obręb Ołobok			
18	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 91 do oddz. 103	-
19	Gruntowa	W oddz. 347	-
20	Gruntowa	Od miejscowości Węgrzynice do oddz. 157	-
21	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 271 do oddz. 297	-
22	Gruntowa / utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 101 do oddz. 127	-
23	Gruntowa	Od oddz. 216 do oddz. 262	-
24	Gruntowa	Od oddz. 160 do oddz. 244	projektowana jako utwardzona
25	Gruntowa	Od miejscowości Międzyzlesie do miejscowości Zawisze	-
26	Gruntowa	Od oddz. 361 do oddz. 363	-
Obręb Świebodzin			
27	Gruntowa	Od miejscowości Boryszyn do oddz. 8	-
28	Gruntowa / utwardzona (szutrowa)	Od DP 29 do oddz. 31	-
29	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 25 do oddz. 118	-
30	Utwardzona (szutrowa)	Od DP 29 przez oddz. 25, 95 do autostrady A2 i dalej przez oddz. 111, 132 do oddz. 146	-
31	Utwardzona (szutrowa)	Od oddz. 166 do oddz. 181	-
32	Utwardzona (szutrowa)	Od drogi krajowej 92 do oddz. 254	-
33	Utwardzona	Od oddz. 258 do oddz. 261	-

Nr dojazdu pożarowego	Rodzaj drogi (nawierzchni)	Przebieg drogi	Uwagi
	(szutrowa)		
34	Utwardzona (szutrowa)	W oddz. 307, 308	-
35	Utwardzona/ gruntowa	Od oddz. 39 do oddz. 43	nawierzchnia w oddz. 39 i 43 szutrowa, na pozostałym odcinku gruntowa, po naprawach

6. Zaplecze przeciwpożarowe Nadleśnictwa.

Tab. 41. Wykaz baz sprzętu ppoż.

Lp.	Adres bazy sprzętu	Leśnictwo	Współrzędne w układzie 1992	Współrzędne w układzie WGS 84	Uwagi
1.	ul. Wojska Polskiego 3 66-200 Świebodzin	siedziba Nadleśnictwa	X: 263358,12 Y: 493519,91	E: 15°31'53'' N: 52°15'24''	Baza centralna
2.	ul. Toporowska 1 66-220 Łągów	Dolina	X: 246782,27 Y: 502671,88	E: 15°16'56'' N: 52°19'53''	Baza pomocnicza
3.	Toporów, ul. Leśna 6 66-220 Łągów	Toporów	X: 244587,51 Y: 495685,11	E: 15°15'19'' N: 52°16'04''	Baza pomocnicza
4.	Rokitnica 48 66-213 Skąpe	Ołobok	X: 253733,04 Y: 485667,87	E: 15°23'31'' N: 52°31'55''	Baza pomocnicza
5.	ul. Świebodzińska 1 66-218 Lubrza	Lubrza	X: 258034,49 Y: 498129,89	E: 15°27'01'' N: 52°17'45''	Baza pomocnicza

Centralna baza sprzętu przy siedzibie Nadleśnictwa wyposażona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami. Utrzymuje się samochód patrolowo-gaśniczy ze zbiornikiem na wodę o pojemności 400 l. W bazach pomocniczych znajduje się podręczny sprzęt (szpadle) do celów gaśniczych.

a) Korzystanie z samolotów.

Do ochrony zasobów leśnych przed pożarami, jak również do zwalczania skutków powstałych pożarów lasu, Nadleśnictwo Świebodzin korzysta z czarterowanych statków powietrznych wykonawcy usług lotniczych na podstawie umowy zawartej pomiędzy Lasami Państwowymi, a wykonawcą usług lotniczych. W ramach zawartej umowy wykonawca usług lotniczych wykonuje (w okresach zagrożenia pożarowego) loty patrolowe, jak również lotnicze zwalczanie pożarów lasów.

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin funkcjonuje „Inne miejsce startów i lądowań Zagórze” zgłoszone w Urzędzie Lotnictwa Cywilnego w Warszawie jako „*Miejsce*

przystosowane do startów i lądowań Zagórze”. Obiekt wyposażony jest w trawiasty pas startowy o wymiarach 900 x 100 m, dwa miejsca postoju (stojanki) dla samolotów, zbiornik do gromadzenia wody do celów gaśniczych o pojemności 50 m³ oraz obiekt socjalny do obsługi lądowiska. Obiekt zlokalizowany jest na terenie administracyjnym leśnictwa Bucze, na gruntach przejętych w trwały zarząd od ANR oraz w oddz. 124o leśnictwa Bucze.

V. Wytyczne na lata 2018 – 2027 zmierzające do poprawy bezpieczeństwa pożarowego Nadleśnictwa.

- 1) Utrzymywać w stałej przejezdności dojazdy pożarowe. Kontrolować ich stan po stopnieniu śniegów, gwałtownych i obfitych opadach, po akcjach ratowniczych, po zakończeniu wywozu drewna i remontować je w pierwszej kolejności. Nadleśnictwo Świebodzin zapewni stałą przejezdność wyznaczonych dojazdów pożarowych. Pozostałe drogi leśne oraz przydatne komunikacyjnie linie podziału powierzchniowego powinny umożliwiać przejazd pojazdów o napędzie terenowym.
- 2) Usprawniać i utrzymywać w ciągłej sprawności systemy łączności i alarmowania w zakresie technicznym.
- 3) Utrzymywać oznakowanie punktów czerpania wody i dojazdów pożarowych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz uregulowaniami wewnętrznymi; przy wjazdach do lasu oraz przy parkingach umieszczać tablice informacyjne i ostrzegawcze dotyczące ochrony przeciwpożarowej.
- 4) Przeprowadzać systematycznie szkolenia pracowników w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego.
- 5) Ściśle współpracować ze służbami publicznymi i lokalnymi organami samorządowymi.
- 6) Realizować postanowienia przepisów dotyczące zabezpieczenia p.poż. wydane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz uregulowań wewnętrznych, w tym w zakresie obowiązującym w Lasach Państwowych.
- 7) Dokonać właściwych korekt w przedmiotowej dokumentacji w przypadku wystąpienia istotnych zmian na terenie Nadleśnictwa, mogących rzutować na organizację warunków ochrony ppoż.
- 8) W porozumieniu/uzgodnieniu z właściwymi terytorialnie Urzędami Gmin (drogi gminne), Starostwami (drogi powiatowe) oraz Komendantami Powiatowymi PSP należy dążyć do zapewnienia warunków umożliwiających przejazd pojazdów ratowniczych odcinkami dróg nieutwardzonych stanowiących dojazd z dróg utwardzonych do wyznaczonych dojazdów pożarowych.

- 9) Propagować na bieżąco zagadnienia ochrony ppoż. wśród miejscowej ludności, młodzieży i turystów wykorzystując różne formy informacyjno - propagandowe.
- 10) Ze względu na zaistniałe uwarunkowania logistyczno-organizacyjne oraz mając na uwadze zapewnienie optymalnego położenia leśnej stacji meteorologicznej, odzwierciedlającego w sposób możliwie najbardziej reprezentatywny warunki środowiska leśnego dla punktu prognostycznego wyznaczonego dla 21 strefy prognostycznej, należy rozważyć przeniesienie w najbliższym czasie MPP „Węgrzynice” w inne miejsce Nadleśnictwa Świebodzin, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie „Wymaganiami technicznymi dotyczącymi meteorologicznych punktów pomiarowych oraz zasad utrzymania właściwego ich stanu”, opracowanymi przez Instytut Badawczy Leśnictwa i przesłanymi przez DGLP w styczniu 2017 roku do obligatoryjnego stosowania w jednostkach Lasów Państwowych.
- 11) Plan modernizacji infrastruktury ppoż.:
- budowa projektowanych punktów czerpania wody (obręb Świebodzin, leśnictwo Lubrza, leśnictwo Krzeczkowo);
  - w ramach zapewnienia wody do celów gaśniczych będzie realizowana wymiana istniejących zbiorników metalowych zamkniętych, w zbiorniki otwarte, wielofunkcyjne.
  - modernizacja wybranych dojazdów pożarowych w leśnictwie Międzylesie.
- 12) Na mapach ochrony przeciwpożarowej:
- uwidocznić dojazd do wyznaczonych dojazdów pożarowych linią przerywaną;
  - nanieść infrastrukturę przeciwpożarową sąsiednich nadleśnictw (w szczególności dojazdy pożarowe, punkty czerpania wody).

Opracowała:
mgr inż. Magdalena Małecka

7. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej wraz z mapą przeglądową gospodarki łowieckiej.

7.1. Użytkowanie uboczne.

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie planuje się pozyskanie choinek z plantacji Nadleśnictwa.

7.2. Wykorzystanie w produkcji ubocznej gruntów nieleśnych i związanych z gospodarką leśną.

W Nadleśnictwie Świebodzin do produkcji ubocznej wykorzystuje się poletka łowieckie i plantację choinek. Lokalizację i powierzchnię przedstawia tabela.

Tab. 42. Szczegółowa lokalizacja wybranych gruntów leśnych.

Rodzaj powierzchni	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin
	Oddział, pododdział, powierzchnia (ha)		
Poletka łowieckie	9 f, 10 c, 11 r, 24 r, 46 f, 69 i, 80 k, 84 f, 210 c f, 224 d, 228 f, 242 d, 250 h, 274 g, 306 k, 308 l, 334 h	20 d, 28 h, 37 g, 49 h, 54 i, 56 d, 95 b, 100 f, 101 d, 155 A d f h, 170 g, 171 d, 174 d, 203 k, 211 h, 212 d, 221 b, 231 c, 228 g, 245 g, 266 l, 272 n p, 285 h, 285 c, 286 a, 287 b, 288 a, 307 f, 331 f, 332 d, 343 a, 345 b	22 m t, 73 f, 104 b, 129 f, 147 j, 156 d, 158 f, 159 f, 179 f, 191 b, 192 h, 193 g, 233 c, 239 b, 250 k, 279 o r, 292 m, 302 h, 307 c, 318 c
	20,28	46,30	16,73
Plantacja choinek	-	-	337 i
	-	-	0,17

7.3. Gospodarka rolno – łąkowa.

Zestawienie powierzchni gruntów rolnych przedstawia się w poniższa tabela.

Tab. 43. Zestawienie powierzchni gruntów rolnych w Nadleśnictwie Świebodzin.

Obręb	Role	Plantacje choinek na roli	Poletka łowieckie na roli	Sady na roli	Pastwiska	Łąki	Razem
Obręb Łągów	52,95	-	-	1,03	17,01	33,66	104,65
Obręb Ołobok	50,92	-	0,72	-	2,12	1,26	55,02
Obręb Świebodzin	57,29	0,28	-	0,68	1,16	5,95	65,36
N-ctwo Świebodzin	161,16	0,28	0,72	1,71	20,29	40,87	225,03

7.4. Gospodarka rybacka.

Gospodarki rybackiej Nadleśnictwo Świebodzin nie prowadzi.

7.5. Gospodarka łowiecka.

7.5.1 Obwody łowieckie.

Gospodarka łowiecka w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa prowadzona jest w 16 obwodach łowieckich. W 10 obwodach gospodarkę łowiecką nadzoruje Nadleśnictwo Świebodzin. Obwody, których gospodarkę nadzorują inne nadleśnictwa to:

- obwód nr 89 – Nadleśnictwo Trzciel, pow. 871 ha
- obwód nr 93 – Nadleśnictwo Torzym, pow. 138 ha
- obwód nr 99 – Nadleśnictwo Babimost, pow. 2 ha
- obwód nr 100 – Nadleśnictwo Babimost, pow. 9 ha
- obwód nr 105 – Nadleśnictwo Torzym (OHZ), pow. 53 ha
- obwód nr 125 – Nadleśnictwo Sulechów (OHZ), pow. 54 ha.

Poniższe tabela charakteryzuje obwody łowieckie nadzorowane przez Nadleśnictwo Świebodzin.

Tab. 44. Zestawienie powierzchni i kategorie obwodów nadzorowanych przez N-ctwo Świebodzin.

Nr obwodu/ kategoria obwodu	Dzierżawca	Pow. (ha)	
		ogólna	w tym leśna
90 średni	KŁ Hubert Świebodzin	4820	1748
91 średni	KŁ Lis Łagów	4760	2840
92 średni	KŁ Lis Łagów	4230	2508
101 słaby	KŁ Odyniec Świebodzin	5040	1310
102 słaby	KŁ Knieja Świebodzin	8450	3077
103 średni	KŁ Ponowa Skąpe	3420	1543
104 średni	N-ctwo Świebodzin OHZ	9560	5702
112 słaby	KŁ Odyniec Świebodzin	4020	760
113 średni	KŁ Ponowa Skąpe	5680	1558
114 dobry	N-ctwo Świebodzin OHZ	7280	4619
Razem		57260	25665

7.5.2. Populacje zwierzyny.

Poniższa tabela przedstawia zinventaryzowaną populację zwierzyny grubej w obwodach nadzorowanych przez Nadleśnictwo Świebodzin.

Tab. 45. Inwentaryzacja zwierzyny w obwodach łowieckich nadzorowanych przez N-ctwo Świebodzin (stan na 03.2017 r.).

Nr obwodu	Dzierżawca	stan zwierzyny					
		Jelenie		Sarny		Dziki	
		WŁPH	03.2017	WŁPH	03.2017	WŁPH	03.2017
90	KŁ Hubert Świebodzin	26	39	166	180	53	33
91	KŁ Lis Łagów	43	40	139	130	85	33
92	KŁ Lis Łagów	38	45	142	120	54	24
101	KŁ Odyniec Świebodzin	20	12	147	150	39	27

Nr obwodu	Dzierżawca	stan zwierzyny					
		Jelenie		Sarny		Dziki	
		WŁPH	03.2017	WŁPH	03.2017	WŁPH	03.2017
102	KŁ Knieja Świebodzin	46	44	217	240	95	45
103	KŁ Ponowa Skąpe	23	25	118	195	46	21
104	N-ctwo Świebodzin OHZ	114	121	287	140	171	55
112	KŁ Odyniec Świebodzin	3	9	97	102	24	20
113	KŁ Ponowa Skąpe	28	45	169	128	62	35
114	N-ctwo Świebodzin OHZ	92	90	210	150	116	40
Razem		420	470	1693	1535	745	333

Nadleśnictwo Świebodzin prowadzi Zagrodową Hodowlę Zwierzyny dla zająca, kuropatwy i daniela w ramach OHZ. Hodowla znajduje się na gruncie Nadleśnictwa (Obręb Łągów, oddz. 132 b – drzewostan sosnowy) oraz na gruncie w trwałym zarządzie z Agencji Nieruchomości Rolnej (127,64 ha).

Zagrodowa Hodowla Zwierzyny Łownej funkcjonuje na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 35 z dnia 10 sierpnia 2011 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie realizacji programów hodowli i ochrony zwierząt łownych i chronionych podejmowanych przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych na lata 2011-2016.

7.5.3. Docelowa wielkość populacji zwierząt łownych.

Docelowa ilość zwierząt łownych przedstawia się następująco:

Tab. 46. Docelowy stan zwierzyny grubej w obwodach łowieckich nadzorowanych przez N-ctwo Świebodzin (wg WŁPH 2017-2027).

Nr obwodu	Koło Łowieckie	jeleń	daniel	sarna	dzik
		szt./na 1000 ha pow. leśnej obwodu			
90	Hubert Świebodzin	15	3	97	14
91	Lis Łągów	15	2	59	8
92	Lis Łągów	15	2	59	8
101	Odyniec Świebodzin	15	2	134	19
102	Knieja Świebodzin	15	2	83	12
103	Ponowa Skąpe	15	2	78	11
104	OHZ	20	7	50	8
112	Odyniec Świebodzin	3	2	177	20
113	Ponowa Skąpe	18	2	111	18
114	OHZ	20	6	46	8

Gospodarka łowiecka w Nadleśnictwie Świebodzin prowadzona jest w oparciu o wieloletni plan łowiecki (2007-2017) i roczne plany łowieckie.

8. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji.

8.1. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.

- modernizacja i remonty budynków
- budowa i modernizacja punktów czerpania wody
- modernizacja i konserwacja dróg leśnych

Realizacja w/w inwestycji może powodować konieczność wycinki drzew.

8.2. Wytyczne w zakresie dydaktyki, turystyki i rekreacji.

Celem rekreacyjnego zagospodarowania lasu jest stworzenie możliwości wypoczynku na łonie natury przy możliwie maksymalnym ograniczeniu negatywnych skutków w środowisku naturalnym. Zadania Nadleśnictwa w tym zakresie będą polegały na właściwym ukierunkowaniu ruchu turystycznego poprzez urządzenie i utrzymywanie w nienagannym stanie leśnych obiektów turystycznych. Ilość i wyposażenie obiektów turystycznych będzie dostosowywana do potrzeb, z uwzględnieniem oczekiwań społecznych w tym zakresie oraz zależnie od sytuacji finansowej Nadleśnictwa i możliwości uzyskania środków z zewnątrz w ramach współpracy z organizacjami i instytucjami. Do obiektów dydaktycznych, turystycznych i rekreacyjnych w Nadleśnictwie Świebodzin należą:

- ośrodki wypoczynkowe
- miejsca biwakowania
- bazy ZHP
- plaże
- miejsca odpoczynku
- miejsca postoju pojazdów
- parking
- szlaki turystyczne
- ścieżki przyrodnicze
- ścieżki rowerowe
- szkółka leśna.

Z uwagi na brak zainteresowania podmiotów zajmujących się turystyką konną oraz uprawianiem jej na terenach Nadleśnictwa Świebodzin nie projektuje się szlaków konnych. W przypadku zaistnienia potrzeby wyznaczenia szlaków konnych, Nadleśnictwo podejmie stosowne działania w tym kierunku.

Planowane działania w ramach zagospodarowania rekreacyjnego i działalności edukacyjnej przedstawia Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Świebodzin na lata 2018 – 2027.

IV. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program ochrony przyrody na lata 2018–2027 dla Nadleśnictwa Świebodzin stanowi odrębny tom planu urządzenia lasu. Jest on aktualizacją Programu Ochrony Przyrody sporządzonego na lata 2008–2017. Zaktualizowany Program Ochrony Przyrody jest opracowany zgodnie z ustawą o lasach, z instrukcją u.l. (§ 110, 111, 112), ustawą o ochronie przyrody oraz innymi przepisami prawa. Uwzględnia on poprzednie opracowanie oraz ustalenia KZP i NTG.

Do opracowania Programu Ochrony Przyrody wykorzystano:

- dane zebrane w trakcie prac urzędniowych w 2016 i 2017 roku
- informacje uzyskane z Nadleśnictwa Świebodzin
- informacje otrzymane z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.
- innych informacji pozyskanych z różnych źródeł.

Zaktualizowany Program Ochrony Przyrody zawiera:

1. Kompleksowy opis stanu przyrody, w szczególności:

- obiektów objętych ochroną przyrody na podstawie przepisów o ochronie przyrody, z określeniem ich lokalizacji, powierzchni, aktów ustanowienia, przedmiotów, celów i zasad ochrony
- obiektów przewidzianych do objęcia jedną z ustawowych form ochrony przyrody,
- obiektów zasługujących na szczególną ochronę
- walorów przyrodniczych pozostałych lasów i gruntów Nadleśnictwa, zasługujących na ochronę metodami gospodarki leśnej, ze szczególnym uwzględnieniem stopni ich naturalności, różnorodności biologicznej i bogactwa genetycznego
- walorów historycznych, kulturowych, edukacyjnych, krajobrazowych, turystycznych, wypoczynkowych - gruntów i nieruchomości Nadleśnictwa, wymagających ochrony w ramach gospodarki leśnej
- rodzajów i źródeł zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego oraz niezbędnych środków zaradczych.

2. Zadania z zakresu ochrony przyrody i metody ich realizacji w lasach Nadleśnictwa Świebodzin oraz potrzeb z zakresu ochrony w lasach innych form własności.

Dla obszarów Natura 2000 – Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie (PLH 080008) oraz Dolina Leniwej Obry (PLH 080001), zadania ochronne zaimplementowano do Planu Urządzenia Lasu z obowiązujących Planów Zadań Ochronnych dla tych obszarów.

Dla obszarów – Nietoperek (PLH 080003) oraz Stara Dąbrowa w Korytach (PLH 080042), Plan Urządzenia Lasu nie zawiera zadań ochronnych wyczerpujących znamiona Planów Zadań Ochronnych. Działania ochronne w tych obszarach są ujęte w Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa zgodnie z przyjętymi w RDLP zasadami.

3. W myśl ustawy o ochronie przyrody w Nadleśnictwie utworzono i opisano następujące formy ochrony przyrody (liczba w nawiasie):

- rezerwaty przyrody (5)
- obszary Natura 2000 (4)
- park krajobrazowy (1)
- obszary chronionego krajobrazu (5)
- pomniki przyrody (14)
- użytki ekologiczne (4)
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Do proponowanych form ochrony przyrody należą:

- powierzchniowy pomnik przyrody.
4. Dział walorów przyrodniczych – opis utworów geologicznych, gleb, wód, flory i fauny, ekologicznej oceny stanu lasu, drzewostanów cennych pod względem przyrodniczym i o charakterze parkowym, zadrzewień, bagien, źródlisk, cennych obiektów kultury materialnej na terenie Nadleśnictwa Świebodzin i w zasięgu terytorialnym.
5. Dział dotyczący zagrożeń – opis:
- zagrożeń przez czynniki biotyczne
  - zagrożeń ze strony czynników abiotycznych
  - zagrożeń antropogenicznych.
6. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego oraz wykonywanie prac leśnych.
7. Plan działań – zestawienie prac objętych programem ochrony przyrody, w tym:
- a) obligatoryjne zadania ochronne wynikające z planów ochrony rezerwatów, planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000
  - b) fakultatywne wskazania ochronne, w tym:
    - ochrona różnorodności biologicznej
    - działania dotyczące prawnych form ochrony przyrody
    - zalecenia w zakresie ochrony cennych gatunków roślin naczyniowych
    - zalecenia w zakresie ochrony cennych roślin zarodnikowych
    - zalecenia w zakresie ochrony starych i cennych drzew
    - zalecenia z zakresu ochrony fauny kręgowców
    - zalecenia w zakresie ochrony fauny bezkręgowców
    - zalecenia w zakresie ochrony pamiątek kultury leśnej i kultury powszechnej w lasach
    - kształtowanie stosunków wodnych i ochrona siedlisk hydrogenicznych w lasach
    - kształtowanie strefy ekotonowej
    - promocja i edukacja ekologiczna.

Autorem Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027 jest mgr inż. Dariusz Wawrzak.

V. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.

Orientacyjną, spodziewaną miąższość grubizny drzewostanów Nadleśnictwa Świebodzin na koniec okresu gospodarczego przedstawia tabela (wg przyrostu tabelarycznego):

Tab. 47. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.

Obręb Łągów	
V_p	2 930 733
Z_v	633 950
U	652 785
$V_k = V_p + Z_v - U$	2 911 898
Przewidywany przyrost/spadek zapasu	
m ³ brutto	-17 223
%	-0,6
Zasobność (brutto m ³ /ha)	
Stan na 01.01.2018	358
Stan na 31.12.2027	356
Różnica +/-	-2
Obręb Ołobok	
V_p	2 069 485
Z_v	526 350
U	481 436
$V_k = V_p + Z_v - U$	2 114 399
Przewidywany przyrost/spadek zapasu	
m ³ brutto	+44 914
%	+2,2
Zasobność (brutto m ³ /ha)	
Stan na 01.01.2018	303
Stan na 31.12.2027	310
Różnica +/-	+7
Obręb Świebodzin	
V_p	2 445 582
Z_v	590 600
U	498 915
$V_k = V_p + Z_v - U$	2 537 267
Przewidywany przyrost/spadek zapasu	
m ³ brutto	+91 685
%	+3,7
Zasobność (brutto m ³ /ha)	
Stan na 01.01.2018	323
Stan na 31.12.2027	335
Różnica +/-	+12
N-ctwo Świebodzin	
V_p	7 445 800
Z_v	1 750 900
U	1 633 136
$V_k = V_p + Z_v - U$	7 563 564
Przewidywany przyrost/spadek zapasu	
m ³ brutto	+117 767
%	+1,6
Zasobność (brutto m ³ /ha)	
Stan na 01.01.2018	330
Stan na 31.12.2027	335
Różnica +/-	+5
V_p - suma miąższości grubizny brutto na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej	
Z_v - spodziewany przyrost miąższości grubizny brutto w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	
U - suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu	
V_k - suma miąższości grubizny brutto spodziewana na koniec okresu gospodarczego	

Z tabeli wynika że okresie gospodarczym 2018-2027 zapas wzrośnie o 1,6 % oraz wzrośnie się zasobność o 5 m³/ha. Należy zaznaczyć, że powyższa prognoza została opracowana na podstawie przyrostu tablicowego. Na lata 2008-2017 prognozowano wzrost zapasu na podstawie przyrostu tablicowego w wysokości 296 904 m³, a faktycznie nastąpił wzrost zapasu i wyniósł 1 034 779 m³.

Z uwagi na znaczące różnice pomiędzy spodziewanym tabelarycznym przyrostem bieżącym, a przyrostem bieżącym użytecznym, uzyskanym w ostatnim dziesięcioleciu (co ma odzwierciedlenie na poziomie całego kraju – aktualne wyniki WISL wskazują, że w ostatnich dekadach przyrost rzeczywisty w LP jest o około 35% wyższy niż określany za pomocą aktualnie stosowanych Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów).

VI. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH.

Projekt PUL Nadleśnictwa Świebodzin wykonany został na podstawie umowy nr ZS.271.2.2016 z dnia 30.03.2016 r., zawartej pomiędzy Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Zielonej Górze a BULiGL Oddział w Poznaniu. Bezpośrednim wykonawcą prac jest BULiGL Oddział w Gorzowie Wlkp.

1. Prace glebowo–siedliskowe.

Typy siedliskowe lasu przyjęto z map glebowo – siedliskowych wykonanych przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu (stan na 1998 r.). W niektórych wydzieleniach dokonano weryfikacji (na siedlisko żyzniejsze) w przypadku ewidentnych niezgodności.

2. Prace geodezyjne.

Zgodnie z protokołem z KZP Nadleśnictwo Świebodzin udostępniło Wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu.

Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności z podkładem mapowym. Nadleśniczy podjął decyzje w tej sprawie oraz przekazał informacje do poszczególnych PODGiK w zakresie zmian użytków oraz korekty granic użytków i działek.

3. Zasięg i kategorie lasów ochronnych.

Zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu, zasięg i lokalizację lasów ochronnych w Nadleśnictwie Świebodzin przyjęto według Zarządzenia nr 132 MOŚZNiL z dnia 09.05.1995 roku

4. Prace urządzeniowe.

Prace terenowe. Prace urządzeniowe wykonała Pracownia Urządzenia Lasu U-II, BULiGL Oddział w Gorzowie Wlkp. w oparciu o Ustawę o Lasach z dn. 28.09.1991 r., Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 12.11.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, zgodnie z Instrukcją urządzania lasu, Zasadami Hodowli Lasu, Instrukcją ochrony lasu, Instrukcją ochrony przeciwpożarowej oraz wytycznymi KZP i innymi zarządzeniami.

W celu inwentaryzacji miąższości zasobów Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentatywną założono 2251 próbnych powierzchni kołowych (942 – Obręb Łągów, 575 – Obręb Ołobok, 734 – Obręb Świebodzin). Kontrola powierzchni próbnych wypadła losowo, objęła próbę 30 powierzchni w Obrębie Ołobok. Przeprowadzona została w dniach 24-25 lipca 2017 r. Komisja uznała materiały przedłożone do kontroli za wykonane prawidłowo i nadające się do dalszego opracowania.

Odbiór terenowych prac urządzeniowych odbył się w dniach 6 lipca 2017 r. Komisja odbioru robót przedłożone prace uznała za wykonane prawidłowo, zgodnie z: warunkami umowy, instrukcją urządzania lasu, ustaleniami Komisji Założeń Planu, obowiązującymi przepisami prawnymi, innymi instrukcjami, zasadami i zarządzeniami. Uwagi i wnioski Komisji zostały uwzględnione w opracowanym planie.

Tab. 48. Rozmiar wykonanych prac urzędniowych w Nadleśnictwie Świebodzin.

Obręb	Rozmiar wykonanych prac urzędniowych							
	Taksacja Pow. (ha)	Ilość oddziałów słupów oddz.	Przeciętna pow. oddz. (ha)	min. pow. oddz. max. pow. oddz.	Ilość pododdziałów		Przeciętna pow. (ha) pododdziału literowanego	Ilość założonych pow. próbnich kołowych
					literowanych	Nielitero- wane		
Obręb Łągów	8 700,65	$\frac{321}{469}$	27,10	$\frac{6,80}{64,20}$	3 159	1 540	2,75	942
Obręb Ołobok	7 271,51	$\frac{300}{294}$	24,23	$\frac{5,89}{49,38}$	2 727	1 250	2,67	575
Obręb Świebodzin	8 023,85	$\frac{328}{400}$	24,46	$\frac{8,57}{53,60}$	3 317	1 328	2,41	734
Nadleśnictwo Świebodzin	23 996,01	$\frac{949}{1163}$	25,28	$\frac{5,89}{64,20}$	9 203	4 118	2,61	2 251

W Nadleśnictwie przeważa kombinowany podział powierzchniowy. W niewielkiej, N-W części leśnictwa Bukowiec (buczyny) przyjęto naturalny podział powierzchniowy. W leśnictwach: Dolina, Toporów, Niedźwiedź, Ołobok, Międzyzlesie przeważa podział sztuczny.

Prace kameralne. Mapy gospodarcze i przeglądowe oraz inne mapy sporządzono na bazie leśnej mapy numerycznej, zgodnie z IUL § 63-73. Po przetworzeniu danych inwentaryzacyjnych otrzymano opisy taksacyjne i wszelkie zestawienia potrzebne do opracowania PUL. Jednym z etapów było wykonanie planu zagospodarowania lasu (plan cięć rębnych i przedrębnych, plan hodowli lasu). Do sporządzenia PUL wykorzystano również dane zebrane w Nadleśnictwie Świebodzin, RDOŚ w Gorzowie Wlkp., urzędach oraz w instytucjach zajmujących się problematyką leśnictwa oraz ochroną przyrody.

Prace urzędniowe wykonywali:

- taksacja:
  1. Sebastian Bernas
  2. mgr inż. Zbigniew Pokorzyński
  3. Radosław Pocięcha
  4. mgr inż. Marek Myśliński
  5. mgr inż. Piotr Małek
  6. mgr inż. Krzysztof Ostrowski
  7. mgr inż. Krzysztof Kołodziejczak
  8. Bogusław Łabuć
- mapy numeryczne:
  1. mgr inż. Grzegorz Dymek
  2. mgr inż. Dorota Baran
- program ochrony przyrody:
  1. mgr inż. Dariusz Wawrzak

Prace urzędniowe wykonała pracownia urządzania lasu pod kierownictwem mgr inż. Bogdana Brodzińskiego.

5. Zestawienie składników planu urządzenia lasu.

Plan urządzenia lasu składa się z następujących materiałów:

1. Opis ogólny lasów Nadleśnictwa (Elaborat) sporządzono w 3 egzemplarzach (wydruk) oraz w formie elektronicznej.

2. Program Ochrony Przyrody wraz z tomem zawierającym informacje wrażliwe, sporządzono w 3 egzemplarzach (wydruk) oraz w formie elektronicznej.
3. Opis taksacyjny sporządzono 2 komplety (wydruk) oraz w formie elektronicznej.
4. Plan zagospodarowania lasu - sporządzono 3 szt. (wydruk), zawiera on wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6 wg IUL), wykaz pozycji nie zaliczonych na poczet etatu powierzchniowego, wykaz pozycji cięć przedrębnych, wykaz zadań z zakresu hodowli lasu, wzory nr 3, 4, 5, 7 wg IUL. Plan zagospodarowania lasu sporządzono również w formie elektronicznej.
5. Operaty leśnictw, zawierające opis taksacyjny lasu, wykaz cięć rębnych i przedrębnych, wykaz pozycji nie zaliczonych na poczet etatu powierzchniowego, zadania z zakresu hodowli lasu, wykaz d-stanów do przebudowy - sporządzono 1 komplet (wydruk). Operaty sporządzono również w formie elektronicznej.
6. Książki ochrony przyrody, walorów kulturowych i monitoringu dla leśnictw - sporządzono 1 komplet (wydruk) oraz baza danych.
7. Leśna mapa numeryczna (LMN).
8. Baza danych do SILP.
10. Materiały kartograficzne PUL:
  - mapa sytuacyjna terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa w skali 1:50000 – 20 szt.
  - mapa sytuacyjna terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa z nadaną kolorystyką leśnictw w skali 1:50000 – 3 szt.
  - mapa przeglądowa ochrony ppoż. w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa drzewostanów w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa drzewostanów i cięć w skali 1:25000, laminowane, podklejone na płótnie, przystosowane do składania – 4 komplety
  - mapa przeglądowa siedlisk leśnych skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa cięć rębnych i gruntów leśnych niezalesionych w skali 1:25000 – 2 komplety
  - mapa przeglądowa nasiennictwa i selekcji w skali 1:25000 – 2 komplety
  - mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa ochrony lasu w skali 1:25000 – 2 komplety
  - mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w skali 1:25000 – 2 komplety
  - mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000 – 2 komplety
  - mapa przeglądowa w skali 1:25000 – 10 kompletów
  - mapy gospodarczo-przeglądowe drzewostanów i cięć rębnych w skali 1:10000 laminowane, podklejone na płótnie, przystosowane do składania – 2 komplety
  - mapy gospodarczo-przeglądowe walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:10000 – 1 komplet
  - mapy gospodarczo-przeglądowe w skali 1:10000 – 10 kompletów
  - mapy gospodarcze w skali 1:5000 z naniesionymi działkami zrębowymi – 2 komplety, do teczki załączono mapę sytuacyjną podziałem na obręby i arkusze w skali 1:50000

W/w materiały kartograficzne sporządzono także w formie elektronicznej (format pdf).

11. Materiały kartograficzne do zatwierdzenia PUL:
  - mapa przeglądowe drzewostanów w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowe siedlisk leśnych skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:25000 – 3 komplety
  - mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25000 – 3 komplety

- mapa sytuacyjna terytorialnego zasięgu działania nadleśnictwa w skali 1:50000
– 3 szt.

Ponadto wykonawca Planu Urządzenia Lasu sporządził Prognozę oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000 w 5 egzemplarzach wraz z 5 kompletami map przeglądowych (specjalna, obszarów chronionych i funkcji lasu, walorów przyrodniczo-kulturowych) w skali 1:25000, wraz z wersją elektroniczną tych dokumentów.

Elaborat sporządził:

Kierownik Pracowni
mgr inż. Bogdan Brodziński

VII. KRONIKA

VIII. TABELE I WZORY.

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	7	7	7	7	7	8
	Gmina	45	45	55	55		12
	Obręb ewidencyjny	52		65			1
1		3	4	5	6	7	8
1. Lasy - razem		819,4655	819,4655	1332,0632	1332,0632	2151,5287	41,6625
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		795,9926	795,9926	1276,4719	1276,4719	2072,4645	39,2526
1) drzewostany		795,9926	795,9926	1276,4719	1276,4719	2072,4645	39,2526
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		2,5547	2,5547	21,7831	21,7831	24,3378	0,4783
1) w produkcji ubocznej - razem				3,6357	3,6357	3,6357	
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie				3,6357	3,6357	3,6357	
2) do odnowienia - razem		1,9136	1,9136	18,1474	18,1474	20,0610	0,4783
<i>w tym:</i>							
- halizny				1,8600	1,8600	1,8600	
- zręby		1,9136	1,9136	16,2874	16,2874	18,2010	0,4783
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		0,6411	0,6411			0,6411	
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji							
- objęte szczególnymi formami ochrony							
- przewidziane do małej retencji		0,6411	0,6411			0,6411	
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		20,9182	20,9182	33,8082	33,8082	54,7264	1,9316

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	7	7	7	7	7	8
	Gmina	45	45	55	55		12
	Obręb ewidencyjny	52		65			1
1		3	4	5	6	7	8
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle				0,4923	0,4923	0,4923	
2) urządzenia melioracji wodnych		0,2632	0,2632	0,0922	0,0922	0,3554	
3) linie podziału przestrzennego lasu		4,2332	4,2332	6,9382	6,9382	11,1714	
4) drogi leśne		16,4218	16,4218	24,8401	24,8401	41,2619	
5) tereny pod liniami energetycznymi				0,9644	0,9644	0,9644	1,9316
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne				0,4810	0,4810	0,4810	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione							
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		819,4655	819,4655	1332,0632	1332,0632	2151,5287	41,6625
3. Użytki rolne - razem		10,9329	10,9329	0,8827	0,8827	11,8156	
3.1. Grunty orne - razem		1,3800	1,3800	0,8827	0,8827	2,2627	
<i>w tym:</i>							
1) role		1,3800	1,3800	0,8827	0,8827	2,2627	
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe							
3.4. Pastwiska trwałe		9,5529	9,5529			9,5529	
3.5. Grunty rolne zabudowane							
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							
4. Grunty pod wodami - razem							
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi							
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem		0,7400	0,7400			0,7400	

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	7	7	7	7	7	8
	Gmina	45	45	55	55		12
	Obręb ewidencyjny	52		65			1
1		3	4	5	6	7	8
6. Tereny różne - razem							
<i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem				0,1972	0,1972	0,1972	
<i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe 7.2. Tereny przemysłowe 7.3. Tereny zabudowane inne 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem <i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne 2) tereny zabytkowe 3) tereny sportowe 4) ogrody zoologiczne i botaniczne 5) tereny zieleni nieurządzonej 7.6. Użytki kopalne 7.7. Tereny komunikacyjne - razem <i>w tym:</i> 1) drogi 2) tereny kolejowe 3) inne tereny komunikacyjne				0,1972	0,1972	0,1972	
8. Nieużytki - razem		8,0216	8,0216	2,1296	2,1296	10,1512	
<i>w tym:</i> 1) bagna 2) piaski 3) utwory fizjograficzne		8,0216	8,0216	2,1296	2,1296	10,1512	

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	7	7	7	7	7	8
	Gmina	45	45	55	55		12
	Obręb ewidencyjny	52		65			1
1		3	4	5	6	7	8
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		19,6945	19,6945	3,2095	3,2095	22,9040	
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		839,1600	839,1600	1335,2727	1335,2727	2174,4327	41,6625

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez współwłasności):

leśna:	235316443,00 (ha)
nieleśna:	4644109,00 (ha)
Ogółem:	23996,06 (ha)

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00 (ha)
Ogółem:	1,43 (ha)

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	12	12	12
	Obręb ewidencyjny	2	3	4	5	6	7
1		9	10	11	12	13	14
1. Lasy - razem		819,9591	911,8282	1053,6752	347,5663	762,7974	640,4410
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		794,7543	872,8688	1015,0251	337,2900	732,6070	617,0593
1) drzewostany		794,7543	872,8688	1015,0251	337,2900	732,6070	617,0593
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		6,3276	14,9939	9,0503	2,2817	10,3378	8,8186
1) w produkcji ubocznej - razem			3,2292	3,2768	0,5179	1,2750	1,1885
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie			3,2292	3,2768	0,5179	1,2750	1,1885
2) do odnowienia - razem		6,3276	11,7647	5,7735	1,7638	7,4762	5,8150
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby		6,3276	11,7647	5,7735	1,7638	7,4762	5,8150
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem						1,5866	1,8151
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji							1,8151
- objęte szczególnymi formami ochrony						1,5866	
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		18,8772	23,9655	29,5998	7,9946	19,8526	14,5631

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	12	12	12
	Obręb ewidencyjny	2	3	4	5	6	7
1		9	10	11	12	13	14
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle			0,5553	0,0634			
2) urządzenia melioracji wodnych		0,0682		0,6809	0,2838	0,1382	0,5549
3) linie podziału przestrzennego lasu		3,7164	8,8050	7,5310	3,6260	6,7300	2,6445
4) drogi leśne		9,6164	11,3098	16,4090	3,7111	11,9715	11,3637
5) tereny pod liniami energetycznymi		5,4762	3,0092	1,6260	0,3737	1,0129	
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne			0,2862	3,2895			
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione			0,0600	0,7600	0,4015		5,6332
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		819,9591	911,8882	1054,4352	347,9678	762,7974	646,0742
3. Użytki rolne - razem		1,8982	2,7700	10,5358	7,6556	5,2497	1,5937
3.1. Grunty orne - razem		0,5449	2,7700	10,5358	5,6186	4,5697	1,3890
<i>w tym:</i>							
1) role		0,5449	2,7700	10,5358	5,6186	4,5697	1,3890
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady		0,2320					
3.3. Łąki trwałe						0,6700	
3.4. Pastwiska trwałe		0,8311			1,1600		
3.5. Grunty rolne zabudowane		0,2702					0,2047
3.6. Grunty pod stawami rybnymi					0,8770		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		0,0200				0,0100	
4. Grunty pod wodami - razem		1,1900					8,9062
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		0,7200					
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		0,4700					8,9062
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							2,9100

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	12	12	12
	Obręb ewidencyjny	2	3	4	5	6	7
1		9	10	11	12	13	14
6. Tereny różne - razem						0,2307	
w tym:							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)						0,2307	
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		0,0020	1,8573	1,0330		0,0193	0,5958
w tym:							
7.1. Tereny mieszkaniowe			0,0355				
7.2. Tereny przemysłowe		0,0020					
7.3. Tereny zabudowane inne				0,0242		0,0193	
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane							
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem			1,8218	1,0088			0,5958
w tym:							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne			1,8218	1,0088			
2) tereny zabytkowe							
3) tereny sportowe							0,5958
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							
w tym:							
1) drogi							
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							
8. Nieużytki - razem		4,8073	1,3300	17,6956	0,8550	2,7000	20,6847
w tym:							
1) bagna		4,8073	0,5700	17,6956	0,8300	2,0800	20,4347
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	12	12	12
	Obręb ewidencyjny	2	3	4	5	6	7
1		9	10	11	12	13	14
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji			0,7600		0,0250	0,6200	0,2500
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		7,8975	6,0173	30,0244	8,9121	8,1997	40,3236
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		827,8566	917,8455	1083,6996	356,4784	770,9971	680,7646

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	8	9		1	2	5
1		15	16	17	18	19	20
1. Lasy - razem		576,1066	741,7318	5895,7681	369,0482	24,6137	1353,6487
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		557,1205	695,4995	5661,4771	353,7322	22,0369	1300,7974
1) drzewostany		557,1205	695,4995	5661,4771	353,7322	22,0369	1300,7974
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		1,6190	17,8888	71,7960			17,7987
1) w produkcji ubocznej - razem			0,8810	10,3684			6,8873
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie			0,8810	10,3684			6,8873
2) do odnowienia - razem		1,6190	17,0078	58,0259			5,1902
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby		1,6190	17,0078	58,0259			5,1902
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem				3,4017			5,7212
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji				1,8151			3,8782
- objęte szczególnymi formami ochrony				1,5866			1,8430
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		17,3671	28,3435	162,4950	15,3160	2,5768	35,0526

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	8	9		1	2	5
1		15	16	17	18	19	20
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle				0,6187	0,5653		0,2588
2) urządzenia melioracji wodnych		0,1236	0,0918	1,9414		1,5985	0,3950
3) linie podziału przestrzennego lasu		2,9664	6,0583	42,0776	2,6657	0,3063	11,1281
4) drogi leśne		7,9377	13,2465	85,5657	4,9120	0,6720	19,4995
5) tereny pod liniami energetycznymi		6,3394	8,9469	28,7159	0,8556		3,0010
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna					6,3174		
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne				3,5757			0,7702
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione				6,8547	0,1800		0,8114
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		576,1066	741,7318	5902,6228	369,2282	24,6137	1354,4601
3. Użytki rolne - razem		16,9751	4,4079	51,0860			8,5453
3.1. Grunty orne - razem		15,3600	3,0739	43,8619			4,0909
<i>w tym:</i>							
1) role		15,0800	3,0739	43,5819			4,0909
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych		0,2800		0,2800			
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady		0,1666	0,2900	0,6886			0,5167
3.3. Łąki trwałe		1,3951		2,0651			0,2500
3.4. Pastwiska trwałe				1,9911			3,6877
3.5. Grunty rolne zabudowane		0,0534	1,0440	1,5723			
3.6. Grunty pod stawami rybnymi				0,8770			
3.7. Grunty pod rowami rolnymi				0,0300			
4. Grunty pod wodami - razem		4,4785		14,5747			
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi				0,7200			
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		4,4785		13,8547			
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem		5,8200		8,7300			3,6200

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	8	9		1	2	5
1		15	16	17	18	19	20
6. Tereny różne - razem				0,2307	0,0129		0,5663
<i>w tym:</i>							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)				0,2307	0,0129		0,5663
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem				3,5074	0,0300		4,0825
<i>w tym:</i>							
7.1. Tereny mieszkaniowe				0,0355			0,0123
7.2. Tereny przemysłowe				0,0020			
7.3. Tereny zabudowane inne				0,0435	0,0300		
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane							
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem				3,4264			3,6641
<i>w tym:</i>							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne				2,8306			1,8373
2) tereny zabytkowe							1,6300
3) tereny sportowe				0,5958			0,1968
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							0,4061
<i>w tym:</i>							
1) drogi							0,3811
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							0,0250
8. Nieużytki - razem		0,2500	1,6300	49,9526	0,7400		11,8900
<i>w tym:</i>							
1) bagna		0,2500	1,6300	48,2976	0,7400		11,8900
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	12	12	12	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	8	9		1	2	5
1		15	16	17	18	19	20
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji				1,6550			
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		27,5236	6,0379	134,9361	0,9629		29,5155
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		603,6302	747,7697	6030,7042	370,0111	24,6137	1383,1642

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	22	22	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	6	7	8	9	10	11
1		21	22	23	24	25	26
1. Lasy - razem		426,8010	782,6771	657,5180	792,1852	1133,7245	449,9264
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		415,3996	746,6254	633,8814	771,0700	1091,4311	432,5482
1) drzewostany		415,3996	746,6254	633,8814	771,0700	1091,4311	432,5482
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		3,9106	10,8454	5,1529	5,9401	14,1618	4,5157
1) w produkcji ubocznej - razem		2,2365	1,7701		1,2847	1,3591	2,5100
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie		2,2365	1,7701		1,2847	1,3591	2,5100
2) do odnowienia - razem		1,6741	9,0753	5,1529	4,6554	12,8027	2,0057
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby		1,6741	9,0753	5,1529	4,6554	12,8027	2,0057
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem							
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji							
- objęte szczególnymi formami ochrony							
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		7,4908	25,2063	18,4837	15,1751	28,1316	12,8625

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	22	22	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	6	7	8	9	10	11
1		21	22	23	24	25	26
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle		0,1263		0,3737	0,2839		
2) urządzenia melioracji wodnych		0,0687		0,0074	0,1832	0,1714	
3) linie podziału przestrzennego lasu		3,2397	7,9504	5,1931	3,2955	8,2445	2,5472
4) drogi leśne		3,4446	12,4308	11,2692	10,5524	19,5455	5,1198
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,5544	4,8251	1,6403	0,8601	0,1702	5,1955
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne		0,0571					
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		0,5090		5,9984	0,6900	0,5300	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		427,3100	782,6771	663,5164	792,8752	1134,2545	449,9264
3. Użytki rolne - razem		5,1980	35,1544	35,4092	3,8087	35,2608	
3.1. Grunty orne - razem		4,2366	33,7444	25,1634	3,1098	8,1375	
<i>w tym:</i>							
1) role		4,2366	33,7444	25,1634	3,1098	8,1375	
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe				8,5974		24,8066	
3.4. Pastwiska trwałe		0,9614	1,4100	1,2729	0,6989		
3.5. Grunty rolne zabudowane						0,6867	
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi				0,3755		1,6300	
4. Grunty pod wodami - razem				0,1761			0,1400
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi				0,1761			0,1400
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	22	22	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	6	7	8	9	10	11
1		21	22	23	24	25	26
6. Tereny różne - razem							
<i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem			0,0293	0,2158	2,7006	0,7942	
<i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe 7.2. Tereny przemysłowe 7.3. Tereny zabudowane inne 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem <i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne 2) tereny zabytkowe 3) tereny sportowe 4) ogrody zoologiczne i botaniczne 5) tereny zieleni nieurządzonej 7.6. Użytki kopalne 7.7. Tereny komunikacyjne - razem <i>w tym:</i> 1) drogi 2) tereny kolejowe 3) inne tereny komunikacyjne					0,0242		
					2,6143		
			0,0293	0,2158	0,0621	0,7942	
				0,2158	0,0621		
			0,0293			0,7942	
8. Nieużytki - razem			5,9469	3,7680	1,5100		11,0561
<i>w tym:</i> 1) bagna 2) piaski 3) utwory fizjograficzne			5,9469	3,7680	1,5100		11,0561

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	22	22	22	22	22
	Obręb ewidencyjny	6	7	8	9	10	11
1		21	22	23	24	25	26
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		5,7070	41,1306	45,5675	8,7093	36,5850	11,1961
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		432,5080	823,8077	703,0855	800,8945	1170,3095	461,1225

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny		1	2	3	4	6
1		27	28	29	30	31	32
1. Lasy - razem		5990,1428	514,5188	274,2940	193,8511	1324,3280	382,4271
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		5767,5222	481,0470	258,9058	177,6235	1261,6540	353,2718
1) drzewostany		5767,5222	481,0470	258,9058	177,6235	1254,6640	353,2718
2) plantacje drzew - razem						6,9900	
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne						6,9900	
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		62,3252	13,8014	10,3348	12,4353	24,3973	9,9509
1) w produkcji ubocznej - razem		16,0477	8,8766		8,8748	5,1031	6,4546
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie		16,0477	8,8766		8,8748	5,1031	6,4546
2) do odnowienia - razem		40,5563	4,9248	10,1927	1,0670	19,0223	3,4963
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby		40,5563	4,9248	10,1927	1,0670	19,0223	3,4963
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		5,7212		0,1421	2,4935	0,2719	
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji		3,8782		0,1421	2,4935		
- objęte szczególnymi formami ochrony		1,8430					
- przewidziane do małej retencji						0,2719	
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		160,2954	19,6704	5,0534	3,7923	38,2767	19,2044

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny		1	2	3	4	6
1		27	28	29	30	31	32
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle		1,6080	0,2546				
2) urządzenia melioracji wodnych		2,4242	0,2311	0,0849	0,3595		0,1035
3) linie podziału przestrzennego lasu		44,5705	7,7826	0,9277	1,6098	14,2045	3,4343
4) drogi leśne		87,4458	11,0288	3,5442	1,8230	18,6399	6,0367
5) tereny pod liniami energetycznymi		17,1022	0,3733	0,4966		5,3531	1,8277
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna		6,3174					
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne		0,8273				0,0792	7,8022
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		8,7188	0,9719	1,3600	0,6300		
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		5998,8616	515,4907	275,6540	194,4811	1324,3280	382,4271
3. Użytki rolne - razem		123,3764	1,3435	0,0800	0,7200	2,5518	3,0100
3.1. Grunty orne - razem		78,4826	1,3435		0,7200	1,6518	3,0100
<i>w tym:</i>							
1) role		78,4826	1,3435			1,6518	3,0100
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych					0,7200		
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady		0,5167					
3.3. Łąki trwałe		33,6540					
3.4. Pastwiska trwałe		8,0309					
3.5. Grunty rolne zabudowane		0,6867		0,0800		0,9000	
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		2,0055					
4. Grunty pod wodami - razem		0,3161					
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		0,3161					
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem		3,6200					

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny		1	2	3	4	6
1		27	28	29	30	31	32
6. Tereny różne - razem		0,5792				0,1332	
<i>w tym:</i>							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		0,5792				0,1332	
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		7,8524				6,9297	14,1096
<i>w tym:</i>							
7.1. Tereny mieszkaniowe		0,0123					
7.2. Tereny przemysłowe						1,7938	0,0074
7.3. Tereny zabudowane inne		0,0300					
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		0,0242					
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		3,6641				4,6783	13,3172
<i>w tym:</i>							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		1,8373					13,3172
2) tereny zabytkowe		1,6300					
3) tereny sportowe		0,1968				4,6783	
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne		2,6143					
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		1,5075				0,4576	0,7850
<i>w tym:</i>							
1) drogi		0,6590				0,4576	0,7850
2) tereny kolejowe		0,8235					
3) inne tereny komunikacyjne		0,0250					
8. Nieużytki - razem		34,9110	0,5200	0,3800	0,0200		0,4400
<i>w tym:</i>							
1) bagna		34,9110		0,3800	0,0200		0,3200
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	22	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny		1	2	3	4	6
1		27	28	29	30	31	32
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji			0,5200				0,1200
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		179,3739	2,8354	1,8200	1,3700	9,6147	17,5596
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		6169,5167	517,3542	276,1140	195,2211	1333,9427	399,9867

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	32	32	32	32	32	32
	Obszar ewidencyjny	7	10	11	12	13	
1		33	34	35	36	37	38
1. Lasy - razem		413,7923	1039,6833	164,0052	88,7600	557,2234	4952,8832
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		392,8842	992,3508	156,6689	84,1777	533,9665	4692,5502
1) drzewostany		392,8842	992,3508	156,6689	84,1777	533,9665	4685,5602
2) plantacje drzew - razem							6,9900
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							6,9900
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		0,6912	24,6292	4,1336	3,6071	5,7009	109,6817
1) w produkcji ubocznej - razem		0,6912	6,1556	1,8135	0,9288	0,9350	39,8332
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek		0,1668					0,1668
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie		0,5244	6,1556	1,8135	0,9288	0,9350	39,6664
2) do odnowienia - razem			17,0598		2,6783	4,7659	63,2071
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby			17,0598		2,6783	4,7659	63,2071
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem			1,4138	2,3201			6,6414
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji			1,4138	2,3201			6,3695
- objęte szczególnymi formami ochrony							
- przewidziane do małej retencji							0,2719
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		20,2169	22,7033	3,2027	0,9752	17,5560	150,6513

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	32	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny	7	10	11	12	13	
1		33	34	35	36	37	38
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle		1,4710					1,7256
2) urządzenia melioracji wodnych		0,4596	0,1276	0,1624	0,0548		1,5834
3) linie podziału przestrzennego lasu		0,6097	9,3420	0,4572	0,3730	6,8695	45,6103
4) drogi leśne		4,9042	12,7910	2,4966	0,5474	10,6865	72,4983
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,3747	0,4427	0,0865			8,9546
6) szkółki leśne		12,3553					12,3553
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne		0,0424					7,9238
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione							2,9619
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		413,7923	1039,6833	164,0052	88,7600	557,2234	4955,8451
3. Użytki rolne - razem		4,3848	2,0104			1,0224	15,1229
3.1. Grunty orne - razem		3,9242	1,5106			0,8824	13,0425
<i>w tym:</i>							
1) role		3,9242	1,5106			0,8824	12,3225
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							0,7200
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe			0,2900				0,2900
3.4. Pastwiska trwałe		0,4606	0,1109			0,1400	0,7115
3.5. Grunty rolne zabudowane			0,0989				1,0789
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							
4. Grunty pod wodami - razem			0,9000				0,9000
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi							
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi			0,9000				0,9000
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	32	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny	7	10	11	12	13	
1		33	34	35	36	37	38
6. Tereny różne - razem		0,4400	0,3600				0,9332
w tym:							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		0,4400	0,3600				0,8000
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)							0,1332
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		5,8567					26,8960
w tym:							
7.1. Tereny mieszkaniowe							
7.2. Tereny przemysłowe							1,8012
7.3. Tereny zabudowane inne		0,0562					0,0562
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		0,0067					0,0067
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		5,6283					23,6238
w tym:							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		5,6283					18,9455
2) tereny zabytkowe							
3) tereny sportowe							4,6783
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		0,1655					1,4081
w tym:							
1) drogi		0,1655					1,4081
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							
8. Nieużytki - razem		0,9897	5,5700		0,5700	0,6866	9,1763
w tym:							
1) bagna			5,5700		0,5700		6,8600
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	32	32	32	32	32	32
	Obręb ewidencyjny	7	10	11	12	13	
1		33	34	35	36	37	38
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		0,9897				0,6866	2,3163
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		11,6712	8,8404		0,5700	1,7090	55,9903
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		425,4635	1048,5237	164,0052	89,3300	558,9324	5008,8735

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	42	42	42	54	54	54
	Obręb ewidencyjny	3	10		1	2	3
1		39	40	41	42	43	44
1. Lasy - razem		44,5334	308,5722	353,1056	6,2386		6,2174
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		43,3978	298,1656	341,5634	5,7663		6,2174
1) drzewostany		43,3978	298,1656	341,5634	5,7663		6,2174
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		0,8135	6,5666	7,3801			
1) w produkcji ubocznej - razem			2,1021	2,1021			
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie			2,1021	2,1021			
2) do odnowienia - razem		0,8135	4,4645	5,2780			
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby		0,8135	4,4645	5,2780			
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem							
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji							
- objęte szczególnymi formami ochrony							
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,3221	3,8400	4,1621	0,4723		

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	42	42	42	54	54	54
	Obręb ewidencyjny	3	10		1	2	3
1		39	40	41	42	43	44
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle					0,3576		
2) urządzenia melioracji wodnych			0,1031	0,1031			
3) linie podziału przestrzennego lasu			0,3629	0,3629			
4) drogi leśne		0,1253	2,6748	2,8001			
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,1968	0,6992	0,8960	0,1147		
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne							
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		0,9063	0,3000	1,2063	0,1576		
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		45,4397	308,8722	354,3119	6,3962		6,2174
3. Użytki rolne - razem		3,6048	3,1316	6,7364		0,1453	
3.1. Grunty orne - razem		3,0914	2,8075	5,8989		0,1453	
<i>w tym:</i>							
1) role		3,0914	2,8075	5,8989		0,1453	
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady		0,5134		0,5134			
3.3. Łąki trwałe							
3.4. Pastwiska trwałe							
3.5. Grunty rolne zabudowane			0,3241	0,3241			
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							
4. Grunty pod wodami - razem							
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi							
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	42	42	42	54	54	54
	Obręb ewidencyjny	3	10		1	2	3
1		39	40	41	42	43	44
6. Tereny różne - razem		0,0715	0,2320	0,3035			
w tym:							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		0,0715	0,2320	0,3035			
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		0,0211		0,0211	0,0044	2,3158	
w tym:							
7.1. Tereny mieszkaniowe							
7.2. Tereny przemysłowe							
7.3. Tereny zabudowane inne		0,0211		0,0211	0,0044	2,3158	
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane							
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem							
w tym:							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne							
2) tereny zabytkowe							
3) tereny sportowe							
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							
w tym:							
1) drogi							
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							
8. Nieużytki - razem							
w tym:							
1) bagna							
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	42	42	42	54	54	54
	Obręb ewidencyjny	3	10		1	2	3
1		39	40	41	42	43	44
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		4,6037	3,6636	8,2673	0,1620	2,4611	
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		49,1371	312,2358	361,3729	6,4006	2,4611	6,2174

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	54	54	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	4		1	2	3	4
1		45	46	47	48	49	50
1. Lasy - razem		5,9958	18,4518	526,2469	183,5898	785,8861	41,6510
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		5,7515	17,7352	499,1892	175,6317	760,4554	40,4346
1) drzewostany		5,7515	17,7352	499,1892	175,6317	760,4554	40,4346
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem				12,3096	5,2010	10,6216	0,8487
1) w produkcji ubocznej - razem				0,2997	1,8008	3,8343	
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie				0,2997	1,8008	3,8343	
2) do odnowienia - razem				2,1719	3,4002	5,5713	0,8487
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby				2,1719	3,4002	5,5713	0,8487
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem				9,8380		1,2160	
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji						1,2160	
- objęte szczególnymi formami ochrony				9,8380			
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,2443	0,7166	14,7481	2,7571	14,8091	0,3677

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	54	54	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	4		1	2	3	4
1		45	46	47	48	49	50
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle			0,3576				
2) urządzenia melioracji wodnych				0,4317		1,0718	
3) linie podziału przestrzennego lasu				2,8632		5,7180	
4) drogi leśne				7,9336	2,6388	7,9147	0,1347
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,1407	0,2554	0,6400	0,1183	0,1046	0,2330
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne		0,1036	0,1036	2,8796			
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		0,4553	0,6129	0,3800			0,7600
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		6,4511	19,0647	526,6269	183,5898	785,8861	42,4110
3. Użytki rolne - razem			0,1453	2,9400			
3.1. Grunty orne - razem			0,1453				
<i>w tym:</i>							
1) role			0,1453				
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe				2,8800			
3.4. Pastwiska trwałe							
3.5. Grunty rolne zabudowane							
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi				0,0600			
4. Grunty pod wodami - razem		0,0016	0,0016				
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		0,0016	0,0016				
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	54	54	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	4		1	2	3	4
1		45	46	47	48	49	50
6. Tereny różne - razem							0,1088
w tym:							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)							0,1088
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem			2,3202	1,6000	1,1752	0,0700	
w tym:							
7.1. Tereny mieszkaniowe							
7.2. Tereny przemysłowe					1,1752		
7.3. Tereny zabudowane inne			2,3202				
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane						0,0700	
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem				1,6000			
w tym:							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne							
2) tereny zabytkowe				1,6000			
3) tereny sportowe							
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem							
w tym:							
1) drogi							
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							
8. Nieużytki - razem		0,0823	0,0823	0,3600		2,0013	2,2900
w tym:							
1) bagna		0,0823	0,0823	0,3600		2,0013	
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	54	54	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	4		1	2	3	4
1		45	46	47	48	49	50
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							2,2900
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		0,5392	3,1623	5,2800	1,1752	2,0713	3,1588
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		6,5350	21,6141	531,5269	184,7650	787,9574	44,8098

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	5	7	11	12	13	15
1		51	52	53	54	55	56
1. Lasy - razem		58,4346	1058,2337	84,9533	10,0280	254,4166	181,1629
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		58,2089	1026,3674	82,8071	8,2948	245,3973	173,5303
1) drzewostany		58,2089	1026,3674	82,8071	8,2948	245,3973	173,5303
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem			9,0990	1,6319	1,6500	5,2144	3,0455
1) w produkcji ubocznej - razem			2,1551				
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie			2,1551				
2) do odnowienia - razem			6,9439		1,6500		3,0455
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby			6,9439		1,6500		3,0455
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem				1,6319		5,2144	
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji				1,6319		1,0818	
- objęte szczególnymi formami ochrony						4,1326	
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		0,2257	22,7673	0,5143	0,0832	3,8049	4,5871

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	5	7	11	12	13	15
1		51	52	53	54	55	56
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle			0,2000				
2) urządzenia melioracji wodnych			1,3258			0,8982	
3) linie podziału przestrzennego lasu		0,0680	7,1486	0,0919		0,1955	0,9147
4) drogi leśne		0,0618	13,5890	0,2859	0,0832	1,6536	3,3721
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,0959	0,5039	0,1365		0,7031	0,3003
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne						0,3545	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione			1,1574	0,8416		3,2502	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		58,4346	1059,3911	85,7949	10,0280	257,6668	181,1629
3. Użytki rolne - razem			7,9174				
3.1. Grunty orne - razem			7,9174				
<i>w tym:</i>							
1) role			7,9174				
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe							
3.4. Pastwiska trwałe							
3.5. Grunty rolne zabudowane							
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi							
4. Grunty pod wodami - razem							
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi							
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	5	7	11	12	13	15
1		51	52	53	54	55	56
6. Tereny różne - razem							
<i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem						7,1193	
<i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe 7.2. Tereny przemysłowe 7.3. Tereny zabudowane inne 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem						7,0472	
<i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne 2) tereny zabytkowe 3) tereny sportowe 4) ogrody zoologiczne i botaniczne 5) tereny zieleni nieurządzonej 7.6. Użytki kopalne 7.7. Tereny komunikacyjne - razem						7,0472	
<i>w tym:</i> 1) drogi 2) tereny kolejowe 3) inne tereny komunikacyjne						0,0721	
8. Nieużytki - razem			1,3900			9,8257	0,2500
<i>w tym:</i> 1) bagna 2) piaski 3) utwory fizjograficzne			1,3900			9,8257	0,2500

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	5	7	11	12	13	15
1		51	52	53	54	55	56
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji							
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów			10,4648	0,8416		20,1952	0,2500
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		58,4346	1068,6985	85,7949	10,0280	274,6118	181,4129

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	16	17	18	19	20	
1		57	58	59	60	61	62
1. Lasy - razem		5,5791	86,0570	238,1607	292,4560	362,9084	4169,7641
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		5,5791	84,0807	228,1455	288,6442	353,2749	4030,0411
1) drzewostany		5,5791	84,0807	228,1455	288,6442	353,2749	4030,0411
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybko rosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem			0,9166	5,0513	0,5473	3,0163	59,1532
1) w produkcji ubocznej - razem			0,9166		0,5473	1,9649	11,5187
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie			0,9166		0,5473	1,9649	11,5187
2) do odnowienia - razem				5,0513			28,6828
<i>w tym:</i>							
- halizny							
- zręby				5,0513			28,6828
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem						1,0514	18,9517
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji						1,0514	4,9811
- objęte szczególnymi formami ochrony							13,9706
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem			1,0597	4,9639	3,2645	6,6172	80,5698

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	16	17	18	19	20	
1		57	58	59	60	61	62
<i>w tym:</i>							
1) budynki i budowle							0,2000
2) urządzenia melioracji wodnych					0,3032		4,0307
3) linie podziału przestrzennego lasu			0,1690	1,9579	0,5364	1,5439	21,2071
4) drogi leśne			0,7451	2,5920	2,1390	3,8832	47,0267
5) tereny pod liniami energetycznymi			0,1456	0,4140	0,2859	1,1901	4,8712
6) szkółki leśne							
7) miejsca składowania drewna							
8) parkingi leśne							
9) urządzenia turystyczne							3,2341
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione				0,7100	1,1150	0,4600	8,6742
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		5,5791	86,0570	238,8707	293,5710	363,3684	4178,4383
3. Użytki rolne - razem			0,4629		2,4100	9,7996	23,5299
3.1. Grunty orne - razem			0,1629		2,4100	8,0196	18,5099
<i>w tym:</i>							
1) role			0,1629		2,4100	8,0196	18,5099
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych							
3) ugory, odłogi							
3.2. Sady							
3.3. Łąki trwałe			0,3000			1,6700	4,8500
3.4. Pastwiska trwałe							
3.5. Grunty rolne zabudowane							
3.6. Grunty pod stawami rybnymi							
3.7. Grunty pod rowami rolnymi						0,1100	0,1700
4. Grunty pod wodami - razem					0,0533	0,1020	0,1553
<i>w tym:</i>							
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi					0,0533	0,1020	0,1553
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi							
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi							
5. Użytki ekologiczne - razem							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	16	17	18	19	20	
1		57	58	59	60	61	62
6. Tereny różne - razem							0,1088
w tym:							
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekułt.							
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego							
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)							0,1088
4) różne inne							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		0,0549				0,2000	10,2194
w tym:							
7.1. Tereny mieszkaniowe		0,0549					0,0549
7.2. Tereny przemysłowe							1,1752
7.3. Tereny zabudowane inne							
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane							0,0700
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem							8,6472
w tym:							
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne							7,0472
2) tereny zabytkowe							1,6000
3) tereny sportowe							
4) ogrody zoologiczne i botaniczne							
5) tereny zieleni nieurządzonej							
7.6. Użytki kopalne							
7.7. Tereny komunikacyjne - razem						0,2000	0,2721
w tym:							
1) drogi						0,2000	0,2721
2) tereny kolejowe							
3) inne tereny komunikacyjne							
8. Nieużytki - razem			0,2300	0,4524		0,2900	17,0894
w tym:							
1) bagna			0,2300			0,2900	14,3470
2) piaski							
3) utwory fizjograficzne							

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	8	8	8	8
	Powiat	8	8	8	8	8	8
	Gmina	55	55	55	55	55	55
	Obręb ewidencyjny	16	17	18	19	20	55
1		57	58	59	60	61	62
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji				0,4524			2,7424
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		0,0549	0,6929	1,1624	3,5783	10,8516	59,7770
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia							
OGÓŁEM (1-8)		5,6340	86,7499	239,3231	296,0343	373,7600	4229,5411

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych,
kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem
administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	Ogółem
	Powiat	8		
	Gmina			
	Obręb ewidencyjny			
1		63	64	65
1. Lasy - razem		21380,1156	23531,6443	23531,6443
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		20510,8892	22583,3537	22583,3537
1) drzewostany		20503,8992	22576,3637	22576,3637
2) plantacje drzew - razem		6,9900	6,9900	6,9900
<i>w tym:</i>				
- plantacje nasienne		6,9900	6,9900	6,9900
- plantacje drzew szybko rosnących				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		310,3362	334,6740	334,6740
1) w produkcji ubocznej - razem		79,8701	83,5058	83,5058
<i>w tym:</i>				
- plantacje choinek		0,1668	0,1668	0,1668
- plantacje krzewów				
- poletka łowieckie		79,7033	83,3390	83,3390
2) do odnowienia - razem		195,7501	215,8111	215,8111
<i>w tym:</i>				
- halizny			1,8600	1,8600
- zręby		195,7501	213,9511	213,9511
- płazowiny				
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		34,7160	35,3571	35,3571
<i>w tym:</i>				
- przewidziane do naturalnej sukcesji		17,0439	17,0439	17,0439
- objęte szczególnymi formami ochrony		17,4002	17,4002	17,4002
- przewidziane do małej retencji		0,2719	0,9130	0,9130
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji				
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		558,8902	613,6166	613,6166

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	Ogółem
	Powiat	8		
	Gmina			
	Obręb ewidencyjny			
1		63	64	65
<i>w tym:</i>				
1) budynki i budowle		4,5099	5,0022	5,0022
2) urządzenia melioracji wodnych		10,0828	10,4382	10,4382
3) linie podziału przestrzennego lasu		153,8284	164,9998	164,9998
4) drogi leśne		295,3366	336,5985	336,5985
5) tereny pod liniami energetycznymi		60,7953	61,7597	61,7597
6) szkółki leśne		12,3553	12,3553	12,3553
7) miejsca składowania drewna		6,3174	6,3174	6,3174
8) parkingi leśne				
9) urządzenia turystyczne		15,6645	16,1455	16,1455
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		29,0288	29,0288	29,0288
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		21409,1444	23560,6731	23560,6731
3. Użytki rolne - razem		219,9969	231,8125	231,8125
3.1. Grunty orne - razem		159,9411	162,2038	162,2038
<i>w tym:</i>				
1) role		158,9411	161,2038	161,2038
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym		1,0000	1,0000	1,0000
3) ugory, odłogi				
3.2. Sady		1,7187	1,7187	1,7187
3.3. Łąki trwałe		40,8591	40,8591	40,8591
3.4. Pastwiska trwałe		10,7335	20,2864	20,2864
3.5. Grunty rolne zabudowane		3,6620	3,6620	3,6620
3.6. Grunty pod stawami rybnymi		0,8770	0,8770	0,8770
3.7. Grunty pod rowami rolnymi		2,2055	2,2055	2,2055
4. Grunty pod wodami - razem		15,9477	15,9477	15,9477
<i>w tym:</i>				
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		1,1930	1,1930	1,1930
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		14,7547	14,7547	14,7547
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi				
5. Użytki ekologiczne - razem		12,3500	13,0900	13,0900

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	Ogółem
	Powiat	8		
	Gmina			
	Obręb ewidencyjny			
1		63	64	65
6. Tereny różne - razem		2,1554	2,1554	2,1554
<i>w tym:</i>				
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.				
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego		0,8000	0,8000	0,8000
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)		1,3554	1,3554	1,3554
4) różne inne				
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		50,8165	51,0137	51,0137
<i>w tym:</i>				
7.1. Tereny mieszkaniowe		0,1027	0,1027	0,1027
7.2. Tereny przemysłowe		2,9784	2,9784	2,9784
7.3. Tereny zabudowane inne		2,4710	2,4710	2,4710
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane		0,1009	0,1009	0,1009
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem		39,3615	39,3615	39,3615
<i>w tym:</i>				
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		30,6606	30,6606	30,6606
2) tereny zabytkowe		3,2300	3,2300	3,2300
3) tereny sportowe		5,4709	5,4709	5,4709
4) ogrody zoologiczne i botaniczne				
5) tereny zieleni nieurządzonej				
7.6. Użytki kopalne		2,6143	2,6143	2,6143
7.7. Tereny komunikacyjne - razem		3,1877	3,3849	3,3849
<i>w tym:</i>				
1) drogi		2,3392	2,3392	2,3392
2) tereny kolejowe		0,8235	1,0207	1,0207
3) inne tereny komunikacyjne		0,0250	0,0250	0,0250
8. Nieużytki - razem		111,2116	121,3628	121,3628
<i>w tym:</i>				
1) bagna		104,4979	114,6491	114,6491
2) piaski				
3) utwory fizjograficzne				

Rodzaj użytku	Województwo	8	8	Ogółem
	Powiat	8		
	Gmina			
	Obręb ewidencyjny			
1		63	64	65
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji		6,7137	6,7137	6,7137
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		441,5069	464,4109	464,4109
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia				
OGÓŁEM (1-8)		21821,6225	23996,0552	23996,0552

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez wspć

leśna:	235316443,00
nieleśna:	4644109,00
Ogółem:	<u>23996,06</u>

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:	
nieleśna:	14271,00
Ogółem:	<u>1,43</u>

08-07-045-0052 WIELOWIEŚ
08-07-045 Sulęcín Obszar wiejski
08-07-055-0065 Koryta
08-07-055 Torzym Obszar wiejski
08-07 Sulęciński
08-08-012-0001 BORYSZYN
08-08-012-0002 BUCZE
08-08-012-0003 LUBRZA
08-08-012-0004 MOSTKI
08-08-012-0005 NOWA WIOSKA
08-08-012-0006 PRZEŁAZY
08-08-012-0007 STAROPOLE
08-08-012-0008 ZAGAJE
08-08-012-0009 ZAGÓRZE
08-08-012 Lubrza
08-08-022-0001 GRONÓW
08-08-022-0002 JEMIOŁÓW
08-08-022-0005 ŁAGÓW
08-08-022-0006 ŁAGÓWEK
08-08-022-0007 NIEDŹWIEDŹ
08-08-022-0008 POŹRZADŁO
08-08-022-0009 SIENIAWA
08-08-022-0010 TOPORÓW
08-08-022-0011 ŹELECHÓW
08-08-022 Łagów
08-08-032-0001 BŁONIE
08-08-032-0002 DARNAWA
08-08-032-0003 ŁĄKIE
08-08-032-0004 MIĘDZYLESIE
08-08-032-0006 NIESULICE
08-08-032-0007 OŁOBOK
08-08-032-0010 ROKITNICA
08-08-032-0011 RADOSZYN
08-08-032-0012 SKĄPE
08-08-032-0013 WĘGRZYNICE
08-08-032 Skąpe
08-08-042-0003 WILENKO
08-08-042-0010 MYSZĘCIN
08-08-042 Szczaniec
08-08-054-0001 ŚWIEBODZIN MIASTO
08-08-054-0002 ŚWIEBODZIN MIASTO
08-08-054-0003 ŚWIEBODZIN MIASTO
08-08-054-0004 ŚWIEBODZIN MIASTO
08-08-054 Świebodzin Miasto
08-08-055-0001 BORÓW
08-08-055-0002 CHOCIULE
08-08-055-0003 GLIŃSK
08-08-055-0004 GOŚCIKOWO
08-08-055-0005 GRODZISZCZE
08-08-055-0007 JORDANOWO
08-08-055-0011 LUBOGÓRA

08-08-055-0012 ŁUGÓW
08-08-055-0013 NOWY DWOREK
08-08-055-0015 ROSIN
08-08-055-0016 ROZŁOGI
08-08-055-0017 RUDGIERZOWICE
08-08-055-0018 RUSINÓW
08-08-055-0019 RZECZYCA
08-08-055-0020 WILKOWO
08-08-055 Świebodzin Obszar wiejski
08-08 Świebodziński
08 Lubuskie

Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji

Tabela nr II

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.C	SO.WE	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	KL	JW
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
BŚW	IA	223,66											
	I	1476,37											
	II	1259,15											
	III	340,81								0,59			
	IV	2,6											
Razem	ha	3302,59								0,59			
	%	99,68								0,02			
BMŚW	IA	4734,06											
	I	4289,97	0,67		16,2	31,03	2,5	1,42			1,84		
	II	994,56			2,08	6,06		18,88	11,89	24,07	0,47		
	III	58,3				1,22		20,32	6,81	19,79			
	IV							6,88		0,51			
Razem	ha	10076,89	0,67		18,28	38,31	2,5	47,5	18,7	44,37	2,31		
	%	97,03	0,01		0,18	0,37	0,02	0,46	0,18	0,43	0,02		
BMB	IA												
	I												
	II	1											
	III												
	IV												
Razem	ha	1											
	%	100											
LMŚW	IA	2495,13											
	I	1393,67			33,01	17,82	9,61	108,83	4,83	17,92	3,89	0,55	1,87
	II	463,06			9,02	11,97	0,7	167,4	80,07	196,31	3,16		
	III	10,07						45,83	18,54	111,17	0,91		
	IV									0,32			
Razem	ha	4361,93			42,03	29,79	10,31	322,06	103,44	325,72	7,96	0,55	1,87
	%	79,36			0,76	0,54	0,19	5,86	1,88	5,92	0,14	0,01	0,03
LMW	IA	34,53											
	I	9,66				3,91			0,82				
	II	0,34							13,4				

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.C	SO.WE	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	KL	JW
	Powierzchnia w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	III								0,89				
	IV												
Razem	ha	44,53				3,91			15,11				
	%	41,04				3,6			13,93				
LMB	IA												
	I												
	II					3,85							
	III												
	IV												
Razem	ha					3,85							
	%					25,31							
LŚW	IA	706,32											
	I	345,22			54,22	52,85	10,79	370,48	33,45	76,2	4,67		2,01
	II	88,99			0,65	19,58		232,53	49,62	102,7	4,39		
	III	2,08					2,95	56,78	5,82	19,92			
	IV							1,96	1,8				
Razem	ha	1142,61			54,87	72,43	13,74	661,75	90,69	198,82	9,06		2,01
	%	45,94			2,21	2,91	0,55	26,61	3,65	7,99	0,36		0,08
LW	IA	12,29											
	I	10,72			0,73	4,75	21,33	3,77	7,52	0,88			
	II	3,28					7,36	2,5	25,86	0,89			
	III	0,87							9,47	0,32			
	IV												
Razem	ha	27,16			0,73	4,75	28,69	6,27	42,85	2,09			
	%	7			0,19	1,22	7,39	1,61	11,04	0,54			
OL	IA												
	I												
	II												
	III												
	IV												
Razem	ha												
	%												
OLJ	IA												
	I					4,58							
	II												
	III												

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.C	SO.WE	MD	ŚW	DG	BK	DB.S	DB.B	DB.C	KL	JW
	Powierzchnia w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	IV												
Razem	ha					4,58							
	%					1,42							
Łącznie	IA	8205,99											
	I	7525,61	0,67	0,73	108,18	131,52	22,9	484,5	46,62	95	10,4	0,55	3,88
	II	2810,38			11,75	48,82	0,7	421,31	180,84	323,97	8,02		
	III	412,13				1,22	2,95	122,93	41,53	151,79	0,91		
	IV	2,6						8,84	1,8	0,83			
Ogółem	ha	18956,71	0,67	0,73	119,93	181,56	26,55	1037,58	270,79	571,59	19,33	0,55	3,88
	%	83,95	0	0	0,53	0,8	0,12	4,59	1,2	2,53	0,09	0	0,02

Tabela nr II

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	JS	GB	BRZ	OL	AK	TP	OS	WB	LP	Razem	
												%
1	2	15	16	17	18	19	20	21	22	23	21	22
BŚW	IA										223,66	6,75
	I			0,48							1476,85	44,57
	II			2,01		1,12					1262,28	38,1
	III			6,47							347,87	10,5
	IV										2,6	0,08
Razem	ha			8,96		1,12					3313,26	100
	%			0,27		0,03					100	100
BMŚW	IA										4734,06	45,58
	I			50,16		13,45					4407,24	42,44
	II			38,16	1,18	16,46		0,45			1114,26	10,73
	III			10,61		4,85					121,9	1,17
	IV					0,66					8,05	0,08
Razem	ha			98,93	1,18	35,42		0,45			10385,51	100
	%			0,95	0,01	0,34		0			100	100
BMB	IA											
	I											
	II										1	100
	III											
	IV											
Razem	ha										1	100
	%										100	100
LMŚW	IA										2495,13	45,38
	I			105	3,6	26,77		1	0,61		1728,98	31,45
	II			113,96	2,64	21,6		0,06			1069,95	19,46
	III			11,8		5,01					203,33	3,7
	IV										0,32	0,01
Razem	ha			230,76	6,24	53,38		1,06	0,61		5497,71	100
	%			4,2	0,11	0,97		0,02	0,01		100	100
LMW	IA										34,53	31,83
	I			13,92	6,31			0,68			35,3	32,54
	II			0,79	19,97						34,5	31,8

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	JS	GB	BRZ	OL	AK	TP	OS	WB	LP	Razem	
												%
1	2	15	16	17	18	19	20	21	22	23	21	22
	III				3,27						4,16	3,83
	IV											
Razem	ha			14,71	29,55			0,68			108,49	100
	%			13,56	27,24			0,63			100	100
LMB	IA											
	I			1,07							1,07	7,03
	II			2,25	6,44						12,54	82,45
	III			1,6							1,6	10,52
	IV											
Razem	ha			4,92	6,44						15,21	100
	%			32,35	42,34						100	100
LŚW	IA										706,32	28,4
	I	0,78		147,05	1,04	14,19		3,76			1116,71	44,9
	II			50,64	8	3,92			1,12		562,14	22,6
	III		3,21	0,62	0,68	4,29					96,35	3,87
	IV				1,93						5,69	0,23
Razem	ha	0,78	3,21	198,31	11,65	22,4		3,76		1,12	2487,21	100
	%	0,03	0,13	7,97	0,47	0,9		0,15		0,05	100	100
LW	IA										12,29	3,17
	I	15,16		39,04	62,78	1,22	3,33				171,23	44,1
	II			17,12	113,56	0,7					171,27	44,11
	III				22,82						33,48	8,62
	IV											
Razem	ha	15,16		56,16	199,16	1,92	3,33				388,27	100
	%	3,9		14,46	51,3	0,49	0,86				100	100
OL	IA											
	I				11,6		1,28				12,88	20,27
	II			5,33	39,32						44,65	70,27
	III				6,01						6,01	9,46
	IV											
Razem	ha			5,33	56,93		1,28				63,54	100
	%			8,39	89,6		2,01				100	100
OLJ	IA											
	I			12,19	84,53						101,3	31,36
	II	1,13		18,78	181,41						201,32	62,32
	III			1,3	19,11						20,41	6,32

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	JS	GB	BRZ	OL	AK	TP	OS	WB	LP	Razem	
												%
1	2	15	16	17	18	19	20	21	22	23	21	22
	IV											
Razem	ha	1,13		32,27	285,05						323,03	100
	%	0,35		9,99	88,24						100	100
Łącznie	IA										8205,99	36,34
	I	15,94		368,91	169,86	55,63	4,61	5,44	0,61		9051,56	40,08
	II	1,13		249,04	372,52	43,8		0,51		1,12	4473,91	19,81
	III			3,21	32,4	51,89	14,15				835,11	3,7
	IV				1,93	0,66					16,66	0,07
Ogółem	ha	17,07	3,21	650,35	596,2	114,24	4,61	5,95	0,61	1,12	22583,23	100
	%	0,08	0,01	2,88	2,64	0,51	0,02	0,03	0	0	100	100

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących

Tabela nr III

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Prześc. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Rezerwy																									
SO										2,81	5,10	2,29		6,34			3,83	9,83	9,16				39,36	39,36	20,85
										1300	2225	965		2795			1685	4720	3655				17345	17345	16,71
MD										1,48			2,13										3,61	3,61	1,91
										520			1525										2045	2045	1,97
ŚW														0,96	0,42								1,38	1,38	0,73
														580	255								835	835	0,80
BK										2,43						2,01	1,60	21,48	105,05				132,57	132,57	70,25
					180					255						930	800	14825	61415				78405	78405	75,56
DB.S																		1,84					1,84	1,84	0,97
																		730					730	730	0,70
DB.B																	3,78	2,94					6,72	6,72	3,56
																	1565	1450					3015	3015	2,91
DB.C																	3,04						3,04	3,04	1,61
																	1350						1350	1350	1,30
OL														0,22									0,22	0,22	0,12
														50									50	50	0,05
Razem										6,72	5,10	2,29	2,13	7,52	2,43	12,25	36,09	114,21				188,74	188,74	100,00	
					180					2075	2225	965	1525	3425	1185	5400	21725	65070				103775	103775	100,00	
Lasy ochronne																									
SO		26,07	0,99			118,10	76,54	131,81	85,42	272,82	601,95	364,72	241,07	223,42	110,73	162,80	143,76	16,89	339,86	76,27		2966,16	2993,22	65,93	
		188			3115		1220	18770	23595	99095	252345	151185	105520	100860	49655	70490	61320	6795	109355	26935		1080255	1080443	67,63	
MD								17,34	4,80	5,47	7,31	6,30	5,98									47,20	47,20	1,04	
					30			2860	1605	2275	3470	2615	3310									16165	16165	1,01	
ŚW						0,42	3,63	2,01	19,63	11,92	7,01	5,22	9,14	1,08	0,95				3,96			64,97	64,97	1,43	
					183			565	515	7800	5285	3700	2605	4930	515	510			1970			28578	28578	1,79	
DG										1,55						2,95			1,97			6,47	6,47	0,14	
										1125						1035			645			2805	2805	0,18	
BK		1,91	3,39	1,13		7,05	8,70	19,86	45,85	14,68	22,31	35,71	13,16	34,69	60,94	94,90	22,46	22,29	88,55	31,36		522,51	528,94	11,65	
		6		8	1906	30	135	1430	5605	3060	7125	11435	5275	19470	30170	46465	10025	10145	24260	9605		186141	186155	11,65	
DB			14,98	3,64																			18,62	0,41	
			171	70																			241	0,02	
DB.S						7,60	12,87	4,10	3,06	2,05	6,68	1,45		3,21	3,97	26,20	6,30	7,67	6,52	1,23		92,91	92,91	2,05	
					442		60	465	575	305	1840	575		1360	1535	11710	2615	2940	1855	250		26527	26527	1,66	
DB.B						7,77	10,77		7,42	11,67	3,81	6,21	11,31	37,77	103,34	6,98	1,96	6,74				215,75	215,75	4,75	
					241		20	495		1850	3925	1485	2565	4250	18360	47255	2155	1025	1455			85081	85081	5,33	

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
powierzchnia w ha / miąższość w m3																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
DB.C										1,89	2,39			1,59	1,35							7,22	7,22	0,16	
										540	775			890	680							2885	2885	0,18	
JS			1,01	9,73									1,37	11,44		1,13						13,94	24,68	0,54	
			2	112	15								555	3455		260						4285	4399	0,28	
GB											2,04				1,17							3,21	3,21	0,07	
											550				435							985	985	0,06	
BRZ						0,41	1,43	3,63	18,59	23,06	23,53	19,74	11,82	8,12	3,65	9,64			28,73	3,06		155,41	155,41	3,42	
					107		75	430	4010	5995	7060	5980	3895	2090	940	2595			5460	760		39397	39397	2,47	
OL				7,68			21,79	53,75	30,42	37,57	29,35	20,75	64,14	29,70	33,24	21,24			2,83			344,78	352,46	7,76	
				270	257		725	10030	9450	11910	11560	8835	26990	11515	15530	9170			320			116292	116562	7,30	
AK									0,83		6,48		1,19	0,62	0,61	3,71			9,57	2,53		25,54	25,54	0,56	
									135		2020		280	95	165	1310			1330	460		5795	5795	0,36	
TP											0,71	2,62										3,33	3,33	0,07	
											145	765										910	910	0,06	
LP																	1,12					1,12	1,12	0,02	
																360						360	360	0,02	
Razem		27,98	20,37	22,18		133,16	129,52	244,89	190,98	384,59	727,89	462,11	350,16	333,24	254,51	427,98	179,50	48,81	488,73	114,45		4470,52	4541,05	100,00	
		194	173	460	6296	30	2235	35045	45490	132830	297225	186575	150995	148915	117985	191160	76115	20905	146650	38010		1596461	1597288	100,00	
Lasy gospod.																									
SO		177,70	28,47	3,18		974,20	734,38	963,00	862,16	1533,52	3609,04	2292,95	1198,93	1730,22	668,78	363,69	46,78	0,86	793,39	179,29		15951,19	16160,54	88,87	
		2684	92	11	23053	405	13510	149225	216195	547240	1473180	908945	486935	732755	274285	141990	18320	370	239750	59240		5285398	5288185	92,00	
SO.C								0,67														0,67	0,67	0,00	
								25														25	25	0,00	
SO.WE															0,73							0,73	0,73	0,00	
															290							290	290	0,01	
MD						0,51	4,04	31,48	11,93	8,56				2,09			0,38		5,96	4,17		69,12	69,12	0,38	
					20		120	4105	2675	3160				960			120		2010	1385		14555	14555	0,25	
ŚW							2,25	30,87	9,41	22,66	8,05	3,29	14,59	10,65	1,86	3,94			6,04	1,60		115,21	115,21	0,63	
					127		55	2425	2060	8505	3350	1585	7400	4805	1110	1975			2330	605		36332	36332	0,63	
DG								1,30		3,29			4,87	3,60	2,95				4,07			20,08	20,08	0,11	
					210			155		960			2355	1910	2065				1785			9440	9440	0,16	
BK		2,64	10,53	0,24		28,85	102,77	123,20	3,37	8,58	5,60	4,85	9,63	12,55	9,73	41,60	7,09		18,42	6,26		382,50	395,91	2,18	
		41	40	6	1920	345	1805	5865	355	1530	1525	2245	3285	5290	3715	15145	2970		3335	1700		51030	51117	0,89	
DB		7,52	20,84	5,21																				33,57	0,18
		156	116	120																			392	0,01	
DB.S						11,97	53,67	26,72	11,91		2,92	7,46	13,26	7,44	6,09	23,87	9,12			1,61		176,04	176,04	0,97	
					755		1130	1340	1510		755	2160	3840	2025	2245	10000	4660			160		30580	30580	0,53	
DB.B						20,25	80,54	4,47	9,38	0,93	10,52	18,99	12,52	26,89	18,26	109,25	16,90	2,53	17,69			349,12	349,12	1,92	
					1226		280	230	1665	155	3210	5810	3585	8895	6100	47025	8135	1320	3935			91571	91571	1,59	
DB.C							0,55	3,76				1,83			1,40		1,53					9,07	9,07	0,05	
							15	465				895			425		660					2460	2460	0,04	

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
KL											0,55											0,55	0,55	0,00	
											65											65	65	0,00	
JW							0,95				2,93											3,88	3,88	0,02	
											805											805	805	0,01	
JS			3,27	0,99						0,73						1,62	0,78					3,13	7,39	0,04	
			5							165						730	250					1145	1150	0,02	
BRZ						4,14	12,46	23,79	31,28	43,22	54,80	98,98	33,91	6,40	12,61				167,02	6,33		494,94	494,94	2,72	
					430		510	3070	6160	10510	16030	26190	9240	1755	4015				37020	1375		116305	116305	2,02	
OL			3,54			0,58	14,87	27,55	33,02	23,48	36,62	29,29	36,88	19,00	6,52	13,62			9,77			251,20	254,74	1,40	
					1013		1010	5835	8910	8195	12335	11315	15075	6640	2665	5660			3305			81958	81958	1,43	
AK							0,34	2,44	19,20	13,76	8,10	13,75	12,30	2,31	0,15	1,71			12,87	1,77		88,70	88,70	0,49	
								465	3870	3630	2670	3845	3835	325	25	490			2175	395		21725	21725	0,38	
TP													1,28									1,28	1,28	0,01	
													525									525	525	0,01	
OS							0,26		0,68	4,23	0,72	0,06										5,95	5,95	0,03	
					30		15		170	830	225	20										1290	1290	0,02	
WB								0,61														0,61	0,61	0,00	
								65														65	65	0,00	
Razem		187,86	63,11	13,16		1040,50	1007,75	1239,19	993,07	1665,16	3738,75	2469,62	1338,17	1822,55	729,30	559,99	80,27	3,39	1035,23	201,03		17923,97	18188,10	100,00	
		2881	253	137	28784	750	18475	173245	243735	585520	1514240	962115	536075	765785	297245	223195	34205	1690	295645	64860		5745564	5748835	100,00	
Łącznie																									
SO		203,77	29,46	3,18		1092,30	810,92	1094,81	947,58	1809,15	4216,09	2659,96	1440,00	1959,98	779,51	530,32	200,37	26,91	1133,25	255,56		18956,71	19193,12	83,77	
		2872	92	11	26168	405	14730	167995	239790	647635	1727750	1061095	592455	836410	323940	214165	84360	10820	349105	86175		6382998	6385973	85,73	
SO.C							0,67															0,67	0,67	0,00	
							25															25	25	0	
SO.WE															0,73							0,73	0,73	0,00	
															290							290	290	0	
MD						0,51	4,04	48,82	16,73	15,51	7,31	6,30	8,11	2,09			0,38		5,96	4,17		119,93	119,93	0,52	
					50		120	6965	4280	5955	3470	2615	4835	960			120		2010	1385		32765	32765	0,44	
ŚW						2,67	34,50	11,42	42,29	19,97	10,30	19,81	20,75	3,36	4,89			10,00	1,60			181,56	181,56	0,79	
					310		55	2990	2575	16305	8635	5285	10005	10315	1880	2485		4300	605			65745	65745	0,88	
DG							1,30		3,29	1,55		4,87	3,60	2,95	2,95			6,04				26,55	26,55	0,12	
					210		155		960	1125		2355	1910	2065	1035			2430				12245	12245	0,16	
BK		4,55	13,92	1,37		35,90	111,47	143,06	49,22	25,69	27,91	40,56	22,79	47,24	72,68	138,10	51,03	127,34	106,97	37,62		1037,58	1057,42	4,61	
		47	40	14	4006	375	1940	7295	5960	4845	8650	13680	8560	24760	34815	62410	27820	71560	27595	11305		315576	315677	4,24	
DB		7,52	35,82	8,85																			52,19	0,23	
		156	287	190																			633	0,01	
DB.S						19,57	66,54	30,82	14,97	2,05	9,60	8,91	13,26	10,65	10,06	50,07	17,26	7,67	6,52	2,84		270,79	270,79	1,18	
					1197		1190	1805	2085	305	2595	2735	3840	3385	3780	21710	8005	2940	1855	410		57837	57837	0,78	
DB.B						20,25	88,31	15,24	9,38	8,35	22,19	22,80	18,73	38,20	56,03	216,37	26,82	4,49	24,43			571,59	571,59	2,49	
					1467		300	725	1665	2005	7135	7295	6150	13145	24460	95845	11740	2345	5390			179667	179667	2,41	

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII	grunty zalesione				grunty zales. i nie zales.		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
DB.C							0,55	3,76		1,89	4,22			2,99	1,35	4,57						19,33	19,33	0,08	
							15	465		540	1670			1315	680	2010						6695	6695	0,09	
KL											0,55											0,55	0,55	0,00	
											65											65	65	0	
JW							0,95			2,93												3,88	3,88	0,02	
										805												805	805	0,01	
JS			4,28	10,72					0,73				1,37	11,44	1,62	1,91						17,07	32,07	0,14	
			7	112	15				165				555	3455	730	510						5430	5549	0,07	
GB											2,04				1,17							3,21	3,21	0,01	
											550				435							985	985	0,01	
BRZ						4,55	13,89	27,42	49,87	66,28	78,33	118,72	45,73	14,52	16,26	9,64		195,75	9,39			650,35	650,35	2,84	
					537		585	3500	10170	16505	23090	32170	13135	3845	4955	2595		42480	2135			155702	155702	2,09	
OL				11,22		0,58	36,66	81,30	63,44	61,05	65,97	50,04	101,02	48,92	39,76	34,86		12,60				596,20	607,42	2,65	
				270	1270		1735	15865	18360	20105	23895	20150	42065	18205	18195	14830		3625				198300	198570	2,67	
AK							0,34	2,44	20,03	13,76	14,58	13,75	13,49	2,93	0,76	5,42		22,44	4,30			114,24	114,24	0,50	
								465	4005	3630	4690	3845	4115	420	190	1800		3505	855			27520	27520	0,37	
TP											0,71	2,62	1,28									4,61	4,61	0,02	
											145	765	525									1435	1435	0,02	
OS							0,26		0,68	4,23	0,72	0,06										5,95	5,95	0,03	
					30		15		170	830	225	20										1290	1290	0,02	
WB								0,61														0,61	0,61	0,00	
								65														65	65	0	
LP																1,12						1,12	1,12	0,00	
																360						360	360	0	
Ogółem		215,84	83,48	35,34		1173,66	1137,27	1484,08	1184,05	2056,47	4471,74	2934,02	1690,46	2163,31	986,24	1000,22	295,86	166,41	1523,96	315,48		22583,23	22917,89	100	
		3075	426	597	35260	780	20710	208290	289225	720425	1813690	1149655	688595	918125	416415	419755	132045	87665	442295	102870		7445800	7449898	100	
Procent		0,94	0,36	0,15		5,12	4,96	6,48	5,17	8,97	19,52	12,80	7,38	9,44	4,30	4,36	1,29	0,73	6,65	1,38		98,54	100,00	100	
		0,04	0,01	0,01	0,47	0,01	0,28	2,80	3,88	9,67	24,35	15,43	9,24	12,32	5,59	5,63	1,77	1,18	5,94	1,38		99,94	100,00	100	

Grunty związane z gospodarką 613,77
Ogółem lasy: 23531,66
Powierzchnia ewidencyjna lasów ogółem: 235316443

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących

Tabela nr IV

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stałe		I		II		III		IV		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
BŚW	SO		52,89		1,41		356,85	258,91	332,93	266,19	354,96	637,45	398,73	173,21	
			712			7840		2925	43105	55530	108065	220790	135590	65200	
	DB.B								0,59						
									30						
	BRZ								0,48	3,21				5,27	
									70	475				720	
	AK											1,12			
												310			
Razem		52,89		1,41		356,85	258,91	334,00	269,40	356,08	637,45	404,00	173,21		
			712			7840		2925	43205	56005	108375	220790	136310	65200	
BMŚW	SO		148,32	22,06	1,33		667,32	472,35	593,59	535,87	1094,42	2387,14	1342,84	800,73	
			2125	43	11	14796	235	9265	96340	143190	405430	1010000	550465	329060	
	SO.C								0,67						
									25						
	MD						0,51	1,76	14,44						
									40	1500					
	ŚW							0,42	19,84	4,13	12,36			1,42	
							47		10	1100	970	4700		810	
	DG											2,50			
							110					620			
	BK							3,05	35,24	7,49				0,55	0,63
							431	20	85	285				125	160
	DB.S							1,00		14,73	0,67		0,88		0,57
							87			720	30		175		170
DB.B							5,66	26,55	1,86	3,28		2,78	1,79	0,44	
						467		10	45	565		705	440	160	
DB.C									2,31						

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
									210						
	BRZ						4,55	5,56	5,31	5,87	8,27	11,22	17,52	12,39	
						33		40	845	1360	1825	3355	4585	3550	
	OL											1,18			
												400			
	AK								1,95	7,99	7,71	7,24	1,82	1,13	
									390	1395	2020	2440	385	190	
OS										0,14	0,31				
										40	85				
Razem			148,32	22,06	1,33		682,09	542,55	661,52	557,81	1125,40	2410,75	1364,52	817,31	
			2125	43	11	15971	255	9475	101435	147510	414635	1017160	556000	334100	
BMB	SO										1,00				
											205				
	Razem										1,00				
											205				
LMŚW	SO		1,77	7,40	0,44		66,94	71,39	155,18	122,51	305,42	937,78	661,26	390,30	
			35	49		3024	150	1845	26205	34505	113910	393940	272540	166365	
	MD							1,56	10,18	9,77	8,56	3,02			
						20		25	1445	2340	3160	1565			
	ŚW							1,83	8,16	3,17	3,72	0,83		5,69	
						55		45	935	695	1460	210		2870	
	DG										0,79	1,55		3,93	
											340	1125		1825	
	BK		2,64	11,78	0,08		26,18	65,64	108,35	9,12	11,27	12,02	4,85	9,01	
			41	40		1672	355	1695	5200	970	1945	3740	2245	3285	
	DB		1,85	11,73	5,18										
			5	18	147										
	DB.S							6,53	20,70	9,61	11,25		2,04	6,60	8,26
						404		150	385	1495		580	2020	2435	
DB.B							12,98	60,31	8,76	3,64	0,93	10,58	15,37	10,37	
						783		290	555	680	155	3370	4975	2950	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	DB.C							0,55	1,45		1,89	1,14			
								15	255		540	330			
	KL											0,55			
												65			
	JW										1,87				
											505				
	BRZ							5,88	15,86	16,95	20,80	27,46	46,63	14,12	
							212		460	1715	3760	5330	7885	11840	3525
	OL													2,07	
														790	
	AK									0,49	9,08	2,94	3,72	11,93	6,84
										75	1950	780	1155	3460	2250
	OS											0,59	0,41	0,06	
								30				160	140	20	
WB									0,61						
									65						
Razem			6,26	30,91	5,70		112,63	227,86	318,65	185,49	358,78	1001,10	748,77	448,52	
			81	107	147	6200	505	4525	36835	46395	128285	414105	297890	185505	
LMW	SO		0,79					1,19	7,01	1,78	10,39	4,86	5,44	1,18	
							136	20	630	430	3620	1695	2025	365	
	ŚW									1,53		2,38			
							28			170		740			
	DB			4,70											
				24											
	DB.S							0,94	10,28					0,76	
							67		695					220	
	BRZ										2,80	2,48		0,66	3,91
							20				630	950		250	1315
OL							0,58	1,69	0,70		3,86	7,36	5,42	6,40	
						103		120	150		1430	1520	2330	2430	
OS									0,68						

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
										170					
	Razem		0,79	4,70			2,71	18,98	4,01	3,48	19,11	12,22	11,52	12,25	
				24		354	20	1445	750	800	6740	3215	4605	4330	
LMB	ŚW													3,85	
														1865	
	BRZ								1,07		2,25				
										95		390			
	OL														
Razem								1,07		2,25			3,85		
									95		390			1865	
LŚW	SO							1,26	10,46	17,72	38,30	245,69	251,69	73,07	
							297	65	1660	5245	14610	99870	100475	31025	
	MD								0,72	21,11	6,96	5,29	4,29	6,30	8,11
							25		55	3585	1940	2040	1905	2615	4835
	ŚW									2,22	2,20	14,25	14,60	9,17	5,15
							145			190	440	5795	6695	4605	2725
	DG									1,30					0,94
							100			155					530
	BK		1,91	2,14	1,29			6,67	10,59	26,01	38,90	14,42	15,89	35,16	10,65
			6		14	1903			160	1760	4790	2900	4910	11310	4390
	DB		5,67	5,71	1,08										
			151	38	3										
	DB.S							9,21	24,91	2,54	3,05		6,68	2,31	3,67
							299		150	290	560		1840	715	1015
DB.B							1,61	1,45	4,03	2,46	7,42	8,83	4,76	7,92	
						217			95	420	1850	3060	1550	3040	
DB.C												3,08			
												1340			
JW								0,95			1,06				
											300				

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	JS														
	GB											2,04			
												550			
	BRZ							1,02	4,70	12,14	12,22	23,37	34,38	3,36	
							155		10	775	2030	3150	7120	10770	855
	OL								1,79	2,29	1,93	2,55	1,04	2,05	
									215	540	335	1075	415	685	
	AK								0,34		2,96	1,99	3,62		4,82
											660	520	1095		1430
	OS								0,26			3,50			
								15			630				
LP															
	Razem		7,58	7,85	2,37		17,49	41,50	74,16	88,68	100,38	330,64	344,81	119,74	
			157	38	17	3141		455	8725	16625	32130	129460	132455	50530	
LW	SO								0,87	5,29	4,66	3,17		1,51	
							75		255	1320	1795	1455		440	
	SO.WE														
	MD								3,09		1,66				
							5		435		755				
	ŚW							0,42	2,75	0,94	5,98	4,54	1,13	3,70	
							30		595	215	2215	1730	680	1735	
	BK								1,21	1,20				2,50	
									50	200				725	
DB			13,68	2,59											
			207	40											
DB.S							1,89	10,65	3,94		2,05				
						340		195	410		305				
DB.B													0,88		

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek								
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	
		powierzchnia w ha / miąższość													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
	JS									0,73				330	1,37
						15				165					555
	BRZ							1,43		8,90	15,50	11,09	6,05	0,86	
							117		75	1915	3550	3570	1665	245	
	OL								28,31	51,06	18,34	21,39	13,46	11,81	17,52
							903		1345	9585	4935	7370	5420	4735	6935
	AK														0,70
															245
TP												0,71	2,62		
												145	765		
Razem				13,68	2,59		1,89	40,81	62,92	35,40	51,24	32,97	22,49	28,16	
				207	40	1485		1615	11330	8750	15990	12320	8175	10880	
OL	BRZ													5,33	
														1860	
	OL				9,63			0,93	6,80	7,12	5,59	4,00	7,88	16,69	
					255	73		60	1590	1795	2000	1260	3195	7150	
	TP													1,28	
														525	
Razem				9,63			0,93	6,80	7,12	5,59	4,00	7,88	23,30		
				255	73		60	1590	1795	2000	1260	3195	9535		
OLJ	ŚW									0,98	3,60				
							5			255	1395				
	JS			4,28	10,72										
				7	112										
	BRZ										4,76	5,19	8,21	5,76	
											1310	1160	2340	1785	
	OL				1,59			5,73	20,95	35,69	28,28	37,42	21,82	58,36	
					15	191		210	4325	11090	8970	14220	8685	24865	
Razem			4,28	12,31			5,73	20,95	36,67	36,64	42,61	30,03	64,12		
			7	127	196		210	4325	11345	11675	15380	11025	26650		

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek							
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV	
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
		powierzchnia w ha / miąższość												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Łącznie	SO		203,77	29,46	3,18		1092,30	810,92	1094,81	947,58	1809,15	4216,09	2659,96	1440,00
			2872	92	11	26168	405	14730	167995	239790	647635	1727750	1061095	592455
	SO.C							0,67						
								25						
	SO.WE													
	MD						0,51	4,04	48,82	16,73	15,51	7,31	6,30	8,11
						50		120	6965	4280	5955	3470	2615	4835
	ŚW							2,67	34,50	11,42	42,29	19,97	10,30	19,81
						310		55	2990	2575	16305	8635	5285	10005
	DG								1,30		3,29	1,55		4,87
						210			155		960	1125		2355
	BK		4,55	13,92	1,37		35,90	111,47	143,06	49,22	25,69	27,91	40,56	22,79
			47	40	14	4006	375	1940	7295	5960	4845	8650	13680	8560
	DB		7,52	35,82	8,85									
			156	287	190									
	DB.S						19,57	66,54	30,82	14,97	2,05	9,60	8,91	13,26
						1197		1190	1805	2085	305	2595	2735	3840
	DB.B						20,25	88,31	15,24	9,38	8,35	22,19	22,80	18,73
						1467		300	725	1665	2005	7135	7295	6150
	DB.C							0,55	3,76		1,89	4,22		
								15	465		540	1670		
	KL											0,55		
												65		
	JW							0,95			2,93			
											805			
	JS			4,28	10,72					0,73				1,37
				7	112	15				165				555
	GB											2,04		
												550		
BRZ							4,55	13,89	27,42	49,87	66,28	78,33	118,72	45,73

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wiek							
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV	
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
		powierzchnia w ha / miąższość												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
						537		585	3500	10170	16505	23090	32170	13135
	OL				11,22		0,58	36,66	81,30	63,44	61,05	65,97	50,04	101,02
					270	1270		1735	15865	18360	20105	23895	20150	42065
	AK							0,34	2,44	20,03	13,76	14,58	13,75	13,49
									465	4005	3630	4690	3845	4115
	TP											0,71	2,62	1,28
												145	765	525
	OS							0,26		0,68	4,23	0,72	0,06	
						30		15		170	830	225	20	
	WB								0,61					
									65					
	LP													
Ogółem			215,84	83,48	35,34		1173,66	1137,27	1484,08	1184,05	2056,47	4471,74	2934,02	1690,46
			3075	426	597	35260	780	20710	208290	289225	720425	1813690	1149655	688595

Tabela nr IV

Nadleśnictwo Świebodzi

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Klasa					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
BŚW	SO	249,29	126,96	125,91	19,81		1,39				3302,59	3356,89	99,68
		92930	48460	45500	7120		305				833360	834072	99,81
	DB.B										0,59	0,59	0,02
											30	30	0
	BRZ										8,96	8,96	0,27
											1265	1265	0,15
	AK										1,12	1,12	0,03
											310	310	0,04
Razem		249,29	126,96	125,91	19,81		1,39			3313,26	3367,56	100	
		92930	48460	45500	7120		305			834965	835677	100	
BMŚW	SO	1198,62	428,47	202,92	52,09	13,64	246,92	39,97			10076,89	10248,60	97,08
		510495	173580	79150	18695	5355	76280	12520			3434856	3437035	98,62
	SO.C										0,67	0,67	0,01
											25	25	0
	MD								1,57		18,28	18,28	0,17
									545		2085	2085	0,06
	ŚW		0,14								38,31	38,31	0,36
			95								7732	7732	0,22
	DG										2,50	2,50	0,02
											730	730	0,02
	BK				0,54						47,50	47,50	0,45
					265						1371	1371	0,04
	DB.S		0,85								18,70	18,70	0,18
			280								1462	1462	0,04
	DB.B		2,01								44,37	44,37	0,42
			720								3112	3112	0,09
DB.C										2,31	2,31	0,02	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
w m3												
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
										210	210	0,01
	BRZ	1,08		0,74			26,42			98,93	98,93	0,94
		375		205			6055			22228	22228	0,64
	OL									1,18	1,18	0,01
										400	400	0,01
	AK	2,31	0,15	5,12						35,42	35,42	0,34
		325	25	1710						8880	8880	0,25
	OS									0,45	0,45	0
										125	125	0
	Razem	1204,87	428,76	209,32	52,09	13,64	273,34	41,54		10385,51	10557,22	100
	512195	173700	81330	18695	5355	82335	13065		3483216	3485395	100	
BMB	SO									1,00	1,00	100
										205	205	100
	Razem									1,00	1,00	100
										205	205	100
LMŚW	SO	412,18	178,59	149,62	86,51	12,41	651,96	159,88		4361,93	4371,54	78,91
		185430	81525	66345	39815	5095	203700	54060		1648454	1648538	86,67
	MD				0,38		5,96	2,60		42,03	42,03	0,76
					120		2010	840		11525	11525	0,61
	ŚW	1,00					3,79	1,60		29,79	29,79	0,54
		505					1615	605		8995	8995	0,47
	DG	2,56					1,48			10,31	10,31	0,19
		1460					745			5495	5495	0,29
	BK	9,19	8,72	33,61	4,16		13,68	6,26		322,06	336,56	6,07
		4120	3055	12105	1400		2260	1700		45747	45828	2,41
	DB										18,76	0,34
											170	0,01
	DB.S	7,00	5,67	19,19	4,32		2,27			103,44	103,44	1,87
		1795	2045	7885	1760		550			21504	21504	1,13
DB.B	31,80	18,19	112,37	13,45	2,54	24,43			325,72	325,72	5,88	
	11215	5925	44165	6540	1330	5390			88323	88323	4,64	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
w m3												
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
	DB.C	1,40		1,53						7,96	7,96	0,14
		425		660						2225	2225	0,12
	KL									0,55	0,55	0,01
										65	65	0
	JW									1,87	1,87	0,03
										505	505	0,03
	BRZ	2,80	1,06	4,26			70,56	4,38		230,76	230,76	4,16
		630	230	1205			14955	1100		52847	52847	2,78
	OL		4,17							6,24	6,24	0,11
			1790							2580	2580	0,14
	AK	0,62		0,30			15,69	1,77		53,38	53,38	0,96
		95		90			2610	395		12860	12860	0,68
	OS									1,06	1,06	0,02
										350	350	0,02
	WB									0,61	0,61	0,01
										65	65	0
	Razem	468,55	216,40	320,88	108,82	14,95	789,82	176,49		5497,71	5540,58	100
		205675	94570	132455	49635	6425	233835	58700		1901540	1901875	100
LMW	SO	6,45	3,88				2,35			44,53	45,32	39,75
		2625	1675				230			13451	13451	43,59
	ŚW									3,91	3,91	3,43
										938	938	3,04
	DB										4,70	4,12
											24	0,08
	DB.S	0,60		1,64	0,89					15,11	15,11	13,26
		185		710	430					2307	2307	7,48
	BRZ						1,80	3,06		14,71	14,71	12,91
							415	760		4340	4340	14,07
	OL	0,58					2,96			29,55	29,55	25,93
		235					1305			9623	9623	31,19
OS									0,68	0,68	0,6	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
										170	170	0,55
	Razem	7,63	3,88	1,64	0,89		7,11	3,06		108,49	113,98	100
		3045	1675	710	430		1950	760		30829	30853	100
LMB	ŚW									3,85	3,85	25,31
										1865	1865	31,27
	BRZ	1,60								4,92	4,92	32,35
		390								875	875	14,67
	OL	6,44								6,44	6,44	42,34
		3225								3225	3225	54,06
Razem	8,04								15,21	15,21	100	
		3615								5965	5965	100
LŚW	SO	91,28	38,99	51,00	41,96	0,86	224,62	55,71		1142,61	1142,61	45,61
		44090	17800	22895	18730	370	66475	19595		443202	443202	47,08
	MD	2,09								54,87	54,87	2,19
		960								17960	17960	1,91
	ŚW	13,29	2,14	3,20			6,21			72,43	72,43	2,89
		6260	1270	1810			2685			32620	32620	3,46
	DG	1,04	2,95	2,95			4,56			13,74	13,74	0,55
		450	2065	1035			1685			6020	6020	0,64
	BK	38,05	62,60	103,95	46,87	127,34	93,29	31,36		661,75	667,09	26,63
		20640	31140	50040	26420	71560	25335	9605		266863	266883	28,35
	DB										12,46	0,5
											192	0,02
	DB.S	2,20	2,94	22,87	6,47	2,61		1,23		90,69	90,69	3,62
		1125	1125	10530	3625	1090		250		22614	22614	2,4
	DB.B	4,39	37,84	104,00	13,05	1,06				198,82	198,82	7,94
		1210	18535	51680	5135	620				87412	87412	9,28
	DB.C	1,59	1,35	3,04						9,06	9,06	0,36
		890	680	1350						4260	4260	0,45
JW									2,01	2,01	0,08	
									300	300	0,03	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.		
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej							
w m3													
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	JS			0,78						0,78	0,78	0,03	
				250							250	250	0,03
	GB		1,17								3,21	3,21	0,13
			435								985	985	0,1
	BRZ	3,21	12,61				89,35	1,95			198,31	198,31	7,92
		950	4015				19425	275			49530	49530	5,26
	OL										11,65	11,65	0,47
											3265	3265	0,35
	AK		0,61					6,75	1,31		22,40	22,40	0,89
			165					895	225		4990	4990	0,53
	OS										3,76	3,76	0,15
											645	645	0,07
LP			1,12							1,12	1,12	0,04	
			360							360	360	0,04	
Razem		157,14	163,20	292,91	108,35	131,87	424,78	91,56		2487,21	2505,01	100	
		76575	77230	139950	53910	73640	116500	29950		941276	941488	100	
LW	SO	2,16	2,62	0,87			6,01			27,16	27,16	6,71	
		840	900	275			2115			9470	9470	8,47	
	SO.WE		0,73								0,73	0,73	0,18
			290								290	290	0,26
	MD										4,75	4,75	1,17
											1195	1195	1,07
	ŚW	6,46	1,08	1,69							28,69	28,69	7,09
		3550	515	675							11940	11940	10,68
	BK		1,36								6,27	6,27	1,55
			620								1595	1595	1,43
	DB											16,27	4,02
												247	0,22
DB.S		1,45	6,37	5,58	5,06		4,25	1,61		42,85	42,85	10,59	
		610	2585	2190	1850		1305	160		9950	9950	8,9	
DB.B				0,32	0,89					2,09	2,09	0,52	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku				KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i nie zales.
		81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
w m3												
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
					65	395				790	790	0,71
	JS	11,44	1,62							15,16	15,16	3,75
		3455	730							4920	4920	4,4
	BRZ	2,15	1,55	1,01			7,62			56,16	56,16	13,88
		540	390	355			1630			14052	14052	12,57
	OL	13,44	6,23	10,79			6,81			199,16	199,16	49,25
		4935	2755	5010			2000			55928	55928	50,05
	AK							1,22		1,92	1,92	0,47
								235		480	480	0,43
	TP									3,33	3,33	0,82
										910	910	0,81
	Razem	35,65	16,64	20,73	5,90	5,95	24,69	2,83		388,27	404,54	100
		13320	6810	8900	2255	2245	7050	395		111520	111767	100
OL	BRZ									5,33	5,33	7,28
										1860	1860	8,09
	OL	2,59	4,31	1,02						56,93	66,56	90,97
		875	1870	475						20343	20598	89,63
	TP									1,28	1,28	1,75
										525	525	2,28
	Razem	2,59	4,31	1,02						63,54	73,17	100
		875	1870	475						22728	22983	100
OLJ	SW									4,58	4,58	1,35
										1655	1655	1,46
	JS			1,13						1,13	16,13	4,75
				260						260	379	0,33
	BRZ	3,68	1,04	3,63						32,27	32,27	9,5
		960	320	830						8705	8705	7,66
	OL	25,87	25,05	23,05			2,83			285,05	286,64	84,4
		8935	11780	9345			320			102936	102951	90,55
	Razem	29,55	26,09	27,81			2,83			323,03	339,62	100
		9895	12100	10435			320			113556	113690	100

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	ku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i nie zales.	
		81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
1	2	w m3										26
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Łącznie	SO	1959,98	779,51	530,32	200,37	26,91	1133,25	255,56		18956,71	19193,12	83,77
		836410	323940	214165	84360	10820	349105	86175		6382998	6385973	85,73
	SO.C									0,67	0,67	0
										25	25	0
	SO.WE		0,73							0,73	0,73	0
				290						290	290	0
	MD	2,09			0,38		5,96	4,17		119,93	119,93	0,52
			960			120		2010	1385		32765	32765
	ŚW	20,75	3,36	4,89			10,00	1,60		181,56	181,56	0,79
			10315	1880	2485			4300	605		65745	65745
	DG	3,60	2,95	2,95			6,04			26,55	26,55	0,12
			1910	2065	1035			2430			12245	12245
	BK	47,24	72,68	138,10	51,03	127,34	106,97	37,62		1037,58	1057,42	4,61
			24760	34815	62410	27820	71560	27595	11305		315576	315677
	DB										52,19	0,23
											633	0,01
	DB.S	10,65	10,06	50,07	17,26	7,67	6,52	2,84		270,79	270,79	1,18
			3385	3780	21710	8005	2940	1855	410		57837	57837
	DB.B	38,20	56,03	216,37	26,82	4,49	24,43			571,59	571,59	2,49
			13145	24460	95845	11740	2345	5390			179667	179667
	DB.C	2,99	1,35	4,57						19,33	19,33	0,08
			1315	680	2010						6695	6695
	KL									0,55	0,55	0
											65	65
	JW									3,88	3,88	0,02
											805	805
	JS	11,44	1,62	1,91						17,07	32,07	0,14
			3455	730	510						5430	5549
	GB		1,17							3,21	3,21	0,01
				435							985	985
	BRZ	14,52	16,26	9,64			195,75	9,39		650,35	650,35	2,84

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Klasa				KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i nie zales.
		81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
w m3												
1	2	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
		3845	4955	2595			42480	2135		155702	155702	2,09
	OL	48,92	39,76	34,86			12,60			596,20	607,42	2,65
		18205	18195	14830			3625			198300	198570	2,67
	AK	2,93	0,76	5,42			22,44	4,30		114,24	114,24	0,5
		420	190	1800			3505	855		27520	27520	0,37
	TP									4,61	4,61	0,02
										1435	1435	0,02
	OS									5,95	5,95	0,03
										1290	1290	0,02
	WB									0,61	0,61	0
										65	65	0
	LP			1,12						1,12	1,12	0
				360						360	360	0
Ogółem		2163,31	986,24	1000,22	295,86	166,41	1523,96	315,48		22583,23	22917,89	100
		918125	416415	419755	132045	87665	442295	102870		7445800	7449898	100

Grunty związane z gospodarką I

613,77

Ogółem lasy:

23531,66

Powierzchnia ewidencyjna lasów ogółem:

235316443

Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Tabela nr Va

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Powierzchnia zalesiona w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW	SO	286,73	211,18	295,81	253,77	348,18	631,55	397,84	173,04	248,81	126,53	125,53
	SO.C			0,33	1,29							
	MD	0,31	0,86	2,34	0,13		0,17					
	ŚW		0,70	0,62	0,64	0,15						
	BK	14,29	11,45	1,36								
	DB.S	2,02	1,61	0,86			0,61					
	DB.B	6,23	3,94	0,60								
	DB.C		3,29	1,65								
	KL		0,31									
	BRZ	47,27	25,11	29,21	10,62	3,59	3,34	6,09	0,17	0,48	0,06	
	OL				0,33	0,20						
	AK		0,46	1,22	1,98	3,96	1,78	0,07			0,37	0,38
	OS				0,64							
Razem	ha	356,85	258,91	334,00	269,40	356,08	637,45	404,00	173,21	249,29	126,96	125,91
	%	10,77	7,81	10,08	8,13	10,75	19,25	12,19	5,23	7,52	3,83	3,80
BMŚW	SO	467,93	342,07	482,82	481,75	1044,02	2338,74	1288,54	767,97	1171,13	420,58	201,11
	SO.C		1,10						0,12			
	SO.S											
	MD	8,17	13,32	34,80	3,49	5,14	3,65	0,15			0,45	
	ŚW	3,10	7,01	21,35	5,86	18,90	3,54	1,49	2,23	1,76	0,05	0,42
	JD	0,04	0,21									
	DG	0,76	1,36	3,60	0,49	2,69	1,10	0,48	0,20			
	BK	67,71	77,04	35,07	1,25	0,06	1,06	0,50	2,63	3,22	0,79	0,43
	DB.S	2,90	6,30	17,33	1,76	4,40	2,20	0,76	1,07	3,74	0,51	0,57
	DB.B	115,31	61,21	11,20	5,23	3,58	3,19	3,06	2,17	6,36	2,37	0,48
DB.C		1,67	4,22	0,48								

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Powierzchnia zalesiona w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	KL		0,10				0,33	0,04	0,17			
	JW	1,39	0,66	0,29	0,25							
	JS				0,37							
	GB					0,17	0,32					
	BRZ	13,19	26,00	43,24	33,25	28,66	39,63	61,01	34,67	9,51	2,20	0,65
	OL	0,47	0,79	1,12	3,13	1,21	4,48	0,44	0,07	0,53	0,01	0,09
	AK	0,66	2,88	4,20	18,73	16,34	10,17	7,21	4,01	4,68	1,80	5,47
	TP						0,19					
	OS		0,65	2,28	1,77	0,23	2,15	0,84	1,88	3,94		0,10
	LP	0,46	0,18						0,12			
Razem	ha	682,09	542,55	661,52	557,81	1125,40	2410,75	1364,52	817,31	1204,87	428,76	209,32
	%	6,57	5,22	6,37	5,37	10,84	23,21	13,14	7,87	11,60	4,13	2,02
BMB	SO					1,00						
Razem	ha					1,00						
	%					100,00						
LMŚW	SO	43,67	60,97	112,20	101,51	268,56	861,85	600,83	354,98	356,64	153,06	129,98
	SO.C		2,04							0,34		
	SO.WE								0,07	0,68		
	MD	3,12	12,45	41,00	13,15	10,57	13,88	1,09	0,13	0,14	0,05	2,06
	ŚW	1,77	3,58	12,15	11,92	9,94	5,38	3,19	9,97	13,76	2,79	4,48
	JD		0,36	0,10								
	DG	0,14	4,70	9,30	1,03	0,47	1,40		2,80	2,30	1,50	
	BK	25,78	60,05	66,21	10,81	13,94	23,57	14,17	8,92	24,43	25,51	52,07
	DB.S	10,83	14,92	21,83	4,97	4,30	4,62	7,89	9,87	8,24	4,77	16,25
	DB.B	23,83	55,75	25,02	4,65	8,02	18,41	19,55	11,63	38,22	19,32	107,53
	DB.C		2,92	2,85		0,75	1,71	1,16		2,49	1,82	0,90
	KL		0,45	0,10			0,57			0,08	0,22	0,17
	JW	0,09	1,54	1,73	0,23	0,94		0,18				
	WZ									0,34	0,03	0,42
	JS					0,14		0,40				0,30
	GB	1,86	0,87			0,93		0,54				

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Powierzchnia zalesiona w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	BRZ	1,45	4,49	23,64	26,02	30,34	55,52	82,08	37,43	13,57	3,83	3,98
	OL		0,51	0,31	0,64	0,71	2,39	1,99	2,17	0,43	2,38	1,78
	OL.S					0,14						
	AK		1,35	1,39	9,62	7,12	9,44	13,62	5,59	6,00	0,85	0,96
	TP								0,30			
	OS			0,25	0,19	1,91	2,25	2,48	3,30	0,89	0,27	
	WB			0,37								
	LP	0,09	0,91	0,20	0,75		0,11			0,86		
	CZM.P									0,10		
Razem	ha	112,63	227,86	318,65	185,49	358,78	1001,10	748,77	448,52	468,55	216,40	320,88
	%	2,05	4,14	5,80	3,37	6,53	18,20	13,62	8,16	8,52	3,94	5,84
LMW	SO	0,75	3,03	1,13		7,52	3,58	4,79	1,22	5,40	3,18	
	MD		2,10									
	ŚW	0,45	1,46	1,38		3,36	0,35	1,04		0,18		0,33
	DG		0,70									
	BK			0,07			0,20			0,18		
	DB.S	0,57	6,64			0,13	0,31		1,70	0,75		1,31
	DB.B	0,24	0,22	0,10								
	DB.C					0,23						
	GB									0,09		
	BRZ			0,07	2,17	2,81	0,92	2,09	2,95	0,55	0,35	
	OL	0,70	4,44	1,26	1,04	5,00	6,13	3,60	6,26	0,42	0,35	
	OS		0,39		0,27	0,06	0,73		0,12	0,06		
	LP											
Razem	ha	2,71	18,98	4,01	3,48	19,11	12,22	11,52	12,25	7,63	3,88	1,64
	%	2,50	17,49	3,70	3,21	17,62	11,26	10,62	11,29	7,03	3,58	1,51
LMB	SO					0,23						
	ŚW								3,08	1,93		
	BRZ			1,07		2,02				2,25		
	OL								0,77	3,86		
Razem	ha			1,07		2,25			3,85	8,04		

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											
		I		II		III		IV		V		VI	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	
Powierzchnia zalesiona w ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	%			7,03		14,79		25,31	52,87				
LŚW	SO		1,87	11,01	18,73	35,60	217,35	223,59	64,37	72,96	43,84	51,20	
	SO.WE											0,23	
	MD	0,70	2,60	16,50	4,72	5,16	7,75	4,49	6,79	4,03	0,67	4,13	
	ŚW		1,34	4,52	7,01	10,52	11,69	9,25	8,10	19,58	3,03	6,61	
	JD		0,22		0,82		0,60					0,26	
	DG	0,33	0,37	2,09						1,70	1,61	1,43	1,74
	BK	6,86	11,09	21,92	36,17	18,28	25,55	32,61	11,95	32,17	62,22	107,68	
	DB.S	7,75	18,51	4,22	2,15	1,70	6,12	4,01	2,92	4,65	4,77	19,63	
	DB.B	1,36	1,93	2,89	2,11	5,17	10,59	5,15	4,97	11,22	35,72	87,88	
	DB.C			0,64			1,97		0,30	1,98	2,00	5,55	
	KL						0,12		0,32				
	JW	0,10	1,14	1,03	0,64	0,62	0,40		0,49	0,48	0,18		
	WZ			0,40		0,09		0,21				1,03	
	JS			0,09	0,12	0,36	0,20		0,71		0,14	0,30	
	GB	0,32				0,97	1,99	1,92	0,48	0,45	0,84	4,07	
	BRZ		0,50	7,02	10,14	12,36	32,68	60,07	10,42	5,48	7,14	0,10	
	OL		0,19	1,44	2,05	3,17	4,88	1,29	2,59	0,65	0,12	0,73	
	AK		0,73	0,13	1,96	3,91	3,95	0,55	2,54	0,65	0,84	0,59	
	TP						0,38		1,09				
	OS		0,23		1,97	2,47	4,42	1,15		0,28			
LP	0,07	0,78	0,26	0,09			0,52		0,95		1,44		
Razem	ha	17,49	41,50	74,16	88,68	100,38	330,64	344,81	119,74	157,14	163,20	292,91	
	%	0,70	1,67	2,98	3,57	4,04	13,29	13,86	4,81	6,32	6,56	11,78	
LW	SO		2,56	2,04	3,12	4,82	6,94	0,44	2,07	3,76	2,43	1,28	
	SO.WE										0,29		
	MD		1,19	2,25	0,43	1,45						0,25	
	ŚW	0,05	8,62	4,42	3,37	7,31	3,44	1,23	2,56	3,65	0,47	1,94	
	JD		0,26	0,31									
	DG		0,29	0,56				0,17	0,08	0,97	0,14		
	BK	0,42	4,32	2,09	0,84	0,75		0,96	0,83	0,11	1,57	0,24	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Powierzchnia zalesiona w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	DB.S	1,22	5,82	2,48		1,50		0,38	0,17	0,33	1,34	5,79
	DB.B			0,29				0,62		0,34	0,81	
	DB.C			0,15						0,13	0,15	
	KL											
	JW	0,15	0,44			0,12			0,14	0,47		0,17
	WZ								0,29	1,40	0,18	
	JS			0,83	0,58	0,14		0,50	1,09	8,48	2,65	0,51
	GB		0,26					0,29	1,52	1,29	0,11	
	BRZ		2,61	4,72	7,44	10,70	8,03	3,68	1,87	1,86	2,85	2,81
	OL	0,05	14,44	42,48	19,62	22,95	13,15	11,82	16,83	12,61	3,58	7,69
	OL.S					0,37						
	AK					0,13		0,12	0,28			
	TP						0,64	1,92			0,07	
	OS					1,00	0,67	0,36	0,43			0,05
	LP			0,30			0,10			0,25		
Razem	ha	1,89	40,81	62,92	35,40	51,24	32,97	22,49	28,16	35,65	16,64	20,73
	%	0,49	10,51	16,20	9,12	13,20	8,49	5,79	7,25	9,18	4,29	5,34
OL	SO								0,17	0,30		
	ŚW		0,09	0,75	0,20				1,18			
	DB.S			0,13								0,08
	JS							0,05				
	BRZ			0,13	0,36	0,06	0,07	0,10	6,16	0,29	0,22	
	OL		0,84	5,79	6,07	5,53	3,93	7,73	14,34	2,00	4,09	0,94
	AK				0,43							
	TP								1,28			
	OS				0,06				0,17			
Razem	ha		0,93	6,80	7,12	5,59	4,00	7,88	23,30	2,59	4,31	1,02
	%		1,46	10,70	11,21	8,80	6,30	12,40	36,66	4,08	6,78	1,61
OLJ	SO					1,65	0,39	0,10	1,41			
	ŚW			0,37	2,47	4,96	0,62	0,42	0,43	0,08		1,34
	BK				0,10							

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
1	2	Powierzchnia zalesiona w ha										
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	DB.S		0,16						0,12			0,48
	DB.B											
	KL				0,18							
	JW										0,18	
	JS			0,42	0,18					0,10	0,67	2,21
	BRZ			0,88	1,89	5,98	5,58	9,70	11,76	6,38	0,81	2,54
	OL		5,57	19,28	31,61	23,80	34,89	19,81	50,23	22,99	24,25	21,24
	TP						1,13				0,18	
	OS				0,24	0,25			0,17			
Razem	ha		5,73	20,95	36,67	36,64	42,61	30,03	64,12	29,55	26,09	27,81
	%		1,77	6,49	11,35	11,34	13,19	9,30	19,84	9,15	8,08	8,61
Łącznie	SO	799,08	621,68	905,01	858,88	1711,58	4060,40	2516,13	1365,23	1859,00	749,62	509,10
	SO.C		3,14	0,33	1,29				0,12	0,34		
	SO.S											
	SO.WE								0,07	0,68	0,29	0,23
	MD	12,30	32,52	96,89	21,92	22,32	25,45	5,73	6,92	4,17	1,17	6,44
	ŚW	5,37	22,80	45,56	31,47	55,14	25,02	16,62	27,55	40,94	6,34	15,12
	JD	0,04	1,05	0,41	0,82		0,60				0,26	
	DG	1,23	7,42	15,55	1,52	3,16	2,50	0,65	4,78	4,88	3,07	1,74
	BK	115,06	163,95	126,72	49,17	33,03	50,38	48,24	24,33	60,11	90,09	160,42
	DB.S	25,29	53,96	46,85	8,88	12,03	13,86	13,04	15,85	17,71	11,39	44,11
	DB.B	146,97	123,05	40,10	11,99	16,77	32,19	28,38	18,77	56,14	58,22	195,89
	DB.C		7,88	9,51	0,48	0,98	3,68	1,16	0,30	4,60	3,97	6,45
	KL		0,86	0,10	0,18		1,02	0,04	0,49	0,08	0,22	0,17
	JW	1,73	3,78	3,05	1,12	1,68	0,40	0,18	0,63	0,95	0,36	0,17
	WZ			0,40		0,09		0,21	0,29	1,74	0,21	1,45
	JS			1,34	1,25	0,64	0,20	0,55	2,20	8,58	3,46	3,32
	GB	2,18	1,13			2,07	2,31	2,75	2,00	1,83	0,95	4,07
	BRZ	61,91	58,71	109,98	91,89	96,52	145,77	224,82	105,43	40,37	17,46	10,08
	OL	1,22	26,78	71,68	64,49	62,57	69,85	46,68	93,26	43,49	34,78	32,47
	OL.S					0,51						

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Powierzchnia zalesiona w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	AK	0,66	5,42	6,94	32,72	31,46	25,34	21,57	12,42	11,33	3,86	7,40
	TP						2,34	1,92	2,67		0,25	
	OS		1,27	2,53	5,14	5,92	10,22	4,83	6,07	5,17	0,27	0,15
	WB			0,37								
	LP	0,62	1,87	0,76	0,84		0,21	0,52	0,98	1,20		1,44
	CZM.P								0,10			
Ogółem	ha	1173,66	1137,27	1484,08	1184,05	2056,47	4471,74	2934,02	1690,46	2163,31	986,24	1000,22
	%	5,20	5,04	6,57	5,24	9,11	19,78	12,99	7,49	9,58	4,37	4,43

F

Tabela nr Va
Nadleśnictwo Świebodzin (

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		VIII	KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej						%
		1	2	14	15	16	17	18	19
BŚW	SO	19,81		1,24				3120,02	94,17
	SO.C							1,62	0,05
	MD							3,81	0,11
	ŚW							2,11	0,06
	BK			0,15				27,25	0,82
	DB.S							5,10	0,15
	DB.B							10,77	0,33
	DB.C							4,94	0,15
	KL							0,31	0,01
	BRZ							125,94	3,80
	OL							0,53	0,02
	AK							10,22	0,31
	OS							0,64	0,02
	Razem	ha	19,81		1,39				3313,26
	%	0,60		0,04				100,00	100,00
BMŚW	SO	49,82	10,66	171,09	33,68			9271,91	89,31
	SO.C							1,22	0,01
	SO.S				0,26			0,26	0,00
	MD			0,21	1,26			70,64	0,68
	ŚW			4,30				70,01	0,67
	JD							0,25	0,00
	DG			0,19				10,87	0,10
	BK	0,19		29,16	1,99			221,10	2,13
	DB.S			4,85	0,49			46,88	0,45
	DB.B	0,44	2,79	49,89	2,75			270,03	2,60
	DB.C							6,37	0,06

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		VIII	KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej						%
		1	2	14	15	16	17	18	19
	KL							0,64	0,01
	JW			0,74				3,33	0,03
	JS							0,37	0,00
	GB			0,24				0,73	0,01
	BRZ	0,68		10,44	0,50			303,63	2,92
	OL		0,19					12,53	0,12
	AK	0,96		0,51	0,56			78,18	0,75
	TP							0,19	0,00
	OS							13,84	0,13
	LP			1,72	0,05			2,53	0,02
	Razem	ha	52,09	13,64	273,34	41,54		10385,51	100,00
	%	0,50	0,13	2,63	0,40		100,00	100,00	
BMB	SO						1,00	100,00	
Razem	ha						1,00	100,00	
	%						100,00	100,00	
LMSW	SO	65,97	8,87	384,09	124,01		3627,19	65,97	
	SO.C						2,38	0,04	
	SO.WE						0,75	0,01	
	MD	0,26		4,17	2,15		104,22	1,90	
	SW	1,42		10,16	2,29		92,80	1,69	
	JD			0,61			1,07	0,02	
	DG			2,41			26,05	0,47	
	BK	20,76	3,02	152,45	25,21		526,90	9,58	
	DB.S	4,58		43,72	3,09		159,88	2,91	
	DB.B	15,04	3,06	142,07	13,86		505,96	9,20	
	DB.C	0,20		1,29			16,09	0,29	
	KL			0,16	0,18		1,93	0,04	
	JW	0,10		3,84			8,65	0,16	
	WZ			0,14			0,93	0,02	
	JS						0,84	0,02	
	GB	0,11		3,39			7,70	0,14	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej					
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	BRZ			28,97	3,67		314,99	5,73
	OL	0,08		0,61	0,29		14,29	0,26
	OL.S						0,14	0,00
	AK	0,30		8,04	1,45		65,73	1,20
	TP						0,30	0,01
	OS			0,34	0,29		12,17	0,22
	WB						0,37	0,01
	LP			3,36			6,28	0,11
	CZM.P						0,10	0,00
Razem	ha	108,82	14,95	789,82	176,49		5497,71	100,00
	%	1,98	0,27	14,37	3,21		100,00	100,00
LMW	SO			0,84			31,44	28,98
	MD						2,10	1,94
	ŚW			0,18	0,31		9,04	8,33
	DG						0,70	0,65
	BK			0,72			1,17	1,08
	DB.S	0,44		2,41			14,26	13,14
	DB.B			0,06			0,62	0,57
	DB.C						0,23	0,21
	GB						0,09	0,08
	BRZ	0,18		1,03	2,14		15,26	14,07
	OL	0,27		1,49	0,61		31,57	29,09
	OS			0,22			1,85	1,71
	LP			0,16			0,16	0,15
Razem	ha	0,89		7,11	3,06		108,49	100,00
	%	0,82		6,55	2,82		100,00	100,00
LMB	SO						0,23	1,51
	ŚW						5,01	32,94
	BRZ						5,34	35,11
	OL						4,63	30,44
Razem	ha						15,21	100,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		VIII	KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej						
		1	2	14	15	16	17	18	19
	%							100,00	100,00
LŚW	SO	26,91	3,31	114,80	41,19			926,73	37,25
	SO.WE							0,23	0,01
	MD	1,01		1,27	0,31			60,13	2,42
	ŚW	2,47		8,86	2,87			95,85	3,85
	JD			4,46				6,36	0,26
	DG	0,74		5,95	0,20			16,16	0,65
	BK	61,19	124,13	164,22	36,30			752,34	30,25
	DB.S	3,30	1,15	35,39	0,90			117,17	4,71
	DB.B	11,05	2,21	38,32	4,21			224,78	9,04
	DB.C	0,08		0,15	0,02			12,69	0,51
	KL		0,07		0,12			0,63	0,03
	JW			2,89	0,02			7,99	0,32
	WZ							1,73	0,07
	JS	0,37						2,29	0,09
	GB	0,89	0,26	9,44	1,15			22,78	0,92
	BRZ	0,34	0,26	32,06	2,85			181,42	7,29
	OL		0,48	0,40				17,99	0,72
	AK			2,87	1,31			20,03	0,81
	TP							1,47	0,06
	OS			0,65				11,17	0,45
	LP			3,05	0,11			7,27	0,29
Razem	ha	108,35	131,87	424,78	91,56			2487,21	100,00
	%	4,36	5,30	17,08	3,68			100,00	100,00
LW	SO	0,61	2,02	3,79				35,88	9,24
	SO.WE							0,29	0,07
	MD							5,57	1,43
	ŚW		1,01	2,67				40,74	10,49
	JD							0,57	0,15
	DG							2,21	0,57
	BK	0,11	0,09	0,67				13,00	3,35

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		VIII	KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej						%
		1	2	14	15	16	17	18	19
	DB.S	2,95	2,03	10,93	0,19			35,13	9,05
	DB.B	0,20	0,35					2,61	0,67
	DB.C							0,43	0,11
	KL				0,13			0,13	0,03
	JW	0,06		0,51	1,41			3,47	0,89
	WZ							1,87	0,48
	JS	0,23						15,01	3,87
	GB			0,36				3,83	0,99
	BRZ	0,50		1,37				48,44	12,48
	OL	1,17	0,45	4,25				171,09	44,07
	OL.S							0,37	0,10
	AK					1,10		1,63	0,42
	TP							2,63	0,68
	OS	0,07						2,58	0,66
LP				0,14			0,79	0,20	
Razem	ha	5,90	5,95	24,69	2,83			388,27	100,00
	%	1,52	1,53	6,36	0,73			100,00	100,00
OL	SO							0,47	0,74
	ŚW							2,22	3,49
	DB.S							0,21	0,33
	JS							0,05	0,08
	BRZ							7,39	11,63
	OL							51,26	80,68
	AK							0,43	0,68
	TP							1,28	2,01
	OS							0,23	0,36
Razem	ha							63,54	100,00
	%							100,00	100,00
OLJ	SO							3,55	1,10
	ŚW							10,69	3,31
	BK							0,10	0,03

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		VIII	KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej						%
		1	2	14	15	16	17	18	19
	DB.S							0,76	0,24
	DB.B			0,81				0,81	0,25
	KL							0,18	0,06
	JW			0,20				0,38	0,12
	JS							3,58	1,11
	BRZ							45,52	14,09
	OL			1,82				255,49	79,08
	TP							1,31	0,41
	OS							0,66	0,20
Razem	ha			2,83				323,03	100,00
	%			0,88				100,00	100,00
Łącznie	SO	163,12	24,86	675,85	198,88			17018,42	75,34
	SO.C							5,22	0,02
	SO.S				0,26			0,26	0,00
	SO.WE							1,27	0,01
	MD	1,27		5,65	3,72			246,47	1,09
	ŚW	3,89	1,01	26,17	5,47			328,47	1,45
	JD			5,07				8,25	0,04
	DG	0,74		8,55	0,20			55,99	0,25
	BK	82,25	127,24	347,37	63,50			1541,86	6,83
	DB.S	11,27	3,18	97,30	4,67			379,39	1,68
	DB.B	26,73	8,41	231,15	20,82			1015,58	4,50
	DB.C	0,28		1,44	0,02			40,75	0,18
	KL		0,07	0,16	0,43			3,82	0,02
	JW	0,16		8,18	1,43			23,82	0,11
	WZ			0,14				4,53	0,02
	JS	0,60						22,14	0,10
	GB	1,00	0,26	13,43	1,15			35,13	0,16
	BRZ	1,70	0,26	73,87	9,16			1047,93	4,64
	OL	1,52	1,12	8,57	0,90			559,38	2,48
	OL.S							0,51	0,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
							%	
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	AK	1,26		11,42	4,42		176,22	0,78
	TP						7,18	0,03
	OS	0,07		1,21	0,29		43,14	0,19
	WB						0,37	0,00
	LP			8,43	0,16		17,03	0,08
	CZM.P						0,10	0,00
Ogółem	ha	295,86	166,41	1523,96	315,48		22583,23	100,00
	%	1,31	0,74	6,75	1,40		100,00	100,00

Miąszościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Tabela nr V b

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW	SO		2320	38615	53370	106540	219215	135380	65170	92795	48365	45370
	SO.C			20	250							
	MD		75	400	10		65					
	ŚW			60	160	40						
	DB.S			25			165					
	DB.C			65								
	BRZ		520	3780	1450	805	840	915	30	135	15	
	OL				95	55						
	AK		10	240	485	935	505	15			80	130
	OS				185							
Razem	m3		2925	43205	56005	108375	220790	136310	65200	92930	48460	45500
	%		0,35	5,22	6,77	13,10	26,70	16,48	7,88	11,24	5,86	5,50
BMŚW	SO	55	7005	84405	132490	391770	993730	534880	319880	501630	171225	78460
	SO.C		10						45			
	SO.S											
	MD		1075	6075	755	1575	1535	40			185	
	ŚW		215	1720	1250	7045	1850	735	1155	1035	35	160
	JD		5									
	DG		50	50	155	760	1065	325	110			
	BK	15	15	675	60	20	305	90	715	1635	305	280
	DB.S			450	95	1125	565	230	400	905	130	245
	DB.B	150	120	340	805	835	850	695	780	2060	785	335
	DB.C		40	160								
	KL		5				65	10	40			
	JW			25	20							20
	JS				100							
GB					50	70		5				

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	BRZ	15	780	6070	6670	6975	11670	16770	9480	2520	575	140
	OL		100	260	850	340	1790	145	20	200	10	40
	AK	20	55	785	3700	4075	2890	1765	1010	1120	450	1630
	TP						110					
	OS			420	560	65	665	315	430	1090		20
	LP								30			
Razem	m3	255	9475	101435	147510	414635	1017160	556000	334100	512195	173700	81330
	%	0,01	0,27	2,93	4,25	11,96	29,33	16,04	9,64	14,77	5,01	2,35
BMB	SO					205						
Razem	m3					205						
	%					100,00						
LMŚW	SO		2025	21130	30545	103470	368405	252815	153985	161760	70115	57615
	SO.C		100							170		
	SO.WE								20	320		
	MD	200	1010	7005	3170	4030	6270	335	45	50	15	990
	ŚW	105	170	1015	2585	3795	2790	1935	5540	9810	1750	2900
	JD			5								
	DG		125	190	35	215	1010		1490	1635	1235	
	BK	190	375	2215	1200	3130	7320	5650	3480	9270	9195	19050
	DB.S			615	525	1095	1415	2440	3020	2915	2075	6530
	DB.B	10	205	785	675	1585	5255	6120	3245	13055	6995	42695
	DB.C		135	285		190	530	455		910	665	415
	KL		10	15			70			15	50	50
	JW		10	130	25	215	10	55	35			
	WZ									130	5	125
	JS					25			120			120
	GB					155		170	65			
	BRZ		250	2970	5445	7895	16355	22445	10390	3640	1070	1020
	OL		85	70	140	235	1035	825	760	180	1105	695
	OL.S					45						
	AK		25	305	1925	1645	2880	3885	1760	1550	210	250

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	TP								120			
	OS			45	40	560	730	760	1105	265	85	
	WB			35								
	LP			20	85		30		310			
	CZM.P								15			
Razem	m3	505	4525	36835	46395	128285	414105	297890	185505	205675	94570	132455
	%	0,03	0,24	1,94	2,45	6,77	21,83	15,72	9,79	10,85	4,99	6,99
LMW	SO		320	265		2660	1420	1890	465	2305	1355	
	MD		350									
	ŚW	20	45	110		1215	95	540		65		185
	DG		35									
	BK									60		
	DB.S		35			20	15		580	255		525
	DB.B			5								
	DB.C					65						
	GB									25		
	BRZ			5	430	905	200	650	760	140	150	
	OL		580	365	300	1855	1245	1525	2495	175	170	
	OS		80		70	20	240		30	20		
	Razem	m3	20	1445	750	800	6740	3215	4605	4330	3045	1675
%		0,07	4,74	2,46	2,63	22,11	10,55	15,11	14,21	9,99	5,50	2,33
LMB	SO					35						
	ŚW								1560	1170		
	BRZ			95		355				620		
	OL								305	1825		
Razem	m3			95		390			1865	3615		
	%			1,59		6,54			31,27	60,60		
LŚW	SO		105	1910	5665	14130	92170	93620	27800	35315	19265	23735
	SO.WE											90
	MD		215	3120	1225	2050	3440	1870	3755	1730	325	1665
	ŚW			525	1165	4580	5870	5105	4580	11670	1760	3395

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	JD				75						240	
	DG			120					1180	1225	1255	1130
	BK		15	1170	4585	3705	7270	10195	4755	15875	30250	50050
	DB.S		20	185	310	345	1570	1260	750	1950	1635	9295
	DB.B			30	295	1215	3140	1560	1820	4970	18685	45340
	DB.C			70			790		95	1065	975	2725
	KL						40		75			
	JW		15	25	85	140	130		150	155	60	
	WZ			20		35		75				335
	JS			10	5	100	35		200		50	100
	GB					195	415	415	160	105	280	990
	BRZ		5	1255	1790	3120	9495	17020	3035	1555	2155	25
	OL		40	250	520	775	2090	615	1000	280	40	300
	AK		10	10	390	1090	1160	130	735	210	255	240
	TP						205		440			
	OS		15		510	650	1640	480		105		
	LP		15	25	5			110		365		535
Razem	m3		455	8725	16625	32130	129460	132455	50530	76575	77230	139950
	%		0,05	0,93	1,77	3,42	13,80	14,12	5,39	8,16	8,23	14,92
LW	SO		70	355	845	1800	2840	200	685	1460	990	510
	SO.WE										115	
	MD		120	350	85	620						85
	ŚW		15	370	840	2875	1470	725	1275	2070	235	945
	DG							75	60	625	120	
	BK			205	100	130		195	280	40	605	120
	DB.S			55		220		120	40	130	485	2535
	DB.B			15				230		135	445	
	DB.C			5						70	60	
	KL											
	JW					30			55	155		40
	WZ								105	380	50	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											
		I		II		III		IV		V		VI	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	
Miąższosc w m3													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
	JS			40	120	15		165	350	2625	1105	160	
	GB							55	405	280	45		
	BRZ		185	680	1530	2300	2255	950	560	435	790	890	
	OL		1225	9255	5230	7490	5345	4610	6855	4815	1740	3595	
	OL.S					145							
	AK					30		25	100				
	TP						130	710			25		
	OS					335	270	115	110				20
	LP							10			100		
Razem	m3		1615	11330	8750	15990	12320	8175	10880	13320	6810	8900	
	%		1,47	10,30	7,95	14,51	11,20	7,43	9,89	12,11	6,19	8,09	
OL	SO								50	105			
	ŚW			45	35				630				
	DB.S			10								30	
	JS							15					
	BRZ			25	70	10	15	30	2050	80	65		
	OL		60	1510	1585	1990	1245	3150	6220	690	1805	445	
	AK				80								
	TP								525				
	OS				25				60				
Razem	m3		60	1590	1795	2000	1260	3195	9535	875	1870	475	
	%		0,26	7,02	7,92	8,83	5,56	14,10	42,10	3,86	8,25	2,10	
OLJ	SO					535	155	30	475				
	ŚW			65	600	1925	155	205	285	40		740	
	BK				15								
	DB.S								45			165	
	KL				40								
	JW										65		
	JS			35	40					40	275	530	
	BRZ			125	395	1465	1325	2715	3305	1675	235	505	
	OL		210	4100	10180	7670	13345	8075	22475	8140	11460	8495	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	TP						400				65	
	OS				75	80			65			
Razem	m3		210	4325	11345	11675	15380	11025	26650	9895	12100	10435
	%		0,19	3,82	10,01	10,30	13,57	9,73	23,49	8,73	10,67	9,21
Łącznie	SO	55	11845	146680	222915	621145	1677935	1018815	568510	795370	311315	205690
	SO.C		110	20	250				45	170		
	SO.S											
	SO.WE								20	320	115	90
	MD	200	2845	16950	5245	8275	11310	2245	3800	1780	525	2740
	ŚW	125	445	3910	6635	21475	12230	9245	15025	25860	3780	8325
	JD		5	5	75						240	
	DG		210	360	190	975	2075	400	2840	3485	2610	1130
	BK	205	405	4265	5960	6985	14895	16130	9230	26880	40355	69500
	DB.S		55	1340	930	2805	3730	4050	4835	6155	4325	19325
	DB.B	160	325	1175	1775	3635	9245	8605	5845	20220	26910	88370
	DB.C		175	585		255	1320	455	95	2045	1700	3140
	KL		15	15	40		175	10	115	15	50	50
	JW		25	180	130	385	140	55	240	310	125	60
	WZ			20		35		75	105	510	55	460
	JS			85	265	140	35	180	670	2665	1430	910
	GB					400	485	640	635	410	325	990
	BRZ	15	1740	15005	17780	23830	42155	61495	29610	10800	5055	2580
	OL		2300	15810	18900	20410	26095	18945	40130	16305	16330	13570
	OL.S					190						
	AK	20	100	1340	6580	7775	7435	5820	3605	2880	995	2250
	TP						845	710	1085		90	
	OS		95	465	1465	1710	3545	1670	1800	1480	85	40
	WB			35								
	LP		15	45	90		40	110	340	465		535
	CZM.P								15			
Ogółem	m3	780	20710	208290	289225	720425	1813690	1149655	688595	918125	416415	419755

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku										
		I		II		III		IV		V		VI
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120
Miąższosc w m3												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	%	0	0	3	4	10	24	16	9	12	6	6

Tabela nr V b

Nadleśnictwo Świebodzin (

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
1	2	14	15	16	17	18	19	20
BŚW	SO	7120		305			814565	98,48
	SO.C						270	0,03
	MD						550	0,07
	ŚW						260	0,03
	DB.S						190	0,02
	DB.C						65	0,01
	BRZ						8490	1,03
	OL						150	0,02
	AK						2400	0,29
	OS						185	0,02
	Razem	m3	7120		305			827125
	%	0,86		0,04			100,00	100
BMŚW	SO	18085	4460	76420	12040		3326535	95,96
	SO.C						55	0
	SO.S				45		45	0
	MD				490		11730	0,34
	ŚW			770			15970	0,46
	JD						5	0
	DG						2515	0,07
	BK	55		15	65		4250	0,12
	DB.S			235	30		4410	0,13
	DB.B	150	820	120	215		9060	0,26
	DB.C						200	0,01
	KL						120	0
	JW						65	0
	JS						100	0
GB						125	0	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej					
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	BRZ	185		4680	95		66625	1,92
	OL		75				3830	0,11
	AK	220		95	85		17900	0,52
	TP						110	0
	OS						3565	0,1
	LP						30	0
Razem	m3	18695	5355	82335	13065		3467245	100
	%	0,54	0,15	2,37	0,38		100,00	100
BMB	SO						205	100
Razem	m3						205	100
	%						100,00	100
LMŚW	SO	30465	3540	185080	45600		1486550	78,44
	SO.C						270	0,01
	SO.WE						340	0,02
	MD	95		1925	590		25730	1,36
	ŚW	790		5340	1085		39610	2,09
	JD						5	0
	DG			1030			6965	0,37
	BK	8795	1450	12815	6535		90670	4,78
	DB.S	1880		1705	360		24575	1,3
	DB.B	7365	1435	10290	3085		102800	5,42
	DB.C	65		450			4100	0,22
	KL				50		260	0,01
	JW	30		135			645	0,03
	WZ			50			310	0,02
	JS						265	0,01
	GB	25					415	0,02
	BRZ			11705	900		84085	4,44
	OL	10		290	145		5575	0,29
	OL.S						45	0
	AK	115		2755	300		17605	0,93

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
								%
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	TP						120	0,01
	OS			140	50		3780	0,2
	WB						35	0
	LP			125			570	0,03
	CZM.P						15	0
Razem	m3	49635	6425	233835	58700		1895340	100
	%	2,62	0,34	12,34	3,10		100,00	100
LMW	SO			375			11055	36,28
	MD						350	1,15
	ŚW				105		2380	7,81
	DG						35	0,11
	BK						60	0,2
	DB.S	235					1665	5,46
	DB.B			15			20	0,07
	DB.C						65	0,21
	GB						25	0,08
	BRZ	75		480	495		4290	14,08
	OL	120		960	160		9950	32,65
	OS			120			580	1,9
Razem	m3	430		1950	760		30475	100
	%	1,41		6,40	2,49		100,00	100
LMB	SO						35	0,59
	ŚW						2730	45,76
	BRZ						1070	17,94
	OL						2130	35,71
Razem	m3						5965	100
	%						100,00	100
LŚW	SO	12200	1180	60310	16070		403475	43
	SO.WE						90	0,01
	MD	425		390	135		20345	2,17
	ŚW	1405		5665	1550		47270	5,04

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
								%
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	JD			115			430	0,05
	DG	590		2255			7755	0,83
	BK	31905	70310	26165	10030		266280	28,38
	DB.S	2085	605	2130	125		22265	2,37
	DB.B	4760	1135	3450	940		87340	9,31
	DB.C	45		120	15		5900	0,63
	KL		25		30		170	0,02
	JW			95	15		870	0,09
	WZ						465	0,05
	JS	125					625	0,07
	GB	240	90	820	215		3925	0,42
	BRZ	130	90	13625	600		53900	5,75
	OL		205	50			6165	0,66
	AK			1010	225		5465	0,58
	TP						645	0,07
	OS			300			3700	0,39
	LP						1055	0,11
Razem	m3	53910	73640	116500	29950		938135	100
	%	5,75	7,85	12,42	3,19		100,00	100
LW	SO	210	605	1740			12310	11,19
	SO.WE						115	0,1
	MD						1260	1,15
	ŚW		435	1605			12860	11,69
	DG						880	0,8
	BK	50	45				1770	1,61
	DB.S	1250	810	1335	65		7045	6,4
	DB.B	35	200				1060	0,96
	DB.C						135	0,12
	KL				25		25	0,02
	JW	20			105		405	0,37
	WZ						535	0,49

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
								%
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	JS	100					4680	4,25
	GB						785	0,71
	BRZ	135		460			11170	10,15
	OL	435	150	1910			52655	47,86
	OL.S						145	0,13
	AK				200		355	0,32
	TP						865	0,79
	OS	20					870	0,79
	LP						110	0,1
Razem	m3	2255	2245	7050	395		110035	100
	%	2,05	2,04	6,41	0,36		100,00	100
OL	SO						155	0,68
	ŚW						710	3,13
	DB.S						40	0,18
	JS						15	0,07
	BRZ						2345	10,35
	OL						18700	82,54
	AK						80	0,35
	TP						525	2,32
	OS						85	0,38
Razem	m3						22655	100
	%						100,00	100
OLJ	SO						1195	1,05
	ŚW						4015	3,54
	BK						15	0,01
	DB.S						210	0,19
	KL						40	0,04
	JW						65	0,06
	JS						920	0,81
	BRZ						11745	10,36
	OL			320			94470	83,34

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	VII		KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		121-140	141 i wyżej					
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	TP						465	0,41
	OS						220	0,19
Razem	m3			320			113360	100
	%			0,28			100,00	100
Łącznie	SO	68080	9785	324230	73710		6056080	81,71
	SO.C						595	0,01
	SO.S				45		45	0
	SO.WE						545	0,01
	MD	520		2315	1215		59965	0,81
	ŚW	2195	435	13380	2740		125805	1,7
	JD			115			440	0,01
	DG	590		3285			18150	0,24
	BK	40805	71805	38995	16630		363045	4,9
	DB.S	5450	1415	5405	580		60400	0,82
	DB.B	12310	3590	13875	4240		200280	2,7
	DB.C	110		570	15		10465	0,14
	KL		25		105		615	0,01
	JW	50		230	120		2050	0,03
	WZ			50			1310	0,02
	JS	225					6605	0,09
	GB	265	90	820	215		5275	0,07
	BRZ	525	90	30950	2090		243720	3,29
	OL	565	430	3530	305		193625	2,61
	OL.S						190	0
	AK	335		3860	810		43805	0,59
	TP						2730	0,04
	OS	20		560	50		12985	0,18
	WB						35	0
	LP			125			1765	0,02
	CZM.P						15	0
Ogółem	m3	132045	87665	442295	102870		7410540	100

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa			KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		VII	VIII					
		121-140	141 i wyżej					
							%	
1	2	14	15	16	17	18	19	20
	%	2	1	6	1		100	100

**Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw
i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności**

Tabela nr VI

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales.
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
			01-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyż.					
1	2	3	Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																	20
SPECJALNE (S)	100	SO	5,46	24,41	9,68	8,19	5,37	16,30	8,31	20,17	24,28	18,24	30,54	51,84	22,19	1,99			246,97	
				470	1130	2010	1990	6640	3315	7655	10885	8475	12910	22415	9080	710			87685	
	100	MD					1,48			2,13									3,61	
							520			1525									2045	
	80	ŚW		0,42						4,68	2,79	0,42							8,31	
										2320	1505	255							4080	
	110	BK		10,64	10,85		2,43	1,45		4,01		6,15	36,24	42,10	122,55				236,42	
					910		255	450		1420		2915	14935	23745	69730				114360	
	150	DB.S		0,37							1,52		4,04	3,75					9,68	
											855		1555	1500					3910	
	150	DB.B								1,82	1,70	2,82	26,47	2,94					35,75	
										555	470	1275	12815	1450					16565	
	100	DB.C						1,14		1,59	1,35	3,04							7,12	
								330		890	680	1350							3250	
	120	JS								1,37									1,37	
									555									555		
80	BRZ		4,06	1,07		2,25	1,13			1,60								10,11		
				95		390	320			390								1195		
80	OL		3,15		8,50	2,39	13,74	3,70	14,55	19,67	25,82	17,15						108,67		
			110		2465	800	5065	1680	6900	8095	12080	7235						44430		
60	AK								1,16	1,19								2,35		
									360	280								640		
Ra-			5,46	43,05	21,60	16,69	13,92	33,76	13,17	49,92	53,15	54,80	117,48	100,63	144,74	1,99		670,36		
zem				580	2135	4475	3955	12805	5355	21210	23090	25680	50800	49110	78810	710		278715		
LASÓW OCHRONNYCH (O)	100	SO	118,10	76,54	127,72	85,42	271,26	597,71	362,63	240,17	213,44	100,88	136,09	101,75	3,86	337,87	76,27	2849,71		
				1220	18250	23595	98610	250895	150180	105230	96515	44970	59265	43625	1370	108645	26935	1029305		
	100	MD			17,34	4,80	5,47	7,31	6,30	5,98								47,20		
					2860	1605	2275	3470	2615	3310									16135	
	80	ŚW			3,63	2,01	19,63	11,92	7,01	0,54	7,31	1,08	0,95			3,96		58,04		
				565	515	7800	5285	3700	285	4005	515	510			1970			25150		
80	DG						1,55						2,95		1,97			6,47		

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
			01-sty 10	11 20	21 30	31 40	41 50	51 60	61 70	71 80	81 90	91 100	101 120	121 140	141 i wyż.					
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
								1125					1035			645			2805	
	110	BK	7,05	8,70	14,10	45,85	14,68	20,86	35,71	9,15	34,69	56,80	80,83	6,00	4,79	88,55	31,36		459,12	
			30	135	675	5605	3060	6675	11435	3855	19470	28185	39240	2505	1830	24260	9605		156565	
	150	DB.S	7,60	12,50	4,10	3,06	2,05	6,68	1,45		1,69	3,97	22,16	4,39	7,67	6,52	1,23		85,07	
				60	465	575	305	1840	575		505	1535	10155	1845	2940	1855	250		22905	
	150	DB.B		7,77	10,77		7,42	11,67	3,81	4,39	11,31	34,95	80,65	6,98	1,96	6,74			188,42	
				20	495		1850	3925	1485	2010	4250	17085	36005	2155	1025	1455			71760	
	100	DB.C					1,89	1,25											3,14	
							540	445											985	
	120	JS									11,44		1,13						12,57	
											3455		260						3715	
	80	GB						2,04				1,17							3,21	
								550				435							985	
	80	BRZ	0,41	1,43	3,63	18,59	23,06	22,40	19,74	11,82	6,52	3,65	9,64			28,73	3,06		152,68	
				75	430	4010	5995	6740	5980	3895	1700	940	2595			5460	760		38580	
	80	OL		20,09	53,75	26,42	36,58	23,14	18,45	58,24	17,05	12,41	9,49			2,83			278,45	
				615	10030	8245	11650	9100	7715	24415	5895	5465	4460			320			87910	
	60	AK				0,83		6,48			0,62	0,61	3,71			9,57	2,53		24,35	
						135		2020			95	165	1310			1330	460		5515	
	40	TP						0,71	2,62										3,33	
								145	765										910	
	80	LP											1,12						1,12	
													360						360	
	Ra-		133,16	127,03	235,04	186,98	382,04	713,72	457,72	330,29	304,07	215,52	348,72	119,12	18,28	486,74	114,45		4172,88	
	zem		30	2125	33770	44285	132085	292215	184450	143000	135890	99295	155195	50130	7165	145940	38010		1463585	
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	100	SO	749,33	641,09	824,14	735,48	1234,93	2698,89	1567,49	774,27	655,47	302,87	240,20	20,77					10444,93	
			140	10800	124920	180625	438280	1093975	613540	310540	259860	117105	88635	7025					3245445	
	100	SO.C		0,67															0,67	
				25															25	
	100	MD	0,51	1,76	14,44														16,71	
				40	1500														1540	
	80	ŚW		0,42	17,43	3,49	12,36			1,42		0,14							35,26	
				10	1100	805	4700			810		95							7520	
	80	DG					2,50												2,50	
							620												620	
	110	BK	3,05	2,61	2,40								0,54						8,60	
			20	85	130								265						500	

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku														KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
			01-sty 10	11 20	21 30	31 40	41 50	51 60	61 70	71 80	81 90	91 100	101 120	121 140	141 i wyż.					
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	150	DB.S	1,00		10,37	0,67		0,88		0,57									13,49	
					590	30		175		170									965	
	150	DB.B	3,14	1,87	2,45	3,28		2,78	1,79										15,31	
					75	565		705	440										1785	
	100	DB.C			2,31														2,31	
					210														210	
	80	BRZ	4,14	1,50	3,88	8,23	8,27	7,75	16,56	8,15	1,08								59,56	
				40	715	1705	1825	2105	3515	2150	375								12430	
	80	OL		0,93	5,57	4,99	3,40	2,83	4,50	3,72									25,94	
				60	1245	1325	1195	890	1810	1495									8020	
	60	AK			1,95	7,99	8,83	1,70	1,82	0,62	2,31	0,15	1,41						26,78	
					390	1395	2330	580	385	85	325	25	400						5915	
	40	TP								1,28									1,28	
										525									525	
	60	OS					0,14	0,31											0,45	
							40	85											125	
	Ra-		761,17	650,85	884,94	764,13	1270,43	2715,14	1592,16	790,03	658,86	303,16	242,15	20,77					10653,79	
	zem		160	11060	130875	186450	448990	1098515	619690	315775	260560	117225	89300	7025					3285625	
(GPZ)	100	SO	219,41	68,88	133,27	118,49	297,59	903,19	721,53	405,39	1066,79	357,52	123,49	26,01	0,86	793,39	179,29		5415,10	
			265	2240	23695	33560	108755	376240	294060	169030	469150	153390	53355	11295	370	239750	59240		1994395	
	100	SO.WE										0,73							0,73	
												290							290	
	100	MD		2,28	17,04	11,93	8,56			2,09				0,38		5,96	4,17		52,41	
				80	2605	2675	3160			960				120		2010	1385		12995	
	80	ŚW		1,83	13,44	5,92	10,30	8,05	3,29	13,17	10,65	1,72	3,94			6,04	1,60		79,95	
				45	1325	1255	3805	3350	1585	6590	4805	1015	1975			2330	605		28685	
	80	DG			1,30		0,79			4,87	3,60	2,95				4,07			17,58	
					155		340			2355	1910	2065				1785			8610	
	110	BK	25,80	89,52	115,71	3,37	8,58	5,60	4,85	9,63	12,55	9,73	20,49	2,93		18,42	6,26		333,44	
			325	1720	5580	355	1530	1525	2245	3285	5290	3715	7970	1570		3335	1700		40145	
	150	DB.S	10,97	53,67	16,35	11,24		2,04	7,46	12,69	7,44	6,09	23,87	9,12			1,61		162,55	
				1130	750	1480		580	2160	3670	2025	2245	10000	4660			160		28860	
	150	DB.B	17,11	78,67	2,02	6,10	0,93	7,74	17,20	12,52	25,19	18,26	109,25	16,90	2,53	17,69			332,11	
				280	155	1100	155	2505	5370	3585	8425	6100	47025	8135	1320	3935			88090	
	100	DB.C		0,55	1,45			1,83			1,40		1,53						6,76	
				15	255			895			425		660						2250	
	100	KL						0,55											0,55	

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
			I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII				
			01-sty 10	11 20	21 30	31 40	41 50	51 60	61 70	71 80	81 90	91 100	101 120	121 140	141 i wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m3																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
								65											65
	100	JW		0,95			2,93												3,88
							805												805
	120	JS				0,73						1,62	0,78						3,13
						165						730	250						1145
	80	BRZ		6,90	18,84	23,05	32,70	47,05	82,42	25,76	5,32	12,61				167,02	6,33		428,00
				470	2260	4455	8295	13925	22675	7090	1380	4015				37020	1375		102960
	80	OL	0,58	12,49	21,98	23,53	18,68	26,26	23,39	24,51	12,20	1,53	8,22			9,77			183,14
				950	4590	6325	6460	8840	8945	9255	4215	650	3135			3305			56670
	60	AK		0,34	0,49	11,21	4,93	6,40	10,77	11,68			0,30			12,87	1,77		60,76
					75	2475	1300	2090	3100	3750			90			2175	395		15450
	60	OS		0,26		0,68	4,09	0,41	0,06										5,50
				15		170	790	140	20										1135
	40	WB			0,61														0,61
					65														65
	Ra-		273,87	316,34	342,50	216,25	390,08	1009,12	870,97	520,22	1147,23	412,76	291,87	55,34	3,39	1035,23	201,03		7086,20
	zem		590	6945	41510	54015	135395	410155	340160	208610	498585	174215	124460	25780	1690	295645	64860		2382615
OGÓLEM GOSP. (G)			1035,04	967,19	1227,44	980,38	1660,51	3724,26	2463,13	1310,25	1806,09	715,92	534,02	76,11	3,39	1041,27	202,63		17739,99
			750	18005	172385	240465	584385	1508670	959850	524385	759145	291440	213760	32805	1690	295645	64860		5668240
Łącznie			1173,66	1137,27	1484,08	1184,05	2056,47	4471,74	2934,02	1690,46	2163,31	986,24	1000,22	295,86	166,41	1523,96	315,48		22583,23
			780	20710	208290	289225	720425	1813690	1149655	688595	918125	416415	419755	132045	87665	442295	102870		7410540

Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miazszości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy

Tabela nr VIII a

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Bieżący roczny przyrost miazszości w m3																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO	70	4670	14015	11200	20935	43940	22065	10605	13175	4530	2430	885	105	4450	1075		154150	88,05
SO.C																		
SO.WE																		
MD		15	560	200	200	95	55	85	10					15	15		1250	0,71
ŚW		15	500	150	715	285	140	210	170	25	25			75	5		2315	1,32
DG			55		90	40		50	30	20	5			20			310	0,18
BK	25	175	935	520	275	275	295	165	410	515	750	295	665	290	140		5730	3,27
DB.S		145	180	105	10	60	60	70	50	40	240	60	20	15			1055	0,6
DB.B		115	95	85	85	210	140	110	190	365	1110	120	5	85			2715	1,55
DB.C		5	45		10	45			20	10	25						160	0,09
KL						5											5	0
JW					35												35	0,02
JS				5					35	10							50	0,03
GB						5				5							10	0,01
BRZ	15	50	215	395	490	460	430	140	10	45	20			625	25		2920	1,67
OL		185	910	605	485	415	240	525	185	150	120			35			3855	2,2
AK			20	130	85	85	55	60			5			45			485	0,28
TP							10	5									15	0,01
OS					20	5											25	0,01
WB			5														5	0
LP																		
Razem	110	5375	17535	13395	23435	45925	23490	12025	14285	5715	4730	1360	795	5655	1260		175090	100

Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym = $150410\text{m}^3/10\text{rok} = 1504100\text{m}^3/10\text{lat} = 86\%$ całości spodziewanego przyrostu okresowego tablicowego

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Tabela nr XI

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przepadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
1	2	powierzchnia - ha										13
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
BŚW		350,55	6,30									356,85
BMŚW		474,19	10,07	1,43	17,85	0,41	2,76					506,71
LMŚW		37,26	2,11		10,48			2,04				51,89
LMW					0,94	0,58						1,52
LŚW		11,33	3,24									14,57
LW		0,50										0,50
Ogółem		873,83	21,72	1,43	29,27	0,99	2,76	2,04				932,04

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Tabela nr XII

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11)

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
KO	BMŚW		BK	65,78	58,4	22	
	BMŚW		DB.B	188,09	31,5	22	
	BMŚW		DB.S	17,93	31,8	12	
	BMŚW		SO	1,54	50,0	12	
	BŚW		SO	1,39	80,0	23	
	LMŚW		BK	228,15	61,1	22	
			9110		16,68	82,7	22
			9160		1,29	80,0	22
			9190		22,88	77,7	22
	LMŚW			DB.B	381,49	34,9	12
	LMŚW			DB.S	129,58	33,3	22
	LMŚW			LP	1,15	80,0	22
	LMŚW			SO	8,60	69,1	22
	LMW			BK	1,80	70,0	22
	LMW			DB.S	5,31	43,3	22
	LŚW			BK	126,73	79,8	22
			9110		62,03	67,3	12
			9130		19,12	76,9	22
			9160		4,45	90,0	22
			9190		12,85	74,2	22
	LŚW			DB.B	74,48	38,5	22
	LŚW			DB.S	85,93	40,4	22
			9160		5,17	40,0	22
			9170		4,63	30,0	22
	LŚW			DG	3,98	80,0	23
	LŚW			GB	9,00	80,0	23
			9160		4,81	80,0	22
	LŚW			JD	6,15	80,0	12
	LŚW			LP	5,45	80,0	22
	LW			BK	2,73	30,0	22
	LW			DB.S	12,87	61,1	12
			9170		9,09	40,0	12
	OLJ			DB.B			
		9,10E+01		2,83	50,0	22	
Razem				1523,96	48,5	22	
KDO	BMŚW		BK	5,83	20,0	22	
	BMŚW		DB.B	13,49	15,6	23	
	BMŚW		DB.S	2,68	20,0	22	
	LMŚW		BK	14,37	28,2	23	
			9190		6,26	20,0	23
	LMŚW			DB.B	24,47	15,8	12
	LMŚW			DB.S	5,04	20,0	12
	LŚW			BK	9,44	25,8	22

		9110		24,65	28,7	12
		9130		6,71	20,0	22
	LŚW		DB.B	12,11	15,4	22
		9190		3,91	20,0	11
	LŚW		DB.S	2,70	20,0	33
	LW		JW	1,61	30,0	22
Razem				133,27	21,4	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMSW		BK	25,75	36,2	22
	BMSW		DB.B	25,71	32,5	22
	BMSW		DB.S	2,72	90,0	12
	BMSW		SO	173,50	98,3	12
	BMSW		ŚW	2,41	100,0	22
	LMŚW		BK	31,97	87,0	22
	LMŚW		DB.B	14,76	49,1	22
	LMŚW		DB.S	13,42	50,3	23
	LMŚW		SO	48,93	96,9	12
	LMW		SO	1,19	100,0	12
	LŚW		BK	7,58	96,0	22
		9110		45,41	92,8	22
	LŚW		DG	1,30	90,0	22
	LW		DB.S	3,92	92,7	12
	OLJ		OL	1,02	100,0	22
Razem				399,59	84,8	12
Ogółem				2056,82	53,8	22

Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu

Tabela nr XVIII

Nadleśnictwo Świebodzin (14-11-)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszyców	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną							upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, plazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń	razem				pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
	Powierzchnia zredukowana - ha															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
BMŚW	148,32		606,23	417,62	67,47	5,18	1244,82	6,99	1251,81		290,98	532,52	744,01	1567,51		989,41
BŚW	52,89		358,68	0,28		0,95	412,80	0,45	413,25		24,95	222,69	337,78	585,42		358,96
LMŚW	6,26		73,40	631,99	60,71	2,44	774,80	4,19	778,99		162,36	259,04	443,15	864,55		643,36
LMW	0,79		1,40	5,20		0,30	7,69		7,69		3,58	4,15	3,90	11,63		5,51
LŚW	7,58		37,23	283,71	18,17	1,47	348,16	0,20	348,36		62,88	114,79	267,12	444,79		305,30
LW			2,26	15,04	1,90	0,16	19,36		19,36		8,27	10,38	29,88	48,53		15,89
OL			1,28				1,28		1,28							1,28
OLJ											0,87	0,87	1,96	3,70		
OGÓŁEM	215,84		1080,48	1353,84	148,25	10,50	2808,91	11,83	2820,74		553,89	1144,44	1827,80	3526,13		2319,71
Łączna powierzchnia melioracji agrotechnicznych wynosi 2320,35 ha, w tym 2319,71 ha zaprojektowano na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych; 0,64 ha zaprojektowano na linii podziału pow. oraz linii energetycznej (L ENERG).																
Na stronie tytułowej Elaboratu podana powierzchnia pielęgnowania upraw obejmuje sumę powierzchni pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych zaprojektowanych w poszczególnych wydzieleniach. W przypadku jednoczesnego zaprojektowania pielęgnowania gleby i czyszczenia wczesnego w wydzieleniu, brano do sumowania tylko zabieg z większą powierzchnią.																

IX. ZAŁĄCZNIKI

- 1. Protokół z KZP.**
- 2. Protokół z NTG.**
- 3. Zarządzenie Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia lasów ochronnych.**

Znak spr.: ZS.003.7.2015

PROTOKÓŁ
Z posiedzenia Komisji Założeń Planu
w sprawie opracowania planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Świebodzin
na lata 2018 – 2027

Zielona Góra, 22 października 2015 r.

Znak odpowiedzialnej
gospodarki leśnej

Komisja założeń projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027, została zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze celem uzgodnienia podstawowych założeń do przeprowadzenia prac urządzeniowych. Komisja obradowała w dniu 20.10.2015 r. w Łagowie z udziałem osób wyszczególnionych na poniższej liście:

Lista uczestników
posiedzenia Komisji Założeń Planu UL dla Nadleśnictwa Świebodzin
w dniu 20 października 2015 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Instytucja	Podpis
1.	Adonis Boyin	z. w. Dy. Ustka	DULIGLIGŁO Górców	
2.	Arkadiusz Hecimyl	Pracownik w sprawie kołnierzowej	Pracownik	
3.	Diana Luce	—	—	
4.	Grzegorz Gucior	wsp. Główny K.M.G.O.	Główny K.M.G.O.	
5.	Grzegorz Radostny	st. Inspektor	R.DOS w Górze	
6.	Stachurski Marcin	Kierownik	ZOL Łagów	
7.	Monika Miller	N-Ł 26	RDPN Łagów	
8.	Patrycja Kopciak	br. ds. bi. dz. N-cho Świeb.	N-cho Świeb.	
9.	Małgorzata Jankowska	Beloniarz N-cho	N-cho Świeb.	
10.	Agnieszka Anklewicz	podlewny	N-cho Świeb.	
11.	Michał Olek	st. inspektor	N-cho Świeb.	
12.	Tomasz Benzyl	inspektor	Gmina Łagów	
13.	Piotr Nietopiel	st. spec. SL	RDLP Ziel. Góra	
14.	Dariusz Kieć	st. sp. SL	RDLP 26	
15.	Ondrej Ryżard	GT. Spec.	ZPKWL	
16.	Wojciech Kłopot	st. sp. spec.	ZPKWL	
17.	Urbaniaś Marcin	GT. Spec. SL	ZOLP w 26	
18.	Andrzej Jankowski	inż. nadzoru	N-cho Świeb.	
19.	Zygadło Roman	Spec. S.L	N-cho Świeb.	
20.	Małgorzata Jankowska	spec. S.L.	N-cho Świeb.	
21.	Jamela Gągor	—	—	
22.	Katarzyna Lech	N-cho	N-cho Świeb.	
23.	Janusz Górców	inż. nadzoru	N-cho Świeb.	

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych;

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urządzenia lasu

1.1. Nadleśnictwo przeprowadziło analizę zgodności danych ewidencyjnych, znajdujących się w bazie SILP-LAS z danymi w powszechnej ewidencji gruntów i budynków. Stwierdzono zgodność danych. Analiza warstw geometrycznych Leśnej Mapy Numerycznej wykazała różnice w przebiegu linii oddziałowych w stosunku do granic działek ewidencyjnych.

1.2. Nadleśnictwo dokonało przeglądu aktów prawnych prawa miejscowego w zakresie obowiązujących planów, polityk i strategii. Wnioski dotyczące powiązań ustaleń planistycznych z gospodarką leśną, zostaną przekazane Wykonawcy planu, w celu ich ujęcia w opisanym ogólnym. Generalnie należy stwierdzić, że nie ma w obowiązujących planach ustaleń, które mogłyby w sposób znaczący zmienić założenia i sposoby prowadzenia wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin.

Z uwagi na fakt, że PUL zostanie sporządzony wg stanu na 01.01.2018 r., nadleśnictwo przekaze wykonawcy prac informację o każdym nowopowstałym, przyjętym dokumencie dotyczącym polityki przestrzennej, odnoszącym się do gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Świebodzin.

1.3. W celu ustalenia sposobu ujęcia w PUL zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, powołując się na *Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie u.l. zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa*, dyrektor RDLP w Zielonej Górze zaprosił przedstawiciela Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim. Podczas obrad podjęto rozstrzygnięcia dotyczące zadań ochronnych, z uwzględnieniem planów i terminów sporządzenia planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów

Plan urządzenia lasu zostanie opracowany wg stanu na 1.01.2018 r. Ogólna powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Świebodzin – wg stanu na 31.08.2015 r. – wynosi **23 996,26 ha**. Powierzchnia ta w zaokrągleniu do pełnych hektarów zostanie przyjęta w opisie przedmiotu zamówienia przygotowywanego w ramach SIWZ, o ile jeszcze w roku 2015 nie dojdzie do istotnych zmian powierzchniowych. W trwałym zarządzie nadleśnictwa znajduje się również 159,48 ha gruntów nieleśnych

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych nadleśnictwo przekaze wykonawcy materiały do prac z zakresu inwentaryzacji lasu:

- bazę opisu taksacyjnego SILP- LAS zaktualizowaną za 2015 rok,
- uaktualnione na koniec 2015 r. warstwy LMN.

Wykonawca prac pobierze z Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej dane ewidencyjne w postaci wektorowej wraz z powierzchniami ewidencyjnymi działek i użytków na swój koszt. Wnosi się, aby pobrać z ośrodków wszystkie działki, będące w zarządzie nadleśnictwa oraz warstwy działek zawierających Ls innej własności wraz z konturami użytku Ls - wszystkie w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa. Dane te posłużą do opracowania warstwy LMN zawierającej „lasy obce”. Wiedza ta umożliwi m.in. usprawnienie właściwego planowania i zarządzania lasami w granicach zasięgu terytorialnego, ustalenie prawidłowej lesistości nadleśnictwa, granicy polno-leśnej, nadzór nad ochroną gruntów leśnych, kwestię nadzoru nad lasami niepaństwowymi, itp.

Nadleśnictwo w dziewiątym roku obowiązywania planu nie będzie ograniczać zmian w stanie posiadania. Nadleśnictwo wstrzyma dokonywanie zmian w stanie posiadania po 30.07.2017 r. Zmiany, które powstaną do tej daty, zostaną ujęte w projekcie planu u.l.

Po zakończeniu 2016 roku, zostanie przeprowadzona przez nadleśnictwo aktualizacja SILP i LMN i po raz kolejny zostanie przekazana wykonawcy prac, wyeksportowana baza opisu taksacyjnego – do wykorzystania w celu aktualizacji historii ewidencji wykonanych zadań gospodarczych.

Istniejąca Leśna Mapa Numeryczna Nadleśnictwa Świebodzin powstała w oparciu o, przyjętą do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego, ewidencyjną mapę numeryczną. W ramach prac urzędniowych, wykonawca dokona analizy porównawczej stanu LMN z danymi numerycznymi, będącymi w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym. Analiza ta, opisana w§ 10 ust. 7 - 10 IUL, winna dotyczyć w szczególności zgodności przestrzennej obu danych.

Efektom wyżej opisanej analizy, powinien być stosowny raport, który pozwoli nadleśniczemu na podjęcie decyzji o konieczności zlecenia ewentualnych pomiarów geodezyjnych lub przekazaniu starostwu informacji o błędnie prowadzonym zasobie kartograficznym. W przypadku błędów w LMN, wykonawca zaktualizuje warstwy w ramach zleconych prac urzędniowych.

Ujawnione podczas terenowych prac taksacyjnych rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi nadleśnictwa, a stanem faktycznym na gruncie, będą przekazywane nadleśniczemu na bieżąco, celem zlecenia prac geodezyjnych i dokonania zmian w ewidencji powszechnej które będą ujęte w sporządzanym projekcie PUL.

Przy niewielkich różnicach przebiegu działek ewidencyjnych w stosunku do linii oddziałowych, oddziały leśne będą odzwierciedlać przebieg linii oddziałowych, a więc skrajne pododdziały będą mogły się składać z kilku działek ewidencyjnych. W przypadku większych rozbieżności niebędących błędami ewidencyjnymi brakujące linie oddziałowe zostaną zaprojektowane do przecięcia.

Ostateczny wykaz rozbieżności, pomniejszony o pozycje załatwione na bieżąco, zostanie przedstawiony nadleśniczemu w formie protokołu rozbieżności, po odbiorze prac terenowych. Nadleśniczy dokona odpowiednich zmian w ewidencji gruntów, które wprowadzi do bazy SILP-LAS w ramach aktualizacji LMN i stanu posiadania, po otrzymaniu baz danych nowego PUL, a więc w pierwszym roku obowiązywania nowego planu u.l.

W stanie posiadania nadleśnictwa znajdują się grunty wyłączone z produkcji leśnej w oparciu o decyzje administracyjne, które należy ująć w PUL, jako osobne pododdziały.

Tabela: Wykaz Decyzji Dyrektora RDLP w Zielonej Górze wyłączających grunt z produkcji leśnej na terenie Nadleśnictwa Świebodzin (stan na 19.10.2015 r.)

Lp.	Numer decyzji	Data wydania	Aktualny adres	Pow. (ha)	Rodzaj wyłączenia
1	ZU-2125-30/06/2120-7/05	20.04.2006	L-ctwo Chociule, oddz. 332 i	0,9000	Nietrwale do 31.12.2015
2	ZU-2125-73/08/7/07/30/06	27.08.2008	L-ctwo Chociule, oddz. 332 i	0,5685	Nietrwale do 31.12.2017
3	ZU-2120-39/11	02.08.2011	L-ctwo Ołobok, oddz. 122 b, 122c, 122 d, 122 g	0,1203	Trwale
4	ZU-2129-55/12	25.06.2012	L-ctwo Długoszyn, oddz. 55r	1,1482	Nietrwale do 30.06.2016
5	ZS-2129-28/13	09.05.2013	L-ctwo Długoszyn, oddz. 55p	1,5066	Nietrwale do 30.06.2017
6	ZS-2129-86/14	19.12.2014	L-ctwo Międzylesie 291 f,g,h	1,7938	Nietrwale - czas nieokreślony

Należy przyjąć następujący sposób postępowania z gruntami wyłączanymi z produkcji leśnej:

a) grunty wyłączone w oparciu o decyzje zezwalające wydane przez dyrektora RDLP, na których wyłączenie zostało zrealizowane – opisać jako grunty nieleśne zgodnie z kategorią użytkowania wynikającą z celu wyłączenia,

b) grunty do wyłączenia w oparciu o decyzje zezwalające wydane przez dyrektora RDLP, na których nie doszło jeszcze do faktycznego wyłączenia z produkcji – opisać jako las, zgodnie z aktualnym stanem, podając w inf. różnych informację o decyzji wyłączeniowej,

c) grunty wyłączone w oparciu o decyzje zezwalające wydane dyrektora RDLP, na których inwestycja jest rozpoczęta, ale jeszcze nie dokonano zmian w ewidencji - grunt taki trzeba opisać jako INNE WYL (na lesie) – i takie pozycje powinny trafiać do wykazu rozbieżności (należy dokonać zmian w ewidencji),

d) grunty faktycznie wyłączone z produkcji leśnej, bez decyzji zezwalającej na takie wyłączenie - opisać je jako WYŁ INNE (nieleśna) i ująć w wyk. rozb. Nadleśnictwo taki przypadek zobowiązane jest zgłosić do dyrektora RDLP, który podejmie działania zmierzające do ustalenia sprawcy wyłączenia i ew. wydania decyzji karnych.

W przypadku stwierdzenia zadawnionego naruszenia stanu posiadania na granicy polno-leśnej, w celu ochrony granic gruntów Skarbu Państwa należy wznowić i oznakować granice, a luki zaprojektować do dolesienia w planie u.l. Wznowienie granic w takich przypadkach będzie leżało w gestii nadleśnictwa. Nadleśnictwo dostarczy wykonawcy PUL przed przystąpieniem do prac, wykaz gruntów rolnych, które zamierza przeznaczyć do zalesienia, zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku ich braku zgodnie z wewnętrznym „Programem zagospodarowania gruntów ekonomicznych nadleśnictwa Świebodzin”. W tym drugim przypadku, niezbędne będzie uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy. W projekcie PUL zostaną zaplanowane do zalesienia tylko te grunty, których stan prawny na dzień 30.07.2017 r. będzie to umożliwiał.

3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe (warstwy LMN) przedłożone przez nadleśnictwo. Operat siedliskowy został wykonany przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej Oddz. w Poznaniu, wg stanu na 1.01.1998 r.

Operat glebowo siedliskowy, choć oparty na częściowo nieaktualnych dziś klasyfikacjach i wytycznych, pozostaje w mocy. Nowe opracowanie siedliskowe dla Nadleśnictwa Świebodzin jest przewidziane w harmonogramie RDLP przed sporządzeniem projektu PUL VI rewizji.

Zapisy aktualnie obowiązującego operatu siedliskowego Wykonawca PUL zobowiązany będzie ująć w opisach taksacyjnych projektu planu urządzenia lasu, dostosowując niektóre elementy do aktualnie obowiązujących standardów (np. formy zniekształceń, symbole gatunku gleby).

Na gruntach nieleśnych przejętych po 2008 r., Wykonawca PUL dokona określenia siedlisk w sposób uproszczony (mapa geologiczna, analiza drzewostanu i runa), a w przypadku gruntów rolnych przeznaczanych do zalesienia w trakcie obowiązywania PUL, opracowanie glebowe należy zlecić Pracowni Gleboznawstwa i Fitopatologii przy Nadleśnictwie Zielona Góra.

Nadleśnictwo nie posiada opracowań fitosocjologicznych dotyczących gruntów w zarządzie. Ze względu na niejednoznaczność w określaniu potencjalnych fitocenozy leśnych (zespołów roślinnych) oraz fitocenozy rzeczywistych, które często są odmiennymi siedliskami przyrodniczymi w obszarach Natura 2000, nadleśnictwo zadeklarowało zlecenie wykonania własnym kosztem prac fitosocjologicznych w obszarach Natura 2000 do końca 2016 r.

W przypadku powstania takich opracowań w zadeklarowanym czasie, zostaną one uwzględnione w projekcie planu urządzenia lasu.

4. Podział powierzchniowy

Przychylnono się do wniosku nadleśnictwa w sprawie korekty granicy obrębów leśnych Ołobok i Świebodzin oraz leśnictw: Chociule, Ołobok i Krzeczkowo oraz przekazania pododdziałów 84a,c,d z leśnictwa Łągów do leśnictwa Długoszyn.

Oddziały planowane do przyłączenia z Leśnictwa Ołobok do Leśnictwa Krzeczkowo.

Oddziały do przekazania z Leśnictwa Ołobok	Powierzchnia [ha]
150	29,65
151	15,96
152	17,43
153	36,96
Podsumowanie	100

Oddziały planowane do przyłączenia z Leśnictwa Chociule do Leśnictwa Krzeczkowo.

Oddziały do przekazania z Leśnictwa Chociule	Powierzchnia [ha]
311	14,76
312	38,91
313	16,24
314	22,83
315	18,15
316	26,54
317	11,32
319	27,29
Podsumowanie	176,04

Niewielkie powierzchnie gruntów przejętych zostaną przydzielone do najbliższej położonych oddziałów.

W trakcie prac kameralnych literacja wydzieleń, w których znajdują się np. obiekty nasiennictwa leśnego lub obiekty chronione, których lokalizacja jest ujmowana w rejestrach prowadzonych przez instytucje zewnętrzne (np. Biuro Nasiennictwa Leśnego) lub których lokalizacja została zatwierdzona w formie decyzji - w miarę możliwości - będzie pozostawiana bez zmian. Podczas NTG Wykonawca przedstawi wykaz synchronizacyjny zmian adresów leśnych dla obiektów RLMP.

Potrzeby w zakresie poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu winny zostać określone przez wykonawcę planu, a następnie znaleźć odzwierciedlenie we wskazaniach gospodarczych (opis zadrzewień i wskazówka DRZEW). Realizacja wskazania wg wskazówek SILP – UPRZ.POZ.

W trakcie prac Wykonawca zinventaryzuje istniejące i brakujące słupy oddziałowe.

5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń.

W PUL należy ująć grunty stanowiące współwłasność, wg wykazu przekazanego przez nadleśniczego.

Wg stanu na dzień posiedzenia KZP są to grunty wg poniższej tabeli:

Leśnictwo	Oddz., pododdz.	Powierzchnia [ha]	% udziału Nadleśnictwa we współwłasności	Działka ewidencyjna
Ołobok	150 w	0,2500	24,8	150/10
Lubrza	151 r	0,3635	24,8	151/1
Krzeczkowo	236A lx	0,2440	4,1	571/1
Dolina	140 i	0,2604	26,9	9254
Łągów	237 c	0,1747	54,4	237/25
Krzeczkowo	236A w-01	0,1345	7,4	236/4

W trakcie prac terenowych należy oznaczyć w terenie niewyraźne granice wydzieleń leśnych, na wylotach dróg i linii oddziałowych, obręczkami wykonanymi poprzez ociosanie zewnętrznych warstw martwej kory „na czerwono”, na wysokości ok. 1,5 m.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Do prac urządzeniowych zostaną przekazane Wykonawcy ortozdjęcia wykonane w VII 2015 r. na zlecenie DGLP. Warunkiem jest odbiór i przyjęcie tych prac przez zleceniodawcę, do czasu opracowania SIWZ na opracowanie niniejszego projektu PUL. W innym przypadku po stronie Wykonawcy PUL będzie leżało pobranie ortofotomapy z PODGiK.

Wykonawca wykorzysta dane do dokonania analiz opisanych w pkt 2. niniejszego protokołu oraz do korekt przebiegu granic pododdziałów leśnych, pnsw oraz lokalizacji obiektów liniowych (drogi, rowy itp.).

7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL

Cechy drzewostanów należy ustalać zgodnie z § 26 IUL.

Nadleśnictwo dostarczy Wykonawcy planu, wykazy drzewostanów, ułatwiające identyfikację niektórych cech, w tym m.in.: drzewostany z odnowienia naturalnego, z siewu, grunty zrekultywowane, otulina WDN, drzewostany zachowawcze, uprawy po rębni złożonej, młodniki po rębni złożonej i powierzchnie doświadczalne. Obiekty nasiennictwa i selekcji zgodnie z nową IUL ujmowane są w rejestrze Leśnego Materiału Podstawowego (LMP). Rejestr ten nie obejmuje upraw pochodnych, dlatego Wykonawca

informację tę umieści w polu „informacje dodatkowe” dodając numer bloku oraz zobrazuje na mapach nasiennictwa i selekcji.

Cecha dotycząca pochodzenia niejednorodnych drzewostanów będzie ustalana wg przeważającego pochodzenia. Na pierwszym miejscu należy podać dla każdego gruntu leśnego zalesionego cechę przeważającego pochodzenia, w kolejnych rubrykach ew. inne cechy występujące w danym wydzieleniu.

W „Informacjach dodatkowych” opisu taksacyjnego opisane zostaną również ekosystemy referencyjne w formie skrótu ustalonego Zarządzeniem nr 1 dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 2 stycznia 2015r.

Wykaz tych powierzchni nadleśnictwo przekaze Wykonawcy prac, po podpisaniu przez Wykonawcę, umowy na sporządzenie PUL. Ważne dla nadleśnictwa jest również podanie informacji "otulina poligonu". Informacje opisujące lasy HCVF, ze względu na ograniczoną pojemność pola "informacje dodatkowe" oraz powielanie się informacji, nie będą zapisywane. Wyjątek będzie stanowiła grupa HCFV 6 - lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

W Nadleśnictwie Świebodzin nie będą tworzone jednostki kontrolne, opisane w § 32 IUL.

9. Zasady przebudowy drzewostanów

Wykonawca planu przedstawi na odbiorze prac terenowych, uzgodniony uprzednio z nadleśniczym, wykaz drzewostanów do przebudowy z podziałem na grupy drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy (A, B, C – zgodnie z § 40 ust. 7 IUL) oraz planowanymi sposobami ich przebudowy.

Proponuje się przyjąć następujące kryteria:

- **Kategoria A** – przebudowa pełna pilna, użytkowane rębniami w I dziesięcioleciu:
- 1. Drzewostany z przeważającym udziałem gatunków: Brz, Ak, Os w wieku od 31 lat, rosące na siedlisku lasów i lasów mieszanych.

Przebudowę planujemy w zależności od wieku i siedliska. Pozycje starsze i na słabszych siedliskach przebudowujemy rębnią Ib, młodsze i na siedliskach żyzniejszych rębnią IIb, IIIb.

- 2. Drzewostany bliskorębne o zadrzewieniu 0,6 i niższym oraz rębne o zadrzewieniu 0,4 i niższym.

Przebudowa w zasadzie rębnią Ib (żyźniejsze bliskorębne, przy nierównomiernym zwarcu – IIIb).

- 3. Drzewostany od 21 lat o wyjątkowo niskiej jakości i złym stanie zdrowotnym.

Drzewostany trwale uszkodzone przez czynniki biotyczne (np. po wiatrolomach, przy tartakach i składnicach, uszkodzone przez bobry itp.) lub abiotyczne (uciążliwe zakłady przemysłowe itp.). Będą to sporadyczne przypadki. Przebudowa rębnią Ib. W przypadku szkód bobrowych należy tego typu pozycje przeznaczać do naturalnej sukcesji i ekosystemów referencyjnych.

Drzewostany z utrwalonym, stabilnym odnowieniem podokapowym, złożonym z gatunków zgodnych z TD, należy uznawać za KO – a więc pozycje przebudowane, które nie wchodzą do pozycji wymagających przebudowy.

- **Kategoria B** – przebudowa pełna stopniowa, bez stosowania rębni, ale zaplanowana na X-lecie objęte planem:
  1. Drzewostany przedplonowe, będące w fazie rozwojowej, umożliwiającej inicjowanie odnowień podokapowych. (Do drzewostanów przedplonowych nie wchodzi I kl. wieku i d-stany rębne).
  2. Drzewostany niezgodne z TD na Lśw, porolne drzewostany So, Brz na siedlisku LMśw (IIb, III kl. w.)
  3. Drzewostany na porolnych BMśw, uszkodzone w stopniu 2 i 3, przez patogeny korzeniowe i (lub) owadzie szkodniki wtórne, uszkodzone w stopniu 1 przez wiatry.

Przebudowywać przy pomocy podsadzeń. Podsadzenia mogą obejmować zredukowaną powierzchnię wydzieli.

- **Kategoria C** – przebudowa częściowa, przy pomocy trzebieży przekształceniowych:
  1. Drzewostany mieszane, częściowo zgodne z TD, z udziałem gatunków pożądaných (Db, Bk, Js, Kl, Lp, Jw).
  2. Drzewostany średnich klas wieku z warstwą sztucznie posadzonego lub spontanicznie powstałego podrostu złożonego z gat. zgodnych z TD (odślanianie wartościowych kęp młodego pokolenia).

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

Przyjąć wskaźnik zwiększenia powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych, w wysokości 15% , za wyjątkiem cięć uprzątających w rębni IIIa.

11. Pomiar drewna martwego

Pomiaru drewna martwego należy dokonać zgodnie z metodyką opisaną w § 62 IUL.

W elaboracie należy przedstawić wyniki tej inwentaryzacji, w tym podjąć próbę ustalenia ilości drewna martwego na siedliskach przyrodniczych obszarów Natura 2000.

12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map

Tabelaryczne wyszczególnienie elementów planu wraz z określeniem ilości niezbędnej dla poszczególnych podmiotów:

Element planu	Ilość	Przeznaczenie
Część opisowa – oprawione wydruki		
opisanie ogólne (elaborat z kieszenią na mapy)	3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
opisy taksacyjne dla obrębów + tabele	2x3	nadleśnictwo, RDLP
wykazy zadań gospodarczych wg obrębów i zestawienia zbiorcze	3x3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
program ochrony przyrody	3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
prognoza oddziaływania na środowisko	3*	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Część kartograficzna – wydruki map		
Mapy gospodarcze w skali 1:5 000 (format A1) wraz z podziałem na arkusze w skali 1:25 000	2	nadleśnictwo, RDLP
Mapy przeglądowe (tematyczne) w skali 1:25 000 dla obrębów (x3)		
drzewostanów	3x3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP

Element planu	Ilość	Przeznaczenie
drzewostanów i cięć	4x3	nadleśnictwo (laminowane na płótnie)
cięć rębnych	2x3	nadleśnictwo, RDLP
typów siedliskowych lasu	3x3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
ochrony przeciwpożarowej	3x3	2 x nadleśnictwo, RDLP
ochrony lasu	2x3	nadleśnictwo, RDLP
gospodarki łowieckiej	3x3	2x nadleśnictwo, RDLP
obszarów chronionych i funkcji lasu	3x3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
zagospodarowania rekreacyjnego	2x3	nadleśnictwo, RDLP
walorów przyrodniczo-kulturowych	2x3	nadleśnictwo, RDLP,
nasiennictwa i selekcji	2x3	nadleśnictwo, RDLP
mapy czyste	10x3	nadleśnictwo
Mapy w skali 1:50 000		
sytuacyjno-przeładowa obszaru nadleśnictwa z nadaną kolorystyką leśnictw	3	nadleśnictwo, RDLP, DGLP
sytuacyjno-przeładowa obszaru nadleśnictwa - czysta	20	nadleśnictwo
Opracowania dla leśnictw		
operaty dla leśnicznych - opis taksacyjny oraz wykaz zadań gospodarczych (wykaz zadań z możliwością wprowadzania wykonania)	14	nadleśnictwo
książki walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu	14	nadleśnictwo
mapy gospodarczo-przeładowe drzewostanów i projektowanych cięć (dla leśnictw)	14x2	nadleśnictwo (podklejone na płótnie, laminowane)
mapy gospodarczo-przeładowe walorów przyrodniczo-kulturowych (dla leśnictw)	14	nadleśnictwo
mapy gospodarczo-przeładowe leśnictw w skali 1:10 000 - czyste	14x10	nadleśnictwo

* plus dwa egzemplarze w oprawie miękkiej do uzgodnienia z RDOŚ i PWIS wraz z mapami wymaganymi do uzgodnień

Wykonawca prac u.l. wszystkie wymienione wyżej dokumenty (w tym mapy) przekaże również w formie elektronicznej (*.doc., *pdf) – na płycie CD w pięciu egz.

Wykonawca ma przekazać również na nośniku elektronicznym:

- bazy danych opracowane do książek walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu w formacie *xls, wg leśnictw oraz dla całego nadleśnictwa.

Do decyzji nadleśniczego pozostaje wykonanie opracowań i map dodatkowych. Ich koszt obciąża bezpośrednio nadleśnictwo.

Na mapach gospodarczych i gospodarczo-przeładowych, powinny znaleźć się wszystkie elementy obligatoryjne określone przez IUL oraz następujące elementy fakultatywne:

- kasowniki (dla wszystkich szczegółów liniowych niestanowiących granicy wydzielenia),
- granice działek zrębowych wraz z opisami (obrazujące poszczególne rodzaje rębni),
- szerokość pasa zrębowego wraz z opisem,
- linie ostępowe stałe i przejściowe
- lasy obcej własności (mapy gospodarczo-przeładowe i przeładowe).

Ponadto na mapach przeładowych tematycznych należy zamieścić następujące fakultatywne elementy punktowe:

- mapa obszarów chronionych i funkcji lasu:

> źródła

> użytki ekologiczne

> ekosystemy referencyjne

- mapa gospodarki łowieckiej:

> poletka łowieckie

> buchtowiska

- mapa ochrony lasu:

> stałe miejsca kontroli lotu (pułapki feromonowe) brudnicy mniszki

- > stałe pędracyska
- mapa walorów przyrodniczych i kulturowych:
- > cmentarze
- > drzewo lub grupa drzew pozostawiona do naturalnego rozpadu (kępy na zrębach)
- > stanowiska roślin chronionych
- > stanowiska zwierząt chronionych (dla gat. wymagających stref ochronnych)
- > lasy wpisane do rejestru zabytków
- > użytki ekologiczne
- > bagna i torfowiska.

13. Podział na obręby leśne i leśnictwa

Podział na obręby leśne i leśnictwa zostanie ustalony z uwzględnieniem zmian opisanych w pkt 4.

Projektowane zmiany obrazuje poniższa tabela:

Nr leśnictwa	Proponowana numeracja	Nazwa leśnictwa z dnia 01.01.2015 r.	Powierzchnia ogólna leśnictwa [ha]	Powierzchnia ogólna leśnictwa po uwzględnieniu zmian	Powierzchnia gruntów obcych dowiązanych [ha]	Powierzchnia gruntów w trwałym zarządzie [ha]	Zasięg terytorialny leśnictwa [ha]
01	01	Długoszyn	1723,05	1723,77	1757,66		3480,71
02	02	Łągów	1726,27	1725,55	2235,74		3962,01
03	03	Dolina	1552,32	1552,32	1334,48		2886,8
04	04	Bucze	1673,39	1673,39	1742,69	110,15	3416,08
05	05	Toporów	2025,78	2025,78	854,88		2880,66
06	06	Niedźwiedź	1985,23	1985,23	1143,81	49,32	3129,04
07	07	Chociule	1757,01	1580,97	5999,1		7756,11
08	08	Ołobok	1894,81	1794,91	1203,56		3098,37
10	09	Międzylesie	1909,78	1909,78	674,97		2584,75
11	10	Myszęcin	1342,82	1342,82	3930,7		5273,52
12	11	Jordanowo	1542,66	1542,66	3460,11		5002,77
13	12	Lubrza	1714,83	1714,83	2913,32		4628,15
14	13	Staropole	1867,85	1867,85	1823,73		3691,58
15	14	Krzeczkowo	1280,78	1556,72	3342,17		4622,95
PODSUMOWANIE			23996,58	23996,58	32416,92	159,47	56572,97

Wykonawca zweryfikuje również granice zasięgów leśnictw – poza gruntami w zarządzie nadleśnictwa – w oparciu o granice działek ewidencyjnych (zgrubna zgodność).

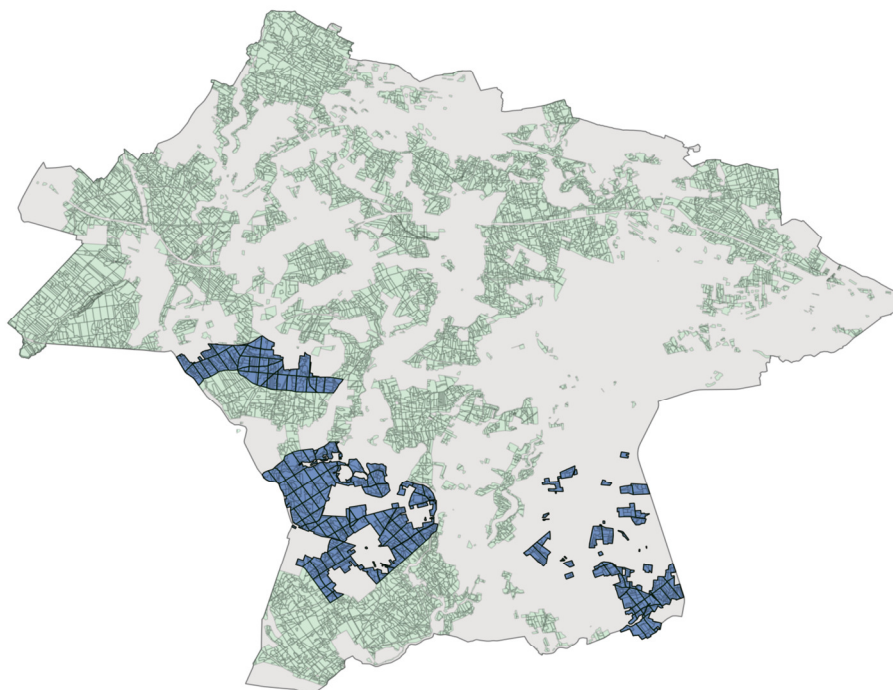
14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkod

W Nadleśnictwie Świebodzin zostały wyznaczone i uznane (Decyzja nr 30 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 27.06.2007 r.) drzewostany, jako pierwotne ogniska gradacyjne "Niedźwiedź" na obszarze 414,75 ha oraz Rokitnica - 1783,73 ha.

W elaboracie zostaną uwzględnione założenia dotyczące zasad gospodarowania w wyznaczonych pierwotnych ogniskach gradacyjnych i ich otulinach które określone zostały w Zarządzeniu nr 9/2018 Nadleśniczego Nadleśnictwa Świebodzin z dnia 29 lutego 2008 r.

Na obszarze Nadleśnictwa Świebodzin występuje stałe zagrożenie ze strony szkodników glebowych (głównie pędraków chrabąszcza majowego). Wytypowano powierzchnie szczególnie narażone na szkody od pędraków tzw. stałe pędracyska (Decyzja Nr 13 Dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 20 lutego 2007 r.), zlokalizowane na terenie obrębu Ołobok, o powierzchni ogólnej 3127,71 ha.

Stale Pędraczyska w Nadleśnictwie Świebodzin

Zasięg stałych pędraczysk należy poddać weryfikacji w oparciu o przygotowywane w DGLP wytyczne (pod kierunkiem RDLP, przy współpracy z ZOL). Wg obserwacji nadleśnictwa należy zmniejszyć aktualne powierzchnie (gł. leśnictwo Ołobok i Międzyzlesie), natomiast utworzyć nowe uporczywe pędraczyska w leśnictwie Krzeczkowo - oddz. 227, 228, 240, 241, w sumie ok. 100 ha.

W przypadku wydania decyzji (innego aktu prawnego) weryfikującej dane lokalizacyjne lub powierzchniowe przed posiedzeniem NTG, Wykonawca PUL przyjmie nowe dane wraz z odpowiednimi zaleceniami.

15. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych

Roboty urządzeniowe kontrolowane i odbierane będą na zasadach określonych w „Instrukcji Urządzania Lasu” oraz zgodnie z zarządzeniem nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 r. w sprawie kontroli i odbioru robót urządzeniowych. Terminy tych kontroli określone zostaną przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Zielonej Górze, w SIWZ do zamówienia.

Dla prawidłowego sporządzenia projektu PUL niezbędna jest również współpraca pomiędzy wykonawcą planu a nadleśnictwem.

Ramowy przebieg uzgodnień z nadleśnictwem w związku z tworzeniem projektu planu u.l.

1. Udostępnienie Wykonawcy p.u.l. całej dokumentacji źródłowej, niezbędnej do sporządzenia p.u.l przed rozpoczęciem prac;
2. Bieżące konsultacje prac taksacyjnych na spotkaniach taksatorów i leśniczych oraz kierownika prac urządzeniowych z kierownictwem nadleśnictwa;
3. Po zakończeniu prac terenowych i wygenerowaniu próbných opisów taksacyjnych oraz sporządzeniu map leśnictw, protokolarne uzgodnienia z udziałem taksatorów i leśniczych na sali narad nadleśnictwa.
4. Uzgodnienia pozycji wykonanych w 9-10 roku starego planu u.l. oraz zrębów planowanych na pierwszy rok nowego planu ul.
5. Uzgodnienie planu cięć.

16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz

Mapy sytuacyjno-przeładowe i przeładowe należy złożyć do formatu A4 i umieścić w sztywnych futerałach z opisem na froncie (nazwa nadleśnictwa, nazwa obrębu, okres obowiązywania planu), i grzbiecie (nazwa obrębu, okres obowiązywania planu). Opisy na frontach i grzbietach opracowań opisowych umieścić w sposób analogiczny. Mapa sytuacyjno-przeładowa ma zostać umieszczona w kieszeni elaboratu.

Opisy taksacyjne należy wykonać w formacie A3 w układzie poziomym, pozostałe wydruki w formacie A4.

Egzemplarze map do zalaminowania i podklejenia na płótnie zostały wyszczególnione w tabeli rozdziału A.12.

Opracowanie docelowej sieci dróg w nadleśnictwie zostało zlecone przez nadleśnictwo w odrębnym postępowaniu o udzielenie zamówienia.

17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Tabele XXII należy wykonać w ramach POP dla przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000. Poszerzenie jej zakresu o wszystkie gatunki chronione nie jest potrzebne, ponieważ w ramach planu u.l. sporządzone będą książki walorów przyrodniczych i monitoringu, które będą zawierać wszystkie niezbędne informacje.

18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000

1. W celu ustalenia właściwego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na środowisko, dyrektor RDLP w Zielonej Górze zwrócił się do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z prośbą o uczestnictwo w posiedzeniu Komisji Założeń Planu.
2. Powołując się na *Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie u.l. zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa*, RDLP w Zielonej Górze wniosła również, by RDOŚ przygotował informację na temat aktualnego stanu prac nad sporządzaniem Planów Zadań Ochronnych (Planów Ochrony) dla obszarów N2000 położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Świebodzin. W przypadku zidentyfikowania sytuacji, że któryś z obszarów N2000 nie jest objęty procedurą (najbliższym harmonogramem) sporządzania PZO, zwrócono się z prośbą, by w miarę możliwości objąć ten obszar pracami w roku 2016. Należy zauważyć, że posiedzenie KZP odbywa się na ponad 2 lata przed planowanym terminem zatwierdzenia projektów planów urządzenia lasu, a więc ustalenia PZO będą możliwe do ujęcia w PUL praktycznie do lipca 2017 roku.
3. Nadleśnictwo Świebodzin posiada w swoim zasięgu terytorialnym następujące obszary Natura 2000:

Obszar Natura 2000	Opracowany PO lub PZO	Planowany termin realizacji PZO (PO)	Propozycja na KZP w zakresie ujmowania w PUL zadań ochronnych.
Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie PLH080008	Zarz. RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim z 07.04.2014 r.	-	Zadania w PUL zostaną przyjęte wg ustanowionego PZO
Dolina Leniwej Obry PLH080001	Zarz. RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim z 24.03.2014 r.	-	Zadania w PUL zostaną przyjęte wg ustanowionego PZO
Nietoperek	-	Wg przymiarek dla	Nie będzie się sporządzać w ramach PUL zadań

Obszar Natura 2000	Opracowany PO lub PZO	Planowany termin realizacji PZO (PO)	Propozycja na KZP w zakresie ujmowania w PUL zadań ochronnych.
PLH080003		obszaru tego będzie sporządzony plan ochrony. Określenie terminu wykonania jest w gestii GDOŚ.	ochronnych dla gruntów leżących w obszarze. Jeśli projekt PO będzie zakończony do 30.07.2017 r. to zostaną przyjęte zadania ochronne z projektu lub ustanowionego PO. Jeśli w terminie późniejszym, to po ustanowieniu PO nastąpi dostosowanie gospodarki leśnej do jego wymogów.
Stara Dąbrowa w Korytach Bobru PLH080042	-	2016/2017	Nie będzie się sporządzać w ramach PUL zadań ochronnych dla gruntów leżących w obszarze. Jeśli projekt PZO będzie zakończony do 30.07.2017 r. to zostaną przyjęte zadania ochronne z projektu lub ustanowionego PZO. Jeśli w terminie późniejszym, to po ustanowieniu PZO nastąpi dostosowanie gospodarki leśnej do jego wymogów.

Po poddaniu protokołu KZP konsultacjom społecznym, dyrektor RDLP w Zielonej Górze wystąpi do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Gorzowie Wielkopolskim oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego w Gorzowie Wielkopolskim, z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000. Załącznikiem do wniosku, będą założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, opisane w protokole KZP.

Wykonawca planu urządzenia lasu będzie zobowiązany do wykorzystania w opracowaniu zagadnień przyrodniczych wszelkich dostępnych danych przyrodniczych dotyczących urządzanego nadleśnictwa, np. inwentaryzacji przyrodniczych, opracowań naukowych i in. dokumentów, w tym będących w posiadaniu RDOŚ.

W ramach wykonania planu u.l. Wykonawca projektu PUL, odnotuje zauważone podczas taksacji lasu stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt, na tyle, na ile umożliwi mu to posiadana wiedza w tym zakresie.

Wyniki późniejszych badań i inwentaryzacji, zleconych przez służby właściwe do spraw ochrony środowiska, zostaną uwzględnione w planie u.l., jeśli zostaną udostępnione dyrektorowi RDLP nie później, niż w dniu odbioru prac terenowych projektu PUL.

Prognoza oddziaływania PUL na środowisko będzie zawierać w szczególności rozdziały omawiające: istotne z punktu widzenia PUL problemy ochrony przyrody; określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną; przedmioty ochrony przyrody w obszarach Natura 2000 i potencjalne lokalizacje ich występowania; oddziaływanie PUL na chronione i rzadkie gatunki grzybów, roślin i zwierząt; rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań PUL na środowisko.

Część B: Założenia do planu urządzenia lasu

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu

Na obszarze Nadleśnictwa Świebodzin znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- **Obszary Natura 2000**

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się cztery Obszary Natura 2000). Powierzchniową ich charakterystykę przedstawia tabela:

Obszary Natura 2000 w Nadleśnictwie Świebodzin.

Nazwa obszaru Natura 2000	Kod obszaru	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin	Udział procentowy obszaru Natura 2000 w pow. nadleśnictwa
Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie	PLH080008	6771 ha	1905,84 ha	28,14
Dolina Leniwej Obry	PLH080001	7137 ha	656,16 ha	9,19
Nietoperek	PLH080003	7377 ha	229,26 ha	3,11
Stara Dąbrowa w Korytach	PLH080042	1630 ha	579,77 ha	35,57

Łączna powierzchnia zajmowana przez Obszary Natura 2000 w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 3371,03 ha.

Buczyna Łagowsko-Sulęcińska oraz Dolina Leniwej Obry posiadają plany zadań ochronnych zgodnie z:

- ✓ Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Buczyny Łagowsko –Sulęcińskiej PLH080008,
- ✓ Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Leniwej Obry PLH080001.

- **Obszary Chronionego Krajobrazu:**

Na terenie Nadleśnictwa Świebodzin znajduje się pięć Obszarów Chronionego Krajobrazu. Powstały one na mocy Rozporządzenia Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r.

Nazwa Obszaru Chronionego Krajobrazu	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin
8B - Dolina Jeziornej Strugi	5708 ha	96,60 ha
9 - Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie	14917 ha	11,48 ha
13 – Rynna Paklicy i Ołoboku	20533 ha	6656,99 ha

Nazwa Obszaru Chronionego Krajobrazu	Powierzchnia całkowita	Powierzchnia w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin
16 - Puszcza nad Pliszką	32244 ha	2173,15 ha
17 - Rynny Obrzycko - Obrzańskie	23375 ha	470,25 ha

Łączna powierzchnia zajmowana przez Obszary Chronionego Krajobrazu w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 9408,47 ha.

- **Rezerваты przyrody**

Buczyna Łagowska (pow. 115,86 ha).

Akty prawne obejmujące rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 listopada 1968 r. w sprawie uznania za rezerwat,
- ✓ Zarządzenie Nr 50/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska”,
- ✓ Zarządzenie Nr 47/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska”.

Cel ochrony: Rezerwat utworzono w celu zachowania ze względów dydaktyczno – naukowych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego na krańcu jego naturalnego zasięgu, z domieszką innych gatunków drzew.

Nad Jeziorem Trześniowskim (pow. 47,73 ha).

Akty prawne obejmujące rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. w sprawie uznania za rezerwat,
- ✓ Zarządzenie Nr 35/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim”,
- ✓ Zarządzenie Nr 39/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 października 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim”.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego pochodzenia naturalnego, z domieszką innych gatunków drzew.

Pawski Ług (pow. 34,52 ha).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat,
- ✓ Zarządzenie Nr 18/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pawski Ług”,
- ✓ Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody o nazwie „Pawski Ług”.

Cel ochrony: Rezerwat utworzono w celu zachowania ze względów dydaktycznych, naukowych zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowiskowej z otaczającym je lasem.

Pniewski Ług (pow. 6,84 ha, Leśnictwo Lubrza, wyd. 186 f).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Nr 366 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody,
- ✓ Zarządzenie Nr 13/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pniewski Ług”,

- ✓ Zarządzenie Nr 17/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Pniewski Ług”.

Cel ochrony: Zachowanie torfowiska przejściowego z charakterystyczną florą i fauną.

Dębowy Ostrów (pow. 1,84 ha, Leśnictwo Jordanowo, wydz. 85 m).

Akt prawny obejmujący rezerwat ochroną:

- ✓ Zarządzenie Ministra Leśnictwa Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody,
- ✓ Zarządzenie Nr 37/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r w sprawie rezerwatu „Dębowy Ostrów”,
- ✓ Zarządzenie Nr 67/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów”.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu dębowego o naturalnym charakterze. Ochrona czynna.

Łączna powierzchnia zajmowana przez rezerwaty przyrody w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 206,79 ha.

• **Parki Krajobrazowe**

Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy

Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy, do niedawna noszący nazwę Łagowskiego Parku Krajobrazowego, wraz z otuliną utworzony został w kwietniu 1985 r. Jego pierwotna powierzchnia wynosiła 4500 ha. Obowiązujące podstawy prawne utworzenia oraz funkcjonowania Parku to:

- ✓ Uchwała WRN w Zielonej Górze z dnia 26 kwietnia 1985 r. / Dz. Urz. Woj. Ziel. Nr 6, poz. 159/,
- ✓ Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 września 2005 r. w sprawie wprowadzenia zakazów oraz ujednoczenia dotychczasowych zapisów ustanawiających obszar i granice Łagowskiego Parku Krajobrazowego,
- ✓ Uchwała Nr XIII/119/11 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 29 sierpnia 2011 r., zmieniająca rozporządzenie nr 23 Wojewody Lubuskiego z dnia 19 września 2005 r. w sprawie wprowadzenia zakazów oraz ujednoczenia dotychczasowych zapisów ustanawiających obszar, granice oraz nową nazwę Parku. Na mocy uchwały zmieniono dotychczasową nazwę na Łagowsko-Sulęciński Park Krajobrazowy.

Park utworzony został dla zachowania i ochrony naturalnego krajobrazu południowego, fauny, flory, ich naturalnych siedlisk, a także wartości kulturowych jego terenu. Całkowity obszar Parku obejmuje 4929 ha., z czego w Nadleśnictwie Świebodzin zajmuje on powierzchnie 2661,93 ha.

Gryżyński Park Krajobrazowy

W południowo-zachodniej części nadleśnictwa (obręb Ołobok) przebiega granica otuliny Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego.

Park został utworzony 15 kwietnia 1996 roku przez Wojewodę Zielonogórskiego. Powierzchnia Parku to 3065,9 ha, natomiast otuliny to 7929,2 ha. Obowiązujące podstawy prawne utworzenia oraz funkcjonowania Parku to:

- ✓ Rozporządzenie Nr 4 Wojewody Zielonogórskiego z dnia 15 kwietnia 1996r. w sprawie utworzenia Gryżyńskiego Parku Krajobrazowego.

- **Użytki ekologiczne**

Uroczysko Zagaje (Leśnictwo Staropole, wydz. 33 dx, lx, gx, ix, jx, mx, ~d, łączna pow. 5,82 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XXXIV/208/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19.02.2010r. (Dz.Urząd.Woj.Lub.Nr 19 poz. 337 z dn. 24.03.2010 r.).

Żurawie Trzciny (Leśnictwo Staropole, wydz. 15 l, m, ~c, łączna pow. 2,91 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XXXIV/207/2010 Rady Gminy Lubrza z dnia 19.02.2010r. (Dz.Urząd.Woj.Lub.Nr 19 poz. 336 z dn.24.03.2010 r.).

Łąka Storczykowa w Wielowśi (Leśnictwo Długoszyn, wydz. 7 h, i, ~w, łączna pow. 0,74 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ Uchwała Nr XLIV/268/10 Rady Miejskiej w Sulęcinie z dnia 09.07.2010r. (Dz.U.Woj.Lub.Nr 84 poz. 1153 z dn. 24.08.2010 r.).

Torfowisko Barcikowo (Leśnictwo Dolina, wydz. 185 l, 212 c, łączna pow. 3,62 ha).

Akt prawny obejmujący użytek ekologiczny ochroną:

- ✓ R.W.L. Nr 5 z 2002 r. (Dz.U.Woj.Lub.Nr 44, poz. 554).

Łączna powierzchnia zajmowana przez użytki ekologiczne w zasięgu Nadleśnictwa Świebodzin wynosi 13,09 ha.

Użytki ekologiczne utworzone zostały w celu zachowania różnorodności biologicznej poprzez pozostawienie w nienaruszonym stanie:

- ✓ łąk – miejsca bytowania i rozmnażania wielu gatunków roślin i zwierząt,
- ✓ cennych siedlisk podmokłych,
- ✓ gruntów rolnych gdzie nastąpiła już częściowo sukcesja gatunków leśnych,
- ✓ mokradeł,
- ✓ bagien,
- ✓ kęp drzew i krzewów.

Na szczególną uwagę zasługuje użytek ekologiczny „Łąka Storczykowa w Wielowśi”, na którym występują listera jajowata i nasięźrzał.

- **Pomniki przyrody**

- ✓ Buk zwyczajny – Obręb Łągów, Leśnictwo Bucze, (wydz. 338 d), R.W.L Nr 38 z 19 maja 2006 r. / Dz.U.Woj. Lub. Nr 38 poz 838 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Buk zwyczajny – Obręb Łągów, Leśnictwo Długoszyn, (wydz. 54 f), R.W.L Nr 48 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 848 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Buk zwyczajny – Obręb Łągów, Leśnictwo Bucze, (wydz. 339 c), R.W.L Nr 48 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 848 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Świebodzin, Leśnictwo Staropole, (wydz. 45 a), R.W.L Nr 51 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 851 z dn. 5.06.2006 r.

- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Świebodzin, Leśnictwo Lubrza, (wydz. 117 a), R.W.L Nr 51 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 851 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Łagów, Leśnictwo Bucze, (wydz. 336 f), R.W.L Nr 51 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 851 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Łagów, Leśnictwo Bucze, (wydz. 105 a), R.W.L Nr 42 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 842 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Łagów, Leśnictwo Dolina, (wydz. 145 h), R.W.L Nr 48 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 848 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – Obręb Łagów, Leśnictwo Dolina, (wydz. 146 a), R.W.L Nr 48 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 848 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Dąb szypułkowy - Obręb Łagów, Leśnictwo Dolina, (wydz. 144 l), R.W.L Nr 51 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 851 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Tulipanowiec amerykański – Obręb Łagów, Leśnictwo Dolina, (wydz. 13 n), R.W.L Nr 46 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 846 z dn. 5.06.2006 r.
- ✓ Głaz narzutowy – Obręb Łagów, Leśnictwo Bucze, (wydz.130 d), R.W.L Nr 42 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 842 z dn. 5.06.2006 r.

Powierzchniowe pomniki przyrody.

- ✓ „Cisy Łagowsko Sulęcińskie” – Obręb Łagów, Leśnictwo Długoszyn, (wydz. 40 a), Uchwała NR XV/104/07 Rady Miejskiej w Sulęciniu.
- ✓ „Krzeczkowskie Bagno”- Obręb Świebodzin, Leśnictwo Lubrza, (wydz. 188 k), R.W.L Nr 30 z 19 maja 2006 r. /Dz.U.Woj.Lub. Nr 38 poz. 830 z dn. 5.06.2006 r.

• Ochrona strefowa

W nadleśnictwie Świebodzin funkcjonują dwie strefy wyznaczone dla ochrony miejsc gniazdowania kani rudej, obie w leśnictwie Chociule.

Gniazdo bielika znajduje się w rezerwacie "Buczyna Łagowska", w związku z tym nie wyznaczono tam strefy ochrony.

• Ważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego i obiekty archeologiczne

Leśnictwo, oddz. pododdz.	Opis obiektu
Bucze 340a	Wieża Bismarcka z 1880 r.
Myszęcín 314f	Miejsce pamięci ofiar karnego obozu pracy "BRATZ" (1941-1945)
Dolina 162i	Tablica pamiątkowa, miejsce wypadku helikoptera armii amerykańskiej (2001)
Staropole 4a, 6a,j, 7m,s, 8k, 30g, 31c	Bunkry wchodzące w skład Międzyrzeckiego Pasa Umocnień (II Wojna Światowa)
Staropole 4f, 5f	Zapora przeciwczołgowa „Zęby Smoka”
Lubrza 117a	Obelisk upamiętniający 50-lecie KŁ "Knieja"
obr. Łagów 13c	Grodzisko XIII-XIV w.
obr. Ołobok 96b	Cmentarzisko kurhanowe (epoka brązu i kultura łużycka)
obr. Świebodzin 256i	Grodzisko
obr. Świebodzin 328c	Grodzisko
Ołobok 121a	Stanowisko archeologiczne na wyspie na jeziorze Niesłysz
Bucze 339s-99, 339s-01,339 r	Fragment Zespołu Pałacowo-Parkowego

- **Lasy ochronne**

Lokalizacja oraz powierzchnia lasów ochronnych według poszczególnych kategorii ochronności ustalona w oparciu o Zarządzenie nr 132 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 maja 1995 roku.

Powierzchnia ich wg SILP wynosi 4538,22 ha. Powierzchnie poszczególnych kategorii ochronności zawarte są w tabeli:

Kategoria ochronności		Pow. zalesiona i niezalesiona (ha)				
		wg obecnego planu			wg zarządzenia	
		Obręb			Nadleśnictwo	Nadleśnictwo
		Łągów	Ołobok	Świebodzin		
		ha			ha	ha
LASY OCHRONNE, w tym:		<u>2372,38</u>	678,97	1486,87	<u>4538,22</u>	<u>4564</u>
1	lasy glebochronne	1032,84	202,40	146,97	1382,21	1380
2	lasy wodochronne	323,56	476,57	1339,90	2140,03	2140
3	lasy na stałych pow. badawczych i doświadczalnych (GPW)	<u>293,14</u>			<u>293,14</u>	321
4	lasy stanowiące drzewostany nasienne	61,80			61,80	61
5	lasy w strefie ochronnej sanatoriów i uzdrowisk	203,00			203,00	203
6	lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności Państwa	458,04			458,04	459

Lokalizacja lasów ochronnych w Nadleśnictwie Świebodzin pozostanie w istniejącym zasięgu. W tabeli podkreślono różnicę w pow. lasów ochronnych, która wynika m.in. z włączenia 27,86 ha lasów stanowiących lasy na stałych pow. badawczych i doświadczalnych do rezerwatu Pawski Łąg. Plan u.l. V rewizji ustali powierzchnię lasów ochronnych wynikających z zarządzenia uwzględniając zmiany ewidencyjne ostatniego 10-lecia.

Zostanie przyjęty następujący podział lasów ze względu na dominujące funkcje i kategorie ochronności:

- rezerwaty przyrody
- lasy ochronne (uznane za ochronne przez ministra właściwego ds. środowiska)
- lasy gospodarcze (pozostałe lasy).

2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu, podtyp i gatunek gleby zostaną wprowadzone do opisu taksacyjnego, w oparciu o mapy glebowo-siedliskowe przedłożone przez nadleśnictwo. Do opisów zostaną przyjęte aktualnie obowiązujące formy zniekształcenia siedlisk.

Aktualizacji podlegać też będzie warstwa LMN w zakresie niezbędnym do poprawnego zaimportowania warstwy glebowo-siedliskowej do bazy SILP.

Rozszerzenie informacji opisujących tsl, o kod siedliska przyrodniczego będzie miało miejsce przy okazji przenoszenia do opisu taksacyjnego zweryfikowanej przez Wykonawcę PUL bazy INVENT. W trakcie prac taksacyjnych wykonawca dokona weryfikacji siedlisk przyrodniczych (w tym przyjęcie opracowane dotychczas weryfikacje).

3. Typy drzewostanów

Docelowy zestaw gatunków tworzących drzewostany na poszczególnych rodzajach siedlisk, określony pojęciem typu drzewostanu (TD), z uwzględnieniem struktury piętrowej, zostanie określony w oparciu o tabelę zawartą w operacie glebowo-siedliskowym. Uwzględnione zostało również duże zróżnicowanie geomorfologiczne i geobotaniczne nadleśnictwa.

Poniżej tabela z operatu glebowo-siedliskowego uzupełniona o proponowane rębnie. Ze względu na wymogi programu TAXATOR przyjęto po jednym rodzaju rębni zasadniczej i zastępczej. Natomiast w planowaniu cięć będzie możliwe indywidualne ustalenie rębni innej niż wymienione poniżej.

TSL	wa- riant	Typ gleby, utwór geologiczny	TD	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura	Prop. rębnia (zasadnicza/ zastępcza)
Bśw		wszystkie	So	So 80-90, Brz, i inne 10-20	Ib/Ic
BMśw	1	gleby wytworzone z piasków (pokryw) eolicznych	So	So 80-90, Brz, Dbb i inne 10-20	Ib/Ic
		wszystkie podtypy na utworach spiętrzonych: piaskach zwałowych, piaskach i glinach moren czołowych, piaskach ozów i kemów*	Bk-So	So 60-70, Bk 20-30, Dbb Md, i inne 10	IIIa/Ib
		Wszystkie podtypy na pozostałych utworach geologicznych	Db-So	So 70-80, Dbb 20, Brz i inne 10	Ib/IIIa
	2	gleby wytworzone z piasków (pokryw) eolicznych	So	So 80-90, Św, Dbb i inne 10-20	Ib/Ic
		pozostałe gleby	Db-So	So 60-70, Dbb 20-30, Św, Bk, Brz, Lp i inne 10-20	IIIa/Ib
BMw		wszystkie	Św-So	So 40-50, Św 20-30, Brz 10-20, Db i inne 10	IIb/Ib
LMśw	1	piaski luźne i słabogliniaste poza morenami czołowymi, kemami i ozami	Db-So	So 40-50, Db 30-40, Bk, Md, Brz i inne 10-20 struktura IIp.	IIIa/Ib
		wszystkie podtypy na piaskach moren czołowych, piaskach ozów i kemów - poza obszarem Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	So-Bk	Bk 40-50, So 30-40, Db, Lp, Kl, Md, Gb i inne 10-20 struktura IIp.	IIIa/IIb
		wszystkie podtypy na piaskach moren czołowych, piaskach ozów i kemów -w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	Bk	Bk 80-90, So, Db, i in. 10-20	IIb/IIIb
		piaski gliniaste, piaski na glinach i utwory cięższe w obszarze występowania fitocenozy <i>Calamagrostio-Quercetum</i>	Db	Db 80-90, So, Gb in. 10-20	IIb/Ib
		piaski gliniaste, piaski na glinach i utwory cięższe w obszarze występowania fitocenozy <i>Fago-Quercetum</i>	Bk-Db	Db 60-70, Bk 20-30, Lp, Kl, Gb, So i inne 10-20 struktura IIp.	IIIb/IIa
	2	wszystkie	So-Db	Db 40-50, So 20-30, Św 10-20, Brz, Lp, Gb i in. 10	IIIb/IIIa
LMw		Na glebach glejbielicowych i glejowych	Św-So	So 50, Św 30, Dbs, Gb, Jw, Ol i in. 20	IIIa/IIb

TSL	wa-riant	Typ gleby, utwór geologiczny	TD	Docelowy skład gatunkowy (%) drzewostanów i struktura	Prop. rębnia (zasadnicza/zastępcza)
		pozostałe podtypy	Gb-Db	Dbs 40-50, Gb 20-30, Św,Brz,OI, in. 10 struktura IIp.	IIb/Ib
LMb		wszystkie	Brz-OI	OI 60-70, Brz 20-30, So, Św in. 10	wył. z użytk.
Lśw	1	gliny, pyły, ily - poza obszarem Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	Db	Db 80, Gb, Lp, Wz, Bk i in. 20	IIb/Ib
		gliny, pyły, ily - w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	Bk	Bk 90, Db,Gb, Lp, Wz, Św i in. 10	IIb/IIIb
		pozostałe gatunki gleb z udziałem utworów piaszczystych	Bk-Db**	Db 60-70, Bk 20-30, Lp, Jw, Md, Gb inne 10-20 struktura IIp.	IIIb/IIa
	2	gliny, pyły, ily - poza obszarem Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	Db	Dbs 70, Js, Lp, Wz, Gb, Św 20 i inne 10 struktura IIp.	IIb/IIIb
	2	gliny, pyły, ily - w obszarze Buczyny Łagowsko-Sulecińskiej	Bk	Bk 80-90, Db,Gb, Lp, Js, Wz, Św i in. 10-20	IIb/IIIb
Lw	1	gleby z przewagą piasków i murszów	Db	Dbs 70-80, Js, Wz, Gb, Kl, Lp i inne 20-30	IIb/IIIb
		utwory cięższe	Js-Db	Dbs 60-70, Js 20-30, Wz, OI i inne 10	IIb/IIIb
	2	wszystkie	Wz-Js-Db	Dbs 40-50, Js 20-30, Wz 20-30, Gb, Jw, OI i inne 10 struktura wielopiętrowa.	IIb/IIIb
OI	1	wszystkie	Brz-OI	OI 70, Brz 20-30, Wz, Js in. 10	Ib/IIb
	2	wszystkie	OI	OI 90, Brz in 10	Ib/IIb
	3	wszystkie	OI	OI 90, Wb in. 10	wył. z użytk.
OIJ	1,2	wszystkie	OI-Js	Js 60, OI 30, Wz i inne 10	IIb/Ib
	3	wszystkie	Js-OI	OI 60-70, Js 20-30, Wz i in. 10	wył. z użytk.

* - głównie w obrębach Łagów, Świebodzin i pIn-zach. część obrębu Ołobok

** - Na obszarze Natura 2000 "Stara Dąbrowa w Korytach" - należy utrzymać jednorodność gatunkową dębu - stosować tylko dąb bezszypułkowy.

Odmienne zasady ustalania i realizowania TD (a w zasadzie Typów Lasu), będą obowiązywały na siedliskach przyrodniczych z I Załącznika do Dyrektywy Siedliskowej, które występują w Nadleśnictwie w obszarach Natura 2000. Zasady te zestawiono w poniższej tabeli:

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Optymalny docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza - %	TL	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa	Ocena
Kwaśna buczyna niżowa (<i>Luzulo pilosa - Fagetun</i>)	9110-1	LMśw, rzadziej Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 – 80-90% a2 – 0-5%	buk* 60-90 grab 0-5 lipa 0-5 sosna 0-5 dąb bezszyp. 0-5	Bk	Ip. Bk 100 IIp. Bk Dbb Lpd 100	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębni zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Grąd środkowoeuropejski (<i>Galio-Carpinetum</i>)	9170-1	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-80% a2 - 50-60%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-5 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 buk (a1,2) 0-20 dąb bezszyp. 0-50	Gb-Db	Ip. Dbs, Dbb 40-60, Lpd 20-30 KI Bk i in. 10-30 IIp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Bk Klzw i in. 10-20	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębni zgodnie z zasadami hodowli lasu.

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Optimalny docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewiczza - %	TL	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa	Ocena
		LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 5-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10 olsza cz. 5-10 jesion 0-10	Gb-Db	lp. Dbs 50-70; Gb 20-30, Lpd, Jw i in. 10-20 llp. Gb 30-70, Lpd 10-60, Jw i in. 10-20	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
		Lśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 buk (a1,2) 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10	Lp-Db	lp. Dbs 50-70, Lp 20-30, Klż Jw Gb i in. 10-30 llp. Gb 60-80, Lpd, Klżw Bk i in. 20-40	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
		Lw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	grab (a2)* 30-70 lipa (a1,2)* 10-60 dąb szyp.(a1)* 10-70 klon zw. 0-10 brzoza brod. 0-5 osika 0-5 jawor 0-5 dąb bezszyp. 0-10 olsza cz. 5-10 jesion 5-10 wiąz posp. 0-5	Gb-Db	lp. Dbs 60-70, Gb 20-30, Lpd, Jw, Js, Wz i in. 20-30 llp. Gb 60-80, Lpd, Klżw Jw i in. 20-40	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Śródładowe kwaśne dąbrowy (<i>Calamagrostio-Quercetum</i>)	9190-2	BMśw, LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	dąb bezszyp.* 50-70 dąb szyp. 0-20 sosna 0-10 brzoza brod. 0-10 buk (a2) 0-5 osika 0-5	Db	lp. Dbb 60-70; So 20-30 Bk Gb i in. 0-5 Brzb 0-5	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
		BMw, LMw Typowa struktura drzewostanu a1 - 70-90%	dąb szyp.* 40-70 dąb bezszyp. 0-30 brzoza omsz. 0-10 brzoza brod. 0-10 sosna 0-5	Db	lp. Dbb Dbs 60-70; So 15-25 Brzb 0-5	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Pomorski acidofilny las bukowo-dębowy (<i>Fago-Quercetum petraeae</i>)	9190-3	LMśw Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70% a2 - 60-80%	dąb bezszyp.* 40-70, dąb szyp. 0-30 buk zwyczajny 10-50, grab zwyczajny 0-10 brzoza brod. 0-10 sosna 0-5	Bk-Db	lp. Dbb Dbs 60-70; Bk 15-25, So 0-10, Brzb 0-5 llp. Bk 30-60, Dbb10-30, Gb 0-20, Brzb 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Brzezina bagienna (<i>Vaccinio uliginosi-Betuleutum pubescentis</i>)	91D0-1	BMb Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100%	brzoza omsz.* 40-60 sosna 5-10 buk 0-5	So-Brzo	lp. Brzom 60-70 So 20-30 Os i in. 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Bór bagienny sosnowy (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	91D0-2	Bb Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-70%	sosna 30-60* brzoza omsz. 2-5	So	lp. So 90-95 Brzom i in. 5-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Nadrzeczny łęg wierzbowy (<i>Salicetum albo-fragilis</i>)	91E0-1	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	wierzb.kru.* 30-60 wierzb.biał.* 30-60 olsza cz. 0-30	Wb	lp. Wbb 70-80 Wbk, wzs 10-20 Ol Tpb Tpcz 10-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Nadrzeczny łęg topolowy (<i>Populetum albae</i>)	91E0-2	Lł (Lłw) Typowa struktura drzewostanu a1 - 90-100% a2 - 10-20%	topola cz.* 30-60 topola biał.* 30-60	Tp	lp. Tpb Tpcz 80-90 Tpsz Wbb Wbk Wzs Wzp i In. 10-20 llp. Tpb Tpcz Tpsz 30-60 Wbb Wbk 30-40 Wzp 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.

Nazwa siedliska	Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu Struktura drzewostanu	Optimalny docelowy skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewiczza - %	TL	Orientacyjny skład gatunkowy drzewostanu - % budowa pionowa	Ocena
Niżowy łęg olszowo-jesionowy (<i>Fraxino-Alnetum</i>)	91E0-3	OlJ (Lłb) Typowa struktura drzewostanu a1 - 60-80%	jesion* 10-60 olsza cz.* 10-60 grab (a2) 0-10 czer.zw.(a2) 5-30 lipa 0-10 klon zw. 0-10 wiąz szyp. 0-10 wiąz posp. 0-10	Js-Ol Ol-Js	lp. Js 40-60 Ol 30-50 Wz i in. 0-10	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	91F0	Lł (Llw) Typowa struktura drzewostanu Drzewostan dwu-, trzypiętrowy	wiąz posp.* 20-60 wiąz górski 0-10 wiąz szyp. 0-10 jesion* 20-60 dąb szyp. 5-10 czer.zw.(a2)* 20-30 grab 0-10 lipa 0-10 klon zw. 5-10 klon pol. 10-20 jabłoń 0-5 topola biał. 0-10 topola cz. 0-10 olsza cz. 5-10	Db-Wz- Js	lp. Js 30-50, Wzs 10-30, Dbs 10-30, Wzg Wzsp Ol Lpd Klzw Tpb i in. 10 llp. Wzs 50, Gb30 Tpb, Klpd, Lpd i in. 20 lllp. Czmzw Gb Lpd Klzw Klpd Jb i in.	Skład optymalny możliwy do osiągnięcia w ciągu kolei rębny zgodnie z zasadami hodowli lasu.

Wykonawca PUL w oparciu o inwentaryzację lasów oraz najnowsze opracowania fitosocjologiczne dotyczące tego regionu oceni powyższą tabelę. W przypadku stwierdzenia innych siedlisk przyrodniczych lub innych typów siedliskowych lasu związanych z tymi siedliskami, możliwa będzie również weryfikacja typów lasu pod kątem specyfiki fitocenozy nadleśnictwa.

4. Wieki rębności

Proponuje się przyjąć następujące wieki rębności:

Db – 150 lat
Js, Wz - 120 lat
Bk -110 lat
So, Md, Kl, Jw, Dbc – 100 lat
Św , Gb, Brz, Lp, Ol, Dg – 80 lat
Ak, Os – 60 lat
Tp, Wb, Olsz – 40 lat

Wieki rębności dla Db, So, Bk i Św przyjęto w oparciu o Zarządzenie nr 36 DGLP z dnia 19.05.2004 r. Dla pozostałych gatunków podstawą określenia był obowiązujący PUL (jeśli były wymienione) lub § 83 ust. 3 IUL.

5. Podział na gospodarstwa

Należy przyjąć następujący podział na gospodarstwa:

- gospodarstwo specjalne (S),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O),
- gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), w tym:
  - zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach borowych i olsach typowych,
  - przerębowa - zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do drzewostanów na siedliskach lasowych i olsach jesionowych.

Do gospodarstwa specjalnego (S) należy zaliczyć:

- > rezerваты wraz z otulinami
- > lasy glebochronne na stromych zboczach

- > wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne:
  - nasadzenia na gruntach porolnych o pow. 53,48 ha, położone w Leśnictwie Ołobok (wydz. 155Aa, 155 b, 156 d) charakteryzujące się silnym zapędraczeniem gleby, zostały uznane za powierzchnie badawcze Decyzją nr 29 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze z dnia 12.10.2005 r. ZZ-O-727-18/05 w sprawie uznania upraw na gruntach porolnych w Nadleśnictwie Świebodzin o areale 53,48 ha za powierzchnię doświadczalną,
    - obręb Łągów 138a,b,c - powierzchnie IBL (Zakład Hodowli Lasu i Genetyki Drzew leśnych) wyznaczone dla buka
      - > lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody – siedliska przyrodnicze w stanie zachowania „A”,
      - > drzewostany na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz OI, OIJ – w 3 wariantach uwilgotnienia
      - > lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa państwa (rezerwa drzewna na pniu),
      - > obszary o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych:
        - schrony bojowe wpisane do rejestru zabytków: obręb Świebodzin: 4a, 6a,j, 7m,s, 8k, 30g, 31c, zapory przeciwpancerne: obręb Świebodzin: 4f, 5f,
        - stanowisko archeologiczne na wyspie jez. Niestysz: obręb Ołobok 121a,
        - fragm. zespołu pałacowo-parkowego: obręb Łągów 339s, 339r
      - > drzewostany, w stosunku do których zatwierdzony plan zadań ochronnych Obszaru N2000 nakazał wyłączenie z użytkowania: obręb Świebodzin: 280a, 301f (siedl. 9170), 279b (91E0), obręb Łągów 21a, 24c, 24m, 5c (siedl. 9130), 241g, 242g (siedl.9190), 21j, 25h, 25k (siedl.9110), 7f, 7k, 8d, 8c, 8l (siedl. 91E0).
      - > strefy całorocznej ochrony wokół miejsc rozrodu i regularnego przebywania chronionych gatunków ptaków,
      - > wyłączone drzewostany nasienne i projektowane drzewostany zachowawcze.

Generalną zasadą w tym gospodarstwie będzie nieplanowanie zadań z zakresu użytkowania lasu, zwłaszcza użytkowania rębego.

Wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do gospodarstwa specjalnego może w uzasadnionych przypadkach wykraczać poza przedstawione powyżej kryteria, dlatego podlegał on będzie zatwierdzeniu podczas odbioru prac terenowych.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) powinny zostać zaliczone wszystkie drzewostany w lasach ochronnych z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) zaliczyć należy pozostałe lasy. O przyjęciu zrębowego lub przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania decydują siedliska – zgodnie z § 82 ust. 5 IUL. Pozycje planowane do użytkowania rębego rębnią IIIa na siedlisku BMśw należy zaliczyć do przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Wielkość etatu użytkowania rębego zostanie przyjęta na NTG, po analizie wskaźników i modeli rozwoju stanu zasobów drzewnych, przedstawionych przez wykonawcę planu, zgodnie z § 89. IUL.

Rodzaje rębni powinny zostać zaprojektowane zgodnie z ustaleniami KZP z uwzględnieniem Zasad hodowli lasu.

W doborze rodzaju rębni powinny zostać uwzględnione potrzeby konkretnych drzewostanów, w nawiązaniu do warunków siedliskowych, typów drzewostanów i funkcji ochronnych.

Przyjęto wyjściowe parametry i założenia planu cięć niezbędne do wykonania planu aplikacją TAXATOR PLAN CIĘĆ:

Nawroty cięć:

- * w gospodarstwie specjalnym i na siedliskach wilgotnych - minimum 7 letni,
- * w lasach ochronnych na siedliskach świeżych - 5 letni,
- * w lasach gospodarczych - 4 letni.

Maksymalna powierzchnia działki zrębowej:

- * przy rębni lb na siedliskach wilgotnych – maksimum 3 ha,
- * pozostałe pozycje z Rb. lb – 4 ha,

* rębnie częściowe IIa i III: zasadniczo 6 ha z dopuszczeniem całych pododdziałów o pow. do 7 ha,

* rębnia IIb – do 4 ha.

Nabór drzewostanów do użytkowania:

* wg wskazówek ustalonych na gruncie we wszystkich gospodarstwach (pozycje uzgodnione wcześniej do pozostawienia bez zabiegu lub przeznaczone do trzebieży, nie wchodzą do planu cięć),

Wstępne wyznaczenie drzew do planu cięć:

* w gospodarstwie G: drzewostany przeszłorębne, rębne oraz bliskorębne z jednej podklasy wieku jeśli wchodzą do pasa zrębowego z drzewostanami rębnymi,

* w pozostałych tylko wg potrzeb hodowlanych (wskazań gospodarczych).

Okresy odnowienia i uprzątnięcia:

- okres odnowienia w przerębnowo-zrębowym sposobie zagospodarowania i w gospodarstwie lasów ochronnych -15 lat,

- okres uprzątnięcia w KO – 10 lat.

Procent miąższości przewidzianej do pozyskania:

* w przypadku Rb. I b przyjęcie do planu cięć 95% miąższości drzew na działce zrębowej,

* w przypadku cięć uprzątających w rębniach częściowych przyjęcie do planu cięć maksimum 95% miąższości drzew na działce zrębowej.

Cięcia rębne należy projektować w ramach ostępów stałych. W przypadku występowania bloków drzewostanów rębnych należy stosować ostępy przejściowe.

Należy dopuścić możliwość użytkowania rębnego drzewostanu rębnią IIIa,b na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu, z zachowaniem następstwa cięć przy cięciach uprzątających.

Wykaz projektowanych cięć użytków rębnych I-go 10-lecia powinien zostać sporządzony obrębami leśnymi, z podziałem na działki zrębowe - bez przydziału na lata.

Przy drogach krajowych, wojewódzkich oraz przy ciekach i zbiornikach wodnych, w miarę możliwości, powinny być projektowane rębnie złożone, zaś na słabych siedliskach - rębnia zupełna z pozostawieniem pasów ochronnych o szerokości 30 m. W przypadku prostopadłego przebiegu pasów zrębowych w stosunku do tych dróg, należy planować działki zrębowe do krawędzi drogi. Pozostawienie pasów przejściowych (ekotonowych) odbywać będzie się w trakcie realizacji zabiegu – jako pozostawianie kęp.

Cięcia wokół osiedli mieszkaniowych winny zostać szczegółowo uzgodnione z nadleśnictwem. W tym przypadku proponuje się stosowanie rębni złożonych (bez względu na TSL) lub szerokich pasów ekotonowych dla zrębów zupełnych. Wskazane jest też odstępowanie od użytkowania rębnego.

Przy projektowaniu działek zrębowych należy wykorzystywać przede wszystkim naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp.

Rębnie gniazdowe należy projektować, jeśli kształt i powierzchnia (minimum 1,50 ha) pozycji zrębowych umożliwi zlokalizowanie gniazd zgodnie z Zasadami hodowli lasu.

W przypadku kwalifikowania sąsiadujących drzewostanów do użytkowania rębnego, należy je na etapie taksacji łączyć, jeśli jedynym kryterium ich wydzielenia jest wiek. Umożliwi to łatwiejsze stosowanie elementów technicznych rębni oraz ich ewidencjonowanie w SILP.

Przy planowaniu hodowlanym w ramach rębni złożonych należy brać pod uwagę dłuższe niż 15 lat okresy odnowienia rębni II oraz IIIb - do 20 lat w lasach gospodarczych i do 25 lat w lasach ochronnych.

W klasach odnowienia w V i młodszych klasach wieku z podsadzeniem produkcyjnym Bk w wieku do 20 lat generalnie nie należy projektować cięć uprzątających.

W Klasach odnowienia (rębnie II, IIIb z drugim piętrzem) lub drzewostanach dwupiętrowych nie należy planować wskazania gospodarczego ODN ZŁOŻ., ale cięcia uprzątające pierwszego piętra.

W kwalifikowaniu drzewostanów do użytkowania rębnego należy dostrzegać możliwości odnowienia naturalnego sosny rębnią Ic.

Zaleca się odstępować od użytkowania rębnego na siedliskach olsów zlokalizowanych wzdłuż cieków lub jezior (lasy wodochronne, siedliska przyrodnicze, presja bobrów).

Wykonawca PUL przeznaczy do usunięcia i opisze we wskazaniach gospodarczych, poszerzenie dojazdów pożarowych, zgodnie z opracowaniem docelowej sieci dróg w nadleśnictwie.

W przypadku poszerzania dojazdów pożarowych masa pochodząca z zabiegu będzie zaliczana do użytków rębnych niezaliczonych w poczet etatu powierzchniowego.

Projekt lokalizacji cięć rębnych należy uzgodnić protokolarnie z nadleśniczym i przedstawicielem RDLP.

7. Wykaz drzewostanów do przebudowy

Szczegółowy wykaz drzewostanów do przebudowy należy wykonać w oparciu o § 40 IUL z wykorzystaniem wytycznych, określonych w pkt 9. (część A) niniejszego protokołu.

8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębego oraz pielęgnacji upraw i młodników

Podczas taksacji, dla każdego drzewostanu należy określić rodzaj potrzebnego cięcia pielęgnacyjnego (CP-P, TW, TP) z uwzględnieniem ilości nawrotów (w zasadzie tylko dla TW) i pilności zabiegu (tylko dla CP i CP-P) lub brak potrzeby wykonania zabiegu pielęgnacyjnego (dotyczy to przede wszystkim TP). Rezygnacja z planowania użytkowania przedrębego wymaga uzgodnienia z nadleśniczym.

Dla drzewostanów przewidzianych do czyszczeń późnych należy zaprojektować CP-P, jeśli planowane jest pozyskanie grubizny, albo CP - zabieg bez pozyskania masy. Oba zabiegi zaliczają się do pielęgnowania młodników, które jest podsumowane w tabeli XVIII planu u.l.

Dwunawrotowe cięcia pielęgnacyjne TW będą planowane w drzewostanach Ib i II k.w., wykazujących dużą dynamikę wzrostu i tendencje do nieprawidłowej smukłości drzew oraz z pochodzenia naturalnego. Rozmiar wykonania zabiegów w dwóch nawrotach, zostanie uzgodniony z nadleśniczym.

W opisanu ogólnym należy sporządzić wykaz cięć dwunawrotowych oraz pozycji bez zabiegu gospodarczego, z uzasadnieniem tak przyjętego postępowania. Z uzasadniania pozycji bez wskazań gospodarczych należy odstąpić w przypadkach; rezerwatów, stref ochronnych i drzewostanów uznanych za ekosystemy referencyjne.

Zgodnie z § 46., ust. 13. Instrukcji urządzania lasu, nie będą planowane pielęgnacje projektowanych upraw. Powierzchnia pielęgnowania upraw dotyczyć będzie tylko upraw istniejących na gruncie, wg stanu na 1 stycznia 2017 r.

W tabeli XVIII będzie rozbitcie na pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne (wg wskazań gospodarczych); jednak jako wiążąca do wykonania będzie określona jedna powierzchnia pielęgnowania upraw, co jest zgodne z § 42, ust.4a Zasad hodowli lasu.

Rozmiar miąższościowy użytków przedrębnych zostanie określony przez NTG - globalnie dla poszczególnych obrębów leśnych na podstawie:

- wskaźników wyliczonych w programie TAXATOR,
- wykonania w okresie ubiegłym (5 i 10 lat poprzedniego planu),
- z uwzględnieniem progu 75% przyrostu drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny w dziesięcioleciu
- z uwzględnieniem wyliczeń opartych na modelach wzrostu drzewostanów.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Zasady kwalifikowania rodzajów siedlisk do poszczególnych typów drzewostanu określono w pkt 3 (część B) niniejszego protokołu.

Decyzja o przyjęciu stosownego wariantu TD, dokonana zostanie przez taksatora wg szczegółowej tabeli przedstawionej w protokole KZP. Tak ustalony TD będzie stanowił wzorcowy schemat docelowego składu gatunkowego drzewostanów i struktury pionowej. Występowanie na gruncie zamiennie Bk/Db, Db/Js, Wz/Js, itp. nie będzie skutkowało uznaniem drzewostanu za niezgodny z TD.

Dla prawidłowego określenia TD, Wykonawca wyposaży taksatorów - w ramach raptularza prac terenowych - w wydruk uwzględniający warstwę siedlisk operatu siedliskowego, z uwzględnieniem rodzaju geologicznego siedliska. Taksator uwzględni również typy lasu siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000. Kadra nadleśnictwa, w trakcie stosownych uzgodnień, podda przyporządkowane w trakcie prac terenowych TD, stosownej ocenie i uzgodni ewentualne zmiany.

Pozostałe wytyczne:

- w opisanu ogólnym należy przewidzieć możliwość zastępowania jesionu w orientacyjnych składach gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach wilgotnych, zgodnie z pismem dyrektora RDLP w Zielonej Górze, zn.spr. ZZ-7120-7/2008 z dnia 19.12.2008 r.

- w uzasadnionych przypadkach dopuścić należy możliwość zamiennego stosowania gatunków dębów. Należy jednak trzymać się zasady, by nie wprowadzać Dbb na siedlisku L1 i O1J oraz Dbs na siedlisku BMśw1.
- podsadzenia produkcyjne należy projektować w ramach przebudowy typu B.
- do dolesień należy planować luki, których zagospodarowanie jest zasadne (odpowiednio duża powierzchnia, warunki świetlne, żyzność siedliska) oraz wszystkie luki wynikające z naruszenia stanu posiadania.
- wprowadzanie podszytów należy projektować w pododdziałach graniczących z drogami A2 i S3 - gdy zostaną stwierdzone możliwości ich lokalizacji
- rozmiar i lokalizacja zaprojektowanych podsadzeń i podszytów zostaną przedstawione na odbiorze prac terenowych, po wstępnym uzgodnieniu z nadleśnictwem i ostatecznym – z Wydziałem ZG RDLP.
- nie należy projektować pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych na zrębach i w uprawach projektowanych.
- melioracje agrotechniczne należy planować dla zrębów zupełnych oraz na powierzchniach do odnowienia przy rębniach złożonych, a także przy zalesieniach, poprawkach i podsadzeniach.
- bloki upraw pochodnych należy przyjąć zgodnie z programem na lata 2011- 2035 (po uzgodnieniu z RDLP).
- w związku z brakiem cechy „uprawa pochodna” , uprawy i młodniki o znanym pochodzeniu (będące także w rozproszeniu poza blokami) należy opisywać w polu informacje różne
- zgodnie z zasadami IUL (§46), w PUL nie projektuje się cięć sanitarno-selekcyjnych w GDN-ach. Mogą tu być planowane jedynie trzebieże późne lub cięcia rębne. Cięcia sanitarno-selekcyjne stanowią formę realizacji zabiegu w ramach TP, a potrzeba ich wykonania jest określana przez nadleśnictwo.
- Wykonawca PUL podczas taksacji zbierze propozycje drzewostanów do uznania za GDN (buk, dąb, sosna, brzoza), które przedstawi na odbiorze prac terenowych,
- nie należy opisywać jako KO zwartych drzewostanów II-III klas wieku z nieogrodzonym podsadzeniem dębu lub buka w wieku do 10 lat, jeśli młode pokolenie nie cechuje się dynamiką wzrostową i stabilnym pokryciem powierzchni.
- orientacyjne wielkości poprawek, uzupełnień i pielęgnacji projektowanych upraw należy opisać ogólnie w elaboracie, bez przypisywania tych wskazań do konkretnych wydzieleń. Przy symulacji powierzchni poprawek uwzględnić % wykonania za ostatnie 10 lat (wg analizy gospodarki przeszłej) oraz próg 20%.
- dla drzewostanów z rozprzestrzeniającym się gatunkiem inwazyjnym - dławisz okrągłolistny - należy w opisanu ogólnym zadań z pielęgnowania lasu uwzględnić możliwość ograniczania intensywności cięć przedrębnych.

10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej

W celu określenia stanu sanitarnego lasu zostaną zinwentaryzowane w kartach dokumentacji źródłowej istotne (pow. 10%) uszkodzenia, zgodnie z instrukcją u.l.

Wszystkie dane zarejestrowane w trakcie prac taksacyjnych, jak również uzyskane z nadleśnictwa, w tym ogniska gradacyjne oraz stałe pędraczyska, zostaną przedstawione na mapie przeglądowej ochrony lasu w skali 1: 25 000, która będzie opracowana zgodnie z instrukcją u.l. i omówiona w elaboracie.

Należy włączyć do opracowania tego rozdziału, przyjęte przez nadleśnictwo zarządzeniem nadleśniczego, zasady kompleksowego zagospodarowania drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych.

Plan ochrony przeciwpożarowej zostanie opracowany zgodnie z obowiązującą instrukcją z 2011 r., rozporządzeniem Ministra Środowiska z 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. Przed rozpoczęciem prac terenowych zostaną opracowane przez Naczelnika Wydziału Obronności i Ochrony Mienia, i przekazane do stosowania wykonawcy prac urzędzeniowych, wytyczne w sprawie zawartości planu ochrony ppoż. i map, będących składnikiem planu.

Szczegóły odnośnie procedury sporządzania i zatwierdzania części PUL dotyczącej ochrony przeciwpożarowej zawarte są w „Ramowych wytycznych w zakresie procedur tworzenia i uzgadniania projektu PUL w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej” z września 2014 r.

Należy zwrócić uwagę na przebieg pasów przeciwpożarowych biegnących wzdłuż linii kolejowych. Jeśli pas przebiega przez grunty leśne nadleśnictwa i spełnia kryteria wyłączenia liniowego, dla którego określa się powierzchnię (szer. 3-10 m), wyłączenia takie należy opisywać jako PAS PPOŻ. Dla ułatwienia tego zadania nadleśnictwo przekaze Wykonawcy projektu PUL wyniki inwentaryzacji takich pasów, przeprowadzonej siłami własnymi.

Ze względu na specyficzny układ niedużych kompleksów leśnych i przebiegających przez nie dolin rzecznych, w Nadleśnictwie Świebodzin nie funkcjonują biologiczne pasy ppoż.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zagadnienia związane z zagospodarowaniem rekreacyjnym lasu zostaną opracowane w elaboracie.

Wykonawca PUL w uzgodnieniu z nadleśnictwem wydzieli miejsca kąpielisk przy jeziorach i opíše je w kategorii TURYST , co umożliwi ich umowne udostępnienie.

Wykonawca PUL zaprojektuje w uzgodnieniu z nadleśnictwem szlaki konne.

Zgodnie z § 108, 109 instrukcji u.l. na mapach oznaczyć należy m.in. istniejące i planowane szlaki turystyczne, ścieżki rekreacyjne: piesze, konne, rowerowe, spacerowe, a także parkingi, miejsca postoju, obiekty edukacyjne, wiaty, itp.

Wykonawca PUL wykorzysta opracowany przez nadleśnictwo i zaprezentowany na NTG Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2018-2027.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

W ramach ubocznego użytkowania lasu Nadleśnictwo Świebodzin prowadzi jedynie sprzedaż choinek ew. stroiszu, w ramach PUL nie będzie planowane pozyskanie żywicy. Lokalizacja istniejących plantacji choinkowych oraz ewentualna potrzeba założenia nowych powierzchni (głównie pod liniami energetycznymi), powinna zostać ustalona we współpracy z nadleśnictwem.

Kierunkowe wytyczne z w sprawie gospodarki łowieckiej powinny uwzględniać założenia wieloletniego planu łowieckiego na lata 2007-2017.

Na terenie OHZ obw. 104 prowadzona jest Zagrodowa Hodowla Zwierzyny Łownej dla zająca szaraka, kuropatwy szarej i daniela. Akceptuje się, aby drzewostan na obszarze zagrodowej hodowli danieli (oddz. 132 b, Leśnictwo Bucze) wyłączyć z działalności gospodarczej, a zabiegi ograniczyć tylko do cięć sanitarnych.

Zagrodowa Hodowla Zwierzyny Łownej funkcjonuje na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 35 z dnia 10 sierpnia 2011 r. Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie realizacji programów hodowli i ochrony zwierząt łownych i chronionych podejmowanych przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych na lata 2011-2016.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa

Kierunkowe potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej zostaną opracowane zgodnie z § 108 IUL, w ścisłej współpracy z nadleśnictwem.

W ramach tworzenia wydzieleń literowanych i nieliterowanych dla napowietrznych i kablowych linii energetycznych, należy dokonać aktualizacji ich szerokości i powierzchni w oparciu o dane zawarte w wykazach linii energetycznych stanowiących załączniki do zawartych umów o ustanowienie służebności przesyłu. Szerokości i powierzchni linii energetycznych należy przyjąć zgodnie z tymi wykazami w taki sposób, że:

- jeśli szerokości istniejące są mniejsze od szerokości pasa wymaganego – to zgodnie z szerokością istniejącą (poszerzenie linii będzie wymagało zastosowania przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych),

- gdy szerokość linii energetycznych jest większa od wymaganej przez operatora – to zgodnie z szerokością wymaganą. Decyzja o przyjęciu wskazań gospodarczych dla pozostałej (okrajkowej) powierzchni zapadnie w uzgodnieniu z leśniczym i nadleśniczym - po zakończeniu inwentaryzacji.

W opisie taksacyjnym tych obiektów, w informacjach dodatkowych, należy zawrzeć informacje o numerze linii oraz nazwie operatora, który ją użytkuje.

W warstwie LMN należy ująć również wszystkie inne obiekty infrastruktury liniowej (nadziemnej i podziemnej) wraz z dostępnymi atrybutami je charakteryzującymi. Dane dotyczące infrastruktury podziemnej przekazuje Wykonawcy nadleśnictwo. Ujawnieniu w LMN podlegałyby również obiekty infrastruktury wydzielone w odrębne wydzielienia literowane (jako dodatkowe warstwy w bazie obiektów liniowych). Informację o istniejącej infrastrukturze liniowej przygotowują służby nadleśnictwa w formie i czasie uzgodnionym z Wykonawcą prac.

W wytycznych należy również ująć wnioski wynikające z opracowania docelowej sieci dróg w nadleśnictwie. Potrzeby inwestycyjne i remontowe opisane w referacie nadleśniczego zostaną uwzględnione przy opisywaniu kierunkowych wytycznych w tym zakresie.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Syntetyczną ocenę warunków ekonomicznych prowadzenia gospodarki leśnej należy w PUL opracować, z uwzględnieniem polityk i planów zagospodarowania przestrzennego regionu.

Warunki ekonomiczne będące wynikiem sporządzanego PUL mają zostać zobrazowane w postaci tabel XIX i XX, przewidzianych w IUL.

Nie będzie sporządzana specjalistyczna ekspertyza ekonomiczna, zawierająca prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa. Dane te zostaną w sposób standardowy opracowane zgodnie z IUL.

15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego należy sporządzić zgodnie z § 123 IUL, przy ewentualnym wykorzystaniu programów informatycznych, będących w posiadaniu wykonawcy PUL.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Weryfikacja dotychczasowego Programu ochrony przyrody będzie polegać na uaktualnieniu opisu stanu przyrody w obszarze terytorialnego zasięgu nadleśnictwa oraz określenia potrzeb w zakresie jej ochrony.

Program powinien być zaktualizowany o elementy zinwentaryzowane w trakcie terenowych prac urzędzeniowych. W POP należy ująć również dane dostarczone przez nadleśnictwo, w tym zebrane podczas inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej przez Lasy Państwowe (zweryfikowana terenowo przez Wykonawcę PUL baza INVENT). Nadleśnictwo przedstawi Wykonawcy PUL częściową weryfikację siedlisk wykonaną w ramach prac na PZO obszaru N200 Buczyny Łagowsko-Sulecińskie.

Program ochrony przyrody winien zostać zaktualizowany o aktualne informacje związane z siecią Natura 2000. Opracowanie winno przedstawiać zasady działań gospodarczych w obszarach Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem orientacyjnych składów upraw i typów lasu na siedliskach przyrodniczych. Zagadnienia te winny być opracowane na podstawie zatwierdzonych planów zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000. Program winien zawierać kompleksowy plan działań ochronnych. Ponadto aktualizacja POP powinna objąć wykonanie mapy przeglądowej walorów przyrodniczo – kulturowych w skali 1:25 000.

17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych

Mapy tematyczne należy wykonać zgodnie z instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych, zawartych w tomie III IUL, z uwzględnieniem opisanych w protokole KZP elementów fakultatywnych. Ilość egzemplarzy do wydruku została opisana w pkt A.12 niniejszego protokołu.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, wynika z przyjętego stanowiska Ministerstwa Środowiska w sprawie poddania planów, strategii i programów z dziedziny leśnictwa, przepisom Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227) . Procedura zostanie przeprowadzona zgodnie z wytycznymi, opisanymi § 129 IUL, z uwzględnieniem Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu, wprowadzone do stosowania w dniu 28.08.2013 r. przez Głównego Konserwatora Przyrody.

19. Inne specyficzne zagadnienia

1. W wyniku przeprowadzonych prac urzędniowych należy sporządzić dodatkowo następujące wykazy i zestawienia:

- książkę walorów przyrodniczo-kulturowych i monitoringu wraz z bazą danych w formacie Excel,

2. Nie należy inwentaryzować miąższości podrostów i podrostów o charakterze dolnego piętra (w tym nie obejmować ich pomiarem podczas zakładania powierzchni próbnych kołowych).

3. W elaboracie należy przedstawić syntetyczne opracowanie zawierające wytyczne postępowania z drzewostanami pochodzącymi z zalesień na gruntach zrekultywowanych.

W posiedzeniu KZP wzięli udział również mieszkańcy Łagowa, którzy wnioskowali o uporządkowanie stanu ewidencyjnego i własności dróg będących w zarządzie nadleśnictwa, które w części stanowią dojazdy do osiedli mieszkaniowych. Kwestia przedmiotowych zamian będzie odbywać się zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie o lasach. Wniosek jednego z mieszkańców dotyczył również zmiany statusu drogi dojazdowej do nieruchomości, z leśnej na gminną. Procedura ta również przebiega niezależnie od sporządzania projektu PUL. Właściwym w sprawie rozpatrzenia tych wniosków jest Nadleśniczy Nadleśnictwa Świebodzin.

Protokolował:
Dariusz Kiewlicz

Przewodniczący Komisji:

SPIS TREŚCI

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych; 2

1. Stan prac przygotowawczych do sporządzenia planu urzędzenia lasu 3
2. Stan posiadania i klasyfikacja gruntów 3
3. Stan opracowań glebowo-siedliskowych i fitosocjologicznych 5
4. Podział powierzchniowy 5
5. Ujęcie gruntów stanowiących współwłasność, oznakowanie granic wydzieleń. 7
6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urzędzenia lasu. 7
7. Ujmowanie cech drzewostanów w PUL 7
8. Zastosowanie jednostek kontrolnych 8
9. Zasady przebudowy drzewostanów 8
10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO, z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych 9
11. Pomiar drewna martwego 9
12. Układ PUL z wyszczególnieniem zakresu wykonania map 9
13. Podział na obręby leśne i leśnictwa 11
14. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód 11
15. Terminy i sposoby kontroli prac urzędniowych 12
16. Forma oprawy części opisowej i map planu UL, potrzeba dodatkowych map i ekspertyz 13
17. Wykonanie tabeli XXII – dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000 13
18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000 13

Część B: Założenia do planu urzędzenia lasu 15

1. Ustalenia dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu 15
2. Typy siedliskowe lasu i siedliska przyrodnicze 20
3. Typy drzewostanów 21
4. Wieki rębności 24
5. Podział na gospodarstwa 24
6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych 25
7. Wykaz drzewostanów do przebudowy 27
8. Wytyczne w sprawie użytkowania przedrębego oraz pielęgnacji upraw i młodników 27
9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu 27
10. Wytyczne w sprawie ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej 28
11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego 29
12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego 29
13. Wytyczne w sprawie ujmowania w PUL zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa 29
14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej 30
15. Wytyczne w zakresie szczegółowości prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego 30
16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody 30
17. Wytyczne w zakresie wydruku map tematycznych 31
18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 31
19. Inne specyficzne zagadnienia 31

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Narady Techniczno – Gospodarczej (NTG)
w sprawie opracowania projektu planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Świebodzin
RDLP w Zielonej Górze
w dniu 24.10.2017 r.

Narada Techniczno-Gospodarcza projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027 zwołana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze odbyła się w dniu 24 października 2017 r. w ośrodku wypoczynkowym Leśnik w Łagowie. W Naradzie Techniczno-Gospodarczej uczestniczyli przedstawiciele:

Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych:

- Marcin Polewczyk – Starszy Specjalista SL w Wydziale Urządzania Lasu

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze

- Krzysztof Poczekaj – Z-ca Dyrektora ds. gospodarki leśnej – przewodniczący Komisji
- Marta Wiler – Naczelnik Wydziału Gospodarowania Ekosystemami
- Dariusz Miernik – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi
- Marek Maciantowicz – Główny Specjalista SL ds. ochrony ekosystemów
- Dariusz Kiewlicz – Starszy Specjalista SL ds. urządzania lasu

Nadleśnictwa Świebodzin

- Lech Kołdyka – Nadleśniczy
- Jarosław Guzowski – Z-ca Nadleśniczego
- Mirosław Suchorowski – Inżynier Nadzoru
- Mariola Lach
- Agnieszka Anklewicz
- Danuta Maciejewska
- Michał Olech
- Roman Zygadło

Zespołu Ochrony Lasu w Łopuchówku

- Robert Zander – Starszy Specjalista SL

Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.

- Michał Bielewicz – Starszy Specjalista ds. Funkcjonowania, Gospodarowania i Ochrony Obszarów Natura 2000

Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

- Paweł Guzikowski – Dyrektor Oddziału w Gorzowie Wlkp.
- Adam Bajon – Z-ca Dyrektora Oddziału w Gorzowie Wlkp.
- Piotr Kubala – Z-ca Dyrektora Oddziału w Poznaniu
- Jacek Gardocki – Starszy Inspektor Zarządu Biura
- Bogdan Brodziński – Kierownik Pracowni UL /Oddział Gorzów Wlkp.
- Dariusz Wawrzak – Starszy Taksator /Oddział Gorzów Wlkp.

Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Zielonej Górze

- Eugeniusz Brusilo – Specjalista ds. Stanu Posiadania

Pozostali:

- Tomasz Komorowski – Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Wędrzyn
- Elżbieta Szewczyk – UG Łagów
- Katarzyna Przewłocka – UG Lubrza
- Zbigniew Maciantowicz – emerytowany pracownik RDLP w Zielonej Górze
- Ryszard Skonieczek – UG Lubrza.

Podczas narady zreferowano:

- analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu Nadleśniczego
- koreferat wykonawcy projektu PUL
- referat pracownika ZOL
- informację Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Zielonej Górze w zakresie wykonania monitoringu skutków realizacji PUL na środowisko
- projekt PUL wraz z programem ochrony przyrody
- wstępne ustalenia prognozy oddziaływania PUL na środowisko i obszary Natura 2000 przez wykonawcę PUL
- Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2018-2027.

Część A.

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

W wyniku dyskusji nad materiałami przedłożonymi na posiedzeniu, przyjęto następujące ustalenia:

1. Ocena mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Podczas narady zaakceptowano ostateczną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych oraz funkcji lasów, która uwzględnia dane i informacje uzyskane w toku prac urządzeniowych. Zasięg siedlisk przyrodniczych został przyjęty z PZO oraz wg danych Nadleśnictwa Świebodzin zweryfikowanych podczas prac urządzeniowych.

2. Akceptacja, przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu, zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

Gospodarka leśna w Nadleśnictwie Świebodzin ma charakter wielofunkcyjny i jest prowadzona z zachowaniem funkcji ochronnych, społecznych i gospodarczych. Główną funkcją gospodarczą jest produkcja drewna, ponadto udostępnienie lasów pozwala pozyskiwać płody runa leśnego (lokalna społeczność) oraz prowadzić gospodarkę łowiecką.

Komisja stwierdza, że projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Świebodzin na lata 2018-2027 jest zgodny ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach ochrony środowiska.

3. Rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

Zgodnie z protokołem KZP Nadleśnictwo Świebodzin udostępniło Wykonawcy dokumenty dotyczące stanu posiadania potrzebne do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu. Wykonawca projektu PUL pobrał również aktualne dane z powiatowych ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej. Stan ewidencji gruntów Nadleśnictwa jest zasadniczo zgodny z Ewidencją Gruntów i Budynków.

Rozbieżności pomiędzy stanem ewidencyjnym gruntów i stanem faktycznym zostały zgłoszone w formie wykazu rozbieżności z podkładem mapowym. Nadleśniczy podjął decyzje w tej sprawie oraz przekazał informacje do poszczególnych PODGiK w zakresie zmian użytków.

Komisja akceptuje ustalenia.

4. Zatwierdzenie zmian granic obrębów leśnych, granic leśnictw i numeracji oddziałów.

Zgodnie z ustaleniami KZP dokonano korekty granic obrębów leśnych i leśnictw. Ponadto dokonano zmiany numeracji oddziałów. Zmiany te przedstawia tabela:

Stary nr oddziału, leśnictwo, obręb (2017)	Nowy nr oddziału, leśnictwo, obręb (2018)
Obręb Ołobok L-ctwo Ołobok	Obręb Świebodzin L-ctwo Krzeczkowo
150	337
151	338
152	339
153	340
L-ctwo Chociule	
311	331
312	329
313	330
314	333
315	332
316	334
317	335
319	336

Ponadto, zgodnie z protokołem KZP, przeniesiono z leśnictwa Łągów oddział 84 a c d, do leśnictwa Bukowiec oddział 52A z y (dotychczasowe leśnictwo Długoszyn).

Zmieniono nazwę leśnictwa Długoszyn na Bukowiec.

Komisja nie wnosi uwag.

5. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego rocznego tablicowego oraz użytecznego.

Spodziewany przyrost bieżący tablicowy wynosi 1 750 900 m³ brutto, natomiast uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny wyniósł 2 422 675 m³ brutto.

Do prognozy stanów zasobów drzewnych należy przyjąć spodziewany przyrost bieżący tablicowy.

6. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Komisja akceptuje wynik testu kontroli pomiarów na powierzchniach próbnych kołowych, przedstawiony w protokole kontroli. Zespół kontrolny nie stwierdził błędów grubych. Bezwzględna wartość statystyki dla pierśnicowego pola przekroju oraz wysokości jest mniejsza od 2 i wynosi odpowiednio 0,251 i 0,132.

7. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Realizacja rozmiaru powierzchniowego użytków głównych w latach 2008-2017 wyniosła 97,91% a rozmiaru miąższościowego 99,42%, co oznacza, że nie została przekroczona maksymalna miąższość do pozyskania określona w decyzji ministra właściwego ds. środowiska. Odnowienia zrębów zaległych i halizn zostało wykonane w 100%, podsadzenia produkcyjne zrealizowano w 103,27%. Zadania odnowieniowe i pielęgnacyjne nie zostały w pełni wykonane ze względu na niewykonanie całości użytkowania rębego oraz przelegiwanie zrębów. Przeciętny stopień pokrycia upraw wzrósł w porównaniu do roku 2008, wówczas wynosił on 92%, obecnie wynosi 94 %. Również ocena zgodności jest lepsza, 96% upraw i młodników do 10 lat jest zgodna z typem drzewostanu (było 87 % upraw zgodnych z TD).

W wyniku wielofunkcyjnej gospodarki leśnej uzyskano na koniec 10-lecia wzrost przeciętnej zasobności na ha o 46 m³ oraz miąższości ogółem o 1 033 936 m³.

Komisja przyjmuje wnioski wynikające z analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu zawarte w opracowaniu Nadleśniczego, w koreferatach wykonawcy PUL i Naczelnika Wydziału ZS RDLP oraz w referacie pracownika ZOL.

Końcowa ocena gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego zostanie dokonana przez Dyrektora RDLP. Ocena ta zostanie zamieszczona w elaboracie w dziale II – Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu.

8. Wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Zagrożenia, problemy i wytyczne w zakresie postępowania dotyczącego ochrony lasu zostały szczegółowo przedstawione w referatach i koreferatach: przedstawiciela ZOL, Nadleśniczego oraz Wykonawcy projektu PUL.

Drzewostany Nadleśnictwa Świebodzin są stale zagrożone przez szkodniki pierwotne sosny. W celu ochrony drzewostanów wyznaczono w 2007 roku Pierwotne Ogniska Gradacyjne (2198 ha). Zagrożenie stanowią też pędraki, w związku z tym ustanowiono w 2007 roku tzw. stałe pędraczyska (3128 ha). Dużym zagrożeniem dla młodego pokolenia lasu jest zwierzyna płowa. Szczególnie dla drzewostanów na gruntach porolnych (31 % powierzchni drzewostanów) zagrożenie stanowi huba korzeniowa i opieńki. W wyniku porażenia przez patogena z rodzaju *Sphaeropsis* sp. w latach 2015-2016, wykonano cięcia sanitarne na powierzchni 119 ha. W roku 2017 zagrożenie ustało.

Z czynników abiotycznych największe zagrożenie stanowią silne wiatry. Generalnie stan drzewostanów w Nadleśnictwie Świebodzin oceniono na dobry.

Komisja akceptuje wnioski z zakresu ochrony lasu przedstawione w referacie przedstawiciela ZOL w Łopuchówku.

9. Zgodność projektu planu urządzenia lasu i programu ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Stwierdzono zgodność prac nad projektem PUL wraz z programem ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach i innych ustaw, z wytycznymi KZP, ze szczegółowym opisem przedmiotu zamówienia, stanowiącym załącznik nr 1a do SIWZ, z aktami normalizacji

wewnętrznej Lasów Państwowych, protokołami uzgodnień i kontroli oraz dodatkowymi wytycznymi Dyrektora RDLP w Zielonej Górze.

10. Inne wytyczne.

Poszczególne części składowe planu oraz mapy zostaną sporządzone zgodnie z instrukcją urządzania lasu w formie i ilościach określonych w protokole z KZP i w SIWZ.

Referat nadleśniczego należy uzupełnić o instrukcyjne tabele XIII dla obrębów leśnych.

W programie ochrony przyrody oraz prognozie oddziaływania na środowisko należy uwzględnić uwagi zgłoszone przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.

W planowaniu hodowlanym należy uwzględnić ustalenia prac Komisji do spraw uznawania drzewostanów wyselekcjonowanych i zachowawczych w RDLP Zielona Góra przeprowadzonych w dniach 17-20 lipca 2017 r.

Część B.

Projekt planu urządzenia lasu.

Szczegółowe dane i symulacje różnych wariantów użytkowania oraz porównania z okresem ubiegłym zostały przedstawione w referacie i koreferacie Wykonawcy PUL. Poniżej zamieszcza się w syntetycznej, tabelarycznej formie podstawowe dane dotyczące zadań gospodarczych.

1. Stan posiadania.

Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według stanu na 01.01.2018 r. przedstawia się następująco:

Nr	Obręb	Grunty leśne				Grunty nieleśne	Ogółem
		Zalesione	Niezalesione	Związane z gosp. leśną	Razem		
		Powierzchnia [ha]					
1	ŁAGÓW	8 193,5807	98,1325	232,4694	8 524,1826	176,6298	8 700,8124
		8 193,41	98,11	232,52	8 524,04	176,61	8 700,65
2	OŁOBOK	6 823,7784	144,8226	201,2228	7 169,8238	101,8465	7 271,6703
		6 823,64	144,82	201,24	7 169,70	101,81	7 271,51
3	ŚWIEBODZIN	7 565,9946	91,7189	179,9244	7 837,6379	185,9346	8 023,5725
		7 566,18	91,73	180,01	7 837,92	185,93	8 023,85
Razem nadleśnictwo		22 583,3537	334,6740	613,6166	23 531,6443	464,4109	23 996,0552
		22 583,23	334,66	613,77	23 531,66	464,35	23 996,01

W powyższym zestawieniu w liczniku podano powierzchnie ewidencyjne w m², zaś w mianowniku powierzchnie stanowiące sumy powierzchni wydziełów indywidualnie zaokrąglonych do 1 ara.

Nadleśnictwo nie posiada gruntów do zalesień, Nadleśnictwo posiada grunty we współwłasności, ich powierzchnie przedstawia tabela:

Grunty we współwłasności - rodzaj użytku	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Powierzchnia [ha]			
Użytki rolne:				
- grunty rolne zabudowane	0,17 (0,1747)	-	-	0,17 (0,1747)
Grunty zabudowane i zurbanizowane:				
-tereny mieszkaniowe	0,26 (0,2604)	-	0,98 (0,9920)	1,24 (1,2524)
OGÓLEM	0,43 (0,4351)	-	0,98 (0,9920)	1,41 (1,4271)

Komisja przyjmuje stan posiadania Nadleśnictwa wg rodzajów powierzchni, przedstawiony w referacie Wykonawcy projektu PUL.

2. Funkcje lasu i kategorie ochronności.

Zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu, zasięg i lokalizację lasów ochronnych w Nadleśnictwie Świebodzin przyjęto według Zarządzenia nr 132 MOŚZNIŁ z dnia 09.05.1995 roku. Zestawienie powierzchni leśnej nadleśnictwa wg funkcji lasu i kategorii ochronności przedstawia się następująco:

Lp.	Dominująca funkcja lasu	Obręb ŁAGÓW		Obręb OŁOBOK		Obręb ŚWIEBODZIN		Nadleśnictwo Świebodzin		Pow. wg Zarządz. ha
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
I	rezerwat	186,90	2,25	-	-	1,84	0,02	188,74	0,82	-
II	lasochronne	2377,08	28,67	551,31	7,91	1612,66	21,06	4541,05	19,81	4564
1	obronne	459,73	5,54	-	-	-	-	459,73	2,01	459
2	glebochronne	1032,51	12,45	139,22	2,00	209,51	2,74	1381,24	6,03	1380
3	uzdrowiskowe	202,83	2,45	-	-	-	-	202,83	0,89	203
4	nasienne	61,80	0,75	-	-	-	-	61,80	0,27	61
5	wodochronne	325,05	3,92	412,09	5,91	1403,15	18,32	2140,29	9,34	2140
6	stałe pow. badaw. i dośw.*	295,16	3,56	-	-	-	-	295,16	1,29	321
II	lasogospodarcze	5727,54	69,08	6417,15	92,09	6043,41	78,92	18188,10	79,37	-
	Ogółem	8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100	-

*GPW (glebowe powierzchnie wzorcowe)

Duża różnica w powierzchni lasów uznanych za stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne wynika z włączenia części tych lasów do rezerwatu Pawski Ług. Pozostałe niewielkie różnice wynikają z korekty granic oddziałów i pododdziałów oraz ponownego rozliczenia powierzchni ewidencyjnej.

3. Podział na gospodarstwa.

Podział lasów na gospodarstwa, przyjęty zgodnie z § 25 i 82 Instrukcji Urządzania Lasu i ustaleniami KZP. Podział na gospodarstwa i powierzchnie przedstawia tabela:

Gospodarstwo	Obręb ŁAGÓW		Obręb OŁOBOK		Obręb ŚWIEBODZIN		Nadleśnictwo Świebodzin	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Specjalne (S)	424,79	5	104,06	1	153,53	2	682,38	3
Lasów Ochr. (O)	2156,87	26	546,17	8	1538,78	20	4241,82	19
R-m lasów gosp.(G)	5709,86	69	6318,23	91	5965,60	78	17993,69	78
Zrębowe (GPZ)	3148,22	38	1482,81	21	2516,28	33	7147,31	31
Przerębowo-zrębowa (GZ)	2561,64	31	4835,42	70	3449,32	45	10846,38	47
Ogółem	8291,52	100	6968,46	100	7657,91	100	22917,89	100

Do gospodarstwa specjalnego (zgodnie z IUL i Protokołem z KZP) zaliczono:

Gospodarstwo specjalne (grupy drzewostanów)	Obręb Łagów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem
	ha			
las w rezerwach	186,90	-	1,84	188,74
siedliska przyrodnicze w stanie zach. A	1,96	24,95	39,09	66,00
drzewostany, dla których PZO nakazał wył. z uż.	30,07	-	8,15	38,22
WDN	102,60	-	-	102,60
strefy ochrony całorocznej	2,53	17,41	2,59	22,53
las na siedlisku BMB, LMB, OI3, OIJ3	16,06	6,03	49,80	71,89

Gospodarstwo specjalne (grupy drzewostanów)	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Razem
	ha			
lasosy stanowiące rezerwę drzewną	11,76	-	-	11,76
projektowany drzewostan zachowawczy	4,81	-	-	4,81
obszary o wyjątk. znaczeniu ze względów kultur.	3,29	0,97	48,28	52,54
drzewostany doświadczalne	5,62	53,56	-	59,18
lasosy glebochronne na stromych stokach	56,97	1,14	3,78	61,89
powierzchniowy pomnik przyrody	2,22	-	-	2,22
Ogółem	424,79	104,06	153,53	682,38

4. Przyjęte wieki rębności.

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie zostały przyjęte zgodnie z ustaleniami KZP:

Rodzaj, gatunek	Wiek rębności
Db	150 lat
Js, Wz	120 lat
Bk	110 lat
So, Md, Kl, Jw, Dbc	100 lat
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Lp	80 lat
Os, Ak	60 lat
Tp, Wb, Ols	40 lat

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego.

5.1. Użytkowanie rębne.

Gospodarstwo	Obręb Łągów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	Etat	% etatu optymalnego	Etat	% etatu optymalnego	Etat	% etatu optymalnego	Etat	% etatu optymalnego
	brutto m ³		brutto m ³		brutto m ³		brutto m ³	
SPECJALNE (S)	4 035	-	-	-	-	-	4035	-
LASÓW OCHR. (O)	105 789	100	18 833	100	43 731	74	168353	92
LASÓW GOSP. (GZ)	81 146	90	145 558	90	98 100	94	324804	91
LASÓW GOSP. (GPZ)	196 254	104	78 233	94	98 761	96	373248	102
R-M GOSP. (G)	277 400	100	223 791	95	196 861	95	698052	97
OGÓLEM	387 224	100	242 624	96	240 592	90	870 440	96

W gospodarstwie specjalnym i wielofunkcyjnych lasów ochronnych przyjęte etaty to suma stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych i wynikających z pełnienia przez te drzewostany określonych funkcji ochronnych. W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęto etat na poziomie 97 % etatu optymalnego wynikającego z obliczeń.

Orientacyjny etat wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa wynosi 811 390 m³ brutto, a przyjęty etat jest od niego wyższy i stanowi 107 % tego etatu. Wynika to z faktu zakłócenia relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów a połową orientacyjnego średniego wieku rębności. Relacje te przedstawia tabela:

Nadleśnictwo	Przeciętny wiek drzewostanów	Połowa orientacyjnego średniego wieku rębności	Różnica
Obręb Łagów	72	51	+21 (znaczne odstępstwo)
Obręb Ołobok	56	50	+6 (odstępstwo)
Obręb Świebodzin	59	51	+9 (odstępstwo)

Przyjęty etat uniemożliwi dalsze pogłębianie różnicy pomiędzy połową orientacyjnego średniego wieku rębności a przeciętnym wiekiem drzewostanów, a przy tym nie zagraża zachowaniu trwałości i stabilności lasów nadleśnictwa.

Przy projektowaniu rębni zupełnej i cięć uprzątających rębniami złożonymi, zredukowano o 5% miąższość o pozostawiane na zrębach kępy, wyjątek stanowią drzewostany położone w blokach upraw pochodnych.

Do pilnej przebudowy pełnej (stopień A) przy zastosowaniu użytkowania rębego, zakwalifikowano w Nadleśnictwie 299,74 ha drzewostanów ze względu na tak zwaną szkodliwą niezgodność składu gatunkowego z typem drzewostanu.

Rozplanowanie cięć uzgodniono z przedstawicielami RDLP w Zielonej Górze, z Zastępcą Nadleśniczego oraz leśniczymi, w dniach 20-21 września 2017 r.

Użytki rębne wraz z przyrostem oraz użytkami niezaliczonymi na poczet etatu powierzchniowego przedstawia tabela:

Użytki	Obręb Łagów		Obręb Ołobok		Obręb Świebodzin		N-ctwo Świebodzin	
	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³	brutto m ³	netto m ³
I. Użytki rębne:								
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)								
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	387224	328452	242624	204352	240592	202264	870440	735068
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	19361	16423	12131	10218	12030	10113	43522	36754
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	406585	344875	254755	214570	252622	212377	913962	771822
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)								
1. uprzątnięcie płazowin	-	-	-	-	-	-	-	-
2. uprzątnięcie nasien- ników i przestojów	736	646	650	549	186	152	1572	1347
3. pozostałe	464	393	1031	869	1107	932	2602	2194
Razem nie zaliczone	1200	1039	1681	1418	1293	1084	4174	3541
Razem użytki rębne	407785	345914	256436	215988	253915	213461	918136	775363

Ogółem użytki rębne 735 068 m³ netto, wraz ze spodziewanym 5% przyrostem 36 754 m³ netto oraz miąższością użytków rębnych niezaliczonych na poczet etatu powierzchniowego 3541 m³ netto wynoszą **775 363 m³ netto**.

Komisja po dyskusji przyjęła zaproponowaną wysokość etatu użytkowania rębego.

5.2. Użytkowanie przedrębne.

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany lub ich części, w których

realizacja potrzeb pielęgnacyjnych spowoduje pozyskanie grubizny, ich sumaryczny rozmiar przedstawia tabela:

Obręb	CP-P	Trzebież wczesna	Trzebież późna	Razem
Obręb Łagów	103,93	785,44	3 785,74	4 675,11
Obręb Ołobok	213,43	727,65	3 805,73	4 746,81
Obręb Świebodzin	108,36	963,42	3 829,25	4 901,03
N-ctwo Świebodzin	425,72	2 476,51	11 420,72	<u>14 322,95</u>

Przyjęty etat użytkowania przedrębego wynosi **14 322,95 ha**.

Orientacyjny etat w wymiarze miąższościowym w użytkowaniu przedrębnym ustalono na podstawie zestawionych zadań powierzchniowych, biorąc pod uwagę:

- wielkość pozyskania użytków przedrębnych w latach 2008–2017
- rozkład klas wieku (28 % powierzchni drzewostanów stanowi III klasa wieku)
- rozmiar powierzchni drzewostanów na gruntach porolnych (31 % pow. d-stanów)
- wielkość spodziewanego przyrostu bieżącego w przyszłym 10-leciu (tablicowego i odniesionego do drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym)
- wielkość przyrostu uzyskanego w latach 2008-2017 (planowany 7,4 m³/ha, użyteczny 10,7 m³/ha)
- przeciętnej zasobności drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego z 5 letnim przyrostem tabelarycznym:
  - Obręb Łagów 440 netto m³/ha
  - Obręb Ołobok 395 netto m³/ha
  - Obręb Świebodzin 410 netto m³/ha

Poniższe tabele przedstawiają obliczenia porównawcze oraz przyjęty etat użytków przedrębnych w wymiarze miąższościowym:

Wyszczególnienie	Obręb Łagów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	Etat na 10-lecie – m ³ netto intensywność – m ³ netto/ha			
Intensywność w ostatnich 5 latach ubiegłego okresu	- 43	- 38	- 42	- 41
Intensywność w ostatnich 10 latach ubiegłego okresu	- 37	- 32	- 37	- 36
Etat stanowiący 50 % przyrostu spodziewanego w drzewostanach nie ujętych do użytkowania rębego	204 120 44	185 140 39	212 700 43	601 960 42
Etat stanowiący 75% przyrostu spodziewanego w drzewostanach nie ujętych do użytkowania rębego	306 180 65	277 710 59	319 050 65	902 940 63
Etat wg modeli wzrostu drzewostanów	255 938 55	309 534 65	257 280 52	822 752 57
Etat przyjęty	196 000 42	180 000 38	196 000 40	<u>572 000</u> 40

Obręb	Spodziewany bieżący przyrost miąższości d-stanów nie ujętych do użytkowania rębnego w 10- leciu		75 % bieżącego przyrostu miąższości d- stanów nie ujętych do użytkowania rębnego w 10-leciu	Etat lata 2018-2027	Udział przyrostu bieżącego	planowana intensywność okres (2018-2027)
	m ³ brutto	m ³ netto				
Obręb Łągów	510 300	408 240	306 180	196 000	48	42
Obręb Ołobok	462 850	370 280	277 710	180 000	49	38
Obręb Świebodzin	531 750	425 400	319 050	196 000	46	40
Nadleśnictwo Świebodzin	1 504 900	1 203 920	902 940	572 000	48	40

Komisja przyjęła po dyskusji zaproponowaną wysokość etatu użytkowania rębnego w wymiarze miąższościowym w wysokości **572 000 m³ netto**. Etat ten stanowi 48 % przyrostu bieżącego drzewostanów nie ujętych do użytkowania rębnego.

Do przebudowy częściowej (stopień C) - odsłanianie młodego pokolenia w ramach ciec pielęgnacyjnych oraz trzebieży przekształceniowych zaliczono 1691,39 ha drzewostanów.

Projektowany łączny etat użytków głównych na lata 2018-2027 dla Nadleśnictwa Świebodzin kształtuje przedstawia tabela:

Obręb	Etat użytkowania rębnego		Wymiar miąższościowy etatu użytkowania przedrębego	Razem etat użytków głównych
	netto (m ³)	brutto (m ³)		netto (m ³)
Obręb Łągów	345 914	407 785	196 000	541 914
			245 000	652 785
Obręb Ołobok	215 988	256 436	180 000	395 988
			225 000	481 436
Obręb Świebodzin	213 461	253 915	196 000	409 461
			245 000	498 915
Nadleśnictwo Świebodzin	775 363	918 136	572 000	1 347 363
			715 000	1 633 136

Zestawienie relacji przyjętych etatów użytkowania głównego, w stosunku do zasobów i przyrostu przedstawia tabela:

Obręb	Razem Proponowany etat użytków głównych		Zasoby ogółem brutto (m ³)	% zasobów	Przyrost tablicowy (2018-2027) brutto (m ³)	% przyrostu tablicowego	Uzyskany przyrost użyteczny (2008-2017)	% przyrostu użytecznego
	netto (m ³)	brutto (m ³)					brutto (m ³)	
Obręb Łągów	541 914	652 785	2 931 416	22	633 950	103	928 502	70
Obręb Ołobok	395 988	481 436	2 071 611	23	526 350	91	623 827	77
Obręb Świebodzin	409 461	498 915	2 446 871	20	590 600	84	870 346	57
N-ctwo Świebodzin	1 347 363	1 633 136	7 449 898	22	1 750 900	93	2 422 675	67

Przyjęty etat ogółem użytkowania głównego dla nadleśnictwa stanowi 93 % spodziewanego przyrostu bieżącego tablicowego oraz 67 % uzyskanego w ubiegłym okresie przyrostu bieżącego użytecznego.

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębnego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

Przeciętne wieki rębności przyjęto zgodnie z ustaleniami KZP, zastosowano następujące okresy odnowienia:

- gospodarstwo przerębowo zrębowe
  - rębnia III a – 15 lat
  - rębnia III b, II – 20 lat
- gospodarstwo lasów ochronnych
  - rębnia III a – 15 lat
  - rębnia III b, II – 25 lat

Poniżej przedstawia się zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych właściwych wg rodzajów rębni.

Nadleśnictwo Świebodzin					
Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Ogółem
		cięcia uprzątające	cięcia pozostałe	razem	
ha					
SPECJALNE (S)	1,53	-	24,66	24,66	26,19
LASÓW OCHRONNYCH (O)	108,85	144,35	589,17	733,52	842,37
ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GZ)	888,19	-	-	-	888,19
PRZERĘBOWO-ZRĘBOWE LASÓW GOSP. (GPZ)	87,43	357,29	1800,50	2157,79	2245,22
RAZEM LASÓW GOSP. (G)	975,62	357,29	1800,50	2157,79	3133,41
OGÓŁEM N-CTWO Świebodzin	1086,00	501,64	2414,33	2915,97	4001,97

Rębnie IIa, IIb, IIIb zaplanowano w drzewostanach, w których istnieje odnowienie naturalne lub sztuczne albo istnieje możliwość jego uzyskania pod osłoną drzewostanu. Rębnię IIIa projektowano w celu przebudowy drzewostanów litych na mieszane o wielkokępowej formie zmieszania. Rębnia zupełna stanowi 27 % powierzchni cięć rębnych, została zaprojektowana na słabszych siedliskach (Bśw, BMśw), a na innych siedliskach w przypadku niewielkiej powierzchni drzewostanów lub niekorzystnego ich kształtu.

7. Zadania i wytyczne z zakresu hodowli lasu.

Typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw przyjęto zgodnie z tabelami zamieszczonymi w protokole KZP. W okresie występowania choroby jesionu dopuszcza się stosowanie przy odnowieniach, zamiast Js, innych gatunków, takich jak: Ol, Wz, Dbs.

Powierzchniowy rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu przedstawia tabela:

Zabiegi hodowlane	Obręb Łągów	Obręb Ołobok	Obręb Świebodzin	Nadleśnictwo Świebodzin
	powierzchnia w ha			
I. Odnowienia otwarte i zalesienia, w tym:	356,49	549,33	390,97	1296,79
1. halizny, płazowiny, zręby	69,89	91,89	54,06	215,84
2. grunty nieleśne	-	-	-	-
3. zręby projektowane	286,60	457,44	336,91	1080,95
II. Odnowienia pod osłoną, w tym:	831,54	256,93	423,65	1512,12
1. przy rębniach złożonych	784,13	204,61	364,63	1353,37
2. podsadzenia	46,13	47,86	54,26	148,25
3. dolesienie luk i przersedzeń	1,28	4,46	4,76	10,50
III. Poprawki i uzupełnienia	4,78	3,85	3,20	11,83
Ogółem I + II + III	1192,81	810,11	817,82	2820,74
IV. Wprowadzenie podszytów	-	-	-	-
V. Pielęgnowanie, w tym:	1210,75	1203,45	1111,93	3526,13
1. gleby	169,60	172,68	211,61	553,89
2. upraw (CW)	411,71	346,34	386,39	1144,44
3. młodników (CP)	629,44	684,43	513,93	1827,80
VI. Melioracje, w tym:	1024,37	650,46	645,86	2319,71
1. melioracje wodne	-	-	-	-
2. melioracje agrotechniczne	1024,37	650,46	645,86	2319,71

Zgodnie z protokołem KZP poprawek, pielęgnowania gleby oraz czyszczeń wczesnych nie planowano na powierzchniach upraw projektowanych. Wielkości powierzchniowe tych zabiegów ustalone na podstawie symulacji uwzględniającej przyjęte wskaźniki procentowe przedstawia się, jak poniżej.

W Nadleśnictwie Świebodzin orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień ma stanowić 10 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 265 ha (gdyby przyjąć 20 % pow. gruntów do odnowienia powierzchnia poprawek i uzupełnień wynosiłaby 530 ha). Orientacyjna powierzchnia pielęgnowania gleby ma stanowić 80 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 2121 ha. Orientacyjna powierzchnia pielęgnowania upraw (CW) ma stanowić 50 % powierzchni gruntów do odnowienia (grupa z w/w tabeli I, II.1), tj. 1325 ha.

Do stopniowej przebudowy pełnej (stopień B), polegającej na podsadzeniu, przeznaczono 196,42 ha drzewostanów, w tabeli podano powierzchnię zredukowaną planowanych podsadzeń (148,25 ha).

Komisja przyjmuje bez uwag, zaproponowany rozmiar powierzchniowy zadań z zakresu hodowli lasu. Komisja zaleca wpisanie do elaboratu informacji o zatwierdzonych zasadach postępowania w wyznaczonych pierwotnych ogniskach gradacyjnych oraz o zaleceniach wynikających z wyznaczenia tzw. stałych pędraczyk.

8. Drzewostany bez wskazań gospodarczych.

Komisja zaakceptowała zaproponowaną powierzchnię drzewostanów bez wskazań gospodarczych, tj. 1642,07 ha (Obręb Łągów – 717,25 ha; Obręb Ołobok – 240,19 ha; Obręb Świebodzin – 684,63 ha).

9. Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej.

Zadania z zakresu ochrony lasu przyjęto, zalecając uwzględnienie kierunkowych wytycznych na najbliższe 10-lecie, w zakresie postępowania hodowlano-ochronnego w drzewostanach, w których są rejestrowane szkody, przedstawionych w referacie pracownika ZOL.

Plan ochrony przeciwpożarowej został opracowany zgodnie z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu z dnia 21.11.2011 r. i z obowiązującymi innymi aktami prawnymi wyższego rzędu. Plan został uzgodniony z Nadleśnictwem, RDLP i KP PSP w dniu 17.10.2017 r. Nadleśnictwo uzyskało 24 punkty i zostało zaliczone do II kategorii zagrożenia pożarowego. Trwają jeszcze rozważania na temat wskaźnika liczby ludności w nadleśnictwie, która nie uwzględnia pobytów czasowych w gminach turystycznych.

Plan ochrony przeciwpożarowej wraz z mapą, zostanie uzgodniony z Komendantem Wojewódzkim PSP w Gorzowie Wlkp.

10. Kierunkowe wytyczne w sprawie ubocznego użytkowania lasu.

Przedstawione kierunkowe zadania z zakresu użytkowania ubocznego i gospodarki łowieckiej przyjęto bez uwag.

11. Potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej.

Przedstawione potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej, w tym turystyki przyjęto bez uwag. Zostaną one uwzględnione w elaboracie w postaci kierunkowych wytycznych.

12. Program ochrony przyrody.

Komisja zaakceptowała dane zawarte w Programie Ochrony Przyrody i zaleca wniesienie uwag zgłoszonych przez RDLP oraz RDOŚ.

Dla obszarów Natura 2000 - Buczyny Łagowsko-Sulęcińskie (PLH 080008) oraz Dolina Leniwej Obry (PLH 080001), zadania ochronne zaimplementowano do projektu PUL z obowiązujących planów zadań ochronnych dla tych obszarów.

Dla obszarów PLH080003 "Nietoperek" oraz PLH080042 "Stara Dąbrowa w Korytach" projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin nie zawiera zadań ochronnych wyczerpujących znamiona PZO. Działania ochronne w tych obszarach są ujęte w programie ochrony przyrody nadleśnictwa zgodnie z przyjętymi w RDLP zasadami.

W oparciu o przedstawione dane zostaną wykonane mapy przeglądowe walorów przyrodniczo - kulturowych w skali 1:25 000.

13. Prognoza oddziaływania projektu planu na środowisko.

Zaakceptowano formę i podstawowe założenia prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko i obszary Natura 2000 wraz z mapą obszarów chronionych i funkcji lasu w skali 1:25 000.

14. Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.

Orientacyjną spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa obliczono zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu § 123, obliczenia przedstawia tabela:

N-ctwo Świebodzin	
V_p	7 445 800
Z_v	1 750 900
U	1 633 136
$V_k = V_p + Z_v - U$	7 563 564
Przewidywany przyrost/spadek zapasu	
m^3 brutto	
%	+1,6
Zasobność (brutto m^3/ha)	
Stan na 01.01.2018	330
Stan na 31.12.2027	335
Różnica +/-	+5
V_p - suma miąższości grubizny brutto na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej	
Z_v - spodziewany przyrost miąższości grubizny brutto w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	
U - suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu	
V_k - suma miąższości grubizny brutto spodziewana na koniec okresu gospodarczego	

15. Zagadnienia dotyczące wykonania planu.

Komisja zaakceptowała formę przekazywanych części planu urządzenia lasu określonych na KZP.

16. Podsumowanie prac urzędniowych.

Komisja uznała, że postęp prac nad projektem planu ul. jest zgodny z harmonogramem, a zakres i jakość opracowanych materiałów uznano za właściwe.

Zawarte w niniejszym protokole dane liczbowe mogą ulec nieznacznym zmianom ze względu na trwające kameralne prace zakończeniowe.

Protokółował:
mgr inż. Bogdan Brodziński

Przewodniczący Komisji:

Z-CA DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej

Krzysztof Poczekaj
Krzysztof Poczekaj

Kągów, 24 X 2017r.

LISTA OBECNOŚCI
NA NARADZIE TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ
PROJEKTU PUL NADLEŚNICTWA ŚWIEBODZIN
NA LATA 2018-2027

Lp	Imię	Nazwisko	Instytucja	Podpis
1	Michał	Bidenka	ZDOŚ w Zielonej Górze	
2	Tomasz	KOMOROWSKI	OSRODEK SPOŁECZNA POLIGONOWA WOLNA WSPOLNIA WZROSTY	
3	Zygmunt	Burska	RZL Zielona Góra	
4	Dobrot	Lander	dot. Topografia	
5	Mariola	Lach	Nadleśnictwo ŚWIEBODZIN	
6	Agnieszka	Anklewicz	Nadleśnictwo Świebodziń	Anklewicz
7	Janina	Maciejewicz	N-ctwo Świebodziń	
8	Michał	Olechn	N-ctwo Świebodziń	
9	Roman	Zygadło	N-ctwo Świebodziń	
10	Wojciech	Suchowosta	N-ctwo Świebodziń	
11	Janusz	Gruba	- " -	
12	Dariusz	Miernik	RDLP w Zielonej Górze	
13	Dariusz	Kiewlicz	RDLP w Zielonej Górze	
14	Zbigniew	Maciantowicz	Emeryt - RDLP	
15	Bohdan	Budziński	BULIGL O. Górze Wlkp	
16	Dariusz	Wawrzak	BULIGL O. Górze Wlkp	
17	Adam	Byjor	BULIGL O. Górze Wlkp	
18	Piotr	Subata	BULIGL O. P.N	
19	Grzegorz	Gerbold	BULIGL Zielona Góra	
20	Grzegorz	Staszczak	Wzrost Gminy Świebodziń	
21	Grzegorz	Staszczak	Wzrost Gminy Świebodziń	
22	Ryszard	Staszczak	Wzrost Gminy Świebodziń	
23	Marek	Maciantowicz	RDLP w Zielonej Górze	
24	Paul	Gurkowi	BULIGL O. Górze Wlkp	
25	Krzysztof	Kielbaso	RDLP	
26	Krzysztof	Kielbaso	RDLP w Zielonej Górze	
27	Lesław	Staszczak	N-ctwo Świebodziń	
28	Marek	M. G.	RDLP w Zielonej Górze	

ZARZĄDZENIE NR 132

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa

z dnia 9 maja 1995r.

w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Świebodzin.

Na podstawie art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz.444, z 1992r. Nr 21, poz.85, i Nr 54, poz.254 oraz z 1994r. Nr 1 poz.3 i Nr 127, poz.627) zarządza się, co następuje:

§ 1

1. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa o powierzchni łącznej około 4564 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Świebodzin w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Zielonej Górze położone wg stanu na dzień 01.01.1988r. jak niżej:

1) w obrębie leśnym Łągów o powierzchni łącznej około 2315 ha, w tym:

- a) lasy glebochronne o powierzchni łącznej około 1032 ha, w oddziałach: 7-11, 28, 29, 31, 35-39, 41-50, 54, 55, 84-88, 137, 163, 190, 242-245, 258-264, 280, 281;
- b) lasy wodochronne o powierzchni łącznej około 239 ha, w oddziałach: 139, 140, 190, 218, 219, 235, 236, 248-252, 273, 274, 293, 294, 315;
- c) lasy na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, o powierzchni łącznej około 321 ha, w oddziałach: 210-215, 237-241;
- d) lasy stanowiące drzewostany nasienne o powierzchni łącznej około 61 ha, w oddziałach: 30, 137, 138, 166, 300;
- e) lasy w strefie ochronnej sanatoriów i uzdrowisk o powierzchni łącznej około 203 ha, w oddziałach: 20-25;
- f) lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności i bezpieczeństwa Państwa o powierzchni łącznej około 459 ha, w oddziałach: 1-5, 14-17, 26, 27, 30-34, 40, 136;

2) w obrębie leśnym Ołobok o powierzchni łącznej około 608 ha, w tym:

- a) lasy glebochronne o powierzchni łącznej około 202 ha, w oddziałach: 311, 312, 314, 315, 318, 320-323, 325, 326;
- b) lasy wodochronne o powierzchni łącznej około 406 ha, w oddziałach: 83-85, 121-126, 150-152, 287-290, 296-305;

3) w obrębie leśnym Świebodzin o powierzchni łącznej około 1641 ha, w tym:

- a) lasy glebochronne o powierzchni łącznej około 146 ha, w oddziałach: 154, 155, 159, 160, 164, 186, 187;

b) lasy wodochronne o powierzchni łącznej około 1495 ha, w oddziałach: 11-14, 17-22, 25-29, 82-86, 89-95, 188, 190, 191, 203, 206, 208, 210, 211, 215, 223, 226-229, 232, 233, 235, 237-241, 243-247, 249, 252-258, 261, 279-282, 288, 326, 328.

2. Szczegółową powierzchnię i lokalizację lasów ochronnych określi plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Świebodzin na lata 1988-1997, uzupełniony zgodnie z art. 79 ustawy o lasach na lata 1995-1997.

§ 2

Pozostałe lasy tego nadleśnictwa, które dotychczas były uznane za ochronne, a nie wymienione w § 1 – pozbawia się charakteru ochronnego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 1995 r.

MINISTER
Stanisław Zelichowski

